

Eni Baalanti

Eni Baalantı

İi Haber

İisus Hristos için

**Bibliyayı çevirän İstitut
Moskva
2006**

Eni Baalantı

gagauz dilindä

Çevirici Stefan Bayraktar

Teologiya redaktoru Ceyms Dannenberg

İllüstratıyaları kullanmak için izin verdi:

Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972

© United Bible Societies, 1994

© 1999 Corel Corporation

© Palphot, Herzlia, Israel

© Pictorial Archive Near Eastern History, est., Israel

All rights reserved.

ISBN 5-93943-091-0

© Bibliyayı çevirän İstitut, Moskva, 2006

GİRİŞ

Paalı okuyucular!

Siz tutêrsınız elinizdâ Eni Baalantıyı, angısı çevirili şindiki zamanda kullanılan gagauz dilinâ. Eni Baalantının 27 kiyadı, Eski Baalantının kiyatlarınnan barabar, düzer Ayoz Yazıları, Bibliyayı, angısı büün dâ kalêr dünedâ en okunan kiyat.

Eni Baalantıya toplu annatmak kiyatları, nasaat mektupları hem prorok kiyadı Apokalipsis (Açıklamak İoana). Annatmak kiyatlarına girer Evangeliya (İi Haber) Matfeydân, Marktan, Lukadan hem İoandan, hem dâ Apostolların Yaptıkları.

«Evangeliya» – bu laf urum (grek) dilindân çekiler, maanası onun – «İi Haber».

İsus Hristos bölâ adı koydu üüretmesinâ. Onuştan Evangeliya ayrılmaz baalı Ona: O – İi Haber kurtulmak için, ani baaşladı Allahın Oolu insana yaşamasınnan, ölmesinnân, dirilmesinnân hem gökâ kalkmasınnan. Pek önemli, ani bizdâ var Evangeliya dört yazıcıdan. Onnar yardım eder görmää birsoy olayları türlü bakışlara görâ hem taa ii açıklamaa İsus Hristozun üüretmesini hem yaşamasını.

Eni Baalantıda yazdırılma olaylar geçer 1-ci asirdâ Palestinada bizim tarihin başlantısında. Ozaman Palestina bulunurdu Rim (Roma) imperatorların kuvedi altında. İudey halkı, ani yaşardı kendi topraanda, çalışardı korumaa kendi dinini, angısının temeli – Ayoz Zakon, ani Allah verdiydi prorok Moiseyâ.

Moiseyin ardından gelân proroklar çoyu sölârmiş, ani gelecek Allahın Seçilmişî, Angısı getirecek insana kurtulmak günahdan hem ölüm kuvedindân. Da te bizim eni tarihin çeketmesindâ, Palestinanın küçük kasabasında, Vifleemdâ, duudu çoktan beklenân Messiya – İsus Hristos. «Hristos» çeviriler urum dilindân nicâ «Yaalanmış», «Seçilmiş».

Allahın Oolu baaşladı İi Haber kurtulmak için herbir adama, neredâ o yaşasa hem nesoy da dildâ lafetsâ.

İsus Hristos için, nicâ dünedâ daalmış İi Haber, annadêr kiyat Apostolların Yaptıkları. Bu kiyadın büyük paası var, çünkü o gösterer ilk hristianların yaşamak olaylarını sıravardır, nicâ onnar oldu. Onda annadîlêr, nicâ birkaç apostol, bakmayıp korkulara, korumuşlar hem etiştirmişlâr İi Haberi insana bütün dünedâ.

Eni Baalantıya toplu 21 kiyat, angıların belli yazıcıları – İakov, Petri, İoan, İuda, Pavli. Herbir kiyat söleer, kimâ yazıldı hem yollandı. Onnar yazılı hristian kliselerinâ yada sade bir kişiyâ. Yollanma kiyatlar cuvap eder türlü soruşlara: açıklêêr, nicâ Allahın sözünü, ölä dâ din soruşlarını hem hristiannarın yaşamasını.

Eni Baalantının sonunku kiyadı – Apokalipsis (Açıklamak İoana). Bu – prorok kiyadı. Onu diil kolay okumaa, onda var çok süret, angıların da açıklanêr Allahın herbir insana daava kesmesi için, şindiki dünneyin sonunda kaybelmesi için hem onun erinä «eni gök hem eni er» gelmesi için.

İlkinki Eni Baalantı kiyatları düzülmüş evelki urum dilindä. Bu kiyatları 2000 yıl içindä – hristiannın ömüründä – çevirmişlär üzlärlän dillärä bu dünnedä. Gagauz dilinä Ayoz yazıların çevirilmesi başlêr 20-ci asirin çetkesindän, açan gagauz protoierey Mihail Çakir çevirmiş ana dilinä kimi Eski hem Eni Baalantı kiyatlarını.

Okuyucular teksti annasın deyni, kiyadın bitkisindä var sözlük hem kartalar. Sayfaların aşasında var snoskalar, ani açıklêr zor annaşılın lafları hem erleri, hem dâ gösterer evelki original tekstlerin biri-birinä uymayan erlerini. Laflar, ani en eski urumca tekstlerdä yok, çevirmemizdä alınêr kıynaş skobkalara.

Bibliyayı çevirän İnstitut şükür eder çeviricilerä hem redaktorlara, kim on yılın içindä çalıştı Eni Baalantıyı geçirmää gagauz dilinä, hem dâ hepsinä, kim, yardım edip, çalıştı hazırlamaa bu eni basımı.

Yazık, ki baş çevirici pastor Stefan Bayraktar (1939 – 2001) görmeyecek şansora bu kiyadın tiparlanmasını, dünneyä çıkmasını, onuştan biz esapladık korumaa onun çevirilmiş tekstini, may bişey diıştirmeyip.

Bibliyayı çevirän İnstitut

İİ HABER MATFEYDÄN

İsusun senselesi

1 İsus Hristozun, Davidin oolunun hem Avraamın oolunun senselesi budur:

²Avraamdan duuma İsaak. İsaaktan duuma İakov. İakovdan duuma İuda hem onun kardaşları.

³İudadan duuma Fares hem Zaira, angıların anası Famar. Farestän duuma Esrom. Esromdan duuma Aram.

⁴Aramdan duuma Aminadav. Aminadavdan duuma Naasson. Naassondan duuma Salmon.

⁵Salmondan duuma Vooz, Voozun anası Raav. Voozdan duuma Ovid, angısının anası Ruf. Ovidtän duuma İessey.

⁶İesseydän duuma padişah David. Davidtän duuma Solomon, angısı Uriyanın dulundan duudu.

⁷Solomondan duuma Rovoam. Rovoamdan duuma Aviya. Aviya dan duuma Asa.

⁸Asadan duuma İosafat. İosafattan duuma İoram. İoramdan duuma Oziya.

⁹Oziyadan duuma İoafam. İoafamdan duuma Ahaz. Ahazdan duuma Ezekiya.

¹⁰Ezekiyadan duuma Manassiya. Manassiyadan duuma Amon. Amondan duuma İosiya.

¹¹İosiyadan duuma İehoniya hem onun kardaşları, taa İzrail milleti geçmediynän Vavilon esirliinä.

¹²Vavilona geçtikten sora: İehoniyadan duuma Salafil. Salafildän duuma Zorovavel.

¹³Zorovaveldän duuma Aviud. Aviudtan duuma Eliakim. Eliakim dän duuma Azor.

¹⁴Azordan duuma Sadok. Sadoktan duuma Ahim. Ahimdän duuma Eliud.

¹⁵Eliudtan duuma Eleazar. Eleazardan duuma Matfan. Matfandan duuma İakov.

¹⁶İakovdan duuma İosif, Mariyanın kocası. Mariyadan duuma İsus, Angısına dener Hristos.

¹⁷Ölä ki, Avraamdan Davidä kadar ondört evlat boyu; Davidtän Vavilon esirliinä kadar ondört evlat boyu; Vavilon esirliindän Hristoza kadar hep ondört evlat boyu.

İsusun duuması

¹⁸İsus Hristozun duuması bölä oldu: açan Onun anası Mariya İosiflän yavklu olduydu, ama taa yaşarmardılar barabar, annaşıldı, ani Mariya Ayoz Duhtan gebä kaldı.

¹⁹Onun yavklusu İosif, çünkü dooru bir adamdı da istämardı utan dırsın Mariyayı aalemin önündä, kararladı saklıdan ondan atılmaa.

²⁰Bunu düşünärkän, Saabidän bir angil düşündä ona göründü da dedi: «İosif, Davidin oolu! Korkma Mariyayı kendinä karı almaa, zerä onun gebä kalması Ayoz Duhtan.

²¹Mariya bir ool duuduracak. Onun adını İsus koyacan, zerä O

Kendi insanını günahlarından kurtaracak».

²²Bunnar hepsi oldu, ki tamannansın, ne Saabi söledi proroklan, angısı deer:

²³«Tä kız gebä kalacak da bir ool duuduracak. Onun adını koyacaklar „Emmanuil“, annaması „Allah bizimnän“».

²⁴Açan İosif uyandı, yaptı nicä Saabinin angili sımarladı, da Mariyayı karı kendinä kabletti.

²⁵Ama onunnan birleşmedi, taa Mariya duudurmayınca oolunu, da duuan uşaan adını İsus koydu.

*Yıldız bilgiçleri
İisusa baş iilderlär*

2 Açan İsus duudu İudeyanın Vifleem kasabasında, padişah İrodun vakdında, geldilär günduusundan İerusalimä yıldız bilgiçleri da dedilär:

²«Neredä İudeylerin Padişahı, ani duudu? Zerä biz gördük günduusunda Onun yıldızını da geldik Ona baş iiltmää».

³Açan padişah İrod bunu işitti, o kasavetlendi. Onunnan bilä bütün İerusalimi kahr bastı.

⁴İrod topladı büük popazları hem bilgiçleri da sordu onnara: «Neredä lääzim duusun Hristos?»

⁵«İudeyanın Vifleem kasabasında, zerä bölä proroktan yazılı», – cuvap ettilär onnar:

⁶«Sän, Vifleem, İudanin eri, hiç diilsin en küçük İudanin öndercilerin önündä, zerä sendän çıkacak Önderci, Angısı güdecek Benim insanımı – İzraili».

⁷Ozaman İrod yıldız bilgiçlerini saklıdan çaardı da, annayıp vakıdı, nezaman yıldız peydalandı,

⁸yolladı onnarı Vifleemä, deyip: «Gidin da islää aarayın Uşaa. Açan bulacanız, haber verin bana, ki bän dä gideyim da Ona baş iildeyim».

⁹Onnar, padişahı sesleyip, gittilär. Yıldız, ani gördüydülär günduusunda, yolu gösterärdi onnara. Açan etişti orayı, neredä Uşak bulunurdu, durgundu.

¹⁰Görüp yıldızı, onnar pek sevindilär.

¹¹Açan onnar girdilär içyanına, gördülär Uşaa anasınnan, Mariyaylan. Yıldız bilgiçleri diz çöktülär da baş iilttilär Ona. Açıp haznalarını, başladılar Ona altın, günnük hem smirna yaayı.

¹²Çünkü Allah düşlerindä haberledi, geeri İroda dönmesinnär, onnar kendi memleketlerine gittilär başka yoldan.

Mısıra kaçmak

¹³Açan yıldız bilgiçleri gittilär, Saabidän bir angil İosifä düşündä göründü da dedi: «Kalk, al Uşaa hem Onun anasını da kaç Mısıra*. Orada durasın, bän sana söyleyincä, zerä İrod aarayacak öldürsün Uşaa».

¹⁴İosif kalktı gecä, aldı Uşaa hem anasını da gitti Mısıra.

¹⁵Orada durdu İrodun ölümünä kadar, ki tamannansın, ne proroklan Saabi sölediydi: «Mısırdan Bän çaardım Oolumu».

İrod öldürer uşakları

¹⁶İrod annadı, ani yıldız bilgiçleri onu aldattılar. O pek üfkeleni da

* 2:13 Mısır – Egipt.

yolladı askerleri Vifleemä, öldürsünnär deyni hepsi uşakları iki yaşından aşaa, taman o vakıda görä, nicä annadıydı yıldız bilgiçlerindän.

¹⁷Ozaman tamannandı, ne sölen-di-ydi prorok İeremiyadan, angısı deer:

¹⁸«Bir ses işidiler Ramada, aala-yış hem acı baarış. Rahilä aalêêr kendi uşaklarını da istämeer hoşlan-maa, zerä onnar yok».

İsus döner Mısırdan Nazaretä

¹⁹Açan İrod öldü, Saabidän bir angil Mısırdä İosifä düşündä göründü

²⁰da dedi: «Kalk, al Uşaa hem anasını da git İzrail memleketinä, zerä Ödülär onnar, angıları aarardı-lar Uşaan yaşamasını almaa».

²¹İosif kalktı, aldı Uşaa hem Onun anasını da gitti İzrail memle-ke-tinä.

²²Amä işidip, ani İudeyada Arhe-lay padişahlık eder kendi bobasının, İrodun, erinä, korktu orayı gitmää. Düşündä haber kabletti da Galileya erlerinä gitti.

²³Geldi, erleşti Nazaret kasaba-sında, ki tamannansın, ne sölenmiş-ti proroklardan, ani Ona Nazaretli de-necek.

İoan Vaatizedicinin nasaadı

3 O vakit geler İoan Vaatizedici İudeyanın çoluna da nasaat eder,

²deyip: «Dönün Allaha günah-larınızdan, zerä yaklaştı Gök Padi-sahlı!»

³İoan odur, kimin için haberle-di-ydi prorok İsay: «Baaranın sesi

çol erdä işidiler: „Saabiyä yolu ha-zırlayın, yolcaazları uzladın“».

⁴İoan giyimniydi devä yapaasın-dan rubaylan hem kuşanıktı deridän kayışlan. Onun imeesi – çekirgelär hem kir arı balı.

⁵İnsannar İerusalimdän, bütün İudeyadan hem İordanın dolayların-dan çıkardılar ona.

⁶Vaatiz olardılar ondan İordan de-resindä, açıklayarak kendi günahlarını.

⁷Açan İoan gördü çok farisey hem sadukey, ani ona gelärdilär, vaatiz olsunnar deyni, o dedi onnara: «Yı-lan yavruları, kim üretti sizi, kaç-sınız Allahın gelär üfkesindän?»

⁸Yapın yakışıklı meyva, görün-sün, ani döndünüz Allaha günahla-rınızdan.

⁹Boşuna düşünmeyin, deyip: „Bi-zim bobamız – Avraam“, zerä sö-leerim sizä, ani Allah bu taşlardan var nasıl yapısın uşak Avraama.

¹⁰Artık nacak fidannarın kökün-dä saplı durêr. Herbir fidan, ani ge-tirmeer ii meyva, kesilecek da ateşä atılacak.

¹¹Bän sizi suylan vaatiz ederim, gösterilsin, ani döndünüz Allaha günahlarınızdan, ama bendän sora gelän – bendän taa kaavi. Bän diilim yakışıklı taşımaa Onun ayak kapla-rını. O sizi Ayoz Duhlan hem ateş-län vaatiz edecek.

¹²Onun elindä kürek, O pakla-yacak tınazını. Boodayı toplayacak ambara, ama plävayı yakacak süün-mäz ateştä».

İsus vaatiz olêr

¹³O vakit İsus geldi Galileyadan İordan deresinä İoana, vaatiz olsun ondan deyni.

14 İoan durgudardı Onu, deyip: «Bän läüzim Sendän vaatiz olayım, Sän sa bana gelersin?»

15 Ama İisus ona cuvap etti: «Brak şindi, zerä bölä düşer, tamannayalım hepsini, ne dooru». Ozaman İoan braktı Onu, vaatiz olsun.

16 Açañ İisus vaatiz oldu da çıktı su içindän, gök açıldı da İoan gördü Allahın Duhunu, Angısı inärdi bir guguş gibi hem konardı İisusun üstünä.

17 Göktän işidildi bir ses, ani dedi: «Budur Benim sevgili Oolum, Onda Benim isleeliim».

Şeytan deneer İisusu

4 Ozaman İisus Ayoz Duhlan çola götürüldü, ki diavoldan* denilmiş olsun.

2 İisus kırk gün hem kırk gecä oruç tuttu da sonda acıktı.

3 Deneyci, Ona yaklaşp, dedi: «Eer Sän Allahın Oolusaydın, sımarla bu taşlara, ekmek olsunnar».

4 İisus cuvap etti: «Yazılı, ani „Adam yaşamêêr salt ekmeklän, ama herbir sözlän, ani çıkêr Allahın aazından“».

5 Sora alêr Onu diavol ayoz kasabaya da koyêr Ayoz bina saçaana,

6 da deer Ona: «Eer Sän Allahın Oolusaydın, atıl erä, zerä yazılı: „Allah Kendi angillerinä sımarlayacak, Seni baksınnar“ hem „Seni kucak alaceklar, urulmayasın ayaanan bir taşa deyni“».

7 İisus dedi: «Hep ölä yazılı var: „Denämä senin Saabi Allahını“».

8 Sora diavol Onu bir pek üüsek bayır üstünä götürdü. Gösterdi Ona dünneyn hepsi padişahlıklarımı hem onnarın metinniini da dedi:

9 «Bunnarı hepsini Sana verecäm, eer, düşüp, bana baş iildärsän».

10 Ozaman İisus cuvap etti ona: «Çekil Bendän, şeytan, zerä var yazılı: „Baş iilt Senin Saabi Allahına hem salt Ona izmet et“».

11 Ozaman diavol Onu braktı. Angillär, gelip, izmet etmää İisusa başladılar.

İisus başlêêr nasaat etmää

12 İisus açan işitti, ani İoan kapana koyuldu, döndü geeri Galileyaya.

13 Brakıp Nazareti, geldi da erleşti Kapernaum kasabasında, göl boyunda, Zavulon hem Neffalimin erlerindä,

14 ki tamannansın, ne haberlenmişti prorok İsayadan, angısı deer:

15 «Zavulonun hem Neffalimin erleri göl boyunda, İordan aşırı, Galileya, neredä yabancılar yaşêêrlar!

16 Karannıkta yaşayan insan gördü büyük şafk. Ölüm gölgesinin memleketindä yaşayannara şafk duudu».

17 Ondan sora İisus başladı nasaat etmää hem demää: «Dönün Allaha günahlarınızdan, zerä yaklaştı Gök Padişahlığı».

İisusun ilk üürenicileri

18 Açañ İisus geçärdi Galileya gölün boyundan, gördü iki kardeş: Simonu, angısına deyardılar Petri, hem Andreyi, onun kardaşını,

* 4:1 Diavol – şeytan.

angıları atardı süzmeyi su içinä, çünkü onnar balıkçıydı.

¹⁹İsus dedi onnara: «Gelin Benim ardıma, sizi insan tutannarı yapacam».

²⁰Onnar çabuk braktı süzmeleri da gitti Onun ardına.

²¹Gidip oradan taa ileri, gördü başka iki kardaş: İakovu, Zevedeyin oolunu, hem İoanı, onun kardaşını, angıları kendi bobalarinnan, Zevedeylän, kayık içinä süzmelerini tertiplärdi. Onnarı da çaardı.

²²Onnar çabuk braktı kayı hem bobalarını da gitti Onun ardına.

İsus için haber daalêr

²³İsus gezärdi bütün Galileyada hem üüredärdi insanı sinagogalarda, nasaat ederäk Gök Padişahlı için İi Haberi. Alıştırardı hertürlü hastalıktan hem derttän insanı.

²⁴Onun için haber daaldı bütün Siriya erlerindä. Ona getirärdilär hepsini, kim zeetlenärdi hertürlü hastalıktan, aaridan, fena duhlardan, kara hastalıktan hem paraliç hastalundan. Onnara saalık verärdi.

²⁵Onun ardına gidärdi çok insan Galileyadan, Dekapolistän, İerusalimdän, İudeyadan hem İordanın öbür tarafından.

Hakıma mutluluklar

5 İsus açan gördü insanı, pindi bayır üstünä da, oturduktan sora, Ona yaklaştılar Onun üürenicileri.

²O sora başladı lafetmää da bütürlü üüretmää:

³«Mutlu duhlan fukaara olannara, zerä Allahın Padişahlı onnarın olacek!

⁴Mutlu aalayannara, zerä onnar iilendirilecek!

⁵Mutlu yavaş olannara, zerä onnar erin mirasçıları olacek!

⁶Mutlu aaç hem susuz olannara dooruluk için, zerä onnar doyu-nacek!

⁷Mutlu acıyannara, zerä onnar acıyanılmış olacek!

⁸Mutlu temiz üreklilerä, zerä onnar Allahı görecek!

⁹Mutlu barıştırcılara, zerä onnara denecek Allahın oolları!

¹⁰Mutlu dooruluk için koolanmış olannara, zerä Gök Padişahlı onnarın olacek!

¹¹Mutlu sizä, açan sizi insan fena lafeder hem koolêr hem hertürlü yalan laflarlan Benim için kötüleer!

¹²Sevinin hem şennenin, zerä büüktür sizin ödeeniz göklerde. Hep ölä koolardılar prorokları, sizdän ileri.

Erin tuzu hem dünneyin aydınınu

¹³Sizsiniz erin tuzu. Ama eer tuz kaybedärseydi dadımı, nesoy var nasıl onu enidän tuzlu yapmaa? Ozaman bişey için yaramaz. Kalêr sade atılsın dışarı, ki insan onu ayaklan çiiinesin.

¹⁴Sizsiniz – dünneyin aydınınu. Kasaba, ani durêr bayır üstündä, yok nasıl saklansın.

¹⁵İnsan tutuşturmêr şafkı, ki koysun onu bir kap altına, ama koyêrlar kandillik üstünä, ki aydınnık etsin hepsinä, kim içerdä.

¹⁶Hep ölä şafk etsin sizin dä aydınnınız insanın önündä, ki onnar, görüp ii işlerinizi, metinnesinnär sizin Gökteki Bobanızı.

İsus tamannadı Ayož Zakonu

¹⁷Sanmayasınız, ani Bân geldim yok etmää Ayož Zakonu eki prorokları. Gelmedim yok edeyim, ama tamannayım.

¹⁸Zerä dooru söleerim sizä: okadar vakit, nekadar gök hem er geçmeyecek, geçmeyecek bir dä nokta, bir dä çizgi Zakondan, hepsi tamannamayınca.

¹⁹Ölä ki, kim bunnardan en küçük sımarlamayı basacek da ölä başkasını da üüredecek, ona denecek en küçük Gök Padişahlında. Ama hepsi, kim tamannayacak hem başkasını da ölä üüredecek, ona en büyük Gök Padişahlında denecek.

²⁰Zerä sizä söleerim: eer sizin dooruluunuz geçmürseydi bilgiçlerin hem fariseylerin dooruluklarını, ozaman hiç birtürlü bilä girmeyeceğiniz Gök Padişahlına.

Kincilik için

²¹İşittiniz, ani evel vakıttan insannara sölendi: „Öldürmeyäsin. Herkez, kim öldürecek, daavalanmış olacek“.

²²Ama Bân deerim sizä, ani herkez, kim üfkelener kardaşına, daavalı olacek. Kim deer kardaşına: „Raka“*, Sinedriondan** daavalanacek, ama kim deer: „Ahmak“, daavalanacek ateştä yanmaa cendemdä.

²³Ölä ki, açan sän kurbannaa getirersin başışını da orada aklına getirürseydin, ani senin kardaşın küsülü sana,

²⁴brak kurbannın önündä başışını, ilkin git da barış kardaşınnan, sora gel da getir başışını.

²⁵Annaş senin karşı duranının nekadar tez, onunnan taa yolda bulunarkan, ki karşı duranın vermesin seni daavacının elinä, daavacı da zındancıya, da kapamasınnar seni birtürlü zındana.

²⁶Dooru söleerim sana, ani çıkmayacan oradan, ödämeyincä bitki kodrantı***.

Karı-koca yaşaması

²⁷İşittiniz, ne sölendi /evel vakıttan insannara/: „Orospuluk yapmayasın“.

²⁸Ama Bân deerim sizä: kim bakêr bir kariya mayıllıklan, artık üreendä orospuluk yapêr onunnan.

²⁹Eer saa gözün günaha düşürürsâ seni, çıkar onu da sıbit. Taa islää kaybedäsin bir ek güüdüdüdü, nekadar bütün güüdüdüdü cendemä atlasın.

³⁰Eer saa elin günaha düşürürsâ seni, kes onu da sıbit. Taa islää kaybedäsin bir ek güüdüdüdü, nekadar bütün güüdüdüdü cendemä gidäsin.

³¹Hep ölä söylenmiş: „Herkez, kim ayırılêr karısından, ona ayrılmak kiyadı versin“.

³²Ama Bân deerim: herkez, kim ayırılêr karısından hayırsızlıktan başka betenä, verer kolaylık ona orospuluk yapsın. Hem herkez, kim evlener kocasından ayrılmış karıya, orospuluk yapêr.

* 5:22 Raka – boş adam. ** 5:22 Sinedrion – üüsek daava evi İudeyada. *** 5:26 Kodrant – küçük para.

Emin etmeyin

³³Hep ölä işittiniz, ne sölendi evel vakıttan insannara: „Yalan emin etmeyäsin, ama tamannayasın Allahın önündä, ne emin ettin“.

³⁴Ama Bän sizä deerim: hiç emin etmeyin, ne göklän, zerä o Allahın çorbacılık skemnesi,

³⁵ne erlän, zerä o Allahın ayak skemnesi, ne dä İerusalimnän, zerä o büük Padişahın kasabası.

³⁶Emin etmä kendi başına, zerä yapamêêrsın bir dä saçını kara yada biyaz.

³⁷Ko olsun sizin lafınız: „Eer öläysä – ölä. Eer olmazsa – olmaz“. Ne bunnardan zeedä, o yaramazdan geler.

Duşmannık için

³⁸İşittiniz, ne sölendi: „Göz – göz için, diş – diş için“.

³⁹Ama Bän sizä deerim: durmanın karşı fena yapannara, ama kim urêr senin saa yanaana, çevir ona sol yanaanı da.

⁴⁰Kim seninnän daavalaşmaa isteer, ki alsın gölmeeni, ver ona üst rubanı da.

⁴¹Zorlarsaydı birkimsey seni, gidäsin onunnan bin adım, git iki bin.

⁴²Kim isteer sendän, ver ona. Dönmä arkamı ona, kim isteer ödünç sendän.

⁴³İşittiniz, ne sölendi: „Seväsin yakın olanını, ama düşmanından azetmeyäsin“.

⁴⁴Ama Bän sizä deerim: düşmannarınızı sevin, /betva edenneri iisözleyin. Yapın ilik onnara, kim

azetmeer sizdän,/ dua edin onnar için, kim /gücendirer hem/ koolêêr sizi,

⁴⁵Gökteki Bobanın oolları olasınız deyni. Zerä O yapêr, ki gün duusun nicä ii olannara, hep ölä fena olannara da. Verer yaamur dooru olannara, hep ölä kötü olannara da.

⁴⁶Eer sevärseydiniz salt onnarı, kim sizi sever, ne ödek bekleersiniz? Yapmêêr mı bunu harççılar da?

⁴⁷Eer seläm verärseydiniz sade kendi kardaşlarınıza, ne üstün iş yapêrsınız? Acaba tayfännar* da hep bölä yapmêêrlar mı?

⁴⁸Onuştan, olun taman, nicä sizin Gökteki Bobanız taman.

İilik yapmak için

6 Bakın, yapmayasınız ilik insannarın önündä göstermâk için, zerä olmayacak sizä ödek Gökteki Bobanızdan.

²Ölä ki, açan yapêrsın bir yarıdım, Ötmä, nicä yapêrlar ikiüzlülär sinagogalarda hem sokaklarda, insan onnarı metetsin deyni. Dooru söleerim sizä, onnar şindän sora kabletti ödeklerini.

³Açan sän ilik yapêrsın, bilmesin sol elin, ne yapêr saa elin.

⁴Senin iiliin saklı yapılsın, da Boban, ani görer, ne yapılı saklıda, ödeyecek sana /açıkta/.

Dua için

⁵Açan dua edersin, olma nicä ikiüzlülär, anguları beenerlär dua etmää ayakça sinagogalar içindä hem

* 5:47 Tayfännar – diil iudeylär; insannar, ani inanêr çok allahları.

sokak köşelerindä, insan görsün deyni. Dooru söleerim sizä, onnar şindän sora kabletti ödeklerini.

⁶Ama sän, açan dua edersin, gir kendi içerinä, kapa kapuyu, dua et Bobana, ani saklı erdä, da Boban, ani görer, ne yapılır saklıda, ödeycecek sana /açıkta/.

⁷Açan dua edersiniz, sölämeyiniz zeedä laflar, nicä yapêrlar tayfännar, anguları sanêr, ani çok laflar beterinä seslenmiş olaceklar.

⁸Benzämeyin onnara, zerä sizin Bobanız biler, ne läözüm sizä taa siz istämediynän.

⁹Tä nesoy läözüm dua edäsiniz: Ey, göklerde olan Bobamız: Ko ayozlansın Senin adm.

¹⁰Ko gelsin Senin Padişahlım. Ko olsun Senin istediin, nicä göktä, ölä erdä dä.

¹¹Ver bizä büün hergünkü ekmeemizi.

¹²Baaşla bizim borçlarımızı:

Nicä biz dä baaşlêêriz bizä borçlu olannarı.

¹³Götürmä bizi denemeyä:

Ama kurtar kötü olandan:

/Zerä Senindir Padişahlık, kudret hem metinnik

Diveçtän divecä. Amin./

¹⁴Eer siz baaşlarsaydınız insanın kabaatlarını, Gökteki Bobanız da baaşlayacak sizin kabaatlarınızı.

¹⁵Ama eer siz baaşlamarsaydınız insanın kabaatlarını, Gökteki Bobanız da baaşlamayacak sizin kabaatlarınızı.

Oruç için

¹⁶Açan oruç tutêrsınız, gücenik durmayın, nicä ikiüzlülär. Onnar güçlendirler üzlerini, ki insana

gösterilsinnär, ani oruç tutêrlar. Dooru söleerim sizä, ani onnar şindän sora kabletilär ödeklerini.

¹⁷Ama sän, açan oruç tutêrsın, yaala başını hem yıka üzünü,

¹⁸gösteriläsin oruç tutan diil insanın, ama Bobanın önündä, ani saklı erdä bulunêr. Boban, ani görer, ne yapılı saklıda, sana ödek verir /açıkta/.

Zenginnik için

¹⁹Toplamayın zenginnik bu er üstündä, neredä küf hem güvä iyer hem neredä hırsızlar kazıp-çalêr.

²⁰Toplayın zenginnik göktä, neredä güvä hem küf imeer, hem neredä hırsızlar kazıp çalmêr.

²¹Zerä neredä sizin zenginniiniz, orada sizin üreniz dä olacek.

²²Göz – güüdenin aydınını. Eer senin gözün saa olarsaydı, bütün güüdän aydınnıkta olacek.

²³Ama senin gözün kötüseydi, bütün güüdän karannıkta kalacek. Ölä ki, eer aydınık, ani var sendä, karannık olarsaydı, ne büüktür bu karannık!

²⁴Kimsey yok nasıl izmet etsin iki çorbacıya. Zerä birisini beenärsseydi, öbürünü beenmäz. Birisi için çalışkan olarsaydı, öbürü için kasavetsiz olur. Yok nasıl izmet edäsiniz hem Allaha, hem zenginnä.

Kahırlanmayın

²⁵Onuştan deerim sizä: kahırlanmayın yaşamanız için, düşünmeyin, ne iyeceniz, ne içeceniz hem ne güüdenizä giyeceniz. Diil mi yaşamak taa paalı, nekadar imäk, hem güüdä taa paalı, nekadar ruba?

²⁶Bakin gök kuşlarına. Onnar ne eker, ne biçer, ne dâ ambara toplêêr, ama Gökteki Bobanız onnarı doyu-rêr. Acaba diil misiniz siz taa paali onnardan?

²⁷Hem kim sizdän, artık kahırlanıp, var nasıl eklesin baarlem bir endezä kendi boyuna*?

²⁸Ruba için neçin kahırlanêrsınız? Ya bakın, nesoy büüyêr kır zambakları. Onnar ne zaametlener, ne dokuyêr.

²⁹Ama deerim sizä: artık Solomon bütün donaklında giinämedi, nicä onnarın birisi.

³⁰Çünkü Allah bölä giidirer kır otunu, ani büün var, ama yaarın ateşä atılacak, acaba taa çok giidirmeyecek mi sizi, az inancılar?

³¹Kahırlanmayın hem demeyin: „Ne iyecez?“ hem „Ne içecez?“ eki: „Ne giieycez?“

³²Zerä hepsini bunnarı tayfännar aarêêr. Gökteki Bobanız biler, ani hepsi bunnar lääzım sizä.

³³Hepsindän öncä aarayın Allahın Padişahlını hem Onun dooru-luunu, hepsi kalan işlär dâ verilecek sizä.

³⁴Kahırlanmayın yaarınkı gün için, zerä yaarınkı gün geler kendi kahırlarınnan. Etär büünkü günün zaametleri.

Maanalamayın başkasını

7 Daava kesmeyin, da Allah sizä daava kesmeyecek.

²Ne daavaylan daavalayacaksınız, o daavaylan daavalanmış olacaksınız. Ne ölçüylän ölçecez, o ölçüylän Allaktan ölçülmüş olacaksınız.

³Neçin gözersin kıymı senin kardaşının gözündä, ama kendi gözündä kazı esap almêêrsın?

⁴Nesoy var nasıl sän deyäsin kardaşına: „Brak çıkarayım kıymı senin gözündän“, açan kendi gözündä kazık durêr?

⁵İkiüzlü, ilkin çıkar kazı kendi gözündän da sora açık görecän, nesoy çıkarmaa kıymı kardaşının gözündän.

⁶Vermeyin köpeklerä ayoz işleri. Atmayın sedeflerinizi domuzlar önünä, ki çinämesinnär onnarı, sora dönüp, sizi paralamasınar.

İsteyin, aarayın, urun

⁷İsteyin, da sizä verilecek; aarayın, da bulacınız; urun, da açılacak.

⁸Zerä kim isteer – edener, kim aarêêr – bulêr, hem kim urêr – ona açilêr.

⁹Kim sizin aranızdan, oolu ekmek istärsä, verer ona taş?

¹⁰Eki balık istärsä, verer ona yılan?

¹¹Eer siz, ani fenaysınız, bilerseniz uşaklarınıza ii baaşışlar vermää, nekadar taa çok sizin Gökteki Bobanız verecek ii işlär onnara, kim Ondan isteyecek!

¹²Nesoy isteersiniz, insan sizinän götürsün kendini, ölä götürünüz siz dâ kendinizi insannan. Bundan tutunêr Zakon hem proroklar.

Dar tokat

¹³Girin dar tokattan, zerä geniştir tokat hem meydandıdır yol, ani kayıplaa götürer, da çok insan ondan gider.

* 6:27 Boyuna – yada «yaşamasına».

¹⁴ Ama dardır tokat hem sıkınçtır yol, ani yaşamaya götürer, hem az insan onu bulur.

Fidan tanînêr meyvalarından

¹⁵ Korunun yalancı proroklardan. Onnar gelerlâr sizâ giyimni koyun derisinnân, ama içyandan paralayan yabanılar.

¹⁶ Onnarı tanıyaceniz onnarın meyvalarından. Acaba toplêêrlar mı üzüm salkımı tikenni gümedân eki incir çökelektân?

¹⁷ Ölä ki, herbir ii fidan yapêr ii meyva, ama yaban fidanı yapêr yaban meyvası.

¹⁸ İi fidan yok nasıl yapsın yaban meyvası. Hep ölä yaban fidanı da yok nasıl yapsın ii meyva.

¹⁹ Herbir fidan, ani yapmêêr ii meyva, kesiler da ateşâ atilêr.

²⁰ Ölä ki, meyvalarından tanıyaceniz onnarı.

²¹ Diil onnar, kim Bana deer „Saabi, Saabi!“, girecek Gök Padişahlına, ama onnar, kim tamannêêr Benim Gökteki Bobamın istediini.

²² Çoyu o günü Bana deyeceklâr: „Saabi, Saabi! Prorokluk etmedik mi biz Senin adınnan? Senin adınnan çıkarmadık mı biz fena duhları? Yapmadık mı Senin adınnan çok kudretli işlâr?“

²³ Ozaman açık cuvap edecâm onnara: „Bir sıra bilâ sizi tanımadım, hepsiniz Bendân uzaklanın, kim zakonsuzlukta yaşadı!“

İki ev

²⁴ Onuştan herkezi, kim işider Benim sözlerimi dâ tamannêêr, benzedecâm aarif adama, angısı yaptı evini taş üstündä.

²⁵ Yaadı yaamur, aktı sellâr, esti lüzgerlâr, evin üstünä üüştülâr, ama ev yıkılmadı, zerâ temeli taş üstündä koyuluydu.

²⁶ Ama kim işider Benim bu sözlerimi dâ tamannamêêr, benzâr fikirsiz adama, ani yaptı evini kum üstündä.

²⁷ Yaamur yaadı, sellâr aktı, lüzgâr esti da evin üstünä üüştülâr. Ev yıkıldı, da bir büük yıkıntılık oldu*.

²⁸ İsus lafettiktân sora, insan şaşardı Onun üüretmesinä.

²⁹ Zerâ İsus üüredârdi onnarı nicâ bir adam, angısında var zaabitlik, diil, nicâ onnarın bilgiçleri /hem fariseylâr/.

Lepralı hasta paklanêr

8 Açan İsus indi bayır üstündän, Onun ardına gitti çok insan.

² Bir lepralı hasta yaklaştı Ona, baş iltti da dedi: «Saabi, eer istârseydin, var nasıl beni paklayasın».

³ İsus uzattı elini, diidi ona da dedi: «İsteerim, paklan!» Hemen hasta lepradan paklandı.

⁴ Sora İsus dedi ona: «Bak, sölämeyäsin kimseyä, ama git da gösteril popaza. Getir baaşış, ne Moisey sıraladı, ki şaatlık olsun insana».

*İsus alıştrêr
üzbaşının izmetkerini*

⁵ Açan İsus girdi Kapernaum kasabasına, yaklaştı Ona asker üzbaşısı, angısı yalvardı:

⁶ «Saabi, benim izmetkerim yetêr içerdä kötürüm* da pek çok zeetlener».

7 İsus dedi: «Gidecäm alıştra-yım onu».

8 «Saabi, bän etmeerim, ki Sän giräsin benim evimä. Sade de bir laf, da benim izmetkerim alışacak, – dedi asker üzbaş. –

9 Zerä bän dä zaabitlik altında-yım, benim dä elim altında var asker-lär. Açıan birisinä deerim: „Git“, o gider. Başkasına deerim: „Gel“, o ge-ler. Çıraama deerim: „Yap bu işi“, o yapêr».

10 Açıan İsus işitti bu lafları, şaştı da dedi onnara, kim gelärdi Onun ardına: «Dooru söleerim sizä, ani bütün İzrail içindä bulmadım bölä büük inan.

11 Söleerim sizä, ani geleceklär çoyu günduusundan hem günbatı-sından da oturaceklar sofraya Av-raamnan, İsaaklan hem İakovlan Gök Padişahlında.

12 Ama Padişahlın oolları uura-dılmış olaceklar dışarı, karannaa, neredä olacek aalamak hem diş gı-cırdatması».

13 Sora dedi asker üzbaşına: «Git, da olsun senin inanına görä». Asker üzbaşın izmetkeri o saat alıştı.

İsus alıştırêr

Petrinin kaynanasını

14 Sora İsus geldi Petrinin evinä, onun kaynanasını patta hasta buldu, sıtmadan tutulmuş.

15 Diidi onun elinä, da sıtma karı-yı braktı. Karı kalktı da başladı iz-met etmää İsus.

16 Avşamnen getirdilär Ona çok insan, fena duhtan zeetlenmiş. O sade bir sözünnän onnardan fena duh-ları çıkarardı hem hepsi hastaları alıştırdı,

17 ki tamannansın, ne sölendi pro-rok İsayadan: «O aldı bizim yufka-lıklarımızı Kendi üstünä hem taşıdı bizim dertlerimizi».

İsusun izleyicileri

18 Açıan İsus gördü çok insan Kendi dolayında, sımarladı üüreni-cilerinä, kayıklan gölün öbür tarafı-na geçsinnär.

19 Ozaman Ona yaklaştı birisi bil-giçlerdän da dedi: «Üüredici, gidecäm Senin ardına, nereyi da Sän gitsän».

20 İsus cuvap etti: «Tilkilerin in-neri, kuşların yuvaları var, ama Adam Oolu yok nereyi başını koysun».

21 Başka birisi üürenicilerin ara-sından dedi: «Saabi, brak, ilkin gi-deyim, bobamı gömeyim».

22 «Gel Benim ardına, brak, ölü-lär ölülerini gömsün», – dedi İsus.

İsus boranı uslandırêr

23 İsus girdi kayık içinä, üüreni-cileri dä girdilär Onun ardına.

24 Birdän göldä çeketti bir büük boran, ölä pek sert, ani dalgalar ka-yı gömardı, ama İsus uyuyardı.

25 Üürenicilär yaklaştılar, uyan-dırdılar Onu da dedilär: «Saabi! Kurtar bizi, kaybeleriz!»

26 İsus dedi onnara: «Neçin kor-kêrsınız, az inancılar?» Sora kalktı, azarladı lüzgeri hem dalgaları, da birdän bir büük usluluk oldu.

27 İnsannar şaştilar da dedilär: «Kimdir Bu, Angısını lüzgerlär dä, deniz dä sesleerlär?»

İsus koolêr

fena duhları Gadarada

28 Açıan İsus etişti gölün öbür tarafına, Gadara erlerinä, karşıladı

Onu iki adam, fena duhtan tutulu, angıları mezar laamnarından çıktılar. Onnar ölä tisiydilär, ani kimsey geçämärdi o yoldan.

²⁹Onnar başladılar baarmaa: «Ne-yin var bizimnän, /İsus,/ Allahın Oolu? Geldin burayı vakitsız zeetlemää mi bizi?»

³⁰Onnardan uzak büük bir sürü domuz otlardı.

³¹Fena duhlar yalvardılar İsus: «Eer uradarsaydın bizi, yolla, girelim domuz sürüsü içinä.»

³²«Gidin», – dedi İsus. Onnar çıktılar da girdilär domuzlar içinä. Birdän bütün sürü hızlandı dik yamaçtan, atladı göl içinä da buuldu su içinde.

³³Domuzçular kaçtılar, da kasabaya gelip, söledilär hepsinä, ne oldu fena duhtan tutulu adamnarlan.

³⁴Bütün kasabadan insan çıktı karşı İsus. Görüp Onu, yalvardılar, gitsin onnarın erlerindän.

İsus alıştırêr kötürüm adamı

9 İsus girdi bir kayık içinä, geçti gölü da geldi Kendi kasabasına.

²Getirdilär Ona bir kötürüm hasta, angısı yatardı döşek üstündä. İsus, görüp onnarın inanını, dedi kötürüm adama: «Girginnän, oolum! Günahların baaşlandı».

³Bilgiçlerdän kimisi kendi-kendinä deyardilär: «Bu adam Allahı kötüleer!»

⁴İsus tanıyardı onnarın neetlerini, onuştan dedi: «Neçin kötü neetlär peydalanêr sizdä?»

⁵Ne taa kolay: demää „Günahların baaşlandı“ mı osa demää „Kalk, da gez“ mi?

⁶Ama ki biläsiniz, ani Adam Oolunun var kuvedi er üstündä günahları baaşlasın...», – sora kötürüm adama dedi: «Kalk, al döşeeni da git evä!»

⁷Kötürüm adam kalktı da evä gitti.

⁸İnsan, açan bunu gördü, korktu da Allahı metinledi, ani adamnara bölä kuvet verer.

İsus çaarêr Matfeyi

⁹Geçeräk oradan, İsus gördü bir adam, ani oturardı erdä, neredä harç toplanardı, adı Matfey. İsus dedi ona: «Gel ardıma». Matfey kalktı da Onun ardına gitti.

¹⁰Açan İsus Matfeyin evindä sofrada bulunardı, geldi çok harççılar hem günahkerlär, sofraya erleştilär İsuslan hem üürenicilerinän barabar.

¹¹Fariseylär, görüp bunu, üürenicilerä dedilär: «Neçin sizin Üüredici iyer harççılarlan hem günahkerlärän barabar?»

¹²İsus işitti bu lafları da dedi: «Doftor läözüm diil saa olannara, ama hastalara.

¹³Gidin da üürenin, ne annaması var bu sözlerin: „Acıyannık isterim, diil kurban“. Bän gelmedim, çaarayım dooruları, ama günahkerleri, /Allaha dönsünär/».

Oruç için soruş

¹⁴Ozaman gelerlär Ona İoanın üürenicileri da deerlär: «Neçin biz hem fariseylär sık oruç tutêrız, ama Senin üürenicilerin oruç tutmêêrlar?»

¹⁵İsus dedi onnara: «Var mı nasıl düüncülär aalasınnar okadar

vakit, nekadar güvää yannarında? Gelecek vakit, açan güvää alınacak onnardan, ozaman onnar oruç tutacak.

¹⁶Kimsey eski rubaya eni yama yamamêêr, zerä o yama taa pek yırtêr rubayı. Sonda yırtık taa büük olêr.

¹⁷Hep ölä insan eni şarabı eski tulumnar içinä doldurmaz, zerä tulumnar patlêêr. Şarap döküler, tulumnar da zän olêr. Eni şarabı eni tulumnar içinä doldurêrlar, butürlü ikisi dä korunêr».

*Kız diriler,
hasta karı alışêr*

¹⁸Açan İsus sölärdi bu sözleri, bir sinagoga öndercisi geldi, Ona baş iltti da dedi: «Benim kızım şindi öldü. Gel da koy ellerini onun üstünä, da o yaşıasın».

¹⁹İsus kalktı da ürenicilerinnän onun ardına gitti.

²⁰Bir karı, oniki yıldan beeri hasta kan akmasından, yaklaştı İsus ardından da diidi Onun rubasının eteenä.

²¹O aklınca deyärdi: «Sade diisäm Onun rubasına, alışacam».

²²İsus döndü geeri, gördü onu da dedi: «Girginnän, kızım! Senin inanın seni alıştırdı». O karı hemen saa oldu.

²³Açan İsus etişti öndercinin evinä, gördü kavallarlan çalannarı hem insan baarışını.

²⁴Ozaman dedi onnara: «Olun bir tarafa, zerä kız ölmedi, sade uyuyêr!» Onnar gülmää aldılar Onu.

²⁵Açan insan çıkarıldı dışarı, İsus girdi içyanına, tuttu kız elindän, da kız kalktı.

²⁶Bu oluşun haberi daaldı büütün o erä.

İki köör saa olêr

²⁷Açan İsus yollandı oradan, Onun ardına takıştı iki köör adam. Onnar baarardılar: «İsus,/ Davidin oolu, acı bizi!»

²⁸Açan girdi içeri, bu köör adamlar yaklaştılar Ona. İsus sordu onnara: «İnanêrsınız mı, ani var nicä yapayım bunu?» «Var nicä, Saabi», –cuvap ettilär onnar.

²⁹Ozaman diidi onnarın gözlerine da dedi: «Olsun inanınıza görä!»

³⁰Da açıldı onnarın gözleri. İsus sıkıdan sımardı onnara: «Bakın, bilmesin kimsey!»

³¹Ama onnar, çıkıp dışarı, bütün o erä daattılar haberi İsus için.

Bir mutusu saa olêr

³²Açan gittilär bu köör adamlar, İsus getirdilär bir mutusu, tutulmuş fena duhtan.

³³Açan fena duh çıkarıldı ondan, mutusu başladı lafetmä. İnsan şaştı da dedi: «Hiç bir sıra bölä iş görünmedi İzraildä».

³⁴Ama fariseylär deyärdilär: «O fena duhları çıkarêr fena duhların öndercisininin kuvedinnän!»

Güdücüsüz koyunnar

³⁵İsus gezärdi küüdän küüyä hem kasabadan kasabaya. Üredärdi insanı sinagogalar içinä. Nasaat edärdi İ Haber Gök Padişahlı için. Alıştırdı hertürlü hastalıkları hem dertleri.

³⁶Görüp alay-alay insan, canı acıdı onnara, zerä onnar zeetlenmişti

hem daalmıştı, nicä güdücüsüz ko-
yunnar.

³⁷Ozaman üürenicilerine dedi:
«Bereket büük, ama işçi az!

³⁸Onuştan dua edin bereket Çor-
bacısına, çıkarsın işçi ekinnerini
toplamaa».

Oniki apostol giderlär işä

10 Sora İsus çaardı oniki üüre-
nicisini, verdi onnara zaabit-
lik, çıkarsınnar fena duhları, alış-
tırsınnar hertürlü hastalıkları hem
dertleri.

²Oniki apostolun adları bunnardır:
ilkindisi Simon, angısına deyardılär
Petri, hem kardaşı Andrey; İakov,
Zevedeyin oolu, hem kardaşı İoan;

³Filip hem Varfolomey; Foma
hem Matfey, harççı; İakov, Alfeyin
oolu, hem /Levvey, angısına deer-
lär/ Faddey;

⁴Simon Kananit hem İuda İskari-
ot, angısı sattı İsusu.

⁵Bunnar onikisi, angılarını İsus
yolladı, sımarlayıp: «Gitmeyin ya-
bancılarnın yollarından, girmeyin
Samariyalıların kasabalarına,

⁶İlkin gidin İzrail milletin kayıp
koyunnarına.

⁷Yolda nasaat edin: „Yaklaştı
Gök Padişahlı!“

⁸Alıştırın hastaları, dirildin ölü-
leri, paklayın lepralı olannarı, çıka-
rın fena duhları. Parasız kablettiniz,
parasız verin.

⁹Almayın kuşaanıza altın, gü-
müş, bakır,

¹⁰hiybä yol için, iki kat ruba,
ayak kabı yada sopa. Zerä işçi yara-
şêr doyurulsun.

¹¹Her kasabaya hem küüyä, ne-
reyi gireceniz, bakın, kim orada

uygun adam, da oradan gidincä, on-
da kalın.

¹²Girip ev içinä, deyin: „Usluluk
bu eväl!“

¹³Eer o ev hak edärseydi selä-
minizi, usluluk kalsın o evdä, ama
hak etmärsedydi, usluluk dönsün
sizä.

¹⁴Eer sizi kabletmärsedydilär hem
seslämärsedydilär laflarımızı, çıkıp o
evdän eki kasabadan, artık tozları da
ayaklarımızdan silkin.

¹⁵Dooru söleerim sizä, ani daava
günündä taa ilin olacek Sodom hem
Gomorra kasabalarına, nekadar o
kasabaya.

Dünnä kabletmeer

¹⁶Tä, yollêırım sizi nicä kuzuları
yabanılar içinä. Olun aarif yılan gi-
bi, ama kabaatsız guguş gibi.

¹⁷Korunun insandan, zerä vere-
ceklär sizi daavacılara, düüyeceklär
sinagogalarda,

¹⁸Benim beterimä çıkaraceklar
kullanicılarnın hem padişahların önü-
nä, ki şaatlık edäsiniz onnara hem
tayfännara.

¹⁹Açan vereceklär sizi daavaya,
kahrılanmayın, ne hem nesoy lafe-
deceniz, zerä ozaman verilecek sizä,
ne lafedäsiniz.

²⁰Zerä lafetmeyeceniz siz, ama
lafedecek Bobanızın Duhu sizin içi-
nizdän.

²¹Kardaş kardaşını hem boba
uşaamı ölümä verecek. Uşaklar ken-
di bobalarına hem analarına karşı
kalkaceklar, da onnarı öldürde-
ceklär.

²²Benim adım için sizdän hepsi
azetmeyecek, ama kim bitkiyädän
dayanacak, o kurtulacak.

²³ Açıñ sizi koolayaceklar bir kasabadan, kaçın başka kasabaya, zerä dooru söleerim sizä, ani Adam Oolu gelincä, siz İzrailin kasabalarını doylamaa etiştirmeyeceniz.

²⁴ Üürenici diil taa büük üüredici-sindän, hep ölä çırak diil taa büük çorbacısından.

²⁵ Etär, ki üürenici üüredicisi gibi olsun, hem çırak olsun çorbacısı gibi. Eer ev çorbacısına Veelzevul* dediysedilär, nekadar taa çok evdekilerinä deyeceklär!

Kimdän korkalm?

²⁶ Onuştan korkmayın onnardan, zerä yok bişey örtülü, ani açılmasın, hem yok bişey saklı, ani annaşılmasın.

²⁷ Ne Bän sizä söleerim karannıkta, onu siz bildirin aydınnıkta. Ne firsidenildi kulaanıza, onu haberleyin evlerin örtüleri üstündän.

²⁸ Korkmayın onnardan, kim güüdeyi öldürer, ama canı öldürämeer. Taa pek korkun Allahdan, Angısı var nasıl kaybetsin güüdeyi, hep ölä canı da cendemdä.

²⁹ Satılmêêr mı iki saçak kuşu bir assariyä**? Onnarın birisi bilä düşmeer erä, olmayınca izin Bobanızdan.

³⁰ Sizin artık saçlarınız da başınızda sayılı.

³¹ Onuştan korkmayın. Siz taa paalısınız saçak kuşlarının çoyundan.

³² Ölä ki, kim şaatlık edecek Beni insanın önündä, onu Bän dä şaatlık edecäm Benim Gökteki Bobamın önündä.

³³ Ama kim atılacak Bendän insanın önündä, ondan Bän dä atılacam Benim Gökteki Bobamın önündä.

Gelmedim, getireyim usluluk

³⁴ Sanmayın, ani geldim, getireyim usluluk bu erä. Geldim, getireyim diil usluluk, ama kılıç.

³⁵ Zerä Bän geldim ayırayım oolu bobadan, kızı anadan hem gelini kaynanasından.

³⁶ Adamın duşmannarı onun evdekileri.

³⁷ Kim sever bobasını hem anasını Bendän taa çok, o Bana yakışık diildir. Kim sever oolunu eki kızını Bendän taa çok, Bana yakışık diildir.

³⁸ Kim almêêr stavrozunu da gelmeer Benim ardıma, Bana yakışık diildir.

³⁹ Kim koruyacak yaşamasını, o kaybedecek onu. Ama kim kaybedecek yaşamasını Benim için, o yaşamak edenecek.

Ödeklär

⁴⁰ Kim kableder sizi, o kableder Beni. Kim kableder Beni, o kableder Onu, Kim Beni yolladı.

⁴¹ Kim kableder bir proroku, ki prorok deyni, o kabledecek prorok ödää. Kim kableder bir dooru adamı, ki dooru deyni, o kabledecek dooru adam ödää.

⁴² Eer birkimsey verärseydi salt bir çölmek suuk su bu küçüklerin birisinä, ki üüreniciyim deyni, dooru söleerim sizä, ani o ödeksiz kalmayacak».

* 10:25 Veelzevul – şeytan. ** 10:29 Assariy – ufak para.

*İoan Vaatizedicidän
yollanmışlar*

11 Açañ İsus verdi bu nasaatları oniki üürenicisinä, gitti oradan, ki üüretsin insanı hem nasaat etsin onnarın kasabalarında.

²İoan Vaatizedici kapandaykan işitti Hristozun işleri için.

³Yolladı kendi üürenicilerini* sorsunnar Ona: «Sänsin mi O, Kim lääzım gelsin, osa başkasımı mı bekleyelim?»

⁴İsus cuvap etti onnara: «Gidin da söyleyin İoana, ne işidersiniz hem ne görersiniz:

⁵köörler görerler, topallar gezerler, lepralılar paklanêrlar, saarlar işiderler, ölüler dirilerler, fukaaralara ii haber nasaat olêr.

⁶Mutlu o, kimin için Bän köstek olmayacam».

İsus şaatlık eder İoan için

⁷Açañ onnar gittilər, İsus başladı söylemää insana İoan için: «Ne çıktınız görmää çolda? Bir saaz mı, ani lüzgerdän sallanar?

⁸Ne çıktınız görmää? Bir adam mı, yımışak rubaylan giyimni? Onnar, kim giyimni yımışak rubaylan, padişah binalarında yaşêrlar.

⁹Ozaman neçin çıktınız? Bir prorok mu görmää? Aslı, hem deerim sizä, ani o taa büyük, nekadar bir prorok.

¹⁰Odur, kimin için yazılı: „Tä Bän yollêrım Senin önün sora haberci-mi, angısı hazırlayacak yol Sana“.

¹¹Dooru söyleirim sizä, ani onnardan, kim karıdan duudu, yok

başka birkimsey taa büyük İoan Vaatizedicidän. Hep okadar en küçüü Gök Padişahlında taa büyük ondan.

¹²İoan Vaatizedicinin vakıdından büünkü günä kadar Gök Padişahlı için kuvet koyulur. Bir boyu kuvetlän bakêr ona el koymaa.

¹³Hepsi proroklar hem Zakon İoana kadar öncä söledilär, ne olacak.

¹⁴İstärseydiniz bunu kabletmää, odur İliya, angısı lääzımdı gelsin.

¹⁵Kimin var kulaa /işitsin deyni/, ko işitsin.

¹⁶Kimä benzedeyim bu boy insanı? Onnar benzeerler uşaklara, angıları oturêrlar meydannarda da baa-rêrlar kafadarlarına:

¹⁷„Çaldık sizä kavallan, oynamadınız; çaldık sizä gamnı türkü, aalamadınız“.

¹⁸Geldi İoan, ne iyardı, ne içardı, deerler: „Onda var fena duh“.

¹⁹Geldi Adam Oolu, hem iyer hem içer, deerler: „Hobur hem içki-ci, harççılarnın hem günahkerlerin dostu!“ Hep okadar aariflik gösterer işlerindän, ani o doorudur».

Vay inansız kasabalara!

²⁰Ozaman İsus başladı azarlamaa kasabaları, neredä en çok kudretli işlar yaptı, zerä günahlarından Allaha dönmedilär:

²¹«Vay sana, Horazin! Vay sana, Vifsaida! Zerä, eer bu kudretli işlar, ani sizdä yapıldı, Tir hem Sidon kasabalarında yapılaydı, çoktan çu-vallan giyimni hem kül üstündä oturup, günahlarından Allaha döneceydilär.

* 11:3 Kendi üürenicilerini: kimi tekstlerdä «ikisini üürenicilerin».

²² Ama sizä söleerim, ani daava günündä taa ilin olacek Tir hem Sidon kasabalarına, nekadar sizä.

²³ Sän, Kapernaum, gökä kadar mı üüseklenecän? Diil, sän ölümlärerinä düşecän. Zerä, eer bu kudretli işlär, ani sendä yapıldı, Sodom kasabasında yapılaydı, o ayakça dura-ceydy büünkü günä kadar.

²⁴ Ama sizä söleerim, ani daava günündä taa ilin olacek Sodom kasabasına, nekadar sana».

Boba hem Ool

²⁵ Ozaman İisus dedi: «Şükür ederim Sana, Boba, gökün hem erin Saabisi, ani sakladın bunnarı aarif hem fikirli olannardan da açtın evlatlara.

²⁶ Hakına, Boba, budur Senin istediin!

²⁷ Hepsini Bobam Benim elimä verdi. Kimsey heptän annamêr Oolu, Bobadan kaarä, hem kimsey heptän annamêr Bobayı, Ooldan kaarä, hem onnardan, kimä Ool isteer açmaa.

Bendä bulacenz raatlık canınıza

²⁸ Gelin Bana, hepsi yorgunnar hem üklö olannar! Bän sizä raatlık veririm.

²⁹ Alın üstünüzä Benim boyunduruumu, Bendän üürenin, zerä Bän yavaşım hem usluyum üreemdän, da siz canınıza raatlık bulacenz.

³⁰ Boyunduruum Benim iidir, hem üküm Benim ilin».

Ne düşer cumertesi yapmaa?

12 O vakit İisus geçärdi bir cumertesi günü ekinnär içindän. Onun üürenicileri acıktıydılar,

yolardılar başakları da teneleri iyärdilär.

² Açan fariseylär gördülär bunu, dedilär Ona: «Bak, Senin üürenicilerin yapêrlar ne düşmeer cumertesi günü».

³ İisus cuvap etti onnara: «Okumadınız mı, ne yaptı David hem kafadarları, açan acıktılar?»

⁴ Nicä o girdi Allahın evinä da idi o ekmeklerdän, ani Allahın önünä koyulardı, angılarını düşmärdi isin ne o, ne dä onun kafadarları, ama sade popazlar.

⁵ Osa okumadınız mı Zakonda, ani popazlar cumertesini basêrlar Ayoz bina içindä, ama kabaatsız kalêrlar?»

⁶ Ama Bän sizä söleerim, ani burada bulunêr O, Kim taa büük Ayoz binadan.

⁷ Olaydı biläsiniz, ne annaması var: „Acıyannık isteerim, ama diil kurban“, ozaman maana bulmayaceydınız kabaatsız insanlara.

⁸ Zerä Adam Oolu – artık cumertesinin dä Saabisi».

Bir adam kuru ellän

⁹ İisus oradan gitti da onnarın sinagogalarına girdi.

¹⁰ Orada bulunardı bir adam kuru ellän. Fariseylär, ki kabaatlandırınsınar İisusu, sordular: «Düşer mi cumertesi günü alıştırmaa?»

¹¹ O cuvap etti: «Kim var sizin aranızda, angısının bir koyunu cumertesi günü kuyu içinä düşer, da tutup çıkarmêr onu?»

¹² Nekadar taa paalı adam bir koyundan! Onuştan cumertesi günü düşer iilik yapmaa».

¹³Sora dedi bu adama: «Uzat elini!» O uzattı, da eli enidän saa oldu, nicä öbür eli.

¹⁴Fariseylär çıktılar dışarı da annaştılar, nesoy öldüräbilsinnär İisusu.

Seçili izmetkär

¹⁵Ama İisus, bunu bileräk, gitti oradan. Onun ardına çok insan izledi. O saalık verärdi hepsi hastalara.

¹⁶O sert sınırladı onnara, açıklamasınnar Onu başkalarına,

¹⁷ki tamannansın, ne haberlendiydi prorok İsayadan:

¹⁸«Tä, Benim izmetkerim, Angısını Bän ayırdım, Benim sevdiim, Angısını pek beenerim! Benim Duhumu koyacam Onun üstünä, da O dooruluu haberleyecek milletlerä.

¹⁹O kavga yapmayacak hem baarmayacak. Kimsey Onun sesini sokakta işitmeyecek.

²⁰Kırık saazı yolmayacak, hem tütän fitili süündürmeyecek, sonda doorulaa ensemäk verecek.

²¹Milletlär Onun adına umutlanaceklar».

İisus hem Veelzevul (şeytan)

²²Sora getirdilär bir köör hem mutusu adam, fena duhtan tutulu. İisus alıştırdı onu ölä, ani adam başladı görmää hem lafetmää.

²³Hepsi insan şaştı da dedi: «Diil mi acaba bu /Hristos/, Davidin oolu?»

²⁴Fariseylär, işidip bunu, dedilär: «O çıkarêr fena duhları Veelzevulun – fena duhların öndercisinin – kuvedinnän!»

²⁵İisus, ani bilärdi onnarın neetlerini, dedi: «Herbir padişahlık, neredä bölünmök olêr, daalêr. Hep ölä herbir kasaba yada ev, neredä bölünmök olêr, ayakça duramêr.

²⁶Eer şeytan çıkararsaydı şeytanı, ozaman onda bölünmök olêr. Nesoy var nasıl dursun onun padişahlı?

²⁷Eer Bän çıkararsaydım fena duhları Veelzevulun kuvedinnän, ozaman sizin adamnar kimin kuvedinnän çıkarêrlar? Bu iştä onnar sizä daava keseceklär.

²⁸Eer Bän çıkararsaydım fena duhları Allahın Duhunnan, elbetki, ozaman Allahın Padişahlı etişti sizädän.

²⁹Nesoy var nasıl birkimsey girsin kaavi olanın evinä da çalsın onun varlığını, eer ilkin baalamarsaydı onu? Salt ondan sora var nasıl soysun onun evini.

³⁰Kim diil Benimnän, o karşı Bana. Kim toplamêr Benimnän, o daadêr.

³¹Onuştan söleirim sizä, ani her günah hem her kötülemäk baaşlanacak insana, ama kötülemäk Ayoz Duhu baaşlanmayacak.

³²Kim lafedecek Adam Ooluna karşı, baaşlanacak. Ama kim lafedecek Ayoz Duha karşı, o baaşlanmayacak ne bu zamanda, ne gelän zamanda.

³³Kayı olun, ani ii fidan yapêr ii meyva, ama yaban fidanı yapêr yaban meyvası, zerä fidan taninêr meyvasından.

³⁴Yılan yavruları, nesoy var nicä siz söyleyäsünüz ii laflar, açan kendiniz kötüsünüz? Zerä adamın aazı lafeder ürään taşkınnından.

³⁵İ adam çıkarêr ii işlär ii ürään haznasından. Kötü adam çıkarêr kötü işlär kötü ürään haznasından.

³⁶Söleerim sizä, ani daava günündä insan cuvap edecek herbir boşuna laf için, ani söledi.

³⁷Zerä senin laflarından dooru çıkakan hem senin laflarından kabaatlı kalacan».

Prorok İonanın nişanı

³⁸Bundan sora bilgiçlerdän hem fariseylerdän kimisi dedilər: «Üüredici, isteeriz gösteräsin bir nişan!»

³⁹O cuvap etti onnara: «Kötü hem orospu senselä isteer bir nişan, ama ona verilmeyecek başka nişan, prorok İonanın nişanından kaarä.

⁴⁰Zerä nicä İona durdu üç gün hem üç gecä koca balın şkembesindä, hep ölä Adam Oolu da duracak üç gün hem üç gecä erin koynusunda.

⁴¹Nineviya kasabasından insanlar daava günündä kalkaceklar bu senselenin adamnarınnan da kabaatlandıraceklar onnarı, zerä onnar, İonanın nasaadını işidip, kendi günahlarından Allaha döndülär, ama büün burada durêr Birisi, Angısı taa büyük İonadan.

⁴²Üülendän padişahka kalkacek daava günündä bu senselenin adamnarınnan da kabaatlandıracek onnarı, zerä o geldi dünneyin kenarından, ki işitsin Solomonun aarifiini, ama büün burada durêr Birisi, Angısı taa büyük Solomondan.

Fena duh döner geeri

⁴³Açan fena duh çıkêr adamdan, o gezer susuz erlerdä da raatlık aarêr, ama bulamêr.

⁴⁴Ozaman deer: „Döneyim evimä, neredän çıktım“. Geldii zaman, bulêr onu boş, süpürülmüş hem donaklı.

⁴⁵Sora gidip, alêr kendisinnän başka edi duh, taa fena, nekadar kendisi. Girerlär içyanına da orada erleşerlär. Butakım, adamın son halı olêr taa kötü, nekadar baştakı. Butürlü olacak bu fena senseylelän dä».

İsusun anası hem kardaşları

⁴⁶Açan İsus nasaat edärdi insana, Onun anası hem kardaşları, dışarda durup, bakardılar Onunnan lafetmä.

⁴⁷Birkimsey dedi Ona: «Bak, Senin anan hem kardaşların, dışarda durup, isteerlär Seninnän lafet-sinnär».

⁴⁸İsus cuvap etti haber verenä: «Kim Benim anam hem kim Benim kardaşlarım?»

⁴⁹Sora, gösterip elinnän üürenicilerinä, dedi: «Tä Benim anam hem kardaşlarım!»

⁵⁰Kim tamannêr Gökteki Bobamın istediini, onnar Bana kardaş, kızkardaş hem ana».

Ekici için örnekleme

13 O günü İsus çıktı evdän da gidip otururdu göl boyunda.

²Çok insan toplandı Ona, ölä ani lääzim oldu girsin da otursun bir kalyık içindä, ama insan kaldı kenarda.

³O lafetti onnara örneklärlän çok işlär için da dedi: «Tä ekici çıktı toom ekmä.

⁴Açan ekärdi, toomnardan birazı düştü yol boyuna. Kuşlar kondular da idilär onnarı.

⁵Başka toomnar taşlık erlerä düş-tülär, neredä az toprak vardı. Toomnar tez filizlendilär, zerä toprak diildi derin.

⁶Ama açan güneş çıktı, onnar sörpeştilər da kurudular, zerä kökle-ri suvadaydı.

⁷Taa başka toomnar çalılar içinä düş-tülär. Çalılar büüdülär da buultular filizleri.

⁸Ama kalan toomnar ii topraa düş-tülär da bereket getirilär: birisi üz, başkası altmış, taa başkası otuz katna.

⁹Kimin var kulaa /işitmää deyni/, ko işitsin».

¹⁰Ürenicilär yaklaştılar da dedi-lär Ona: «Neçin lafedersin onnara örneklän?»

¹¹İsus cuvap etti: «Çünkü sizä verildi, annayasınız Gök Padişah-lın saklılıklarını, ama onnara verilmedi.

¹²Zerä kimdä var, ona taa çok verilecek hem zeedelenecek, ama kimdä yok, ondan alınacak, neyi dā var.

¹³Onun için onnara lafederim örneklärlän. Zerä, onnar bakarkan, görmeelär, seslärkän, işitmeelär hem annamêelär.

¹⁴Onnarlan tamannanêr prorok İsayanın sözləri, angısı dedi: „İşideceniz kulaklarınızlan, ama annamayacınız. Bakacınız gözleriniz-län, ama görämeyeceniz.

¹⁵Zerä bu halkın ürekleri uyvasık oldu. Kulaklarından aar işider-lär, gözlerini kapadılar, ki gözleri görmesin, kulakları işitmesin hem ürekleri annamasın. Başka türlü Bana döneceydilär, da Bän onnarı alış-tıraceydım“.

¹⁶Mutlu sizin gözleriniz, ani görer-lär, hem kulaklarınız, ani işi-derlär!

¹⁷Dooru söleerim sizä, ani çoyu proroklardan hem dooru adamnar-dan istedilär görmää, ne siz görersiniz, hem işitmää, ne siz işidersiniz, ama görmedilär hem işitmedilär.

¹⁸Sesleyin da annayın, ne annaması var bu örnään ekici için.

¹⁹Kim Gök Padişahlı için sözü işider da annamêr, ona şeytan gelir da toomu onun üreendän çalêr. Bun-nar o toomnar, ani düş-tülär yol bo-yuna.

²⁰Toomnar, ekilmiş taşlık erlerä, onnardır, kim, işidip sözü, kableder sevinmäklän,

²¹ama kökleşämeelär hem az va-kıt tutunêrlar. Açan gelir zorluk eki koolamak Allahın sözü için, onnar tez atilêrlar.

²²Toomnar, ekilmiş çalılar içinä, onnardır, kim işider sözü, ama bu zamanın kahırları hem zenginlik al-dangaçlı buuldêrlar, da onnar bereket getirämeelär.

²³Toomnar, ekilmiş ii topraa, on-nardır, kim, işidip sözü, annêr da bereket getirer: bir toom üz, başkası altmış, taa başkası otuz katna».

Booday hem ayırık otu

²⁴İsus söledi taa bir örnek da dedi: «Gök Padişahlı benzeer bir adama, angısı ekti ii toomnarı kendi tar-lasına.

²⁵Ama açan insan uyuyardı, geldi onun düşmanı da ekti ayırık too-mu boodaylar içinä, sora gitti.

²⁶Açan peydalandı booday filiz-leri da başak salverdi, üzä çıktı ayırık otları da.

²⁷Ev çorbacısının çırakları geldilər da dedilər: „Çorbacı, ekmedin mi sän islää toomnarı senin tarlana? Neredän çıktı bu ayırık otları?“

²⁸O dedi onnara: „Bunu bir duşman yaptı“. Ozaman çıraklar dedilər: „İstärseydin, gidelim da onnarı yolalım?“

²⁹„Olmaz, zerä yolarkan ayırık otlarını, yolmayasınız birerdä boodayları da.

³⁰Brakın, barabar büüsünnär biçmək vakıdına kadar. Biçmək vakıdı deyecäm orağçılara: ilkin yolun ayırık otlarını da demet onnarı baalayın, ateşä yakmaa deyni. Ama boodayı toplayın benim ambarıma“».

Hardal toomu hem hamur mayası

³¹İsus söledi bir başka örnek: «Gök Padişahlı benzeer hardal toomuna, ani adam eker kendi tarlasına.

³²Bu toom, makar, ani taa küçük hepsi toomnardan, ama açan büüyür, eşilliklerdän taa üüsek, bir aç gibi, olêr ölä, ki kuşlar konêrlar onun dallarına da yuva yapêrlar».

³³Başka bir örnek söledi: «Gök Padişahlı benzeer bir parça hamur mayasına, ani alêr bir karı da karıştırêr üç ölçü unnan, bütün hamuru kabartsın».

³⁴İsus hepsini bunnarı insana örneklän sölärdi. Bişey örneksiz onnara sölämärdi,

³⁵tamannansın deyni, ne söle-di-ydi prorok: «Lafedecäm örneklêrlän, dünnä kurulmasından saklı işle-ri annadacam».

Ayırık toomun açıklaması

³⁶Ondan sora İsus salverdi insanı da girdi bir ev içinä. Onun üürecileri yaklaştılar Ona da dedilər: «Açıkla bizä bu örnää ayırık toomu için».

³⁷O dedi onnara: «Ekici ii toomu – Adam Oolu.

³⁸Tarla – dünnä. İi toom – Gök Padişahlın oolları. Ayırık toomnar – yaramazın oolları.

³⁹Duşman, ayırık toomunu ekän – diavol. Biçmək vakıdı – zaman bitkisi. Orağçılar – angillär.

⁴⁰Nicä ayırık otu yolunêr da atılêr ateşä, ölä olacak zaman bitkisinde dä.

⁴¹Adam Oolu yollayacak Kendi angillerini da toplayaceklar Onun Padişahlından hepsini, ne günaha düşürer hem kim zakonsuzluk yapêr,

⁴²da kızgın fırına atılacaklar, neredä aalamak hem diş gıcırdatması.

⁴³Ozaman dooru olannar şafk edeceklêr, gün gibi, Bobanın Padişahlında. Kimin var kulaa /işitmää deyni/, ko işitsin!

Saklı hazna hem sedef

⁴⁴Gök Padişahlı benzeer bir haznaya, ani gömülü bir tarlada. Bir adam, ani bulêr onu, enidän saklêr da sevinmektän gidip satêr bütün varlığını da o tarlayı satın alêr.

⁴⁵Hem da Gök Padişahlı benzeer bir bezirgenä, ani aarêr gözäl sedef.

⁴⁶Açan pek paalı sedef bulêr, gider da satêr, neyi var, da satın alêr sedefi.

Balıkçılık

47 Hem da Gök Padişahlı benzeer bir süzmeyä, ani salvererlar su içinä balık tutmaa deyni, ani tutêr hertür-lü balık.

48 Açan dolêr süzmä balıklan, balıkçılar çıkarêrlar kenara da otu-rup ayırêrlar kaplar içinä ii ba-lıklar, ama inmâz balıkları sıbı-dêrlar.

49 Hep ölä olacek dünneyn bit-kisindä dä. Angillär çıkaceklar da ayıraceklar kötöleri dooruların içindän.

50 Kötöleri ataceklar yanar fırına, neredä olacek aalamak hem diş gi-cırdatması».

51 «Şindi annadınız mı hepsi bu işleri?» – sordu İsus. «Annadık», – cuvap etti onnar.

52 O dedi onnara: «Onuştan her-bir bilgiç, angısı üürendi, ne lââzım Gök Padişahlı için, benzeer bir ev çorbacısına, angısı çıkarêr hazna-sından hem eni, hem eski işlar».

İsus paasızlanêr Kendi memleketindä

53 İsus, açan durgundu lafetmää örneklän, gitti oradan.

54 Geldi Kendi memleketinä da başladı üüretmää insanı sinagogada. İnsan şaşardı da deyärdi: «Neredän Onda var bu aariflik hem kudretli işlar?»

55 Diil mi O dülgerin oolu? Mari-ya diil mi Onun anası? İakov, İosif, Simon hem İuda diil mi Onun kar-daşları?

56 Hem diil mi Onun hepsi kız-kardaşları bizim aramızda? Nere-dän hepsi bu işlar var Onda?»

57 Bu betere İsus için şüpeyâ düş-tülär. İsus dedi onnara: «Bir dä prorok diil paasızlandırılmış ölä, ni-cä kendi memleketindä hem kendi evindä».

58 İsus orada yapmadı çok kud-retli işlar, onnarın inansızlı bete-rinä.

İoan Vaatizedici öldürüler

14 O vakıtlarda İrod kullanıcı işitti İsus için.

2 Da dedi kendi izmetkerlerinä: «Bu İoan Vaatizedici! O dirildi ölüdän, onuştan yapabiler kudretli işlar».

3 İrod, tutup İoanı, baaladıydı da attıydı zındana, İrodiadanın beteri-nä, ani İrodun kardaşının, Filipin, karısıydı.

4 Zeräk İoan takazaladıydı İrodu, deyeräk: «Düşmeer yaşayasın onun-nan».

5 İrod istedi öldürsün onu, ama korkardı insandan, zerä insan sayar-dı İoanı prorok.

6 İrodun duuma günü yortusunda İrodiadanın kızı oynadı konakların önündä, da İrod pek beendi.

7 Onuştan İrod adadı eminnän, ani verecek ona hepsini, ne o iste-yecek.

8 Üüredilmiş anasından kız dedi: «Ver bana bir çini içindä İoan Vaati-zedicinin kafasını!»

9 Padişah güçlendi, ama çünkü emin ettiydi konakların önündä, sı-marladı verilsin, ne kız istedi.

10 Yolladı, alsınnar İoanın kafası-nı zındanda,

11 sora getirdilär kafasını bir çini içindä da verdilär kıza, kız da verdi anasına.

¹² İoanın üürenicileri geldilər, aldılar onun güüdesini da gömdülär. Sora gittilər da haberledilər İisusa.

Beş bin adam doyurulêr

¹³ İisus, bunu işidip, girdi bir kayak içinä da yalnız gitti oradan bir sapa erä. İnsan bunu işitti da, çıkıp kasabalardan, Onun ardına yayan gitti.

¹⁴ Açañ çıktı kayak içindän, İisus gördü çok insan. Canı acıdı onnara, da alıştırdı hastaları.

¹⁵ Açañ avşam oldu, Onun üürenicileri yaklaştılar da dedilər Ona: «Burası çol er, vakıt artık geç oldu. Kolver insanı, gitsinnär küülerä da satın alsınnar kendilerinä imää».

¹⁶ «Diil lääzim gitsinnär, siz verin onnara imää», – cuvap etti İisus.

¹⁷ Onnar dedilər Ona: «Burada bizdä var salt beş ekmek hem iki balık».

¹⁸ «Getirin onnarı burayı Bana», – dedi İisus.

¹⁹ Sora sınırladı insan otursun çimen üstünä. Aldı beş ekmää hem iki balı, kaldırdı bakışını gökâ, iisözledi da, kırıp ekmekleri, verdi üürenicilerinä. Üürenicilər payettilər insana.

²⁰ Hepsi idilər da doyundular, sora topladılar imäk parçalarını, oniki sepet dolu.

²¹ Hepsi, kim idi, karılardan hem uşaklardan kaarä, vardı beş bin adam.

İisus gezer su üstündä

²² Ondan sora İisus çalıştırdı üürenicilerini tez girsinnär kayak içinä da önü sora geçsinnär gölün öbür tara-

fına. Bu vakıtta Kendisi lääzimdi salversin insanı.

²³ Açañ salverdi insanı, pindi bir bayır üstünä, ki yalnız dua etsin. Açañ avşam oldu, yalnız orada bulunurdu.

²⁴ Bu vakıt kayak kenardan çok uzaktı da buuşardı dalgalarlan, zerä lüzgär karşı esärdi.

²⁵ Sabaa karşı, aydınnanaceykan, İisus geldi onnara gezeräk su üstündä.

²⁶ Açañ üürenicilər gördülär Onu gezeräk su üstündä, korktular da dedilər: «Bu bir tılsım!» – da korkudan baardılar.

²⁷ Ama İisus dedi onnara: «Uslanın, bu Bänim, korkmayın!»

²⁸ «Saabi, eer Säseydin, izin et, gideyim Sana su üstündä», – dedi Petri.

²⁹ «Gel!» – dedi İisus. Petri indı kayak içindän da başladı gitmä su üstündä İisusa dooru.

³⁰ Ama açañ gördü, ani lüzgär sert, korktu da başladı batmaa, ozaman baardı: «Saabi, kurtar beni!»

³¹ Çabuk İisus uzattı elini, tuttu onu da dedi: «Az inancı, neçin ikiledin?»

³² Açañ girdilər kayak içinä, lüzgär durgundu.

³³ Onnar, kim kayak içindeydi, baş iilttilär Ona da dedilər: «Hakına, ani Sän Allahın Ooluysun».

*Gennisarettän hastalar
saalık edenerlär*

³⁴ Açañ geçtilär gölü, çıktılar kenara Gennisaret erlerine.

³⁵ O erlerdän insannar tanıdılar İisusu da yolladılar haber doz-dolaya, da insannar hepsi hastaları Ona getirärdilər.

³⁶Hastalar yalvarardılar, braksın, diisinnär baarlem Onun rubasının etenä. Hepsi, kim diiyärdi, saalık edenärdi.

İhtärların adetleri

15 Ozaman fariseylär hem bilgiçlär İerusalimdän geldilär İisusa da dedilär:

²«Neçin Senin üürenicilerin çii-nerlär ihtärların adetlerini? Zerä imektän ileri yıkamêêrlar ellerini».

³İisus cuvap etti onnara: «Siz neçin çii-nersiniz Allahın sımardadını sizin adetlerinizin beterinä?

⁴Zerä Allah dedi: „İkramna bobanı hem ananı“ hem „Kim bobasını yada anasını kötöleyecek, ölüm-nän cezalı olsun“.

⁵Ama siz deersiniz: „Kim deer anasına yada bobasına: Ne lää-zımdı sana vereyim, baaşış Allaha verdim,

⁶o var nicä ikramnamasın bobasını /hem anasını/“. Butürlü paa-sızlandırdınız Allahın sözünü kendi adetinizlän.

⁷İkiüzlülär! Dooru prorokluk etti sizin için İsayä, açan dedi:

⁸„Bu insan Beni ikramnêêr sade aazınnan, ama üreklerinnän uzak Bendän durêr.

⁹Naafilä Bana baş iilderlär, zerä adam sımardamaklarını üü-derlär, sansınnar ani Allahın üüret-mekleri“».

Hakına ne mindarlêêr adamı?

¹⁰İisus çaardı insanı da dedi: «Sesleyin da annayın Beni.

¹¹Mındarlêêr adamı diil o, ne içi-nä girer, ama ne aazından çıkêr, o mindarlêêr adamı».

¹²Ozaman üürenicilär yaklaştılar İisusa da dedilär: «Bilersin mi, ani bu lafları işidip, fariseylär gücendilär?»

¹³İisus cuvap etti onnara: «Herbir rasat, ani diil koyulu Benim Gökteki Bobamdan, köktän yolunacek.

¹⁴Brakın onnarı, onnar köörların köör güdücüleri. Açan bir köör gü-der başka kööru, onnar ikisi dä çu-kur içinä düşerlär».

¹⁵Petri lafetti da Ona dedi: «Açık-la bizä bu örnää».

¹⁶İisus dedi: «Ne, siz dä mi ölä zor annêêrsınız?

¹⁷Annamêêrsınız mı, ani ne girer adamın aazından, girer şkembesinä, sora dışarı uuradılêr?

¹⁸Ama ne adamın aazından çıkêr, o ürektän geler. Te bu mindarlêêr adamı.

¹⁹Zerä ürektän çıkêr fena neet-lär, öldürmäk, orospuluk, hayır-sızlık, hırsızlık, yalancılık, kötö-lemäk.

²⁰Tä ne adamı mindarlêêr, ama yıkanmadık ellän imää adamı mın-darlamaz».

Hanaannı karının inanı

²¹İisus gitti oradan, uzaklandı Tir hem Sidon erlerine.

²²Tä bir karı hanaannıyka geldi Ona da başladı baarmaa: «Acı beni, Saabi, Davidin Oolu! Benim kızım titsi zeetlener bir fena duhtan».

²³İisus cuvap etmedi bir dä laf. Ozaman Onun üürenicileri yaklaştı-lar Ona da yalvardılar: «Salver onu, zerä baarêr bizim ardımıza».

²⁴İisus cuvap etti: «Bän yollan-mışım salt İzrail milletin kayıp ko-yunnarına».

²⁵ Ama bu karı geldi, baş iiltti da dedi: «Saabi, yardım et bana!»

²⁶ İsus ona cuvap etti: «Diil islää almaa ekmää uşaklardan da atmaa köpeklerä».

²⁷ «Ölä, Saabi, ama köpeklär dä iyerlär kırıntıları, ani düşer çorbacılarının sofrasından», – dedi bu karı.

²⁸ Ozaman İsus cuvap etti: «O, karı, büüktür senin inanın. Olsun, nicä sän isteersin». Birdän onun kızı alıştı.

Dört bin adam doyurulêr

²⁹ İsus ayırıldı oradan da gitti Galileyaya, gölün yanına. Pindi bir bayır üstünä da oturdu orada.

³⁰ Çok insan geldi Ona orayı. Getirdilär kendilerinnän topalları, köörları, mutuları, sakatları hem çok başka hastaları, koydular onnarı Onun ayaklarına, da O onnarı alıştırdı.

³¹ İnsan şaşardı, görüp ani mutular lafederlär, sakatlar alışêrlar, topallar gezerlär, köörlar görerlär. Onuştan metinnärdilär İzrailin Allahını.

³² İsus topladı üürenicilerini da dedi: «Canım acıyêr bu insana, zerä üç gün durêrlar yanımda da yok ne isinnär. İstämeerim onnarı salvereyim aaç, aniki bayılmasınnar yolda».

³³ Üürenicileri dedilär: «Neredän alalım bukadar ekmek bu çol erdä da doyuralım bukadar insan?»

³⁴ «Kaç ekmeeniz var?» – sordu İsus. «Edi ekmek hem birkaç balık», – cuvap ettilär onnar.

³⁵ Ozaman İsus sımardı insana, otursunnar erä.

³⁶ Aldı edi ekmää hem balıkları, şükür etti Allaha, sora kırıp verdi üürenicilerine. Onnar da payettilär insana.

³⁷ Hepsı idilär da doydular. Sora topladılar imäk parçalarını, edi sepet dolu.

³⁸ Onnar, ani idilär, vardı bir dört bin adam, karılardan hem uşaklardan kaarä.

³⁹ Sonda İsus braktı insanı gitsinnär, Kendisi girdi kayık içinä da geçti Magdala* erlerine.

Nışan isteerlär

16 Fariseylär hem sadukeylär yaklaştılar İsusı, ki denesinnär Onu, da istedilär, göstere bir nışan göktän.

² İsus cuvap etti onnara: «Açan avşam olêr, siz deersiniz: „İslää hava olacek, zerä gök kırmızı“.

³ Sabaalän deersiniz: „Büün boran olacek, zerä gök kırmızı hem bulutlu“. İkiüzlülär, gök üzünü tanımaa bilersiniz, ama vakıtların nışannarını tanımeêrsınız?

⁴ Kötü hem orospu senselä isteer bir nışan, ama ona verilmeyecek başka nışan, İonanın nışanından kaarä». Sora, brakıp onnarı, gitti.

Fariseylerin hem sadukeylerin mayası

⁵ Üürenicilär, geçärkän gölün öbür tarafına, ekmek almaa unutmuşular.

⁶ İsus dedi onnara: «Bakın, korunun fariseylerin hem sadukeylerin mayasından».

* 15:39 Magdala: taa geç tekstlerdä «Magadan».

⁷Ürenicilär biri-birilerinnän lafedirdilär: «Onuştan deer, çünkü ekmek almadık!»

⁸İsus annardı onnarın düşünmeklerini da dedi: «Az inancılar, neçin lafedersiniz biri-birinizlän, ani yok ekmeeniz?»

⁹Hep taa annamêêrsınız mı? Aklınıza getirmeersiniz mi, nicä beş ekmeclän doyuruldu beş bin kişi? Kaç sepet imäk parçaları topladınız?

¹⁰Hem nicä edi ekmeclän doyuruldu dört bin kişi. Bitkidä kaç sepet imäk parçaları topladınız?

¹¹Nesoy annamêêrsınız, ani sölämedim ekmeğin için? Ama söledim, korunasınız fariseylerin hem sadukeylerin mayasından».

¹²Ozaman annadılar, ani dedi, korunsunnar diil hamur mayasından, ama fariseylerin hem sadukeylerin üretilmesindän.

Petrinin şaatlu İsus için

¹³İsus geldi Filip Kesariyası erlerinä, orada sordu ürenicilerinä: «İnsan nicä sayêr Beni, Adam Oolunu? Kimim Bän, deerlär?»

¹⁴Onnar cuvap ettilär: «Kimisi deer, ani Sän – İoan Vaatizedici, başkası – İliya, taa başkası – İeremiya eki bir başka prorok».

¹⁵«Ama siz ne deersiniz, kimim Bän?» – sordu onnara İsus.

¹⁶Simon Petri cuvap etti: «Sänsin Hristos, diri Allahın Oolu!»

¹⁷İsus dedi: «Helal sana, Simon, İonanın oolu, zerä bunu açtı sana diil ten hem kan, ama Benim Gökteki Bobam.

¹⁸Bän deerim: sän Petriysin*. Bu taş üstündä Bän erleştirecäm Benim klisemi. Ölüm erinin kuvedi** onu enseyämeyecek.

¹⁹Sana verecäm Gök Padişahlın anatarlarını, da ne baalayacan erdä, o baalanmış olacek göktä, hem ne çözeçän erdä, o çözülmüş olacek göktä».

²⁰Ozaman sıkıdan sınırladı ürenicilerinä sölämesinnär kimseyä, ani O /İsus/ Hristos.

İsus haberleer ölümü hem dirilmesi için

²¹Bundan sora İsus başladı açıklamaa ürenicilerinä, ani O läözım gitsin İerusalimä, çok zeetlensin aksakallardan, büyük popazlardan hem bilgiçlerden, öldürülsün da üçüncü günü dirilsin.

²²Petri aldı Onu bir tarafa da başladı takazalamaa: «Allah korusun Seni, Saabi, bölä bişey razgelmesin Seninnän!»

²³Ama İsus döndü da dedi Petriyä: «Uzaklan Bendän, şeytan! Sän Bana bir kösteksın. Zerä senin neetlerin diil Allahtan, ama adamdan».

Nesoy izleyelim İsusunu?

²⁴Ozaman İsus dedi ürenicilerinä: «Kim isteer gelsin Benim ardıma, atılsın kendi-kendindän, alsın stavrozunu da Beni izlesin.

²⁵Zerä kim isteer kurtarmaa yaşamasını, kaybedecek. Ama kim kaybedecek yaşamasını Benim için, o yaşamak edenecek.

²⁶Ne fayda olacek adama, kazansın bütün dünneyi, ama kendi

*16:18 Petri – urumca annaması «taş». **16:18 Kuvedi – urumca «tokatları».

yaşamasını kaybetsin? Neyä var nasıl adam diŕtirsin kendi yaşamasını?

²⁷Zerä Adam Oolu gelecek Gökteki Bobasının metinniindä Kendi angillerinnän barabar da herkezinä işlerinä görä ödeyecek.

²⁸Dooru söleerim sizä, ani kimisi burada durannardan ölmeyecekler, görmeyincä Adam Oolunu, gelirkän Kendi Padişahlında».

İsus peydalanêr metinniktä

17 Altı gündän sora İsus aldı salt Petriyi, İakovu hem onun kardaşını, İoanı, da, götürüp, pindirdi onnarı bir üüsek bayır üstünä.

²Hemen görünüşü diŕti onnarın önündä, üzü yalabıyardı gün gibi. Rubaları da ak-biyaz oldu, nicä aydınnık.

³Birdän gösterildi onnara Moisey hem İliya, angıları lafedärdilər İsuslan.

⁴Petri dedi İsusla: «Saabi, ii, ki buradayız. İstärseydin, yapalım üç çalmar: bir Senin için, bir Moisey için, bir dä İliya için».

⁵Bunu sölärkän, bir aydınnıklı bulut gölgesinnän kapladı onnarı, da bulut içindän bir ses dedi: «Budur Benim sevgili Oolum, Onda Benim isleeliim».

⁶Açan üüreniciler bunu işittiler, pek korktular da üzükoynu düŕtüler.

⁷İsus, yaklaşp, onnara diidi da dedi: «Kalkın, hiç korkmayın!»

⁸Açan onnar baktılar, başka kimseyi görmediler, İsuslan kaarä.

⁹Açan inärdiler bayır üstündän, İsus sımarladı onnara: «Kimseyä sölämeyin, ne gördünüz, Adam Oolu dirilmeyincä ölüdän».

¹⁰Üüreniciler sordular Ona: «Neçin bilgiçler deerler, ani ilkin läüzim gelsin İliya?»

¹¹İsus cevap etti onnara: «Hakına, ani İliya ilkin gelecek da erleŕtirecek hepsini.

¹²Ama söleerim sizä, ani İliya ŕindän sora geldi, ama onu tanımadılar da yaptılar onunnan, ne istediler. Hep ölä Adam Oolu da onnarın elindän zeetlenecek».

¹³Ozaman üüreniciler annadılar, ani İsus İoan Vaatizedici için lafeder.

Çocuk fena duhtan kurtulêr

¹⁴Açan onnar etiŕtiler insanın yanına, yaklaŕtı İsusla bir adam, diz çöküp Onun önündä, bölä yalvardı:

¹⁵«Saabi, acı benim oolumu, zerä onu kara hastalık çok zeetleer. Çok sıra düşer ateŕ içinä hem su içinä.

¹⁶Getirdim onu Senin üürenicilerine, ama onnar alıŕtıramadılar onu».

¹⁷«İnansız hem ŕaşırık senselä! Nekadar vakıt taa sizinnän olacam? Nekadar vakıt dayanacam sizä? Getirin onu Bana», – cevap etti İsus.

¹⁸İsus azarladı fena duhu, da o çocuktan çıktı. Çocuk birdän saa oldu.

¹⁹Ozaman üüreniciler, yalnız İsusla yaklaşp, sordular: «Neçin biz çikaramadık fena duhu?»

²⁰«Sizin inansızlınnızın beterinä, – cevap etti İsus. – Dooru sizä söleerim: eer olursa sizdä inan hardal toomu gibi, da deyärseniz bu bayıra: „Diiŕ buradan“, o diiŕecek.

Bişey olmayacak, ani siz yapamayasınız.

/²¹Busoy fena duhlar çıkêrlar sade duaylan hem oruçlan/».

*İsus enidän haberleer
ölümünü hem dirilmesini*

²²Açan onnar barabar Galileya-da bulunardılar, İsus dedi onnara: «Adam Oolu verilecek insan elinä.

²³Onu öldürecekler, ama üçüncü günü dirilecek». Üürenicilər çok kahırlandılar.

*İsus ödeer harç
Ayoz bina için*

²⁴Açan etiştılar Kapernaum kasabasına, Ayoz binaya iki drahma toplayannar, gelip Petriyâ, sordular: «Sizin Üürediciniz ödämeer mi harç?»

²⁵«Ödeer», – cevap etti Petri. Açan Petri girdi içeri, İsus ilkin lafetti: «Simon, nasıl sän sanêrsın, dünnâ padişahları kimdän harç hem vergi alêrlar? Kendi oollarından mı osa yabancılardan mı?»

²⁶«Yabancılardan», – cevap etti Petri. İsus dedi: «Ozaman çıkêr, ani oolların yok zorları ödesinnär.

²⁷Ama gücendirmeyelim onnarı deyni, git gölä, at balık çengeli ni. Al ilk balı, ani tutulacak, aç aazını da bulacan bir statir*. Al onu da ödü benim için hem kendin için».

Kim en büyük?

18 Ozaman üürenicilər yaklaştılar da sordular İsus: «Kim en büyük Gök Padişahlında?»

²İsus çaardı bir uşak, koydu onu üürenicilerin önünä

³da dedi: «Dooru söleerim sizä: eer dönmärsediniz Allaha da olmarsaydınız uşak gibi, birtürlü bilä girmeyeceniz Gök Padişahlına.

⁴Kim yavaşlanêr, nicä bu uşak, o en büyük Gök Padişahlında olacak.

⁵Kim dä kableder bölä bir uşak Benim adıma, o Beni kableder.

Günaha düşürmeyin başkasını

⁶Ama kim günaha düşürärsä birini bu en küçüklerdän, ani Bana inanêrlar, ona taa islää, baalasinnar boynusuna bir büyük dermen taşı da atsinnar denizin dibinä.

⁷Vay dünneyä günah aldangaçlı için. Zerä yok nasıl gelmesin aldangaçlar, ama vay ona, kimin beterinä aldangaçlık geler.

⁸Eer elin eki ayaan seni günaha düşürärsä, kes onu da sıbt. Taa islää sakat eki çolak ömürä giräsin, nekadar iki ayaklan hem iki ellän diveç ateşä atılasın.

⁹Eer gözün seni günaha düşürärsä, çıkar onu da sıbt. Taa islää bir gözlän ömürä giräsin, nekadar iki gözlän cendem ateşinä atılasın.

Kayıp koyun

¹⁰Bakın, aşaalatmayın birisini bilä bu en küçüklerdän, zerä söleerim sizä, onnarın angilleri göktä her zaman görerler Benim Gökteki Bobanın üzünü.

/¹¹Adam Oolu geldi, aarasın hem kurtarsın o kayıp olannarı./

¹²Nicä siz sanêrsınız? Varsaydı bir adamın üz koyunu, da onnarın

* 17:27 Statir – dört drahma (para).

içindän birisi kaybelärseydi, brakmayacak mı o doksan dokuzu bayırlarda da gitmeyecek mi, aarasın o kayıp koyunu?

¹³Bularsaydı, dooru söleerim sizä, sevinecek onun için taa çok, ne kadar o doksan dokuz için, ani kaybelmedilär.

¹⁴Hep ölä sizin Gökteki Boba da istämeer, ki birisi bu küçüklerdän kaybelsin.

Başlayın kabaatlı olanı

¹⁵Eer senin kardaşın sana karşı günah yaparsaydı, git takazala onu salt senin hem onun arasında. Eer eslämseydi seni, sän kazandın kardaşımı.

¹⁶Ama eslämärsedydi seni, al seinnän taa iki yada üç kişi, iki-üç saat kaavilendirsinnär herbir lafi.

¹⁷Onnarı da istämärsedydi seslemää, sölä kliseyä. Eer istämärsedydi kliseyi seslesin, olsun senin için, nicä bir tayfän hem nicä bir harççı.

¹⁸Dooru söleerim sizä: ne baalayacenz erdä, o baalanmış olacek göktä, hem ne çözeceviz erdä, o çözülmüş olacek göktä.

¹⁹Enidän sizä söleerim: eer sizdän iki kişi kayıl olarsaydı istemää bişey bu erdä, ozaman ne dä istärsedydilär verilecek Gökteki Bobamdan.

²⁰Zerä neredä var iki-üç kişi toplu Benim adıma, Bän dä bulunêrim orada onnarın arasında».

Kaç sıra başlayım kardaşımı?

²¹Ozaman Petri yaklaştı Ona da dedi: «Saabi, kaç sıra var nicä baş-

layım kardaşımı, ani bana karşı günah yapêr? Edi sıra mı?»

²²İsus cuvap etti ona: «Bän demeerim sana edi sıra, ama baaşla etmiş sıra edişär.

²³Onuştan Gök Padişahlı benzeer bir padişaha, ani istedi ödeşmää onun çıraklarınınan.

²⁴Açan başladı esap yapmaa, getirdilär ona birisini, angısı ona borçluydu on bin talant*.

²⁵Çünkü yoktu neylän ödesin, çorbacı sımarladı, satsın kendisini, karısını, uşaklarını hem hepsini, ne var onda, ki borcu ödensin.

²⁶Ozaman çırak düştü üzükoyunu erä, baş illti çorbacıya da dedi: „Çorbacı, beklä biraz taa, ödeyecäm sana bütün borcumu“.

²⁷Çorbacının canı acıdı o çıraa, baaşladı borcunu da salverdi, gitsin.

²⁸O çırak, açan çıktı dışarı, karıştı geldi kafadarlarından birisinnän, angısı borçluydu ona üz dinar. O çırak tuttu onu, sıktı girtlanını da dedi: „Ödä borcumu!“

²⁹Onun kafadarı düştü erä üzükoyunu da yalvarardı: „Dayan biraz da, ödeyecäm bütün borcumu“.

³⁰Ama o kayıl olmadı, götürdü onu da kapadı zındana, borcunu ödesin deyni.

³¹Kafadarları gördülär bunu da pek gücendilär. Onnar gittilär da söledilär hepsini çorbacıya.

³²Ozaman çorbacı çaardı bu kulu kendisinä da dedi ona: „Yaramaz çırak, bän hepsi senin borcunu baaşladım, zerä sän yalvardın.

³³Düşmärdi mi, sän dä acıyasın kafadarını, nicä Bän seni acıdım?“

* 18:24 Bir talant – 6000 dinar. Bir dinar – bir günün hakıydı.

³⁴Çorbacı üfkeleni da verdi onu zeetleyicilerin ellerinâ, ödesin bütün borcunu deyni.

³⁵Hep ölä yapacek sizä Gökteki Bobam da, eer siz bütün ürektän baaşlamarsaydınız sizin kardaşınızı».

Düşer mi, karı-koca ayırılınsınar?

19 Bölä lafettiktän sora İisus Galileyadan geçti da geldi İudeya erlerinâ, İordanın öbür tarafına.

²Onun ardına gitti çok insan. Orada O alıştırırdı hastaları.

³Fariseylär geldilär denesinnär Onu deyni, da dedilär: «Düşer mi adam ayırılınsın karısından herbir sebep beterinâ?»

⁴İisus cuvap etti onnara: «Ne, okumadınız mı, ani Yaradıcı baştan yarattı insanları, olsunnar adam hem karı.

⁵Da dedi: „Onuştan brakacek adam bobasını hem anasını da birleşecek karısınan. İki bir güüdä olacek“.

⁶Butakım olaceklar diil iki, ama bir güüdä. Ölä ki, ne Allah birleştirdi, insan onu ayırmasın».

⁷Onnar sordular: «Öleysä, neçin Moisey sımardı, koca versin karısına ayırılmak kiyadı da ayırılınsın ondan?»

⁸İisus cuvap etti onnara: «Sizin inatlılığın beterinâ izin verdi Moisey, ayırılınsın karılarınızdan, ama baştan diildi ölä.

⁹Bän sizä deerim: herbir adam, angısı ayırılêr karısından diil hayır-

sızlık beterinâ da evlener başkasına, orospuluk yapêr. /Kim dä evlener kocasından ayırılmış karıya, o da orospuluk yapêr/».

¹⁰Onun üürenicileri dedilär: «Eer bölä durarsaydı işlär karı-kocaylan, ozaman taa ii hiç evlenmemä!»

¹¹O cuvap etti onnara: «Hepsi kabledämeer bunu, ama sade onnar, kimä verili.

¹²Zerä var evnuhlar* – duumaktan evnuh. Var insandan yapılı evnuhlar. Hem var evnuhlar, angıları kendi-kendilerini evnuh yaptılar Gök Padişahlı için. Kim kabledäbi-ler bunu, ko kabletsin».

İisus iisözleer uşakları

¹³Ozaman getirdilär İisusa uşakları, O koysun ellerini onnarın üstünâ deyni da dua etsin onnar için, ama üürenicilär azarladılar onnari.

¹⁴İisus dedi: «Brakın uşakları, gelsinnär Bana, da durgutmayın onnari, zerä Gök Padişahlı onnarın gibileri için».

¹⁵Ellerini onnarın üstünâ koyduktan sora İisus gitti oradan.

Zenginnik hem diveç yaşamak

¹⁶Bir adam yaklaştı İisusa da soru Ona: «Üüredici, ne ilik yapayım, ki diveç yaşamak edeneyim?»

¹⁷İisus cuvap etti ona: «Neçin sörêrsın Bana „ne ilik“? Salt bir Allah ii. Eer istäreseydin ömürä girmäâ, tamanna sımarmakları».

¹⁸«Angılarını?» – sordu o adam. İisus cuvap etti: «Öldürmeyäsin, orospuluk yapmayasın, çalmayasın, yalancı şaat olmayasın,

* 19:12 Evnuh – evlenämeyän adam.

¹⁹ bobanı-ananı ikramnayasın hem yakın olanımı, nicä kendini, seväsın».

²⁰ Genç olan cuvap etti: «Hepsini bunnarı tamannadım /taa gençliim-dän/. Ne taa bana etişmeer?»

²¹ «Eer istärseydin taman olmaa, git da sat varlımı, payet fukaaralara, da olacak haznan göktä. Sora gel da izlä Beni», – dedi İsus.

²² Açan genç olan işitti bu lafları, gücenik gitti, zerä çok zenginii vardı.

²³ İsus dedi üürenicilerinä: «Dooru söleerim sizä, ne zor bir zengin adam Gök Padişahlına girsın!

²⁴ Hem da söleerim sizä, ani taa ilin bir devä iinenin kulaandan geçsin, nekadar bir zengin adam Allahın Padişahlına girsın».

²⁵ Üürenicilär, bunu işidip, çok şaşılardı da dedilər: «Ozaman kim kurtulabilir?»

²⁶ İsus baktı uz onnara da dedi: «Bu insana olmaz, ama Allaha hepsi olur».

²⁷ Ozaman Petri dedi: «Tä, biz braktık hepsini da geldik Senin ardına. Bizä ne olacak?»

²⁸ İsus cuvap etti: «Dooru söleerim sizä, ani açan Adam Oolu oturacak Kendi metinniindä, çorbacılık skemnesindä, eni zamanda, siz, ani geldiniz Benim ardıma, oturaceınız oniki çorbacılık skemnelerindä, daava keseräk İzrailin oniki tamızlına.

²⁹ Hepsi, kim braktı evini yada kardaşlarını, kızkardaşlarını, boba-

sını, anasını, /karısını,/ uşaklarını eki merasını Benim adım için, kabledecek üz katına taa çok hem dä edenecek diveç yaşamak.

³⁰ Ama çoyu ilk olannardan bitki olacak, çoyu da bitkilerdän ilk olacak.

Baada işçilär için örnek

20 Zerä Gök Padişahlı benzeer bir çorbacı adama, ani çin sabaalän çıktı, kendi baasına işçi tutsun.

² İşçilärlän annaştı, ödesin birär dinar gündä, sora yolladı onnarı kendi baasına.

³ Çıkıp bir üçüncü saatta*, başka haylak durannarı gördü meydanda.

⁴ Sora dedi onnara: „Siz dä gidin benim baayımda işlemää. Ne düşer, ödeyecäm sizä“. Onnar gittilär.

⁵ Enidän çıktı bir altıncı hem dokuzuncu** saatta, hep ölä yaptı.

⁶ Bitkidä, onbirinci*** saada yakkın, buldu başka haylak durannarı da dedi onnara: „Neçin burada бүтүн gün haylak durêrsınız?“

⁷ Onnar cuvap ettilär: „Çünkü bi zi kimsey işä almadı“. O dedi: „Siz dä gidin benim baayıma /da ne düşer kabledeceniz/“.

⁸ Avşammen baayın çorbacısı dedi kendi haznatarına: „Çaar işçileri da ödü, çekedip bitkilerindän ilkin-kilerinädän“.

⁹ Onnar, ani gittilär işä onbirinci saatta, gelip kabletilär birär dinar.

¹⁰ İlkinkileri, geldiynän, esap ettilär, ani kabledeceklär taa çok. Ama onnar da kabletilär hep birär dinar.

* 20:3 Üçüncü saat – saat dokuz sabaalän. ** 20:5 Altıncı, dokuzuncu saat – saat oniki, saat üç üülendän sora. *** 20:6 Onbirinci saat – saat beş üülendän sora.

¹¹Açan kablettilər parayı, başladılar baayn çorbacısına karşı mırıldanmaa.

¹²Da deyärdilər: „Sonda olannar işledilər sade bir saat, ama ödeklän sän yaptın onnarı bizimnän bir. Biz sa geçirdik bütün günün kızgının aarlımı“.

¹³Çorbacı onnarın birisinä cuvap etti: „Dostum, bän seni hiç yalandırmadım. Annaşmadın mı benimnän bir dinara?“

¹⁴Al, ne senin, da git. Bän isteerim bu sondakı insana da ödeyim hep ölä, nicä sana.

¹⁵Dooruluum yok mu kendi paramnan yapayım, ne isteerim? Osa sän kıskanêrsın, ani bän ii ürekliyim?“

¹⁶Ölä ki, sondakılar ilk olacek, ilklär da bitki olacek. /Zerä çok çaarılmış, ama az seçilmiş/».

İsus üçüncü sıra haberleer ölümünü hem dirilmesini

¹⁷Açan gidärdilər İerusalimä, İsus yolda aldı bir tarafa oniki üürenicisini da dedi onnara:

¹⁸«Tä, biz gideriz İerusalimä. Adam Oolu verilecek büyük popazların hem bilgiçlerin elinä. Ona daava kesilecek ölümä,

¹⁹da Onu yabancıların elinä vereceklär, ki gülmää alsınnar, kamçıylan düüsünnä da stavroza gersinnär, ama O üçüncü günü dirilecek».

Bir ananın istemesi

²⁰Ozaman Zevedeyin oolların anaları yaklaştı İsus a oollarınnan barabar, baş iiltti da nesä yalvarardı Ona.

²¹İsus sordu: «Ne isteersin?» «Sımarla, ki Senin Padişahlında benim bu iki oolum otursunnar birisi Senin saa tarafında, birisi dä sol tarafında», – cuvap etti bu ana.

²²Ozaman İsus dedi: «Bilmeersiniz, ne isteersiniz. Var mı nicä siz içäsiniz o çölmektän, ani Bän içecäm /hem vaatiz olasınız o vaatizliklän, ani Bän olacam/?» «Var nicä», – cuvap etti onnar.

²³İsus dedi: «Hakına, ani içeceniz Benim çölmeemdän /hem vaatiz olacınız o vaatizliklän, ani Bän olêrim/. Ama Bendän tutumêêr, izin vereyim oturmaa saa eki sol tarafında. Bu verilecek onnara, kimä hazırlanmış Bobamdan».

²⁴Kalan on üürenicilər, işidip bunu, üfkelendilər bu iki kardaşa.

²⁵İsus çaardı onnarı da dedi: «Bilersiniz, ani milletlerin öndercileri çorbacılık edelär onnarın üstünä hem bükleri zaabitlik edelär.

²⁶Ama sizin aranızda bölä olmasın. Kim sizdän isteer büyük olsun, o izmetkär olsun kalanına.

²⁷Kim sizdän isteer ilk olsun, o çırak olsun öbürlerä.

²⁸Zerä Adam Oolu gelmedi, ki Ona izmet etsinnär, ama Kendi izmet etsin insana hem versin yaşamasını çoyun erinä, ki kurtarabilsin onnarı».

İki köör İerihon kasabasında

²⁹Açan çıkardılar İerihon kasabasından, çok insan gitti İsusun ardına.

³⁰Tä, yol boyunda oturardı iki köör adam. Onnar açan işittilər, ani

İsus geçer oradan, başladılar baarma: «Saabi, Davidin Oolu, acı bizi!»

³¹ İnsan takazaladı onnarı, susunnar deyni, ama onnar taa pek baarardılar: «Saabi, Davidin Oolu, acı bizi!»

³² İsus durgundu, çaardı onnarı da sordu: «Ne isteersiniz yapayım sizä?»

³³ «Saabi, açılısın gözlerimiz!» – dedi onnar.

³⁴ İsusun camı acıdı, da diidi onnarın gözlerine. Köör olannar çabuk görmäk edendilär. Onnar gittilär Onun ardına.

İsus girer İerusalimä

21 Açan yaklaştılar İerusalimä da etiştilər Viffagiya küüyünä, Zeytin bayırın yanına, İsus yoladı iki üürenicisini

² da dedi onnara: «Gidin öndeki küüyä, da girirkän küü içinä, hemen bulacenz baalı bir eşek, kodu da yanında. Çözün da getirin Bana.

³ Eer birkimsey sorarsaydı bişey sizä, cuvap edin, ani onnar läözüm Saabiyä, sora hemen geeri yollayacak».

⁴ Hepsi bunnar oldu, tamannansın deyni, ne haberlenmişti proroktan, ani deer:

⁵ «Söleyin Sionun kızına*: „Senin Padişahın sana geler, yavaş, atlı bir eşek üstündä, eşään kodu üstündä“».

⁶ Üürenicilär gittilär da yaptılar, nicä İsus dedi.

⁷ Getirdilär eşää hem kodu, döşedilär kendi rubalarını onnarın üstünä,

da sora O atlı pindi koduun üstünä.

⁸ İnsandan çoyu döşärdilär rubalarını yol üstünä, başkalari kesärdilär aaçlardan dalları da yol üstünä serärdilär.

⁹ İnsan, ani gidärdi önü sora hem ardı sora baarardı: «Osanna**, Davidin Oolu! İisözlenmiş olsun, Saabinin adına Gelän! Osanna üüsek göklerdä!»

İsus paklêêr Ayoz binayı

¹⁰ Açan İsus girdi İerusalim içinä, bütün kasaba kaynamaa başladı. Hepsi sorardılar: «Kimdir Bu?»

¹¹ «İsus, prorok Galileyadan, Nazaret kasabasından», – cuvap edärdi başkalari.

¹² İsus girdi Ayoz bina auluna da kooladı oradan hepsini, kim satardı hem alardı, devirdi para diştirennerin masalarını hem guguş satannarın skemnelerini.

¹³ Da dedi onnara: «Var yazılı: „Benim evimä denecek dua evi“. Ama siz çevirdiniz onu haydut içinä».

¹⁴ Geldi Ona köörlar hem topallar, da O alıştırdı onnarı.

¹⁵ Büük popazlar hem bilgiçlär, görüp meraklı işleri, ani O yapardı, hem uşakları baararkan Ayoz binada: «Osanna, Davidin Oolu!», üfkelendilär.

¹⁶ «İşidersin mi, ne deerlär?» – sordular İsus. «Elbetki, – cuvap etti İsus. – Acaba, siz hiç okumadınız mı: „Uşakların hem memedä evlatların aazından Sän metinnik çıkardın?“»

* 21:5 Sionun kızı – İerusalimin insanı. ** 21:9 Osanna – selännemäk lafi, annaması «şindi kurtar».

¹⁷Sora braktı onnarı da, çıkıp kasabadan, yollandı Vifaniya küüyünä da orada geceledi.

Meyvasız incir fidanı

¹⁸Sabaalän, döneräk kasabaya, İisus acıktı.

¹⁹Yol boyunda gördü bir incir fidanı. Yaklaşp ona, yapraklardan kaarä bişey bulmadı da dedi: «Büüñdän ötää hiç meyva yapmayasın!» İncir fidanı o saat kurudu.

²⁰Açan üürenicilär gördülär bunu, şaştlar: «Nasıl bu incir fidanı bölä tez kurudu?»

²¹İisus onnara cuvap etti: «Dooru söleerim sizä, eer inanınız olaydı hem ikilämeydiniz, siz yapaceydınız diil salt bunu, ne bu fidannan oldu, ama deyeceydiniz bu bayıra: „Kalk da atıl deniz içinä“, – o da olaceydı.

²²İnannan dua edärsedyiniz, ne dä isteyeceniz, kabledeceniz».

İisusun zaabitlii

²³İisus girdi Ayoz bina auluna, da, açan üüredärdi insanı, geldilär büyük popazlar hem halk aksakalları da dedilär Ona: «Ne zaabitliklän yapêrsın bu işleri, hem kim verdi Sana bu zaabitlii?»

²⁴İisus cuvap etti onnara: «Koyacam Bän dä sizä bir soruş. Cuvap edin Bana, sora Bän dä sizä söyleyecäm, ne zaabitliklän yapêrım bu işleri.

²⁵İoanın vaatizlii neredän? Gök-tän mi osa insandan mı?» Onnar biri-birinnän lafedärdilär: «Eer deyär-säk: „Göktän“, O deyecek: „Öleysä, neçin ona inanmadınız?“

²⁶Ama deyärseydik: „İnsandan“, – korkêriz halktan, zerä hepsi inanêr, ani İoan prorok».

²⁷Onuştan cuvap ettilär İisusa: «Bilmeeriz». O da dedi onnara: «Bän dä sizä sölämeyecäm, ne zaabitliklän yapêrım bu işleri.

Angısı sesleyici?

²⁸Nesoy annêersınız? Bir adamın vardı iki oolu. O gitti ilkindisinä da dedi: „Oolum, git büün da işlä benim baayımda“.

²⁹Ama oolu cuvap etti: „İstämee-rim“, ama sora pişman oldu da gitti.

³⁰Sora yaklaştı ikincisinä da hep bölä dedi. Bu ool cuvap etti: „Giderim, çorbacı!“, ama gitmedi.

³¹Angısı onnardan tamannadı bobanın istediini?» «İlkinkisi», – cuvap etti onnar. İisus dedi onnara: «Dooru söleerim sizä, ani harççılar hem maskaralar* sizin önünüz sora giderlär Gök Padişahlına.

³²Zerä İoan geldi, dooruluk yolunu göstersiz. Siz onu inanmadınız, ama harççılar hem maskaralar inandılar. Siz gördünüz bunu, ama hep okadar pişman olmadınız günahlarıñızdan hem inanmadınız.

Fena baacılar

³³Sesleyin bir başka örnek. Vardı bir ev çorbacısı, angısı koydu bir baa, dolayladı aullan, ortada kazdı er üzüm taskası için, yıvdı bir bekçi külesi, sora, baayı verip baacılar, gitti başka memleketä.

³⁴Açan geldi üzüm vakıdı, yolladı kendi çıraklarını baacılar, ki al-sınnar berekedini.

* 21:31 Maskara – karı, ani orospuluk yapêr para için.

³⁵Baacılar tuttular onun çıraklarını, birisini düüdülär, ikincisini öldürdülär, taa başkasını taşladılar.

³⁶Sora çorbacı yolladı başka çırakları, taa çokluk, nekadar ilkin. Baacılar onnarlan yaptılar hep ölä, nicä ilkinilärlän.

³⁷Sonda yolladı onnara kendi oolunu da dedi: „Oolumu kabledirlär ikramnan“.

³⁸Ama baacılar, açan gördülär oolunu, dedilär biri-birinä: „Tä çorbacının oolu, haydi öldürelim onu, da baa bizä kalacek“.

³⁹Tuttular onu, çıkardılar baadan bir tarafa da öldürdülär.

⁴⁰Şindi, açan gelecek baayın çorbacısı, ne yapacak bu baacılarlan?»

⁴¹Onnar cuvap ettilär: «Bu hayırsızları, zeetleyip, öldürecek. Baa-yı başka baacılar verecek, angıları vakıdında ona berekedini vereceklär».

⁴²İsus dedi onnara: «Ne, okumadınız mı Ayoz Yazıda: „Taş, ani us-talar sıbıttı, sonda etişti köşä taşı olsun. Bu – Saabidän, hem pek şaşmaklı iş bizim için!“

⁴³Onuştan deerim sizä, ani Allahın Padişahlı sizdän alınacak da başka milletä baaşlanacak, ani vakıdında meyvasını verecek.

⁴⁴Kim düşecek bu taş üstünä, ezi- lecek. Ama kimin üstünä taş düşecek, onu tuz-buz yapacak».

⁴⁵İsusun örneklerini sesledik- tän sora, büük popazlar hem fari- seylär annadılar, ani laf gitti onnar için.

⁴⁶Onnar aarardılar Onu tutsun- nar, ama korkardılar insandan, zerä insan sayardı Onu prorok.

Padişah düünü

22 İsus, enidän lafedip, onnara örneklärlän söledi:

²«Gök Padişahlı benzär bir pa- dişaha, angısı yaptı düün kendi ooluna.

³Yolladı çıraklarını, çaarılmışla- rı düünä teklif etsinnär, ama onnar istämedilär gelmä.

⁴Sora enidän yolladı başka çırak- larını, deyip: „Söleyin çaarılmışla- ra: Sofra hazır, kurulu, öküzlerim hem besli hayvannarım kesili, hepsi hazır, gelin düünä!“

⁵Ama onnar esaba almadılar. Bi- risi gitti tarlasını bakmaa, başkası gitti alış-veriş yapmaa.

⁶Taa başkaları tuttular çırakları, gülmä alıp, öldürdülär onnarı.

⁷Açan işitti bunu padişah, üfke- lendi, yolladı askerlerini da telef etti bu öldürücüləri, yaktı onnarın kasa- balarını.

⁸Sora dedi çıraklarına: „Düün hazır, ama çaarılmışlar diil yakışık gelmä.

⁹Gidin yol çatırıklarına, çaarınız düünä hepsini, kimi bulacınız“.

¹⁰Kullar gittilär sokaklara, topladılar hepsini, kimi buldular: iileri hem kötüləri. Düün eri doldu konak- çırlan.

¹¹Padişah girdi, görsün konak- çırları, da gördü orada bir adam, ani diildi düün rubasınnan gi- yimni.

¹²„Ba dost, – dedi ona çorbacı, – nesoy sän düün rubasız burayı girä- bildin?“ O adam susardı.

¹³Ozaman padişah dedi kendi izmetkerlerinä: „Baalayın onun el- lerini hem ayaklarını da atın onu

dışankı karannaa. Orada olacek aalamak hem diş gıcırdatması“.

¹⁴Zerä çok çaarılımış, ama az seçilmiş».

Hak Kesara hem Allaha

¹⁵Ozaman fariseylär gidip annaş-tılar, nesoy tutsunnar İsusunu laflan.

¹⁶Yolladılar Ona kendi üürenicilerini, İrodun adamnarınnan barabar, desinnär: «Üüredici, biz bileriz, ani dooru adamsın, Allahın yolunu hakına üüredersin, kimseyä pay tutmêersın, zerä adam üzünä bakmêersın.

¹⁷Ölä ki, sölä bizä, nesoy sayêrsın, düşer mi ödemää harç Kesara* osa düşmeer mi?»

¹⁸Ama İsus, bileräk onnarın kötü neetlerini, dedi: «Neçin Beni de-neersiniz, ikiüzlülär?»

¹⁹Gösterin Bana parayı, neylän ödener harç!» Onnar getirdilər Ona bir dinar.

²⁰İsus sordu onnara: «Kimin re-simi hem adı yazılı burada?»

²¹«Kesarın», – cevap etti onnar. Ozaman İsus dedi: «Verin Kesara ne Kesarın, ama Allaha ne Allahın».

²²Şaştılar bu laflara da, Onu brakıp, gittilər.

Soruş dirilmäk için

²³Hep o günü İsusna geldi sadu-keylär, angıları deerlär, ani yok dirilmäk, da sordular:

²⁴«Üüredici, Moisey dedi: „Eer birkimsey ölärsedydi taa uşaa olma-dıynan, onun kardaşı läözüm evlen-sin bu karıya da kaldırsın uşak ölmüş kardaşına tamızlık için“.

²⁵Vardı bizdä edi kardaş. İlk-kisi evlendi da öldü. Çünkü yoktu uşaa, kendi karısını braktı kardaşına.

²⁶Hep ölä oldu ikincisinnän dä, üçüncüsünnän dä, edincisinädän.

²⁷Hepsindän sora öldü karı da.

²⁸Dirilmektä angısımın bu edisin-dän karısı o olacek? Zerä hepsi yaşadı onunnan».

²⁹İsus cevap etti onnara: «Yanı-lêrsınız, zerä bilmeersiniz ne Ayoz Yazıları, ne da Allahın kuvedini.

³⁰Zerä ölümlär dirildiynän evlen-meyeceklär, ama olaceklar, nicä Allahın angilleri göktä.

³¹Ölümlerin dirilmesi için okuma-dınız mı, ne Allah sizä deer:

³²„Bän Avraamin Allahı, İsaakın Allahı hem İakovun Allahıym“.

Allah – diil ölümlerin Allahı, ama dirilerin».

³³İnsannar, ani seslär dilär, şaştılar İsusun üüretmesinä.

En büük sımarmak

³⁴Fariseylär, açan işittilər, ani İsus susturdu sadukeyleri, toplan-dılar bireri.

³⁵Onnardan bir zakon üüredicisi, İsusunu denesin deyni, koydu ona bölä bir soruş:

³⁶«Üüredici, angı sımarmak en büük Zakonda?»

³⁷İsus cevap etti: «„Seväsın Saabi Allahını bütün üräännän, bütün canınnan hem bütün aklınnan“.

³⁸Budur ilk hem en büük sımarmak.

³⁹İkincisi buna benzär: „Seväsın yakın olanını, nicä kendini“.

* 22:17 Kesar – Rim (Roma) imperatoru.

⁴⁰Bu iki smarlamakta tutunêr bütün Zakon hem proroklar».

Hristos – kimin oolu?

⁴¹Açan topluydular fariseylâr birerdä, İsus sordu onnara:

⁴²«Ne düşünersiniz siz Hristos için? Kimin oolu O?» «Davidin», – cuvap etti onnar.

⁴³İsus deer onnara: «Öleysä, neçin David, Allahın Duhundan kullanılmış, adlêêr Onu „Çorbacı“, deyip:

⁴⁴„Saabi dedi benim Çorbacıma: Otur saa tarafımda, Bân koyunca Senin duşmannarını ayakların altına“.

⁴⁵Çünkü David adlêêr Onu „Çorbacı“, nesoy O olabilir Davidin oolu?»

⁴⁶Kimsey cuvap edämedi Ona bir dä laf. O gündän sora artık kimsey kıyıışmadı bişey sorsun Ona.

*Azar bilgiçlerä
hem fariseyelerä*

23 Sora İsus danıştı insana hem Kendi üürencilerine

²da dedi: «Bilgiçlâr hem fariseylâr oturêrlar Moiseyin erindä.

³Onuştan hepsini, ne söleerlâr sizä, koruyun hem yapın. Ama ne yapêrlar, siz yapmayın. Zerä onnar söleerlâr, ama yapmêêrlar.

⁴Baalêêrlar aar üklâr, ani zor götürmää. Koyêrlar insanın sırtına, ama kendileri baarlem parmaannan kımıldatmêêrlar.

⁵Hepsini insana göstermâk için yapêrlar. Dua paçkalarını büüldeerlâr, ruba eteklerini uzun püsküllârlân yapêrlar.

⁶Severlâr oturmaa öndeki erä konnaq sofralarında hem ilk skemnelerä sinagogalarda.

⁷Beenerlâr, insan selâm versin onnara meydannarda da desinnâr: „Üüredici!“

⁸Ama siz kendinizä „Üüredici“ sölettirmeyin, zerä sizdä bir üüredici – Hristos, ama siz hepsiniz kardeşiniz.

⁹Bu erdä kimseyä demeyin „Boba“, zerä sizin birdir Bobanız, ani göktä bulunêr.

¹⁰Kimseyä demeyin „Önderci“, zerä birdir sizdä Önderci – Hristos.

¹¹Sizin aranızda en büüyü sizä izmetkâr olsun.

¹²Kim kendini üüseklendirir, o aşaaalandırılacak, kim kendini aşaaalandırêr, o üüseklendirilecek.

¹³Vay sizä, bilgiçlâr hem fariseylâr, ikiüzlülâr! Zerä siz kapêersınız insana Gök Padişahlını. Kendiniz girmeersiniz, kim dä girmää isteer, brakmêersiniz.

¹⁴Vay sizä, bilgiçlâr hem fariseylâr, ikiüzlülâr! Siz kemirersiniz dulların evlerini, ama göstermâk için uzun dualar yapêrsiniz. Onuştan cezanız çok aar olacak./

¹⁵Vay sizä, bilgiçlâr hem fariseylâr, ikiüzlülâr! Zerä siz dolanêrsınız eri hem denizi, ki çevirärsiniz baarlem birisini dininizä, da çevirip, yapêrsiniz onu bir cendem adamı, iki kat taa fena sizdän.

¹⁶Vay sizä köör öndercilâr, ani deersiniz: „Eer emin edärseydi bir-kimsey Ayoz binaylan, diil bişey. Ama emin edärseydi Ayoz binanın altınınnan, o baalı emininnän“.

¹⁷Fikirsizlâr hem köörlar, ne taa büük? Altın mı osa Ayoz bina mı, ani ayozlêêr altını?

¹⁸Hem deersiniz: „Eer birkimsey emin edirseydi kurbannıklan, diil

bişey, ama emin edirseydi kurban-
nan, ani kurbanlık üstündä, o baalı
emininnän“.

¹⁹/Fikirsizlär hem/ köörlar! Ne
taa büük, kurban mı, osa kurbanlık
mı, ani kurbanı ayozlêêr?

²⁰Ölä ki, kim emin eder kurban-
nıklan, o emin eder hepsinnän, ne
var onun üstündä.

²¹Kim emin eder Ayoz binaylan,
o emin eder Ayoz binaylan hem
Onunnan, Kim orada yaşêêr.

²²Hem kim emin eder göklän,
emin eder Allahın çorbacılık skem-
nesinnän hem skemnedä Oturannan.

²³Vay sizä, bilgiçlär hem fari-
seylär, ikiüzlülär! Zerä siz ve-
rersiniz onuncu payını naanedän,
marardan hem kimyondan, ama
brakêrsınız tamannanmadık Za-
kondan en paalı işleri: dooruluu,
acıyanını hem inanı. Bunnarı lää-
zim yapasınız, kalanını da brak-
mayasınız!

²⁴Köör öndercilär, ani sivri si-
nää süzersiniz, ama deveyi yudêr-
sınız!

²⁵Vay sizä, bilgiçlär hem farisey-
lär, ikiüzlülär! Siz yıkêêrsınız çöl-
mään hem çanaan dışansını, ama iç-
yansı dolu hırsızlıklan hem tamah-
lıklan.

²⁶Köör farisey! İlkin pakla çöl-
mään /hem çanaan/ içyansını, sora
pak olacek dışansını da.

²⁷Vay sizä, fariseylär hem bilgiç-
lär, ikiüzlülär! Zerä siz nicä kireçli
mezarlar, ani dışandan görünerlär
gözäl, ama içyandan dolu ölülerin
kemiklerinnän hem hertürlü mın-
darlıklan.

²⁸Hep ölä siz dä dışandan gös-
terilersiniz insanın önündä dooru,

ama içyandan doluysunuz ikiüzlü-
lükän hem zakonsuzluklan.

²⁹Vay sizä, bilgiçlär hem farisey-
lär, ikiüzlülär! Zerä siz düzersiniz
prorokların mezarlarını hem dona-
dêrsınız dooru adamnarın anılmak
taşlarını.

³⁰Siz deersiniz: „Eer biz yaşa-
yaydık bizim dedelerin vakıdında,
kayılmayaceydık prorokların kanı-
nını dökmää“.

³¹Butakım siz kendi-kendinizä
karşı şaatlık edersiniz, ani siz pro-
rok öldürücülerin oollarıysınız.

³²Haydi, bitirin, ne bobalarınız
çekettirdi.

³³Yılannar, zihirli yılan yavrula-
rı! Nesoy kurtulacınız cendemin ce-
zasından?

³⁴Onun için, tä, yollêêrim si-
zä prorokları, aarifleri hem bil-
giçleri. Kimisini öldüreceniz da
stavroza gerceniz, başkalarını
düüyeceniz sizin sinagogalarda
hem koolayacınız onnarı kasaba-
dan kasabaya.

³⁵Ölä ki, siz cevap edeceniz hep-
si dooru olannarın kannarı için, ani
döküldü bu erdä, kabaatsız Avelin
kanından, Varahıyanın oolunun, Za-
hariyanın kannadan, angısını öldür-
dünüz Ayoz bina hem kurbanlık
arasında.

³⁶Dooru söleerim sizä, ani hepsi
bunnar için bu boy insan cevap
edecek.

İerusalim için aalayış

³⁷İerusalim, İerusalim, ani öldü-
rersin prorokları hem taşlan düü-
yersin sana yollanılmışları! Kaç sı-
ra istedim toplayım senin uşakla-
rını, nicä kloçka toplêêr piliçlerini

kanatları altına, ama siz istämediniz!

³⁸Tä, eviniz sizä boş brakılêr.

³⁹Söleerim sizä, ani büündän ötää görmeyeceniz Beni, demeyincä: „İisözlenmiş olsun, Kim geler Saabinin adına!“»

Bitki vaküdün nişannarı

24 Açan İisus çıktı Ayoz binadan da yollandı gitmää, üürenicilär yaklaştılar Ona, gösterinnär Ayoz binanın yapılarını.

²Ama İisus dedi onnara: «Görrersiniz mi hepsini bunnarı? Doo-ru söleerim sizä, ani kalmayacak burada taş üstündä taş, hepsi yıkılacak».

³Açan İisus oturdu Zeytin bayırı üstündä, üürenicileri yalnız Ona yaklaştılar da dedilär: «Sölä bizä, nezaman olacak bunnar hem nesoy nişan Senin gelmeni hem zamanın bitkisini gösterecek?»

⁴İisus cuvap etti onnara: «Bakın, birkimsey aldatmasın sizi.

⁵Zerä çoyu gelecek Benim adıma da deyecek: „Bänim Hristos“, da çoyunu aldadaceklar.

⁶İşideceniz cenk uultusu hem haber cenklär için. Bakın, korkmayasınız. Zerä hepsi bunnar läüzim olsun, ama bu taa diil bitkisi.

⁷Zerä millet milletä, padişahlık padişahlaa karşı kalkacak. Kimi erlerdä olacak açlık, /salgınnar/ hem er tepremeleri.

⁸Ama hepsi bunnar salt büyük kahırların çeketmesi.

⁹Ozaman zeetleyecekler sizi hem öldürecekler, hem Benim adım için hepsi milletlär sizdän azetmeyecek.

¹⁰Çoyu inandan düşecek. Biri-birini sataceklar hem azetmeyecekler biri-birindän.

¹¹Kalkacak çok yalancı proroklar da çoyunu aldadaceklar.

¹²Zakonsuzluk zeedelenecek, onuştan çoyunda sevgi suuacak.

¹³Ama kim bitkiyädän dayanacak, o kurtulacak.

¹⁴Gök Padişahlın İi Haberi bütün dünnedä nasaat olacak, saatlık olsun hepsi milletlerä, da ozaman bitkisi gelecek.

¹⁵Ölä ki, açan göreceniz dikili ayoz erdä iirenç işi, ani bozgunculuk yapêr, angısı için lafetti prorok Daniil, – kim okuyêr, annasın –

¹⁶ozaman kim olacak İudeyada, kaçsın bayırlara.

¹⁷Kim bulunacak ev üstündä, inmesin almaa bişey içyandan.

¹⁸Kim olacak kırdä, dönmesin geeri üst rubasını almaa.

¹⁹O günnerdä vay maamul hem uşak emzirän karırla!

²⁰Dua edin, kaçmanız razgelmesin kışın eki cumertesi.

²¹Zerä ozaman büyük zeet olacak, ani olmadı dünneyn kurulmasından büünädän hem olmayacak da.

²²Eer o vakıt kısaldılmaydı, kimsey kurtulamayaceydı, ama seçilmişlerin hatırı için o vakıt kısaldıldı.

Adam Oolunun gelmesi

²³Ozaman eer birkimsey deyärseydi sizä: „Tä, Hristos burada!“ eki: „Hristos orada!“, inanmayın.

²⁴Zerä peyдалanacak yalancı hristoslar hem yalancı proroklar. Yapaceklar büyük nişannar hem şaşmaklı işlär, aldatsınnar deyni,

olarsaydı kolay, artık seçilmiş olanarı da.

²⁵Tä, Bän vakıtça sizä haberledim.

²⁶Ölä ki, eer deyärsedilär sizä: „Tä, O çol erdä!“, gitmeyin, eki: „Tä, O saklı içerdä!“, inanmayın.

²⁷Zerä, nicä çimçirik çakêr gündusundan da görüner günbatısına kadar, ölä olacek Adam Oolunun gelmesi dä.

²⁸Neredä olacek leş, orayı toplanacek leş kartalları.

²⁹O zeet günnerindän sora hemen gün kararacak, ay vermeyecek aydınını, yıldızlar göktän düşecekler, hem gökün kuvetleri sarsalabilecek.

³⁰Ozaman göktä Adam Oolunun nışanı gösterilecek. Ozaman hepsi erdeki senselelär aalayacak. Göreceklär Adam Oolunu, gelärkän gökün bulutları üstündä büük kuvetlän hem metinniklän.

³¹O yollayacak büük boru sesinän angillerini. Onnar toplayacaklar Onun seçilmişlerini dört taraftan, gökün bir kenarından öbür kenarınadan.

³²İncir fidanından örnek alın. Açan dalları yımışêrlar, hem yaprakları eşerlerlär, bilersiniz, ani yaz yakın.

³³Hep ölä, siz dä açan göreceniz hepsi bunnarı, biliniz, ani bu iş* yakın, artık kapuda.

³⁴Dooru söleerim sizä, ani bu boy insan geçmeyecek, hepsi bunnar tamannanmayınca.

³⁵Er hem gök geçecek, ama Benim sözlerim hiç geçmeyecek.

Gün hem saat bilinmeer

³⁶O günü hem o saadı kimsey bilmeer: ne gökteki angillär, ne dä Ool, ama salt Boba.

³⁷Nicä oldu Noyun günnerindä, hep ölä olacek Adam Oolunun gelmesindä dä.

³⁸Nicä o günnerdä potoptan ileri iyärdilär, içärdilär hem evlenärdilär o günä kadar, açan Noy girdi gemi içinä,

³⁹da bişey şüpelenmärdilär, potop gelmeyincä da hepsini telef etmeyincä, hep ölä olacek Adam Oolunun gelmesi dä.

⁴⁰Ozaman iki adam olacek kırdä. Birisi alınacak, öbürü kalacak.

⁴¹İki karı dermendä un üüdecekler. Birisi alınacak, birisi kalacak.

⁴²Onuştan kuşku olun, zerä bilmeersiniz, ne günü Saabiniz gelecek.

⁴³Biliniz, eer bileydi evin çorbacısı, nezaman hırsız gelecek, kuşku duraceydi da brakmayaceydi, evini soysun.

⁴⁴Onuştan siz dä olun hazır, zerä Adam Oolu gelecek o saatta, açan hiç düşünmeersiniz.

İnanç hem kasavetsiz çıraklar

⁴⁵Acaba kimdir inanç hem aarif çırak, angısını çorbacısı koydu cuvapçı kendi evindä hepsi çırakların üstünä, vakıdında doyursun onnarı deyni?

⁴⁶Mutlu çırak, angısını çorbacısı, gelmesindä, bulacak bölä yaparkan.

⁴⁷Dooru söleerim sizä, ani koyacak onu cuvapçı bütün kendi varlı üstünä.

* 24:33 Bu iş: yada «O».

⁴⁸Ama çırak olarsaydı fena da akılca deyärseydi: „Çorbacım oylanê“,

⁴⁹da başlarsaydı düümää kafadarlarını, imää hem içmää sarfoşçularlan,

⁵⁰çıraan çorbacısı gelecek bir gün, nezaman hiç beklämeer, hem o saatta, nezaman hiç düşünmeer,

⁵¹çok düüyecek, onu ikiüzlülär-län bir erä koyacak. Orada olacek aalamak hem diş gırcıdatması.

On kız

25 Ozaman Gök Padişahlı on kıza benzär olacek, angıları aldılar kandillerini da karşı etmää güveeyi çıktılar.

²Onnarın beşi aarifti, ama beşi diildi aarif.

³Diil aariflär, alıp kandillerini, almadılar kendilerinnän zeytin yaayı.

⁴Ama aarif olannar kandillerinnän aldılar zeytin yaayı da kaplar içindä.

⁵Çünkü güvää geç kaldı, onnar hepsi uyuklamaa başladılar da uyudular.

⁶Gecä yarısı işidildi bir büyük ses: „Tä güvää geler, çıkın ona karşı!“

⁷Ozaman hepsi kızlar uyandılar da hazırladılar kandillerini.

⁸Diil aariflär dedilər aariflerä: „Verin bizä dä sizin zeytin yaayınızdan, zerä bizim kandillär süüner“.

⁹Ama aarif kızlar cuvap ettilär: „Yok nasıl verelim, zerä sora etişmäz hem bizä, hem sizä. Taa islää gidin satıcılara da satın alın kendinizä“.

¹⁰Açan gittilär satın alsınnar, geldi güvää. Hazır olannar onunnan

girdilər düün erinä da kapuyu kitledilər.

¹¹Ondan sora geldilər kalan kızlar da yalvardılar: „Çorbacı, çorbacı, aç bizä kapuyu!“

¹²Ama o cuvap etti onnara: „Dooru söleerim, ani tanımêırım sizi!“

¹³Ölä ki, kuşku olun, zerä bilmeersiniz, ne günü hem ne saatta Adam Oolu gelecek.

Talantlar için örnek

¹⁴Bu olacek, nicä bir adam, gideceykän bir yabancı erä, çaardı çıraklarını da payetti onnara kendi varlıını.

¹⁵Birisinä verdi beş talant, ikincisinä verdi iki talant, üçüncüsünä verdi bir talant, herkezinä becerikliinä görä, sora gitti.

¹⁶O, angısı kabletti beş talant, gidip koydu onnarı alış-verişä da kazandı taa beş talant.

¹⁷Hep ölä yaptı ikincisi dä, ani kabletti iki talant. O da kazandı taa iki talant.

¹⁸Ama üçüncüsü, angısı kabletti bir talant, gidip kazdı bir kuyu er içindä da orayı sakladı çorbacısının talantını.

¹⁹Çok vakıttan sora bu çorbacı döndü geeri da istedi esap onnardan.

²⁰O, angısı kablettiydi beş talant, geldi da getirdi taa beş talant, deyip: „Çorbacı, sän verdin bana beş talant, bän kazandım taa beş talant“.

²¹Çorbacı dedi ona: „Helal, sän ii hem inanç çıraksın, oldun inanç az işlerdä, koyacam seni çok işlerin üstünä. Katıl çorbacının şeniinä!“

²²O, angısı kabletti idi iki talant, geldi da dedi: „Çorbacı, sän verdin bana iki talant. Bän onnarlan kazandım taa iki talant“.

²³Çorbacı dedi: „Helal, sän ii hem inanç çıraksın, oldun inanç az işlerdä, koyacam seni çok işlerin üstünä. Katıl çorbacımın şenniinä!“

²⁴O, angısı kabletti idi salt bir talant, geldi da dedi: „Çorbacı, bilärdim seni, ani keskin adamsın, biçersin, neredä ekmedin hem toplêrsın, neredä harman düümedin.“

²⁵Bän korktum, onuştan, gidip, gömdüm bu talantı er içinä. Şindi al, ne senin“.

²⁶Çorbacı dedi ona: „Yaramaz hem haylaz çırak! Bilärdin, ani biçerim, neredä ekmedim hem toplêrım, neredä harman düümedim.“

²⁷Onuştan sän läüzımdı koyasın paramı bankacılar*. Şindi, açan döndüm geeri, alaceydım paramı gelirlän.

²⁸Alın ondan bu talantı da verin ona, kimdä var on talant.

²⁹Zerä kimdä var, ona taa verilecek, ama kimdä yok, ondan alınacak, neyi dâ var.

³⁰Ama bu yaramaz çıraamı atın dışankı karannaa. Orada olacek aalamak hem diş gırcırdatması“. /Söleyip bunu, dedi: „Kimin var kulaa işitmää deyni, ko işitsin!“/

Milletlerä daava

³¹Açan Adam Oolu Kendi metni-niindä gelecek, hem hepsi ayoş angil-lär Onunnan, ozaman oturacak Ken-di metinni çorbacılık skemnesindä.

³²Hepsi milletlär toplanacak Onun önünä. Da ayıracek onnarı biri-bi-rindän, nicä ayırêr güdücü koyunnarı tekelerdän.

³³Koyunnarı ayıracek saa tarafına, ama tekeleri – sol tarafına.

³⁴Ozaman Padişah deyecek saa tarafında olannara: „Gelin, Boba-mın iisözlenmişleri, da elä alın Pa-dişahlı, ani hazırlanmış sizä dünne-yin kurulmasından.“

³⁵Zerä aaçtım, da siz doyurdunuz Beni. Susuzdum, da verdiniz su, içeyim. Yabancıydım, kabletti-niz Beni.

³⁶Çıplaktım, giidirdiniz Beni. Hastaydım, geldiniz Bana. Kapanda kapalıydım, dolaştınız Beni“.

³⁷Ozaman dooru olannar cuvap edeceklär: „Saabi, nezaman aaç Seni gördük da doyurduk? Eki nezaman susuzdun, da su verdik, içäsın?“

³⁸Nezaman yabancı Seni gördük da kablettik? Eki çıplak, da giidirdik?

³⁹Nezaman hasta Seni gördük eki kapanda da Sana geldik?“

⁴⁰Padişah cuvap edecek onnara: „Dooru söleirim sizä, kaç sıra bun-narı yaptınız bu en küçük kardaş-larımdan birisinä, Bana Kendimä yaptınız“.

⁴¹Sora deyecek sol tarafında olan-nara: „Gidin Bendän, siz betvalılar, diveç ateşä, ani hazırlanmış diavola hem onun angillerinä!“

⁴²Zerä aaçtım, da doyumadınız Beni. Susuzdum, da su içeyim, ver-mediniz.

* 25:27 Bankacılar – bezirgännär, ani insandan paraylan alış-veriş yapêrlar da geeri gelirlän çevirerlär.

⁴³Yabancıydım, kabletmediniz Beni. Hastaydım, kapanda bulundum, da gelmediniz Bana“.

⁴⁴Ozaman onnar deyeceklär: „Saabi, nezaman gördük Seni aç, susuz, yabancı, çıplak, hasta, kapanda da yardım etmedik Sana?“

⁴⁵Ozaman O cuvap edecek: „Dooru söleerim sizä, ani kaç sıra bunu yapmadınız bu en küçük kardaşlarımdan birisinä, Bana yapmadınız“.

⁴⁶Bunnar gideceklär diveç cezaya, ama dooru olannar – diveç yaşamaya».

İisusu öldürmäk için neet

26 Hepsini bunnarı annattıktan sora İisus dedi Kendi üürenicilerinä:

²«Bilersiniz, ani iki gündän sora Paskellä yortusu olacak? Ozaman Adam Oolu daavaya verilecek, stavroza gerilmiş olsun».

³Ozaman toplandılar büyük popazlar, bilgiçlär hem halk aksakalları Kayafanın, baş popazın, aulu içinä.

⁴Da annaştılar, nesoy şalvirliklän tutsunnar İisusu da öldürsünnär.

⁵Ama dedilär: «Salt olmaz bunu yapmaa yortuda, ki insan debreşmesin».

Bir karı yaalêêr İisusu

⁶Açan İisus bulunardı Vifaniya küüyündä, lepralı Simonun evindä,

⁷Ona yaklaştı bir karı ak mermer kap içindä pek paalı kokuluklan, da İisus sofrada bulunurkan, kokuluu döktü İisusun başına.

⁸Üürenicilär, açan gördülär bunu, üfkelenip, dedilär: «Ne läüzımdı yapılsın bu zännık?

⁹Bu kokuluu vardı nasıl satmaa çok paraya da bunu fukaaralara vermää».

¹⁰İisus bilärdi, ne lafedärdilär, da dedi onnara: «Neçin gücendirersiniz karıyı? O bir yakışıklı iş yaptı Benim için.

¹¹Fukaaralar her zaman sizinnän, ama Bän her zaman olmayacam.

¹²Döküp bu kokuluu güüdemın üstünä, hazırladı Beni gömülmäk için.

¹³Dooru söleerim sizä, ani bütün dünnedä, neredä İi Haber nasaat olacek, bu karının yaptı sölenecek da ona anılmak olacek».

İuda satêr İisusu

¹⁴Ozaman oniki üürenicidän birisi, İuda İskariot, gitti büyük popazlara

¹⁵da dedi: «Ne verceniz bana, eer verirseydım İisusu sizin elinizä?» Onnar adadılar vermää ona otuz gümüş.

¹⁶Bundan sora İuda aarardı uygun vaktı, ki versin İisusu onnarın ellerinä.

Paskellä sofrası

¹⁷Hamursuz yortunun ilk günündä üürenicilär geldilär İisusa da dedilär Ona: «Neredä isteersin hazırlayalım Sana Paskellä imeeni?»

¹⁸O dedi: «Gidin kasaba içinä, te o filan adama da deyin ona: „Üüredici deer: Benim vakıdım yaklaştı, sendä yortulayacam Paskelleyi üürenicilerimnän“».

¹⁹Üürenicilär yaptılar ölä, nicä İisus sımardı, da hazırladılar Paskelleyi.

²⁰ Avşamnen İsus oniki üürenicisinnän erleşti sofraya.

²¹ Onnar iyärkän, İsus dedi: «Doo-ru söleerim sizä, ani sizdän birisi Beni satacak».

²² Onnar pek kahırlandılar da başladılar biri-biri ardı sora Ona sormaa: «Acaba, diilim mi Bän, Saabi?»

²³ İsus cuvap etti: «Kim uzattı elini Benimnän çini içinä, o Beni satacak.

²⁴ Hakına, ani Adam Oolu gider, nicä Onun için yazılı. Ama vay o adama, kimdän Adam Oolu satılêr! Ona taa ii olaceydı, hiç duumasın!»

²⁵ İuda, ani sattı Onu, dedi: «Üüredici, acaba diilim mi bän?» «Ölä, nicä söledin», – cuvap etti İsus.

Komka

²⁶ Açan onnar iyärdilär, İsus aldı bir ekmek, iisözledi, kırdı da verdi üürenicilerinä, deyip: «Alın da iyin, bu – Benim güüdäm».

²⁷ Sora aldı bir çölmek, şükür etti Allaha, verdi onnara, deyip: «İçin hepsiniz ondan,

²⁸ zerä bu – Benim kanım, eni baalantının kanı, ani döküler çoyu için, ki günahları baaşlansın.

²⁹ Söleerim sizä, ani büündän ötää içmeyecäm bu çotuk meyvasından o günä kadar, açan içecäm taazesini sizinnän Bobamın Padişahlında».

Petrinin atılması için haber

³⁰ Bir psalma çaldıktan sora, onnar gittilär Zeytin bayırına.

³¹ İsus dedi onnara: «Hepsiniz bu gecä Benim beterimä sürçeceniz,

zerä var yazılı: „Uracam Güdücüyü, da koyunnar daalacak“.

³² Ama dirildiktän sora sizdän öncä Galileyaya gidecäm».

³³ Petri cuvap etti Ona: «Hepsi sürçärseydi Senin beterinä, bän bir sıra bilä sürçmeyecäm».

³⁴ İsus ona dedi: «Dooru söleerim sana, ani bu gecä, horoz ötüncä, sän üç sıra atılacın Bendän».

³⁵ Petri dedi: «Eer läözüm olarsaydı öleyim dä Seninnän, hep okadar atılmarım Sendän». Kalan üürenicilär dä hep ölä lafettilär.

İsus Gefsimani başçesindä

³⁶ Sora İsus onnarlan gitti bir erä, adı Gefsimani. Da dedi üürenicilerinä: «Oturun burada. Bän gidecäm orayı, dua edeyim deyni».

³⁷ Aldı Petriyi hem Zevedeyin iki oolunu da başladı kahırlandımaa hem zeetlenmää.

³⁸ İsus dedi onnara: «Canım kahırlı ölümädän. Kalın burada Benimnän da kuşku olun!»

³⁹ Sora gitti biraz taa ileri, düştü üzükoynu erä da başladı dua etmää: «Bobam, eer varsaydı nicä, ko aşsın bu acı çölmek Bendän. Hep okadar olsun diil ölä, nicä Bän isteerim, ama nicä Sän».

⁴⁰ Sora geldi üürenicilerinä, buldu onnarı uyuyarkan da dedi Petriyä: «Ne bir saat baarlem kuşku duramadınız Benimnän?»

⁴¹ Kuşku olun hem dua edin, ki denemeyä düşmeyäsiniz. Duh havez, ama ten kuvetsiz».

⁴² Gitti enidän ikinci sıra dua etmää da dedi: «Bobam, eer yoksaydı nicä aşsın bu çölmek Bendän, ki içmeyim onu, ko olsun Senin istediin».

43 Sora İsus enidän döndü geeri üürenicilerinä da buldu onnarı uyuyarkan, zerä uykudan aarlaşmıştı gözleri.

44 Enidän brakıp onnarı, uzaklaşdı da dua etti üçüncü sıra, deyip hep o lafları.

45 Sora geldi üürenicilerinä da dedi onnara: «Siz hep taa uyuyêrsınız hem dinnenersiniz mi? Tä geldi saat, açan Adam Oolu veriler günahkerlerin elinä.

46 Kalkın, gidelim! Tä, Benim satıcım yaklaştı».

İsus tutulêr

47 İsus taa lafedärkän, geldi İuda, onikidän birisi, hem onunnan barabar çok insan kılıçlarlan hem moçugalarlan, yollanılmış büyük popazlardan hem halk aksakallarından.

48 Satıcı verdiydi onnara butürlü nişan: «Kimi öpecäm, Odur İsus, Onu tutun!»

49 Birdän yaklaştı İsus da dedi: «Seläm, Üüredici!», sora öptü Onu.

50 İsus dedi ona: «Dostum, ne geldin yapmaa, yap!» Ozaman insannar yaklaştılar İsus da, uzadıp ellerini, tuttular Onu.

51 Birisi, ani İsuslan barabardı, uzattı elini da çıkardı kılıcını, urdu baş popazın kuluna da kesti onun kulaanı.

52 Ozaman İsus dedi: «Koy kılıcını erinä, zerä herkezi, kim kılıç çıkarêr, kılıçtan öldüröler.

53 Osa sanêrsın, yok nasıl yalvarayım Bobama, ki yollasın Bana yardıma angilleri, oniki legiondan* zeedä mi?

54 Ama ozaman nesoy tamanna-nacek Ayoz Yazılar, angıları deer, ani hepsi bölä läözüm olsun?»

55 Ozaman İsus dedi insana: «Siz çıktınız Beni tutmaa, nicä bir haydu-du, kılıçlarlan hem moçugalarlan. Her gün oturdum Ayoz binada, üüderäk insanı, da tutmadınız Beni.

56 Ama hepsi bunnar oldu, ki tamannansın prorokların yazıları». Bundan sora hepsi üürenicilär brak-tılar Onu da kaçtılar.

İsus Sinedrionun önündä

57 İsus tutannar götördülär Onu baş popaza, Kayafaya, kimin evindä toplanmıştı bilgiçlär hem aksakallar.

58 Petri gidärdi Onun ardına uzak-tan-uzaa, baş popazın auluna kadar. Sora girädi aul içinä, oturdu bekçilär-län barabar, ki görsün neylän bu iş bitecek.

59 Büyük popazlar, aksakallar hem bütün Sinedrion İsus karşı aaradılar yalancı şaatlık, ki öldürsünnär Onu,

60 ama bulamadılar, makar ki çok yalancı şaat çıktı ortaya. Sonda geldi taa iki şaat.

61 Onnar dedilär: «O dedi: „Bän var nicä yıkayım Allahın Ayoz binasını da üç günä kadar enidän yıvacam onu“».

62 Baş popaz kalktı ayakça da sor-du: «Hiç cuvap etmeyecän mi? Ne söleerlär şaatlar Sana karşı?»

63 İsus susardı. Baş popaz dedi ona: «Emin ettirerim Sana diri Allahlan, sölä bizä, Sänsin mi Hristos, Allahın Oolu?»

* 26:53 Legion – 6000 asker.

⁶⁴ «Ölä, nicä söledin, – cuvap etti İsus. – Bundan taa zeedä söleerim sizä: büündän ötää göreceñiz Adam Oolunu oturarkan Kudretlinin* saa tarafında hem gelärkän gök bulutları üstündä».

⁶⁵ Ozaman baş popaz yırttı rubalarımı da baardı: «Kötüledi Allah! Ne läözüm bizä başka şaat? Demin kendiniz işittiniz, nicä kötüledi Allah!

⁶⁶ Ne deyeceniz?» Onnar cuvap ettilär: «Kabaatlı, cezalansın ölüm-nän!»

⁶⁷ Ozaman tükürdülär üzünä, düüdülär şamarlan.

⁶⁸ Da deyardılar: «Prorokluk et bizä, Hristos, kim urdu Sana?»

Petri atılêr İsusıtan

⁶⁹ Petri durardı dışarda, aul içindä. Bir izmetçiyka yaklaştı ona da dedi: «Sän dä Galileyalı İsuslan bulunardın!»

⁷⁰ Petri atıldı hepsinin önündä da dedi: «Hiç annamêırım, ne söleersin».

⁷¹ Ağan çıktı tokatlar yanına, bir başka izmetçiyka gördü onu da dedi onnara, kim oradaydı: «Bu adam da Nazaretli İsuslandı».

⁷² Petri enidän atıldı da emin etti: «Hiç tanımmêırım bu Adamı!»

⁷³ Birazdana orada durannar yaklaştılar Petriyä da dedilər: «Aslı, sän dä onnardansın, zerä senin lafin tanıdêr seni».

⁷⁴ Petri başladı betvaylan emin etmää: «Hiç tanımmêırım bu Adamı!» Taman o vakıt horoz öttü.

⁷⁵ Petrinin aklına geldi, ne söledi İsus: «Horoz ötüncä, sän üç

sıra Bendän atılacın». Petri çıktı dışarı da acı aaladı.

İsusı götüremlär kullanıcı Pilata

27 Ağan sabaa oldu, büyük popazlar hem halk aksakalları annaştılar İsusı öldürsünär.

² Baalayıp Onu, götürdülär da verdilər kullanıcı Pontiy Pilata.

İuda asılêr

³ Ağan İuda, ani sattı İsusı, annadı, ani İsusı daavaya verdilər, pişman oldu. Getirdi geeri otuz gümüşü da verdi büyük popazlara hem aksakallara.

⁴ O dedi: «Günaha girdim, zerä kabaatsız adam kanı sattım». «Bizä ne? Sän kendin bak», – cuvap etti onnar.

⁵ İuda attı gümüşleri Ayoz bina içinä, sora gitti da asıldı.

⁶ Büyük popazlar topladılar gümüşleri da dedilər: «Düşmâr koymaa bu parayı Ayoz binanın haznasına, zerä bu kan parası».

⁷ Annaştılar bu paraylan çölmekçinin tarlasını satın alsınnar, mezar eri olsun, yabancıları gömmää deyni.

⁸ Onuştan büünkü günä kadar bu tarlanın adı: «Kan tarlası».

⁹ Ozaman tamannandı, ne haberediydi prorok İeremiya, angısı deer: «Aldılar otuz gümüşü, paa kuruşunu, ani İzrail oolları kurdu Onun için,

¹⁰ da verdilər çölmekçinin tarlası için, nicä bana Saabi söledi».

İsus Pilatın önündä

¹¹ İsus çıktı kullanıcıcının önünä, angısı sordu Ona: «Sänsin mi İudeylerin

* 26:64 Kudretli – Allah.

Padişahı?» «Ölä, nicä söleersin», – cuvap etti İsus.

¹²Ama büük popazların hem aksakalların amazlarına hiç cuvap etmedi.

¹³Ozaman Pilat dedi Ona: «Ne, işitmeersin mi, nekadar çok kabaatlandırêrlar Seni?»

¹⁴İsus ona hiç bir dä laf cuvap etmedi. Kullanıcı buna pek şaştı.

İsus hem Varavva

¹⁵Her Paskellä yortusunda kullanıcı, adetinä görä, kolverärdi kapancılardan birisini, kimi insan istärdi.

¹⁶O vakit kapalıydı bir anılmış adam, adı Varavva.

¹⁷Açan hepsi topluydular, Pilat sordu onnara: «Kimi isteersiniz kolvereyim? Varavvayı mı osa İsusumu, Angısına dener Hristos?»

¹⁸Zerä bilärdi, ani haseetlik beterinä verdilər İsusunu onun elinä.

¹⁹Açan Pilat taa oturardı daava skemnesindä, onun karısı yolladı ona, sölesinnär: «Bak yapmayasın bişey bu dooru adama. Bu gecä çok zeet çektim, açan Onu düşümdä gördüm».

²⁰Büük popazlar hem aksakallar kızıştırdılar insanı istesinnär Varavvayı, ama İsusunu öldürsünnär.

²¹Kullanıcı sordu onnara: «Angısını onnarın ikisindän kolvereyim?» «Varavvayı!» – baardılar onnar.

²²Pilat dedi onnara: «Ne yapayım İsuslan, Angısına dener Hristos?» «Gerilmiş olsun stavroza!» – baardılar onnar.

²³Kullanıcı dedi: «E ne kötülük yaptı?» Ama onnar çekettilər taa pek baarmaa: «Gerilmiş olsun stavroza!»

²⁴Açan Pilat gördü, ani bişey yapamêr, buna karşı, kalabalık debreşer, aldı su, yıkadı ellerini insanın önündä da dedi: «Bän diilim kabaatlı bu dooru Adamın kanı için. Bakın kendiniz!»

²⁵Hepsi insan cuvap etti: «Onun kanı düşsün bizim üstümüzü hem bizim uşaklarımızın üstünä».

Askerlär gülmä alêrlar İsusunu

²⁶Ozaman Pilat kolverdi Varavvayı, ama İsusunu kamçılıyıp, verdi, ki gersinnär stavroza.

²⁷Sora kullanıcının askerleri götürdülär İsusunu Pretoriuma*. Onun dolayına toplandılar hepsi askerlär.

²⁸Soyundurdular Onun rubalarını da giidirdilər kırmızı üst ruba.

²⁹Ördülär tikenni çalıdan bir feşe da koydular Onun başına, sora verdilər bir sopa saa elinä. Diz çökürdülär önündä da, gülmä alıp, deyardılar: «Seläm Sana, İudeylerin Padişahı!»

³⁰Tükürürdülär Onun üstünä, sora alıp sopayı, kafasına ururdular.

³¹Gülmä aldıktan sora soyundurdular kırmızı üst rubayı, giidirdilər Kendi rubalarını da götürdülär Onu, stavroza germä.

İsusunu gererlär stavroza

³²Kasabadan çıkarkan, karşı geldilər kirineli bir adamnan, adı Simon.

* 27:27 Pretorium – kullanıcının rezidençiyası.

Onu zorladılar, götürsün İsusun stavrozunu.

³³Açan etiştirler o erä, ani adı Golgofa, annaması «baş kemii eri»,

³⁴verdilər için şarap, karışık acı bişeylän, ama İsus, dadıp, istämedi için.

³⁵Gerdiktän sora, attılar çetelä da payettilər Onun rubalarını.

³⁶Sora oturdular da yanında bekçilik edärdilər.

³⁷Başı üstündä taktılar kabaatını, yazılı: «İsus – İudeylerin Padişahı».

³⁸Onunnan barabar stavroza gerdilər iki haydut: birisini saa, öbürünü dä sol tarafına.

³⁹Oradan geçennär kötülärdilər Onu da, başlarını sallayarak, deydärdilər:

⁴⁰«Sän, ani yıkêrsın Ayoz binayı da üç gündä enidän yapêrsın, eer Sän Allahın Oolusaydın, kurtar Kendini da in erä stavrozdan!»

⁴¹Hep ölä büyük popazlar, bilgiçler hem aksakallar /fariseylärlän barabar/gülmää alardılar Onu da deydärdilər:

⁴²«O başkalarını kurtardı, ama Kendini kurtaramêêr! Eer O İzrailin padişahıysa, insin erä stavrozdan, da biz inanecz Ona!

⁴³Umutlanardı Allaha, ko şindi kurtarsın Onu Allah, eer Onu sevêrsä. Zerä O Kendi deydärdi: „Bän Allahın Ooluyum!“»

⁴⁴Haydutlar, ani geriliydiler Onunnan, hep ölä kötülärdilər Onu.

İsus öler

⁴⁵Altıncı saattan dokuzuncu saada kadar* oldu karannık bütün memlekettä.

⁴⁶Dokuzuncu saadın dolayında İsus baardı büyük seslän: «Eli! Eli! Lema şevaktani?» Annaması: «Allahım! Allahım! Neçin Beni braktın?»

⁴⁷Orada durannardan kimisi, işidip bu lafları, dedilər: «O çaarêr İliyayı!»

⁴⁸Birisi kaçtı, çabuk aldı bir sünger, bandırdı onu işi şarap içinä da, takıp bir sopaya, verdi, için.

⁴⁹Ama kalanı deydärdilər: «Durun, bakalım, gelecek mi İliya, kurtarsın Onu?»

⁵⁰İsus enidän baardı büyük seslän da verdi duhunu.

Ayoz binanın perdesi yırtılêr

⁵¹Birdän Ayoz binanın içinde perde yırtıldı iki parçaya, yukardan aşaa kadar. Er tepredi, taşlar çatladılar,

⁵²mezarlar açıldılar. Çok ayozların güüdeleri, ani öldüydüler**, dirildiler

⁵³da, mezarlar içindän çıkıp, Onun dirilmesindän sora girdilər ayoz kasabaya*** da çoyuna gösterildiler.

⁵⁴Asker üzbaşısı hem askerler, ani bekçilik edärdilər İsusun yanında, açan gördüler er tepremesini hem hepsini, ne oldu, pek korktular da dedilər: «Hakına, O Allahın Ooluydu!»

⁵⁵Orada vardı çok karı, angıları uzaktan siiredärdilər, hem angıları Galileyadan gittiydiler İsusun ardına, izmet ederäk Ona.

⁵⁶Onnarın arasında Mariya Magdalina hem Mariya, İakovun hem İosifin anaları, hem Zevedeyin oolların anaları.

* 27:45 Saat 12-dän 15-ä kadar. ** 27:52 Öldüydüler – urumca, «uyumuştular».

*** 27:53 Ayoz kasaba – İerusalim.

İsusu gömerlär

⁵⁷Avşamnen geldi bir zengin adam, adı İosif, Arimafeya kasabasından, hep İsusun üürenicilerindän.

⁵⁸Gitti Pilata da istedi İsusun güüdesini. Pilat izin etti, versinnär ona.

⁵⁹İosif aldı güüdeyi da sardı bi-yaz keten çarşafıan,

⁶⁰erleştirdi Onu kendi mezarı içinä, angısını oymuştu kanarada. Sora devirdi bir büyük taş mezarın kapusuna da gitti.

⁶¹Oradaydı Mariya Magdalina hem öbür Mariya. Onnar otururdular mezara karşı.

Bekçilär mezarda

⁶²Ertesi günü, cumaa günündän sora, büyük popazlar hem fariseylär toplandılar Pilatın önünä da dedilär:

⁶³«Çorbacı, biz aklımıza getirdik, ani o aldadıcı, taa yaşarkan, dedi: „Üçüncü günü dirilecäm“.

⁶⁴Onuştan sımarla, beklenilsin mezar üçüncü günä kadar, ki birtürlü gelmesinnär Onun üürenicileri gecä da çalmasıınar güüdesini, sora demesinnär insana, ani dirildi ölüdän. Bu son yalan olacek taa kötü il-kinkisindän».

⁶⁵Pilat dedi: «Var bir bölük bekçiniz, gidin da koruyun mezarı, nicä bilersiniz».

⁶⁶Onnar gittilär da korudular mezarı bekçilärlän, mühürleyip taşı.

İsus diriler

28 Cumertesi geçtikten sora, açan aydınnanırdı haftanın ilk günü*, Mariya Magdalina hem

öbür Mariya geldilär görmää mezarı.

²Birdän oldu bir büyük er tepremesi, zerä bir angil Saabidän indi göktän da, gelip, devirdi taşı mezarın aazından da oturdu taş üstünä.

³Onun görümü çimçirik gibiydi. Rubaları biyazdı nicä kaar.

⁴Bekçilär korkudan titiredilär da ölü gibi erä düştülär.

⁵Angil dedi karılara: «Korkmayın, zerä bilerim, ani aarêersınız stavroza gerilmiş İsusu.

⁶O yok burada, O dirildi, nicä söledi-ydi. Gelin, görün erini, neredä Saabi koyuluydu.

⁷Da hızlı gidin, söyleyin Onun üürenicilerinä, ani O dirildi ölüdän. O gider sizdän öncä Galileyaya. Orada göreceniz Onu. Tä bän sizä söledim».

Karılar görerlär Hristozu

⁸Onnar hızlı çıktılar mezar içindän korkuyulan hem büyük sevinmälän, kaçarak gittilär, haber versinnär üürenicilerinä.

⁹Ama açan gidärdilär, sölesinnär üürenicilerinä, tä, Kendi İsus karşı çıkär onnara da deer: «Seläm!» Onnar yaklaştılar, sarmaştılar ayakları-na da baş iilttilär Ona.

¹⁰Ozaman İsus dedi onnara: «Korkmayın, gidin da söyleyin kardeşlerime, gitsinnär Galileyaya. Orada Beni göreceklär».

Bekçilär satın almêr

¹¹Açan onnar gidärdilär, kimisi bekçilerdän girdilär kasaba içinä da

* 28:1 Haftanın ilk günü – pazar günü.

söledilär hepsi bu oluşlar için büyük popazlara.

¹²Bunnar toplandılar aksakallar-
lan bireri da, annaşıp, verdilər çok
para bekçilerä,

¹³deyip onnara: «Söleyin bölä:
„Onun üürenicileri geldilər gecä, da
biz uyuyarkan çaldılar Onun güüde-
sini“.

¹⁴Bu haber etişärseydi kullanıcı-
nın kulaana, biz onu inandıracez, da
sizi beladan kurtaracez».

¹⁵Askerlär aldılar parayı da yap-
tılar ölä, nicä onnarı üürettilär.
İudeylerin arasında bu haber daaldı
da etişti büünkü günä kadar.

İsusun bitki sımarması

¹⁶Onbir üürenici gittilər Galile-
yaya bayırın üstünä, nereyi İsus sı-
marladıydı.

¹⁷Gördülär Onu da baş iilttilär
Ona, ama kimisi şüpeli kaldı.

¹⁸İsus, yaklaşıp onnara, dedi: «Bana
bütün zaabitlik verildi göktä hem erdä.

¹⁹Gidin da hepsi milletleri Bana
üürenici yapın, vaatiz edip onnarı Boba-
nın hem Oolun hem Ayoz Duhun adına.

²⁰Üüredin, hepsini tamannasın-
nar, ne sizä sımarmadım. Da biliniz,
Bän olacam sizinnän her gün, zama-
nın bitkisinädän». /Amin./

İİ HABER MARKTAN

İoan Vaatizedici

1 İisus Hristozun, Allahın Oolunun, İi Haberi başlantısı.

²Nicä yazılı prorok İsayanın ki-yadında: «Tä, Bän yollêêrım haber-cimi Senin önün sora, angısı hazır-layacak yol Sana».

³«Baaranın sesi çol erdä işidiler: „Saabiyä yolu hazırlayın, yolcaazla-rı uzladın“».

⁴İoan geldi, çol erdä vaatiz ede-räk hem nasaat ederäk, ani insan läözüm dönsün günahlarından Alla-ha hem vaatiz olsun, ki baaşlamak edensinnär.

⁵Bütün İudeya erlerindän, İerusa-lim kasabasından gelärdilär da hepsi vaatiz olardılar ondan İordan dere-sindä, kendi günahlarını açıklayarak.

⁶İoan giyimniydi devä yapaa-sından rubaylan, kuşanıktı deridän kayışlan, iyärdi çekirgä hem kır arı balı.

⁷İoan nasaat edärdi: «Benim ar-dıma geler O, Kim taa kaavi bendän. Bän diilim yakışıklı iilip çözmää Onun ayak kaplarının tasmalarını.

⁸Bän sizi suylan vaatiz ettim, ama O sizi Ayoz Duhlan vaatiz edecek».

*İisus vaatiz olêr,
şeytandan denener*

⁹O vakıt Galileyadan, Nazaret kasabasından, geldi İisus, da İoan vaatiz etti Onu İordan deresindä.

¹⁰Su içindän çıkararak, O* hemen gördü, nicä gök açıldı, da Ayoz Duh, bir guguş gibi, Onun üstünä kondu.

¹¹Göklerdän bir ses işidildi: «Sän-sin Benim sevgili Oolum, Sendä Be-nim isleeliim».

¹²Bundan sora Duh İisusu çol erä çabuk götürdü.

¹³Çolda O kırk gün bulundu, ne-redä şeytandan denenmiş oldu. Ca-navarlar arasında bulunurdu, da an-gillär Ona izmet edärdilär.

İisusun ilk üürenicileri

¹⁴Açan İoanı kapadılar, İisus gel-di Galileyaya, nasaat ederäk İi Ha-beri Allahın Padişahlı için.

¹⁵Da deyärdi: «Vakıt tamannan-dı, Allahın Padişahlı yaklaştı. Gü-nahlarınızdan Allaha dönün hem İi Haberi inanın».

¹⁶Geçip Galileya gölün boyun-dan, İisus gördü Simonu hem And-reyi, onun kardaşını. Onnar su içinä süzmeleri atardılar, zerä balıkçıy-dılar.

¹⁷İisus onnara dedi: «Gelin Benim ardıma, sizi insan tutan yapacam».

¹⁸Onnar çabuk süzmelerini brak-tılar da Onun ardına yollandılar.

¹⁹Gidip biraz ileri, İisus gördü Zevedeyin oolunu, İakovu, hem kardaşını İoanı, angıları kayık için-dä süzmelerini tertiplärdilär.

²⁰İisus hemen çaardı onnarı. On-nar bobalarını, Zevedeyi, kayıkta

* 1:10 Kimi geç tekstlerdä «O» – İoan.

işçilärlän braktılar da kendileri İisusun ardına gittilər.

Sinagogada

fena duhlu adam alıştırılêr

²¹Kapernaum kasabasına geldilər. Tezdä, cumertesi günü, İisus sinagoga içinä girdi, üüretmäâ insanı başladı.

²²Onun üüretmesinä şaşardılar, zerä üüredärdi onnarı nicä bir adam, anğısında var zaabitlik, diil nicä bilgiçlär.

²³Taman o vakıt onnarın sinagogasının içinde bulunardı bir adam, anğısı fena duhlan tutulmuş. O başladı baarmaa:

²⁴«Ne isteersin bizdän, Nazaretli İisus? Geldin bizi kaybetmäâ mi? Bilerim, kimsin Sän, Sän Allahın Ayozuysun!»

²⁵Ama İisus takazaladı onu da dedi: «Sus da çık bu adamdan!»

²⁶Ozaman fena duh adamı sarsaladı da sora, bir keskin seslän baarıp, ondan çıktı.

²⁷Hepsi şaş kaldılar da biri-birinä sorardılar: «Nedir bu? Nesoy eni üüretmäktir bu? O artık fena duhlara zaabitliklän sımarlêêr, da onnar Onu sesleer!»

²⁸Galileyanın bütün dolayında İisus için hereri haber çabuk daaldı.

İisus Petrinin kaynanasını alıştırêr

²⁹İisus İakovlan hem İoannan sinagogadan çıktı, Simonun hem Andreyin evinä gitti.

³⁰Simonun kaynanası patta sıtmadan hasta yatardı. Bunun için İisusa çabuk haber verildi.

³¹İisus, yaklaşıp, tuttu onu elindän da yardım etti, kalksın. Sıtma

onu braktı, da karı izmet etmäâ onnara başladı.

³²Avşammen, gün kauşmasında, hepsi hastaları hem fena duhtan tutulmuşları İisusa getirärdilər.

³³Kapu önündä insan bütün kasabadan toplandı.

³⁴Hertürlü hastalıklardan O çok insan alıştırardı. Çıkarardı çok fena duhları da brakardı sölesinär, zerä onnar bilirdilər, ani O Hristos.

³⁵Ertesi günü çin-sabaalän İisus kalktı da, çıkıp evdän, bir sapa erä gitti, neredä dua edärdi.

³⁶Simon hem kim onunnandı, gittilər İisusu aaramaa.

³⁷Açan buldular, dedilər Ona: «Hepsi Seni aarêêr».

³⁸O cuvap etti onnara: «Gidelim dolay küülerä /hem kasabalara/, ki orada da nasaat edeyim, zerä bunun için çıkıp-geldim».

³⁹Gitti, nasaat etsin bütün Galileyanın sinagogalarında da fena duhları çıkarısın.

Lepralı hasta paklanêr

⁴⁰İisusa geldi bir lepralı adam, diz çöktü Onun önündä da yalvardı: «Eer istärseydin, var nasıl beni paklayasın».

⁴¹İisusun canı acıdı da, uzadıp elini, diidi ona da dedi: «İsteerim, paklan!»

⁴²Birdän lepra onu braktı, da bu adam paklandı.

⁴³İisus tez yollandırdı onu da sıkıdan sımarladı:

⁴⁴«Bak, sölämeyäsin kimseyä, ama git da gösteril popaza. Kendi paklanman için getir ne Moisey sıraladı, ki şaatlık olsun insana».

⁴⁵Bu adam sa, çıkıp oradan, başladı söylemää hem haber vermää bunun için hererdä. Ölä, ani sora İsus hiç bir kasabaya açıkta girämardı. O dışanda, sapa erlerdä durardı, da insan her taraftan Ona gelärdi.

*İsus alıştırêr
kötürüm adamı*

2 Birkaç gündän sora İsus enidän geldi Kapernaum kasabasına. İşidildi, ani O evdä.

²Ölä çok insan toplandı, ani kapunun dışanda artık durmaa er yoktu. İsus annadardı onnara Allahın sözünü.

³Ona birkaç adam geldi, getire-räk bir kötürüm hasta, angısını dört kişi taşıyardı.

⁴Çünkü yaklaşamardılar Ona kalabalık beterinä, açtılar evin örtüsünü, neredä bulunurdu İsus, da indirilär hastayı döşek üstündä.

⁵İsus, görüp onnarın inanımı, dedi kötürüm adama: «Oolum! Günahların baaşladın».

⁶Bilgiçlerdän kimisi, angıları oturardılar orada, kendi-kendilerine düşünärdilär:

⁷«Neçin bu adam Allahı bölä kötüleer? Kim, Allahtan kaarä, var nasıl günahları baaşlasın?»

⁸İsus birdän içyandan duydu, ani onnar bölä düşünärlär, onuştan dedi onnara: «Neçin ölä düşünärsiniz üreklerinizdä?»

⁹Ne taa kolay: kötürüm adama demää „Günahların baaşlandı mı“, osa demää „Kalk, al döşeeni da gez mi“?

¹⁰Ama ki biläsiniz, ani Adam Oolunun var kuvedi er üstündä günahları baaşlasın...»,

¹¹dönüp kötürüm adama, dedi: «Sana smarlêêrım: kalk, al döşeeni da git evä!»

¹²Çabuk bu kötürüm adam hepsinin önündä kalktı, aldı döşeeni da çıktı dışarı. Hepsi şaşardılar, Allahı metinneyeräk, deyardılar: «Bölä iş hiç bir sıra bilä görmedik!»

İsus çaarêr Leviyi

¹³İsus enidän çıkıp-gitti göl boyuna, hepsi insan Onun yanına toplandı, da O onnarı üüredärdi.

¹⁴Oradan geçärkän, gördü Leviyi, Alfeyin oolunu, ani otururdu erdä, neredä harç toplanardı, da dedi ona: «Gel Benim ardıma». Leviy kalktı da gitti Onun ardına.

¹⁵Açan İsus Leviyin evindä konaklanardı, çok harççılar hem günahkerler Onunnan hem üürencilerinnän beraber sofrada bulunardılar. Bölä çok kişi vardı, ani Onun ardına gidärdilär.

¹⁶Kimi bilgiçler fariseylerdän gördülär, ani harççılarla hem günahkerlerlä bilä iyer, onun için dedilär Onun üürencilerine: «Neçin O iyer /hem içer/ harççılarla hem günahkerlerlä beraber?»

¹⁷İsus, işidip bunu, cuvap etti onnara: «Doftor lääzım diil saa olanara, ama hastalara. Bän gelmedim, çaarayım dooruları, ama günahkerleri, /Allaha dönsünär/».

Oruç için soruş

¹⁸İoanın üürencileri hem fariseylär oruç tutardılar. Birkaç kişi geldilär İsusda da sordular: «Neçin İoanın hem fariseylerin üürencileri

oruç tutêrlar, ama Senin üürenicilerin tutmêêrlar?»

¹⁹Da dedi onnara İisus: «Var mı nasil güveenin dostları oruç tutsunlar, açan güvää yannarında? Nekar vakit yannarında güvää, onnar oruç tutmazlar.

²⁰Gelecek vakit, açan güvää alınacak onnardan, ozaman, o gün, onnar oruç tutacak.

²¹Kimsey eski rubaya eni yama yamamêêr, zerä eni yama taa pek eski rubayı yırtêr. Sonda yırtık taa büyük olêr.

²²Kimsey eni şarabı eski tulumnar içinä doldurmaz, zerä eni şarap patladêr tulumnarı. Şarap döküler, tulumnar da zän olêr. Eni şarabı lääzım doldurmaa eni tulumnar içinä».

Ne düşer cumertesi yapmaa?

²³Oldu ölä, ani bir cumertesi günü İisus ekinnär içindän geçärdi. Gidärkän yolda, Onun üürenicileri başak koparmaa başladılar.

²⁴Fariseylär dedilär İisusa: «Ya bak, neçin onnar yapêrlar, ne düşmeer cumertesi günü?»

²⁵İisus dedi onnara: «Okumadınız mı, ne yaptı David hem kafadarları, açan acıktılar?»

²⁶Nicä Aviafarın, baş popazın, vakıdında o girdi Allahın evinä da idi ekmeklerdän, ani Allahın önünä koyulardı, angılarını, popazlardan kaarä, kimsey düşmärdi isin. Sora verdi kafadarlarına da».

²⁷İisus dedi onnara: «Cumertesi adam için kuruldu, ama diil adam cumertesi için.

²⁸Ölä ki, Adam Oolu – artık cumertesinin dä Saabisi».

Kuru ellän bir adam

3 İisus enidän girdi sinagoga içinä. Orada vardı bir adam kuru ellän.

²Fariseylär gözledärdilär İisusun ardına, görsünnär deyni, alıştırcek mı bu adamı cumertesi günü, ki sora kabaatlandırısnar Onu.

³İisus dedi kuru ellän adama: «Kalk da çık karşıya».

⁴Sora sordu onnara: «Ne düşer cumertesi günü yapmaa: iilik mi osa kötülük mü? Yaşamayı kurtarmaa mı osa öldürmää mi?» Onnar susardılar.

⁵Üfkeli baktı dolayında olanlara, güçleneräk onnarın üreklerin uyvaşıklı beterinä, sora dedi o adama: «Uzat elini!» O uzattı, da eli alıştı, enidän saa oldu, nicä öbür eli.

⁶Fariseylär çıktılar dışarı da çabuk İrodun adamnarınnan annaştılar, nesoy öldüräbilsinnär İisusu.

İisus göl yanında alıştırêr hastaları

⁷İisus üürenicilerinnän barabar yollandı göl boyuna. Onun ardına gitti çok insan Galileyadan, İudeyadan,

⁸İerusalimdän, İdumeyadan hem İordanın öbür tarafından. İnsannar Tir hem Sidon kasabaların tarafından, işidip, ne O yapêr, sürü-sürü gelärdilär Ona.

⁹İisus sımarladı üürenicilerine hazırlasınar Ona bir kayık, ki insan sıkıştırmasın Onu.

¹⁰Çünkü çok insan alıştırıdıydı, onuştan hastalar itirişirdilär, baarlem diisinnär Ona.

¹¹Fena duhlar, açan görärdilär Onu, düşärdilär erä Onun önündä da baarardılar: «Sän Allahın Ooluy-sun!»

¹²Ama O sert sımarlardı onnara, açıklamasınnar Onu başkalarına.

İsus ayırêr oniki apostol

¹³Sora İsus pindi bayır üstünä da çaardı, kimi istedi. Onnar toplandı-lar Ona.

¹⁴Onnarın içindän ayırdı onikisi-ni, angılarına apostol dedi, ki olsun-nar Onunnan, da yollasın onnarı na-saat etmää,

¹⁵hem kuvetleri olsun /alıştır-maa hastaları hem/ koolamaa fena duhları.

¹⁶Bunnar, kimi İsus ayırdı, oniki kişi: Simon, angısının adını koydu Petri;

¹⁷İakov hem İoan, Zevedeyin oolları, angıların adlarını koydu Voanerges, annaması «Gök gürültü oolları»;

¹⁸Andrey; Filip; Varfolomey; Matfey; Foma; İakov, Alfeyin oolu; Faddey; Simon Kananit

¹⁹hem İuda İskariot, angısı İsusu sattı.

Ayoz Duha karşı günah

²⁰İsus bundan sora evä gitti. Eni-dän toplandı insan ölä çokluk, ani İsuslan üürenicilerin yoktu kolayı ekmek isinnär.

²¹Hısımnarı işittilär bunu da gel-dilär, alsınnar Onu, zerä onnar de-yärdilär, ani O akıldan çıktı.

²²Bilgiçlär, ani geldilär İerusa-limdän, deyärdilär, ani O Veelze-

vuldan* tutulu, hem ani fena duhları çıkarêr fena duhların öndercisinin kuvedinnän.

²³İsus topladı onnarı da lafetti örneklärlän: «Nesoy şeytan var na-sıl şeytanı çıkarsın?»

²⁴Herbir padişahlık, neredä bö-lünmök olêr, yok nasıl ayakça dur-sun.

²⁵Herbir ev, neredä bölünmök olêr, yok nasıl ayakça dursun.

²⁶Hep ölä şeytan da, kendi-ken-dinä karşı gidärsä hem bölünmök yaparsa, duramaz ayakça, ama bit-kisi gelir.

²⁷Kimsey yok nasıl girsın kaavi olanın evinä, ki çalsın onun varlığını, eer ilkin baalamarsaydı onu. Salt ondan sora var nasıl soysun onun evini.

²⁸Dooru söleerim sizä, her gü-nah, ani insan yapêr, hem her kötü laf, ani söleer, baaşlanêr.

²⁹Ama kim kötüleer Ayoz Duhu, hiç bir sıra bilä baaşlanmayacak. O kabaatlı bir günahlan, ani divecinä kalacak».

³⁰Bunu söledi, zerä onnar deyär-dilär: «Onda var fena duh».

İsusun anası hem kardaşları

³¹O vakıt geldilär İsusun anası hem kardaşları da, durup dışarda, yolladılar çaarsınnar Onu.

³²Çokluk oturardı Onun dolayın-da, açan Ona söledilär: «Bak, Senin anan hem kardaşların dışarda, seni aarêêrlar».

³³«Kim Benim anam hem kim Benim kardaşlarım?» – cuvap et-ti O.

* 3:22 Veelzevul – şeytan.

³⁴Sora baktı Onun dolayında oturrannara da dedi: «Tä, Benim anam hem kardaşlarım!

³⁵Kim tamannêêr Allahın istediini, onnar Bana kardaş, kızkardaş hem ana».

Ekici için örnek

4 İsus enidän başladı üüretmää insanı göl boyunda. Yanına toplandıydı ölä çok insan, ani İsus, pinip, oturdu bir kayık içinä su boyunda, ama hepsi insannar kaldılar kenarda.

²İsus başladı onnarı üüretmää örneklärlän çok işlar için. Üüredäräk onnarı, İsus söledi bu örnäâ:

³«Sesleyin. Tä ekici çıktı toom ekmäâ.

⁴Açan ekärdi, razgeldi, ani toomnardan birazı düştü yol boyuna. Kuşlar kondular da idilär onnarı.

⁵Başka toomnar taşlık erä düştülär, neredä az toprak vardı. Toomnar tez filizlendi, zerä toprak diildi derin.

⁶Ama açan güneş çıktı, onnar sörpeştilär da kurudular, zerä kökleri suvadaydı.

⁷Taa başka toomnar çalılar içinä düştülär. Çalılar büüdülär da buultular filizleri, onnar verämedilär bereket.

⁸Ama kalan toomnar ii topraa düştülär. Büüdülär, başak verdilär da bereket getirdilär: birisi otuz, öbürü altmış, taa öbürü üz katına».

⁹Sora dedi onnara: «Kimin var kulaa işitmäâ deyni, ko işitsin!»

¹⁰Açan İsus insandan ayırıktı, oniki üürenicisi hem kalan izleyicileri sordular Ona bu örnek için.

¹¹O cuvap etti onnara: «Sizä verildi, annayasınız Allahın Padişahlının saklılını, ama kalan insana hepsi sölenen örneklärlän.

¹²Ölä ki, „onnar gözlerinnän bakêrlar, ama görmeerlär; kulaklarinnän işiderlär, ama annamêêrlar, ki birtürlü dönmesinnär Allaha, da baaşlansın günahları“».

¹³Sora sordu onnara: «Annamêêrsınız bu örnäâ mi? Ozaman nesoy annayacınız kalan örnekleri?

¹⁴Ekici eker Allahın sözünü.

¹⁵Kimi insannar benzeer toomnara, ani düşer yol boyuna, neredä o söz ekiler. Onnar sözü işittiynän, tez geler şeytan da çalêr sözü, ani ekiliydi üreklerindä.

¹⁶Toomnar, ekilmiş taşlık erä, onnardır, angıları, sözü işidip, çabuk kablederlär sevinmäklän,

¹⁷ama yok kökleri hem az vakıt tutunêrlar. Açan geler zorluk eki koolamak Allahın sözü için, onnar tez atılêrlar.

¹⁸Başka toomnar, ekilmiş çalılar içinä, onnardır, kim işider sözü,

¹⁹ama bu zamanın kahırları, zenginini aldangaçlı hem başka hamellär, girip onnara, buuldêrlar sözü, da onnar bereket getirämeerlär.

²⁰Toomnar, ekilmiş ii topraa, onnardır, kim, işidip sözü, kablederlär da bereket getirerlär: birisi otuz, öbürü altmış, taa öbürü üz katına».

Şafk görünär erdä

²¹Sora İsus dedi onnara: «Şafkı getirerlär, ki koysunnar küp altına osa pat altına mı? Diil mi koysunnar deyni kandillik üstünä?

²²Yok bişey örtülü, ani açılmasın, hem yok bişey saklı, ani üzä çıkmasın.

²³Kimin var kulaa, işitmää deyni, ko işitsin».

²⁴Hem dedi onnara: «Bakın, ne işidersiniz. Ne ölçüylän ölçeceniz, o ölçüylän Allahtan ölçülmüş olaceınız, salt taa zeedelenmiş.

²⁵Zerä kimdä var, ona taa çok verilecek, ama kimdä yok, ondan alınacak, neyi dä var».

Filiz salverän toom için örnek

²⁶Sora dedi: «Allahın Padişahlı benzeer ona, nicä bir adam eker toom tarlasına.

²⁷Gecä uyuyêr, gündüz uyanık durêr, ama toom filiz salverer, büümää başlêr. Netürlü bu olêr, adam hiç bilmeer.

²⁸Toprak kendiliindän bereket verer: ilkin bir eşil filiz, sora başak, bitkidä başak dolu teneylän.

²⁹Açan bereket olgun olêr, işä hiç oyalanmayarak, oraa koyêr, zerä geldi biçmäk vakıdı».

Hardal toomu için örnek

³⁰Sora dedi: «Neylän benzedelim Allahın Padişahlını, ne örneklän açıklayalım onu?

³¹O benzeer hardal toomuna, ani, ekildiynän toprak içinä, taa küçük hepsi toomnardan er üstündä.

³²Ama ekildiktän sora büüyêr da olêr taa büyük hepsi eşilliklerdän. Onun dalları büüyêr ölä, ki gök kuşları var nicä yuvalarını yapsınnar onun gölgesindä».

³³İsus bunun gibi çok örneklän nasaat etti Allahın sözünü onnara, nekadar onnar annayabildilər.

³⁴Lafetmardı örneksiz. Sora, açan kalarđ yalnız üürenicilerinnän, hepsini açıklardı.

İsus boranı uslandırêr

³⁵O günü avşammen İsus dedi onnara: «Geçelim gölün öbür tarafına».

³⁶Üürenicilär, salverip insanı, götürdülär Onu kayıklan, angısında O bulunurdu. Onunnan bilä vardı başka kayıklar da.

³⁷Başladı esmää bir büyük boran, dalgalar fırladardı su kayak içinä, da kayak dolardı suylan.

³⁸Ama İsus kayının geerisindä uyuyardı, yastık başı altında. Üürenicilär uyandırdılar Onu da dedilər: «Üüredici, ne Senin yok kasavetin, ani biz kaybeleriz?»

³⁹O kalktı, azarladı lüzgeri da gölä dedi: «Sus, da işidilmesin sesin!» Lüzgär durdu da büyük usluluk oldu.

⁴⁰Sora dedi üürenicilerinä: «Neçin ölä korkaksınız? Ne, sizdä taa yok mu inan?»

⁴¹Onnarı bastı bir büyük korku. Biri-birinnän lafedärdilər: «Kimdir Bu, Angısını lüzgär hem dalgalar sesleerlär?»

İsus koolêr fena duhları Gadarada

5 Onnar etiştilər gölün öbür tarafına, Gadara* erlerinä.

²Açan İsus indi kayak içindän, mezar laamnarından Ona karşı çıktı bir adam, tutulu fena duhtan.

* 5:1 Gadara: taa geç tekstlerdä «Gerasa».

³Bu adam yaşardı mezar laamnarı içindä. Kimsey artık onu sincirlär-län dä baalayamardı.

⁴Çok sıra baalardılar onu sincirlär-län hem bukaalarlan, ama sincirleri koparardı, bukaaları kıardı. Kimsey onu uslandıramardı.

⁵Herzaman, gecä-gündüz, mezar laamnarında hem bayırlar üstündä, baarardı hem taşlarlan kendi-kendi ni yaralardı.

⁶O uzaktan gördü İisusu, kaçarak geldi da baş iiltti Onun önündä,

⁷baarak keskin seslän: «Ne-yin var Senin benimnän, İisus, Pek üüsek Allahın Oolu? Yalvarê-rım Sana Allahın adınnan: zeetlämä beni!»

⁸Bölä dedi, zerä İisus sımarladı: «Fena duh, çık dışarı bu adamdan!»

⁹Sora sordu: «Nesoy senin adın?» O cevap etti: «Benim adım Legion*, zerä biz çoklukuz».

¹⁰Pek yalvarmaa başladı İisusa, koolamasın onnarı oradan.

¹¹Bayır yamacında bir büyük sürü domuz otlardı.

¹²Fena duhlar yalvardılar: «Brak bizi, girelim domuzlar içinä».

¹³İisus braktı, girsinnär. Fena duhlar çıktılar bu adamdan da girdilər domuzlar içinä. Bütün sürü hızlandı dik yamaçtan da atladı göl içinä. Yakın iki bin domuz buuldu göl içindä.

¹⁴Domuzçular kaçtılar da haberledilər kasabada hem dolay küülerdä. İnsan çıktı görsün, ne oldu.

¹⁵Geldilər İisusa da gördülär fena duhtan tutulu adamı, angısının

içindä vardı bir legion fena duh, oturarak giyimni hem akli başında. Hepsini bir korku aldı.

¹⁶Onnar, kim bu oluşu gördülär, söledilər insana hepsini, ne oldu fena duhtan tutulu adamnan hem domuzlarlan.

¹⁷Ozaman insan başladı yalvarmaa, ki İisus gitsin onnarın erlerindän.

¹⁸Açan İisus girärdi kayık içinä, adam, ani öncä fena duhtan tutuluydu, yalvardı İisusa, alsın onu Kendisinnän.

¹⁹Ama İisus kayıl olmadı da dedi: «Git evä da sölä kendikilerinä hepsini, ne Saabi yaptı sana hem nesoy acıdı seni».

²⁰O gitti da başladı Dekapolistä sölemää hepsini, ne yaptı İisus ona. Hepsini şaşardı.

Kız diriler, hasta karı alışêr

²¹Açan İisus kayıklan karşı tarafa döndü, göl boyunda çok insan toplandı Onun dolayına.

²²Geldi Ona sinagogadan bir önderci, adı İair. Görüp İisusu, düştü Onun ayaklarına

²³da pek yalvardı: «Benim kızım ölüm döşeendä. Yalvarêrım, gel da koy ellerini onun üstünä, ki saa olsun da yaşasın».

²⁴İisus gitti onunnan. Onun ardına gidärdi çok insan da her taraftan sıkışardı.

²⁵Orada vardı bir karı, ani oniki yıldan beeri zeetlenärdi kan akmasından.

²⁶O çok savaşmıştı çok doftorların elindän, harcamıştı hepsini

* 5:9 Legion – 6000 asker.

varlığını, ama hiç fayda olmadı, buna karşı, hastalı olmuştı taa zor.

²⁷O, işidip İsus için, yaklaştı geeridän, insan içindän, da diidi rubasına.

²⁸Zerä düşünärdi: «Sade diisäm Onun rubalarına, alıšacam».

²⁹Açan diidi, birdän kan akması durdu. O duydu, ani güüdesi alıştı hastalıktan.

³⁰İsus duydu, ani bir kuvet Ondan çıktı, döndü insana dooru da sordu: «Kim diidi Benim rubama?»

³¹Üürenicileri cuvap ettilär: «Görmeersin mi, nicä insan her taraftan sıkıştırêr? Sän dä sorêrsın: „Kim diidi Bana?“»

³²Ama O bakınardı dolaya, gör-sün deyni, kim diidi Ona.

³³Bu karı korkudan titirärdi, zerä bilärdi, ne oldu onunnan. O yaklaştı da düştü Onun ayaklarına, sora annattı işin aslısını.

³⁴İsus dedi ona: «Kızım! Senin inanın seni alıştırdı, git usluluklan da saa ol senin hastalıundan».

³⁵İsus taa lafedärkän, evdän gel-dilär da sinagoga öndercisinä dedi-lär: «Kızım öldü, naafilä savaştırma Üürediciyi».

³⁶İsus, esaba koymayarak bu lafları, dedi sinagoga öndercisinä: «Korkma, sade inan».

³⁷O brakmadı, kimsey gitsin Onun ardına, salt Petriyi, İkovu hem İoanı, İkovun kardaşını.

³⁸Gelip sinagoga öndercisinin evinä, gördü orada kalabalık, büyük seslän aalamak hem sıralamak.

³⁹Girip orayı, dedi onnara: «Ne-çin şamata yapêrsınız hem aalêêrsı-nız? Kız ölmedi, ama uyuyêr».

⁴⁰Onnar gülmää aldılar Onu. Ama O uurattı hepsini dışarı, aldı kızın bobasını, anasını hem onnarı, kim Onunnandı, da girdi orayı, ne-redä kız yatardı.

⁴¹İsus tuttu kızını elindän da dedi ona: «Talifá kumí», annaması: «Kız, deerim sana, kalk».

⁴²Kız çabuk kalktı da başladı ge-zinmää. O oniki yaşındaydı. Heps-i görennär şaş-beş kaldı.

⁴³İsus sıkıdan sımarladı onnara, kimseyä bunu sölâmesinnär, sora dedi, versinnär kıza imää.

*İsus paasızlanêr
Kendi memleketindä*

6 İsus oradan gitti da geldi Kendi memleketinä. Üürenicilär gitti-lär Onun ardına.

²Cumertesi günü İsus başladı üüretmää sinagoga. Çoyu, ani ses-lärdilär Onu, şaşmaklan sorardılar: «Neredän hepsi bunnar var Onda? Nesoy aariflik verili Ona? Nesoy Onun ellerindän olêr bu kudretli işlär?»

³Diil mi O dülgör, Mariyanın oolu, İkovun, İosifin, İudanın hem Simonun kardaşı? Diil mi Onun kız-kardaşları bizim aramızda?» Bu ber-terä İsus için şüpeyâ düştülär.

⁴İsus dedi onnara: «Bir dä pro-rok diil paasızlandırılmış ölä, nicä kendi memleketindä, kendi hısın-narında hem kendi evindä».

⁵Yapamadı orada bir dä kudretli iş, sade nekadar birkaç hastayı, ko-yup ellerini, alıştırdı.

⁶O şaşardı onnarın inansızlına. Sora gitti dolay küülerä da orada üüredärdi.

⁷Çaardı Kendinä oniki üürenici-sini da başladı yollamaa ikişär-ikişär.

Verdi onnara zaabitlik fena duhların üstünä

⁸da sımarladı onnara: «Bişey almayın yol için, sopadan kaarä. Almayın ne ekmek, ne hiybä, ne dä para.

⁹Ayaklarınıza giyin sandali, sırtınıza giimeyin iki kat ruba».

¹⁰Sora dedi: «Angı evä gireceniz, o evdä kalın, oradan gidincä.

¹¹Eer bir erdä insan sizi kabletmärseydi eki seslämärseydi, çıkıp oradan, artık tozları da ayaklarınızdan silkin, azar gibi onnara karşı. Dooru söleerim sizä: daava günündä Sodoma hem Gomorra ya olacak taa ilin, nekadar o kasabaya».

¹²Onnar gittilär da nasaat ettilər, ani insan dönsün günahlarından Allaha.

¹³Çok fena duhları uurattılar hem çok hastaları alıştırdılar, yaalayıp zeytin yaayınnan.

İoan Vaatizedicinin ölümü

¹⁴Padişah İrod işitti İlisu için, zerä Onun adı hererdä anılandı. Kimisi deyärdi: «İoan Vaatizedici ölüdän dirildi, onuştan yapabiler kudretli işlär».

¹⁵Başkaları deyärdilär: «O İliya», taa başkası deyärdi: «O bir prorok, evel vakıttan proroklardan biri gibi».

¹⁶Bunu sesleyip, İrod dedi: «Bu – İoan, angısının kafasını aldım. O dirildi ölüdän».

¹⁷Zerä İrod kendisi yolladıydı, tutsunnar da kapasınnar İoanı zınzana, İrodiadanın beterinä, angısı Filipin, İrodun kardaşının, karısıydı, ama İrod ona evlenmişti.

¹⁸İoan deyärdi ona: «Düşmeer yaşayasın senin kardaşının karısınnan».

¹⁹Onuştan İrodiada kin güdärdi İoana da bakardı öldürtmää onu, ama yoktu kolaylı.

²⁰İrod korkardı İoandan, ama koruyardı onu, zerä bilärdi, ani o dooru hem ayoz bir adam. Onu seslärkän, hiç bilmärdi, ne yapsın, ama hep okadar mayıllıklan seslärdi onu.

²¹Bir uygun gün oldu, açan İrod kendi duumak günün yortusunda yaptı konuş öndercilerinä, asker zaabitlerinä hem Galileyadan büüklerä.

²²İrodiadanın kızı girdi da oynadı. Beendirdi kendini İroda hem konaklara. Ozaman padişah dedi kıza: «İstä bendän, ne istärseydin, da bän verecäm sana».

²³Baalandı eminnän: «Ne dä istärseydin bendän, verecäm sana, artık istärseydin padişahlumin yarısını da».

²⁴Kız çıktı dışarı da sordu kendi anasına: «Ne isteyim?» O cevap etti: «İstä İoan Vaatizedicinin kafasını».

²⁵Kız çabuk gitti padişaha da dedi: «İsteerim, şindi veräsin bana bir çini içindä İoan Vaatizedicinin kafasını!»

²⁶Padişah çok güçlendi, ama atılmaa istämedi, zerä emin ettiydi konakların önündä.

²⁷Yolladı bir cellat asker da sımarladı, getirsin İoanın kafasını.

²⁸Asker gitti da aldı İoanın kafasını, getirdi bir çini içindä da verdi kıza, kız da verdi kendi anasına.

²⁹Açan İoanın üürenicileri işittilär bunu, gelip, aldılar onun güüdesini da mezar içinä koydular.

Beş bin adam doyurulêr

³⁰Apostollar döndülär geeri İisusa da annattılar Ona hepsini, ne yaptılar hem nicä üürettilär insanı.

³¹İisus dedi: «Gelin Benimnän bir sapa erä yalnız da dinnenin biraz». Zerä vardı çokluk, ani gelärdilär hem gidärdilär, da onnarın yoktu kolaylıkları artık ekmek isinnär.

³²Gittilär kayıklan bir sapa erä, ki olsunnar yalnız.

³³İnsan gördü onnarı gidärkän da tanıdı. Herbir kasabadan kaçtılar orayı yayan da etiştülär onnarın öneri sora.

³⁴Açan çıktı kayık içindän, İisus gördü çok insan. Canı acıdı onnara, zerä onnar nicä güdücüsüz koyunardı. Başladı onnarı üüretmä her türlü işlär.

³⁵Çünkü vakıt hayli geçmişti, üürenicilär yaklaştılar İisusa da dedilär: «Burası çol er, vakıt şindän sora geç.

³⁶Kolver insanı, gitsinnär dolay küülerä hem kırdakı evlerä da satın alsinnar kendilerine bişey imä, /zerä yok ne isinnär/».

³⁷«Siz verin onnara imä», – dedi İisus. Ama üürenicilär cuvap ettilär: «Var mı nicä ikiüz dinarlan gidelim da satın alalım ekmek, ki doyurabilelim onnarı?»

³⁸İisus sordu onnara: «Ya gidin da bakın, kaç ekmek sizdä var?» Annadıktan sora cuvap ettilär: «Var beş ekmek hem iki balık».

³⁹Ozaman sımarladı, oturtsunnar hepsini bölük-bölük eşil çimen üstünä.

⁴⁰İnsan oturdu erä sıra-sıra ellişär hem üzär kişi bir sırada.

⁴¹İisus aldı beş ekmä hem iki balı, kaldırdı bakışını gökâ, iisözledi da kırıp ekmekleri, verdi üürenicilerinä, ki onnar payetsinnär insana. İki balı da böldü hepsinä.

⁴²Hepsi idi da doyundu.

⁴³Topladılar oniki sepet, dolu ekmek parçasınnan hem ne balıklardan kaldıydı.

⁴⁴Hepsi, kim idi, vardı beş bin adam.

İisus gezer su üstündä

⁴⁵İisus çalıştırdı üürenicilerini, tez girsinnär kayık içinä da önü sora geçsinnär gölün öbür tarafına, Vifsaıda kasabasına. Bu vakıt Kendisi läüzimdi salversin insanı.

⁴⁶Açan söledi insana «kal saalıcaklan», gitti bir bayır üstünä, ki dua etsin.

⁴⁷Açan avşam oldu, kayık gölün ortasındaıydı, ama İisus yalnız bulunardı kenarda.

⁴⁸Gördü, ani onnar savaşêrlar kürek çekeräk, zerä lüzgär karşı esärdi. Onuştan gecenin dördüncü bekçiliindä* İisus geldi onnara, gideräk su üstündä, da geçmä istedi onnarın yanından.

⁴⁹Onnar, görüp Onu gideräk su üstündä, Onu bir tılsım sandılar da keskin seslän baardılar.

⁵⁰Zerä hepsi, görüp Onu, korktular. Ozaman İisus dedi onnara: «Usulanın, bu Bänim, korkmayın!»

* 6:48 Sabaa karşı saat 3-6.

⁵¹Sora, gelip onnara, pindi kayık içinä, da lüzgär durgundu. Onnar sarp çok şaştilar.

⁵²Çünkü ürekleri uyvaştkı, onnar annamadıydılar ekmeklärlän meraklı işi.

Gennisaret erindä

⁵³Suyu geçtiynän, onnar etiştirilär kenara, Gennisaret erinä.

⁵⁴Açan çıktılar kayık içindän, kenarda insan hemen tanıdı İsusı.

⁵⁵Kaçtilar hepsi dolay erlerä da hererdä, neredä işittilär Onun için, başladılar getirmää yataklar üstündä hastaları orayı, neredä O bulunurdu.

⁵⁶Angı kasabalara, küülerä hem kırdakı evlerä girärdi İsus, hererdä çıkarırdılar meydannara hastaları da yalvarardılar, braksın, ki diisinnär baarlem Onun rubasına. Hepsi, kim Ona diiyärdi, alışardı.

İhtärlärin adetleri

7 Fariseylär hem birkaç bilgiç, gelmä İerusalimdän, toplandılar İsusun dolayına.

²Onnar gördülär üürenicileri iyärkän diil pak*, başka laflan, yıkanmadık ellän.

³Fariseylär hem hepsi iudeylär, ihtärlärin adetlerinä görä, imeerlä, islää yıkamayınca ellerini.

⁴Gelip panayırdan, imeerlä, yıkamayınca ellerini. Hem çok başka adetlär tamannêêrlar, nicä: çölmek, küp, bakır hem pat yıkamakları.

⁵Fariseylär hem bilgiçlär sordular İsusı: «Neçin senin üürenicile-

rin tutmêêrlar ihtärlärin adetlerini da iyerlä yıkanmadık ellän?»

⁶İsus cuvap etti onnara: «İki-üzlülär! Dooru prorokluk etti sizin için İsayı, nicä var yazılı: „Bu insan ikramnêêr Beni sade aazınnan, ama üreklerinnän uzak Bendän durêr.

⁷Naafilä Bana baş iilderlä, zerä adam sımarlamaklarını üüredelär, sansınnar ani Allahın üüretmekleri“.

⁸Siz braktınız Allahın sımarlamasını da tutêrsınız adetleri, ani erleştirildi insandan, /nicä küp hem çölmek yıkamakları, hem yapêrsınız çok başka işlär bunnara benzär/».

⁹Sora dedi onnara: «Ne kolay atilêrsınız Allahın sımarlamasından, ki erleştiresiniz kendi adetlerinizi!

¹⁰Moisey dedi: „İkramna bobanı hem ananı“ hem: „Kim bobasını eki anasını kötöleyecek, ölümnän cezalı olsun“.

¹¹Ama siz deersiniz: „Kim deer bobasını eki anasına: Ne lääızımdı sana vereyim, şindi korvan (annaması baaşış Allaha)“,

¹²onu brakmêêrsınız, yardım etsin kendi bobasına yada anasına.

¹³Butürlü paasızlandırdınız Allahın sözünü kendi adetinizlän. Hem yapêrsınız çok taa başka işlär buna benzär!»

¹⁴Sonda enidän topladı insanı dolayına da dedi: «Hepsiniz sesleyin da annayın Beni.

¹⁵Ne girer adam içinä dışandan, yok nasıl mındarlasın onu,

* 7:2 Diil pak – iudey dinin adetlerinä görä.

ama ne çıkêr adamdan, o mindarlêêr adamı.

¹⁶Kimin var kulaa işitmää deyni, ko işitsin!/>»

¹⁷Brakıp insanı, açan girdi bir ev içinä, üürenicileri yalvardılar, an-natsın bu örnää.

¹⁸O dedi: «Ne, siz dä mi ölä aar kafalıysınız? Annamêêrsınız mı, ani ne girer adam içinä, yok nasıl mindarlasın onu?»

¹⁹Zerä o girmeer üreenä, ama karnına, sora dışarı uuradilêr».

²⁰Sora dedi: «Ne çıkêr adamdan, o mindarlêêr adamı.

²¹Zerä adamın içindän, üreen-dän, çıkêr fena neetlär, orospuluk, hayırsızlık, öldürmäk,

²²hırsızlık, tamahlık, fenalık, şal-virlik, utanç işlär, kıskançlık, kötül-mäk, şişkinnik, akılsızlık.

²³Hepsi bu fena işlär çıkêrlar iç-yandan da mindarlêêrlar adamı».

Siriya-finikiyalı karının inamı

²⁴İsus gitti oradan Tir /hem Si-don/ kasabasının tarafına. Girdi bir evä da istämärdi, kimsey bilsin bu-nu. Ama saklanamadı.

²⁵Çok geçmedi, bir karı, angısı-nın kızı fena duhtan tutulmuştu, işiti-İsus için da, gelip Ona, düştü Onun ayaklarına.

²⁶Bu karı urumca lafedärdi, ama kendisi Siriya-finikiyalıydı. O yal-varardı, çıkarsın fena duhu onun kızı-ndan.

²⁷İsus dedi: «Brak, ilkin doyun-sun uşaklar, zerä diil islää almaa ekmää uşaklardan da atmaa köpek-lerä».

²⁸«Ölä, Saabi, – cevap etti bu karı. – Ama köpeklär dä iyerlär kı-

rıntıları, ani düşer uşakların sofrasından».

²⁹Ozaman İsus dedi: «Çünkü bölä cevap ettin, şindi git, fena duh çıktı senin kızından».

³⁰Karı, açan etişti evä, buldu uşaa patta yatarkan. Fena duh çıkmıştı ondan.

Saar hem mutü adam alıştırılêr

³¹İsus ayrıldı Tir erlerindän, enidän gitti Sidon aşırı Dekapoli-s erlerin ortasından Galileya gö-lünä.

³²Getirdilär Ona bir saar, angısı zor lafedärdi, da yalvardılar, koysun elini onun üstünä.

³³İsus aldı onu bir tarafa insand-an, koydu parmaklarını adamın kulaklarına da, tükürüp, diidi onun dilinä.

³⁴Kaldırdı bakışını gökâ, derin-dän soludu da dedi: «Effata», annaması «AÇIL».

³⁵Birdän açıldı kulakları hem çö-züldü dilin düünükleri, da o lafetti açık.

³⁶İsus sımarladı onnara, kimseyä sölämesinnär, ama nekadar sıkı sımarlardı, okadar taa çok dandana edärdilär.

³⁷Onnar pek çok şaşardılar da deyardılar: «Hepsi, ne yapêr, – islää. Artık saarlara da işitmäk verer, mutuların da dillerini çö-zer».

Dört bin adam doyurulêr

8 Bir günü, açan genä toplandı çok insan, da yoktu ne isinnär, İsus çaardı üürenicileri da dedi onnara:

²«Canım acıyêr bu insana, zerä üç gün durêrlar yanımda, da yok ne isinnär.

³Eer brakarsam, aaç gitsinnär evä, yolda bayılaceklar, zerä kimile-ri uzaktan geldi».

⁴Üürenicileri Ona cuvap ettilär: «Neredän var nicä almaa bu çol erdä okadar ekmek, ki doyumaa onnarı?»

⁵«Kaç ekmeeniz var?» – sordu İsus. «Edi», – cuvap etti onnar.

⁶Ozaman İsus sımarladı insana, otursunnar erä. Aldı edi ekmää, şükür etti Allaha da, kırıp, verdi üürenicilerinä, payetsinnär. Onnar payettillär insana.

⁷Vardı onnarda birkaç balıçak da. İsus, iisözleyip, sımarladı, payetsinnär onnarı da insana.

⁸İdilär da doyndular. Sora topladılar edi sepet, dolu imäk parçasınnan.

⁹Vardı yakın dört bin kişi. Bundan sora İsus onnarı braktı gitsinnär.

¹⁰İsus girdi üürenicilerinnän barabar kayık içinä da gitti Dalmanufa erlerinä.

Nışan isteerlär

¹¹Hemen geldi fariseylär da başladılar çekişmää İsus, ki denesinnär Onu. İstärtilär Ondan bir nışan göktän.

¹²İsus derindän soludu da dedi onnara: «Neçin bu boy insan isteer bir nışan? Dooru söleerim sizä, ani bu insana nışan verilmeyecek».

¹³Sora braktı onnarı da enidän girdi kayık içinä, geçsin deyni gölün öbür tarafına.

Fariseylerin hem İrodun mayası

¹⁴Ozaman üürenicilär ekmek almaa unutmuştuılar. Kayık içinde onnarda vardı sade bir ekmek.

¹⁵İsus haberledi onnarı, deyip: «Bakin, korunun fariseylerin hem İrodun mayasından!»

¹⁶Üürenicilär biri-birinnän lafedärdilär: «Onuştan deer, zerä yok ekmeemiz».

¹⁷İsus, bunu bileräk, dedi onnara: «Neçin lafedersiniz, ani yok ekmeeniz? Hep taa aklınız ermeer mi, annamêêrsınız mı? Hep taa uyvaşık ürekleriniz?»

¹⁸Var gözleriniz, da görmeersiniz mi? Var kulaklarınız, da işitmeersiniz mi? Ne, hiç mi aklınıza getirmeersiniz,

¹⁹açan beş ekmää payettim beş bin kişiüyä, kaç sepet, dolu imäk parçasınnan, topladınız?» «Oniki», – cuvap etti onnar.

²⁰«Hem açan payettim edi ekmää dört bin kişiüyä, kaç sepet, dolu imäk parçasınnan, topladınız?» «Edi», – cuvap etti onnar.

²¹Sora sordu onnara: «Hep taa annamêêrsınız mı?»

Vifsaida kasabasından hasta

²²Açan geldilär Vifsaida kasabasına, getirtilär İsus, bir köör, da yalvardılar diisin ona.

²³İsus aldı köör adamı elindän da çıkardı onu onnarın küüyündän bir tarafa. Sora tükürdü onun gözlerinä, koydu ellerini onun üstünä da sordu: «Görersin mi bişey?»

²⁴O baktı yukarı da dedi: «Görem insanı gezeräk, onnar görüner aaçlar gibi».

²⁵İsus enidän koydu ellerini onun gözlerinä. Adam gözlerini açtı da baktı. Gözleri alışmıştı, hepsini açık görürdi.

²⁶Sora İsus yolladı onu evä da dedi: «Girmä küü içinä /hem kimseyä bişey sölämä küüdä/».

Petrinin saatlu İsus için

²⁷İsus gitti üürenicilerinnän barabar Filip Kesariyasının küülerinä. Yolda İsus koydu onnara bir soruş: «Ne deer insan, Kimim Bän?»

²⁸Onnar cuvav ettilär: «Kimisi deer, ani Sän – İoan Vaatizedici, başkası – prorok İliya, taa başkası – proroklardan birisi».

²⁹«Ama siz ne deersiniz, kimim Bän?» – sordu İsus. «Sänsin Hristos», – cuvav etti Petri.

³⁰İsus sıkıdan sımarladı, Onun için kimseyä sölämesinnär.

İsus haberleer ölümünü hem dirilmesini

³¹Sora başladı onnara sölemää, ani Adam Oolu läözüm çok zeetlensin, sıbdılmış olsun aksakallardan, büyük popazlardan, bilgichlerdän, öldürülsün da üç gündän sora dirilsin.

³²Bunnarı açık söledi. Petri aldı Onu bir tarafa da başladı takazalamaa.

³³İsus döndü, bakarak üürenicilerinä, azarladı Petriyi da dedi: «Uzaklan Bendän, şeytan! Zerä senin neetlerin diil Allahtan, ama adamdan».

Nesoy izleyelim İsusunu?

³⁴Sora İsus topladı insanı hem üürenicilerini da dedi: «Kim isteer gelsin Benim ardıma, atılsın kendikendindän, alsın stavrozunu da Beni izlesin.

³⁵Zerä kim isteer kurtarmaa kendi yaşamasını, kaybedecek onu. Ama kim kaybedecek yaşamasını Benim için hem İ Haber için, o yaşamasını kurtaracak.

³⁶Zerä ne fayda olacak adama, kazansın bütün dünneyi, ama kendi yaşamasını kaybetsin?

³⁷Neylän var nasıl adam diıştır-sin kendi yaşamasını?

³⁸Eer birkimsey utanarsa Bendän hem Benim sözlerimdän bu orospu hem günahker boy insanın önündä, ondan utanacak Adam Oolu da, açan gelecek Bobasının metinniindä ayoz angillerinnän barabar».

9 O dedi onnara: «Dooru söleerim sizä, ani kimisi burada durannardan ölmeyecek, görmeyincä Allahın Padişahlınu kudretliklän geleräk».

İsus peydalanêr metinniktä

²Altı gündän sora İsus aldı Petriyi, İakovu hem İoanı da salt onnarı pindirdi bir üüsek bayır üstünä. Orada İsusun görünüşü dişti onnarın gözleri önündä.

³Onun rubaları oldular ak-yalabık, kaar gibi. Yoktur kolay bu erdä bir çamaşırcı bölä biyazladabilsin.

⁴Onnara peydalandı İliya hem Moisey, lafa durarak İsuslan.

⁵Petri dedi İsusuna: «Üüredici, ii, ki buradayız. Yapalım üç bordey:

bir Sana, bir Moiseyâ, bir dâ İliya-ya».

⁶Başka bilmârdi ne lafetsin, zerä korktuydular.

⁷Geldi bir bulut da gölgesinnän kapladı onnarı. Bulut içindän işildildi bir ses, angısı deyârdi: «Budur Benim sevgili Oolum, Onu sesleyin!»

⁸Ürenicilär birdän baktılar dolaya, başka kimseyi görmedilär, İisustan kaarä.

⁹Açan inärdilär bayır üstündän, İisus sımarladı, sölämesinnär kimseyä, ne gördülär, Adam Oolu dirilmeyincä ölüdü.

¹⁰Onnar bu sımarlamayı tamanadılar, ama biri-birinä sordular: «Nesoy annamaa „dirilmeyincä ölüdü“?»

¹¹Sora İisusa sordular: «Neçin bilgiçlär deerlär, ani ilkin läözüm gelsin İliya?»

¹²İisus onnara cevap etti: «Hakına, ani İliya ilkin gelecek da erleştirecek hepsini. Ama nasıl yazılı Adam Oolu için, ki läözüm çok zeetlensin hem paasızlandırılmış olsun?»

¹³Ama söleerim sizä, ani İliya şindän sora geldi, onunnan yaptılar ne istetilär, nicä onun için vardı yazılı».

Çocuk fena duhtan kurtulêr

¹⁴Açan etiştilər öbür ürenicilerä, gördülär çok insan onnarın dolayında hem bilgiçleri, angıları çekişärdilär onnarlan.

¹⁵Açan insannar gördülär İisusu, şaştılar da kaçarak karşı çıktılar, selämnesinnär Onu.

¹⁶O sordu onnara: «Ne dartışêrsınız onnarlan?»

¹⁷Birisi insan içindän cevap etti: «Üredici, getirdim Sana oolumu, angısı tutulu bir mutuluk duhundan.

¹⁸Neredä onu tutêr, urêr erä, da çocuun aazından köpük çıkêr, o dişlerini gıcırdadêr da kaskatı kalêr. Yalvardım, Senin ürenicilerin çikarsınnar fena duhu, ama çıkaramadılar».

¹⁹«İnansız senselä! – dedi İisus. – Nekadar vakit taa sizinnän olacam? Nekadar vakit dayanacam sizä? Getirin onu Bana».

²⁰Getirdilär onu İisusa. Açan duh gördü İisusu, hemen kuvetlän sarsaladı çocuu. Çocuk düştü erä da yuvarlanardı, köpük aazında.

²¹İisus sordu onun bobasına: «Nezamandan bölä olêr?» «Küçüklüündän, – cevap etti o. –

²²Çok sıra duh atêr onu ateşä hem su içinä, öldürsün deyni. Eer yapabilirseydin bişey, acı da yardım et bizä!»

²³İisus cevap etti: «Yapabilirseydin mi? Hepsi var nicä olsun onnar için, kim inanêr».

²⁴Ozaman çocuun bobası baardı /yaşlan gözlerindä/: «İnanêrım, Saabi, yardım et bana, enseyim inansızlumı!»

²⁵Açan İisus gördü, ani insan kaçışıp-toplaşêr, azarladı fena duhu da dedi: «Mutu hem saar duh, Bän sımarlêêrım sana: çık dışarı bu çocuktan da başka girmä ona».

²⁶Fena duh, baarak hem kuvetlän sarsalayarak çocuu, çıktı. Çocuk oldu ölü gibi, da çoyu sandı, ani öldü.

²⁷Ama İisus, tutup elindän, kaldırdı onu, da o kalktı ayakça.

²⁸ İsus, açan girdi içeri, üürenicileri yalnızkan sordular Ona: «Neçin biz çıkaramadık fena duhu?»

²⁹ «Bu soylar uuradılêrlar sade duaylan /hem oruçlan/», – cuvap etti İsus.

*İsus enidän haberleer
ölümünü hem dirilmesini*

³⁰ Çıkıp oradan, geçtilär Galileyadan. İsus istämärdi, kimsey bil-sin bunu.

³¹ Zerä, üüredip üürenicilerini, deyärdi onnara: «Adam Oolu verilecek insanın elinä. Onu öldürecekler, ama üç gündän sora dirilecek».

³² Ama üürenicileri annamardılar bu lafları, sormaa da korkardılar.

Kim en büyük?

³³ Geldilär Kapernaum kasabasına, da açan İsus girdi içeri, sordu onnara: «Ne iş için lafedärdiniz biribirinizlän yolda?»

³⁴ Onnar susardılar, zerä yolda çekiştiydilər, angısı en büyük olacak.

³⁵ Ozaman İsus oturdu, topladı onikisini da dedi onnara: «Eer bir-kimsey istärseydi olsun ilk, lää-zım olsun en bitki hem hepsinä iz-metçi!»

³⁶ Aldı bir uşak, koydu onnarın arasına, kucaklayıp onu, dedi:

³⁷ «Kim kableder birisini bu uşak-lardan Benim adıma, o Beni kable-der. Kim dä kableder Beni, kable-der diil Beni, ama Onu, Kim Beni yolladı».

*Kim diil karşı bizä,
o bizimmän*

³⁸ İoan dedi İsusä: «Üüredici, biz gördük bir adam, ani uuradardı fena

duhları Senin adına, da durguttuk onu, zerä o gezmeer bizimmän».

³⁹ «Durgutmayın, zerä kim yapêr kudretli işlär Benim adıma, yok nasıl tez başlasın Beni kötölemää, – dedi İsus. –

⁴⁰ Kim diil karşı sizä, o sizimmän.

⁴¹ Hem kim /Benim adıma/ verecek bir çölmek su sizä, zerä siz Hristozun üürenicileriysiniz, doo-ru söleerim sizä, ani ödeksiz kal-mayacak.

Günaha düşürmeyin başkasını

⁴² Ama birkimsey günaha düşü-rärsä birini bu küçüklerdän, ani Ba-na inanêrlar, ona taa islää, baalasın-nar boynusuna bir büyük dermen taşı da atsınnar deniz içinä.

⁴³ Eer elin seni günaha düşürärsä, kes onu. Taa islää, çolak ömürä giräsin, nekadar iki ellän cendemä gidäsin, süünmüz ateşä,

/⁴⁴neredä onnarın kurtları ölmeer-lär, hem ateş süünmeer/.

⁴⁵ Eer ayaan seni günaha düşürärsä, kes onu. Taa islää, bir ayaklan ömürä giräsin, nekadar iki ayaklan cendemä atlasın, /süünmüz ateşä,

⁴⁶neredä onnarın kurtları ölmeer-lär, hem ateş süünmeer/.

⁴⁷ Eer gözün seni günaha düşü-rärsä, çıkar onu. Taa islää sana, giräsin bir gözlän Allahın Padişah-lına, nekadar iki gözlän atlasın cendemä,

⁴⁸neredä onnarın kurtları ölmeer-lär, hem ateş süünmeer.

⁴⁹ Herbir adamın üstünä ateş dö-küler, /nicä kurbann üstünä tuz dö-küler/.

⁵⁰ Tuz iidir, ama eer tuz dadını kaybedärseydi, nasıl onu enidän

tuzlu yapasınız? Sizde tuz olsun, hem barışmakta yaşayın».

Düşer mi, karı-koca ayırılırsınlar?

10 İsus gitti oradan da geldi İudeya erlerine, İordanın öbür tarafına. İnsan genâ toplandı Onun dolayına. O alışmasına görâ başladı enidân üüretmää onnarı.

²Geldilär fariseylär da, deneyip Onu, sordular: «Düşer mi, adam ayırılırsın kendi karısından?»

³İsus sordu onnara: «Ne sizä Moisey sımardı?»

⁴Onnar dedilär: «Moisey braktı, koca yazsın ayırmak kıyadi da ayırılırsın karısından».

⁵İsus cuvap etti onnara: «Sizin inatlımız beterinä Moisey yazılarında verdi sizä bu sımarmayı.

⁶Ama dünneynin kurulmasından „Allah yarattı insannarı, olsunnar adam hem karı.

⁷Onuştan brakacak adam bobasını hem anasını

⁸da birleşecek karısınan. İki bir güüdä olacak“. Butakım olacaklar diil iki, ama bir güüdä.

⁹Ölä ki, ne Allah birleştirdi, insan onu ayırmassın».

¹⁰İçerdä üürenicilär enidân sordular Ona hep bunun için.

¹¹O dedi onnara: «Kim ayırılär karısından da evlener başkasına, orospuluk yapêr.

¹²Hem her karı, ani brakêr kocasını da evlener başka adama, orospuluk yapêr».

İsus iisözleer uşakları

¹³Getirärdilär İsusla uşakları, ki diisin onnara, ama üürenicilär azarladılar onnarı.

¹⁴İsus, görüp bunu, üfkeleni da dedi üürenicilerine: «Brakın uşakları, gelsinnär Bana, da durgutmayın onnarı, zerä Allahın Padişahlı onnarın gibileri için.

¹⁵Dooru söleerim sizä: kim kabletmeyecek Allahın Padişahlını bir uşak gibi, o orayı hiç girämeyecek».

¹⁶Sora kucakladı uşakları, koydu ellerini onnarın üstünä da iisözledi.

Zenginnik hem diveç yaşamak

¹⁷Açan İsus yollandı yola gitmää, hızlı geldi bir adam, diz çöktü Onun önündä da sordu: «İ Üüredici, ne yapayım, ki diveç yaşamak edeneyim?»

¹⁸«Neçin deersin Bana „ii“? Kimsey diil ii, salt bir Allah, – cuvap etti İsus. –

¹⁹Bilersin sımarmakları: „Orospuluk yapmayasın, öldürmeyäsin, çalmayasın, yalancı şaat olmayasın, aldatmayasın, bobanı-ananı ikram-nayasın“».

²⁰O cuvap etti: «Üüredici, hep si bunnarı tamannadım taa gençliimdän».

²¹İsus baktı uz onun gözlerine, sevdi onu da dedi: «Sana etişmeer salt bir iş. Git da sat, neyin var, payet fukaaralara, da olacak haznan göktä. Sora gel, /al stavrozunu/ da izlä Beni».

²²O, işidip bu lafları, gücenik gitti, zerä çok zenginnii vardı.

²³İsus baktı dolaya da dedi üürenicilerine: «Nekadar zor Allahın Padişahlına girsin onnar, kimin var zenginnii!»

²⁴Üürenicilär şaş-beş kaldılar Onun sözlerindän. İsus enidân lafetti da

dedi: «Uşaklar, nekadar zor Allahın Padişahlına girsin /onnar, kim umudunu koyêr zenginnä!/

²⁵Taa ilin bir devä iinenin ku-laandan geçsin, nekadar bir zengin adam Allahın Padişahlına girsin».

²⁶Üürenicilär pek çok şaştilar da biri-birinä dedilär: «Ozaman kim kurtulabilir?»

²⁷İsus baktı uz onnarın gözle-rinä da dedi: «Bu insana olmaz, ama diil Allaha, zerä Allaha hepsi olur».

²⁸Petri lafetmäâ başladı da Ona dedi: «Tä, biz braktık hepsini da geldik Senin ardına».

²⁹İsus cevap etti: «Dooru sölee-rim sizä: hepsi, kim braktı evini, kardaşlarını, kızkardaşlarını, ana-sını, bobasını, /karısını,/ uşaklarını eki merasını Benim için hem İ Haber için,

³⁰o kabledecek şindi, bu ömürdä, üz katına taa çok ev, kardaş, kızkar-daş, ana, uşak, tarla, koolamaklar-lan bilä, ama gelän ömürdä kablede-cek diveç yaşamak.

³¹Ama çoyu ilk olannardan bit-ki olacak, çoyu da bitkilerdän ilk olacak».

*İsus üçüncü sıra haberleer
ölümünü hem dirilmesini*

³²Açan onnar yolda İerusalimä dooru gidärdilär, İsus onnarın önü sora gidärdi. Üürenicilär titsinärdi-lär, Onun ardına gidennär korkar-dılar. İsus, enidän alıp bir tarafa oniki üürenicisini, başladı onnara sölemäâ, ne olacak Onunnan:

³³«Tä, biz gideriz İerusalimä. Adam Oolu verilecek büyük popazla-

rın hem bilgiçlerin elinä. Onu ölümä daava edecekler da yabancılarn eli-nä verecekler.

³⁴Onu gülmäâ alaceklar, kamçıy-lan düüyecekler, tükürecekler üzü-nä da öldürecekler, ama O üç gün-dän sora dirilecek».

Zevedeyin oollarının istemesi

³⁵Yaklaşêr Zevedeyin oolları İakov hem İoan da deeler Ona: «Üüredici, biz isteeriz, yapasın, ne biz Sana yalvaracez».

³⁶O sordu onnara: «Ne isteersi-niz, yapayım sizin için?»

³⁷Onnar dedilär: «İzin ver, ani oturalım Seninnän, birimiz saa tarafında, birimiz dä sol tarafında, açan Sän metinniktä olacan».

³⁸İsus cevap etti onnara: «Bil-meersiniz, ne isteersiniz. Var mı ni-cä siz içäsiniz o çölmektän, ani Bän içërim, eki vaatiz olasınız o vaatizliklän, ani Bän olêrim?»

³⁹Onnar cevap ettilär: «Var ni-cä». İsus dedi onnara: «İçeceniz o çölmektän, ani Bän içërim, hem vaatiz olacınız o vaatizliklän, ani Bän olêrim».

⁴⁰Ama Bendän tutunmêêr, izin vereyim oturmaa saa eki sol tara-fında. Bu verilecek onnara, kimä hazırlanmış».

⁴¹Kalan on üürenici, işidip bunu, üfkelendilär İakova hem İoana.

⁴²İsus çaardı onnarı da dedi: «Bilersiniz, ani kim sayılêr millet-lerin öndercileri, onnar çorbacılık ederler insan üstünä hem büyükleri zaabitlik ederler».

⁴³Ama sizin aranızda bölä olma-sın. Kim sizdän isteer büyük olsun, o izmetkär olsun kalanına.

⁴⁴Kim sizdän isteer ilk olsun, o cıracak olsun hepsinä.

⁴⁵Zerä Adam Oolu gelmedi, ki Ona izmet etsinnär, ama Kendi izmet etsin insana hem versin yaşamasını çoyun erinä, ki kurtarabilsin onnarı».

Köör Vartimey

⁴⁶Geldilär İerihon kasabasına. Açıan İsus çıkardı İerihon kasabasından üürenicilerinnän hem çok insannan, Timeyin oolu, Vartimey, köör dilenci, oturardı yol boyunda.

⁴⁷O işitti, ani Nazaretli İsus oradan geçer, da başladı baarmaa: «İsus, Davidin Oolu, acı beni!»

⁴⁸Çoyu takazalardı onu, sussun deyni, ama o taa pek baarardı: «Davidin Oolu, acı beni!»

⁴⁹İsus durgundu da dedi: «Çaarın onu». Çaadılar köör adamı da dedilər: «Kalk da girgin ol, O seni çaarêr».

⁵⁰O sıbıttı üstünkü rubasını, kalkıp-atladı da geldi İsusua.

⁵¹İsus sordu: «Ne isteersin, yapayım sana?» «Ravvuni*, görmäk edeneyim», – cevap etti bu köör adam.

⁵²Ozaman İsus dedi ona: «Var nasıl gidäsin, senin inanın seni kurtardı». Çabuk köör adam başladı görmää da gitti yol boyunca İsusun ardına.

İsus girer İerusalimä

11 Açıan yaklaştılar İerusalimä, Viffagiya hem Vifaniya küülerinä, ani Zeytin bayırın yanında,

İsus yolladı ikisini üürenicilerindän

²da dedi onnara: «Gidin öndeki küüyä. Açıan gireceniz küü içinä, hemen bulacenız bir eşecik baalı, angısına taa kimsey atlı pinmedi. Çözün onu da getirin Bana.

³Eer birkimsey sorarsaydı: „Neçin bunu yapêrsınız?“ – cevap edin: „O läözüm Saabiyä, sora hemen geeri yollayacak“».

⁴Üürenicilär gittilär, buldular eşecii, baalı sokakta, bir evin dışanda tokat yanında, da çözdülär onu.

⁵Kimisi orada durannardan dedilər: «Ne yapêrsınız, neçin eşää çözersiniz?»

⁶Onnar cevap ettilär, nicä İsus üüretti, da onnarı braktılar.

⁷İsusua eşecii getirdilär, kendi üstünkü rubalarını üstünä döşedilär, da İsus atlı pindi.

⁸Çoyu insandan rubalarını yol üstünä döşärdilär, başkaları dalları serärdilär, ani kırdı aaçlardan kesärdilär.

⁹İsusun önündä hem ardında gidennär baarardılar: «Osanna**! İisözlennmiş olsun Saabinin adına Gelän!

¹⁰İisözlensin bobamızın, Davidin padişahlı, ani gelir /Saabinin adına/! Osanna üüsek göklerden!»

¹¹İsus girdi İerusalimdeki Ayoz bina içinä, baktı dolaya, ama çünkü vakt geçti, döndü onkisinnän Vifaniya küüyünä.

Meyvasız incir fidanı

¹²İkinci günü, açıan onnar çıktılar Vifaniyadan, İsus acıktı.

* 10:51 Ravvuni – arameycä annaması «Üüredici». ** 11:9 Osanna – selännemäk lafi, annaması «şindi kurtar».

¹³O gördü yıraktan bir yapraklı incir fidanı. Gitti, baksın, var mı meyvası, ama yaklaştıynan, yaprak-tan kaarâ bişey bulmadı, zerâ diildi meyva vakıdı.

¹⁴Ozaman İsus dedi: «Büündän ötää hiç kimsey imesin sendän meyva». Onun üürenicileri işittilär bunu.

İsus paklêêr Ayoz binayı

¹⁵Açan etiştılär İerusalimä, İsus girdi Ayoz bina auluna da başladı koolamaa oradan onnarı, kim satar-dı hem alardı, devirdi para diıştiren-nerin masalarını hem guguş satan-narın skemnelerini.

¹⁶Kimseyi brakardı, bişey ge-çirsın Ayoz binanın aulu içindän.

¹⁷Üüredip, deyärdi insana: «Diil mi yazılı: „Benim evimä denecek dua evi hepsi milletlä için“, ama siz çevirdiniz onu haydut ininä».

¹⁸Açan işittilär büyük popazlar hem bilgiçlär bunu, bakardılar, ne-soy öldüräbilsinnär Onu, ama korkardılar Ondan, zerâ Onun üüretme-sinâ şaşardı hepsi insan.

¹⁹Açan avşam oldu, İsus hem üürenicileri kasabadan çıktılar.

İncir fidanı kurudu

²⁰Sabaalän, incir fidanın yanın-dan geçärkän, üürenicilär gördülär, ani fidan kurumuş kökündän.

²¹Petri aklına getirdi da dedi: «Üüredici, ya bak, incir fidanı, ani betvaladın, kurumuş».

²²İsus cevap etti onnara: «Olsun sizdä inan Allaha.

²³Dooru söleerim sizä, eer bir-kimsey bu bayıra deyärseydi: „Kalk da atlı deniz içinä“, da şü-

pesiz ürektän inanarsaydı, ani ne söledi tamannanacak, ozaman ola-cek.

²⁴Onuştan söleerim sizä: Ne dä isteyeceniz duada, inanın kabletmiş gibi, da olacek sizä.

²⁵Açan duada durêrsınız, eer sizdä varsaydı birkimseyä karşı bişeyiniz, baaşlayın, Gökteki Bobanız da baaşlasın deyni sizin kabaatlarınızı.

²⁶Eer siz baaşlamarsaydınız, Gök-teki Bobanız da baaşlamayacak si-zin kabaatlarınızı».

İsusun zaabitlii

²⁷Döndülär geeri İerusalimä. İsus, açan gezinärdi Ayoz bina aulun-da, yaklaştı büyük popazlar, bil-giçlär hem aksakallar da sordular Ona:

²⁸«Ne zaabitliklän yapêrsın bu işleri, hem kim verdi Sana bu zaabitlii, bunnarı yapasın?»

²⁹İsus dedi onnara: «Koyacam Bän dä sizä bir soruş. Cuvap edin Bana, sora Bän dä sizä söyleye-cäm, ne zaabitliklän yapêrim bu işleri.

³⁰İoanın vaatizlii göktän mi gel-di osa insandan mı? Cuvap edin Bana».

³¹Onnar biri-birinnän lafedärdi-lär: «Eer deyärseydik: „Göktän“, O deyecek: „Öleysä, neçin onu inan-madınız?“».

³²Ama deyärseydik: «İnsandan» – korkardılar halktan, zerâ hepsi inar-dı, ani İoan hakına prorok.

³³Onuştan cevap ettilär İsus-a: «Bilmeeriz». Ozaman İsus dedi: «Bän da sölämeyecäm sizä, ne zaabitliklän yapêrim bu işleri».

Fena baacılar

12 İisus başladı onnara sölemää örneklärlän: «Bir adam koydu bir baa, dolayladı aullan, kazdı er üzüm täskaçı için, yıvdı bir bekçi külesi, sora, baayı verip baacılar, gitti başka memleketä.

² Üzüm vakıdında yolladı bir çırak baacılar, alsın kendi payını baa berekedindän.

³ Ama baacılar tuttular onu, düüdülär da yolladılar geeri boş ellän.

⁴ Sora yolladı başka bir çırak, onun yaraladılar kafasını hem aşadılar.

⁵ Yolladı taa başkasını. Baacılar onu öldürdülär. Yolladı taa çoyunu, kimisini düüdülär, başkalarını öldürdülär.

⁶ Onun yanında kaldı sade bir oolu, angısını sevärdi. Bitkidä yolladı onu baacılar, deyip: „Beki oolumu kabledirlär ikramnan“.

⁷ Ama baacılar dedilär biri-birinä: „Tä çorbacının oolu, haydi öldürelim onu, da baa bizä kalacek“.

⁸ Tuttular onu, öldürdülär da attılar baadan dışarı.

⁹ Şindi ne yapacek baa çorbacısı? Gelecek da telef edecek bu baacıları, ama baayı verecek başkasına.

¹⁰ Ne, okumadınız mı bunu Ayoz Yazılarda: „Taş, ani ustalar sıbitti, sonda etişti köşä taşı olsun.

¹¹ Bu – Saabidän, hem pek şaşmaklı iş bizim için!“»

¹² Onnar bakardılar tutsunnar İisusu, ama korkardılar insandan. Zerä annadılar, ani İisus onnar için söledi bu örnää. Sora braktılar Onu da gittilär.

Hak Allaha hem Kesara

¹³ Sora yolladılar İisusa kimisini fariseylerdän hem İrodun adamnarından, ki baksinnar Onu bir laflan tutmaa.

¹⁴ Gelip, onnar sordular İisusa: «Üredici, biz bileriz, ani Sän dooru adamsın, kimseyä pay tutmêêrsın, zerä adamın üzünä bakmêêrsın, Allahın yolunu hakına üüredersin. Düşer mi ödemää harç Kesara osa düşmeer mi? Harç ödeyelim mi osa ödämeyelim mi?»

¹⁵ İisus tanıdı onnarın ikiüzlülüklerini da dedi onnara: «Neçin Beni deneersiniz? Getirin bir dinar, ki göreyim onu».

¹⁶ Onnar getirdilär. İisus sordu onnara: «Kimin resimi hem adı yazılı burada?» Onnar cuvap ettilär: «Kesarın».

¹⁷ Ozaman İisus dedi: «Verin Kesara ne Kesarın, ama Allaha ne Allahın». Bu cuvabına çok şaştilar.

Dirilmäk için soruş

¹⁸ Sora geldilär Ona sadukeylär, angıları deerlär, ani yok dirilmäk, da sordular:

¹⁹ «Üredici, Moisey yazılarında dedi bizä: „Eer birkimsey, kimin yok uşaa, ölärsedydi, da karısı saa kalarsaydı, onun kardaşı läüzim evlensin bu karıya da kaldırsın uşak ölmüş kardaşına tamızlık için“.

²⁰ Vardı edi kardaş. İlkisi evlendi, taa uşaa yokkan, öldü.

²¹ İkincisi evlendi ona, o da uşaksız öldü. Hep ölä üçüncüsü yaptı.

²² Edisi dä uşaksız öldülär. Hepsindän sora öldü karı da.

²³Dirilmäk vakıdında, açan dirileceklär, angısının karısı o olacek? Zerä hepsi edi kardaş ona evliydi».

²⁴İsus cuvap etti onnara: «Yanılêrsınız, zerä bilmeersiniz ne AyoZ Yazıları, ne dä Allahın kuvedini.

²⁵Ölülär dirildiynän evlenmeyeceklär, ama olaceklar, nicä angillär göklerde.

²⁶Ölülerin dirilmesi için okumadınız mı Moiseyin kiyadında, neredä laf gider yanar gümä için, ne dedi Allah ona: „Bän Avraamın Allahı, İsaakın Allahı hem İakovun Allahıyım“.

²⁷Allah – diil ölülerin Allahı, ama dirilerin. Ölä ki siz sarp yanılêrsınız».

En büük sımarmak

²⁸Bilgiçlerdän birisi, işidip onnarın dartışmaklarını da görüp, ani İsus islää cuvap etti, yaklaştı Ona da sordu: «Angı sımarmak en büük?»

²⁹İsus cuvap etti: «İlk sımarmak var bu: „Seslä, İzrail, Saabi Allah – bizim bir Saabimiz!

³⁰Seväsin Saabi Allahını bütün üräännän, bütün canınan, bütün aklınan hem bütün kuvedinnän“. Tä budur ilk sımarmak!

³¹İkincisi bu: „Seväsin yakın olanını, nicä kendini“. Bunnardan taa büük sımarmak yok».

³²Bilgiç dedi Ona: «İslää, Üuredici, dooru söledin, ani var bir Allah, hem yok başka allah, Ondan kaarä.

³³Onu sevmää bütün üreklän, bütün fikirlän, bütün canınan,

bütün kuvedinnän, hem yakın olanını sevmää, nicä kendini, bu – taa paalı, nekadar hepsi heptän yakılan hayvannar hem kurbanar».

³⁴İsus, görüp, ani o aarifçesinä cuvap etti, ona dedi: «Diilsin sän uzak Allahın Padişahlından». Bundan sora kimsey başka kıyışmadı sorsun Ona bişey.

Hristos – kimin oolu?

³⁵Uzaldıp üüretmesini AyoZ bina içindä, İsus dedi: «Neçin bilgiçlär deerlär, ani Hristos – Davidin oolu?

³⁶Kendi David, AyoZ Duhtan kullanılmış, deer: „Saabi dedi benim Çorbacıma: Otur saa tarafımda, Bän koyunca Senin duşmannarını ayaklarının altına“.

³⁷Kendi David adlêêr Onu „Çorbacı“, ozaman nasıl O olabilir Davidin oolu?» Çok insan seslärdi İsusı mayıllıklan.

³⁸Üürederäk onnarı, O dedi: «Korunun bilgiçlerdän, angılar severlär gezmää uzun rubaylan hem beenerlär, insan selämmesin onnarı meydannarda.

³⁹Severlär oturmaa ilk skemnelrä sinagogalarda hem ön erlerä kонаk sofralarında.

⁴⁰Onnar kemirerlär dulların evlerini, ama göstermek için uzun dualar yapêrlar. Onnarın cezası çok ar olacek».

Dulun başışı

⁴¹İsus, AyoZ bina haznası karşısında oturup, bakardı, nicä insan para haznaya koyardı. Çoyu zenginerdän çok koyardılar.

⁴²Geldi bir dul karı da iki lepton* koydu, ani yapêr bir kodrant.

⁴³İsus topladı üürenicilerini da onnara dedi: «Dooru söleerim sizä, bu dul karı hepsindän taa çok koydu haznaya.

⁴⁴Hepsi koydu kendi zeedelikle-rindän, ama bu karı kendi yokluun-dan verdi hepsini, ne vardı yaşaması için».

Bitki vakudın nişannarı

13 İsus açan çıkardı Ayoz bi-nadan, üürenicilerindän birisi dedi Ona: «Üüredici! Ya bak, ne gö-zäl taşlar hem ne gözäl yapılar!»

²İsus cuvap etti ona: «Görersin mi bu büük yapıları? Burada kal-mayacak taş üstündä taş, hepsi yıkı-lacak».

³Açan oturardı Zeytin bayırın-da, Ayoz binaya karşı, Petri, İakov, İoan hem Andrey, yalnızkan, Ona sordular:

⁴«Sölä bizä, nezaman olacek bun-nar, hem ne nişan gösterecek, ani bunnar hepsi tamannanacak?»

⁵Ozaman İsus onnara annatmaa başladı da dedi: «Bakın, birkimsey aldatmasın sizi.

⁶Zerä çoyu gelecek Benim adıma da deyecek: „Bänim Hristos“, da çoyunu aldadaceklar.

⁷Açan işideceniz cenk uultusu hem cenklär için haber, korkmaya-sınız. Zerä bunnar läözüm olsun, ama bu taa diil bitkisi.

⁸Zerä millet milletä karşı hem padişahlık padişahlaa karşı kalka-cek. Kimi erlerdä olacek er tepre-meleri, açlık /hem karışmalık/.

Bunnar duuma sancıların başlan-tısı.

⁹Ama siz esap alın kendinizä, ze-rä vereceklär sizi daavalara, düüye-ceklär sinagogalarda, Benim beteri-mä çıkaraceklar kullanıcıların hem padişahların önünä, ki şaatlık edäsi-niz onnara.

¹⁰İlkin hepsi milletlerä läözüm nasaat edilsin İ Haber.

¹¹Açan götüreceklär sizi, daava-ya versinnär, kahrılanmayın, ne la-fedeceniz. Söleyin, ne ozaman veri-lecek sizä, zerä lafetmeyeceniz siz, ama lafedecek Ayoz Duh.

¹²Kardaş kardaşını hem boba uşaanı ölümä verecek. Uşaklar ken-di bobalarına hem analarına karşı kalkaceklar da onnarı öldürecekler.

¹³Benim adım için sizdän hepsi azetmeyecek, ama kim bitkiyädän dayanacak, o kurtulacak.

¹⁴Açan göreceniz dikili, neredä düşmeer, iirenç işi, ani bozgunculuk yapêr, /angısı için lafetti prorok Daniil,/ – kim okuyêr, annasın – oza-man kim olacek İudeyada, kaçsın bayırlara.

¹⁵Kim bulunacak ev üstündä, inmesin hem içeri girmesin bişey almaa.

¹⁶Kim olacek kırdä, dönmesin geeri üst rubasını almaa.

¹⁷O günnerdä vay maamul hem uşak emzirän karırlara!

¹⁸Dua edin, sizin kaçmanız olma-sın kışın.

¹⁹Zerä o günnerdä ölä büük zeet olacek, ani o vakıttan, nezamandan Allah yarattı dünneyi, şindiyä kadar olmadı, ondan sora da olmayacak.

* 12:42 Lepton – en ufak para.

²⁰Eer Saabi kısaltmaydı o vakıdı, kimsey kurtulamayaceydı. Ama seçilmişlerin hatırı için, angılarını seçti, Saabi o vakıdı kısalttı.

²¹Ozaman eer birkimsey deydäseydi sizä: „Tä, Hristos burada!“ eki „Tä, Hristos orada!“, inanmayın.

²²Zerä peydalanacak yalancı hristoslar hem yalancı proroklar. Yapacaklar nışannar hem şaşmaklı işlär, aldatsınнар deyni, olarsaydı kolay, seçilmiş olannarı da.

²³Siz korunun. Tä, Bän vakıtlar sizä hepsini haberledim.

Adam Oolunun gelmesi

²⁴O günnerdä, o zeetlerdän sora gün kararacak, ay vermeyecek aydınını,

²⁵yıldızlar göktän düşecekler, hem gökün kuvetleri sarsalanacak.

²⁶Ozaman göreceklär Adam Oolunu gelärkän bulutlar içindä büük kuvetlän hem metinniklän.

²⁷Ozaman O yollayacak angillerini da toplayacak seçilmişlerini dört taraftan, erin kenarından gökün kenarınadan.

²⁸İncir fidanından örnek alın. Açan dalları yımışêrlar, hem yaprakları eşererlär, bilersiniz, ani yaz yakın.

²⁹Hep ölä, siz dä açan göreceniz bunnarı olurkan, biliniz, ani bu iş* yakın, artık kapuda.

³⁰Dooru söleerim sizä, ani bu boy insan geçmeyecek, hepsi bunnar tamannanmayınca.

³¹Gök hem er geçecek, ama Benim sözlerim geçmeyecek.

Gün hem saat bilinmeer

³²O günü hem o saadı kimsey bilmeer: ne angillär göktä, ne dä Ool, ama salt Boba.

³³Bakın, kuşku olun, /dua edin,/ zerä bilmeersiniz, nezaman o vakıt gelecek.

³⁴Bu – bir adam gibi, ani yola yollanêr, evini çıraklarına brakêr, herkezinä cuvapçılık hem iş verer, ama bekçiyä, kuşku beklesin, sımarlêr.

³⁵Onuştan kuşku olun, zerä bilmeersiniz, nezaman gelecek evin çorbacısı, beki avşamnen, beki gecä yarısı, beki horoz ötmesindä, beki sabaalän.

³⁶Bakın, ansızdan gelip, sizi uyuyar bulmasın.

³⁷Ne söleerim sizä, söleerim hepsinä: Kuşku olun».

İisusu kollêrlar öldürmää

14 İki gün kaldıydı Paskellä hem Hamursuz yortuyadan. Büük popazlar hem bilgiçlär aarardılar kolaylık, nicä İisusu şalvirlıklän tutsunnar da öldürsünär.

²Ama deydirdilär: «Sade olmaz yortu günnerindä, ki olmasın karışmalık insan içindä».

Bir karı yaalêr İisusu

³Açan İisus bulunardı Vifaniya küüyündä, lepralı Simonun evindä sofrada, geldi bir karı ak mermer kap içindä paalı, temiz nard kokuluunnan. O kırdı kabı da kokuluu döktü İisusun başına.

* 13:29 Bu iş – yada «O».

⁴Onnardan kimisi üfkelendilär da biri-birilerinä dedilär: «Ne lääzimdi zän etmää bu kokuluu?»

⁵Bu kokuluu vardı nasıl satmaa üçüz dinardan zeedeyä da parayı fukaaralara vermää». Başladılar takazalamaa o karıyı.

⁶Ama İsus dedi: «Brakın raada onu. Neçin gücendirersiniz? O yaptı bir yakışıklı iş Benim için.

⁷Zerä fukaaralar her zaman sizinän olaceklar. Nezaman isteyece-niz, var nicä yapasınız iilik onnara. Ama Bän her zaman sizinnän olma-yacam.

⁸Bu karı yaptı, ne yapabildi, vakıtça Benim güüde mi yaaladı, gö-mülmäk için hazır olsun.

⁹Dooru söleerim sizä, ani bütün dünnedä, neredä İ Haber nasaat olacek, bu karının yaptı sölenecek, da ona anılmak olacek».

İuda satêr İsusu

¹⁰İuda İskariot, oniki üüreniciler-dän birisi, gitti büyük popazlara, sat-sın İsusu.

¹¹Onnar, açan bunu işittilär, se-vindilär da gümüş ona verdilär. Sora İuda aarardı uygun vakıt, ki İsusu satsın.

Paskellä sofrası

¹²Hamursuz yortunun ilk günün-dä, açan kesilirdi Paskellä kuzu-su, İsusu Onun üürenicileri dedilär: «Neredä isteersin Paskelleyi imää? Gidelim, hazırlayalım».

¹³Ozaman O yolladı iki üürenici-sini, deyip onnara: «Gidin kasaba-ya. Sizä karşı çıkacak bir adam, ani götürececek bir testi su. Gidin onun ardına,

¹⁴nereyi o girecek, da deyin ev çorbacısına: „Üüredici sorê: Nere-dä konak odası, angısında iyecäm Paskelleyi üürenicilerimmän?“

¹⁵O gösterecek sizä üst katta bir büyük oda, hazır, döşenmiş. Orada hazırlayın bizä Paskelleyi».

¹⁶Üürenicilär çıkıp gittilär kasa-baya da buldular hepsini ölä, nicä söledi-ydi. Orada hazırladılar Pas-kelleyi.

¹⁷Avşamnen İsus geldi onikisin-nän barabar.

¹⁸Açan onnar oturdular sofraya da iyärdilär, İsus dedi: «Dooru sö-leerim sizä, sizdän birisi, ani şindi Benimmän iyer, Beni satacak».

¹⁹Onnar kahırlandılar da başladılar biri-biri ardı sora Ona sormaa: «Acaba diilim mi bän?»

²⁰Ama İsus onnara cuvap etti: «Satıcı – onikinizdän birisi, angısı benimnän bilä banêr ekmeeni çini içinä.

²¹Hakına, ani Adam Oolu gider, nicä Onun için yazılı. Ama vay o adama, kimdän Adam Oolu satılêr! Ona taa ii olaceydı, hiç duu-masın».

Komka

²²Açan onnar iyärdilär, İsus aldı bir ekme, iisözledi, kırdı da verdi üürenicilerinä, deyip: «Alın /da iyin/, bu – Benim güüdäm».

²³Sora aldı çölmää, şükür etti Al-laha, verdi onnara, da hepsi ondan içti.

²⁴İsus dedi: «Bu – Benim kanım, /eni/ baalantının kanı, ani döküler çoyu için.

²⁵Dooru söleerim sizä, ani Bän şindän sora içmeyecäm çotuk

meyvasından o günä kadar, açan içecäm taazesini Allahın Padişahlında».

²⁶Çaldılar bir psalma da gittilär Zeytin bayırına.

Petrinin atılması için haber

²⁷İsus onnara dedi: «Hepsiniz /bu gecä Benim beterimä/ sürçece-niz, zerä var yazılı: „Uracam Güdücü-yü, da koyunnar daalacek“.

²⁸Ama dirilmektän sora sizdän öncä Galileyaya gidecäm».

²⁹Petri Ona dedi: «Artık hepsi dä sürçärsedydi, bän hep okadar sürç-meyecäm».

³⁰İsus ona dedi: «Dooru sölee-rim sana, ani büün, bu gecä, iki sıra horoz ötücä, sän üç sıra atılacan Bendän».

³¹Petri, sora taa pek konup, baalandı: «Eer läözüm olarsaydı öleyim da Seninnän, hep okadar atılmam Sendän». Bölä lafetti ka-lanı da.

İsus Gefsimani başçesindä

³²Onnar geldilär bir erä, adı Gefsimani. İsus dedi üürenicileri-nä: «Oturun burada, Bän orada dua edecäm».

³³Sora aldı yanına Petriyi, İako-vu hem İoanı da başladı titsinnen-mää hem pek zeetlenmä.

³⁴Ozaman dedi onnara: «Canım kahırlı ölümädän. Kalın burada da kuşku olun».

³⁵Sora gitti biraz taa ileri, ka-pandı erä da başladı dua etmää, ani, eer varsaydı nicä, geçsin Ondan bu saat.

³⁶O dedi: «Avva, Bobam Be-nim! Hepsini Sän var nicä yapasın.

Eer varsaydı nicä, aşirt Bendän bu acı çölmää. Hep okadar olsun diil ölä, nicä Bän isteerim, ama nicä Sän».

³⁷Sora geldi üürenicilerinä, bul-du onnari uyuyar da dedi Petriyä: «Simon, sän uyuyêrsın? Bir saat baarlem kuşku duramadın?

³⁸Kuşku olun da dua edin, ki de-nemeyä düşmeyäsiniz. Duh havez, ama ten kuvetsiz».

³⁹Sora gitti enidän da dua etti, de-yip hep o lafları.

⁴⁰Enidän geldi da buldu onnari uyuyar, zerä uykudan aarlaşmıştı gözleri. Onnar bilmärdilär, ne cu-vap etsinnär.

⁴¹Geldi üçüncü sıra da dedi onna-ra: «Siz hep taa uyuyêrsınız hem dinnenersiniz mi? Etär, saat geldi! Tä, Adam Oolu veriler günahkerle-rin elinä.

⁴²Kalkın, gidelim! Tä, Benim sa-tıcım yaklaştı!»

İsus tutulêr

⁴³İsus taa lafedärkän, geldi İuda, onikisindän birisi, hem onunnan ba-rabar çok insan kılıçlarlan hem moçugalarlan, yollanmış büük po-pazlardan, bilgiçlerdän hem aksa-kallardan.

⁴⁴Satıcı verdiydi onnara butürlü nişan: «Kimi öpecäm, Odur İsus. Onu alın da, sıkı tutup, götürün».

⁴⁵İuda, gelip, çabuk yaklaştı İisu-sa da dedi: «Üüredici!», sora öptü Onu.

⁴⁶İnsannar, uzadıp ellerini, tuttu-lar İisusu.

⁴⁷Onun yanından birisi çıkardı kılıcı, urdu baş popazın çıraana da kesti onun kulaanı.

48 İsus dedi onnara: «Siz çıktınız Beni tutmaa, nicä bir haydudu, kılıçlarlan hem moçugalarlan.

49 Her gün sizinnän bulunurdum Ayoz binada, üürederäk insanı, da tutmadınız Beni. Ama Ayoz Yazılar lääzım tamannansınar».

50 Ozaman hepsi üürenicilär brak-tılar Onu da kaçtılar.

51 Bir genç olan, sarılı salt bir ke-ten bezlän, gidärdi Onun ardına. Onu da tuttular.

52 Ama o braktı bezi da çıplak kaçtı.

İsus Sinedrionun önündä

53 Baş popazın evindä, nereyi götürdülär İsusunu, toplandılar hepsi büyük popazlar, aksakallar hem bil-giçlär.

54 Petri yiraktan-yıraa gitti ardlarına baş popazın aulunadan. O oturu-du bekkilärlän da yısınardı ateştä.

55 Büyük popazlar hem bütün Si-nedrion aarardılar İsusunu karşı saatlık, ki veräbilsinnär Onu ölümä, ama bulamardılar.

56 Çok insan Ona karşı yalancı saat oldular, ama saatlıkları biri-birinä karşıydı.

57 Sonda birkaç adam kalktı da yalancı saat oldu Ona karşı, deyip:

58 «Biz işittik, nicä O deyärdi: „Bän yıkaçam bu adam elinnän yapılmış Ayoz binayı, da üç günä kadar enidän kaldıracam başka bir bina, diil adam elindän yapılı“».

59 Ama hep okadar saatlıkları biri-birinä karşıydı.

60 Ozaman baş popaz kalktı onnara arasında da sordu İsusunu: «Sän

hiç cuvap etmeyecän mi? Nedir bu saatlıklar, ani Sana karşı ediler?»

61 Ama O susardı da bişey cuvap etmärdi. Baş popaz sordu taa bir sıra: «Sänsin mi Hristos, iisözlenmiş Allahın Oolu?»

62 İsus cuvap etti: «Bänim, hem siz göreceniz Allahın Oolunu, oturarkan Kudretlinin* saa tarafında hem gelärkän gök bulutlarınnan».

63 Baş popaz yırttı kendi rubalarını da dedi: «Ne lääzım bizä taa başka saat?»

64 Siz kendiniz işittiniz kötüleme-yi, ne deyeceniz?» Onnar hepsi kabaatlı buldular İsusunu ölümä.

65 Kimisi başladı Ona tükürmää. Baaladılar gözlerini, yumuru-rukurdılar, sora sorardılar: «Pro-rokluk et, kim urdu!» Sonda bekçilär, alıp aralarına, şamarladılar Onu.

Petri atılär İsusun

66 Ačan Petri aşaa da aul içindä oturardı, baş popazın bir izmetçiykası geldi.

67 O gördü Petriyi, angısı ateştä yısınardı, baktı uz onun üzünä da dedi: «Sän dä Nazaretli İsusun bulunardın».

68 Ama Petri dedi, atılarak: «Bil-meerim hem annamêêrım, ne iş için sän lafedersin», da dışarı çıktı tokatlar yanına. Bu vakıt horoz öttü.

69 Bundan sora izmetçiyka enidän gördü onu da genä başladı sölemää orada durannara: «Bu adam da onnardan birisi».

70 Petri enidän atıldı. Birazdana orada durannar genä dedilär Petriyä:

* 14:62 Kudretli – güçlü Allah.

«Aslı, sän onnardansın, zerä sän dä galileyalıysın, /senin laflarından tannêr/».

⁷¹Petri başladı betvaylan emin etmää: «Hiç tanımeêırım bu Adamı, Angısı için siz lafedersiniz».

⁷²Taman o vakıt horoz öttü ikinci sıra. Petri aklına getirdi İsusun sözlerini: «Horoz iki kerä ötöncä, sän üç kerä Bendän atılacan». O başladı acı-acı aalamaa.

İsus

kullanıcı Pilatın önündä

15 Çin-sabaalän büyük popazlar, aksakallar, bilgiçlär hem bütün Sinedrion toplanıp-annaştlar, baalayıp İsusı, götürdülär da verdilər Pilata.

²Pilat sordu Ona: «Sänsin mi İudeylerin Padişahı?» İsus cevap etti: «Ölä, nicä söleersin».

³Büük popazlar çok türlü kabaatlardılar Onu.

⁴Pilat enidän sordu: «Neçin cevap etmeersin? Bak, nekadar çok kabaatlandırêrlar Seni».

⁵Ama İsus artık hiç cevap etmedi, bu beterä Pilat pek şaştı.

İsus hem Varavva

⁶Her Paskellä yortusunda Pilat kolverärdi bir kapancıyı kapandan, kimi insan istärdi.

⁷Ozaman kapanda birisi kapalıydı, adı Varavva, öbür kalkıntıcılaran, ani barabar kalkıntıda adam öldürdüydülär.

⁸İnsan kalktı da başladı yalvarmaa Pilata, yapsın, nicä her zaman yapardı Paskellä yortusunda.

⁹Pilat sordu onnara: «İsteersiniz mi, kolvereyim sizä İudeylerin Padişahını?»

¹⁰Zerä bilärdi, ani büyük popazlar Onu haseetliktän daavaya verdidydülär.

¹¹Ama büyük popazlar debeştirärdilär insanı, istesinnär, ki kolversin Varavvayı, ama diil İsusı.

¹²Pilat enidän sordu onnara: «Öleysä, ne yapayım Onunnan, Kimä deersiniz İudeylerin Padişahı?»

¹³Onnar enidän baardılar: «Ger Onu stavroza!»

¹⁴«E ne kötülük yaptı?» – sordu Pilat. Ama onnar çekettilär taa pek baarmaa: «Ger Onu stavroza!»

¹⁵Pilat, bakarak beendirsın kendini insana, kolverdi Varavvayı, ama İsusı kamçılıyıp, verdi, stavroza gersinnär.

Askerlär

gülmä alêrlar İsusı

¹⁶Askerlär götürdülär İsusı kullancının binasına, başka laflan, Pretoriuma*, da orayı topladılar bütün polku.

¹⁷Giirdilär Onu ergivan rubaylan, ördülär tikenni çalıdan bir feneç da koydular Onun başına.

¹⁸Sora başladılar selännemää Onu da demää: «Seläm Sana, İudeylerin Padişahı!»

¹⁹Düüdülär sopaylan başına, tükürdülär da, diz çöküp, baş iildärdilär Ona.

²⁰Gülmä aldiktan sora, soyundurdular ergivan rubayı, giirdilär Kendi rubalarını da götürdülär Onu, stavroza gersinnär.

* 15:16 Pretorium – kullancının rezidençiyası.

İsusu gererlär stavroza

²¹Oradan geçän birisini, adı Kiri-neli Simon, Aleksandrunun hem Ru-fun bobası, angısı gelärdi kırdan, zor-ladılar, götürsün İsusun stavrozunu.

²²Götürdülär İsusu o erä, ani adı Golgofa, annaması «baş kemii eri».

²³Verdilär, içsin şarap, karışık smirnaylan, ama O istämedi.

²⁴Sora Onu stavroza gerdilär da payettilär rubalarını, atıp çetelä, ki bilsinnär, kimä ne düşecek.

²⁵Açan gerdilär Onu, dokuzuncu saatti*.

²⁶Başı üstündä yazılıydı Onun kabaati: «İudeylerin Padişahı».

²⁷Onunnan barabar stavroza ger-dilär iki haydut: birisini saa, öbürü-nü sol tarafına.

/²⁸Butakım tamannandı Ayoz Yazı, ani deer: «Koydular Onu za-konsuzların sayısına»./

²⁹Oradan geçennär kötülärdilär Onu da, başlarını sallayarak, deyär-dilär: «Sän, ani yıkêrsın Ayoz bina-yı da üç gündä enidän yapêrsın,

³⁰kurtar Kendini, in erä stavrozdan!»

³¹Hep ölä büyük popazlar hem bil-giçlär gülmää alardılar Onu, deyip biri-birinä: «O başkalarını kurtardı, ama Kendini kurtaramêêr!

³²Hristos, İzrailin Padişahı, insin erä stavrozdan, görelim da inana-lım». İsuslan stavroza gerili olan-nar da kötülärdilär Onu.

İsus öler

³³Bütün memlekettä altıncı saat-tan dokuzuncu saada** kadar oldu karannık.

³⁴Dokuzuncu saatta İsus büyük seslän baardı: «Elohi! Elohi! Lema şevaktani?» Annaması: «Allahım! Allahım! Neçin Beni braktın?»

³⁵Kimisi orada olannardan, işi-dip bu lafları, dedilär: «Tä, O İliyaı çaarêr».

³⁶Birisi gitti kaçarak, bandırdı bir sünger iışı şaraba da, takıp bir sopaya, verdi içsin, deyip: «Durun, bakalım, gelecek mi İliya, indirsın Onu».

³⁷İsus pek baardı da verdi du-hunu.

³⁸Ayoz binanın içindä perdä yırtıldı iki parçaya, yukardan aşaa kadar.

³⁹Asker üzbaşısı, angısı İsusun önündä durardı, açan gördü, ani bö-lä /baarıp/ duhunu verdi, dedi: «Ha-kına, bu Adam Allahın Ooluydu!»

⁴⁰Onnardan başka orada vardı karılar, ani uzaktan-uzaa siiredärdilär: Mariya Magdalina, Mariya, kü-çük İakovun hem İosifin anası, hem Salome,

⁴¹angıları gidärdilär İsusun ardı-na, açan Galileyadaydı, da izmet edärdilär Ona, hem çok başka karı-lar da, angıları geldiydilär Onunnan barabar İerusalimä.

İsusu gömerlär

⁴²O gün cumaa günüydü, açan lääzımdı hazırlansınnar cumertesi için. Artık avşam olurdu.

⁴³Onuştan geldi İosif, Arimafeya kasabasından, Sinedrionun geçimni bir eki, angısı beklärdi Allahın Padi-şahlını. O kıyıyıp gitti Pilata da iste-di İsusun güüdesini.

* 15:25 Dokuzuncu saat – saat 15. ** 15:33 Saat 12-15.

⁴⁴Pilat şaştı, ani İsus bukadar tez öldü. O çardı asker üzbaşını da sor-du: «Çoktan mı öldü?»

⁴⁵Açan annadı üzbaşından işin aslısını, izin etti, İosif alsın İsusun güüdesini.

⁴⁶İosif satın aldı ketendän bir çarşaf, indirdi erä güüdeyi, sardı keten çarşafı da koydu mezar içinä, ani oyuluydu kanarada, sora yuvarladı bir taş mezarın aazına.

⁴⁷Mariya Magdalina hem Mariya, İosifin anası, gördülär, nereyi güüdä koyuldu.

İsus diriler

16 Açan geçti cumertesi, Mariya Magdalina, Mariya, İakovun anası, hem Salome satın aldılar koku-luk, ki gitsinnär da yaalasınnar İsusun güüdesini.

²Çin sabaalän, haftanın ilk günü*, açan gün duardı, onnar geldilär mezara.

³Biri-birinnän lafedärdilär: «Kim acaba aktaracak bizä mezarın aazın-dan taşı?»

⁴Açan kaldırdılar bakışlarını, gördülär, ani taş aktarılı bir tarafa. O pek büyük taşı.

⁵Açan girdilär mezar içinä, gördülär bir genç olanı, angısı otururdu saa tarafta, giyimni biyaz rubaylan. Karılar korkudan daptur geldilär.

⁶O dedi onnara: «Korkmayın! Siz aarêersınız Nazaretli İsusu, Angısını stavroza gerdilär. O dirildi da yok burada. Tä eri, neredä koyuluydu.

⁷Gidin da söyleyin Onun üürenicilerine hem Petriyä, ani O gi-

der sizdän öncä Galileyaya. Ora-da göreceniz Onu, nicä sölediyyi sizä».

⁸Karılar, mezardan çıkıp, kaçtılar, zerä titirärdilär hem şaşmaklan doluydular, da korkudan kimseyä bişey sölämedilär.

İsuslan buluşmak

⁹İsus, dirildiktän sora, haftanın ilk günü sabaalän, ilkin gösterildi Mariya Magdalınaya, angısından çıkardıyyı edi fena duh.

¹⁰Mariya gitti da söledi onnara, kim Onunnan barabardı, anguları aalardılar hem sızlardılar.

¹¹Ama onnar, açan işittilär, ani İsus dirildi, da Mariya Onu gördü, inanmadılar.

¹²Bundan sora İsus onnardan başka ikisinä gösterildi başka türlü, açan gidärdilär bir küüyä dooru.

¹³Onnar döndülär geeri da söledilär kalanına, ama onnarı da inanmadılar.

¹⁴Sonda, açan sofrada iyärdilär, İsus onbir üürenicisinä gösterildi. Onnarı inansızlık hem inatlık beterinä azarladı, zerä inanmadılar onnarı, kim gördü Onu dirilmesindän sora.

İsusun son sımarlaması hem gökâ kalkması

¹⁵İsus onnara dedi: «Gidin bütün dünneyä da nasaat edin İ Haberini hepsi insana.

¹⁶Kim inanacak da vaatiz olacak, o kurtulacak, ama kim inanmayacak, kabaatlı kalacak.

* 16:2 Haftanın ilk günü – pazar günü.

¹⁷Butürlü nişannar inancıları geçirecek: fena duhları Benim adımlan uradaceklar, eni dillerdä lafedaceklär,

¹⁸yılan ellerinä alaceklar. Zihirli bişey içärsedyilär, onnara zarar olmayacak. Koyaceklar ellerini hastaların üstünä, da hastalar saa olaceklar».

¹⁹Bunnarı sölediktän sora Saabi İsus gökä alındı da Allahın saa tarafında oturdu.

²⁰Ama onnar gittilär da hererdä nasaat ettilär. Saabi onnara yardım edärdi hem laflarını kaavilärdi nişannarlan, ani sora yapılardı. Amin./

İİ HABER LUKADAN

Ne işittik diri saatlardan

1 Çoyu başladı yazmaa annatmak oluşlar için, ani geçtilär bizim aramızda,

² nicä etiştirdilär bizä baştan o in-sannar, ani gördülär hepsini hem an-gıları şindi oldular Allahın Sözüün nasaatçıları.

³ Bän dä esapladım, hepsini islää aaraştırdıktan sora, hatırlı Feofil, sıra-vardır yazayım sana hepsini, nicä oldu,

⁴ ki sän biläsin o işin aslısını, ani üürendin.

İoanın duuması için haber

⁵ İudeyada, padişah İrodun vakı-dında, vardı bir popaz, adı Zahariya, Aviyanın sırasından. Onun karısı Aronun kızlarındandı, adı Elisaveta.

⁶ İkisi dä Allahın önündä dooru insannardılar. Bir lekesiz bilä ta-mannardılar hepsi Allahın sımardıklarını hem sıralarını.

⁷ Uşak onnarda yoktu, zerä Elisave-ta gebä kalmardı, hem ikisi dä, Zaha-riya hem Elisaveta, yaşlı insannardı.

⁸ Bir sıra, açan Zahariya izmet edärdi Allahın önündä onun izmet-çilii sırasında,

⁹ attılar çetelä popazların alışmak-larına görä, da ona düştü, günnükle-sin Allahın Ayoz binası içindä.

¹⁰ Günnüklemäk vakidında çok insan dua edärdi dışarda.

¹¹ Ozaman Zahariyaya gösterildi Allahın bir angili. O durardı günnük altarin saa tarafında.

¹² Açan Zahariya gördü onu, ürk-tü. Bir büyük korku bastı onu.

¹³ Angil dedi ona: «Zahariya, kork-ma, zerä senin duan seslenmiş oldu. Senin karın Elisaveta duuduracak sana bir ool, angısının adını koyac-an İoan.

¹⁴ O sana olacak şennik hem se-vinmäk. Çok insan sevinecek onun duuması için.

¹⁵ O Allahın önündä olacak bir büyük adam. İçmeyecek şarap hem başka sersem edän içkileri. Taa duu-maktan o dolu olacak Ayoz Duhlan.

¹⁶ Çoyunu İzraildän o döndüre-cek onnarın Saabi Allahına.

¹⁷ O Allahın önündä gezecek İli-yanın kuvedinnän hem duhunnan, çevirsin deyni bobaların üreklerini uşaklarına hem o kanırlıklı neetlile-ri doorulaa. O hazırlayacak insanı Saabinin gelmesi için».

¹⁸ Zahariya dedi angilä: «Nedän bän tanıyacam bunu? Zerä bän ihtä-rım, karım da yaşlı».

¹⁹ Angil cevap etti: «Bän, Gavriil, durêrim Allahın karşısında, yolla-nılmışım, ki lafedeyim seninnän da getireyim bu ii haberi sana.

²⁰ Sän lafedämeyecän hem dilsiz kalacan o günä kadar, bu olunca, ze-rä inanmadım benim sözlerimi, ani vakit geldiynän, hepsi ölä olacak».

²¹ İnsan, ani beklärdi Zahariyayı, şaşardı, neçin çok oyalanêr Ayoz bi-na içindä.

²² Açan çıktı dışarı, lafedämärdi. Onnar annadılar, ani Ayoz bina

içindä o gördü bir görünmäk. Zahariya onnara nişannan gösterärdi, zerä lafedämärdi.

²³ Ačan izmet günneri tamannandı, Zahariya geldi evä.

²⁴ Bu günnerdä Elisaveta gebä kaldı da beş ay saklandı, zerä deyärdi:

²⁵ «Saabi bitki-bitkiyä esap aldı da yaptı, ki çıkayım insanın aazından hem kötü laflarından».

İsusun duuması için haber

²⁶ Altıncı ayda, angil Gavriil yollanmış oldu Allahtan Galileyanın bir kasabasına, adı Nazaret.

²⁷ Geldi bir kıza, angısı yavkluydu İosiflän, bir adamnan, Davidin senselesindän. Bu kızın adı Mariya.

²⁸ Angil geldi ona da dedi: «Usluluk sana, Allahtan iivergi edenän kız, Saabi seninnän. /İsözlenmişsin sän karıların arasında!/>

²⁹ Mariya bu laflardan şaştı da düşünmeyä vardı. O sorardı kendi-kendinä, ne annaması var bu selämin?

³⁰ Angil dedi: «Korkma, Mariya, sän edendin iivergi Allahtan.

³¹ Gebä kalacan da duuduracan bir Ool, Angısının adını koyacan İsus.

³² O olacek bir büyük Adam. Onun adını koyaceklar „Pek üüsek Allahın Oolu“. Saabi Allah verecek Ona Onun Bobasının, Davidin, çorbacılını.

³³ O divecinä padişahlık edecek İakovun evindä. Onun padişahlının sonu olmayacak».

³⁴ Mariya sordu angilä: «Nesoy bu var nasıl olsun, açan bän bilmecirim, nedir koca?»

³⁵ Angil cuvap etti: «Ayoz Duh konacek sana. Pek üüsek Allahın

gölgesi seni gölgeleyecek. O, Kim sendän duuacek, adlanacek ayoz, Allahın Oolu.

³⁶ Senin hısımın Elisaveta artık yaşlı, ama gebä kaldı. O da duuduracek bir ool. Ona hepsi deyärdi uşaksız, ama artık altı ay, nicä gebä kaldı.

³⁷ Allahın bir dä sözü yok nasıl kuvetsiz kalsın».

³⁸ Ozaman Mariya dedi: «Saabi, bän senin çıraan, olsun Senin sözüne görä!» Da angil gitti ondan.

Mariya gelir Elisavetaya

³⁹ Mariya birazdana kalktı da atılan gitti bayırlardakı kasabaya, ani İudanın erlerindeydi.

⁴⁰ Girdi Zahariyanın evinä da selämmedi Elisavetayı.

⁴¹ Ačan Elisaveta işitti Mariyanın kutlamasını, onda birdän tepindi uşak. Elisaveta doldu Ayoz Duhlan.

⁴² Elisaveta baardı büyük seslän: «İsözlenmişsin sän karıların arasında hem iisözlenmiş senin Uşaan, angısını sän taşıyêrsin!

⁴³ Nasıl bän kazandım bölä ikram, ki bana gelsin benim Saabinin anası?

⁴⁴ Nicä işittim senin sesini kutlamakta, tepindi uşak sevinmektän içimdä.

⁴⁵ Ne mutluyusun sän, ani inandın Saabinin sözünü, zerä Saabi ne adêêr, onu tamannêêr».

⁴⁶ Mariya dedi: «Bän bütün ürek-tän metinneerim Saabiye.

⁴⁷ Sevindir duhum Allahta, benim Kurtarıcımda.

⁴⁸ Zerä Allah esap aldı Onun çıraan aşaadın halını. Büündän ötää hepsi senselelär mutlulayaceklar beni.

⁴⁹ Çünkü Çokkudretli yaptı büyük işlär benim için, Onun adı ayozdur.

⁵⁰Onun acıyannı kaplêêr boydan-boya Ondan korkan insanı.

⁵¹O gösterdi kuvedini Kendi elinän da bozdu hodulların düşünmeklerini.

⁵²Devirdi o kaavileri çorbacılık skemnelerindän da kaldırdı aşaa haldan insanı.

⁵³Aaç olannarı O doyurdu iiliklän, ama zengin olannarı salverdi, gitsinnär boş ellän.

⁵⁴O Kendi izmetkerinä, İzrailä, yardıma geldi. O bir sıra bilä unutmêêr acımaa,

⁵⁵nicä adadı bizim dedelerimizä, Avraama hem onun senselesinä divecinä».

⁵⁶Mariya kaldı Elisavetaylan üç ayın dolayında, sora döndü geeri evä.

İoan Vaatizedicinin duuması

⁵⁷Açan geldi vakıdı duudursun, Elisaveta duudurdu bir ool.

⁵⁸Komuşular hem hısınnar işittilär, ani Saabi büyük hayır baışladı Elisavetaya, onuştan hepsi onunnan bilä sevindilär.

⁵⁹Sekizinci günü geldilär uşaa kesiklik yapmaa. İstedilär adını koymaa Zahariya, nicä bobasının adı.

⁶⁰Ama anası onnara dedi: «Olmaz, onun adı İoan olacak».

⁶¹«Kimseydä sizin hısınnardan yok butürlü ad», –cuvap etti onnar.

⁶²Yaptılar nışan ellerinnän bobasına, ki annasınnar, nesoy uşaan adını koysunnar.

⁶³Zahariya istedi bir parça taftacık da yazdı bölä: «Onun adı İoan olacak». Hepsi şaştılar.

⁶⁴Hemen çözüldü onun dili, da baışladı lafetmäê hem Allahı metin-nemäê.

⁶⁵O bayırlı İudeyanın erlerindä hepsi komuşuları bir korku bastı. Dolayda hepsi insan bunun için lafedärdi.

⁶⁶Hepsi, kim dâ işidärdi bunu, düşünmäê varıp, deyärdi: «Acaba, bu uşak kim olacek?» Hakına, ani Allahın eli onun üstündeydi.

Zahariyanın prorokluu

⁶⁷Uşaan bobası, Zahariya, doldu Ayoz Duhlan da prorokluk etti:

⁶⁸«İisözlenmiş olsun İzrailin Saabi Allahı, Angısı geldi yardıma Kendi insanına da kurtardı onnarı.

⁶⁹Kaldırdı bizä bir kaavi Kurtarıcı Kendi izmetkerin, Davidin, evindän,

⁷⁰nicä haberlediydi evel vakıttan ayoz proroklarınnan.

⁷¹Adadı, ani kurtaracak bizi duşmannardan hem kincilerin ellerindän.

⁷²Butakım, Allah gösterer Kendi acıyannını bizim bobalarımız için, unutmêêr ayoz baalantısını

⁷³hem eminnän adamasını, ani verdi bizim bobamıza Avraama.

⁷⁴O adadı, ani bizi kurtaracak duşmannardan da yapacak, ki izmet edelim Ona korkusuz,

⁷⁵kabaatsızlıkta hem ayozlukta bütün bizim yaşamamızda.

⁷⁶Ama sän, evlat, adlanacan Pek üüsek Allahtan prorok, zerä gidecän Saabinin önü sora, ki Onun için yol hazırlayasın.

⁷⁷Sän insana haberleyecän kurtulmak hem günahlardan baışlamak.

⁷⁸Allahımız, dolu sevgiyän hem acıyannıklan, yukardan yollayacak bizä kurtulmak, benzär dan erinin şafkına,

⁷⁹ki aydınnaştın onnara, kim bu-
lunêr karannıkta hem ölüm gölgesin-
dä, doorutsun bizi usluluk yoluna».

⁸⁰Uşak büüyärdi, kaavilenärdi
duhlan. Yaşadı çol erlerindä o günä
kadar, açan çıktı İzrail halkının kar-
şısına.

İsusun duuması

2 O vakıttä Kesar Avgusttan ve-
rildi sımarlamak, ki bütün Ro-
ma padişahlında hepsi insan yazıl-
sınnar.

²Bu yazılmak ilk sıra oldu kulla-
nıcı Kviriniyin vakıdında, angısı kul-
lanardı Siriyada.

³Herkezi gitti yazılsın kendi duu-
mak kasabasında.

⁴İosif, padişah Davidin sensele-
sindändi, yollandı Galileyadan, Na-
zaret kasabasından, gitmä İudeyaya,
Vifleem kasabasına, Davidin duu-
ma erinä.

⁵Gitti, ki yazılsın Mariyaylan, yav-
klu olmuşunnan, angısı maamuldu.

⁶Açan onnar etiştilər orayı, Mari-
yanın vakıdı geldi, ki duudursun.

⁷O duudurdu ilk Oolunu, sardı
plänalarlan da yattırdı ahır içinä, ze-
rä konaklık evindä bulunmadı er on-
nara.

Vifleemdän güdücülär

⁸Orada yakın güdücülär koyun-
narlan kırdä bulunardılar. Onnar ge-
cä beklärdilər sürülerini.

⁹Birdän gösterildi onnara bir an-
gil Saabidän. Doz-dolaya Saabinin
metinnii şafk etti. Onnar pek kork-
tular.

¹⁰Angil dedi: «Korkmayın, bän
getirerim sizä bir ii haber, ani bir
büük sevinmäk olacek hepsi insana.

¹¹Büün sizä Davidin kasabasında
duudu Kurtarıcı, Saabi Hristos.

¹²Tä nişan, angısından tanıyace-
niz: bulacenz bir Uşak sarılı pläna-
larlan, Angısı yatêr ahır içinä».

¹³Birdän bu angilä eklendi çok
başka angillär. Hepsi onnar metin-
närdilər Allahı butürlü laflarlan:

¹⁴«Metinnik Allaha üüsek gök-
lerdä! Erdä usluluk Allahı beendi-
rän insana!»

¹⁵Açan angillär kalktılar gökâ, gü-
dücülär dedilər biri-birinä: «Gidelim
Vifleem kasabasına da bakalım, ne
oldu orada, ne haberledi bizä Saabi».

¹⁶Onnar hızlı yollandılar Viflee-
mä, buldular Mariyayı İosiflän hem
Uşaa ahır içinä.

¹⁷Görüp bunu, güdücülär hepsini
söledilər, ne angil onnara haberle-
diydi Uşak için.

¹⁸Hepsi, kim işitti bu lafları gü-
dücülerdän, pek şaştı.

¹⁹Mariya esaba aldı hepsi bu lafları
da her zaman düşünärdi onnar için.

²⁰Güdücülär döndülär geeri, se-
vineräk hem metinneyeräk Allahı,
zerä gördülär hem işittilər hepsini
ölä, nicä haberlendiydi onnara.

İsusu getirdilər Ayoz bina içinä

²¹Sekiz gündän sora, açan geldi
vakit Uşaa kesiklik yapılsın, Onun
adını koydular İsus, nicä angil söle-
diydi, taa Mariya gebä kalmadıyan.

²²Açan tamannandı vakit paklan-
mak için Moiseyin Zakonuna görä,
İosif hem Mariya götürdülär Uşaa
İerusalimä, çıksın Saabinin önünä
deyni,

²³nicä var yazılı Saabinin Zako-
nunda: «Herbir ilk duumuş çocuk
Saabiyä adanmış olsun».

²⁴Onnar lääzimdi getirsinnär kurban iki guguş yada iki guguş yavrusu, nicä var simarlanmış Saabinin Zakonunda.

Simeon iisözleer İisusu

²⁵İerusalimdä vardı bir adam, adı Simeon. O bir dooru hem kabaatsız adamdı, angısı beklärdi İzrailin kurtulmasını. Onda Ayoz Duh vardı.

²⁶Ayoz Duhtan ona verildiydi haber, ani o ölmeyecek görmeyincä Saabinin Hristozunu.

²⁷Simeon, kullanılmış Ayoz Duhtan, geldi Ayoz binaya. Da açan İosif hem Mariya getirtilär Uşaa, ki tamannasınnar Zakonun simarladını,

²⁸Simeon aldı Onu kucak, iisözledi Allahı da dedi:

²⁹«Saabi, şindi salver usluluklan Senin çıraanı, nicä Sän adadın,

³⁰zerä gördü benim gözlerim Senin kurtulmanı,

³¹angısını Sän hazırladın hepsi milletlerin gözleri önündä,

³²aydinnatsın milletlerä deyni hem ikram yapısın İzrail insanına».

³³Onun bobası hem anası şaştılar bu laflara, ne Uşak için işittilər.

³⁴Simeon iisözledi onnarı da dedi anasına, Mariyaya: «Bu Uşak sıralanmış çoyun düşmesi için hem çoyun kalkması için İzraildä. O – bir nişan Allahtan, ani debreştirecek karşılık insan içindä,

³⁵çok insanın saklı neetleri açılınsın deyni, senin ürään dä kılıçlan saplanmış olacak».

³⁶Burada bulunardı bir karı, prorok Anna, Fanuelin kızı, Asirin tamızlından. O pek ihtärdi. Kocasınnan yaşamıştı salt edi yıl.

³⁷Kalmıştı dul da şindi seksän dört yaşındaydı. Anna hiç ayrılmardı Ayoz binadan, gecä-gündüz izmet edärdi Allaha oruçlan hem duaylan.

³⁸Bu zaman Anna, gelip, başladı metinnemää Allahı hem sölemää İisus için hepsinä, kim beklärdi İerusalimin kurtulmasını.

İisus Nazaret kasabasında

³⁹Ondan sora, açan tamannadılar hepsini, ne sıralanmış Saabinin Zakonundan, İosif hem Mariya döndülär Galileyaya, kendi kasabalarına, Nazaretä.

⁴⁰Ama Uşak büüyärdi, kaavilenärdi hem aariflenärdi gün-gündän. Allahtan hayır Onun üstündeydi.

Uşak İisus gitti Ayoz binaya

⁴¹İisusun bobası hem anası her yılın Paskellä yortusunda gidärdilär İerusalimä.

⁴²Açan İisus tamannadı oniki yaşını, gitti adetä görä onnarlan yortuya.

⁴³Açan geçti yortu günneri, da onnar dönärdilär geeri evä, İisus kaldı İerusalimdä, ama bobası hem anası bunu bilmedilär.

⁴⁴Sandılar, ani O kafadarlarınnan barabar yolda. Açan gittilər bir gün-nük yol, çekettilər aaramaa Onu hı-sımınarın hem kafadarların arasında,

⁴⁵ama bulamadılar. İosif hem Mariya döndülär geeri İerusalimä, aarasınnar onu deyni.

⁴⁶Üçüncü günü buldular Onu Ayoz bina içindä. O, üüredicilerin arasında oturup, seslärdi hem soruş koyardı.

⁴⁷Hepsi, kim seslärdi Onu, şaşardı Onun aarifliinä hem cuvaplarına.

⁴⁸Bobası hem anası, açan gördülär Onu, daptur geldilär. Ozaman anası dedi: «Oolum, neçin bunu yaptın bizä? Boban hem bän kahrılan aarêêrız Seni».

⁴⁹O dedi: «Neçin Beni aaradınız? Ne, bilmeersiniz mi, ani Bän lääzım olayım Benim Bobamın evindä?»

⁵⁰Ama onnar annamadılar Onun laflarını.

⁵¹Sora O döndü onnarlan barabar geeri Nazaretä da sesledi onnarı. Anası hepsi bunnarı tuttu aklında.

⁵²İsus boylan büüyärdi, aarifle-närdi da gittikçä Kendini beendirär-di Allaha hem insana.

İoan Vaatizedicinin nasaadı

3 Padişah Tiveriy Kesarın onbe-şinci çorbacılık yılında Pontiy Pilat kullanıcıydı İudeyada. İrod Galileyanın kullanıcıydı. Filip, İrodun kardaşı, kullanıcıydı İtreye hem Trahonit erlerindä. Lisaniy kullanıcıydı Avilini erlerindä.

²Annan hem Kayafa baş popazdılar. O vakit Allah lafetti İoana, Zahariyanın ooluna, angısı yaşardı çollukta.

³İoan gitti İordan suyun dolay erlerinä, nasaat ederäk, ani insan lääzım dönsün günahlarından Allaha hem vaatiz olsun, ki baaşlanmak edensin.

⁴Bu oldu, nicä yazılıydı prorok İsayanın kıyadında: «Baaranın sesi çol erdä işidiler: „Saabiyä yolu hazırlayın, yolcaazları uzladın.

⁵Herbir oyuk doldurulsun, üüseklik alçaldılsın, iiri yollar uzladılsın hem çukurlu yollar düzledilsin.

⁶Hepsi insan annasın Allahtan kurtulmayı«».

⁷İoan danıştı insannara, angıları gelärdi, vaatiz olsunnar, onnara deyip: «Yılan yavruları, kim üüretti sizi, kaçasınız Allahın gelär üfkesindän?»

⁸Yapınız yakışıklı meyva, görün-sün, ani döndünüz Allaha günahları-nızdan, da boşuna düşünmeyin, deyip: „Bizim bobamız – Avraam“, zerä söleerim sizä, ani Allah bu taşlardan var nasıl yapsın uşak Avraama.

⁹Artık nacak fidanın kökündä saplı durêr. Herbir fidan, ani getirmeer ii meyva, kesilecek da ateşä atılacak».

¹⁰İnsannar sorardılar: «E biz ne yapalım?»

¹¹O cuvap etti: «Kimdä var iki ruba, paylaşsın onunnan, kimdä hiç yok, hep ölä yapsın o da, kimdä imeelik var».

¹²Geldi harççılar, vaatiz olsunnar deyni, da sordular: «Üüredici, biz ne yapalım?»

¹³O cuvap etti: «İstämeyin taa zeedä harç ondan kaarä, ne sizä sımarlanmış».

¹⁴Askerlerdän kimisi sordular: «E biz ne yapalım?» O cuvap etti: «Kimseydän bişey almayın korkutmaklan, kimseyi yalan laflarlan kabaatlandırmayın, şükür olun ödeenizä».

¹⁵İnsan, çünkü beklärdi, gelsin Hristos, hepsi düşünärdi İoan için: «Acaba, O diil mi Hristos?»

¹⁶İoan cuvap etti hepsinä: «Bän sizi suylan vaatiz ederim, ama benim ardıma geler O, Kim taa kaavi bendän. Bän diilim yakışıklı çözmäa Onun ayak kaplarının tasmalarını. O sizi Ayoz Duhlan hem ateşlän vaatiz edecek.

¹⁷Onun elindä kürek, O paklayacak tınazını. Boodayı toplayacak ambara, ama plävayı yakacak süün-mäz ateştä».

İoan kapanda

18 Butürlü nasaat edärdi İoan İi Haberi hem verärdi çok başka nasaatlar da.

19 İoan takazaladı İrod beyi o berterä, ani o aldı kendinä kendi kardasının Filipin karısını, İrodiadayı, hem hepsi başka kötü işleri için dä.

20 Bunun için İrod kapadı İoanı zındana.

İisus vaatiz olêr

21 Hepsi insandan sora İisus da vaatiz oldu. O dua edärkän, açıldı gök,

22 Ayoz Duh indi, görünär guguş teni gibi, Onun üstünä. Göktän işidildi bir ses, ani dedi: «Sänsin Benim sevgili Oolum, Sendä Benim isleelim».

İisusun senselesi

23 Açan İisus çeketti insanı üüretmää, O bir otuz yaşındaydı. Nicä insan sayardı, O İosifin oolu, İlinin oolu,

24 Matfatın oolu, Leviyin oolu, Melhiyin oolu, Yannayın oolu, İosifin oolu,

25 Mattafıyanın oolu, Amosun oolu, Naumun oolu, Esiyin oolu, Naggeyin oolu,

26 Maafin oolu, Mattafıyanın oolu, Semeyin oolu, İosihin oolu, İodanın oolu,

27 İoananın oolu, Risanın oolu, Zorovavelin oolu, Salafilin oolu, Niriyin oolu,

28 Melhiyin oolu, Addiyanın oolu, Kosamın oolu, Elmadamın oolu, İrin oolu,

29 İisusun oolu, Eliezerin oolu, İorimin oolu, Matfatın oolu, Leviyin oolu,

30 Simeonun oolu, İudanın oolu, İosifin oolu, İonamın oolu, Eliakimin oolu,

31 Meleanın oolu, Mennanın oolu, Mattafanın oolu, Nafanın oolu, Davidin oolu.

32 İesseyin oolu, Ovidin oolu, Voozun oolu, Salanın oolu, Naassonun oolu.

33 Aminadavın oolu, Adminin oolu, Arniyin oolu, Esromun oolu, Faresin oolu, İudanın oolu,

34 İakovun oolu, İsaakın oolu, Avraamin oolu, Faranın oolu, Nahorun oolu,

35 Seruhun oolu, Ragavın oolu, Falekin oolu, Everin oolu, Salanın oolu,

36 Kainanın oolu, Arfaksadın oolu, Simin oolu, Noyun oolu, Lamehın oolu,

37 Mafusalanın oolu, Enohun oolu, İaretin oolu, Maleleilin oolu, Kainanın oolu,

38 Enosun oolu, Sifin oolu, Adamın oolu, Allahın oolu.

Diavol deneer İisusu

4 İisus, dolu Ayoz Duhlan, döndü İordandan, da Duh götürdü Onu çol erä.

2 Orada denenmiş oldu diavoldan kırk gün. Bişey imedi o günnerdä. Sonda acıktı.

3 Diavol dedi: «Eer Sän Allahın Oolusaydın, sımarla bu taş, ekmek olsun».

4 İisus cuvap etti: «Yazılı, ani „Adam yaşamêr salt ekmeklän, /ama Allahın herbir sözünnän/“».

5 Diavol pindirdi Onu bir üüsek bayır üstünä da bir göz kıpımda gösterdi hepsi erin padişahlıklarını.

⁶O dedi Ona: «Sana verecäm zaa-bitlik hepsi bu metinni padişahlıkların üstünä, zerä onnar bana verili. Bän dä vererim, kimä isteerim.

⁷Eer baş iildirseydin bana, hepsi olacek Senin».

⁸İsus cuvap etti: «/Çekil Bändän, şeytan, zerä/ var yazılı: „Baş iilt senin Saabi Allahına hem salt Ona izmet et“».

⁹Ondan sora diavol götürdü Onu İerusalimä, koydu Ayoz binanın saçaana da dedi: «Eer Sän Allahın Oolusaydın, atıl buradan erä,

¹⁰zerä yazılı: „Allah Kendi angillerinä sımarlayacek, Seni korusunnar“».

¹¹hem: „Seni kucak alaceklar, urulmayasın ayaannan bir taşa deyni“».

¹²İsus cuvap etti: «Sölendi: „Denämä senin Saabi Allahını“».

¹³Açan diavol Onu hertürlü dendi, sora gitti Ondan bir parça vakıda.

*İsus paasızlanêr
Kendi memleketindä*

¹⁴İsus Ayoz Duhun kuvedinnän döndü Galileyaya. Haber Onun için daaldı hepsi dolay erlerä.

¹⁵O üüredärdi insanı onnarın sinagogalarında. Hepsi Onu metinärdi.

¹⁶İsus geldi Nazaret kasabasına, neredä büüdüydü, Kendi alışmasına görä, cumertesi günü girdi sinagoga içinä da kalktı, okusun.

¹⁷Ona verdilär prorok İsayanın kiyadını. O açtı kiyadı da buldu o eri, neredä var yazılı:

¹⁸«Saabinin Duhu Benim üstüm-dä, O yaaladı Beni, ii haber götüreyim fukaaralara. Yolladı Beni, /alıştırayım o falanık üreklileri,/ nasaat

edeyim esirliktä olannara serbestlik, köörlara görmäk, zeetlenmişleri kolvereyim serbestlää,

¹⁹haberleyim acıyannık yılını Saabidän».

²⁰Sora kapadı kiyadı da verdi izmetçiyä, Kendisi oturdu erinä. Hepsisi, kim bulunurdu sinagoga içinä, baktılar Ona.

²¹Ozaman başladı onnara sölemä: «Büün tamannandı bu sözlär Ayoz Yazıdan, ani şindi işittiniz».

²²Hepsi ii lafedärdilär Onun için hem şaşardılar, ne käämil laflar Onun aazından çıkardı. «Diil mi O İosifin oolu?» – sorardılar onnar biri-birinä.

²³İsus onnara dedi: «Şindi siz söyleyeceniz Bana o söyleyişin laflarını: „Doftor! Alıştır ilkin kendi-kendini“, yap burada da, kendi vatanında, ne işittik, yapmışın Kapernaum kasabasında».

²⁴Sora ekledi: «Dooru söleerim sizä: bir dä prorok kabledilmeer islää kendi erindä.

²⁵Hakına söleerim sizä, ani prorok İliyanın vakıdında, açan kitlendiydi gök, yaamur yaamasın deyni üç yıl hem altı ay, nezaman oldu büyük açlık bütün memlekettä, o vakıt vardı çok dul karı İzraildä.

²⁶Ama prorok İliya yollanılmadı birisinä bilä, ama salt dul karıya Sarepta kasabasından, ani yakın Sidon kasabasına.

²⁷Çok lepralı hasta vardı İzraildä, ama prorok Eliseyin vakıdında birisi bilä paklanmadı, sade Naaman Siryadan».

²⁸Hepsi, kim sinagoga içindeydi, işidip bunu, pek üfelendilär.

²⁹Kalktılar da çektilär Onu kasabadan dışarı, götürdülär bayırda

kanaranın kenarına, neredä onnarın kasabası erleşikti, ki atsinnar Onu dipsizlää.

³⁰ Ama İsus geçti onnarın arasından da gitti.

*Sinagogada
fena duhlu adam alıştırılêr*

³¹ Bundan sora İsus gitti Kaper-naum kasabasına, Galileya tarafına. Orada insanı üüredärdi cumertesi günü.

³² Onnar şaşardılar Onun üüretmesinä, zerä O lafedärdi büük zaabitliklän.

³³ Sinagoga içindä vardı bir adam, angısında vardı fena duh. Bu adam baardi büük seslän:

³⁴ «Brak bizi, ne isteersin bizdän, Nazaretli İsus? Geldin bizi telef etmää? Bilerim, kimsin Sän, Sän Allah Ayozuysun!»

³⁵ Ama İsus takazaladı onu da dedi: «Sus da çık bu adamdan dışarı!» Fena duh urdu adamı erä insan arasında da sora çıktı dışarı ondan. Yapmadı bir dä zarar bilä ona.

³⁶ Hepsi şaştlar da lafedärdilär biri-birinnän: «Nedir bu? O fena duhlara zaabitliklän hem kuvetlän sımarylêr, da onnar Onu sesleer!»

³⁷ İsus için haber daaldı hepsi do-lay erlerä.

*Simonun kaynanası
hem başka hastalar alıştırılêr*

³⁸ Çıkıp sinagogadan, İsus geldi Simonun evinä. Simonun kaynanası hastaydı sıtmadan, onuştan İsus-a yalvardılar, yardım etsin.

³⁹ İsus, iilip ona, azarladı hastalü, da sıtma karıyı braktı. Karı çabuk kalktı da başladı izmet etmää onnara.

⁴⁰ Gün kauşmasından sora hepsi, kimdä vardı hasta olannar hertürlü aarılarlan, getirärdilär İsus-a, da O, koyup ellerini herbir hasta üstünä, alıştırardı onnarı.

⁴¹ Çoyundan çıkardı fena duhlar, angıları baarardılar: «Sänsin Hristos – Allahın Oolu!» Ama O azarladı onnarı da brakardı sölesinnär, zerä onnar bilärdilär, ani O Hristos.

⁴² Ačan aydınnanmaa başladı, İsus çıktı da gitti bir sapa erä. İnsan aarardı Onu, da, bulup, tutardılar, gitmesin deyni onnardan.

⁴³ Ama İsus dedi onnara: «Lääzım başka kasabalarda da nasaat edeyim Allahın Padişahlının İi Haberini, zerä bunun için Allah yolladı Beni».

⁴⁴ O nasaat edärdi İudeyanın* si-nagogalarında.

Şaşmaklı balıkçılık

5 Bir sıra, açan İsus bulunardı Gennisaret gölünün boyunda, insan sıkışıp sokulardı Ona, işitsin Allahın sözünü deyni.

² İsus gördü iki kayak su üstündä. Balıkçılar çıkmıştlar kenara da yı-kardılar süzmelerini.

³ İsus pindi bu kayıklardan birisi-nä, ani Simonundu, yalvardı, biraz itirsinnär kayı kenardan su içinä, so-ra oturdu da oradan üüredärdi insanı.

⁴ Ačan bitirdi üüretmää insanı, dedi Simona: «Üz taa derinä da atın süzmeleri balık tutmaa».

⁵ Simon cevap etti Ona: «Üüredici! Biz savaştık bütün gecä da bişey

* 4:44 İudeyanın: kimi tekstlerdä yazılı «Galileyanın».

tutamadık, ama Senin lafına görä atêrım süzmeleri su içinä».

⁶Açan attılar süzmeleri, onnar tutular ölä çok balık, ani süzmelär başladıydılar kopmaa.

⁷Yaptılar nışan kafadarlarına, an-gıları öbür kayıktaydılar, gelsinnär yardıma. Onnar geldilər, doldurdular ikisini dä kayıkları ölä çok balıklan, ani kayıklar batmaa başladıydılar.

⁸Açan gördü bunnarı Simon Petri, düştü İsusun ayaklarına da dedi: «Saabi, git bendän, zerä bän günahkerim!»

⁹O hem hepsi, kim onunnan barabardı, şaştılar bu balık tutmasına.

¹⁰Hep butürlü oldu İakovlan hem İoannan, Zevedeyin oollarınnan, ani Simonun kafadarlarıydılar. Ozaman İsus dedi Simona: «Korkma, büündän sora adam tutan olacan».

¹¹Çıkardılar iki kayı kenara, braktılar hepsini da gittilər İsusun ardına.

Lepralı hasta paklanêr

¹²İsus bulunardı kasabaların birisindä, da bir lepralı adam, görüp İsusunu, düştü üzükoyunu erä da yalvardı: «Saabi, eer istärsëydin, var nasıl beni paklayasın».

¹³İsus uzattı elini, diidi ona da dedi: «İsterim, paklan!» Hemen lepra onu braktı.

¹⁴İsus sımardı ona, sölämesin kimseyä. İsus dedi: «Git da gösteril popaza. Kendi paklanman için getir kurban, nicä Moisey sıraladı, ki şaatlık olsun insana».

¹⁵İsus için haber gittikçä taa çok daalardı. İnsannar sürü-sürü gelärdilär Ona, seslesinnär hem hastalıklarından alıştırılısınнар deyni.

¹⁶Ama İsus gidärdi sapa erlerä da orada dua edärdi.

İsus alıştırêr kötürüm adamı

¹⁷Bir günü, açan İsus üüredärdi insanı, fariseylär hem zakon üüredicileri, ani geldiylär Galileyanın hem İudeyanın hepsi dolay küülerindän hem İerusalimdän, durardılar orada. Saabinin kuvedi Onunnandı, insanı alıştırmaa deyni.

¹⁸Birkaç adam getirdilər pat üstündä bir kötürüm hastayı da savaştılar onu sokmaa içyanına, İsusun önünä kaysınнар deyni.

¹⁹Çünkü bulamadılar, nasıl soksınнар onu ev içinä kalabalık beterinä, pindilər evin örtüsünä da keremetlär arasından salverdilär hastayı döşek üstündä orta erä, İsusun önünä.

²⁰İsus, görüp onların inanını, dedi kötürüm adama: «Günahların baaşlandı».

²¹Bilgiçlär hem fariseylär başladılar düşünmää kendi-kendilerine: «Kimdir Bu, ani Allahı kötüleer? Kim, Allahtan kaarä, var nasıl günahları baaşlasın?»

²²İsus, Angısı bilärdi onların neetlerini, cuvap etti onnara: «Ne düşünersiniz üreklerinizdä?»

²³Ne taa kolay: demää „Günahların baaşlandı“ mı osa demää „Kalk da gez“ mi?

²⁴Ama ki biläsiniz, ani Adam Oolunun var kuvedi er üstündä günahları baaşlasın...», dönüp kötürüm hastaya dedi: «Sana sımardêrım: kalk, al döşeeni da git evä!»

²⁵Çabuk bu hasta onların önündä kalktı, aldı döşeeni da evä gitti, Allahı metinneyäräk.

²⁶Hepsi şaştilar, metinnedilär Allahı büük korkuylan da deyardilär: «Büün gördük şaşılacak işlar».

İsus çaarêr Leviy

²⁷Ondan sora İsus, çıkıp dışarı, gördü bir harççı, adı Leviy, angısı oturardı erdä, neredä harç toplanardı, da dedi ona: «Gel Benim ardıma!»

²⁸Leviy braktı hepsini da gitti Onun ardına.

²⁹Sora yaptı Ona bir büük konuş kendi evindä. Bir sürü harççı hem başka konakçılar oturdular onnarlan sofraya.

³⁰Fariseylär hem bilgiçlar, maana bulup, deyardilär Onun üürenicilerininä: «Neçin iyersiniz hem içersiniz harççılarlan hem günahkerlärlän barabar?»

³¹İsus dedi onnara: «Doftor lääzim diil saa olannara, ama hastalara.

³²Bän gelmedim çaarayım doo-ruuları, ama günahkerleri, Allaha dönsünnär».

Oruç için soruş

³³Onnar dedilär: «İoanın hem dä fariseylerin üürenicileri sık oruç tutêrlar hem dua ederlär, ama Senin üürenicilerin sade iyerlär hem içêrlär».

³⁴İsus cevap etti: «Var mı nasıl düüncülär oruç tutsunnar, açan güvää yannarında?»

³⁵Gelecek vakıt, açan güvää alı- nacak onnardan, ozaman, o günnerdä onnar oruç tutacek».

³⁶Hem dä söledi onnara bir örne- k: «Kimsey yırtmêêr eni rubadan yama, eski rubaya diksin deyni, zerä eni ruba yırtılêr hem yama eski ru- baya uymêêr.

³⁷Kimsey koymêêr eski tulumnar içinä eni şarabı, zerä eni şarap patla- dêr eski tulumnarı, da şarap dökü- ler, tulumnar da zän olêrlar.

³⁸Ama eni şarabı lääzim dökmää eni tulumnar içinä. /Ozaman koru- nêr ikisi dä./

³⁹Kimsey eski şarabı içtiktän so- ra istämeer içmää eni şaraptan, zerä deer: „Eski şarap taa ii“».

Ne düşer cumertesi yapmaa

6 Bir cumertesi günü razgeldi, ki İsus geçsin ekinnär içinän. Onun üürenicileri koparadılar başak- lardan, falayıp ellerindä, iyärdilär.

²Fariseylerdän kimileri dedilär: «Neçin cumertesi günü yapêrsınız, ne düşmeer?»

³İsus cevap etti onnara: «Oku- madmız mı, ne yaptı David hem ka- fadarları, açan acıktılar?»

⁴Girdi Allahın evinä, aldı ekmek- leri, ani Allahın önünä koyulardı, idi hem verdi kafadarlarına, bakmaya- rak, ani, popazlardan kaarä, kimsey düşmârdi isin bu ekmeklerdän?»

⁵Hem taa dedi onnara: «Adam Oolu – cumertesinin Saabisi».

Kuru ellän bir adam

⁶Başka bir cumertesi oldu, İsus girdi bir sinagoga içinä da üüredärdi insanı. Orada bulundu bir adam, an- gısının saa eli kurumuştı.

⁷Bilgiçlar hem fariseylär bakar- dılar İsusun ardına, görsünnär, alış- tıracek mı cumertesi günü, ki olsun neylän kabaatlandırsinnar Onu.

⁸Ama İsus bilärdi onnarın neet- lerini, onuştan dedi o kuru ellän ada- ma: «Kalk ayakça da çık karşıya». Bu adam kalktı ayakça.

⁹ İisus dedi onnara: «Sorêrim sizä, ne düşer cumertesi günü yapmaa: iilik mi osa kötülük mü, yaşamayı kurtarmaa mı osa telef etmää mi?» Onnar susardılar.

¹⁰ Baktı hepsinä da sora bu adama dedi: «Uzat elini!» Açan o uzattı, eli enidän saa oldu.

¹¹ Fariseylär kudururdular üfke-dän. Onnar lafettilär biri-birinnän, ne yapsınnar İisuslan.

İisus ayırêr oniki apostol

¹² O günnerdä İisus pindi bir bayır üstünä, dua etmää deyni, da bütün geceyi geçirdi dua ederäk Allaha.

¹³ Açan aydinnandı, çaardı üürenicilerini, seçti onnardan oniki kişi, angılarını adladı apostol. Tä onnarın adları:

¹⁴ Simon, angısının adını İisus koydu Petri; Andrey, onun kardaşı; İakov; İoan; Filip; Varfolomey;

¹⁵ Matfey; Foma; İakov, Alfeyin oolu; Simon, adlanmış Zilot;

¹⁶ İuda, İakovun oolu hem İuda İskariot, angısı sattı İisusu.

Hastalar alıştırdılar

¹⁷ Sora İisus gitti onnarlan barabar da durgundu bir düzlüktä, neredä vardı çok Onun üürenicilerindän hem çokluk insan, toplu bütün İudeyadan, İerusalimdän, Tir hem Sidon kasabaların dolayından, ani deniz boyunda bulunêrlar.

¹⁸ Onnar geldilär Onu seslesinär, hastalıklarından alışsınnar hem fena duhlardan zeetli olannar kurtulsunnar.

¹⁹ Hepsi insan bakardı diisin Ona, zerä Ondan çıkardı bir büyük kuvet da hepsini alıştırdı.

Mutluluklar

²⁰ Ozaman çevirdi İisus bakışını üürenicilerine da dedi: «Mutlu duhtan fukaara olannara, zerä sizin Gök Padişahlı!

²¹ Mutlu sizä, şindi aaç olannar, zerä siz doyunacınız! Mutlu sizä, ani şindi aalêrsınız, zerä siz güleceniz!

²² Mutlu sizä, açan sizdän insan azetmeer, sinagogadan çıkarêr, fena lafeder hem kötüleer sizin adınızı Adam Oolunun beterinä!

²³ Sevinin o gündä hem şennenin, zerä büüktür sizin ödeeniz göktä. Hep butürlü yaptılar onnarın bobaları proroklarlan.

²⁴ Ama vay sizä, zengin olannar, zerä siz burada oldunuz sefalıkta!

²⁵ Vay sizä, ani toksunuz şindi, zerä siz acıkacınız. Vay sizä, ani büün gülersiniz, zerä siz aalayacınız hem sızlayacınız!

²⁶ Vay sizä, açan sizin için insan lafeder islää, zerä hep bölä yapardı onnarın bobaları yalancı proroklarlan!

Sevin duşmannarınızı

²⁷ Ama sizä, sesleyennerä, deerim: sevin duşmannarınızı, yapın iilik onnara, kim sizdän azetmeer.

²⁸ İisözleyin onnarı, kim sizi betvalêr. Dua ediniz onnar için, kim sizi gücendirer.

²⁹ Urarsaydı birkimsey senin bir yanaana, çevir ona öbür yanaanı da. Zorlan alarsaydı birkimsey üst rubanı, brak, alsın gölmeeni dä.

³⁰ Kim isteer sendän, ver ona, hem kim zorlan alêr sendän, geeri istämä ondan.

³¹Nesoy isteersiniz, insan sizin-nän götürsün kendini, ölä götürünüz siz dä kendinizi insannan.

³²Eer sevärseydiniz salt onnarı, kim sizi sever, ne şükürlük sizä? Günahkerlär dä severlär onnarı se-venneri.

³³Eer yaparsaydınız iilik onnara, kim sizä iilik yapêr, ne şükürlük sizä? Hep bölä günahkerlär dä yapêrlar.

³⁴Eer verärseydiniz ödünç onnara, kimdän umutlanêrsınız geeri almaa, ne şükürlük sizä? Günahkerlär dä vererlär ödünç günahkerlerä, ki sora hep okadar geeri alsınnar.

³⁵Ama siz duşmannarınızı sevin, iilik onnara yapın. Verin ödünç, düşünmeyeräk geeri bişey almaa. Ozaman büyük ödek olacek sizä. Siz olaceñiz Pek üüsek Allahın oolları, zerä O iilik yapêr onnara da, kim şükür etmeer hem fenalık yapêr.

³⁶Olun acıyan, nicä sizin Bobanız acıyan.

Maanalamayın başkasını

³⁷Daava kesmeyin, Allah da sizä daava kesmeyecek. Maanalamayın, Allah da sizi maanalamayacak. Afedin, Allah da sizi afedecek.

³⁸Verin, Allah da sizä verecek çalkanmış, basılmış hem tepelenmiş, cömertli hem koynunuza dökülü. Zerä, ne ölçüylän ölgeceniz, o ölçüylän Allahtan ölçülü olaceñız».

³⁹Söledi sora bir örnek: «Var mı nasıl bir köör yolu göstersiz başka kööra? Acaba, düşmeyeceklär mi ikisi dä kuyu içinä?

⁴⁰Üürenici diil taa büyük üüredici-sindän. Ama cümlä üürenmenin bitkisindä var nasıl etişsin üüredicisini.

⁴¹Neçin görersin kıymı senin kardaşın gözündä, ama kendi gözündä kazı esap almêrsın?

⁴²Nasıl sän deyäsin kardaşına: „Kardaş, brak, çıkarayım kıymı senin gözündän“, açan kendi gözündä kazık durêr? İkiüzlü, ilkin çıkar kazı kendi gözündän da sora açık görceñ, nasıl çıkarmaa kıymı kardaşının gözündän.

Fidannar hem meyvalar

⁴³İi fidan yok nasıl yapsın yaban meyvası. Hep ölä yaban fidanı da yok nasıl yapsın ii meyva.

⁴⁴Zerä herbir fidan tanınêr meyvasından. Kimsey toplamêr incir tikenni gümedän eki üzüm salkımı çalidan.

⁴⁵İi adam çıkarêr ii işlär ii ürään haznasından. Kötü adam çıkarêr kötü işlär kötü ürään haznasından. Zerä adamın aazı lafeder ürään taşkınnından.

İki türlü temel

⁴⁶Neçin deersiniz: „Saabi, Saabi“, ama yapmêrsınız, ne söleerim Bän?

⁴⁷Annadacam sizä, kimä benzeer adam, angısı sesleer hem tamannêr Benim sözüümü.

⁴⁸O benzeer bir adama, angısı yaptı bir ev. İlkin, kazıp derin, temelini erleştirdi taş üstünä. Açan üüştü selli sular ev üstünä, ev kımıldamadı, zerä kaavi yıvılmıştı*.

⁴⁹Ama kim işider da tamanna-mêr, o benzeer adama, angısı yaptı

* 6:48 Kaavi yıvılmıştı: kimi tekstlerdä yazılı «taş üstündä kurulmuştu».

evini er üstündä, temelsiz. Açan sel-lär üüştülär, o saat ev yıkıldı. Onun yıkılması titsi oldu».

*İsus alıştrêr
üzbaşının izmetkerini*

7 Bitirdiktän sora nasaat etmää insana, ani seslärdi Onu, İsus girdi Kapernaum kasabasına.

²Bir asker üzbaşısı, kimin çıraa hastaydı ölüm döşendä, angısını o pek beenärdi,

³işitti İsus için da yolladı İsusua iudeylerin aksakallarını, ki yalvar-sınnar, gelsin da alıştırsın onun çı-raanı.

⁴Onnar geldilər İsusua da pek yal-vardılar, deyip: «Düşer ona yapasın bu iilli,

⁵zerä o sever bizim insanı, bizim için bir sinagoga yaptı».

⁶İsus gitti onnarlan, ama açan yaklaştı yakın onun evinä, asker üzbaşısı yolladı dostlarını, desinnär: «Saabi, koyma zaametini, zerä bän et-merim, ki Sän giräsin benim evimä.

⁷Bän esapladım, ki bän dä etmee-rim, ki gideyim kendim Sana. Sade de bir laf, da benim izmetkerim alı-şacak.

⁸Zerä bän dä zaabitlik altında-yım, benim dä elim altında var as-kerlär. Açan birisinä deerim: „Git“, o gider. Başkasına deerim: „Gel“, o geler. Çıraama deerim: „Yap bu işi“, o yapêr».

⁹Açan İsus işitti bu lafları, şaştı, döndü insana, ani gelärdi Onun ar-dına, da dedi: «Söleerim sizä, ani ar-tık İzrail içindä bulmadım bölä bir büük inan».

¹⁰Açan döndülär geeri bu yollan-mışlar, buldular o hasta çıraa saa.

Nain kasabasında ölü diriler

¹¹Ertesi günü İsus gidärdi bir ka-sabaya, adı Nain. Onunnan barabar gidärdi Onun üürenicileri hem çok insan.

¹²Açan İsus yaklaştı kasabanın tokatlarına, mezara götürärdilär bir ölü, bir dul ananın yalnız oolunu. Bu karıylan gidärdi çok insan.

¹³Açan Saabi gördü karıyı, canı acıdı ona da dedi: «Aalama!»

¹⁴Sora yaklaştı, diidi tezgereyä. Onnar, kim götürärdilär, durdular. O dedi: «Sana, delikannı, deerim: kalk!»

¹⁵Ölü oturdu da başladı lafetmää. İsus verdi onu anasına.

¹⁶Hepsi korktular da Allahı me-tinnedilär, deyip: «Büük prorok kalktı aramızda!» hem: «Allah Kendi gel-di Onun insanına!»

¹⁷Haber İsus için daaldı bütün İudeyada hem dolayda.

İoan Vaatizedicinin yollanmışları

¹⁸İoan Vaatizedicinin üürenicile-ri hepsini bunnarı söledilär İoana.

¹⁹İoan çaardı üürenicilerin ikisini da yolladı İsusua, ki sorsunnar Ona: «Sänsin mi O, Kim läüzim gelsin, osa başkasını mı bekleyelim?»

²⁰Üürenicilär geldilər İsusua da dedilär: «İoan Vaatizedici yolladı bizi Sana soralım: „Sänsin mi O, Kim läüzim gelsin, osa başkasını mı bekleyelim?“»

²¹O vakıt İsus alıştırdı çok has-taları türlü dertlerdän, hastalıklar-dan hem fena duhlardan, çok köör-ların açardı gözlerini.

²²O cuvap etti onnara, deyeräk: «Gidin söyleyin İoana, ne görersiniz hem ne işidersiniz: köörlar görer,

topallar gezer, lepralılar paklanêr, saarlar işider, ölülär diriler, fukaara-lara ii haber nasaat olêr.

²³Mutlu o, kimin için Bän köstek olmayacam».

İsus saatlık eder İoan için

²⁴Açan gittilär İoanın yollanmışla-rı, İsus başladı sölemää insana İoan için: «Ne çıktınız görmää çolda? Bir saaz mı, ani lüzgerdän sallanêr?

²⁵Ne çıktınız görmää? Bir adamı mı, yımışak rubaylan giyimni? Kim giyimni donak rubaylan hem sefalık-ta yaşêr, onnar padişah binalarında.

²⁶E ne çıktınız görmää? Bir pro-rok mu? Aslı, hem deerim sizä, ani o taa büyük, nekadar bir prorok.

²⁷Odur, kimin için yazılı: „Tä, Bän yollêrim habercimi Senin önün sora, angısı hazırlayacak yol Sana“.

²⁸Söleerim sizä, ani onnardan, kim karıdan duudu, yok başka birkimsey taa büyük İoan Vaatizedicidän. Hep okadar en küçüü Gök Padişahlında taa büyük ondan».

²⁹Hepsi insan, kim işitti, artık harççılar da, annadılar Allahın doo-ruluunu, çünkü kablettiydilär İoanın vaatizliini.

³⁰Ama fariseylär hem zakon üre-dicileri bastılar Allahın istediini on-nar için, zerä vaatiz olmadılar ondan.

³¹İsus dedi: «Kimä benzedeyim bu boy insanı, kimä benzeer onnar?

³²Onnar benzeerlär uşaklara, an-gıları oturêrlar meydanda da baarêr-lar biri-birinä: „Çaldık sizä kaval-lan, oynamadınız; çaldık sizä gamnı türkü, aalamadınız“.

³³Geldi İoan Vaatizedici, ne ek-mek iyärdi, ne şarap içärdi, deersin-iz: „Onda var fena duh“.

³⁴Geldi Adam Oolu, iyer hem içer, deersiniz: „Hobur hem içkici, harç-çıkların hem günahkerlerin dostu!“

³⁵Ama kim aarifiin uşaa, o bunu doorudur».

Bir karı yaalêr İsus

³⁶Bir farisey teklif etti İsus, sof-roya gelsin onun evinä. İsus girdi fariseyin evinä da oturdu sofraya.

³⁷Bir günahker karı kasabadan annadı, ani O konaklanêr fariseyin evindä, da getirdi bir ak mermer kap içindä paalı kokuluu.

³⁸O durardı İsusun ardında, ayak-larında, da aalardı, yıslayıp İsusun ayaklarını kendi yaşlarinnan hem si-lip saçlarinnan, öpärdi hem koku-lardı.

³⁹Açan bunu gördü farisey, angı-sı buyur ettiydi İsus, dedi kendi-kendinä: «Eer bu Adam prorok olay-dı, ozaman bileceydi, netürlü karı bu, kim şindi Ona diyer, zerä o – bir günahker».

⁴⁰İsus, lafı alıp, dedi: «Simon, söyleycäm sana bişey». «Sölä, Üre-dici», – dedi farisey.

⁴¹İsus dedi: «Bir zengin adama borçluydu iki kişi, birisi beşüz di-nar, öbürü dä elli.

⁴²Çünkü yoktu neylän ödesinnär, zengin olan afetti ikisini dä. Şindi sölä, angısı onu taa çok sevecek?»

⁴³Simon cuvap etti: «Sanêrim o, kimä taa çok afetti». «Dooru cuvap ettin», – dedi İsus.

⁴⁴Sora döndü bu karıya da dedi Simona: «Görersin mi bu karıyı? Geldim senin evinä, da sän dökme-din bana su, ayaklarımı yıkamaa, ama o yısladı ayaklarımı yaşlarin-nan hem sildi başından saçlarinnan.

⁴⁵Sän öpüş vermedin Bana, ama o, nezamandan girdim, durgunmêêr öpmää ayaklarımı.

⁴⁶Başımı yaalamadın zeytin yaayınnan, ama o yaaladı ayaklarımı kokulu yaalan.

⁴⁷Onun için söleerim sana: çünkü onun çok günahları afedildi, onuştan çok sevdi. Zerä kimä az afediler, o az da sever».

⁴⁸Sora dedi bu kariya: «Afedildi senin günahların!»

⁴⁹Onnar, kim oturdular Onunnan sofrada, başladılar lafetmää biri-birinnän: «Kimdir Bu, Angısı afeder günahları?»

⁵⁰İsus dedi kariya: «Senin inanın seni kurtardı, git usluluklan evä».

Karılar İsuslan

8 Bundan sora İsus gezärdi kasabadan kasabaya hem küüdän küüyä da nasaat edärdi hem haberdärdi İ Haberı Allahın Padişahlı için oniki üürenicisinnän barabar.

²Onunnan vardı birkaç karı da, angılarını O kurtardıydı fena duhlardan hem dertlerindän: Mariya Magdalina, angısından çıkardı edi fena duh;

³İoana, Huzanın karısı, ani İrodun evini kullanardı; Susanna hem başkaları. Onnar yardım edärdilär neylän vardı kolaylıkları.

Ekici için örnek

⁴Açan toplandı çok insan, gelmä herbir kasabadan, İsus söledi bölä bir örnek:

⁵«Ekici çıktı toom ekmää. Açan ekärdi, toomnardan birazı düştü yol boyuna. Onnar çiinendi ayakların altında hem gök kuşları idilär onnarı.

⁶Başka toomnar taşlar üstünä düştülär. Açan filizlendilär, tez kurudular, zerä yoktu neredän nemnik çeksinnär.

⁷Taa başka toomnar çalılar içinä düştülär. Çalılar büüdülär onnarlan barabar da buulltular filizleri.

⁸Ama kalan toomnar ii toprra düştülär. Onnar büüdülär da getirdilär üz katına bereket». Bu örnää sölediktän sora İsus büyük seslän dedi: «Kimin var kulaa işitmää deyni, ko işitsin!»

Örnään annaması

⁹Onun üürenicileri sordular: «Ne annaması var bu örnään?»

¹⁰O cuvap etti: «Sizä verildi, annayasınız Allahın Padişahlının saklılıklarını, ama kalanına sölenen örneklärlän. Ölä ki, onnar baksın, da görmesin, işitsin, da annamasın.

¹¹Tä ne annaması var bu örnään. Toom – Allahın sözü.

¹²Toomnar, ani düştülär yol boyuna, onnardır, kim işider sözü, ama diavol, gelip, çalêr sözü onnarın üreklerinden, inannasınnar hem kurtulmasınnar deyni.

¹³Toomnar, ani düştülär taşlar üstünä, onnardır, kim kableder sözü sevinmäklän, ama kökleşämeer, onun için inanêr bir vakıdadan, ama açan geler denemeklär, düşer.

¹⁴Toomnar, ani düştülär çalılar arasına, onnardır, kim işider sözü, ama yollarında gidärkän, yaşamanın kahırlarınnan, zengininnän, mayıllınnan buulêrlar, da bereket vermeerlär.

¹⁵Toomnar, ani düştülär ii toprra, onnar, kim, işidip sözü, koyêr ii hem temiz üreenä, da getirer bereket saburlukta. Söleyip bunu, O dedi: «Kimin var kulaa işitmää deyni, ko işitsin!»

Şafk görüner erdä

¹⁶Kimsey tutuşturmêr şafkı, ki koysun onu kap altına eki pat altına, ama koyêr kandillik üstünä, ki onnar, kim girer, görsünnär aydınını.

¹⁷Zerä yok bişey saklı, ani açılmasın, hem yok bişey örtülü, ani üzä çıkmasın da aydınnıkta görünmesin.

¹⁸Bakın, nicä sesleersiniz, zerä kimdä var, ona taa çok verilecek, ama kimdä yok, ondan alınacak, ne sanêr, ani var onda».

İsusun anası hem kardaşları

¹⁹İsusun anası hem kardaşları geldilär Ona, ama yaklaşamadılar Ona kalabalık beterinä.

²⁰Birkimsey dedi İsusı: «Senin anan hem kardaşların, dışarda durup, isteerlär Seninnän görüşmää».

²¹Ama İsus cevap etti: «Benim anam hem kardaşlarım onnar, kim sesleer hem tamannêr Allahın sözü».

İsus boranı uslandırêr

²²Bir gün İsus pindi bir kayak içinä üürenicilerinnän barabar da dedi onnara: «Geçelim gölün ötäänna». Onnar yollandılar.

²³Kayıklar üzärkän, İsus uyudu. Göl üstündä ölä bir keskin lüzgär esmää başladı, ani doldururdu kayı suylan. Hepsı bir büyük hatada bulunardı.

²⁴Yaklaştilär İsusı, uyandırdılar Onu da dedilär: «Üüredici, Üüredici, kaybeleriz!» İsus uyandı, azarladı lüzgeri hem kabaran dalgaları. Onnar uslandılar, da bir sus oldu.

²⁵Sora dedi üürenicilerinä: «Näändä inanınız?» Dolu korkuyla, şaşarak, onnar biri-birinä deydirdilär: «Kimdir Bu, Kim sımırlêr artık lüzgerä hem dalgalara, da onnar Onu sesleerlär?»

İsus koolêr

fena duhları Gerasada

²⁶Geldilär kayıklar Gerasa erlerinä, ani Galileyaya karşı.

²⁷Açan İsus indi kenara, Ona karşı çıktı bir adam kasabadan, fena duhlardan tutulmuş. Çok vakıttan beeri giimärdi ruba, yaşamardı evdä, ama mezar laamnarı içindä.

²⁸Görüp İsusı, bir keskin seslän baardı da düştü Onun önündä, bir büyük seslän deyip: «Neyin var benimmän, İsus, Pek üüsek Allahın Oolu! Yalvarêrım, zeetlämä beni!»

²⁹İsus sımırladydı fena duh çık-sın bu adamdan, zerä zaplamıştı onu çok vakıttan beeri. İnsannar onu tutardılar baalı sincirlärlän hem alkalırlan, ki beklesinnär. Ama o kopardı sincirleri hem alkaları, da fena duh koolardı onu çol erlerä.

³⁰İsus sordu ona: «Nesoy senin adın?» O cevap etti: «Legion*», zerä onda vardı çok fena duh.

³¹Fena duhlar İsusı yalvarardı, ki sımırlamasın gitsinnär dipsizlää.

³²Burada, bayır yamacında otlardı bir büyük sürü domuz. Fena duhlar yalvardılar Ona, izin versin girsinnär domuzlara. İsus izin etti.

³³Fena duhlar, çıkıp bu adamdan, girdilär domuzlar içinä, da ozaman bütün sürü hızlandı dik yamaçtan, atladı göl içinä da buldu.

* 8:30 Legion – 6000 asker.

³⁴ Açan domuzçular gördülär, ne oldu, kaçtılar da haberledilär kasa-bada hem küülerdä.

³⁵ İnsan çıktı, görsün, ne oldu. Onnar geldilär İisusa da buldular adamı, angısından çıktı fena duhlar, oturarak İisusun ayaklarında, giyimini hem aklı başında. Hepsini bir korku aldı.

³⁶ Onnar, kim gördü, ne oldu, annattılar, nasıl alıştırıldı bu adam, angısından çıkarıldı fena duhlar.

³⁷ Hepsi insan Gerasa erindän yalvardılar, İisus gitsin onnardan, zerä pek korktuydular. İisus girdi kayık içinä da geeri döndü.

³⁸ Bu adam, angısından çıkarıldı fena duhlar, yalvarardı, ki alsın onu da Kendisinnän, ama O yolladı onu evä da dedi:

³⁹ «Git evä da sölä, ne yaptı Allah seninnän». O gitti da söledi bütün kasabada hepsini, ne yaptı ona İisus.

Kız diriler, hasta karı alışêr

⁴⁰ Açan İisus döndü geeri, insan Onu kabletti sevinmäklär, zerä hepsi Onu beklärdilär.

⁴¹ Geldi bir adam, adı İair, sinagogadan bir önderci. O düştü İisusun ayaklarına da yalvardı, gelsin ona evä,

⁴² zerä onun biricik kızı, bir oniki yaşında, ölüm döşendeydi. İisus gidärkän, insan her taraftan sıkıştırardı Onu.

⁴³ Bir karı, hasta kan akmasından oniki yıldan beeri, angısı /harcamıştı bütün varlığını doftorlara, ama/ kimsey onu alıştırıramamıştı,

⁴⁴ yaklaştı ardından İisusa da diidi Onun rubasının eteenä. Birdän kan akması durgundu.

⁴⁵ İisus dedi: «Kim diidi Bana?» Çünkü hepsi atıldılar, Petri hem onnar, kim onunnandı, dedilär İisusa: «Üüredici, doz-dolay insan seni sıkıştırêr hem itirer, Sän dä sorêrsın: „Kim diidi Bana“?»

⁴⁶ Ama İisus cevap etti: «Bana birkimsey diidi, zerä duydum, ani bir kuvet çıktı Bendän».

⁴⁷ Açan karı gördü, ani tutuldu, yaklaştı İisusa, titireyeräk düştü Onun ayaklarına da söledi hepsi insana, ne beterä o diidi Ona, hem nicä hemen alıştı hastalından.

⁴⁸ İisus dedi: «Girginnän, kızım! Senin inanın seni alıştırdı, git usluklan».

⁴⁹ İisus taa lafedärkän, evdän birisi geldi da sinagoga öndercisinä dedi: «Kızın öldü, naafilä savaştırma Üürediciyi».

⁵⁰ Ama, açan İisus işitti bunu, dedi ona: «Korkma, sade inan, kız kurtulacak».

⁵¹ Açan etişti onun evinä, brakmadı kimsey girsin Onunnan, sade Petriyi, İoanı, İakovu, kızın bobasını hem anasını.

⁵² Hepsi aalardılar hem sıralardılar. İisus dedi: «Aalamayın, kız ölmedi, ama uyuyêr».

⁵³ Onnar gülmää aldılar Onu, zerä bilärdilär, ani kız öldü.

⁵⁴ Açan hepsini çıkardı dışarı, İisus tuttu kızı elindän da büyük seslän dedi: «Kalk, kızım!»

⁵⁵ Kızın duhu döndü geeri, da o çabuk kalktı. İisus sımarladı, versinär kıza imää.

⁵⁶ Kızın bobası hem anası şaş-beş kaldılar. İisus dedi onnara, ki bu oluş için sölämesinnär kimseyä.

*İsus yollêêr
oniki apostolu nasaat etmäâ*

9 İsus topladı oniki üürenicisini, verdi onnara kuvet hem zaabitlik fena duhların üstünä, alıştırsınnar deyni hepsi hastalıklardan.

2 Sora yolladı onnari, nasaat etsinnär Allahın Padişahlını hem alıştırsınnar hastaları.

3 «Bişey almayın yola: ne sopa, ne hiybä, ne ekmek, ne para, ne dä iki kat ruba, – dedi İsus. –

4 Angı evä gireceniz, o evdä kalın, oradan gidincä.

5 Eer sizi insan kabletmärseydi, çıkarkan o kasabadan, artık tozları da ayaklarınızdan silkin, azar gibi onnara karşı».

6 Onnar yollandılar da gittilär küüdän küüyä, nasaat ederäk İ Haberî hem hastaları hererdä alıştıarak.

İrod işider İsus için

7 İrod bey, işidip hepsi bu oluşları, şaş kaldı, zerä insandan kimisi deyardılär, ani İoan dirildi ölüdän.

8 Başkalari deyardılär, ani üzä çıktı İliya, taa başkalari da deyardılär, ani dirildi birisi evelki proroklardan.

9 Ama İrod dedi: «İoanın kafasını aldım. Bu Kim olur, Kimin için işiderim, ani yapêr butürlü işlär?» Onun için aaradı kolaylık, ki görsün Onu.

Beş bin adam doyurulêr

10 Açan apostollar döndülär geeri, söledilär İsusä hepsini, ne yaptılar. İsus aldı onnari da gitti bir tarafa, bir kasaba yanına, ani adı Vifsaida.

11 İnsan işitti bunu da gitti Onun ardına. İsus islää kabletti onnari.

Nasaat etti Allahın Padişahlı için hem, kimin vardı zoru, alıştırdı hastalıklardan.

12 Aşşamnardı. Oniki apostol yaklaştılar İsusä da dedilär: «Kolver insanı, gitsinnär dolay küülerä hem kırdaki evlerä, gecelesinnär deyni hem bak-sınnar kendilerine imeelik, zerä burası, neredä biz bulunêrız, bir çol er».

13 İsus dedi onnara: «Siz verin onnara imää!» Onnar cuvap ettilär: «Bizdä yok bişey, beş ekmektän hem iki balıktan kaarä. Kalêr sade, biz gidelim da satın alalım imää hepsi bu insana».

14 Orada sade adam tarafı vardı bir beş bin kişi. İsus dedi Kendi üürenicilerine: «Erleştirin onnari, ki otursunnar ellışär kişi bölümdä».

15 Ölä dä yaptılar, hepsi insanı oturtular.

16 İsus aldı beş ekmää hem iki balı, kaldırdı bakışını gökä da iisözledi onnari. Sora, kırıp, verdi üürenicilerä, ki payetsinnär insana.

17 Açan hepsi idilär da doyundular, ondan sora topladılar oniki sepet imäk parçaları.

Petrinin şaatlu İsus için

18 Bir gün, açan İsus dua edärdi bir tarafa üürenicilerinnän barabar, O koydu onnara butürlü bir sormak: «Ne deer insan, Kimim Bän?»

19 Onnar cuvap ettilär: «Kimisi deer, ani Sän – İoan Vaatizedici, başkası – prorok İliya, taa başkası deer, ani dirildi bir evelki prorok».

20 O sordu onnara: «Ama siz ne deersiniz, kimim Bän?» «Sän Hristossun Allahtan!» – cuvap etti Petri.

21 İsus sıkıdan sımarladı, bunu kimseyä sölämesinnär.

²²Sora annattı onnara, ani Adam Oolu lääzım çok zeetlensin, ret edilsin aksakallardan, büyük popazlardan hem bilgiçlerdän, öldürülsün da üçüncü günü dirilsin.

Nesoy izleyelim İisusu?

²³Sora danıştı hepsinä: «Kim isteer gelsin Benim ardıma, atılsın kendi-kendindän, alsın stavrozunu* da Beni izlesin.

²⁴Zerä kim isteer yaşamasını kurtarmaa, onu kaybedecek. Ama kim yaşamasını kaybedecek Benim için, onu kurtaracak.

²⁵Ne fayda olacak bir adama, kazansın bütün dünneyi, ama kendikendini kaybetsin eki cezalansın?

²⁶Kim utanacak Bendän hem Benim sözlerimdän, ondan utanacak Adam Oolu da, açan gelecek Kendinin, Bobasının hem ayoz angillerin metinniindä.

²⁷Dooru söleerim sizä, ani kimisi burada durannardan, ölmeyeceklär görmeyincä Allahın Padişahlınu».

İisus gösteriler metinniktä

²⁸Bu laflardan sora, geçti yakın sekiz gün, İisus aldı Petriyi, İoanı hem İakovu da pindi bir bayır üstünä dua etsin.

²⁹Açan dua edärdi, Onun üzü görünüşü diişti, rubaları yalabık, akbiyaz oldu.

³⁰Onun yanında peydalandı iki adam, ani lafa durardılar Onunnan: Moisey hem İliya.

³¹Onnar gösterildilär metinniktä, lafedärdilär İisusun ayrılması için, ne geçireceydi İerusalimdä.

³²Petriyi hem onun kafadarlarını uyku bastıydı. Açan uyandılar, açık gördülär İisusun metinniini hem bu iki adamı, ani Onunnan durardılar.

³³Açan onnar İisustan ayırıldılar, Petri dedi İisusa: «Çorbacı, ii, ki buradayız. Yapalım üç bordey: bir Senin için, bir Moisey için, bir dä İliya için». Bilmärdi, ne lafedärdi.

³⁴Bölä lafedärkän, geldi bir bulut da gölgesinnän kapladı onnarı. Ürenicilär korktular, görüp, ani kaldılar bulut içindä.

³⁵Bulut içindän işidildi bir ses, ani dedi: «Budur Benim seçilmiş Oolum, Onu sesleyin!»

³⁶Bu ses işidildiktän sora İisus kaldı yalnız. Ürenicilär sustular, o günnerdä kimseyä sölämedilär, ne gördülär.

Çocuk fena duhtan kurtulêr

³⁷İkinci günü, açan indilär bayır üstündän, bir sürü insan çıktı İisusa karşı.

³⁸Bir adam insan içindän baardı: «Üredici, yalvarêrım, gel da bak benim oolumu, zerä bendä o bir yalnız.

³⁹Onu fena duh tutêr da birdän baarêr hem onu ölä silker, ani köpük aazından salverer. Çok zeetleer, sora zor brakêr onu.

⁴⁰Yalvardım Senin ürenicilerine, çıkarsınar bu duhu, da çıkaramadılar».

⁴¹«Bozuk hem inansız senselä! Nezamanadan olacam sizinnän da dayanacam sizä? – dedi İisus. – Getirin onu burayı».

⁴²Oolu gelärkän, fena duh kuvetlän urdu onu erä da sarsaladı. İisus azarladı fena duhu, alıştırdı çocu da verdi geeri bobasına.

* 9:23 Alsın stavrozunu: taa evelki tekstlerdä «her gün alsın stavrozunu».

*İsus enidän haberleer
ölümünü hem dirilmesini*

43 Hepsı şaştılar Allahın büüklüünä. Açıan hepsi şaşardılar İsusun işle-ri-nä, ozaman O dedi üürenicilerinä:

44 «Esap alın, ne söleerim sizä: Adam Oolu verilmiş olacek insanın elinä!»

45 Ama üürenicileri bu lafları an-namardılar, zerä onnar için bu lafla-rın maanası saklıydı, ki annamasın-nar, sormaa da korkardılar.

Kim en büük?

46 Onnarda peydalandı bir çekiş, ki bilsinnär, kim en büük olacek.

47 İsus annadı onnarın neetlerini, onuştan aldı yanına bir küçük uşak

48 da dedi onnara: «Kim kableder bu uşaa Benim adıma, o Beni kable-der. Kim kableder Beni, o kableder Onu, Kim Beni yolladı. Zerä kim en küçük aranızda, o en büüktür.»

Kim diil karşı bizä, o bizimnän

49 İoan, lafa katılıp, dedi: «Üüre-dici, biz gördük bir adam, angısı çı-ıkarardı fena duhları Senin adınnan, da durguttuk onu, zerä gezmeer bi-zimnän».

50 «Durgutmayın, – cuvap etti İsus, – zerä kim gitmeer sizä karşı, o sizinnän».

Göktän ateş

51 Yaklaştı zaman, gökä kalksın, İsus karardı İerusalimä gitsin.

52 Kendindän öncä habercileri yol-ladı. Onnar Samariyalıların bir küü-yünä gittilər, ki hazırlasınnar konak eri gecelemek için.

53 İsusunu kabletmedilär, çünkü İerusalimä gidärdi.

54 Açıan Onun üürenicileri İakov hem İoan gördülär bunu, dedilär: «Saabi, kayıl mıysın, sımarlayalım, yaasın göktän ateş onnarın üstünä da yaksın onnarı, /nicä İliya yaptı/?»

55 İsus, dönüp, takazaladı onnarı /da dedi: «Bilmeersiniz, ne duhtan kullanmışsınız!»

56 Adam Oolu gelmedi kaybetsin insanı, ama kurtarsın»/. Sora gittilər başka bir küüyä.

Kim isteer izlemä İsusunu?

57 Açıan onnar gidärdilär yolda, bir adam İsusunu dedi: «Saabi, gidecäm Senin ardına, nereyi da Sän gitsän».

58 İsus cuvap etti: «Tilkilerin inne-ri, kuşların yuvaları var, ama Adam Oolu yok nereyi başımı koysun».

59 Başka birisinä dedi: «Gel ardı-ma». O cuvap etti: «Saabi, brak, il-kin gideyim bobamı gömeyim».

60 Ama İsus cuvap etti: «Brak, ölümlär ölümlerini gömsün, ama sän git da habärlä Allahın Padişahlımnı».

61 Taa başkası dedi: «Saabi, gide-cäm Senin ardına, ama ilkin brak, gideyim evdekilerimä „kal saalicak-lan“ söyleyim».

62 İsus cuvap etti: «Herbiri, kim koyêr elini pulaa da geeri bakêr, yaraşmaz Allahın Padişahluna gir-sin».

İsus yollêr

etmiş üürenicisini nasaat etmä

10 Bundan sora Saabi seçti taa etmiş* üürenici. Yolladı on-narı ikişär-ikişär Kendi önu sora

* 10:1 Etmiş: kimi tekstlerdä «etmiş iki».

hepsi kasabalara hem erlerä, nereyi O gitmää istärdi.

²Dedi onnara: «Bereket büük, ama işçi az! Onuştan dua edin berekedin çorbacısına, çıkarsın işçi ekinnerini toplamaa.

³Gidin! Yollêêrim sizi, nicä kuzuları yabancılar içinä.

⁴Almayın kendinizlän ne kesä, ne hiybä, ne dä ayak kabı. Kimseylän yolda selämnäşmeyin.

⁵Herbir evdä, nereyi gireceniz, deyasınız: „Usluluk olsun bu evdä!“

⁶Eer varsa orada usluluk oolu, sizin seläminiz kalacak onunnan, başka türlü dönecek sizä geeri.

⁷O evdä kalın, iyin hem için, ne vereceklär. Zerä işçi kendi işi için başış kabletsin düşer. Evdän evä gezmeyin.

⁸Herbir kasabaya, nereyi gireceniz hem neredä kabledileceniz, iyin ne koyaceklar önünüzä.

⁹Orada alıştırm hastaları, deyip: „Allahın Padişahlı yaklaştı sizä“.

¹⁰Ama herbir kasabada, nereyi gideceniz, da kabletmeyeceklär sizi, orada sokaa çıkın da bölä deyin:

¹¹„Kasabanızdan ayaklarımıza konan tozu azar gibi silkeriz sizä karşı, ama hep okadar bilin, Allahın Padişahlı yaklaştı sizä“.

¹²Söleerim sizä, ani daava günündä Sodom kasabasına taa ilin olacek, nekadär o kasabaya.

Vay inansız kasabalara!

¹³Vay sana, Horazin! Vay sana, Vifsaida! Zerä, eer bu kudretli işlär, ne sizdä yapıldı, Tir hem Sidon kasabalarında yapılaydı, çoktan çuvalan giyimni hem kül üstünä oturup, günahlarından Allaha döneceydilär.

¹⁴Ama daava günündä taa ilin olacek Tir hem Sidon kasabalarına, nekadär sizä.

¹⁵Sän, Kapernaum, gökä kadar mı üüseklenecän? Diil, sän ölümlär erinä düşecän.

¹⁶Kim sesleyecek sizi, Beni sesleyecek. Kim sizdän atılacak, Bendän atılacak. Ama kim Bendän atılacak, o atılacak Ondan, Kim Beni yolladı».

Etmış üürenici döner geeri

¹⁷O etmiş kişi döndülär büük sevinmäklän da dedilär: «Saabi, artık fena duhlar da sesleerlär bizi Senin adınnan».

¹⁸İsus dedi: «Gördüm şeytanı, angısı düştü göktän, nicä bir çimçirik.

¹⁹Verdim kuvet sizä, basasınız yılannar hem skorpionnar üstünä hem duşmanın bütün kuvedi üstünä. Hiç bişey sizä zarar yapmayacak.

²⁰Siz sevinmeyin, ani fena duhlar sizi sesleer, ama sevinin, ani adınız göklerde yazılı».

Boba hem Ool

²¹O saat İsus Ayoz Duhlan sevinde da dedi: «Şükür ederim Sana, Boba, ani sakladın bunnarı aarif hem fikirli olannardan da açtın evlatlara. Hakına, Boba, budur Senin istediin!

²²Hepsini Bobam Benim elimä verdi. Kimsey bilmeer, kimdir Ool, Bobadan kaarä, hem kimsey bilmeer, kimdir Boba, Ooldan kaarä, hem onnardan, kimä Ool isteer açmaa».

²³Sora döndü üürenicilerine da salt onnara dedi: «Mutlu gözlär, ani görerlär, ne siz görersiniz!

²⁴Zerä söleerim sizä, ani çoyu proroklardan hem padişahlardan istedilär görmää, ne siz görersiniz, hem işitmää, ne siz işidersiniz, ama görmedilär hem işitmedilär».

Acıyannıklı samariyalı

²⁵Bir zakon üüredicisi kalktı dene-sin İsusu da dedi: «Üüredici, ne yapayım, ki diveç yaşamak edeneyim?»

²⁶İsus dedi: «Ne var yazılı Zakonda? Nasıl okuyêrsın?»

²⁷O cevap etti: «Sevâsin Saabi Allahını bütün ürâännän, bütün canınnan, bütün kuvedinnän hem bütün aklınnan hem sevâsin yakın olanını, nicä kendini».

²⁸İsus dedi ona: «Dooru cevap ettin, yap ölä da yaşayacan».

²⁹Ama o istedi kendini doorutsun da İsusua sordu: «Kimdir yakın olanım?»

³⁰İsus enidän lafetti da dedi: «Bir adam İerusalimdän İerihona gidärdi, haydutların elinä düştü. Onnar onu soydular, düüyüp, yarı ölü braktılar, sora gittilär.

³¹Razgelä, bir popaz o yoldan geçärdi. Onu görüp, yolun öbür tarafına geçti.

³²Hep ölä bir leviyli oradan geçärdi. Onu görüp, yolun öbür tarafına geçti.

³³Ama bir samariyalı, bu yoldan geçärkän, yaklaştı, onu görüp, canı acıdı.

³⁴Yanına geldi, zeytin yaayı hem şarap döktü da yaralarını baaladı. Sora pindirdi eşek üstünä, götürdü bir konak evinä da zaamet güttü ona.

³⁵İkinci günü, açan yollandı, çıkardı iki dinar da verdi konak evinin çorbacısına, deyip: „Bakasın onu,

ne harcayacan taa zeedä, dönmem-dä ödeyecäm sana“.

³⁶Kim bunnarın üçündän, sayêrsın, haydutların elinä düşmüşün yakın olanıydı?»

³⁷O cevap etti: «O, kim yardım etti ona». Ozaman İsus cevap etti: «Git, sän dä ölä yap».

Marfa hem Mariya

³⁸Açan İsus yolda bulunardı, üürenicilerinän girdi bir küüyä. Bir karı, adı Marfa, kabletti Onu kendi evinä.

³⁹Onun vardı kızkardeşı Mariya, angısı, oturup Saabinin ayakları yanında, seslärdi Onun sözünü.

⁴⁰Marfa çok çalışardı, ki izmet etsin. İsusua yaklaşıp, dedi: «Saabi, senin kasavetin yok mu, ani kızkardeşim beni braktı, yalnız izmet edeyim. Desänä ona, yardım etsin bana».

⁴¹Saabi cevap etti ona: «Marfa, Marfa, çok işlär için sän zaamet hem kahr güdersin.

⁴²Sade bir iş lääzım sana. Mariya seçti ii tarafını, ani hiç alınmayacak ondan».

Bizim Boba

11 Bir gün İsus dua edärdi bir er-dä. Açan bitirdi duasını, birisi üürenicilerdän dedi: «Saabi, üüret bi-zi dä dua edelim, nicä İoan üüretti kendi üürenicilerini, dua etsinnär».

²İsus dedi: «Açan dua edersiniz, deyin:

„/Ey göklerde olan/ Boba,

Ko ayozlansın Senin adın.

Ko gelsin Senin Padişahlın.

/Ko olsun Senin istediin, nicä gök-tä, ölä erdä dä./

³Hergünkü ekmeemizi her gün bizä ver.

4 Baaşla bizim günahlarımızı,
Zerä biz dä baaşlêêrız hepsini,
kim bizä borçlu.

Götürmä bizi denemeyä,
/Ama kurtar kötü olandan/“».

Çalışmak duada

5 Sora dedi: «Eer sizin birinizin
varsa dostu, da o gecä yarısı gidärsä
ona da deyärsä: „Dostum, ver bana
ödünç üç ekmek,

6 zerä geldi yoldan benim bir dostum,
da yok ne onun önünä koyayım“;

7 içyandan onun dostu cuvap edärsä:
„Savaşırma beni, zerä kapu kitli,
uşaklarım benimnän pat üstündä,
yok nasıl kalkayım da ekmek vereyim
sana“.

8 Söleerim sizä, eer kalkmarsaydı
versin dostuna gibi, hep okadar
bunun kalın üzlülüü beterinä kalkacak
da hepsini, ne läüzim, verecek.

9 Onun için deerim sizä: isteyin –
da verilecek; aarayın – da bulacınız;
urun – da açılacak.

10 Zerä kim isteer – edener, kim
aarêêr – bulêr, hem kim urêr – ona
açılêr.

11 Var mı sizin aranızdan boba,
angısının oolu ekmek istärkän,
versin ona taş? Osa balık istärkän,
versin yılan balık erinä?

12 Osa yımırta istärkän, versin
skorpion?

13 Eer siz, ani fenaysınız, bilärseniz
uşaklarınıza ii baaşışlar vermää,
nekadar taa çok sizin Gökteki Boba-
nız verecek Ayoz Duhu onnara, kim
Ondan isteyecek».

İsus hem Veelzevul (şeytan)

14 İsus bir hastadan, angısı lafe-
dämärdi, çıkarardı fena duhu. Ačan

yaptı bunu, o hasta olan başladı la-
fetmä, da insan şaştı.

15 Kimisi deyärdi: «Fena duhları
çıkârêr Veelzevulun – fena duhların
öndercisinin – kuvedinnän».

16 Başkaları, ki denesinnär İsus,
istärdilär bir nişan göktän gösterson.

17 İsus annadı onnarın neetlerini,
onuştan dedi: «Herbir padişahlık,
ani bölüner da karşı gider kendi-
kendinä, daalêr. Hep ölä herbir ev,
neredä bölünmäk olêr, daalêr.

18 Eer şeytan bölündüseydi kendi-
kendinä, nesoy var nasıl dursun
onun padişahlı? Siz deersiniz, ani
Bän uuradarmışım fena duhları Veel-
zevulun kuvedinnän.

19 Eer Bän çıkararsaydım fena duh-
ları Veelzevulun kuvedinnän, oza-
man sizin adamnar kimin kuvedin-
nän çıkarêrlar? Bunda onnar sizä
daava keseceklär.

20 Eer Bän çıkararsaydım fena duh-
ları Allahın kuvedinnän, ozaman Al-
lahın Padişahlı sizädän etişti.

21 Ačan bir adam, kaavi hem islää
silähli, koruyêr kendi evini, onun
varlı korkusuzlukta.

22 Ama açan gelir onun üstünä
birkimsey, taa kaavi ondan, da en-
seer onu, ozaman alêr kuvetlän onun
silählarını, angılarına o umutlanar-
dı, da payeder, ne ondan aldı.

23 Kim diil Benimmän, o karşı Bana.
Kim toplamêêr Benimmän, o daadêr.

Fena duh döner geeri

24 Ačan fena duh çıkêr adamdan,
o gezer susuz erlerdä, raatlık aarêêr,
da çünkü bulamêêr, deer: „Döneym
evimä, neredän çıktım“.

25 Geldii zaman, bulêr onu süpü-
rölmüş hem donak.

²⁶Sora gidip, alêr kendisinnän başka edi duh, taa fena, nekadar kendisi. Girerlär içyanına da orada erleşerlär. Butakım, adamın son halı olêr taa kötü, nekadar baştakı».

Hakına mutluluk

²⁷Açan İsus sölärdi bu lafları, bir karı insandan büyük seslän baardı: «Ne mutlu Senin anan, kim taşıdı hem emzirdi Seni!»

²⁸İsus cevap etti: «Taa ne mutlu onnara, angıları sesleerlär hem tamnêêrlar Allahın sözünü!»

İnanın nışanı

²⁹Açan çok insan toplandı, İsus lafetmä başladı: «Bu senselä – kötü bir senselä, isteer bir nışan, ama ona verilmeyecek başka nışan, prorok İnanın nışanından kaarä.

³⁰Zerä, nicä İona oldu bir nışan Nineviya kasabasının insanı için, hep ölä Adam Oolu da olacak nışan bu senselä için.

³¹Üülendän padişahka kalkacek daava günündä bu senselenin adamnarının da kabaatlandıracek onnarı, zerä o geldi dünneyin kenarından, ki işitsin Solomonun aarifliini, ama bütün burada durêr Birisi, Angısı taa büyük Solomondan.

³²Nineviya kasabasından insannar daava günündä kalkaceklar bu senselenin adamnarının da kabaatlandıraceklar onnarı, zerä onnar, İnanın nasaadını işidip, kendi günahlarından Allaha döndülär, ama bütün burada durêr Birisi, Angısı taa büyük İnanadan.

Güüdenin aydınnu

³³Kimsey tutuşurmêêr şafkı, ki kaysun onu bir saklı erä eki küp altı-

na, ama koyêr onu kandillik üstünä, ki kim girer, görsünnär aydınnu.

³⁴Göz – güüdenin aydınnu. Eer senin gözün saa olarsaydı, bütün güüdän aydınnikta olacek. Ama senin gözün kötüseydi, bütün güüdän karannıkta kalacek.

³⁵Onun için bak aydınnik, ani sendä, karannık olmasın.

³⁶Eer bütün senin güüdän aydınniksa, da hiç bir tarafı karannıklı diilsä, bu taman bir aydınnik olacek, ölä nicä bir şafk yalabıklınnan seni aydınnadêr».

Bilgiçleri hem fariseyleri takazalamak

³⁷Açan İsus bunnarı sölärdi, bir farisey Onu buyur etti kendisinä konna. İsus geldi da sofraya oturdu.

³⁸Açan farisey gördü, ani İsus imektän öncä ellerini yıkamadı, şaştı.

³⁹Ama Saabi dedi: «Siz, fariseylär, yıkêêrsınız çölmään hem çanaan dışansını, ama içyansı hırsızlıklar hem fenalıklar dolu.

⁴⁰Fikirsizlär! Kim yarattı dışansını, yaratmadı mı içyansını da?

⁴¹Yapın iilik, ne var sizdä, ozman sizin için hepsi temiz olacek.

⁴²Vay sizä, fariseylär, zerä siz verersiniz onuncu payını naanedän, sedef otundan hem başka eşilliklerdän, ama unudêrsınız dooruluu hem Allahın sevgiliini. Bunnarı lääzim yapasınız, kalanını da brakmayasınız!

⁴³Vay sizä, fariseylär! Zerä siz sinagogalarda seversiniz oturmaa ilk skemnelerä, beenersiniz, insan seläm versin sizä meydannarda.

⁴⁴Vay sizä, /bilgiçlär hem ikiüzlü fariseylär! Siz nışansız mezarlar

gibi, ani görünmeêrlâr, da insan bil-meyeräk, çiiineer onnarı».

⁴⁵Zakon üüredicilerindän birisi dedi: «Üüredici, sölärkän bunnarı, bizi dâ gücendirersin».

⁴⁶İsus cuvap etti: «Vay sizä, zakon üüredicileri! Zerä siz aar üklär insan taşısın koyêrsınız, ama kendiniz o üklärä baarlem parmaanızlan diimeersiniz.

⁴⁷Vay sizä, ani proroklara mezar kurêrsınız, kimi öldürdü sizin bobalarınız.

⁴⁸Butakım, gösterersiniz, ani bobalarınızın işlerinnän kayılınsız, çünkü onnar prorokları öldürdülâr, siz dâ mezar düzersiniz.

⁴⁹Onuştan Allahın Aariflii deer: „Yollayacam onnara Benim proroklarımı hem apostollarımı: kimisini öldürecekler, kimisini koolayacaklar!“.

⁵⁰Onun için bu senseledän esap sorulacak prorokların kannarı için, ani döküldü taa dünneyn kurulmasından,

⁵¹Avelin kanından Zahariyanın kanınadan, angısı öldürüldü Ayoz binanın hem kurbannın arasında. Aslı söleerim sizä: esap sorulacak bu boy insandan!

⁵²Vay sizä, zakon üüredicileri, zerä siz aldınız elinizä bilgi kapusunun anatarını, ama ne kendiniz girersiniz, ne dâ, kim isteer girsın, brakêrsınız!»

⁵³Açan İsus çıktı oradan, bilgiçlâr hem fariseylâr, dakılıp, çok sormaklar koydular, ki sölesin çok işlâr için.

⁵⁴Çalıştlar, kıstırsınnar Onu bir yannış laflan, ki sora kabaatlandır-sınnar.

Olmayın ikiüzlü

12 Bu vakıt, açan çok binnän insan toplandı ölä, ani çiinârdilâr biri-birini, İsus başladı üüretmää üürenicilerini, deyip: «Korunun fariseylerin mayasından, ani ikiüzlü-lüktür.

²Yok bişey örtülü, ani açılmasın hem yok bişey saklı, ani anaşılmasın.

³Onuştan, ne sölediniz karannıkta, o işidilecek aydınnıkta. Ne fisir-dediniz içerdä, o haberlenecek evle-rin örtüleri üstündän.

⁴Söleerim sizä, Benim dostlarım, korkmayın onnardan, kim güüdeyi öldürer, ama başka bişey yapamêêr.

⁵Söleerim, kimdän korkasınız: korkun Allahtan, Angısı öldürdük-tän sora, kuvedi var cendemä at-sın. Sizä deerim: elbetki, Ondan korkun.

⁶Satılmêêr mı beş saçak kuşu iki assariyâ? Onnarın birisi bilä unu-dulmêêr Allahtan.

⁷Sizin başımızda hepsi saçlarınız sayılı. Onuştan korkmayın. Siz taa paalıysınız çok saçak kuşlarından.

⁸Söleerim sizä, ani kim şaatlık edecek Bana insanın önündä, onu Adam Oolu da şaatlık edecek Allahın angillerinin önündä.

⁹Ama kim atılacak Bendän insanın önündä, ondan Bän dâ atılacam Allahın angillerinin önündä.

¹⁰Eer birkimsey lafedärsä Adam Ooluna karşı, afedilecek. Ama kim kötüleyecek Ayoz Duhu, afedilme-yecek.

¹¹Açan götüreceklâr sizi sinago-gaların, zaabitlerin hem çorbacıların önünä, düşünmeyin, netürlü doo-ruluunuzu çıkarmaa eki ne cuvap etmää,

¹²zerä Ayoz Duh üüredecek sizi, ne lafedäsınız ozaman».

Korunun para tamahlundan

¹³Birisi insandan İisusa dedi: «Üüredici, sölä benim kardaşıma, payetsin bizä bobamızdan kalma varlı».

¹⁴«Be adam, – cuvap etti İisus, – kim koydu Beni daavacı olayım eki payedeyim varlımızı?»

¹⁵Sora dedi: «Bakın, korunun her türlü para tamahlundan, zerä yaşamak tutunmêê varlım bolluundan».

¹⁶Sora söledi bir örnek: «Bir zengin adamın merasında büük bereket oldu.

¹⁷O kendi-kendinä düşünärdi hem deyärdi: „Näbayım? Yok nereyi bekedimi toplayım.

¹⁸Tä ne yapacam: eski ambarlarımı bozacam da taa büük eni ambarlar yapacam. Orayı toplayacam hepsi ekinnerimi hem varlımı.

¹⁹Sora deyecäm canıma: canım, var çok iilik toplu çok yıllar için; dinnen, i, iç hem şennen!“

²⁰Ama Allah dedi ona: „Sän fiksizsin, bu gecä senin canın alınacak. Bunnar, ne hazırladın, kimä kalacak?“

²¹Hep butürlü olêr onunnan da, kim toplêêr zenginnik kendisi için, ama zenginnämeer Allahta».

Kahırlanmayın

²²Sora İisus dedi üürenicilerinä: «Onuştan deerim sizä, kahırlanmayın yaşamak için, düşünmeyin, ne iyeceniz hem ne güüdenizä giyeceniz.

²³Yaşamak taa paalı, nekadar imäk, hem güüdä taa paalı, nekadar ruba.

²⁴Bakın gargalara. Onnar ne eker, ne dä biçer. Onnarın yok ne ambarları, ne dä çitleri, ama Allah onnarı doyrêr. Siz çok taa paahysınız kuşlardan!

²⁵Hem kim sizdän, artık kahırlanıp, var nasıl eklesin baarlem bir endezä kendi boyuna*?

²⁶Eer yapamarsaydınız en küçük işi, ozaman neçin kahırlanêrsınız kalan işlär için?

²⁷Esap alın, nesoy büüyer zambaklar. Onnar ne zaametlener, ne dä dokuyêr. Ama deerim sizä: artık Solomon bütün donaklında giinämêdi, nicä onnarın birisi.

²⁸Çünkü Allah bölä giidirer otu, ani büün kırdar, ama yaarin ateşä atılacak, nekadar taa çok giidirecek sizi, az inancılar?

²⁹Aaramayın, ne imää hem ne içmää. Bunun için kasavetlenmeyin.

³⁰Zerä hepsini bunnarı dünnä inannarı aarêêr. Bobanız biler, ani bunnar läüzim sizä.

³¹Hepsindän öncä arayın Allahın Padişahlımı, kalan işlär dä verilecek sizä.

³²Korkma, sän, küçük sürü. Sizin Gökteki Bobanız havezliklän verer Padişahlı sizä.

³³Satın ne var sizdä, da yapın iilik. Kendinizä eskimöz keselär hazırlayın – geçmöz zenginnik göklerde, nereyi hırsız sokulmêêr hem güvä imeer.

³⁴Zerä neredä sizin zenginniiniz, orada sizin üreeniz dä olacak.

* 12:25 Boyuna – yada «yaşamasına».

Kuşku izmetkerlär

³⁵ Olun hazır, beliniz kuşaklı olsun, şafklarınız yansın.

³⁶ Olun, nicä adamnar, ani çorbacılarını bekleerlär, düündän dönsün, ki gelip, kapuya urduyan, çabuk açsınar.

³⁷ Ne mutlu çıraklar, angılarını çorbacı gelmesindä açıkgöz bulacek! Dooru söleerim sizä, ani oturdacek sofraya da, kuşanıp, izmet edecek onnara.

³⁸ Eer gelmiş olarsaydı ikinci eki üçüncü gecä bekçiliindä, ne mutlu olacek izmetkerlerä, angılarını çorbacı açıkgöz bulacek!

³⁹ Bunu bilin, eer bileydi ev çorbacısı, ne saatta hırsız gelecek, kuşku duraceydi da evini soysun brakmayaceydi.

⁴⁰ Siz dä olun hazır, zerä Adam Oolu gelecek o saatta, açan hiç düşünmeersiniz».

Aarif hem inanç çırak

⁴¹ «Saabi, bizim için mi söleersin bu örnää osa hepsi için mi?» – sordu Petri.

⁴² Saabi cevap etti: «Kimdir inanç hem aarif vekil, angısını çorbacısı koyacak cevapçı kendi evindä hepsi çırakların üstünä, vakıdında imää versin onnara deyni?»

⁴³ Mutlu çırak, angısını çorbacısı, gelmesindä, bulacek bölä yaparkan!

⁴⁴ Dooru söleerim sizä, ani koyacak onu cevapçı bütün kendi varlı üstünä.

⁴⁵ Ama çırak akılca deyärseydi: „Çorbacım oyalanêr gelmää“, da başlarsaydı düümää izmetkerleri hem izmetçiykaları, imää, içmää hem sarfoşluk etmää,

⁴⁶ onun çorbacısı gelecek bir gün, nezaman hiç beklämeer hem o saatta, nezaman hiç düşünmeer, çok düüyecek da onu inansız olannarlan bir erä koyacak.

⁴⁷ O çırak, angısı bilärdi çorbacının istediini, ama hazırlanmadı hem işi yapmadı, nicä çorbacı istärdi, bu çırak çok düülmüş olacek.

⁴⁸ Ama o, kim bilmeyeräk kabaat yaptı, az düülmüş olacek; zerä kimä çok verildi, çok istenecek dä, hem kimä çok inandırıldı, ondan taa çok cevap istenecek.

Bölümnük sebepleri

⁴⁹ Geldim ateş getireyim er üstünä da pek isteerim, ki şindi tutuşsun!

⁵⁰ Bir vaatizlik var, angısından läüzim geçeyim. Bu tamannanınca, çok zeetlenerim.

⁵¹ Sanêrsınız, geldim, usluluk mu getireyim erä? Söleerim sizä: diil usluluk, ama bölünmäk.

⁵² Zerä büündän ötää beş kişidän, ani yaşayaceklar bir ev içindä, üçü kalkacek karşı ikisinä, ikisi dä üçünä.

⁵³ Boba kalkacek ooluna karşı, ool da bobasına, ana – kızına karşı, kız da anasına, kaynana – gelinä karşı kalkacek, gelin dä kaynanasına».

Vakıdın nişannarı

⁵⁴ İsus bunu da dedi insana: «Açan görersiniz, günbatısından kalkêr bulut, siz hemen deersiniz: „Yaamur yaayacak“, ölä dä olêr.

⁵⁵ Açan lüzgär eser üülendän, deersiniz: „Sıcak olacek“, ölä dä olêr.

⁵⁶ İkiüzlülär, erin hem gökün üzünü annamaa bilersiniz. Nasıl bu vakıtları tanınmêersiniz?

⁵⁷Nesoy siz kendi-kendinizdän tanimêersınız, ne dooru?

⁵⁸Nezaman daavacının önünä gidersin senin karşı duranınnan, bak taa yolda annaş onunnan, ki sürümesin seni daavacının önünä, daavacı da vermesin seni zındancıya, angısı kapayacak seni zındana.

⁵⁹Söleerim sana, ani çıkmayacan oradan, ödämeyincä bitki leptonu*».

Pişman olun günahlarınızdan

13 Kimisi onnardan söledilär İisusa, ne oldu birkaç Galileyadan adamnarlan, angılarını Pilat, öldürüp, kannarını karıştırmış onnarın kurbannarınnan.

²«Sanêrsınız, ani bu galileyalılar taa günahkerdilär kalanından mı, da butürlü razgeldi? – sordu İisus. –

³Diil! Ama, Bän söleerim, eer siz dä pişman olmarsaydınız günahlarınızdan, hep ölä kaybeleceniz.

⁴Osa o onsekiz kişi, kimin üstünä Siloam külesi düştü da öldürdü onnarı, sanêrsınız, ani taa günahkerdilär mi hepsi kalan insandan İerusalimdän?

⁵Bän söleerim sizä: diil. Ama eer siz dä pişman olmarsaydınız günahlarınızdan, hep ölä kaybeleceniz».

Meyvasız fidan

⁶İisus söledi bu örnä: «Bir adamın vardı bir incir fidanı, koyulu kendi baasında. Gelip, fidanda aaradı meyva, ama bulmadı.

⁷Da dedi baacıya: „Üç yıl var, nicä bän gelip aarêırım meyva bu fidanda, ama bulamêırım. Kes onu, neçin boşuna eri emsin?“

⁸„Saabi, beklä taa bir yıl, kazacam onu doz-dolay, koyacam kökünä fişki, – cuvap etti baacı. –

⁹Beki ondan sora getirir meyva, ama eer getirmärseydi, gelän yıla kesärsin onu“».

Cumertesi günü hasta karı alıştırıldı

¹⁰İisus üüredärdi insanı bir cumertesi günü sinagogaların birindä.

¹¹Orada bulunardı bir karı, angınsında onsekiz yıl hastalık duhu vardı. O kamburlanmıştı da hiç uzlanamardı.

¹²Açan İisus gördü onu, çaardı da dedi: «Karı, kurtuldun derdindän».

¹³Koydu ellerini onun üstünä. Karı çabuk dooruldu da başladı Allahı metinnemä.

¹⁴Ama sinagoganın öndercisi üfkelendi, ani İisus cumertesi günü alıştırêr, onuştan dedi insana: «Var altı gün, nezaman läözüm işlenilsin. Gelin o günnerdä, alışmaa hastalıklardan, ama diil cumertesi!»

¹⁵Saabi cuvap etti ona: «İkiüzlülär, herkeziniz cumertesi günü götürmeersiniz mi, çözüp ahırdan öküzü eki eşää, sulayasınız?»

¹⁶Bu karı, Avraamın kızı, angısını şeytan tuttu baalı onsekiz yıl, acaba düşmärdi mi onu cumertesi günü boşandımaa bu derttän?»

¹⁷Açan İisus butürlü lafetti, hepsi karşı durannar utanmış kaldılar. Herkezi sevinärdi hepsi metin işlerä, ani yapardı İisus.

Hardal toomu hem hamur mayası

¹⁸Sora İisus dedi: «Neyä benzär olur Allahın Padişahlı, neylän benzedeyim onu?»

* 12:59 Lepton – en ufak para.

¹⁹Benzeer bir hardal toomuna, ani adam, alıp, eker aulu içinä. Toom büüyey da aaç gibi olêr. Gök kuşları yuva yapêrlar onun dallarında».

²⁰Sora enidän dedi: «Neyä benzedeyim Allahın Padişahlını?»

²¹O benzeer bir parça hamur mayasına, ani alêr bir karı da karıştırêr üç ölçü unnan, bütün hamuru kabartsın».

Dar kapu

²²İsus gezârdi küüdän küüyä hem kasabadan kasabaya, üüredârdi insanı, gideräk İerusalimä.

²³Birkimsey sordu Ona: «Saabi, sanki kurtulmuşlar azlık mı olaceklar?»

²⁴O cevap etti: «Çalışın girmää dar kapudan. Zerä sizä deerim: çoyu çalışacak, ama girämeyecek.

²⁵Nezaman evin çorbacısı kalkıp kapuyu kapayacak, siz duracenz dışanda, uracenz kapuya da deyececniz: „Saabi, aç bizä!“ Ama O cevap edecek: „Tanımêrim sizi, neredän geldiniz“.

²⁶Ozaman başlayacenz Ona demää: „Biz idik hem içtik Seninnän barabar. Bizim sokaklarda Sän üürettin insanı“.

²⁷Da O cevap edecek: „Bilmee-rim, neredänsiniz, uzaklaşın Bendän hepsiniz, ani zakonsuz yaşadınız“.

²⁸Orada olacak aalamak hem dış gıcırdatması. Görecenz Avraamı, İsaakı, İakovu hem hepsi prorokları Allahın Padişahlında, ama kendiniz dışanda kalacenz.

²⁹Geleceklär günduusundan hem günbatusından, poyrazdan hem üülen-
dän, Allahın Padişahlında sofraya oturaceklar.

³⁰Kimisi, ani şindi bitki, orada ilk olacek, hem kimisi, ani şindi ilk, bitki olacek».

İsus aalêr İerusalim için

³¹O saat geldi birkaç farisey da dedilär İsusı: «Çık da git buradan, zerä İrod öldürmää isteer Seni».

³²«Gidin da söyleyin o tilkiyâ: „Tä, çıkarêrim fena duhları hem alıştı-
rım hastaları büün hem yaarın, öbür-
günä bitirerim“.

³³Bana lääzım büün, yaarın hem öbür-
günä yolda gideyim, zerä yok
nicä prorok ölsün İerusalimdän dışarı.

³⁴İerusalim, İerusalim, ani öldürersin prorokları hem taşlan düü-
yersin sana yollanılmışları! Kaç
sıra istedim toplayım senin uşakla-
rını, nicä kloçka toplêr piliçleri-
ni kanatları altına, ama siz istämedi-
niz!

³⁵Tä, eviniz sizä boş brakılêr. Sö-
leerim sizä, ani görmeyecenz Beni
gelmeyincä o vakıt, açan deyececniz:
„İsözlenmiş olsun, kim geler Saabi-
nin adına!“»

Ne düşer cumertesi yapmaa?

14 Bir cumertesi günü İsus gir-
di farisey öndercilerin birisi-
nin evinä ekmek imää. Fariseylär
yakından Onu gözledärdilär.

²Ona karşı oturdu bir hasta adam,
angısının güüdesi su toplamıştı.

³Ozaman İsus sordu zakon üü-
redicilerine hem fariseylä: «Düşer
mi cumertesi günü hastalıktan alış-
tırmaa osa düşmeer mi?»

⁴Onnar sustular. Ozaman İsus
tuttu bu hasta adamı da alıştırdı, so-
ra, brakıp,

⁵ dedi: «Kim sizdän, düşürseydi eşää* yada öküzü bir pınar içinä, da cumertesi günü hızlı çıkarmasın onu?»

⁶ Bu laflara bişey cuvap edämedilär.

Yavaş olun

⁷ Sora İsus esap aldı, nicä buyur edilmişlär sofrada bakardılar öndeki erleri, onuştan onnara bunu söledi:

⁸ «Eer seni buyur edärsedydilär bir düünä, çalışma oturmaa öndeki erä, ki olmasın birkimsey taa üstün sendän buyurulmuşlar içindän,

⁹ da ikinizi buyur edän, sana yaklaşıp, demesin: „Eri ver bu adama“. Sän utanmaklan läüzim olacek oturasın en geeridä.

¹⁰ Ačan seni buyur ederlär bir konuşa, git da otur en geeridä, da açan gelecek buyur edän, ki teklif etsin seni, deyip: „Ba dost, diiş taa önünä“, bu olacek sana ikram hepsi sofrada oturanın önündä, angıları seninnän barabar.

¹¹ Herkezi, kim kendini üüseklendirer, o aşaalannış olacek, hem kim kendini aşaaladêr, o üüseklenmiş olacek».

Kimi läüzim çaaralum sofraya

¹² Sora İsus danıştı buyur edenä da dedi: «Ačan koyêrsın bir sofraya, çaarma kendi dostlarını, kardaşlarını, hısımınarını, ne dä senin zengin komuşularını, olmasın deyni, ki sora onnar da kendi sıralarında çaar-sınnar seni. Butürlü sän kabledersin ödek senin iiliinä.

¹³ Ačan koyêrsın bir sofraya, çaar o fukaara olannarı, sakatları, topalları hem köörları.

¹⁴ Da mutlu olacan, zerä onnar yok neylän çevirsinnär sana geeri. Bunun için sana ödek olacek dooru olannarın dirilmesindä».

Büük konuş

¹⁵ Birisi onnardan, angıları sofrada oturdılar Onunnan barabar, işidip bu lafları, dedi: «Ne mutlu onnara, kim oturacek sofrada Allahın Pa-dişahlında!»

¹⁶ İsus cuvap etti: «Bir adam hazırladı bir büük konuş da buyur etti çoyunu.

¹⁷ Ačan yaklaştı konuş vakıdı, yolladı çıraanı, desin çaarılmışlara: „Buyurun gelin, hepsi hazır“.

¹⁸ Ama onnar hepsi, sansın laflanmışlar, afetmäk istemäa başladılar. İlkikisi dedi: „Satın aldım top-rak da läüzim gideyim bakayım onu, yalvarêrim, afet“.

¹⁹ İkincisi dedi: „Satın aldım beş çift öküz, giderim, deneyim onnarı, yalvarêrim, afet“.

²⁰ Taa başkası dedi: „Şindi evlendim, onuştan yok nasıl geleyim“.

²¹ Çırac döndü geeri da söledi hepsini bunnarı çorbacısına. Ozaman evin çorbacısı pek gücendi da dedi kendi çıraana: „Çabuk çık kasabanın meydannarına hem sokaklarına da getir fukaaraları, sakatları, köörları hem topalları“.

²² Birazdana çırac deer çorbacıya: „Yaptım, nicä sımarladın, ama taa er var“.

²³ Ozaman çorbacı dedi çıraana: „Çık yollara hem aul boylarına da zorla hepsini, gelsinnär, ki benim evim dolsun.

* 14:5 Eşää: taa evelki tekstlerdä «oolu».

²⁴Zerä sizä deerim, ani teklif edilmişlerdän kimsey datmayacak benim soframdan, /zerä çok çaarılmış, ama az ayrılmış/“».

İsusun üürenicisi

²⁵İsusun ardına gidärdi çok insan. O döndü onnara da dedi:

²⁶«Eer birkimsey gelirseydi Bana, ama Bendän taa çok sevärseydi bobasını, anasını, karısını, uşaklarını, kardaşlarını, kızkardaşlarını ya da kendi yaşamasını, yok nasıl olsun Benim üürenicim.

²⁷Kim taşımêêr kendi stavrozunu da gelmeer Benim ardıma, o yok nasıl olsun Benim üürenicim.

²⁸Kim sizdän, açan isteer yapsın bir külä, oturmêêr ilkin yapsın esap, nekadar läözüm harcasın, ki baksın, başa çıkarabilecek mi?

²⁹Olmasın, ki temeli koyduktan sora bitirämesin, da hepsi bunu görennär gülmää başlasın,

³⁰deyeräk: „Bu adam başladı, ama başa çıkaramadı“.

³¹Yada angı padişah, cengä gidecää zaman, ilkin oturmêêr, annaşsın adamnarınnan, var mı nasıl on bin askerlän gitsin karşı başka padişaha, angısında var irmi bin asker?

³²Esabı çıkmarsaydı, yollêêr elçileri barışmak için, taa öbürü uzaktaykan.

³³Hep ölä siz dä, kim atılmêêr hepsindän, neyi var, yok nasıl olsun Benim üürenicim.

³⁴Tuz iidir, ama eer tuz dadını kaybedärseydi, nasıl onu enidän tuzlu yapabilirsin?

³⁵O ne topraa yarar, ne dä fişkı gibi faydalanar. Kalêr salt dışarı atmaa. Kimin var kulaa işitmää deyni, ko işitsin!»

Kayıp koyun

15 Hepsi harççılar hem günahkerlär yaklaşardılar İsusı seslemää.

²Fariseylär hem bilgiçlär maana bulardılar da deyärdilär: «Bu adam kableder günahkerleri hem iyer onnarlan».

³İsus söledi onnara bu örnää:

⁴«Kimin sizdän var üz koyunu, da kaybeder birisini, brakmêêr mı doksan dokuzu kırdı da gitmeer mi, aarasın kayıp koyunu, onu bulunca?

⁵Bulduktan sora sevinmâklän alêr onu sırtına,

⁶gelip evä, çaarêr dostlarını hem komuşularını da deer: „Sevinin benimnän, zerä buldum kayıp koyunumu“.

⁷Hep ölä deerim sizä, göktä taa büyük sevinmâk olêr bir günahker için, kim pişman olêr günahlarından, nekadar doksan dokuz dooru adam için, angıların yok zorları pişmannık için.

Kayıp gümüüş

⁸Eki angısı karılardan, kimdä var on gümüüş, kaybedip onnardan birini, tutuşturmêêr şafkı hem süpürmeer içersini, da esap almaklan aaramêêr, onu bulunca?

⁹Açan bulêr onu, çaarêr dostlarını hem komuşularını da deer: „Sevinin benimnän, zerä buldum gümüüşümü, ani kaybettiydim“.

¹⁰Hep ölä söleerim sizä, göktä olêr büyük sevinmâk Allahın angillerindä, açan bir yalnız günahker pişman olêr günahlarından».

Kayıp ool

¹¹Sora İsus söledi: «Bir adamın vardı iki oolu.

¹²O taa küçük oolu dedi bobasına: „Boba, ver varlıktan, ne düşer

bana“. Bobası payetti onnara varlığını.

¹³Birkaç gündän sora küçük ool, toplayıp hepsini, gitti bir uzak devletä, neredä gezdi hayırsızlıkta, daadıp hepsini, ne vardı onda.

¹⁴Açan hepsini harcadı, oldu bir büyük açlık devlettä, da o başladı yokluk çekmää.

¹⁵Sora gitti, yanaştı o memleketän bir adama, angısı onu yolladı, gütsün domuzları.

¹⁶O kayıldı baarlem domuzların imeklerinän doyunsun, ama kimsey onu brakmardı.

¹⁷Gelip kendinä, dedi: „Benim bobamın çıraklarının bolluktan var imeeleri, ama bän burada ölerim açlıktan!

¹⁸Kalkacam, gidecäm bobama da deyecäm: Boba! Yanıldım senin hem gökün önündä.

¹⁹Etmeerim adlanayım senin oolun, al beni kendinä bir çırak gibi“.

²⁰Ozaman kalkıp-gitti bobasına. Taa uzaktaykan, bobası gördü onu, canı acıdı, çıktı kaçarak ona karşı, kucakladı da öptü.

²¹Oolu dedi: „Boba, yanıldım gökün hem senin önündä, diilim yakışıklı adlanayım senin oolun!“

²²Ama boba dedi çıraklarına: „Hızlı getirin en ii rubayı da giidirin onu, verin bir üzük onun parmaana hem emeni ayaklarına.

²³Getirin beslenmiş danayı da kesin, iyelim hem şennenelim.

²⁴Zerä bu oolum öldüydü da dirildi, kayıptı da bulundu“. Da başladılar şennenmää.

²⁵Onun büyük oolu kırdaydı. Dönüp kırdan, yaklaştı evä, işitti muzıka hem oyun sesi.

²⁶Çaardı çırakların birisini da sordu: „Ne olër?“

²⁷Bu çırak söledi: „Senin kardaşın döndü geeri, boban kesti besli danayı, çünkü kardaşın saa bulundu“.

²⁸O üfkelendi da girsin içeri istämedi. Onun bobası, çıkıp dışarı, yalvardı, girsin.

²⁹O cuvap etti kendi bobasına: „Bukadar vakıt bän izmet ederim sana da bir sıra bilä basmadım sımarladını, ama sän bana vermedin baarlem bir olak, şenneneyim benim dostlarımnan.

³⁰Ama açan geldi bu senin oolun, angısı daattı senin varlığını maskara karırlan, onun için kestin en besli danayı“.

³¹Bobası cuvap etti: „Oolum, sän her zaman benimnänsin, hepsi, ne benim, onnar senin.

³²Ama läüzümdü sevinelim hem şennenelim, zerä bu senin kardaşın öldüydü da dirildi, kayıptı da bulundu“».

Diil dooru vekil

16 İsus bunu da dedi üürenicilerinä: «Bir zengin adamın vardı bir vekili, angısı için maana oldu, ki daadër çorbacımın varlığını.

²Çorbacı çaardı onu da dedi: „Ne işiderim bän senin için? Esap ver senin cuvaplunda, zerä artık yok nasıl vekil olasın“.

³Vekil kendi-kendinä düşünürdü: „Ne yapayım? Çorbacı çıkarır beni iştä. Kazmaa kuvedim yok, dilenmää utanêrım.

⁴Bilerim, ne yapmaa, ki insan kabletsin beni kendi evlerinä, açan çıkarılacam iştä“.

5 Çaarêr çorbacıya borçlu adamnari, herkezini yalnız. İlk olana sordu: „Nekadar borçluysun çorbacıma?“

6 „Üz ölçü zeytin yaayı“, – cevap etti o. Ozaman vekil deer: „Al borç kiyadını da hızlı yaz: elli ölçü“.

7 Sora ikincisinä sorêr: „Sän nekadar borçluysun?“ O cevap etti: „Üz ölçü booday“. Da deer ona: „Al borç kiyadını da yaz: seksän ölçü“.

8 Çorbacı metetti bu diil inanç vekili, ani fikirlän işledi. Çünkü bu dünneyn adamnari kendikilerinnän taa fikirli işleerlär, nekadar aydınının olannarı.

9 Bän sizä deerim: edeniniz dost kendinizä bu diil hakına zenginniklän, ki açan zenginnik bitecek, kabul olasınız diveç binalara.

10 Zerä kim inanç adam küçük işlerdä, o olacek inanç adam büyük işlerdä dä, ama kimä yok nasıl inanmaa küçük işleri, ona yok nasıl inanmaa büyük işleri dä.

11 Eer olmarsaydınız inanç bu diil hakına zenginniktä, ozaman kim sizä inandıracek hakına zenginnii?

12 Eer başkasının malında inanç diilseydiniz, kim verer sizä bişey, sizin olsun deyni?

13 Bir dä izmetkär yok nasıl izmet etsin iki çorbacıya. Zerä birisini beennärseydi, öbürünü beenmäz. Yada birisi için çalışkan olarsa, öbürü için kasavetsiz olur. Yok nasıl izmet edäsiniz hem Allaha, hem zenginnäa».

Gök Padişahlu hem Zakon

14 Fariseylär, anguları sevärdilär parayı, sesleyeräk bu lafları, başladılar gülmäa almaa İisusu.

15 İisus dedi onnara: «Siz çalışêrsınız kendinizi insanın önündä doo-

ru çıkarasınız, ama Allah tanıyêr üreenizi. Zerä ne insan meteder, ondan Allah azetmeer.

16 Zakon hem proroklar vardılar İoandan. İoandan buyanı Allahın Padişahlı nasaat olêr, da herkezi bakêr zorbalıklan orayı girmäa.

17 Taa kolay erlän gök geçecek, nekadar bir nokta AyoZ Zakondan düşecek.

18 Herkez, kim ayırılêr karısından da evlener başkasına, orospuluk yapêr. Kim dä evlener kocasından ayırılmış kariya, o da orospuluk yapêr.

Zengin hem Lazar

19 Vardı bir zengin adam, angısı giinärdi ergivan hem incä keten ru-baylan. Hergün yaşardı şenniktä hem sefalıkta.

20 Onun kapusunda yatardı zavalılı fukaara Lazar, dolu yaraylan.

21 Kayıldi doyunsun kırıntılarlan, ani düşerlär zenginın sofrasından. Artık köpeklär dä, gelip, yalardılar onun yaralarını.

22 Bir parça vakıttan sora fukaara öldü, angillär götürdülär onu Avraamın kucaana. Sora zengin adam öldü da gömüldü.

23 Açan zeetlenärdi ölülär erindä, o baktı da gördü uzaktan Avraamı, Lazarı da onun kucaanda.

24 Da baardı: „Boba Avraam, acı beni. Yolla Lazarı, yıslasın parmaanı su içindä da serinnetsin benim dilimi, zerä zeetlenerim bu yalın içindä“.

25 Avraam cevap etti: „Oolum, ak-lına getir, ani sän ii yaşadın, ama Lazar zor yaşadı, şindi o burada raatlık eder, ama sän zeetlenersin.

26 Bundan kaarä bizim hem sizin aramızda var bir titsi dipsizlik, ölä

ki, kim isteer buradan sizä geçsin yada sizdän bizä, yok kolaylır“.

²⁷Ozaman zengin olan dedi: „Yalvarêrim, boba, yolla Lazarı bobamın evinä,

²⁸zerä var beş kardaşım. Annat-sın onnara bunnarı, ki düşmesinnär onnar da bu zeet erinä“.

²⁹Avraam cuvap etti: „Var onnarda Moisey hem proroklar, onnari seslesinnär“.

³⁰„Olmaz, Avraam boba, – cuvap etti zengin olan, – salt buradan, ölüerdän gidärseydi birkimsey, ozaman onnar pişman olaceklar günahlarından“.

³¹Avraam cuvap etti: „Eer seslämärseydilär Moiseyi hem prorokları, eer ölüerdän dä birkimsey dirilärseydi, inanmayaceklar“.

Günaha düşürmeyin başkasını

17 İsus dedi üürenicilerine: «Yok nicä günaha sokan denemeklär gelmesin, ama vay ona, kimdän gelir!

²Taa ii olur, onun boynusuna bir dermen taşı assınar da onu deniz içinä atsınar, nekadar birisini bu en küçüklerdän günaha soksun.

³Esap alın kendi-kendiniz! Eer senin kardaşın sana karşı günah yaparsaydı, git da azarla onu. Eer pişman olarsaydı, afet onu.

⁴Eer o günaha girärseydi sana karşı edi sıra gündä da edi sıra gelärseydi, deyip: „Pişman olêrim“, afedäsin onu».

⁵Ozaman apostollar dedilär Saabiya: «Zeedelä bizim inanımızı!»

⁶Saabi dedi: «Eer sizdä olursa inan bir hardal toomu gibi, da deyärseydiniz bu dut fidanına: „Buradan

çık köklän da deniz içinä diiş!“ – o sesleyecek.

⁷Kim sizdän, çıraa kırdan geldii zaman sürmektän yada koyunnarı otlatmaktan, deer ona: „Hızlı gel, otur sofraya!“

⁸Demeer misiniz taa tez: „Hazır la imää, kuşan da izmet et bana, bän iyincä hem içincä, sora sän dä iye-cän hem içecän“.

⁹Şükür edersin mi sän çıraana, ani yaptı, ne sımarladın ona? /İnanmêrim!/
¹⁰Hep ölä siz dä, açan yapacınız hepsini, ne sımarlanmış, deyiniz: „Biz yaramaz çıraklar, yaptık, ne läüzimdi yapalım“».

On lepralı hasta saa oldular

¹¹Gidärkän İerusalimä, İsus geçti Samariyadan hem Galileyadan.

¹²Girärkän bir küü içinä, Ona karşı çıktılar on lepralı* adam. Onnar uzakta durdular.

¹³Sora büyük seslän baardılar: «İsus, Üüredici, acı bizi!»

¹⁴Açan İsus gördü onnarı, dedi: «Gidin, gösterilin popazlara!» Onnar, yolda gidärkän, paklandılar.

¹⁵Onnardan birisi, açan gördü saa olmuş kendini, büyük seslän Allahı metinneyeräk, geeri döndü.

¹⁶O düştü üzükoyunu İsusun ayaklarına da şükür etti. O bir samariyalıydı.

¹⁷İsus dedi: «Paklanmadı mı on kişi? Neredä dokuzu?»

¹⁸Bulunmadı mı kimsey, bu yabancından kaarä, geeri dönsün da Allahı metinnesin?»

¹⁹Sora dedi bu adama: «Kalk da git, senin inanın seni kurtardı».

* 17:12 Lepra – tıtsi deri hastalısı.

Allahın Padişahlı içinizdä

²⁰Fariseylär sordular İsus: «Nezaman gelecek Allahın Padişahlı?» İsus cuvap etti onnara: «Allahın Padişahlı gelmeyecek ölä, ani gözä ursun.

²¹Demeyeceklär sizä: „Tä orada!“ yada: „Tä burada!“. Zerä Allahın Padişahlı sizdä».

İsusun ikinci gelmesi

²²Sora dedi üürenicilerinä: «Gelecek vakıt, açan pek isteyeceniz göräsiniz Adam Oolunun günnerindän birini, ama görämeyeceniz.

²³Deyeceklär sizä: „Tä orada, tä burada!“ Yola çıkmayın, onnarın ardına gitmeyin.

²⁴Zerä, nicä çimçirik çakêr da aydınadêr gökü bir kenarından öbür kenarınadan, ölä olacak Adam Oolu da Kendi günündä.

²⁵Ama bundan öncä läüzüm çok zeet çeksın hem kabul olmasın bu boy insandan.

²⁶Nicä oldu Noyun günnerindä, hep ölä olacak Adam Oolunun günnerindä dä.

²⁷İyardılär, içärdilär, evlenärdilär o günä kadar, nezaman Noy girdi gemi içinä. Geldi potop da kaybetti hepsini.

²⁸Enidän olacak, nicä oldu Lotun günnerindä, nezaman insan iyärdi, içärdi, satın alardı, satardı, ekärdi hem ev yapardı.

²⁹Ama o günü, açan çıktı Lot Sodomdan, göktän ateş hem kükürt yaadı da hepsini kaybetti.

³⁰Hep ölä olacak o günü dä, nezaman Adam Oolu peydaLANacak.

³¹Kim o gündä bulunacak ev üstündä, inmesın almaa ev işlerini iç-

yandan. Kim olacak kırdä, dönmesın geeri evä.

³²Aklınıza getirin Lotun karısını.

³³Kim çalışacak kurtarsın yaşamasını, kaybedecek onu, ama kim kaybedecek yaşamasını, yaşamak edenecek.

³⁴Söleerim, o gecä iki kişi barabar bir patta olacak. Birisi alınacak, öbürü kalacak.

³⁵İki karı barabar un üüdeceklär. Birisi alınacak, öbürü kalacak.

³⁶İki adam olacak kırdä. Birisi alınacak, öbürü kalacak./»

³⁷Üürenicilär sordular: «Neredä, Saabi?» O cuvap etti: «Neredä leş olacak, orayı leş kartalları toplanacak».

Dul karı hem inansız daavacı

18 İsus söledi üürenicilerinä bir örnek, ki göstersın, ani läüzüm her zaman dua etmää da hiç brakılmamaa:

²«Bir kasabada vardı bir daavacı, angısı Allahtan korkmardı, insandan da utanmardı.

³O kasabada vardı bir dul karı, angısı sık gelärdi ona da yalvarardı: „Yap dooruluk bana benim karşı duranımnan“.

⁴O uzun vakıt istämedi dooruluk yapmaa, ama sonda kendi-kendinä dedi: „Allahtan korkmêêrım, insandan utanmêêrım.

⁵Ama, çünkü bu dul karı beni raada brakmêêr, ona dooruluk yapacam, ki, dayma gelip, kafamı düümesın“».

⁶Sora Saabi ekledi: «İşidersiniz mi, ne deer diil dooru daavacı?»

⁷Acaba Allah yapmayacak mı dooruluk seçilmişlerinä, kim Ona

yalvarêr gecä-gündüz? Çok mu onarı bekledecek?

⁸Söleerim sizä, tezdä yapacek dooruluk onnara. Ama Adam Oolu gelmesindä, erdä inan bulacek mı?»

Harççı hem farisey

⁹Söledi taa bir örnek onnara, kim kendinä umutlanêr hem kendini dooru sayêr, da başkasını așaalandırêr.

¹⁰«İki kişi gittilär Ayoz binaya dua etmä: birisi farisey, öbürü harççı.

¹¹Farisey ayakça durardı da bölä dua edärdi kendi-kendinä: „Allahım, şükür ederim sana, ani diilim kalan insan gibi: hırsız, kelepirci, orospu, eki nicä bu harççı.

¹²Bän iki sıra haftada oruç tutêrim, vererim onuncu payımı bütün gelirimdän“.

¹³Ama harççı durardı uzakta, kıyışmardı baarlem gözlerini gökâ kaldırsın. O düüyärdi güüsünä da de-yardı: „Acı Beni, günahkeri, Allahım!“

¹⁴Dooru söleerim sizä, bu harççı Allahın gözündä taa dooru gitti evä, nekadar farisey. Zerä kim kendini üüseklendirir, o așaalandırılacak, kim kendini așaalandırêr, o üüseklendirilecek».

İsus iisözleer uşakları

¹⁵Getirärdilär İsusä uşakları, ki diisin onnara, ama üürenicilär, görüp bunu, azarlardılar onnarı.

¹⁶İsus çaardı uşakları Kendinä da dedi: «Brakın uşakları gelsinnär Bana da durgutmayın onnarı, zerä Allahın Padişahlı onnarın gibileri için.

¹⁷Dooru söleerim sizä: kim kabletmeyecek Allahın Padişahlını bir uşak gibi, o orayı hiç girmeyecek».

Zenginnik hem diveç yaşamak

¹⁸Bir önderci sordu İsusä: «İ Üüredici, ne läüzüm yapayım, ki diveç yaşamak edeneyim?»

¹⁹«Neçin deersin Bana ii? Kimsey diil ii yalnız Allaktan kaarä, – cuvap etti İsus. –

²⁰Bilersin mi sımarlamakları? Orospuluk yapmayasın, öldürmeyäsin, çalmayasın, yalancı şaat olmayasın, bobanı hem ananı ikramnayasın».

²¹«Hepsi bunnarı tamannadım taa gençliimdän», – cuvap etti bu adam.

²²İsus, işidip bu lafları, dedi: «Sana salt bir iş etişmeer: sat varlığını, payet fukaaralara, da olacek haznan göktä. Sora gel da izlä Beni».

²³O, işidip bu lafları, pek gücenddi, zerä büük varlı vardı.

²⁴İsus, görüp, ani pek gücendi, dedi: «Ne zor girsin Allahın Padişahlına zengin olannar!

²⁵Taa ilin bir devä iinenin ku laandan geçsin, nekadar bir zengin adam Allahın Padişahlına girsin».

²⁶Onnar, angıları seslärdilär, dedilär: «Kim acaba kurtulabilir?»

²⁷İsus cuvap etti: «Ne insana olmaz, Allaha olur».

²⁸Ozaman Petri dedi: «Bak, biz braktık hepsini da geldik Senin ardına».

²⁹İsus ona dedi: «Doorusunu söleerim sizä, hepsi, kim braktı evini, karısını, kardaşlarını, anasını, bobasını eki uşaklarını Allahın Padişahlı için,

³⁰kabledecek çok taa zeedä bu ömürdä hem gelär ömürdä diveç yaşamak».

*İsus üçüncü sıra haberleer
ölümünü hem dirilmesini*

³¹ İsus, alıp bir tarafa oniki üürenicisini, dedi onnara: «Tä, biz gideriz İerusalimä. Hepsi, ne yazılı proroklardan Adam Oolu için, tamannanacak.

³² Zerä Adam Oolu verilecek yabancılarn ellerinä. Onu gülmää alaceklar, süüyeceklär hem tükürecekler üzünä.

³³ Onu kamçıylan düüyeceklär da öldürecekler, ama O üçüncü günü dirilecek».

³⁴ Onnar annamadılar bişey bu laflardan, zerä bu laflar onnar için kapalıydı. Onnar annayamadılar, ne O söledi.

Bir köör İerihon kasabasında

³⁵ Ačan yaklaşardı İsus İerihon kasabasına, bir köör oturardı yol boyunca, dilenerä.

³⁶ İşidip, ani yoldan insan geçer, sordu: «Ne olêr?»

³⁷ Ona söledilär: «Nazaretli İsus geçer».

³⁸ Ozaman o baardı: «İsus, Davidin Oolu, acı beni!»

³⁹ Onnar, kim gidärdi öndä, azarlardı onu, sussun, ama o taa pek baarardı: «Davidin Oolu, acı beni!»

⁴⁰ İsus durgundu, simarladı gertirsinnär köör adamı. Ačan o yaklaştı, İsus sordu:

⁴¹ «Ne isteersin sana yapayım?» O cuvap etti: «Saabi! Görmäk edeneyim».

⁴² İsus dedi: «Gör, senin inanın seni kurtardı».

⁴³ Köör adam çabuk görmää başladı da gitti İsusun ardına, Allahı metederäk. Hepsi insan, göreräk, ne oldu, metinnedilär Allahı.

Zakey

19 İsus girdi İerihon kasabasına da geçärdi kasaba içindän.

² Bir zengin adam, adı Zakey, harççıların zaabidi,

³ istärdi görsün İsusunu, ama insan beterinä görämärdi, zerä kendi alçak boyluydu.

⁴ Onuştan kaçtı ileri, pindi bir yaban incir aacına, İsusunu görsün, çünkü İsus lääzımdı geçsin bu yoldan.

⁵ Ačan İsus etiştı burayı, baktı yukarı, gördü onu da dedi: «Zakey, hızlı in erä, büün lääzım kalayım senin evindä».

⁶ Zakey hızlı indi erä da İsusunu sevinmäkläñ kabletti.

⁷ Görüp bunu, hepsi mırıldanmaa başladılar da deyärdilär: «Girdi konaklansın bir günahker adamın evindä!»

⁸ Ama Zakey, kalkıp, Saabiyä dedi: «Saabi, benim varlımın yarısını veririm fukaaralara. Eer birkimseyi aldattısaydım, ona çevirecäm geeri dört katına».

⁹ İsus dedi: «Büün bu evä geldi kurtulmak, zerä bu adam da Avraamın ooludur.

¹⁰ Adam Oolu geldi aarasın hem kurtarsın kayıp olannarı».

On altın için örnek

¹¹ Ačan İsus sölärdi bu lafları, İerusalimä yakındı. Çünkü çoyu sanardı, ani tezdä orada kurulacak Allahın Padişahlı,

¹² O söledi: «Bir adam üüsek boydan yollandı bir uzak memleketä, ki alısın elä padişahlı da sora dönsün geeri.

¹³ Çardı on çıraanı, verdi onnara on gümüş da dedi: „Bän geeri dönücä, koyun onnarı alış-verişä“.

14 Ama vatandaşları ondan azetmârdilâr, yolladılar habercileri ardına, sölesinnâr: „Biz istâmeeriz, sän padişahlık edâsin bizim üstümüzä“.

15 Açıan bu adam aldı padişahlı elä, döndü geeri da çaardı çıraklarını, kimä verdiydi altınları, ki görsün, ne kazandılar alış-verişliktän.

16 İlkisi geldi da dedi: „Çorbacı, senin gümüşünnan kazandım taa on gümüş“.

17 Ozaman çorbacı cuvap etti: „Helal, sän ii çıraksın, oldun inanç adam küçük işlerdä, onuştan koyêrim seni kullanıcı on kasabanın üstünä“.

18 Geldi ikincisi da dedi: „Çorbacı, senin gümüşünnan kazandım taa beş gümüş“.

19 Çorbacı cuvap etti: „Sän beş kasabada kullanıcı olacan“.

20 Geldi üçüncüsü, deyip: „Çorbacı, tâ getirdim senin gümüşünü. Korudum onu sarılı bir peşkir içindä,

21 zerä korktum sendän. Sän bir keskin adamsın, alêrsın oradan, nereyi koymadın, hem biçersin, neredä ekmedin“.

22 Ozaman çorbacı dedi: „Yaramaz çırak! Daava kesecäm sana senin kendi laflarına görä. Bilärdin, ani bän keskin bir adamım, alêrim oradan, nereyi koymadım, hem biçerim, neredä ekmedim.

23 Neçin ozaman koymadın paramı alış-verişlää, ki benim dönmemdä kabledeyim geeri kazançlan?“

24 Sora döndü orada durannara da dedi: „Alın gümüşü ondan da verin ona, kimdä var on gümüş“.

25 „Çorbacı, – cuvap etti onnar, – onda şimdi var on gümüş!“

26 Çorbacı dedi: „Sizä söleerim, kimdä var, ona taa verilecek, kimdä yok, ondan alınacak, neyi dâ var.

27 Ama benim duşmannarımı, kim istâmedi padişahlık edeyim onnarın üstünä, getirin burayı da öldürün benim önümdä!“»

İsus girer İerusalimä

28 Bunu sölediktän sora, İsus yollandı İerusalimä dooru gitmää.

29 Yaklaştı Viffagiya hem Vifaniya küülerinä, ani Zeytin bayırının yanında, yolladı iki üürenicisini

30 da dedi onnara: «Gidin öndeki küüyä. Girärkän orayı, bulacınız baalı bir eşek koduu, angısına taa kimsey atlı pinmedi. Çözün onu da getirin Bana.

31 Eer birkimsey sorarsa: „Neçin çözersiniz?“, cuvap edin: „O läözüm Saabiyä“».

32 Yollanmışlar gittilâr, hepsini ölä buldular, nicä sölediydi.

33 Açıan çözüldilâr eşään koduunu, çorbacılar sordu: «Neçin çözersiniz koduu?»

34 Onnar cuvap ettilâr: «O läözüm Saabiyä».

35 Üürenicilâr getirdilâr koduu İsus, sora döşedilâr rubalarını koduun üstünä da İsusu atlı pindirdilâr.

36 İsus atlı gidärkän, insan döşärdi yol üstünä Onun önündä kendi rubalarını.

37 Açıan yaklaştı İerusalimä, yılmalanarkan Zeytin bayırından, hepsi üürenicilâr sevinmektän bir büyük seslän başladılar metinnemä Allahı hepsi kudretli işlâr için, ne gördülâr:

38 «İsözlenmiş olsun Saabinin adına gelän Padişah! Usluluk göklerde hem metinnik üüsek erlerdä!»

39 Fariseylerdän kimisi, kim insan arasındaydı, İsus, dedilâr: «Üüredici, sustur üürenicilerini!»

⁴⁰O cuvap etti onnara: «Söleerim sizä: eer onnar susarsaydılar, taşlar baaraceklar».

İsus aalêêr İerusalim için

⁴¹İsus, yaklaşıp kasabaya, baktı ona da başladı aalamaa onun için.

⁴²O dedi: «Eer sän baarlem büün bileydin, nasıl edenäbilirsin usuluk! Ama bu saklı sendän.

⁴³Gelecek vakıtlar, nezaman duşman duvarlarda toprak yıvacek, dolaylayacak hem sıkıştıracek seni her taraftan.

⁴⁴Yapacek erlän bir seni hem yok edecek senin uşaklarını sendä. Brakmayacak sendä bir dä taş üstündä taş, zerä tanımadın vakıdı, nezaman Allah geldi seni kurtarsın».

İsus paklêêr Ayoz binayı

⁴⁵Sora İsus girdi Ayoz binanın aulu içinä da başladı koolamaa dışarı hepsini, kim alış-veriş yapardı.

⁴⁶O dedi onnara: «Yazılı: „Benim evim dua evi olacek“, ama siz çevirdiniz onu haydut içinä».

⁴⁷İsus her gün üüredärdi insanı Ayoz bina içinä. Büük popazlar, bilgiçlär hem halkın aksakalları Onu öldürmää bakardılar.

⁴⁸Ama yapamardılar bişey, zerä insan havezlään İsusun lafını seslärdi.

İsusun zaabitlii

20 Bir günü, nezaman İsus insanı Ayoz bina aulunda üüredärdi hem nasaat edärdi İi Haberi, Ona geldilär büük popazlar, bilgiçlär hem aksakallar.

²Da dedilär: «Sölä, ne zaabitliklän yapêrsın bunnarı, hem kim verdi Sana zaabitlii?»

³İsus cuvap etti onnara: «Koyacam Bän dä sizä bir soruş, cuvap ediniz Bana.

⁴İoanın vaatizlii göktän mi, osa insandan mı?»

⁵Onnar biri-birinnän lafedärdi: «Eer deyärseydik: „Göktän“, O deyecek: „Öleysä, neçin onu inanmadınız?“

⁶Ama deyärseydik: „İnsandan“, ozaman insan bizi öldürecek taşlan, zerä hepsi inanêr, ani İoan bir prorok».

⁷Onuştan cuvap ettilär: «Bilmee-riz, neredän geler İoanın vaatizlii».

⁸Ozaman İsus cuvap etti: «Bän dä sölämeyecäm sizä, ne zaabitliklän yapêrım bunnarı».

Fena baacılar

⁹Sora söledi insana bu örnä: «Bir adam koydu bir baa, verdi onu baacı-lara, sora uzun bir vakıda gitti baş-ka memleketä.

¹⁰Üzüm vakıdında yolladı bir çı-rak baacı-lara, alsın payını baa bere-kedindän, ama baacılar düüdülär onu da boş ellän geeri yolladılar.

¹¹Sora yolladı başka bir çıraanı. Onnar onu da düüdülär, gülmää aldılar da boş ellän geeri yolladılar.

¹²Yolladı üçüncü çıraanı. Onnar onu da yaraladılar hem baadan dışarı uurattılar.

¹³Baayın çorbacısı düşündü: „Ne yapayım? Yollayacam benim sevgi-li oolumu. Beki onu ikramnan kab-ledirlär!“

¹⁴Ama baacılar, görüp onu, anaştılar biri-birinnän, deyip: „Tä çorbacının oolu, öldürelim onu, da baa bizä kalacek“.

¹⁵Çıkarıp onu baadan bir tarafa, öldürdülär. Şindi ne yapacek baa çorbacısı bu baacı-larlan?

¹⁶Gelip, telef edecek onnarı, ama baayı başka adamnara verecek». Bu lafları işidip, insan dedi: «Olmaz bu olsun!»

¹⁷İsus, bakıp uz onnarın gözlerini, dedi: «Ozaman nasıl annamaa bu sözleri, ani yazılı: „Taş, ani us-talar sıbıttı, sonda etişti köşä taşı olsun“?»

¹⁸Kim düşecek bu taş üstünä, ezi-lecek. Ama kimin üstünä taş düşecek, onu tuz-buz yapacak».

¹⁹Büük popazlar hem bilgiçlär baktılar hemen Onu tutsunnar, ama insandan korkardılar. Zerä annadı-lar, ani onnar için İsus bu örnää söledi.

Hak Kesara hem Allaha

²⁰Onuştan başladılar İsusunu kol-lamaa. Yolladılar ardına gözçüleri, angıları yapındılar kabaatsız, baka-rak tutsunnar Onu bir laflan, ki kul-lanıcının daavasına hem zaabittlinä versinnär.

²¹Ona sordular: «Üüredici, bile-riz, ani dooru lafedersin hem üüre-dersin, adamın üzünä bakmayarak, hakına Allahın yolunu üüredersin.

²²Düşer mi, ödeyelim harç Kesara osa düşmeer mi?»

²³İsus annadı onnarın şalvirlik-lerini, da dedi: «Neçin Beni deneer-siniz?/»

²⁴Gösterin Bana bir dinar. Kimin resimi hem adı yazılı burada?» «Ke-sarın», – cevap ettilär onnar.

²⁵Ozaman İsus dedi: «Verin Ke-sara, ne Kesarın, ama Allaha, ne Al-lahın».

²⁶Tutamadılar Onu laflan insanın önündä da, şaşıp Onun cevabına, sustular.

Dirilmäk için soruş

²⁷Kimisi sadukeylerdän, kim deer, ani yok dirilmäk, yaklaşıp İsusna, sordular:

²⁸«Üüredici, Moisey yazılarında dedi bizä: „Eer birkimsey ölärsedydi uşaksız, da karısı saa kalarsaydı, onun kardaşı evlensin bu karıya da kaldırsın uşak ölmüş kardaşına ta-mızlık için“.

²⁹Vardı edi kardaş. İlkinkisi ev-lendi da uşaksız öldü.

³⁰Onun karısına evlendi ikinci kardaşı, /o da öldü taa olmadıyan uşaa/.

³¹Sora bu karıyı aldı üçüncü kar-daşı. Ölä yaptı edi kardaş da uşaksız öldülär.

³²Hepsindän sora öldü karı da.

³³Dirilmektä angısımın karısı ola-cek bu karı? Zerä hepsi edi kardaş ona evliydi».

³⁴İsus cevap etti: «Bu yaşama-nın oolları hem kızları evlenerlär.

³⁵Ama kim etişecek, pay alsın gelär ömürdän hem ölülerin diril-mesindän, evlenmeyecek.

³⁶Artık yok nasıl ölsünnär, çünkü angillerä benzeerlär. Onnar Allahın oolları, zerä ölümdän dirileceklär.

³⁷Ama, ani ölüler dirilecek, bunu gösterdi kendi Moisey orada, neredä laf gider yanar gümä için. Orada Saabi için deer: „Avraamın Allahı, İsaakın Allahı hem İakovun Allahı“.

³⁸Allah – ölülerin Allahı diil, ama dirilerin, zerä Allaha hepsi insan diridir».

³⁹Bilgiçlerdän kimisi cevap etti: «İi söledin, Üüredici!»

⁴⁰Bundan sora kimsey kıyışamardı sorsun Ona bir dä laf.

Hristos – kimin oolu?

41 İsus sordu onnara: «Neçin deerlär, ani Hristos – Davidin Oolu?»

42 Kendi David Psalma kiyadında deer: „Saabi dedi benim Çorbacıma: Otur saa tarafımda,

43 Bän koyunca Senin duşmannarını ayakların altına“.

44 David adlêêr Onu „Çorbacı“, ozaman nasıl O olabilir Davidin oolu?»

45 Hepsi işittilär, nicä İsus üre nicilerine dedi:

46 «Korunun bilgiçlerdän, angılar severlär gezmää uzun rubaylan hem beenerlär insan selämnese onnari meydannarda. Severlär oturmaa ilk skemnelerä sinagogalarda hem öndeki erlerä konak sofralarında.

47 Onnar kemirerlär dulların evlerini, ama göstermäk için uzun dualar yapêrlar. Onnarın cezası çok aar olacek».

Dul karının baaşışı

21 İsus siiredärdi, nicä zengin adamnar baaşış koyêrlar Ayoz binanın haznasına.

2 Gördü bir fukaara dul karıyı, angısı koydu iki lepta*.

3 İsus dedi: «Dooru söleerim sizä, ani bu fukaara dul taa çok koydu hepsindän.

4 Hepsi koydu kendi bolluklarından, ama bu karı kendi yokluundan verdi hepsini, ne vardı onda yaşamak için».

Bitki vakıdın nişannarı

5 Ačan kimisi lafedärdi Ayoz bina için, angısı gözäl donaktı kää-

mil taşlarlan hem baaşışlarlan, İsus dedi:

6 «Gelecek vakıt, burada kalmayacek taş üstündä taş, hepsi yıkılacak».

7 Üre nicilär İsus a sordular: «Üredici, nezaman bunnar olacek hem nesoy nişan gösterecek bunnarın yaklaşmasını?»

8 İsus cuvap etti: «Bakın, aldanmayasınız. Zerä çoyu gelecek Benim adıma da deyecek: „Bänim Hristos“ yada: „Vakıt geldi“. Siz gitmeyin onnarın ardına.

9 Ačan işideceniz cenklär için hem kalkınmaklar için, korkmayın. Zerä ilkin hepsi bunnar lääzım olsun, ama bitkisi tez gelmeyecek».

10 Ondan sora İsus dedi: «Millet milletä, padişahlık padişahlaa karşı kalkacak.

11 Kimi erlerdä büyük er tepremeleri, açlık, salgınnar, başka titsi işlär hem büyük nişannar göktä olacek.

12 Hepsindän öncä sizi tutaceklar hem koolayaceklar. Vereceklär sinagogalara hem zınnannara, çıkara ceklar sizi padişahların hem kullanıcıların önünä Benim adım için.

13 Bu işlär olacek, ki saatlık edäsiniz Benim için.

14 Bunu ii aklınızda tutun: düşünmeyin, nasıl dooruluunuzu çıkarmaa.

15 Zerä sizä aariflik lafinıza verecäm, da duşmannarınız sizä karşı duramayacak hem bişey deyəmeyecek.

16 Onnarın ellerinä sizi vereceklär kendi ananız, bobanız, kardaşları nız, hısımnarınız hem dostları nız. Kimisini sizdän öldürecekler.

17 Benim adım için sizdän hepsi azetmeyecek,

* 21:2 Lepta – en ufak para.

¹⁸ ama bir dâ saç başınızdan kaybelmeyecek.

¹⁹ Dayanmaklan siz kendinizi kurtaracınız.

²⁰ Açan göreceziz İerusalimi, do laylanmış askerlärlän, biläsiniz, ani onun daalması yaklaştı.

²¹ Ozaman, kim olacek İudeyada, bayırlara kaçsın. Kim bulunacek İerusalim içindä, çıksın oradan. Kim olacek kırda, girmesin kasabaya.

²² Bunnar ceza günneri olacek, ki tamannansın hepsi, ne yazılı.

²³ O günnerdä vay maamul hem uşak emzirän karırlara! Zerä er üstündä bir büyük sıkıntılık olacek, Allahın üfkesi bu insan üstünä gelecek.

²⁴ Onnar kılıçtan ölecek, esirlää hertürlü milletlerä götürülecek. İerusalim yabancı milletlärlän çinenmiş olacek, ozamana kadar, nezaman milletlerin vakıtları tamannanacek.

Adam Oolunun gelmesi

²⁵ Gündä, ayda hem yıldızlarda nişannar olacek. Er üstündä sıkıntılık milletlerin arasında olacek. Onnar bilmeyeceklär, ne yapsınnar denizin dalgaları uultusundan.

²⁶ İnsan bayılacak korkudan, belaları bekleyerek, ne dünnä üstünä gelecek, zerä gökün kuvetleri sarsalanacek.

²⁷ Ozaman göreceklär Adam Oolunu bulut içindä gelärkän büyük kuvetlän hem metinniklän.

²⁸ Açan bunnar başlayacak olmaa, ozaman doorulun hem kaldırın bakişınızı yukarı, zerä sizin kurtulmanız yaklaştı».

²⁹ Sora bir örnek söledi onnara: «Bakın incir fidanına hem kalan fidannara.

³⁰ Açan görersiniz onnari eşeräkän, bilersiniz, ani yaz yakın.

³¹ Hep ölä, siz dâ açan göreceziz bunnarı olurkan, bilin, ani Allahın Padişahlı yaklaştêr.

³² Dooru söleerim sizä, ani bu boy insan geçmeyecek, hepsi bunnar tamannanmayınca.

³³ Er hem gök geçecek, ama Benim sözlerim hiç geçmeyecek.

Kuşku olun

³⁴ Kendi-kendinizä esap alın, ki birtürlü aarlaşmasın ürekleriniz hobburluktan, içkicilikten hem yaşamak kahırlarından, da o gün gelmesin ap-ansızdan sizin üstünüzä.

³⁵ O gün arkan gibi gelecek bu erdä hepsi yaşayannarın üstünä.

³⁶ Herzaman olun açığız hem dua edin, ki kurtulabiläsiniz hepsi bunnardan, ne olacek, da Adam Oolunun önünä çıkabiläsiniz».

³⁷ Gündüz İisus üüredärdi Ayoz bina içindä, ama avşammen gecelemää gidärdi Zeytin bayırına.

³⁸ İnsan çin sabaalendän Ayoz binaya gelärdi, ki seslesin Onu.

İisusa karşı annaşmak

22 Hamursuz yortu, ani dener Paskellä, yaklaştardı.

² Büyük popazlar hem bilgicläer aarardılar kolaylık İisusu öldürsünär, ama insandan korkardılar.

³ Şeytan girdi onikidän birisinä, İudaya, angısına deyärdilär İskariot.

⁴ İuda gitti annaşsın büyük popazlarlan hem Ayoz binanın bekçilerin zaabitlerinnän, nasıl veräbilsin İisusu onnarın elinä.

⁵ Onnar sevindilär, kayıl oldular ona para versinnär.

6 İuda bunu kabletti da bakardı bulsun bir uygun vakıt, ki İisusu onnarın elinä versin, nezaman insan yok.

Paskellä sofrası

7 Geldi Hamursuz yortunun günü, nezaman Paskellenin kurbanı lää-zımdı kesilsin.

8 İisus yolladı Petriyi hem İoanı butürlü sımarlamaklan: «Gidin da hazır layın bizä Paskellä sofrasını iyelim».

9 «Neredä isteersin hazırlayalım?» – sordular onnar.

10 O cuvap etti: «Açan kasaba içinä gireceniz, sizä karşı çıkacak bir adam, ani götürececek bir testi su. Gidin onun ardına evädän, nereyi o gi-recek,

11 da deyin evin çorbacısına: „Üüredici sorêr: neredä konak odası, näändä Paskelleyi üürenicilerimnän iye-cäm?“

12 O gösterecek sizä üst katta bir büük oda, hazır, döşenmiş. Orada hazırlayın bizä Paskelleyi».

13 Onnar gittilər da buldular ölä, nicä O sölediydi. Orada hazırladılar Paskelleyi.

14 Açan geldi vakıt, İisus apostolları barabar oturdu sofraya.

15 O dedi onnara: «Çok iştärdim iyeyim sizinnän bu Paskelleyi Benim zeetlerimdän ileri.

16 Zerä söleerim sizä, bundan sora imeyecäm Paskelleyi, olmayınca Allahın Padişahlında».

17 Sora aldı çölmää, şükür etti Allaha da dedi: «Alın bunu, payedin aranızda.

18 Zerä sizä söleerim, ani şindän sora içmeyecäm çotuk meyvasından, taa gelmeyincä Allahın Padişahlı».

19 Sora aldı bir ekme, şükür etti Allaha, kırıp, onu verdi üürenicilerinä da dedi: «Bu – Benim güüdäm, ani veriler sizin için. Bunu yapasınız Benim anılmam için».

20 Hep ölä, imektän sora, aldı çölmää da dedi: «Bu çölmek – eni baalantı, ani kuvedä girer Benim kanımnan, ani sizin için döküler.

21 Tä şindi Beni satanın eli Benimnän bu sofrada.

22 Adam Oolu gider, nicä Onun için sıralanmış. Ama vay o adama, kimdän Adam Oolu satılêr!»

23 Onnar başladılar sormaa birbirinä: «Acaba kimdir o, kim bunu yapêr?»

Büüklük için kavga

24 Apostolların arasında başladı bir kavga, ki bilinsin, kim onnardan en büük sayılacak.

25 İisus dedi: «Milletlerin padişahları zaabitlik ederlär insanın üstünä. İnsan adlêr zaabitlerini „ii yapan“.

26 Ama siz onnar gibi olmayın. Kim en büük sizdän, olsun nicä en küçük, hem kim kullanêr, olsun izmetçi gibi.

27 Zerä kim taa büük? O, kim sofrada oturêr mı, osa kim izmet eder mi? Diil mi o, kim sofrada oturêr? Ama Bän sizin aranızda bir izmetçi gibiyim.

28 Sizsiniz onnar, kim Benimnän bilä her zaman Benim denemeklerimdä oldu.

29 Onun için sizä padişahlık başlêrım, nicä Boba Bana başladı,

30 iyäsiniz hem içäsiniz Benim Padişahlımın sofrasında hem oturasınız çorbacılık skemnelerindä, daava keseräk İzrailin oniki tamızlına».

Petrinin atılması için haber

³¹ Saabi dedi Petriyâ: «Simon, şeytan istedi sizi çalkasın, nicä boodayı,

³² ama Bän dua ettim senin için, yufkalanmasın senin inanın. Da sän, enidän dönüp Bana, kaavileyäsin kardaşlarını inanda».

³³ Petri dedi Ona: «Saabi, bän hazırım gitmäâ Seninnän zındanadan hem ölümädän».

³⁴ Ama İsus dedi ona: «Söleerim sana, Petri: büün horoz ötüncä, sän üç sıra Bendän atılacan».

³⁵ Sora dedi hepsinä: «Açan yolladım sizi kesesiz, hiybesiz hem ayak kapsız, vardı mı sizin bir sıkıntı-nız?» Onnar cuvav ettilär: «Hiç bişeydä yoktu».

³⁶ İsus dedi: «Ama şindi deerim sizä: Kimin var kesesi, alsın yanına. Kimin var hiybesi, yanına alsın. Kimin yok kılıcı, satsın üst rubasını da alsın kılıç kendinä».

³⁷ Zerä läüzim tamannansın Beninnän bu sözlär, ani yazılı: „O koyuldu zakonsuzlarlan bir sayıya“. Bu yazı tezdä läüzim tamannansın Beninnän».

³⁸ «Saabi, – dedi onnar, – tä, iki kılıç!» O cuvav etti: «Etär!»

İsus Zeytin bayırında

³⁹ İsus, dışarı çıkıp, alışmasına görä, gitti Zeytin bayırına. Üürenicileri gitti Onun ardına.

⁴⁰ Açan etiştilər o erä, dedi onnara: «Dua edin, ki düşmeyäsiniz denemeyä».

⁴¹ Sora uzaklaşdı onnardan bir soppa atımı, diz çöktü da başladı dua etmäâ:

⁴² «Boba, eer istärseydin, aşırt Bendän bu acı çölmäâ! Hep okadar olsun diil Benim istediim, ama Senin».

⁴³ Ozaman göktän gösterildi bir angil, angısı geldi Onu girginnetmäâ.

⁴⁴ Bulunup büük zeetlerdä, İsus başladı taa haşlak dua etmäâ. Onun teri annısından damnardı erä büük kan damnaları gibi.

⁴⁵ Duadan sora kalkıp, geldi üürenicilerinä, ama onnar kahırdan yorulup, uyumuştular.

⁴⁶ O dedi onnara: «Neçin uyuyêrsınız? Kalkın da dua edin, ki denemeyä düşmeyäsiniz».

İsus tutulêr

⁴⁷ İsus taa lafedärkän, peydalandı bir sürü insan. Onnarın önü sora gidärdi üürenicilerin birisi, adı İuda. O yaklaştı İsusä, öpsün Onu deyni.

⁴⁸ Ama İsus dedi: «İuda, bir öpüşlän mi satêrsın Adam Oolunu?»

⁴⁹ Onnar, kim İsuslan barabardı, görüp, ne olêr, sordular Ona: «Saabi, kılıçlan uralım mı?»

⁵⁰ Birisi onnardan urdu baş popazın çıraana da kesti onun saa kulaanı.

⁵¹ Ama İsus dedi: «Olmaz, etär!» Bu adamın kulaana diidi da alıştırıldı.

⁵² Sora İsus dedi büük popazlara, Ayoz binanın bekçilerin zaabitlerinä hem aksakallara, angıları geldilər Onu tutmaa: «Siz çıktınız Beni tutmaa, nicä bir haydudu, kılıçlarlan hem sopalarlan».

⁵³ Her gün sizinnän bulunurdum Ayoz binada, Beni tutmadınız. Ama şindi geldi sizin saadınız, karannık kuvedin saad».

Petri atilêr İisustan

⁵⁴ İisusu tutuktan sora götürdülär baş popazın evinä. Petri uzaktan uzaa izlärdi onnarı.

⁵⁵ Tutuşurdular bir ateş aul içinde da oturdular onun dolayında. Petri oturdu onnarın arasında.

⁵⁶ Bir izmetkär kız ateşin aydınnında gördü Petriyi, uz ona baktı da dedi: «Bu adam da Onunnandı».

⁵⁷ Petri atıldı, deyeräk: «Karı, bän Onu hiç tanımeêirim!»

⁵⁸ Birazdana başkası dedi: «Sän dä onnardansın». Ama Petri dedi: «Bey adam, bän diilim onnardan».

⁵⁹ Yakın bir saattan sora taa birisi dedi: «Hiç lafsız, bu adam da Onunnandı, zerä o da galileyalı».

⁶⁰ Petri cevap etti: «Bey adam, hiç annamêırım, ne söleersin». Açan Petri taa lafedärdi, horoz öttü.

⁶¹ Saabi döndü da uz Petriyä baktı. Ozaman Petri aklına getirdi lafları, ani sölediyydi İisus: «Büün horoz ötüncä, sän üç sıra Bendän atılacan».

⁶² Petri çıktı dışarı da acı aaladı.

İisusu askerlär gülmää alêrlar

⁶³ İisusun bekçileri gülmää alardılar hem düüyärdilär Onu.

⁶⁴ Baaladılar Onun gözlerini da sorardılar: «Prorokluk et, kim urdu Sana?»

⁶⁵ Hem taa çok betvalarlan Onu betvalardılar.

İisus Sinedrionun önündä

⁶⁶ Açan aydınlandı, halkın aksakalları, büyük popazlar hem bilgiçlär toplandılar. İisusu getirdilär Sinedriona da sordular:

⁶⁷ «Sänsin mi Hristos? Sölä bizä». İisus cevap etti: «Eer sölärsyedim sizä, inanmayacınız.

⁶⁸ Eer sorarsaydım sizä, cevap etmeyeceniz Bana /hem dä kolvermeyeceniz Beni/.

⁶⁹ Büündän sora Adam Oolu oturacak kudretli Allahın saa tarafında».

⁷⁰ Hepsi sorardılar: «Aslı mı, ani Sän Allahın Ooluysun?» O cevap etti: «Nicä söleersiniz, Bänim».

⁷¹ Ozaman dedilär: «Ne läüzüm bizä başka şaat? Biz kendimiz işittik lafı Onun aazından».

İisus

kullanıcı Pilatın önündä

23 Ondan sora hepsi kalktılar da İisusu Pilata götürdülär.

² Başladılar Onu kabaatlandırmaa bölä laflarlan: «Biz bulduk bu Adamı, bizim insanı kızıştırarkan kalkınmaa hem durgudarkan, harç ödemesinnär Kesara. O kendini sayêr Hristos – Padişah».

³ Pilat sordu: «Sänsin mi İudeylerin Padişahı?» «Ölä, nicä söleersin», – cevap etti İisus.

⁴ Pilat dedi büyük popazlara: «Bän bulmêırım bir dä kabaat bu adamda».

⁵ Onnar çok çalıştılar, deyip: «O kaldırêr insanı, üüreder bütün İudeyada, başlayıp Galileyadan burayı kadar».

İisus İrodun önündä

⁶ Pilat, işidip bunu, sordu: «Bu adam Galileyadan mı?»

⁷ Açan annadı, ani İisus İrodun kullanmasından, Onu İroda yolladı, angısı o günnerdä İerusalimdeydi.

⁸ İrod, görüp İisusu, pek sevindi, zerä çoktan istärdi Onu görsün, çünkü Onun için işittiydi da umutlanardı görsün Onu yaparkan bir meraklı nişan.

⁹ Koydu Ona çok soruşlar, ama İisus hiç cuvap vermedi.

¹⁰ Büük popazlar hem bilgiçlär orada durardılar da büük üfkeylän amazlardılar Onu.

¹¹ İrod kendi askerlerinnän aşaa-lattı hem gülmaa aldı İisusu, giidirdi Onu yalabık rubaylan, sora geeri yolladı Pilata.

¹² O gündän sora İrod hem Pilat dostlaşılardı biri-birinnän, ama bu günä kadar duşmannık edärdilär.

İisus hem Varavva

¹³ Pilat topladı büük popazları, öndercileri hem insanı

¹⁴ da dedi onnara: «Getirdiniz bana bu Adamı, nicä birisini, angısı kızıştırêr insanı kalkınmaa. Ama araştırıp hepsini sizin önünüzdä, bulmadım bu Adamda bir dä kabaat, ne siz sölediniz.

¹⁵ İrod da bulmadı, onuştan Onu geeri bizä yolladı. Görersiniz, bu Adam bişey yapmadı, ki ölümä kabaatlı olsun.

¹⁶ Onuştan düüdüdüktän sora kolverecäm Onu».

¹⁷ Her Paskellä yortusunda Pilat lääzımdı kolversin kapanmışlardan birisini./

¹⁸ Ama hepsi onnar baardılar bir seslän: «Ölümä Onu, kolver bizä Varavvayı!»

¹⁹ Varavvayı zındana kapadıydılar kalkınmak hem adam öldürmek beterinä, ne o yapmıştı kasa-ba içindä.

²⁰ Pilat enidän danıştı onnara, umutlanarak, kolversin İisusu,

²¹ ama onnar baardılar: «Ger, ger Onu stavroza!»

²² Pilat üçüncü sıra sordu: «Ne kötülük O yaptı? Bän bulmadım bir dä kabaat Onda ölüm için. Ölä ki, düüdüdüktän sora kolverecäm Onu».

²³ Onnar büük seslän baardılar hem zorladılar, ki İisus gerilsin stavroza. Onnarın /hem büük popazların/ baarmakları ensedilär.

²⁴ Pilat kararladı onnarın istediklerini tamannasın.

²⁵ Kolverdi onu, kim kapana kapalıydı kalkınmak hem adam öldürmek için, onu, kimi istedilär, ama İisusu braktı onnarın istediinä.

İisusu gererlär stavroza

²⁶ Ačan götürärdilär Onu stavroza germää, yolda durguttular bir adamı, adı Kirineli Simon, angısı kırdan gelärdi. Koydular onun omuzlarına stavrozu, ki İisusun ardına götürsün.

²⁷ İisusun ardına gidärdi bir sürü insan hem karılar, angıları aalardılar hem güüslerinä düüyärdilär.

²⁸ İisus, dönüp onnara, dedi: «İerusalimin kızları, aalamayın Benim için, ama aalayın kendiniz için hem uşaklarınız için.

²⁹ Zerä yaklaşêr vakt, açan insan deyecek: „Ne mutlu uşaksız karı-lara, angıları hiç duudurmadılar hem hiç emzirmedilär!“

³⁰ Ozaman deyeceklär bayır kanaralarına: „Düşün bizim üstümü-zä!“ hem bayırlara: „Örtün bizi!“

³¹ Eer bu yapılsaydı eşil fidan-nan, ne olacek ozaman, açan kuru-yacek?»

³² İsuslan barabar götürüdürlär iki haydut, angılarını lääzımdı öldürsünnär Onunnan barabar.

³³ Etişip erä, neresinä deniler «Baş Kemii», orada stavroza gerdilär Onu hem iki haydudu: birisini saa, öbürünü sol tarafına.

³⁴ İsus deyärdi: «Boba, afet onnarı, zerä bilmeelär, ne yapêrlar!» Attılar çetelä, payedip rubalarını biri-birinin arasında.

³⁵ İnsan durardı orada da siiredärdi. Öndercilär gülmää alardılar İsus hem deyärdilär: «O başkalarını kurtardı; eer O Hristossaydı, Allahın Seçilmişi, ko Kendini kurtarsın!»

³⁶ Askerlär gülmää aldılar Onu. Yaklaştılar da verdilär iışı şarap,

³⁷ deyip: «Eer Sänseydin İudeylerin Padişahı, kurtar Kendini!»

³⁸ Onun başı üstündä yazılıydı /latin, urum hem çifit dilindä/: «İudeylerin Padişahı».

³⁹ Stavrozda gerili haydutlardan birisi kötülärdi Onu, deyip: «Eer sän Hristossaydın, kurtar Kendini hem bizi dä!»

⁴⁰ Ama öbürü azarladı onu, deyäräk: «Korkmêersın mı Allahtan, açan kendin dä bulunêrsın hep bu ceza altında?»

⁴¹ Bizim için dooru kabledelim yaraşır cezayı kabaatımız için, ama bu Adam yapmadı bir dä kötülük».

⁴² Sora danıştı İsus: «Saabi, aklına getir beni, açan gelecän Senin padişahlına».

⁴³ İsus cuvap etti: «Dooru söleerim sana, büün olacan Benimnän rayda».

İsus öler

⁴⁴ Altıncı saadın dolayındaydı. Ol-du büük karannık bütün memleket-tä, ani tuttu üç saat, dokuzuncu saad-a kadar*.

⁴⁵ Gün karardı, Ayoz binanın iç-yankı perdesi yırtıldı ortadan.

⁴⁶ İsus büük seslän baardı: «Boba, Senin elinä vererim duhumu!» Deyip bu lafları, salverdi duhunu.

⁴⁷ Asker üzbaşı, görüp, ne oldu, metinledi Allahı, deyip: «Hakına, ani bu Adam kabaatsızdı!»

⁴⁸ Açan hepsi insan, kim geldiy-dilär siiretmää, gördülär, ne oldu, daalıştır, herkezi düüyeräk kendi güüsünü.

⁴⁹ Hepsi, kim İsusunu tanıyardı, hem karılar, angıları Galileyadan geldiy-dilär, dururdular uzakta da bakardı-lar, ne olêr.

İsus gömerlär

⁵⁰ Orada vardı Sinedrion azala-rından bir ii hem dooru adam, adı İosif,

⁵¹ angısı pay almadıydı onnarın neetlerindä hem yaptıklarında. Bu adam iudeylerin Arimafeya kasaba-sındandı, Allahın Padişahlını bek-lärdi.

⁵² Bu adam gitti Pilata, İsusun güüdesini istedi.

⁵³ İndirdi Onu stavrozdan, sardı bir keten çarşafı da koydu bir eni, oyulmuş kanara içindä mezara, ne-redä taa gömülmediydi kimsey.

⁵⁴ Bir cumaa günüydü, yaklaştı cumertesi**.

* 23:44 Altıncı saat – üülen. Dokuzuncu saat – saat 15. ** 23:54 Bibliyaya görä cumaa günü avşammen gün kauştuktan sora çekeder cumertesi.

⁵⁵Karılar, angıları geldiylär İsuslan Galileyadan, gittilär İosifin ardına, gördülär mezarı hem nasıl erleştirdi İsusun güüdesi mezar içinä.

⁵⁶Sora döndülär geeri, hazırladılar kokuları hem paalı yaaları, da cumertesi günü dinnendilär Zakona görä.

İsus diriler

24 Haftanın ilk günündä, çin sabaalän, bu karılar /hem başkaları da onnarlan barabar/ geldilär mezarı görmää. Getirdilär koku yaaları, ani hazırladıydılar.

²Buldular taş, mezardan bir tarafa aktarılmış.

³Girdilär içyanına, ama Saabi İsusun güüdesini bulmadılar.

⁴Açan bilmärdilär, ne yapsınar, birdän gösterildi onnara iki adam, giyimni yalabık rubaylan.

⁵Karılar korktular da erädän baş iilttilär, ama bu adamnar dedilär: «Neçin aarêrsınız diriyi ölülerin arasında?»

⁶O yok burada, dirildi. Aklınıza getirin, ne sölediydi, açan taa Galileyadaydı.

⁷O demişti: „Adam Oolu günahkerlerin elinä verilecek, stavroza gerilecek da üçüncü günü dirilecek“».

⁸Bu karılar aklına getirdilär İsusun laflarını.

⁹Dönüp mezardan, hepsini bunnarı onbir apostola hem kalan insana söledilär.

¹⁰Kim bu haberi getirdi, bunnardı: Mariya Magdalina, İoana, Mari-

ya, İakovun anası, hem kalanı, kim onnarlan barabardı.

¹¹Onnarın lafları apostollara göründü bir masal gibi, onuştan inanmardılar.

¹²Ama Petri kalktı da kaçtı mezara. Etiştinyän, iildi da baktı içyanına, ama keten çarşaflardan kaarä bişey görmedi. Ondan sora döndü geeri, şaşarak buna, ne oldu.

İsus Emmaus yolunda

¹³O günü iki üürenici gidärdi bir küüyä, ani adı Emmaus, İerusalimdän altmış stadi* uzaklı.

¹⁴Onnar lafedärdi biri-birinnän hepsi için, ne oldu.

¹⁵Onnar lafedärkän hem soruşarkan, İsus Kendi yaklaştı onnara, da barabar gittilär.

¹⁶Onnarın gözleri kapalıydı, ki tanımasınar Onu.

¹⁷İsus sordu: «Siz, gidärkän, ne lafedersiniz?» Onnar bir kahırlı üz-län durdular.

¹⁸Onnardan birisi, adı Kleopa, dedi Ona: «Acaba, sän yalnız mıysın İerusalimdä yabancılardan, kim bilmeer, ne oldu burada bu gündä?»

¹⁹«Ne oldu?» – sordu İsus. Onnar cuvap ettilär: «Hepsi bunnar oldu İsuslan Nazarettän, Angısı bir büyük proroktu lafinda hem işindä, Allahın hem bütün insanın önündä.

²⁰Ama bizim büyük popazlar hem öndercilər daava kestilär ölümä da stavroza gerdilär Onu.

²¹Ama biz umutlanardık, ani O kurtaracak İzraili. Da tä büün üçüncü gün, nicä bu oldu.

* 24:13 Altmış stadi – oniki kilometra.

²²Bundan kaarä, birkaç karı aramızdan şaşmaya bizi koydular. Onnar, çin-sabaalän mezara gidip,

²³Onun güüdesini bulmadılar. Sora, gelip bizä, söledilär, ani angilleri görmüşlär. Angillär onnara demiş, ani İsus dirildi.

²⁴Kimisi bizdän gittilär mezara da gördülär, ani hepsi bunnar ölä, nicä karılar söledilär, ama Onu görmedilär».

²⁵«Ne fikirsizsiniz siz! – cuvap etti İsus. – Ne zor inanêrsınız prorokların sölediklerini!

²⁶Düşmeer mi, Hristos bölä zeetlensin, sora metinniinä etişsin?»

²⁷Sora başladı Moiseydän hem hepsi proroklardan annatmaa, ne yazılı Onun için Ayoz Yazılarda.

²⁸Yaklaşp küüyä, nereyi gidärdilär, İsus yapıldı, ani isteer gitmää taa ileri.

²⁹Ama onnar yalvardılar Ona da dedilər: «Kal bizimmän. Gün kauşêr, gecä olêr». O girdi, onnarlan kaldı.

³⁰Sofraya oturduktan sora İsus aldı ekmää, iisözledi, kırdı da verdi üürenicilerä.

³¹Ozaman açıldı gözleri, da tanıdılar Onu, ama O görünmüz oldu.

³²Onnar deydilär biri-birinä: «Acaba, yanmardı mı üreemiz, açan O bizä yolda sölärdi hem annadardı Ayoz Yazıları?»

³³Onnar hiç oyalanmadılar, kalkıp, geeri İerusalimä döndülär. Orada buldular onbir apostolu hem başka üürenicileri, birerdä toplu,

³⁴angıları sölärdilär biri-birinä: «Hakına, Saabi dirildi, gösterildi Simona».

³⁵Ozaman bu iki üürenici söledilär, ne oldu onnarlan yolda, hem nasıl tanıdılar İsusı, ekmää kırarkan.

İsus gösteriler üürenicilerinä

³⁶Bölä onnar lafedärkän, İsus Kendisi peydalandı aralarında da dedi: «Usluluk sizä!»

³⁷Onnar korktular hem şaştlar, sanıp, ani görêrlär bir duh.

³⁸Ama O dedi: «Neçin kahırlanêrsınız hem neçin ikileersiniz üreenizdä?»

³⁹Bakın Benim ellerimä hem ayaklarımä. Bän Kendimim, diiyin da bakın, zerä duhun yok eti, ne dä kemii, nicä görersiniz Bendä».

⁴⁰Açan dedi bu lafları, gösterdi onnara Kendi ellerini hem ayaklarını.

⁴¹Onnar sevinmektän hem şaşmaktan inanamadılar kendi gözlerini. Ozaman İsus dedi: «Var mı sizdä burada bişey imää?»

⁴²Onnar verdilär Ona bir parça pişmiş balık /hem bir parça gömeç balı/.

⁴³O aldı da idi onnarın önündä.

⁴⁴Sora dedi: «Ne sölediydim sizä, açan taa bulunardım sizinnän, ani hepsi, ne var yazılı Moiseyin Zakonunda, prorokların kiyatlarında hem Psalmalarda Benim için, lääzım tamannansın».

⁴⁵Ozaman açtı onnarın fikirlerini, annasınnar Ayoz Yazıları.

⁴⁶İsus dedi: «Bölä yazılı, ani lääzım zeetlensin Hristos, ama üçüncü günü dirilsin ölüdän.

⁴⁷Başlayıp İerusalim kasabasından, lääzım nasaat olsun Onun adınnan hepsi milletlerä, ki pişman olsunnar günahlarından hem baaşlamak kabletsinnär.

⁴⁸Siz şaatsınız hepsi bu işlerä.

⁴⁹Bän yollayacam sizä ne adanmış Benim Bobamdan. Siz kalın kasaba içindä, kuvet kabledincä yukardan».

İsus gökâ kalkêr

⁵⁰İsus çıkardı onnarı İerusalimdän Vifaniya küüyünä dooru.

Kaldırdı ellerini da iisözledi onnarı.

⁵¹Açan iisözlärdi onnarı, ayırıldı onnardan da kalktı gökâ.

⁵²Onnar baş iilttilär Ona, sora döndülär İerusalimä büyük sevinmäklä.

⁵³Herzaman gidip Ayoz binaya, Allahı metinnärdilär. /Amin./

Ï HABER İOANDAN

Söz adam oldu

1 Baştan Söz vardı, Söz Allahtaydı, Söz Allahu.

²Baştan O Allahtaydı.

³Hepsi Onunnan kuruldu, Onsuz bişey kurulmadı.

⁴Onda yaşamak vardı. Yaşamak insan için aydınnıktı.

⁵Aydınnık karannıkta şafk eder, karannık onu enseyâmedi.

⁶Allahtan bir adam geldi, onun adı İoan.

⁷Geldi Aydınık için şaatlık etsin, hepsi insan onun aşırı inansın.

⁸O Kendi diildi Aydınık, ama geldi Aydınık için sölesin.

⁹Odur hakına Aydınık, Angısı herbir adamı, bu dünneyä gelän, aydınnadêr.

¹⁰O Kendi bu dünneyä geldi. Dünnä Onun aşırı yaradıldı, ama dünnä Onu tanımadı.

¹¹Kendikilerinä geldi, kendikileri Onu kabletmedi.

¹²Ama hepsi onnar, kim Onu kabletti, kim Onun adına inandı, O izin verdi onnar olsun Allahın uşakları,

¹³angıları diil kandan, diil ettän hem diil adam istediindän, ama Allahtan duudu.

¹⁴Söz adam oldu, bizim aramızda yaşadı, iivergiylän hem aslıklıklan dolu. Onun metinniini gördük, nicä Bobadan biricik Oolun metinniini.

¹⁵İoan Onun için şaatlık etti da büük seslän bölä dedi: «Budur O, Kimin için haberledim: „O, Kim

bendän sora geler, taa üstün bendän, zerä Bendän taa ileriydi“.

¹⁶Onun doluşundan hepsimiz iivergi üstünä iivergi edendik».

¹⁷Zerä Zakon Moisey aşırı verildi, ama hayır hem aslılık İisus Hristos aşırı geldi.

¹⁸Allahu bir sıra bilä kimsey görmedi. Biricik Ool, Allah, kim Bobanın kucaanda bulunêr, O Allahu açtı.

Şaatlık Vaatizedici İoandan

¹⁹Tä ne söledi İoan, açan İerusalimdän iudeylär yolladılar popazları hem leviylileri ona, sorsunнар: «Kim sin sän?»

²⁰İoan açık söledi, atılmadı, bölä lafetti: «Bän diilim Hristos».

²¹«E kimsin sän? İliyaysın mı?» – sordular onnar. «Diilim», – dedi o. «Beklenän proroksun mu?» «Diilim», – cuvap etti o.

²²«Ozaman kimsin sän, sölä bizä, ki bilelim, ne cuvap etmää onnara, kim bizi yolladı. Ne var nicä sän söleyäsin kendin için?» – sordu onnar.

²³O dedi: «Bän – bir ses, çol erdä baaran: „Saabiyä yolu uzladım“, nicä prorok İsayä dedi».

²⁴Ozaman yollanmışlar fariseylerdän Ona sordular:

²⁵«Eer sän diilseydin ne Hristos, ne İliya, ne dâ beklenän prorok, ozaman neçin vaatiz edersin?»

²⁶İoan cuvap etti onnara: «Bän suylan vaatiz ederim, ama aramızda durêr Birisi, Angısını siz tanımmêrsınız.

²⁷Odur, bendän sora gelän, /ama bendän üstün olan/. Bän diilim yakı-sıklı çözmää Onun ayak kaplarının tasmalarını».

²⁸Bu oldu Vifavarada*, İordanın ötäända, neredä İoan vaatiz edärdi.

Allahın Kuzusu

²⁹Ertesi günü görer İoan İisusu, geleräk ona dooru, da deer: «Tä, Allahın Kuzusu, Angısı alêr dünneyin günahını!

³⁰Budur O, Kimin için sizä haberledim, deyip: „Bendän sora geler Adam, ani taa üstün bendän, zerä bendän ileriydi“.

³¹Bän Onu tanımadım, ama suylan vaatiz etnäâ geldim, ki İzrail insanına tanıdılın».

³²İoan dedi: «Bän gördüm Ayoz Duhu, göktän guguş gibi ineräk da Onun üstünä konarak.

³³Onu tanımadım, ama O, Kim yolladı, vaatiz edeyim, bana dedi: „Bak, kimin üstünä Ayoz Duh ineräk konacek, Odur, Kim Ayoz Duhlan vaatiz edecek“.

³⁴Bän bunu kendim gördüm hem saat oldum, ani Odur Allahın Oolu».

İisusun ilk üürenicileri

³⁵Ertesi günü İoan üürenicilerindän ikisinnän bulunardı.

³⁶İisusu oradan geçärkän gördü da dedi: «Tä, Allahın Kuzusu!»

³⁷Üürenicilär, işidip lafları, ikisi dä İisusun ardına gittilär.

³⁸İisus döndü da, görüp onnarı ardına gelirkän, dedi: «Ne aarêêr-sınız?» Onnar dedilär Ona: «Rav-

vi (annaması Üüredici), neredä yaşêêrsın?»

³⁹«Gelin da görün», – cuvap etti İisus. Onnar gittilär da gördülär neredä yaşêêr, da o günü Onunnan kaldılar. Yakındı onuncu** saat.

⁴⁰Birisi ikisindän, ani İoanın şaatlını işitti da İisusun ardına gitti, Andrey, Simon Petrinin kardaşıydı.

⁴¹O ilkin kendi kardaşını Simonu bulup, dedi ona: «Biz bulduk Messiyayı (annaması Hristos)».

⁴²Götürdü onu İisusa. İisus, açan gördü Simonu, dedi: «Sän – Simon, İoanın oolu. Senin adın olacak Kifa (annaması taş***)».

Filip hem Nafanail geldilär İisusa

⁴³Ertesi günü İisus istedi gitsin Galileyaya. O, bulup Filipi, dedi ona: «Gel Benim ardıma».

⁴⁴Filip bulunardı Vifsaida kasabasında, neredän Andrey hem Petri.

⁴⁵Filip buldu Nafanaili da dedi ona: «Biz bulduk Onu, Kimin için Moisey Zakonda hem proroklar yazdı, İisusu Nazaret kasabasından, İosifin Oolunu».

⁴⁶Nafanail dedi ona: «Var mı nice bişey islää çıksın Nazaret kasabasından?» «Sän gel dä gör», – cuvap etti Filip.

⁴⁷İisus, görüp Nafanaili gelirkän, dedi onun için: «Tä, bu bir hakına İzrail adamı, angısında yok şalvirlik!»

⁴⁸«Näändan bilersin?» – sordu Nafanail. İisus cuvap etti: «Gördüm seni, açan Filip taa çaarladıydı,

* 1:28 Vifavarada: taa evelki tekstlerdä «Vifaniyada». ** 1:39 Onuncu saat – saat 16 (ama kimi bilgiçlerä görä saat 10). *** 1:42 Taş – urumca «petros» (Petri).

açan sän bulunurdun incir fidann altında».

⁴⁹Nafanail deer Ona: «Üüredici, Sänsin Allahın Oolu, Sänsin İzrailin Padişahı!»

⁵⁰İsus cuvap etti: «Sän inandın, zerä dedim: „Gördüm seni incir fidanın altında“. Sän bundan taa büük işlər görecän».

⁵¹Sora dedi: «Dooru, dooru söleirim sizä, ani büündän ötää göreceniz açılmış gökleri hem Allahın angillerini pineräk hem ineräk Adam Ooluna».

Kana küüyündä düün

2 Üçüncü günü Galileyanın Kana küüyündä düün vardı. İsusun anası oradaydı.

²Düünä çaardılar İsusu da üürenicilerinnän.

³Çünkü şarap bitmişti, İsusun anası dedi Ona: «Onnarda yok şarap».

⁴İsus cuvap etti: «O, karı! Bana hem sana ne? Benim saadım taa gelmedi».

⁵Anası izmetkerlerä dedi: «Yapasınız onu, ne deyecek».

⁶Orada vardı altı kap taştan. İudeylerin adetlerinä görä, bu kaplardan suyu faydalardılar yıkanmak adetlerindä. Herkezi bu kaplardan alardı iki-üç ölçü* su.

⁷İsus dedi onnara: «Doldurun kapları suylan». Onnar doldurdular onnari aazlarımadan.

⁸«Şindi alın da götürün düün cuvapçısına», – dedi İsus. Ölä dä yaptılar.

⁹Düün cuvapçısı dattı sudan olmuş şarabı. O bilmärdi, neredän bu

şarap, bilärdilər izmetkerlər, ani doldurdular kapları. Düün cuvapçısı çaardı güveeyi

¹⁰da dedi ona: «İnsan ilkin koyêr sofraya ii şarabı, da konaklar sarfoş olduktan sora, prost şarabı. Ama sän ii şarabı brakmışın şindiyä kadar».

¹¹İsus yaptı bu ilk nişanı Galileyanın Kana küüyündä. Bununnan açtı Kendi metinniini, da üürenicileri inandılar Ona.

¹²Ondan sora, anasınnan, kardaşlarımnan hem üürenicilerinnän barabar gitti Kapernauma. Orada kaldılar birkaç gün.

İsus paklêr Ayoz binayı

¹³İudeylerin Paskellesi yaklaşardı. İsus geldi İerusalim kasabasına.

¹⁴Buldu Ayoz binanın aulunda öküz, koyun, guguş satannarı hem oturukça para diştirenneri.

¹⁵Tasmadan yaptı bir kamçı da kooladı hepsini dışarı Ayoz binanın aulundan koyunnarlan hem öküzlärlän, daattı para diştirennerin gümüşlerini, aktardı masalarını.

¹⁶Dedi guguş satannara: «Alın bunnarı buradan da Benim Bobamın evini panayıra çevirmeyin!»

¹⁷Üürenicileri aklına getirildär, ani var yazılı: «Havezlik Senin evin için Beni kemirer».

¹⁸İudeylär bunun için dedilər Ona: «Ne nişannan bizä gösterecän, ani var dooruluun bunu yapasın?»

¹⁹İsus dedi: «Yıkın bu Ayoz binayı da Bän üç günädän enidän kaldiracam».

²⁰İudeylär dedilər: «Lääzım oldu kırk altı yıl yapılısın bu Ayoz

* 2:6 İki-üç ölçü – urumca «iki-üç metritis» (80-120 litra).

bina, da Sän yapacan onu üç gündä mi?»

²¹Ama O, deyeräk Ayoz bina, Kendi güüdesi için lafedärdi.

İsus biler hepsini

²²Açan dirildi ölüdän, üürenicileri aklına getirdilär, ani o sölediydi bu lafları, da inandılar Ayoz Yazıları hem İsusun sözünü.

²³Açan İsus Paskellä yortusunda İerusalim kasabasındaydı, çok insan inandı Ona, zerä görärdilär meraklı nişannarı, ani yapardı.

²⁴Ama Kendisi İsus umudunu onnara koymardı, zerä tanıyardı hepsini.

²⁵Onun yoktu läözimnıklılı, ki birkimsey annatsın insan için, zerä O Kendisi bilärdi, ne var insanın üreendä.

İsus hem Nikodim

3 Fariseylerin arasında vardı bir adam, adı Nikodim, bir iudey öndercisi.

²O geldi İsusı gecä vakıdı da dedi: «Üüredici, biz bileriz, ani Sänsin Üüredici, Allahtan gelmä, zerä kimsey yapamêêr o nişannarı, ani yapêrsın Sän, eer olmarsaydı Allah onunnan».

³İsus dedi ona: «Dooru, dooru söleerim sana, ani herbir adam, duumarsaydı enidän*, yok nasıl görsün Allahın Padişahlını».

⁴Nikodim dedi: «Nesoy var kolay duusun enidän bir ihtär adam? Acaba var mı nicä o enidän duusun kendi anasından?»

⁵İsus cevap etti: «Dooru, dooru söleerim sana, ani eer duumarsaydı

birkimsey sudan hem Duhtan, yok nasıl girsin Allahın Padişahlına.

⁶Ne duulmuş ettän, o et, ama ne duulmuş Duhtan, o duh.

⁷Şaşma buna, ani deerim: „Läözüm duuasınız enidän“.

⁸Lüzgär eser, nereyi isteer. İşidersin onun uultusunu, ama bilmeersin, neredän gelir hem nereyi gider. Hep ölä olêr herkezinnän, kim Duhtan duulmuş».

⁹Nikodim dedi: «Nesoy var nasıl bu olsun?»

¹⁰İsus cevap etti ona: «Sän, İzrailin üüredicisi, bunu mu bilmeersin?»

¹¹Dooru, dooru söleerim, ani biz lafederiz, ne bileriz, hem saatlık edereziz, ne gördük, ama siz kabletmeersiniz bizim saatlımızı.

¹²Lafederim erdeki işlär için, da inanmêêrsınız, nesoy inanabileceniz, eer lafedärseydim gökteki işlär için?»

¹³Kimsey gökä kalkmadı, Ondan kaarä, Kim göktän indi. Budur Adam Oolu, /ani göktä/.

¹⁴Nicä Moisey kaldırdı yılıcı çol erdä, hep ölä läözüm kaldırılsın Adam Oolu da,

¹⁵ki kim inanacak Ona /kaybelmesin, ama/ diveç yaşasın.

¹⁶Zerä Allah ölä pek sevdi bu dünneyi, ani verdi biricik Oolunu, ki herkezi, kim inanacak Ona, kaybelmesin, ama diveç yaşasın.

¹⁷Hakma, ani Allah yollamadı Oolunu bu dünneyä, ki daava kessin dünneyä, ama Onun aşırı dünnä kurtarılsın.

¹⁸Kim inanêr Ona, daava olma-yacak, ama kim inanmêêr, o daava oldu şindän sora, zerä inanmadı Allahın biricik Ooluna.

* 3:3 Enidän – eki «yukarıdan».

¹⁹Daava tutunêr bundan, ani aydınık geldi bu dünneyä, ama insan taa pek sevdi karannı, nekadar aydınını, zerä onnarın işleri kötüdür.

²⁰Zerä herkez, kim fena yapêr, azetmeer aydınnıktan hem gitmeer aydınnaa, ki açılmasın fena yaptıkları.

²¹Ama kim yaşêêr aslılaa görä, o geler aydınnaa, görünsün deyni yaptıkları, ani Allahın kuvedinnän yapılı».

İsus hem İoan Vaatizedici

²²Bundan sora İsus üürenicilerinnän barabar geldi İudeya erlerinä. Orada onnarlan bir parça vakıt yaşardı da vaatiz edärdi.

²³Ama İoan vaatiz edärdi Enonda, yakın Salimä, zerä orada çok su vardı. Orayı gelärdilär da vaatiz olardılar.

²⁴Çünkü İoan zıdana taa düşme-di-ydi.

²⁵Bu vakıt İoanın üürenicilerin hem iudeylerin arasında kavga peydalandı dincesineä paklanmak için.

²⁶Geldilär İoana da dedilär: «Üüredici, O, Kim seninnändi İordanın öbür tarafında, Angısı için sän şaatlık ettin, şindi O vaatiz eder, da hepsi Ona gider».

²⁷İoan cuvap etti: «Adam yok nasıl kabletsin bişey, eer bu verilmärseydi ona göktän.

²⁸Siz kendiniz şaatsınız benim laflarıma. Bän söledim, ani diilim Hristos, ama yollanılmış oldum Onun önu sora.

²⁹Kimin var gelini, odur güvää. Güveenin yanında dostu durêr, sesleer onu, seviner hem şennener, işidip güveenin sesini. Bu sevinmeliim şindi tamannandı.

³⁰O läözüm büüsün, ama bän küçüleyim».

³¹Göktän gelän – hepsindän üstün. Erdän adam topraktandır, ercesinä işlär için lafeder. Göktän gelän hepsindän üstün.

³²O şaatlık eder, ne gördü hem ne işitti, ama kimsey kabletmeer Onun şaatlıını.

³³Kim kableder Onun şaatlıını, bununnan kaavileer Allahın aslılıını.

³⁴Kimi Allah yolladı, O Allahın sözlerini söleer, zerä Allah Kendi Duhunu ölçüylän vermeer.

³⁵Boba sever Oolunu, onun için verdi hepsini Onun elinä.

³⁶Kim Allahın Ooluna inanêr, di-veç yaşaması olacek, ama kim inanimêêr, yaşamayı görmeyecek. Allahın üfkesi onun üstünä kalêr.

Samariyalı karı

4 Fariseylär işittilär, ani İsus taa çok üürenici edener hem vaatiz eder, nekadar İoan.

²Aslısı, Kendi İsus vaatiz etmärdi, ama vaatiz edärdi Onun üürenicileri.

³Açan İsus annadı bunu, braktı İudeyayı da enidän gitti Galileya erlerinä.

⁴Läözımdı geçsin Samariyadan.

⁵Tä, İsus geler Samariyada bir kasabaya, adı Sihar, neresi yannaşık o kırlan, ani İakov verdiydi kendi ooluna İosifä.

⁶Orada bulunardı İakovun pınarı. İsus, dingin yoldan, oturdu pınarın yanında ölä bir altıncı* saatta.

⁷Geldi bir karı Samariyadan, ki su pınardan çıkarsın. «Ver Bana, su içeyim», – dedi İsus.

* ^{4:6} Altıncı saat – üülendä saat 12 (kimi bilgiçlerä görä saat 18).

⁸Zerä Onun üürenicileri gittiydilər kasabaya imeelik almaa.

⁹Samariyalı karı dedi: «Sän iudeysin, nesoy bendän, samariyalı karıdan, su içmää isteersin?» İudeylär bişey paylaşmêêrlar samariyalılarlan.

¹⁰İsus cuvap etti ona: «Eer bilsän Allahın baaşışını hem Onu, Kim sendän su isteer, sän kendin istärsin Ondan su içmää, da O yaşamak suyu verir sana».

¹¹Karı deer Ona: «Saabi, sän yok neylän çıkarasın su, pınar da derin, nesoy var kolay olsun sendä yaşamak suyu?»

¹²Ne sän taa büüksün bizim bobadan İakovdan mı, angısından bizä kaldı bu pınar, neredän içti kendisi, oolları hem hayvannarı?»

¹³İsus cuvap etti: «Kim içer bu sudan, o enidän susar,

¹⁴ama kim içecek o sudan, ani Bän verecäm, diveç susuz kalmayacak. Ama su, ani ona verecäm, onda bir sızıntı olacak, da diveç yaşamağa getirecek».

¹⁵Karı dedi Ona: «Çorbacı, ver bu sudan bana, ki susamayım da gelmeyim buradan su çıkarmaa».

¹⁶«Git, çaar kocanı da gel burayı», – dedi İsus.

¹⁷Karı cuvap etti: «Yok kocam». «Dooru söledin, ani yok kocan, – dedi İsus, –

¹⁸zerä beş kocan oldu. Bu adam, kiminnän şindi yaşêêrsın, o da diil senin kocan. Bunu dooru söledin».

¹⁹Karı dedi: «Çorbacı, görerim, ani Sän bir proroksun.

²⁰Bizim bobalar baş iilttilär bu bayır üstündä, ama siz deersiniz, ani er, neredä läözım baş iiltmää, bulunêr İerusalimdä».

²¹İsus cuvap etti ona: «Karı, inan Beni, geler vakıt, açan baş iiltmeyeceñiz Bobaya ne bu bayır üstündä, ne dä İerusalimdä.

²²Siz baş iildersiniz neyä bilmeersiniz, biz baş iilderiz neyä bileriz, zerä kurtulmak – iudeylerdän.

²³Ama geler vakıt, artık şindän sora geldi, açan hakına baş urannar baş iildeceklär Bobaya duhta hem aslılıkta, zerä butürlü baş iildenneri Boba aarêêr.

²⁴Allah – duh. Kim baş iilder Ona, läözım baş ursun duhta hem aslılıkta».

²⁵Karı cuvap eder: «Bilerim, ani gelecek Messiya, Angısına dener Hristos. O, geldiynän, hepsini bizä annadacek».

²⁶İsus dedi: «Bän, ani seninnän lafederim, Kendim Messiyayım».

²⁷Bu vakıt geldi Onun üürenicileri. Onnar şaştılar, ani O lafeder bir kariylan. Ama birisi bilä sormadı: «Ne isteersin?» eki: «Neçin lafeder sin onunnan?»

²⁸Karı braktı su kabını, gitti kasabaya da dedi insana:

²⁹«Gelin dä görün bir adam, angısı söledi hepsini, ne yaptım. Acaba diil mi O Hristos?»

³⁰Onnar çıktılar kasabadan da gelärdilär İsusaa.

³¹Bu vakıt üürenicilär yalvarardılar Ona, isin, deyip: «Üüredici, i bişey».

³²Ama O dedi: «Bendä var bir imäk, ani siz bilmeersiniz».

³³Üürenicilär biri-birinnän lafedärdilär: «Getirmedi mi acaba Ona birkimsey imäa?»

³⁴İsus dedi: «Benim imäam budur: yapayım Onun istediini, Kim

Beni yolladı, hem işini Onun tamamlayım.

³⁵Demeersiniz mi siz, ani var taa dört ay biçmək vakıdınadan? Ama Bän sizä deerim: ya gözlerinizi açın da bakın ekinnerä. Onnar şindän sora sarardılar biçmək için.

³⁶Kim biçer, hak alêr, bereket di veç yaşamak için toplêêr. Onuştan ekici hem biçici barabar sevineceklär.

³⁷Onun için dooru o söz, ani deer: „Birisi eker, ama başkası biçer“.

³⁸Bän yolladım sizi, biçäsiniz, neredä siz işləmediniz, ama başkası işledi, siz dä pay alêrsiniz onnarın işlerindän».

³⁹Çoyu samariyalılar bu kasabadan inandılar İisusa karının laflarından, angısı, şaatlık edip, dedi: «O söledi bana hepsini, ne yaptım».

⁴⁰Onuştan, açan geldilär samariyalılar Ona da yalvardılar, kalsın onnarda, O kaldı orada iki gün.

⁴¹Sora inandılar taa çokluk Kendi İisusun laflarından.

⁴²Onnar dedilär karıya: «Şindi inanêrız diil senin laflarından, ama kendimiz işittik hepsini da annadık, ani hakına Odur dünneyn Kurtarıcısı /Hristos/».

Öndercinin oolu saa oldu

⁴³İki gündän sora İisus yollandı oradan da gitti Galileyaya.

⁴⁴O Kendisi şaatlık etti, ani bir dä prorok diil hatırlanmış kendi duuma erindä.

⁴⁵Açan geldi Galileyaya, orada Onu kabletilär, zerä onnar da yortuya gittiydilär da gördüydülär hepsini,

ne O yaptı yortu vakıdı İerusalimdä. Onnar da yortuda oradaydılar.

⁴⁶İisus enidän döndü geeri Galileyanın Kana küüyünä, neredä suyu çevirdiydi şaraba. Kapernaum kasabasında bir padişah izmetkerin oolu hastaydı.

⁴⁷Bu izmetkär işitti, ani İisus döndü İudeyadan Galileya erlerinä. O geldi İisusa da yalvardı, gelsin da alıştırın onun oolunu, ani ölüm döşendeydi.

⁴⁸İisus dedi: «Siz, meraklı nişan-nar hem şaşmaklı işlär görmeyincä, inanmêersınız!»

⁴⁹Padişahın izmetkeri dedi: «Saabi, gel, taa ölmediynän benim uşam».

⁵⁰İisus cevap etti: «Git, senin oolun yaşayacak». O inandı İisusun sözünü da gitti.

⁵¹Açan o taa yoldaydı, cırakları çıkıtlar ona karşı da söledilär, ani çocuk saa.

⁵²O sordu onnara: «Ne vakıt ona ii oldu?». Onnar cevap ettilär: «Dün, edinci* saatta onun yangını düştü».

⁵³Bobası annadı, ani bu oldu ozaman, açan İisus dedi ona: «Senin oolun yaşayacak». O hem onun bütün evi inandılar.

⁵⁴Bu ikinci nişan, ani yaptı İisus geeri İudeyadan Galileya erlerinä döndüktän sora.

Otuz sekiz yıllık hasta saa olêr

5 Ondan sora oldu iudeyerdä bir yortu, da İisus gitti İerusalim kasabasına.

²İerusalimdä, Koyun tokatlarında var bir göl, ani çiftçısına adı Vi-fezda, dolaylı beş kolonadaylan.

* 4:52 Edinci saat – saat 13 (kimi bilgiçlerä görä saat 19).

³Bu kolonadalar altında yatardılar çok türlü hastalar: köörlar, topallar, kötürümnär, /angıları beklärdilär su oynamasını.

⁴Allahtan bir angil kimär sıra gelärdi gölä da çalkalardı suyu. Kim ilkin girärdi su oynatmasından sora, kurtulurdu hertürlü hastalıktan, nedän hastaydı/.

⁵Orada vardı bir adam, ani hastaydı otuz sekiz yıl.

⁶İsus gördü onu yatarkan, da bileräk, ani çok vakıttan beeri hasta, sordu ona: «İsteersin mi saa olmaa?»

⁷Bu hasta cuvap etti: «Çorbacı, yok kimseyim, su içinä salversin beni, açan su fokurdêêr. Bän girincä, girer başkası bendän ileri».

⁸«Kalk, al döşeeni da gez», – dedi İsus.

⁹Birdän bu adam saa oldu, aldı döşeeni da çeketti gezmää. Bu oldu bir cumertesi günü.

¹⁰İudeylär bu adama, ani saa oldu, dedilär: «Büün, cumertesi günü, düşmeer, taşıyasın döşeeni».

¹¹O cuvap etti onnara: «O, kim bana saalık verdi, dedi: „Al döşeeni da gez“».

¹²Onnar sordular: «Kimdir O, Angısı sana dedi: „Al döşeeni da gez“?»

¹³Ama bu saa olmuş adam bilmärdi, kimdi O, zerä İsus oradan sauştuydu kalabalık beterinä.

¹⁴Sora İsus onunnan karşı geldi Ayoz binada da dedi: «Tä, alıştın, bak, zeedä günaha girmä, ki olmasın seninnän bişey taa bela».

¹⁵Bu adam gitti da söledi iudeylerä, ani Ona İsus saalık verdi.

¹⁶Bu beterä iudeylär başladılar izlemää İsusunu da istärdilär öldür-

sünnär Onu, zerä yapardı bu işleri cumertesi günü.

¹⁷İsus deyärdi onnara: «Bobam Benim taa işleer, Bän dä işleerim».

¹⁸Onuştan iudeylär taa çok baskardılar öldürsünnär Onu, zerä diil sade ani basardı cumertesini, ama Allaha deyärdi: «Benim Bobam», koyarak Kendini Allahlan bir.

İsusun zaabitlii

¹⁹Bunun için İsus onnara dedi: «Dooru, dooru söleerim sizä, ani Ool yok nasıl bişey yapsın Kendi-Kendindän, eer görmärseydi Bobayı yaparkan. Hepsini, ne yapêr Boba, Oolu da yapêr hep ölä.

²⁰Zerä Boba sever Oolunu da gösterer Ona hepsini, ne yapêr. O gösterecek Ona taa büük işlär dä, ki siz şaş-beş kalasınız.

²¹Zerä, nicä Boba dirilder ölüleri da verer ömür onnara, hep ölä Ool da verer ömür, kimä ister.

²²Boba daava kesmeer kimseyä. Bütün daavayı verdi Ooluna,

²³ki hepsi ikramnasınnar Oolunu, nicä ikramnêêrlar Bobayı. Kim ikramnamêêr Oolu, o ikramnamêêr Bobayı, Angısı yolladı Onu.

²⁴Dooru, dooru söleerim: kim sesleer Benim sözüümü da inanêr Ona, Kim Beni yolladı, onun var diveç yaşaması, o gelmeer daavaya, ama geçti ölümdän yaşamaya.

²⁵Dooru, dooru söleerim sizä, geller vakıt, şindän sora geldi, açan ölümlär işideceklär Allahın Oolunun sesini, da işidennär dirileceklär.

²⁶Nicä Bobanın var yaşaması Kendi-Kendindä, hep ölä Ooluna da verdi, yaşaması olsun Kendi-Kendindä.

²⁷Verdi zaabitlik Ona, daava kes-sin, zerä O – Adam Oolu.

²⁸Şaşmayın buna, zerä gelir va-kıt, açan hepsi, kim bulunêr mezar-lar içindä, işideceklär Adam Oolu-nun sesini.

²⁹Da çıkacaklar mezarlar içindän. Kim yaptı ilik, dirilecek ömür için, ama kim yaptı fenalık, dirilecek daava için.

³⁰Bän yok nasıl yapayım bişey Kendimdän. Bän daava yapêrım ölä, nicä işiderim Bobadan. Benim daa-vam dooru, zerä bakêrım yapayım diil Benim Kendi istediimi, ama Bo-bann, Angısı Beni yolladı.

İsus için şaatlık

³¹Eer şaatlık edärseydim Kendim için, ozaman Benim şaatlım diil aslı.

³²Var başka şaat, angısı Benim için şaatlık eder. Bän bilerim, ani Onun şaatlı aslı.

³³Siz yolladınız İoana, da o şaat-lık etti aslılık için.

³⁴Diil ani Bän adamın şaatlımı kabledirim, ama bunnarı söleerim, ki siz kurtulasınız.

³⁵İoan bir şafktı, ani yanardı hem aydınnadardı. Siz istediniz biraz şen-nenäsınız onun aydınnında.

³⁶Ama Bendä var İoanın şaatlın-dan taa kaavi bir şaatlık: işlär, ani Boba verdi, yapayım, hem angılarımı Bän yapêrım, bunnar Benim için şaat-lık edirlär, ani Boba Beni yolladı.

³⁷Bobam, ani Beni yolladı, Ken-disi şaatlık etti Benim için. Siz hiç işitmediniz Onun sesini hem görme-diniz üzünü.

³⁸Onun sözünü tutmêersınız üree-nizdä, zerä inanmêersınız Onu, Ki-mi O yolladı.

³⁹Siz araştırsınız Ayoaz Yazı-ları, düşünüp, ki onnarlan edenäsi-niz diveç yaşamak. Onnar şaatlık edirlär Benim için!

⁴⁰Siz istämeersiniz geläsiniz Ba-na, olsun yaşamanız deyni.

⁴¹Bän kabletmeerim insandan me-tinnik.

⁴²Sizi bilerim, sizdä yok sevgi Allaha.

⁴³Bän geldim Benim Bobamın adına, da kabletmeersiniz Beni, ama gelärseydi başka birkimsey kendi adına, onu siz kabledeceniz.

⁴⁴Nesoy var nicä siz inanasınız, açan aarêersınız metinnik biri-biri-nizdän, ama aaramêersınız metinnii, ani gelir bir Allahtan.

⁴⁵Sanmayasınız, ani Bän sizi ka-baatlandıracam Bobanın önündä, var kim sizi kabaatlandırın: Moisey, angısına umudunuzu koydunuz.

⁴⁶Eer inanaydınız Moiseyi, ina-naceydınız Beni dä, zerä o yazdı Be-nim için.

⁴⁷Ama çünkü inanmêersınız onun yazılarını, nesoy var nasıl inanası-nız Benim sözümü?»

Beş bin adam doyurulêr

6 Bundan sora İsus gitti Galileya (Tiveriada) gölünün öbür tara-fına.

²Çok insan gidärdi Onun ardına, zerä görädilär nişannarı, ne yapardı hastalarlan.

³İsus pindi bayır üstünä da otu-rurdu orada üürenicilerinnän ba-rabar.

⁴Paskellä, iudeylerin yortusu, yak-laşardı.

⁵İsus baktı da gördü çok insan, ani gelärdi Ona. Ozaman dedi Filipä:

«Näändan satın alacez okadar ekmek, ki bu insanı doyuralım?»

⁶Söledi bölä, ki denesin onu, zerä Kendisi bilärdi, ne yapacek.

⁷Filip cuvap etti: «İkiüz dinarlık ekmek dä etişmäz onnara, ki herkezi birär parça alabilsin».

⁸Öbür üürenici, Andrey, Simon Petrinin kardaşı, dedi:

⁹«Burada var bir çocuk, angısında var beş ekme arpadan hem iki balık, ama nedir onnar bukadar insana?»

¹⁰İsus dedi: «Söleyin, insan otursun». Orada vardı çok çimen. İnsan oturdu erä. Hepsı vardılar bir beş bin adamın dolayında.

¹¹İsus aldı ekmekleri, şükür etti Allaha, sora payetti /üürenicilerinä, üürenicileri da payettilər/ insana. Hep ölä payetti balıkları, herkezinä, kim nekadar istedi.

¹²Onnar doyunduktan sora, İsus dedi üürenicilerinä: «Toplayın imäk parçalarını, ki bişey zän olmasın».

¹³Topladılar da doldurdular oniki sepet ekme parçasınan, ani kaldıydı o inilmiş beş arpa ekmeendän.

¹⁴İnsan, açan gördü bu nişanı, ani yaptı İsus, dedi: «Budur hakına prorok, angısı läözüm gelsin dünneyä».

¹⁵İsus bilärdi, ani neetlenärdilər gelsinnär da zorlayıp yapsınnar Onu padişah. Onuştan O sauştı oradan da yalnız genä pindi bir bayır üstünä.

İsus gezer su üstündä

¹⁶Açan avşam oldu, Onun üürenicileri gittilər göl boyuna.

¹⁷Girdilər kayık içinä da gidärdilər gölün öbür tarafına, Kapernaum

kasabasına. Karannık olduydu, ama İsus hep okadar gelmärdi onnara.

¹⁸Bir sert lüzgär esärdi, göl dä dalgalıydı.

¹⁹Açan üzdülär bir irmi beş-otuz stadi*, gördülär ani İsus gezer su üstündä da kayaa yaklaştır. Onnar korktular.

²⁰«Bu Bänim, korkmayın!» – dedi İsus.

²¹Ozaman onnar istärdilər alsınnar Onu kayık içinä. Bundan sora birdän kayık etişti o erä, nereyi onnar gidärdilər.

Ömür ekmää

²²Ertesi günü insannar, ani kaldılar gölün öbür tarafında, gördülär, ani orada vardı salt bir kayık. Annadılar, ani İsus girmedi üürenicilerinnän kayık içinä, ama üürenicilər Onsuz gittilər.

²³Geldi başka birkaç kayık Tiveriada kasabasından yakın o erä, neredä idiydilər ekme Saabinin iisözlemesindän sora.

²⁴Ölä ki, insan, görüp, ani orada yok ne İsus, ne dä üürenicilər, pindi kayıklara da gitti Kapernaum kasabasına İsusunu aaramaa.

²⁵Açan buldular Onu gölün öbür tarafında, dedilər Ona: «Üüredici, nezaman Sän burayı geldin?»

²⁶İsus cuvap etti onnara: «Dooru, dooru söleerim sizä: aarêersınız Beni, diil ani gördünüz nişannarı, ama ani idiniz ekme da doyundunuz.

²⁷Çalışın diil geçär imäk için, ama geçmäz imäk için, ani diveç yaşamaya götürer. Bunu sizä Adam Oolu verecek. Zerä Adam Oolunu

* 6:19 25-30 stadi – 4,6–5,6 kilometra.

Allah Boba nişannadı Kendi mühürännän».

²⁸ Onnar dedilər: «Ne läüzüm ya-palim, Allahın işini deyni tamanna-yalım?»

²⁹ İsus cuvap etti: «Budur Alla-hın işi, ki inanasınız Ona, Kimi O yolladı».

³⁰ Buna onnar cuvap ettilär: «Ne nişan gösteräbilirsiz bizä, ki gö-re-lim da inanalım Seni? Ne iş Sän ya-pêrsın?»

³¹ Bizim bobalar idilər manna* çolda, nicä var yazılı: „Verdi onnara ekmek göktän“».

³² İsus dedi: «Dooru, dooru sö-leerim sizä, ani Moisey vermedi ek-mek göktän sizä, ama Benim Bo-bam verer hakına ekmek göktän.

³³ Zerä Allahın ekmää Odur, Kim göktän iner da yaşamak dünneyä verer».

³⁴ «Saabi, ver bizä her zaman bu ekmektän», – dedilər onnar.

³⁵ İsus dedi onnara: «Bänim ya-şamak ekmää. Kim Bana geler, hiç acıkmaz, kim Bana inanêr, bir sıra bilä susuz kalmaz.

³⁶ Nicä söledim sizä, gördünüz Beni da hep okadar inanmadınız.

³⁷ Hepsı, ne Boba Bana verer, Ba-na geler. Kim dä Bana geler, onu hiç bir zaman uuratmayacam dışarı.

³⁸ Zerä göktän indim, diil ani Ken-di istediimi yapayım, ama Beni yol-layan Bobanın istediini tamannayım.

³⁹ Beni Yollayanın istedi budur: birini bilä onnardan, ani Bana verdi, kaybetmeyim, ama bitki gündä hep-sinä yaşamak vereyim.

⁴⁰ Budur Bobanın istedi: herke-zin diveç yaşaması olsun, kim görer Oolu da inanêr, bitki gündä onu di-rildecäm».

⁴¹ İudeylär mırıldanardılar Ona karşı, zerä dedi: «Bänim göktän in-mä ekmek».

⁴² Deyärdilär: «Diil mi O – İsus, İosifin oolu, Angısının bobasını hem anasını biz tanıyêrız? Şindi neçin O deer: „Bän göktän indim?“»

⁴³ İsus cuvap etti: «Mırıldanma-yın biri-birinizin aranızda.

⁴⁴ Kimsey yok nasıl Bana gelsin, eer Beni yollayan Boba onu çekmâr-seydi. Ona bitki gündä Bän ömür verecäm.

⁴⁵ Prorokların kıyatlarında yazılı: „Hepsi Allahtan üüredilmiş olacek-lar“. Hepsı, kim Bobadan işitti hem üürendi, o Bana geler.

⁴⁶ Zerä kimsey Bobayı görmedi, Ondan kaarä, Kim Allahtan geldi. O Bobayı gördü.

⁴⁷ Dooru, dooru söleerim sizä: kim inanêr /Bana/, onun var diveç yaşaması.

⁴⁸ Bänim yaşamak ekmää.

⁴⁹ Sizin bobalarınız idilər manna çolda da öldülär.

⁵⁰ Göktän inän ölädir bir ekmek, ani kim onu iyer, hiç ölmeer.

⁵¹ Bänim yaşamak ekmää göktän inmä. Kim bu ekmektän iyer, diveç yaşayacak. Ekmek, ani Bän vererim dünneyin yaşaması için, Kendi güü-däm».

⁵² Açan iudeylär bu lafları işit-tilär, başladılar çekişmää biri-bi-rinnän. Onnar deyärdilär: «Nesoy

* 6:31 Manna – imäk, angısını Allah minuniyalı şekildä yollarmış çıftlara, açan onnar gezärmişlär çolda.

var nasıl bu Adam versin güüdesini, iyelim?»

⁵³ İsus dedi: «Dooru, dooru söyleirim sizä, ani eer imärseydiniz Adam Oolunun güüdesini hem içmärseydiniz Onun kanını, siz yaşamak edenmeyeceniz.

⁵⁴ Kim iyer Benim güüde mi hem içer benim kanımı, onun var diveç yaşaması. Onu dirildecäm bitki gündä.

⁵⁵ Zerä Benim güüdäm – hakına imäk hem Benim kanım – hakına içmäk.

⁵⁶ Kim iyer Benim güüde mi hem içer Benim kanımı, o kalêr Bendä, Bän dä onda.

⁵⁷ Nicä diri Boba yolladı Beni, da yaşêrım Bobanın kuvedinnän, hep ölä Beni dä iyän yaşayacak Benim kuvedimmän.

⁵⁸ Budur göktän inmä ekmek, diil nicä manna, ani bobalarınız idilär da öldülär. Kim iyer bu ekmä, diveç yaşayacak».

⁵⁹ İsus söledi bunnarı sinagoga içindä, açan üüredärdi insanı Kaper-naum kasabasında.

Üürenicilär brakêrlar İsusu

⁶⁰ Bu laflardan sora çoyu üürenicilerindän dedilär: «Ne fasıl laflar, kim var nasıl kabletsin bu lafları?»

⁶¹ Ama İsus bilärdi, ani Onun üürenicileri mırıldanêrlar, onuştan dedi: «Bu laflar sizä köstek mi?»

⁶² Ne deyeceniz, açan göreceniz Adam Oolunu kalkarak enidän orayı, neredä O baştan bulunardı?»

⁶³ Yaşamak verän duhtur. Güüdä bişeyä yardım etmeer. Bu laflar, ani sizä söledim, duhtur hem ömürdür.

⁶⁴ Ama var sizdän kimisi inansız». İsus baştan bilärdi, kim inamêr hem kim Onu satacak.

⁶⁵ Da dedi: «Bunun için söledim, ani kimsey yok nasıl gelsin Bana, eer bu ona diilseydi verilmiş Bobamdan».

⁶⁶ Bu beterä çoyu Onun üürenicilerindän döndülär geeri da ondan sora Onunnan gezmedilär.

⁶⁷ Ozaman İsus, danışıp onikisinä, dedi: «Beki siz dä isteersiniz gitmää?»

⁶⁸ «Saabi, kimä gidelim? – dedi Simon Petri. – Sendä diveç yaşamak sözleri.

⁶⁹ Biz inandık da tanıdık, ani Sänsin Allahın Ayozu*».

⁷⁰ İsus cuvap etti: «Ayırmadım mı Bän sizi onikinizi? Ama sizdän birisi diavol».

⁷¹ Bunu dedi onikisindän birisi için, Simon İskariotun oolu İuda için, anğısı sonda sattı Onu.

İsus Bordey yortusunda

7 Bundan sora İsus gezärdi Galileyada. İstämärdi gezsın İudeyada, zerä iudeylär aarardılar öldürsünnär Onu.

² Yaklaşardı iudeylerin Bordey yortusu.

³ İsusun kardaşları dedilär Ona: «Çık buradan da git İudeyaya, Senin üürenicilerin dä görsünnär, ne işlär yapêrsın.

⁴ Zerä kimsey yaptıklarını saklamêr, açan isteer açılın insana. Çünkü Sän yapêrsın bu işleri, göster Kendini dünneyä».

⁵ Onun kardaşları bunu dedilär, zerä inandırlardı Ona.

* ^{6:69} Sänsin Allahın Ayozu: kimi tekstlerdä var yazılı «Sänsin Hristos, diri Allahın Oolu».

⁶ İsus cevap etti onnara: «Benim vakıdım taa gelmedi, ama sizin için her zaman vakit uygundur.»

⁷ Sizdän dünnä yok nasıl azetmesin, ama Bendän azetmeer, zerä Bän açıklêêrim, ani onun işleri kötü.

⁸ Siz gidin yortuya. Bän taa gitmeyecäm bu yortuya, zerä Benim vakıdım taa gelmedi.»

⁹ Bunnarı sölediktän sora O kaldı Galileyada.

İsus yortuda

¹⁰ Açıan kardaşları gittilär yortuya, sora O da ardlarından gitti, ama diil açıktaki saklı gitti.

¹¹ İudeylär aarardılar Onu yortu vakıdı da sorardılar: «O neredä?»

¹² İnsan arasında çok türlü Onun için fisirdemäk olurdu. Kimisi deydirdi: «O bir islää adam», başkası deydirdi: «Diil islää, O insanı aldadêr.»

¹³ Ama kimsey Onun için lafetmârdi açık, zerä korkardılar iudeylerdän.

¹⁴ Yortunun yarısında İsus girdi Ayoza bina içinä da başladı üüretmää.

¹⁵ İudeylär şaşardılar, deyip: «Näändän O bilir, üürenmediynän, Ayoza Yazıları?»

¹⁶ İsus cevap etti: «Benim üürenmişliim diil Bendän, ama Ondan, Kim Beni yolladı.»

¹⁷ Eer birkimsey istärseydi yapsın Onun istediini, o annayacak bu üüretmâk Allahtan mı, osa Bän Kendimdän mi söleirim.

¹⁸ Kim lafeder kendindän, o kendinä metinnik bakêr, ama kim onun yollayanın metinniini bakêr, o dooru söleer, onda yok yannışlık.

¹⁹ Vermedi mi Moisey sizä Zako-nu? Hep okadar kimsey sizdän tut-

mêêr Zakonu, ozaman neçin Beni öldürmää bakêrsınız?»

²⁰ İnsan cevap etti: «Diil mi fena duh Sendä? Kim bakêr Seni öldürmää?»

²¹ İsus cevap etti onnara: «Bän bir iş yaptım, da hepsiniz şaştınız.»

²² Moisey verdi sımarmak kesiklik için sizä, makar ki bu diil Moiseydän, ama dedelerdän, da siz onuştan kesiklik yapêrsınız uşaa cumertesi günü.

²³ Eer uşaa kesiklik yapılsaydı cumertesi günü, ki basılmasın Moiseyin Zakonu, neçin Bana okadar üfkelenersiniz, ani cumertesi günü bir adamı heptän saa yaptım?»

²⁴ Daava kesmeyin dışankı duruşa görä, ama daava kesin doorulaa görä.»

İsus hakına Hristos mu?

²⁵ Kimi adamnar İerusalimdän sorardılar: «Diil mi bu O, kimi öldürmää aarêêrlar?»

²⁶ Tä, O lafeder açıklıkta, da kimsey bişey Ona demeer! Acaba kayıl olmadı mı öndercilär dä, ani O Hristos?»

²⁷ Biz bileriz, neredän O, ama açıan Hristos gelecek, kimsey bilmeyecek neredän.»

²⁸ İsus, Ayoza bina aulunda üürederek insanı, bölä baardı: «Siz Beni tanıyêrsınız hem bilersiniz neredänim, ama Bän Kendi başıma gelmedim. Beni Yollayan – haklı, ama siz Onu tanımêêrsınız.»

²⁹ Bän tanıyêrim Onu, zerä geldim Ondan. O Beni yolladı.»

³⁰ Onnar bakardılar tutsunnar Onu, ama kimsey el koyamadı Ona, zerä gelmediydi vakıdı.

³¹Çoyu insandan inandılar Ona. Onnar deydirdilər: «Açan Hristos gelecek, ne taa çok nişan yapacak mı, nekadar bu Adam yapêr?»

³²Fariseylär işittilər insanı bölä fısrıdaşarak İsus için. Büük popazlar hem fariseylär yolladılar bekçileri, ki tutsunnar İsusu.

³³Ama İsus dedi: «Bän bir parça vakıt taa olacam sizinnän da sora gidecäm Ona, Kim yolladı Beni.

³⁴Siz aarayacınız Beni da bulamayacınız. Neredä Bän olacam, siz orayı yok nicä geläsiniz».

³⁵İudeylär lafedärdilär biri-birinnän: «Nereyi bu adam isteer gitsin, da biz Onu bulamayalım? Düşünmeer mi gitsin bizim insana, ani daanik urum kasabalarına, da urumnarı üüretsin?»

³⁶Başka türlü nesoy annamaa bu lafları, ani söledi: „Aarayacınız da bulamayacınız Beni“ hem „Neredä Bän olacam, siz orayı gelämeyeceniz?“»

İsus – yaşamak suyu

³⁷Yortunun bitki büük günündä İsus kalktı ayakça da baardı: «Kim susadı, gelsin Bana da içsin.

³⁸Kim inanêr Bana, ondan bir derä yaşamak suyu akacak, nicä yazılı AyoZ Yazıda».

³⁹Sölärdi bu lafları AyoZ Duh için, Angısını lääzımdı kabletsinnär onnar, kim Ona inanêr. Zerä AyoZ Duh taa verilmediydi, hem İsus taa diildi metinnikli.

⁴⁰Kimisi insandan, açan işittilər bu lafları, dedilər: «Bu adam hakına beklenen prorok».

⁴¹Başkası deyärdi: «O Hristos», ama taa başkası deyärdi: «Olur mu Hristos Galileyadan gelsin?»

⁴²Yok mu yazılı AyoZ Yazıda, ani Hristos gelecek Davidin sensesindän, Vifleem kasabasından, neredä David yaşardı?»

⁴³Ölä ki, olurdu çekiş insan arasında İsus için.

⁴⁴Kimisi baktılar tutsunnar Onu, ama kimsey el koyamadı Ona.

İudey öndercileri inanmêrlar

⁴⁵Bekçilär döndülär geeri büük popazlara hem fariseylerä. Bunnar sordular onnara: «Neçin getirmedi-niz Onu?»

⁴⁶Bekçilär cuvap ettilär: «Kimsey bir sıra bilä lafetmedi bu adam gibi».

⁴⁷Fariseylär dedilər: «Ne, siz dä mi aldandınız?»

⁴⁸İnandı mı acaba bir önderci eki bir farisey Ona?»

⁴⁹Bu insan bilmeer Zakonu, o betvalı!»

⁵⁰Onnardan biri, Nikodim, angısı öncä geldiydi İsus, dedi onnara:

⁵¹«Bizim Zakon kabaatlandırêr mı birkimseyi, taa seslämediynän onu hem annamadiynan, ne yaptı?»

⁵²Onnar cuvap ettilär: «Beki sän dä Galileyadansın? Araştır islää da bak, Galileyadan var mı nasıl çıksın prorok?»

⁵³Sora hepsi daalıştılar evlerineä.

Orosulukta tutulan karı

8 İsus gitti Zeytin bayırına. ²Çin-sabaalän enidän geldi AyoZ binaya, da hepsi insan toplandı Onun dolayına. O oturdu da başladı onnarı üüretmää.

³Ozaman bilgiçlär hem fariseylär getirdilər bir karı, angısı tutuldu orosulukta, da, çıkarıp onu orta erä,

⁴ dedilər İsus: «Üredici, bu karı tutuldu taman orospuluk yaparkan.

⁵ Moisey sımarladı bölelerini taşlan öldürelim, Sän ne deersin?»

⁶ Söledilər bunu, ki denesinnär Onu da kabaatlandırabilsinnär. Ama İsus aşaa iildi da parmaannan erdä yazardı.

⁷ Çünkü vazgeçmördilər sormaktan Ona, İsus kaldırdı başını da dedi: «Kim sizin aranızdan günahsız, o ilk ursun taşlan ona».

⁸ Sora enidän iildi da erdä yazardı.

⁹ Açan işittilər bu lafları, /duydular azarlanmış kendilerini kendi neetlerindä da/ biri-biri ardı sora gittilər, başlayıp en ihtardan /en küçäädän/. İsus kaldı yalnız karıylan, angısı durardı karşıda.

¹⁰ Açan İsus kaldırdı başını /da baktı, görmeyip kimseyi, karıdan kaarä/, dedi: «Karı, neredä onnar, /angıları seni kabaatlardılar/? Ne, kimsey kabaatlamêêr mı seni?»

¹¹ «Kimsey, Çorbacı», – cuvap etti o. Ozaman İsus dedi: «Bän dä seni kabaatlamêêrim, git da bundan zeedä günah yapma».*

İsus – dünneyä aydınnık

¹² İsus enidän lafetti insana. «Bän dünneyin aydınnıyım, – dedi. – Kim geler Benim ardıma, gezmeyecek karannıkta, ama onda yaşamak aydınnı olacak».

¹³ Ozaman fariseylär dedilər: «Sän Kendi-Kendin için söleersin, onuştan Senin şaatlım diil aslı».

¹⁴ İsus cuvap etti: «Eer Bän Kendi-Kendim için sölärsydim, hep okadar Benim şaatlım dooru, zerä Bän

bilerim, neredän geldim hem nereyi giderim, ama siz bilmeersiniz, neredän Bän geldim hem nereyi giderim.

¹⁵ Siz daava kesersiniz gözä görä. Bän kimseyä daava kesmeerim.

¹⁶ Eer kesärsydim daava, daavam dooru olaceydı, zerä diilim yalnız: Boba, ani Beni yolladı, O Benimnän.

¹⁷ Sizin zakonunuzda var yazılı: „İki adamın şaatlı dooru“.

¹⁸ Benim için şaatlık ederim Bän, hem Benim için şaatlık eder Boba, Angısı Beni yolladı».

¹⁹ Ozaman onnar sordular: «Neredä Senin Boban?» İsus cuvap etti: «Siz tanımêersiniz ne Beni, ne Bobamı. Eer tanıyadınız Beni, tanıyaceydınız Bobamı da».

²⁰ İsus söledi bu lafları, açan üüredärdi insanı Ayoz bina içindä, neredä hazna bulunardı. Kimsey Onu tutmadı, zerä vakıdı taa gelmediydi.

²¹ İsus lafetti ileri dooru: «Bän giderim. Siz arayacınız Beni, ama öleceñiz günahlarınızda, orayı, nereyi Bän giderim, siz yok nasıl geläsiniz».

²² Ozaman iudeylär dedilər: «Acaba yok mu neetindä, öldürsün Kendini? Neçin bölä deer: „Nereyi Bän giderim, siz yok nasıl geläsiniz“?»

²³ «Siz aşaadın, Bän yukardan, siz bu dünnedän, Bän diilim bu dünnedän, – cuvap etti İsus. –

²⁴ Onun için sizä dedim, ani öleceñiz günahlarınızda, zerä eer inanamarsaydınız, ani Bänim, ozaman günahlarınızda öleceñiz».

²⁵ «Kimsin Sän?» – sordu onnar. İsus cuvap etti: «Baştan ne dedim sizä, Oyum.

*7:53 – 8:11 Bu sıralar en eski tekstlerdä yok.

²⁶Var çok söyleyim sizä hem ka-
baatlandırayım sizi, ama Yollayan
beni haklı, bän ne işittim Ondan,
onu söyleirim dünneyä».

²⁷Onnar annamadılar, ani O lafe-
der Bobası için.

²⁸Ölä ki, İsus onnara dedi: «Açan
kaldıracenız yukarı Adam Oolunu,
ozaman annayacenız, ani Bänim, hem
ani yapmêırım bişey Kendi başıma,
ama lafederim onu, ne üüreder Beni
Bobam.

²⁹Kim Beni yolladı, O Benimnän.
O brakmadı Beni yalnız, zerä herza-
man yapêırım, ne beenilmiş Ona».

*Aslılık verecek
sizä serbestlik*

³⁰Açan İsus butürlü lafedärdi,
çoyu Ona inandı.

³¹O dedi iudeylərə, angıları inan-
dıydılar Ona: «Eer tamannarsaydı-
nız Benim sözlerimi ileri dooru, ha-
kına olacenız benim üürenicilerim.

³²Siz aslılıu tanıyacenız, da aslılık
verecek sizä serbestlik».

³³Onnar cuvap ettilär: «Biz Av-
raamın senselesindäniz da bir sıra
bilä kimseyä çırak olmadık. Nesoy
annamaa Seni, ani deersin: „Serbest
olacenız“?»

³⁴«Dooru, dooru söyleirim sizä, –
cuvap etti İsus. – Herkez, ani günah
yapêr, o günaha çırak bulunêr.

³⁵Çırak kalmêêr herzaman içer-
dä, ama ool herzaman kalêr.

³⁶Onuştan, eer Ool verärsedydi
serbestlik sizä, ozaman hakına ser-
best olacenız.

³⁷Bilerim, ani siz Avraamın sen-
selesi, ama bakêrsınız öldürmää
Beni, zerä Benim sözüüm erleşmeer
sizdä.

³⁸Bän söyleirim, ne gördüm Be-
nim Bobamdan, siz yapêrsınız, ne
işittiniz sizin bobanızdan».

Sizin bobanız – diavol

³⁹«Bizim bobamız – Avraam», –
cuvap etti onnar. İsus dedi: «Olay-
dınız Avraamın uşakları, yapacey-
diniz Avraamın işlerini.

⁴⁰Ama şindi bakêrsınız öldürmää
Beni, Adamı, Angısı lafetti sizä aslı-
lık için, onu, ne işitti Allahtan. Av-
raam bölä yapmadı.

⁴¹Siz yapêrsınız sizin bobanızın
işlerini». Onnar dedilär: «Biz diiliz
orospuluk uşakları. Bizim salt bir
Bobamız var, Allah».

⁴²İsus cuvap etti onnara: «Olay-
dı Allah sizin Bobanız, ozaman
seveceydiniz Beni, zerä Bän Ala-
htan çıkıp geldim. Gelmedim
Kendi başıma, ama O Beni yol-
ladı.

⁴³Neçin annamêêrsınız, ne söyle-
rim? Onuştan, zerä seslämeersiniz
Benim sözüümü.

⁴⁴Sizin bobanız – diavol, da is-
teersiniz tamannayasınız sizin bob-
anızın şefklerini. O baştan insan öl-
dürücüsüydü, durmêêr aslılıkta, ze-
rä onda yok aslılık. Kaç sıra söyleer
birär yalan, söyleer kendi tabeetinä
görä, zerä o yalancı hem yalanın bo-
bası.

⁴⁵Ama Bän dooru söyleirim, onun
için inanmêêrsınız Beni.

⁴⁶Kim sizdän var nicä göstêrsin
Bana, ani günah yaptım? Eer sölä-
seydim dooru, neçin inanmêêrsınız
Beni?

⁴⁷Kim – Allahtan, o sesleer Alla-
hın sözlerini. Siz seslämeersiniz, ze-
rä diilsiniz Allahtan».

İsus Avraamdan ileri

48 İudeylär buna cuvap ettilär: «Dooru demedik mi biz, ani Sän samariyalıysın, hem ani Sendä var fena duh?»

49 «Yok Bendä fena duh, – cuvap etti İsus. – Bän ikramnêırım Bobamı, ama siz Beni kötüleersiniz.

50 Bän bakmêırım Benim metiniimi, var Kim baksın hem daava kessin.

51 Dooru, dooru söleerim sizä, kim tamannêır Benim sözümü, o hiç ölmeyecek».

52 «Şindi haliz annêırız, ani Sendä var fena duh, – dedi iudeylär. – Avraam öldü, proroklar öldülär, ama Sän deersin: „Kim tamannêır Benim sözümü, o hiç ölmeyecek“.

53 Ne, Sän taa büüksün mü bizim bobadan, Avraamdan, angısı öldü? Proroklar da öldülär. Kimin erinä Sän Kendini koyêrsın?»

54 İsus cuvap etti: «Eer Bän Kendimi metinnârseydim, ozaman Benim metiniim diil bişey. Beni metinneyän Benim Bobam, Angısına siz deersiniz, ki O – sizin Allahınız.

55 Ama siz Onu tanımêırsınız. Bän Onu tanıyêırım. Eer deyârseydim, ani tanmêêırım, ozaman yalancı kalaceydim, nicä dä siz. Ama Bän Onu tanıyêırım da tamannêêırım Onun sözünü.

56 Sizin bobanız, Avraam, çok sevindi ani göreceydi Benim günümü, da, görüp, şennendi».

57 «Sän yoksun baarlem elli yaşında, – dedi iudeylär, – da Sän gördün Avraamı mı?»

58 İsus dedi onnara: «Dooru, dooru söleerim sizä, ani açan taa Avraam yoktu, Bän varım».

59 Ozaman aldılar taş, ki taşlan ursunnar Ona, ama İsus saklandı, sora çıktı Ayoz binadan, /geçip onnarın arasından, gitti/.

Duumaktan köör olan görmäk edener

9 İsus, geçärkän, gördü bir duumaktan köör adamı.

2 Üürenicileri sordular: «Üüredici, kim günah yaptı, ani bu adam duudu köör, kendisi mi osa bobaları mı?»

3 İsus cuvap etti: «Günah yapmadı ne bu adam, ne da onun bobaları, ama o bölä duudu, ki onunnan gösterilsin Allahın işleri.

4 Lääzım Onun, Kim yolladı Beni, işini yapalım, nekadar vakit gündüz. Zerä geler gecä, açan kimsey yok nasıl işlesin.

5 Nekadar vakit bulunêırım dünnedä, dünneyn aydınını bulunêırım».

6 Bu laflardan sora tükürdü erä, yaptı çamur, yaaladı bu köör adamın gözlerini çamurlan,

7 da dedi ona: «Git, yıkan Siloam suyunda». Siloamın annaması «yolanmış». Adam gitti, yıkandı da, açan döndü geeri, gözleri görärdi.

8 Komuşular hem insannar, ani öncä gördüydülär onu dilenärkän, sordular: «Diil mi o, ani oturardı da dilenärdi?»

9 Kimisi deyärdilär: «O kendi», başkaları deyärdilär: «Diil, benzeer ona», ama adam kendisi deyärdi: «Bän kendimim».

10 Ozaman sordular ona: «Nesoy açıldı senin gözlerin?»

11 O cuvap etti: «O, Kimin adı İsus, yaptı çamur, yaaladı gözlerimi da sora dedi: „Git, yıkan Siloam

suyunda“. Gittim, yıkandım da görmäk edendim».

¹²«Neredä O?» – sordu onnar. «Bilmeerim», – cevap etti bu adam.

*Fariseylär aaraştırêrlar
meraklı işi*

¹³Bu adamı, angısı öncä köördu, götürdülär fariseylerä.

¹⁴O gün, açan İsus yaptı çamur da açtı onun gözlerini, cumertesiydi.

¹⁵Onun için fariseylär dä sordular bu adama: «Nesoy başladın görmää?» O cevap etti onnara: «O çamurladı gözlerimi, da yıkanıp başladım görmää».

¹⁶Ozaman kimisi fariseylerdän dedilär: «Bu adam diil Allahtan, zerä tutmêêr cumertesini». Başkaları deyärdilär: «Nesoy var nicä bir günahker adam yapsın bölä meraklı nışannar?» Onnarın arasında çeketti kavga.

¹⁷Enidän sordular adama, ani köördu: «Senin gözlerini O açtıysa, ne sän deyecän Onun için?» «O bir prorok», – cevap etti bu adam.

¹⁸İudeylär, çarmayınca anasını-bobasını onun, kimin gözleri açıldı, inanmadılar, ani o köördu da görmäk edendi.

¹⁹Sordular onnara: «Bu mu sizin oolunuz, angısı için deersiniz, ani köör duudu? Nesoy şindi göräbiler?»

²⁰Cuwap etti onun bobası hem anası: «Bileriz, ani bu bizim oolumuz, hem ani duudu köör.

²¹Ama nesoy şindi görer, hem kim açtı onun gözlerini, bilmeeriz. Sorun ona, o etişär yaşlarda, da kendi var nicä cuwap etsin kendisi için».

²²Bobaları bölä lafettilär, zerä korkardılar iudeylerdän. İudeylär an-

naştıydılar, ani eer birkimsey açık deyärseydi, ani İsus – Hristostur, onu uuratsinnar sinagogadan.

²³Onuştan onun bobaları dedilär: «O etişär yaşlarda, sorun ona».

²⁴Fariseylär ikinci sıra çaardılar adamı, ani köördu, da dedilär ona: «Allaha emin et da dooru sölä, zerä biz bileriz, ani bu adam günahker».

²⁵O cevap etti: «Günahker mi, bän bilmeerim. Bir iş bilerim, ani köördüm da şindi görerim».

²⁶Ozaman sordular: «Ne yaptı O sana, nesoy açtı gözlerini?»

²⁷«Demin söledim sizä, da seslämediniz. Neçin taa bir sıra işitmää isteersiniz? – cevap etti o. – Beki siz dä isteersiniz olmaa Onun üürenicileri?»

²⁸Onnar onu azarladılar da dedilär: «Sän Onun üürenicisiysin, ama biz Moiseyin üürenicileriyiz.

²⁹Bileriz, ani Allah lafetti Moiseylän, ama bu Adamı bilmeeriz, neredän O».

³⁰«Şaşılacak iş bu! – dedi adam, ani edendi görmäk. – Siz bilmeersiniz, neredän O, ama O açtı benim gözlerimi.

³¹Bileriz, ani Allah seslämeer günahkerleri, ama kim korkêr Allahtan da yapêr Onun istediini, onu Allah sesleer.

³²Nezamandan kuruluydu dünnä, işidilmedi, ki birkimsey açsın duumaktan köör adamın gözlerini.

³³Eer olmayaydı O Allahtan, yapamayaceydı bişey».

³⁴«Sän duumuşun büs-bütün günahda da isteersin üüretmää bizi mi?» – cevap etti onnar da kooladılar onu dışarı.

Köör duhçasına

³⁵ İsus işitti, ani uurattılar onu dışarı, da, açan buluştu onunnan, sordu: «İnanêrsın mı Adam Ooluna*?»

³⁶ O cevap etti: «Saabi, Kimdir O, ki inanayım Ona?»

³⁷ İsus dedi: «Sän Onu görersin, O, Kim seninnän lafeder, O Kendisi».

³⁸ «İnanêrım, Saabi!» – cevap etti da baş iiltilti İsusı.

³⁹ İsus dedi: «Bän geldim bu dünyä daava için, ki onnar, kim görmeerlär, görsünnär, ama görennär köör olsunnar».

⁴⁰ Fariseylerdän bir boyu, angıları Onun yanındaydılar, açan işittilär bu lafları, dedilär: «Çikêr, ani biz dä köörüz?»

⁴¹ «Olaydımız köör, olmayaceydi günahnız, ama çünkü deersiniz, ani görersiniz, onuştan günah kalêr sizin üstünüzä.

Güdücü hem sürü

10 Dooru, dooru söleerim sizä, kim koyunnarın auluna girmeer kapudan, ama atlêêr başka erdän, o hırsız hem haydut.

² Kim girer kapudan, odur koyunnarın güdücüsü.

³ Kapuda duran açêr kapuyu, da koyunnar tanıyêrlar güdücünün sesini. O çaarêr herbir koyunu adınca da dışarı çıkarêr.

⁴ Açan çıkardı hepsi koyunnarını, sora gider onnarın önü sora, koyunnar da gelerlär onun ardına, zerä tanıyêrlar sesini.

⁵ Yabancıнын ardına gitmeerlär, ondan kaçêrlar, zerä tanımeêrlar yabancıнын sesini».

⁶ İsus söledi bu örnää onnara, ama onnar annamadılar, ne iş için o lafedäri.

⁷ İsus enidän lafetti: «Dooru, dooru söleerim sizä, ani Bänim koyunnarın kapusu.

⁸ Hepsi, kim geldi Bendän öncä, onnar hırsız hem haydut. Koyunnar da onnarı seslämedilär.

⁹ Bänim kapu. Eer birkimsey girirseydi Benim aşırısı, olacek kurtulmuş, girecek hem çıkacak da otlayacak kendinä bulacak.

¹⁰ Hırsız geler salt çalmaa, öldürmää hem yok etmää. Bän geldim, ki koyunnarın taşkınnıktan yaşamakları olsun.

¹¹ Bän – ii güdücüyüm. İi güdücü verer yaşamasını koyunnarı için.

¹² Ama yanaşık adam, kim diil güdücü, hem kim diil koyunnarın çorbacısı, açan görer yabancıyı gelärkän, brakêr koyunnarı da kaçêr, yabancı da, onnarı kapıp, daadêr.

¹³ O adam kaçêr, zerä o yanaşık, onun kasaveti yok koyunnar için.

¹⁴ Bän – ii güdücüyüm. Bän tanıyêrım koyunnarımı, onnar da tanıyêrlar Beni,

¹⁵ nicä Boba tanıyêr Beni, Bän dä tanıyêrım Bobayı. Bän vererim yaşamamı koyunnarım için.

¹⁶ Bendä var başka koyunnar da, ani diil bu auldan. Onnarı da läüzim getireyim. Onnar sesleyeceklär Benim sesimi. Ozaman olacek bir sürü hem bir güdücü.

* 9:35 Adam Ooluna: kimi tekstlerdä «Allahın Ooluna».

17Boba sever Beni, zerä Bän vererim yaşamamı, enidän geeri alayım deyni.

18Kimsey onu zorlan almêêr Bendän, ama Bän Kendi istediimdän vererim. Var kuvedim vereyim hem var kuvedim geeri alayım. Bu sımarlamayı Bän kablettim Benim Bobamdan».

19Bu laflardan sora enidän başladı kavga iudeylär arasında.

20Çoyu onnardan deyardılar: «On-da var fena duh, O bir deli. Neçin sesleersiniz Onu?»

21Başkaları deyardılar: «Bu laflar diil fena duhlu adamın lafları. Var mı nasıl bir fena duh açsın köörlerin gözlerini?»

İisusa karşı duşmannık artêr

22Ozaman oldu İerusalimdä yortu Ayoz binanın açılmasının anılması için. Kışındı.

23İisus gezinärdi Ayoz binanın aulunda, Solomonun kolonadasında.

24İudeylär Onu sardılar da dedilər: «Nezamanadan koyacan düşünmeyä bizi? Sölä açık bizä, Sänsin mi Hristos?»

25İisus cevap etti: «Bän söledim sizä, ama siz inanmêêrsınız. O işleri, ani yapêrım Bobamın adına, onnar şaatlık ederlär Benim için.

26Ama siz inanmêêrsınız, zerä diil-siniz Benim koyunnarımdan, /nicä söledim sizä/.

27Benim koyunnarım sesleerlär Benim sesimi. Bän tanyêrım onnarı, onnar da gelerlär Benim ardıma.

28Bän vererim onnara diveç yaşamak, onnar hiç bir vakit kaybelmeyeceklär. Kimsey kapamayacak onnarı Benim elimdän.

29Benim Bobam, ani verdi onnarı Bana, O hepsindän taa büyük. Kimsey yok nicä kapsın onnarı Benim Bobamın elindän.

30Bän hem Boba biriz».

31İudeylär enidän taş aldılar, taşlan ursunnar Ona.

32İisus dedi: «Çok ii işlär gösterdim sizä Bobamdan. Bu işlerin angısı için isteersiniz Beni taşlan düümää?»

33İudeylär cevap ettilär: «Bakmêêrız bir ii iş için taşlan Seni düümää, ama Allahı kötölemäk için, zerä Sän adamsın, ama Kendini Allah yapêrsın».

34İisus dedi: «Diil mi yazılı sizin zakonunuzda: „Bän dedim: siz alahlarsınız“?»

35Allah onnara dedi „allahlar“, kimä yolladı sözünü. Olmaz Ayoz Yazı bozulsun.

36Böleysä, Bän, Kimi Boba ayozladı da yolladı dünneyä, sizin lafınıza görä çıkêr, ani kötöleerim Allahı, salt onuştan, ani dedim: „Allahın Ooluyum“.

37Eer yapmarsaydım Benim Bobanın işlerini, ozaman inanmayın Beni.

38Ama yaparsaydım, ozaman, eer inanmarsaydınız da Beni, inanın baarlem işleri. Ozaman annayace-nız hem bileceniz, ani Boba Bendä, Bän dä Onda».

39Onnar enidän baktılar tutsunnar Onu, ama O kurtuldu onnarın elindän.

40İisus enidän gitti İordanın öbür tarafına, neredä İoan öncä vaatiz edärdi, da kaldı orada.

41Çoyu gelärdilər Ona da deyardılar: «İoan yapmadı bir dä nişan,

ama hepsi, ne söledi İoan bu adam için, aslı çıktı».

⁴Çoyu inandılar Ona orada.

Lazar öler

11 Vardı bir hasta adam, adı Lazar, Vifaniya küüyündän, neredändi Mariya hem kızkardaşı Marfa.

²Mariya o kariydı, ani yaaladı Saabiye ii kokuluklan da sildi ayaklarını kendi saçlarınan. Hasta Lazar Mariyanın kardaşıydı.

³Bu kızkardaşlar yolladılar, sölesinnär İisusa: «Saabi, kimi Sän seversin, hastalandı».

⁴İisus, açan işitti bu haberi, dedi: «Bu hastalık diil ölüme deyni, ama Allahın metinnii için oldu, ki bunun aşırı Allahın Oolu metinnensin».

⁵İisus sevärdi Marfayı, onun kızkardaşını hem Lazarı.

⁶Açan işitti, ani Lazar hasta, taa iki gün oyalandı orada, neredä bulunardı.

⁷Sonda dedi üürenicilerinä: «Haydiyin, dönelim İudeya erlerinä!»

⁸«Üüredici, şindi diil çoktan iudeylär Seni bakardılar öldürmää taşlan, Sän dä geeri dönersin orayı mı?» – dedi üürenicilär.

⁹İisus cevap etti: «Bir gündä diil mi oniki saat? Kim gezer gündüz, o sürçmeer, zerä görer bu dünneyin aydınını,

¹⁰ama kim gezer gecä, o sürçer, zerä onda yok aydınık».

¹¹Bu laflardan sora dedi: «Lazar, bizim dostumuz, uyudu, ama Bän giderim, uykudan uyandırırım onu».

¹²Üürenicilär dedilär: «Saabi, eer uyuyarsaydı, alışacak».

¹³İisus lafettiydi onun ölümü için, ama onnar sandılar, ani lafeder hakına uyku için.

¹⁴Ozaman İisus açık söledi: «Lazar öldü.

¹⁵Bän sevinerim, ani yoktum orada, ki inanasınız. Haydiyin, gidelim ona».

¹⁶Ozaman Foma, angısına dener İkiz, dedi kalan üürenicilerä: «Haydiyin, gidelim biz dä Onunnan ölelim».

İisus iilendirer

Lazarın kızkardaşlarını

¹⁷Açan geldi İisus, annadı, ani Lazar dört gün şindän sora mezar içindä.

¹⁸Vifaniya küüyü yakındı İerusalim kasabasına, uzaklı bir onbeş stadi*.

¹⁹Çoyu iudeylerdän geldiylär Marfaya hem Mariyaya, ki iilendirsinär onnarı kardaşın ölümü için.

²⁰Açan işitti Marfa, ani İisus geler, çıktı Ona karşı, ama Mariya kaldı içerdä.

²¹Marfa dedi İisusa: «Saabi, eer Sän olaydın burada, ölmeyeceydi benim kardaşım!

²²Ama şindi bilerim, ani ne istyecän Allahtan, O verecek Sana».

²³İisus dedi: «Senin kardaşın dirilecek».

²⁴Marfa dedi: «Bilerim, ani dirilecek bitki gündä, ölülerin dirilmesindä».

²⁵İisus dedi: «Bänim dirilmäk hem yaşamak. Kim inanêr Bana, eer ölürseydi dä, hep okadar yaşayacak.

²⁶Kim Bana yaşarkan inanêr, o hiç ölmeyecek. İnanêrsın mı sän bunu?»

* 11:18 Onbeş stadi – 2,8 kilometra.

²⁷Marfa dedi Ona: «İnanêrim, Saabi, ani Sânsin Hristos, Allahın Oolu, Angısı lâazımdı gelsin bu dünneyä».

²⁸Açan dedi bu lafları, gidip, saklı çaardı kızkardaşını da dedi: «Üüredici burada, O çaarêr seni».

²⁹Mariya işittii gibi bunu, hızlı kalktı da çıktı İsusı karşı.

³⁰İsus küü içinä taa girmediydi, O durardı hep orada, neredä karşı etti Onu Marfa.

³¹İudeylär, ani içerdä bulunardı-lar Mariyaylan bilä da iilendirärdilär onu, görüp, ani o hızlı kalktı da çıktı dışarı, gittilär onun ardına. Sandı-lar, ani o gider mezara, aalamaa.

³²Mariya, açan etişti orayı, neredeydi İsus, görüp Onu, düştü Onun ayaklarına da dedi: «Saabi, eer Sän olaydın burada, ölmeyeceydi benim kardaşım».

³³Açan İsus gördü onu aalarkan hem iudeyleri, ani geldilär onun-nan, gücendi canında da kahrlandı.

³⁴Sora sordu: «Neredä onu koydunuz?» «Saabi, – cuvap ettilär onnar, – gel da gör».

³⁵İsus aalardı.

³⁶Ozaman iudeylär dedilär: «Ya bak, O ne sevärdi onu!»

³⁷Ama kimisi onnardan dedilär: «O, ani açtı köörların gözlerini, ne yoktu mu nicä yapsın, ki bu adam da ölmesin?»

Lazar diriler ölüdän

³⁸Sora İsus, ölä kahrılı, geldi mezara. Mezar bir laamdı, aazına da bir taş koyuluydu.

³⁹«Aktarın taşı bir tarafa», – dedi İsus. Marfa, ölünün kızkardaşı, dedi: «Saabi, o bet kokêr, zerä şindän sora dört gün, nicä öldü».

⁴⁰İsus dedi: «Bän sana sölämedim mi, ani eer inanarsaydın, görecän Allahın metinniini?»

⁴¹Aktardılar taşı /laam aazından, neredeydi ölü/. İsus, kaldırıp bakışını gökâ, dedi: «Boba, şükür ederim, ani işittin Beni».

⁴²Bilerim, ani her zaman işidersin Beni, ama bunu deerim bu insan için, ani burada durêr, ki onnar inan-sınnar, ani Sän Beni yolladın».

⁴³Bu laflardan sora baardı büük seslän: «Lazar, çık dışarı!»

⁴⁴Ölü çıktı, elleri hem ayakları baalı bezlärän, suratı da sarılı peş-kirlän. İsus dedi: «Çözün onu, da gidäbilsin».

İsusı karşı neet

⁴⁵Çoyu iudeylerdän, angıları gel-di-ydilär Mariyaya, görüp ne yaptı İsus, inandılar Ona.

⁴⁶Ama kimisi gittilär fariseylerä da söledilär, ne yaptı İsus.

⁴⁷Ozaman büük popazlar hem fariseylär topladılar Sinedrionu da dedilär: «Ne yapalım? Bu Adam yapêr çok meraklı nişan».

⁴⁸Eer brakarsak ölä Onu, hepsi Ona inanaceklar, gelecek romalılar da telef edeceklär hem bizim ayozeri, hem milletimizi».

⁴⁹Birisi onnardan, Kayafa, angısı o yıl baş popazdı, dedi: «Siz bişey bilmeersiniz».

⁵⁰Annamêersınız, ani taa islää sizin için, bir adam ölsün hepsi insan için, nekadar hepsi insan kayı-ba kalsın?»

⁵¹Bu lafı o sölämedi kendindän, ama çünkü o yıl baş popazdı, pro-rokluk etti, ani İsus lâazım ölsün hepsi iudey milleti için,

⁵² da diil sade bu millet için, ama toplasin bireri hepsi daalmış Allahın uşaklarını.

⁵³ O gündän sora neetlendir, ki öldürsünnär Onu.

⁵⁴ Onun için İsus gezmärdi açıkta iudeylär arasında. Gitti oradan bir erä, ani yakın çola, bir kasabaya, adı Efraim, da orada kaldı üürenicilerinnän.

⁵⁵ İudeylerin Paskellä yortusu yaklaşırdı. Çok insan dolaydan geldilär İerusalimä Paskelledän ileri, paklansınnar deyni.

⁵⁶ Onnar aarardılar İsusunu da birbirinä sorardılar Ayoz binada: «Ne deersiniz, hiç gelmeyecek mi O yortuya?»

⁵⁷ Ama büyük popazlar hem fari-seylär sınırladıydılar, ani kim anayacak, neredä İsus, haberlesin onnara, ki onnar tutsunnar Onu.

Mariya yaalêêr İsusunu

12 Altı gün Paskelledän ileri İsus geldi Vifaniya küüyünä, neredä yaşardı Lazar, angısını diriltti ölüdän.

² Orada hazırlandı konuş Onun için. Marfa izmet edärdi, Lazar da onnardan birisiydi, kim İsuslan bilä sofradaydı.

³ Mariya aldı bir funt* pek paalı yaa, temiz nard kokuluu, yaaladı İsusun ayaklarını da saçlarınnan silärdi. Bütün içersi doldu gözäl nard kokusundan.

⁴ Üürenicilerdän birisi, İuda İskariot, /Simonun oolu, / angısı sora satı İsusunu, dedi:

⁵ «Neçin satılmadı bu yaa üçüz dinara, da para verilsin fukaaralara?»

⁶ Bölä lafetti, diil ani canı acıyardı fukaaralar için, ama ani hırsızdı. O tutardı keseyi da çalardı o gümüşlerdän, ani toplanardı.

⁷ İsus cuvap etti: «Gücendirmä kariyı, o bunu /läüzımdı/ korusun Benim gömülmäm için.

⁸ Fukaaralar her zaman sizinnän olaceklar, ama Bän her zaman olmayacam».

⁹ Çoyu iudeylerdän annadılar, ani İsus Vifaniya küüyündä, da geldilär orayı, diil sade İsusunu görmä, ama Lazarı da, angısını ölüdän diriltti.

¹⁰ Büyük popazlar neetlendir, Lazarı da öldürsünnär.

¹¹ Zerä çoyu iudeylerdän, onun beterinä, gidip, İsusunu inanardılar.

İsus girer İerusalimä

¹² İkinci günü bir sürü insan, ani geldiydilär yortuya, açan işittilär, ani İsus gelir İerusalimä,

¹³ aldılar palma dalları da çıktılar İsusuna karşı, baarak: «Osanna**, iisözlenmiş olsun Allahın adına Gelän, İzrailin Padişahı!»

¹⁴ İsus buldu bir eşek, pindi ona atlı, nicä var yazılı:

¹⁵ «Korkma Sionun kızı***, senin Padişahın sana gelecek atlı bir eşek koduu üstündä».

¹⁶ Üüreniciler baştan bunnarı anamadılar, ama ondan sora, açan İsus metinnendi, aklına getirdilär, ani bölä Onun için yazılı, da onuştan insan Ona bunu yaptı.

* 12:3 1 funt – 0,33 kilogram. ** 12:13 Osanna – selännemäk lafi, annaması «şindi kurtar». *** 12:15 Sionun kızı – İerusalimin insanı.

¹⁷O insan, ani İsuslandı, açan O Lazarı diriltti ölüdän, saatlık edärdi bunun için.

¹⁸İnsan onuştan çıktı İsusla karşı, zerä işitti, ani yaptı bu nişanı.

¹⁹Fariseylär lafedärdilär biri-birinnän: «Görersiniz mi, nicä bişey etiştirmeersiniz? Bak, bütün dünnä Onun ardına gider!»

*İsus haberleer
Kendi ölümü için*

²⁰Onnarın, kim geldiği İerusalimdä baş iiltmää, vardı birkaç urum aralarında.

²¹Onnar yaklaştılar Filipä, angısı Galileyanın Vifsaida kasabasındandı, da dedilär ona: «Çorbacı, isteriz görelim İsusu».

²²Filip gitti da söledi Andreyä. Onnar ikisi geldilär da söledilär İsusla.

²³İsus cevap etti onnara: «Geldi saat, ki Adam Oolu metinnensin.

²⁴Dooru, dooru söleirim sizä, ani booday toomu, ani, düşüp erä, ölmärseydi, yalnız kalër. Ama ölmärseydi, çok bereket getirer.

²⁵Kim sever kendi canını, o kaybeder onu. Ama kim paa koymêër kendi canına bu dünnedä, onu koruyup, diveç yaşamak edener.

²⁶Eer birkimsey istärseydi izmet etmää Bana, gelsin ardıma. Neredä Bän olacam, orada olacek Benim izmetkerim dä. Eer birkimsey izmet edärseydi Bana, Boba ona saygı sürececek.

²⁷Şindi Beni kahr bastı. Ne deyim Bän? Deyim: „Boba, kurtar Beni bu acı zamandan“? Ama Bän bunun için geldim!

²⁸Boba, metinnä Sän Kendi adını!» Ozaman göktän işidildi bir ses, ani dedi: «Metinnedim hem metinneyecäm dä!»

²⁹İnsannar, ani orada durardı, işitilär bu sesi da dedilär: «Gök gürüldedi!» Başkaları dedilär: «Bir angil Onunnan lafetti!»

³⁰İsus cevap etti: «Bu ses işidildi diil Benim için, ama sizin için.

³¹Şindi daava olër bu dünneyä, şindi bu dünneyin çorbacısı* uuraldı dışarı.

³²Açan kaldırılacam yukarı bu erdän, çekecäm hepsi insanı Kendimä.

³³Bu laflarlan gösterdi, nesoy ölünnän läüzımdı ölsün».

³⁴İnsan cevap etti: «Biz işittik Zakondan, ani Hristos yaşayacak diveç. Nasıl var nicä deyasın, ani Adam Oolu kaldırılacak, hem kim bu Adam Oolu?»

³⁵İsus dedi onnara: «Aydınnık taa bir parça vakit sizinnän olacek. Gezin, nekadar aydınnık sizinnän, sizi karannık kaplamasın deyni. Kim gezer karannıkta, bilmeer, nereyi gider.

³⁶Nekadar vakit aydınnık sizinnän, inanın aydınnı, aydınnın oolları olasınz deyni». İsus söledi bu lafları, sora gitti da saklandı onnardan.

İudeylerin inansızlı

³⁷İsus yaptı çok nişannar onnarın önündä, ama onnar hep okadar inanmardılar Ona,

³⁸tamannansın deyni prorok İsa-yanın sözü, ani dedi: «Saabi, kim inandı bizim nasaatımızı? Kimä açıldı Allahın kuvedi?»

* 12:31 Bu dünneyin çorbacısı – şeytan.

³⁹Onuŝtan inanamadılar, zerä İsa-ya taa dedi:

⁴⁰«Allah onnarın gözlerini köör etti, üreklerini çetinnetti, ki görme-sinnär gözlerinnän, annamasınnar üreklerinnän da dönmesinnär Bana, ki alıştırayım onnarı».

⁴¹İsaya söledi bu işleri, zerä gör-dü İsusun metinniini da lafetti Onun için.

⁴²Bakmayarak buna, çoyu artık zaabitlerdän da İsusua inandılar, ama fariseylär beterinä açık sölämedi-lär, ki uuratmasınnar onnarı sinago-gadan.

⁴³Zerä taa çok sevdilär insandan metinnii, nekadar Allahtan metinnii.

⁴⁴İsus büyük seslän dedi: «Kim inanêr Bana, o inanmêêr Bana, ama inanêr Ona, Kim Beni yolladı.

⁴⁵Kim görer Beni, görer Onu, Kim Beni yolladı.

⁴⁶Bän geldim olmaa aydınnık bu dünnedä, kim inanacak Bana, kal-masın karannıkta deyni.

⁴⁷Eer birkimsey işidärseydi Benim sözlerimi da tamannamarsaydı, ona Bän daava kesmeerim, zerä Bän gelmedim daava kesmää dünneyä, ama kurtarmaa.

⁴⁸Kim atilêr Bendän hem kablet-meer Benim sözlerimi, ona var kim daava kessin. O söz, ani söledim, daava kesecek ona bitki gündä.

⁴⁹Neçinki Bän lafetmedim Bendän Kendimdän, ama Boba, ani yol-ladı Beni, Kendisi sımarladı, ne söyleyim hem ne lafedeyim.

⁵⁰Bilerim, ani Onun sımarlama-sı – diveç yaşamak. Onun için, ne lafederim, lafederim nicä Bana Boba sımarladı».

*İsus yikêêr
üürenicilerin ayaklarını*

13 Paskellä yortusundan ileriy-di. İsus bilärdi, ani geldi va-kıt, gitsin bu dünnedän Bobasına da, çünkü sevdi kendikilerini, angıları vardı bu dünnedä, gösterdi, ani se-ver onnarı bitkiyädän.

²Yortu sofrasında diavol koyduy-du Simon İskariotun oolunun İuda-nın üreenä neeti, ki satsın Onu.

³İsus, Angısı bilärdi, ani Boba hep-sini verdi Onun elinä, hem Kendisi Allahtan çıkıp-geldi da Allaha döner,

⁴kalktı sofradan, soyundu üst ru-balarını, aldı bir peşkir da kuşandı onunnan,

⁵sora su döktü tekneyä da başladı yıkamaa üürenicilerin ayaklarını hem silmää peşkir-län, ani kuşalıydı.

⁶Açan yaklaştı Simon Petriyä, Pet-ri dedi: «Saabi, Sän mi acaba yıka-yasın benim ayaklarımı?»

⁷Cuvap etti İsus ona: «Ne yapê-rım, sän şindi annamêêrsın, ama an-nayacan sora».

⁸Petri dedi: «Bir sıra bilä yıka-mayacan benim ayaklarımı!» İsus cuvap etti: «Eer Bän yıkamarsay-dım senin ayaklarını, ozaman olma-yacak payın Benimnän».

⁹«Saabi, diil sade ayaklarımı, ama ellerimi dä, başımı da!» – dedi Si-mon Petri.

¹⁰İsus dedi: «Yıkanmışların lää-zım salt ayakları yıkanılısın, onnar heptän pak. Siz dä paksınız, salt diil hepsiniz».

¹¹Zerä bilärdi, kim satacak Onu, onuştan dedi: «Diilsiniz hepsiniz pak».

¹²Ayaklarını yıkadıktan sora eni-dän giidi rubasını da, erleşip erinä,

dedi onnara: «Annêêrsınız mı, ne yaptım Bân sizâ?»

¹³Siz Bana „Üüredici“ hem „Saabi“ deersiniz, dooru söleersiniz, zerâ Bân hakına öläyim.

¹⁴Çünkü Bân, Saabiniz hem Üürediciniz, yıkadım sizin ayaklarınızı, siz dâ lââzım yıkayasınız biri-birinizi ayaklarınızı.

¹⁵Zerâ Bân gösterdim sizâ örnek, ki siz dâ yapasınız, ne Bân sizâ yaptım.

¹⁶Dooru, dooru söleerim sizâ, ani çırak diil taa büük kendi çorbacısından, hem yollanmış olan – yollayandan.

¹⁷Çünkü bunnarı bilirsenez, ne mutlu olacenez, tamannarsaydınız.

İsus satıcıyı açtı

¹⁸Lafetmeerim hepsiniz için. Bân bilerim onnarı, kimi ayırdım, ama lââzım tamannansın Ayoz Yazılar, ani deer: „O, kim ekmeemi iyer, o tepmeledi Beni“.

¹⁹Söleerim sizâ, taa olmadıyan, ki açan olacak, inanasınız, ani Bânim.

²⁰Dooru, dooru söleerim sizâ: kim kableder onu, kimi Bân yollêêrim, o Beni kableder. Kim kableder Beni, o kableder Onu, Kim Beni yolladı».

²¹Açan İsus söledi bu lafları, güçlendi da, açık lafedip, dedi: «Dooru, dooru söleerim sizâ, ani sizdân birisi Beni satacak».

²²Üürenicilär baktılar biri-birinä da annamadılar, kimin için lafeder.

²³Üürenicilerdän birisi, angısını sevârdi İsus, oturardı sofrada, anık İsusun kucaana.

²⁴Simon Petri ona yaptı nişan, ki sorsun, kimin için laf gider.

²⁵Bu üürenici, angısı anıktı İsusun güüsünä, sordu: «Saabi, kimdir o adam?»

²⁶İsus cuvap etti: «O, kimä verecäm bu bukayı, ani banacam». Sora, banıp bukayı, verdi Simon İskario-tun ooluna İudaya.

²⁷Açan İuda aldı bukayı, şeytan girdi ona. İsus dedi: «Ne yapacan, tez yap».

²⁸Kimsey onnardan, ani otururdular sofrada, annamadılar, neçin dedi bu lafları.

²⁹Kimisi sanardı, çünkü İuda taşıyardı keseyi, İsus istedi ona demää: «Satın al, ne lââzım bizâ yortu için, eki ver bişey fukaaralara».

³⁰İuda, açan aldı bukayı, hızlı çıktı dışarı. Gecä olmuştı.

Eni smarlamak

³¹İuda dışarı çıktıktan sora İsus dedi: «Şindi metinnendi Adam Oolu, Allah da metinnendi Onda.

³²Çünkü Allah metinnendi Onda, ozaman Allah da metinneyecek Onu Kendindä. Hiç oyalanmadaan metinneyecek.

³³Uşacıklarım! Az vakıt buluncam sizinnän, aarayacınız Beni, da nicä söledim iudeylerä, hep ölä şindi söleerim sizâ: nereyi giderim Bân, siz gelämeyecenez.

³⁴Vererim sizâ bir eni smarlamak: Sevin biri-birinizi. Nicä Bân sevdim sizi, ölä siz dâ sevin biri-birinizi.

³⁵Butürlü hepsi tanıyaceklar, ani siz Benim üürenicilerimsiniz, eer sevärsedyiniz biri-birinizi».

İsus haberleer

Petrinin atılması için

³⁶«Saabi, nereyi gidersin?» – sordu Simon Petri. İsus cuvap etti: «Nereyi giderim, sän şindi yok nicä geläsin Beninnän, ama sora gelecän».

³⁷«Saabi, neçin yok nicä şindi gi-deyim Seninnän? Bän kayılıım vere-yim canımı da Senin için», – dedi Petri.

³⁸İsus cuvap etti: «Verecän canı-nı mı Benim için? Dooru, dooru sö-leerim sana, horoz ötüncä, sän üç kerä atılacan Bendän.

İsus Bobaya dooru yol

14 Kahırlanmayın. İnanın Alla-ha hem inanın Bana.

²Benim Bobamın evindä var çok oda. Eer ölä olmayadı, söyleyecey-dim sizä. Bän giderim hazırlayım si-zä er.

³Açan gidecäm da hazırlayacam er, sora gelecäm dä alacam sizi ya-nıma, ki olasınız siz dä orada, nere-deyim Bän.

⁴Ama nereyi giderim, orayı yolu bilersiniz».

⁵«Saabi, bilmeeriz, nereyi gider-sin, hem nasıl var nicä bilelim yolu orayı?» – dedi Foma.

⁶İsus cuvap etti: «Bänim yol, as-lılık hem yaşamak. Bensiz kimsey Bobaya gelmeer.

⁷Eer tanıyaydınız Beni, ozaman tanıyacedınız Benim Bobamı da. Bүүндän ötää siz tanıyêrsınız hem görersiniz Onu».

⁸«Saabi, göster bizä Bobayı, da bu bizä etär», – dedi Filip.

⁹İsus dedi ona: «Bunca vakıt Bän sizinnänim, da sän, Filip, tanı-mêêrsın mı Beni? Kim gördü Beni, o gördü Bobayı. Nesoy deersin sän: „Göster bizä Bobayı“?

¹⁰İnanmêêrsın mı, ani Bän Boba-dayım, Boba da Bendä. Bu sözleri,

ani söleerim Bän sizä, sölämeerim Bendän Kendimdän, ama Boba, ani bulunêr Bendä, yapêr Kendi işlerini.

¹¹İnanın Beni, ani Bän Bobada-yım, Boba da Bendä. Eer inanmar-saydınız Beni, inanın baarlem o işleri.

¹²Dooru, dooru söleerim sizä, ani kim inanêr Bana, yapacak hep bu iş-leri, ani yapêrım Bän. Yapacak taa büük işlär dä, nekadar bunnar, zerä Bän giderim Bobaya.

¹³Ne dä isteyeceniz Benim adı-ma, yapacam, ki Boba metinnenmiş olsun Oolunda.

¹⁴Eer istärseydiniz bişey Benim adıma, Bän yapacam.

İsus adêêr Ayoz Duhu

¹⁵Eer sevärseydiniz Beni, oza-man tamannayın Benim sımarladık-larımı.

¹⁶Bän yalvaracam Bobaya, da verecek sizä başka İilendirici*, An-gısı kalacak sizinnän dıvecinä,

¹⁷Aşlılık Duhunu, Angısını dün-nä kabledämeer, zerä görmeer hem tanımêêr Onu, ama siz tanıyêrsınız, zerä O sizinnän bulunêr hem sizdä olacek.

¹⁸Brakmayacam sizi üüsüz, gele-cäm sizä.

¹⁹Taa biraz kaldı, da dünnä artık Beni görmeyecek, ama siz görece-niz, çünkü Bän yaşêêrım, siz dä ya-şayacınız.

²⁰O günü tanıyacınız, ani Bän Bobadayım, siz dä Bendäsiniz, Bän dä sizdeyim.

²¹Kim kableder Benim sımarla-maklarımı hem tamannêêr, o Beni se-ver. Kim sever Beni, sevilmiş olacek

* 14:16 İilendirici – eki «Yardımcı», «Girginnedici», «Üreklendirici».

Benim Bobamdan. Bän dä onu sevecäm, da Kendim ona gösterilecäm».

²² İuda, diil İskariot, dedi: «Saabi, nasıl var nicä Sän bizä gösteriläsin da dünneyä gösterilmeyäsin?»

²³ Dooru cuvap etti İsus: «Kim sever Beni, o tamannêêr Benim sözüümü. Bobam da onu sever, biz ona gelecez da barabar yaşayacez.

²⁴ Kim sevmeer Beni, o tamanna-mêêr Benim sözlerimi. Bu söz, ani işidersiniz, diil Benim, ama Bobanın, ani Beni yolladı.

²⁵ Söledim sizä bu işleri, nekadarkavakıt bulunêrim sizinnän.

²⁶ İlendirici, Ayoz Duh, angısını yollayacek Boba Benim adıma, üüreceksizi hem aklınıza getirecekekshepsini, ne Bän söledim.

²⁷ Sizä usluluk brakêrim, Benim usluluumu sizä vererim. Vermeerim, nicä verer usluluk bu dünnä. Kahırılanmayın hem korkmayın.

²⁸ İşittiniz, ne söledim sizä: „Giderim da sora gelecäm sizä“. Eer sevädiniz Beni, ozaman sevineceydiniz, ani Bän giderim Bobaya, zerä Boba taa büyük Bendän.

²⁹ Söledim bunnarı şindi, taa olmadıyan, ki açan olacek, siz inanasınız.

³⁰ Artık çok lafetmeyecäm sizinnän, zerä geler bu dünneyin çorbacı-sı. Onun yok kuvedi Benim üstümä.

³¹ Ama dünnä läüzim bilsin, ani Bän severim Bobayı, onuştan hepsini yapêrim, nicä Bana sımardıladı Boba. Kalkın, gidelim buradan.

Baa çotuu hem çıbıklar

15 Bän – hakına baa çotuu, Benim Bobam – baacı.

² Herbir çıbık, ani üzüm yapmêêr Bendä, onu keser, ama herbir çıbık,

ani üzüm yapêr, onu paklêêr, ki yap-sın taa çok üzüm.

³ Şindi siz paklandınız o sözlän, ani Bän sizä söledim.

⁴ Kalın Bendä, Bän dä kalacam sizdä. Nicä baa çıbu yok nasıl kendiliindän getirsin üzüm, eer kalmarsaydı çotukta, hep ölä siz dä, eer kalmarsaydınız Bendä.

⁵ Bän – baa çotuuuyum, siz – çıbıklar-sınız. Kim kalêr Bendä, hem kimdä kalêrim Bän, o yapêr çok üzüm. Bensiz bişey yapamêêr-sınız.

⁶ Eer birkimsey kalmarsaydı Bendä, o uuradılêr dışarı da, nicä bir baa çıbu, kuruyêr. Bu çıbıkları toplêêr-lar da, ateşä atıp, yakêrlar.

⁷ Eer kalarsaydınız Bendä, Benim sözlerim dä kalarsaydılar sizdä, ozaman ne istärseydiniz, isteyin, da verilecek sizä.

⁸ Eer yaparsaydınız çok üzüm, bunnann Benim Bobam olacek metin-nemiş, da butürlü olacenz Benim üürenicilerim.

⁹ Nicä Beni sevdi Bobam, ölä sevdim Bän dä sizi. Kalın Benim sevgi-liimdä.

¹⁰ Eer tamannarsaydınız Benim sımarlamaklarımı, kalarsınız Benim sevgiliimdä, nicä Bän tamannadım Bobamın sımarlamaklarını da kaldım Onun sevgiliindä.

¹¹ Söledim bunnarı, ki Benim sevinmeliim sizdä kalsın da sizin sevinmeniz taman olsun.

¹² Budur Benim sımarlamam sizä: seväsınız biri-birinizi, nicä Bän sizi sevdim.

¹³ Yok kimseydä taa büyük sevgi, nekadarkavakıt o, açan birkimsey verer canını kendi dostları için.

¹⁴Eer yaparsaydınız, ne Bän sizä sımarlêêrım, ozaman siz Benim dost-larımısınız.

¹⁵Artık demeerim sizä çırak, zerä çırak bilmeer, ne yapêr çorbacısı, ama deerim sizä dost, zerä söledim sizä hepsini, ne Bobamdan işittim.

¹⁶Siz Beni seçmediniz, ama Bän sizi seçtim. Sıraladım, gidip, meyva getirärsiniz, da hojma olsun meyva-nız, ki ne dä isteyeceniz Bobadan Benim adıma, sizä versin.

¹⁷Bunu sımarlêêrım sizä: seväsini-z biri-birinizi.

Dünneyin kinnilii

¹⁸Eer dünnä sizdän azetmârsey-di, bilin, ani sizdän ileri Bendän azetmedi.

¹⁹Dünnedän olaydınız, dünnä se-veceydi kendikilerini. Ama çünkü diilsiniz dünnedän hem çünkü Bän sizi seçtim dünnä içindän, onun için dünnä sizdän azetmeer.

²⁰Getirin aklınıza sözü, ani söle-dim sizä: „Çırak diil taa büük, neka-dar çorbacısı“. Çünkü Beni kooladı-lar, sizi dä koolayaceklar, çünkü Benim sözüümü tamannadılar, sizin sözlerinizi dä tamannayaceklar.

²¹Hepsini bunnarı yapaceklar sizä Benim adımın beterinä, zerä on-nar tanımêêrlar Onu, Kim Beni yol-ladı.

²²Eer gelmeydim da sölämey-dim onnara, günahları olmayaceydi, ama şindi onnara yok afetmâk gü-nahlarına.

²³Kim azetmeer Bendän, azetmeer Benim Bobamdan.

²⁴Eer yapmayaydım onnarın ara-sında ölä işlär, ani başka kimsey yapmadı, olmayaceydi günahları.

Ama şindi hem gördülär, hem azet-medilär Bendän hem Benim Bo-bamdan,

²⁵tamannansın deyni, ne var ya-zılı onnarın zakonunda: „Hiç bir bi-şeysiz karezlendilär Bana“.

²⁶Açan gelecek İilendirici, Angı-sını Bän Bobamdan sizä yollaya-cam, Aslılık Duhu, Angısı Bobadan geler, O şaatlık edecek Benim için.

²⁷Siz dä şaatlık edeceniz, neçinki siz baştan Benimnânsiniz.

16 Söledim hepsini bunnarı, ki siz sürçmeyäsiniz.

²Uradaceklar sizi sinagogalar-dan. Gelecek artık ölä bir vakıt, açan herkez, kim sizi öldürecek, sanacek, ani bununnan Allaha izmet eder.

³Bölä yapaceklar, zerä tanımadı-lar ne Bobayı, ne dä Beni.

⁴Söledim bunnarı sizä, ki açan gelecek o vakıt, aklınıza getirärsiniz, ani Bän sizä sölediydim bunnarı. Baştan bunnarı sizä sölämedim, zerä sizinnän bilä bulunurdum.

Ayoz Duhun işi

⁵Şindi giderim Ona, Kim Beni yolladı, ama sizdän biriniz bilä sor-mêêr: „Nereyi gidersin?“

⁶Ama bu lafların beterinä, ani sö-le-dim sizä, kahr bastı sizi.

⁷Ama Bän hakına söleerim sizä, ani taa islää olacak sizin için, ki Bän gideyim, zerä Bän gitmârseydim, İilendirici gelmeyecek, ama gidâr-seydim, yollayacam Onu sizä.

⁸Açan O gelecek, dünneyä aç-a-cak, ne var günah, ne var dooruluk hem nedir Allahın daavası.

⁹Açacak onnarın günahlarını, zerä inanmadılar Bana.

¹⁰ AÇecek dooruluu, zerä Bän giderim Bobaya, da Beni şindän sora görmeyeceniz.

¹¹ AÇecek daavayı, zerä daavaya kesildi bu dünneyn çorbacısı.

¹² Var çok işlär, söyleyim sizä, ama şindi yok nasıl onnara dayanasınız.

¹³ AÇan gelecek İlendirici, Aslılık Duhu, O doorudacek sizi bütün aslılaa, zerä O lafetmeyecek Kendindän, ama söyleyecek, ne işidecek, hem bildirecek sizä gelär işleri.

¹⁴ O Beni metinmeyecek, zerä alacak ondan, ne var Bendä, da sizä açecek.

¹⁵ Hepsi, ne var Bobada, onnar Benim, onuştan dedim, ani alacak ondan, ne var Bendä, da sizä açecek.

¹⁶ Bir parça vakıttan sora artık Beni görmeyeceniz, ama taa bir parça vakıttan sora enidän göreceniz, /zerä Bän Bobama giderim/».

Kahırınız sevinmeyä dönecek

¹⁷ AÇan işittilär bu lafları, kimisi üürenicilerindän dedilär biri-birinä: «Ne isteer bizä demää bu laflarlan, ani bir parça vakıttan sora görmeyeceniz Beni, sora bir parça vakıttan sora enidän göreceniz, zerä Bän Bobama giderim».

¹⁸ Ölä ki, onnar sordular: «Nedir bu „bir parça vakıt“, ani O deer? Biz annamêêrız, ne lafeder».

¹⁹ İsus annadı, ani onnar isteerlär sorsunnar Ona, onuştan dedi: «Bunun için mi çekişersiniz, ani dedim: „Bir parça vakıttan sora görmeyeceniz Beni, ama taa bir parça vakıttan sora enidän göreceniz“?»

²⁰ Dooru, dooru söyleirim sizä, ani aalayacınız hem sızlayacınız, ama dünnä sevinecek. Siz kahırlanace-

nız, ama kahırınız sevinmeyä dönecek.

²¹ Karı, açan gelir vakıdı duudurmaa, zeetlener, ama sora, açan duudurêr bir evlat, zeetlerini unudêr sevinmektän, ani bir insan duudu bu dünnedä.

²² Hep ölä siz dä şindi kahırlanêrsınız, ama açan enidän görecäm sizi, sevineceniz. Kimsey sizin sevinmenizi sizdän alamayacak.

²³ O gündä sormayacınız bişey Bana. Dooru, dooru söyleirim sizä, ne dä isteyeceniz Benim adıma Bobadan, verecek sizä.

²⁴ Şindiyä kadar bişey istämediniz Benim adıma. İsteyiniz, da kabledeceniz, ki sizin sevinmeniz tamaan olsun.

Bän ensedim dünneyi

²⁵ Bunnarı annattım sizä örneklärlän, ama gelir vakıt, açan artık örneklärlän lafetmeyecäm, ama açık lafedecäm sizinnän Boba için.

²⁶ O gündä isteyeceniz Benim adıma. Demeerim, ani Bän yalvaracam sizin için Bobaya.

²⁷ Boba Kendisi sizi sever, zerä siz sevdiniz Beni da inandınız, ani Allahtan çıkıp, geldim.

²⁸ Geldim Bobadan bu dünneyä, şindi brakêrım dünneyi da dönerim Bobaya.

²⁹ Üürenicileri dedilär: «Tä, şindi lafedersin açık da hiç lafetmeersin örneklän.

³⁰ Şindi annêêrız, ani bilersin hepsini, da diil läözım, ki sorsun Sana birkimsey bişey, onuştan inanêrız, ani Allahtan geldin».

³¹ İsus cuvap etti: «Şindi inanêrsınız mı?»

³²Tä, geler vakıt, artık geldi, açan daalışacenz herkeziniz kendi erinä. Beni yalnız brakacenz, ama Bän diilim yalnız, zerä Boba Benimnän.

³³Söledim bunnarı, ki usluluunuz olsun Bendä. Bu dünnedä zeet geçireceniz, ama girginnenin, Bän ensemdim dünneyi!»

İsusun aracılık duası

17 Bu laflardan sora İsus kaldırdı bakışını gökä da dedi: «Boba, geldi vakıt, metinneyäsın Oolunu, ki Oolun da metinnesin Seni.

²Sän verdin Ona zaabitlik hepsi insan üstünä, ki versin diveç yaşamak hepsinä, kimi Sän verdin Ona.

³Diveç yaşamak budur, ki tanışınar Seni, hakına bir Allahı hem İsus Hristozu, Angısını Sän yolladın.

⁴Bän metinnedim Seni erdä, bitirdim işimi, ne Sän verdin yapayım.

⁵Şindi Sän metinnä Beni, Boba. Ver metinnii, ani vardı Bendä dünneynin kurulmasından ileri.

⁶Açtım Senin adımı insannara, angılarını verdin Bana bu dünnedän. Onnar Senindi, Sän Bana onnarı verdin, da onnar tamannadılar Senin sözünü.

⁷Şindi tanıdılar, ani hepsi, ne verdin Bana, Sendän geler.

⁸Sözleri, ani verdin Bana, Bän onnara verdim. Onnar kabletilär da hakına tanıdılar, ani Sendän çıkıp, geldim, da inandılar, ani Sän Beni yolladın.

⁹Onnar için dua ederim. Dua etmeerim dünnä için, ama onnar için, angılarını Sän Bana verdin, zerä onnar Senin.

¹⁰Hepsi, kim Benim, onnar Senin dä, hem kim Senin, onnar Benim dä. Bän dä onnarlan metinnenmiş oldum.

¹¹Bän şindän sora diilim dünnedä, ama onnar dünnedä kalêrlar, Bän dä Sana gelerim. Ayoza Boba, koru onnarı kendi adınnan, angısını Sän verdin Bana, ki olsunnar birliktä, nicä Biz.

¹²Açan Bän onnarlandım, korudum onnarı Senin adınnan, angısını verdin Bana, göz-kulak oldum, da onnardan birisi bilä kaybelmedi, ondan kaarä, ani läözüm kaybelsin, ki tamannansın Ayoza Yazı.

¹³Ama şindi Bän Sana gelerim. Bunnarı söleerim taa dünnedä bulunurkan, ki Benim sevinmeliim onnarda tamannansın.

¹⁴Verdim Senin sözünü onnara, ama dünnä azetmedi onnardan, zerä onnar diil bu dünnedän, nicä Bän dä diilim bu dünnedän.

¹⁵Yalvaremêrim, ki alasın onnarı dünnedän, ama koruyasın kötüdän.

¹⁶Onnar diil dünnedän, nicä Bän dä diilim dünnedän.

¹⁷Ayoza onnarı aslılık. Senin sözün aslılık.

¹⁸Nicä yolladın Beni dünneyä, ölä Bän dä yolladım onnarı dünneyä.

¹⁹Bän onnar için Kendimi veririm Sana, ki onnar da kendilerini versinnär Sana aslılıkta.

²⁰Dua ederim diil sade onnar için, ama kalanı için da, angıları onnarın laflarından inanaceklar Bana.

²¹Dua ederim, ki hepsi olsunnar birliktä, nicä Sän, Boba, Bendä, Bän dä Sendä, onnar da olsunnar Bizdä, ki dünnä inanabilsin, ani Sän Beni yolladın.

²²Bän verdim onnara o metinnii, ani Sän verdin Bana olsunnar birliktä, nicä Biz,

²³Bän onnarda, Sän dä Bendä, ki onnar taman birliktä olsunnar, da dünnä tanısn, ani Sän Beni yolladın hem sevdin onnarı, nicä dä Beni sevdin.

²⁴Boba, isteerim, ki orada, neredä Bän olacam, olsunnar Benimnän barabar onnar da, kimi Sän verdin Bana, ki görsünnär Benim metinniimi, ani verdin Bana, zerä Sän Beni sevdi dünneyin kurulmasından ileri.

²⁵Boba, Sän dooruysun. Dünnä Seni tanımadı, ama Bän Seni tanıdım. Onnar da annadılar, ani Sän Beni yolladın.

²⁶Bän Senin adını açtım hem taa açacam da, ki o sevgi, angısınnan Sän Beni sevdin, olsun onnarda, hem Bän dä olayım onnarlan».

İsus tutulêr

18 Bu laflardan sora İsus çıktı dışarı üürenicilerinnän da geçti Kedron deresinin öbür tarafına, neredä vardı bir başça. İsus hem üürenicileri girdilär bu başçeyä.

²İuda da, angısı sattı İsusı, bilärdi o eri, zerä İsus çok sıra toplanardı üürenicilerinnän orayı.

³İuda aldı bir bölük asker hem bekçileri büyük popazlardan hem fariseylerdän, da geldilär burayı şafklarlan, fenerlärlän hem silählarlan*.

⁴İsus, ani bilärdi hepsini, ne gelecek başına, çıktı onnara karşı da dedi: «Kimi aarêersınız?»

⁵Onnar cuvap ettilär: «Nazaretli İsusı!» İsus dedi: «Bänim». İuda, satıcı, onnarlan barabardı.

⁶Açan İsus dedi: «Bänim», onnar çekildilär geeri da düştülär erä.

⁷İsus enidän sordu: «Kimi aarêersınız?» «Nazaretli İsusı», – cuvap ettilär onnar.

⁸İsus dedi: «Söledim sizä, ani Bänim. Çünkü aarêersınız Beni, bunnarı brakın, gitsinnär».

⁹Bunu dedi, ki tamannansın söz, ani sölediydi: «Kaybetmedim kimseyi onnardan, ani Sän verdin Bana».

¹⁰Simon Petri çıkardı kılıcı, ani taşıyardı yanında, urdu baş popazın çiraana da kesti onun saa kulaanı. Onun adıydı Malh.

¹¹İsus dedi Petriyä: «Koy kılıcı kılıf içinä. Ne, içmeyecäm mi Bän o filcanı, ani Boba verdi, içeyim?»

İsus Annanın hem Kayafanın önündä

¹²Binbaşı, asker bölüü hem iudeylerin bekçileri tuttular da baaladılar İsusı.

¹³İlkin götürdülär Annana, zerä o Kayafanın kaynatasıydı, angısı o yıl baş popazdı.

¹⁴Kayafa odur, kim akıl verdiydi iudeylerä: «Taa islää, ölsün bir adam hepsi insan için».

¹⁵Ama Simon Petri gidärdi İsusun ardına, hem öbür üürenici da. Öbür üürenici tanışardı baş popazlan. O girdi İsuslan barabar baş popazın aulu içinä.

¹⁶Petri kaldı dışanda, tokatlar yanında. Öbür üürenici, ani tanışardı baş popazlan, çıktı dışarı, lafetti tokatlarda bekçi karıylan da geçirdi Petriyi içyanına.

¹⁷Tokatlarda bekçi karı dedi Petriyä: «Diilsin mi sän dä bu Adamın

* 18:3 Siläh – kılıç, süngü gibi işlär.

üürenicilerindän?» «Diilim», – cuvap etti Petri.

¹⁸Ozaman çıraklar hem bekçilär yakardılar bir ateş da yısınardılar dolayında, çünkü suuktu. Petri durardı onnarlan barabar da yısınardı o da ateştän.

¹⁹Baş popaz sordu İsususa üürenicileri için hem üüretmesi için.

²⁰İsus cuvap etti: «Bän ne söledim, açık söledim insana. Herzaman üürettim sinagogalar içindä hem Ayoz binada, nereyi toplanêr hepsi iudeylär. Saklı bişey sölämedim.

²¹Neçin sorêrsın Bana? Sor onnara, kim sesledi sözümü. Tä, onnar bilerlär, ne lafettim».

²²Açan bu lafları işitti bekçilerdän birisi, ani durardı orada, urdu İsususa bir şamar da dedi: «Ölä mi Sän cuvap edersin baş popaza?»

²³İsus dedi: «Eer lafettiseydim kötü bişey, göster, ne kötülük söledim. Ama lafettiseydim ii, neçin urêrsın Bana?»

²⁴Ozaman Annan yolladı Onu baalı baş popaza, Kayafaya.

Petri atılêr İisustan

²⁵Simon Petri durardı da ateştä yısınardı. Ozaman sordular ona: «Acaba diilsin mi sän dä Onun üürenicilerindän?» O atıldı da dedi: «Diilim».

²⁶Baş popazın çıraklarından birisi, ani hısımdı o adamnan, angısının Petri kestiydi kulaanı, dedi: «Bän seni görmedim mi başçedä Onunnan barabar?»

²⁷Petri enidän atıldı, da taman o vakıt horoz öttü.

İsus kullanıcı Pilatın önündä

²⁸Sora İsususu Kayafadan alıp, götürdülär Pretoriuma*. Sabaadı. Onnar kendileri Pretoriuma girmedilär, ki mindarlanmasınnar da iyäbilsinnär Paskellei.

²⁹Pilat çıktı onnara da sordu: «Neylän siz kabaatlandırêrsınız bu Adamı?»

³⁰Onnar cuvap ettilär: «Eer O olmayadı bir fena yapıcı, biz getirmeyeceydik Onu sana».

³¹Ozaman Pilat dedi: «Alın onu da daava kesin kendiniz sizin zakonunuza görä». Ama iudeylär dedilär: «Bizim yok dooruluumuz öldürmää kimseyi».

³²Bu oldu, ki tamannansın o söz, ani sölediydi İsus, açan açtı, ne ölümnän ölecek.

³³Pilat enidän girdi Pretoriuma, çaardı İsususa da sordu Ona: «Sänsin mi İudeylerin Padişahı?»

³⁴İsus cuvap etti: «Sän kendi-liindän deersin bunu osa başkaları mı sana söledilär Benim için?»

³⁵Pilat dedi: «Ne, bän iudeyim mi? Kendi insanın hem büyük popazlar verdilär Seni benim elimä. Sölä, ne yaptın?»

³⁶İsus dedi: «Benim Padişahlım diil bu dünnedän. Eer Benim Padişahlım olaydı bu dünnedän, ozaman Benim izmetçilerim düüşecedilär, ki Bän düşmeyim iudeylerin ellerinä, ama Benim Padişahlım diil bu dünnedän».

³⁷Ozaman Pilat dedi İsususa: «Demäk, Sän Padişahsın, diil mi ölä?» İsus cuvap etti: «Sän söleersin, ani

* 18:28 Pretorium – kullanıcının rezidençiyası.

Padişahım. Onuştan Bän duudum hem bu dünneyä geldim, ki şaatlık edeyim aslılık için. Hepsi, kim aslılık tarafında, sesleerlä Benim sesimi».

³⁸Pilat sordu Ona: «Nedir aslılık?» Bunu sölediktän sora enidän çıktı iudeylerä da dedi: «Bän bulmêêrim bir dä kabaat bu Adamda.

³⁹Sizdä var bir adet, ki Paskellä yortusunda kolvereyim sizä kapandan birisini. İsteersiniz mi, kolvereyim sizä İudeylerin Padişahımı?»

⁴⁰Ozaman hepsi taa bir sıra baardılar: «Diil Onu, kolver Varavvayı!» Varavva sa bir hayduuttu.

İisusa ölüm daavası kesiler

19 Ozaman Pilat aldı İisusu da izin verdi, düüsünär Onu.

²Askerlä ördülär tikenni çalıdan feneç da koydular İisusun başına. Giüirdilär Onu ergivan rubaylan,

³sora, yaklaşıp Ona, deydirdilär: «Seläm Sana, İudeylerin Padişahı!» da şamarlardılar Onun yanaklarını.

⁴Pilat genä çıktı da dedi insana: «Tä, bän çıkarêrim Onu sizä, ki biläsiniz, ani bän bulmêêrim Onda bir dä kabaat».

⁵Çıktı İisus, çalıdan feneđlän başında hem ergivan rubaylan giyimni. Pilat ozaman dedi insana: «Budur Adam!»

⁶Açan gördülär Onu büyük popazlar hem bekçilär, ozaman başladılar baarmaa: «Ger onu! Ger onu stavroza!» Pilat dedi: «Alın da gerin siz, zerä bän bulmadım Onda bir dä kabaat».

⁷İudeylär cevap ettilär ona: «Bizdä var Zakon, da bu Zakona görä O

läüzim öldürülsün, zerä yaptı kendini Allahın Oolu».

⁸Pilat, işidip bu lafları, taa pek korktu.

⁹Girdi enidän Pretoriuma da dedi İisusa: «Neredänsin Sän?» Ama İisus vermedi bir dä cevap.

¹⁰Pilat dedi Ona: «Bana mı cevap etmeersin? Bilmeersin mi, ani var kuvedim kolvereyim Seni hem var kuvedim gereyim Seni stavroza!»

¹¹«Olmayaceydı bir dä kuvedin Benim üstümä, eer verilmeyeydi sana göktän. Onuştan, kim verdi Benin elinä, onun günahı taa büyük», – cevap etti İisus.

¹²Bundan sora Pilat aarardı kolaylık, kolversin Onu. Ama iudeylär baarırdılar: «Eer kolveräseydin bu Adamı, diilsin dost Kesarlan. Herbir adam, kim kendini yapêr padişah, o Kesara karşı gider».

¹³Açan Pilat işitti bu lafları, çıkardı İisusu dışarı, oturdu daava skemnesinä o erdä, ani adı «Taş Döşemä», çıftıçasına «Gavvafa».

¹⁴O gün hazırlanmak günüydü* Paskellä yortusuna, altıncı saadın** dolayındaydı. Pilat dedi iudeylerä: «Tä, bu sizin Padişahınız!»

¹⁵Ama onnar baardılar: «Öldür, öldür, ger Onu stavroza!» «Gereyim sizin Padişahınızı mı?» – sordu Pilat onnara. Büyük popazlar dedilär: «Bizdä yok başka padişah, Kesarndan kaarä».

¹⁶Ozaman Pilat verdi İisusu onnarın ellerinä, ki gerilsin stavroza. Askerlä aldılar İisusu da götürdülär germäa.

* 19:14 Hazırlanmak günü – cumaa. ** 19:14 Altıncı saat – üüendä saat 12 (kimi bilgiçlerä görä saat 6).

İsus stavrozda

¹⁷ İsus Kendi götürürdi stavrozu omuzunda da çıktı o erä, ani dener «Baş kemii eri», çıfıtçasına «Gol-gofa».

¹⁸ Orada gerdilär stavroza Onu hem taa iki kişiyi, birisini saa tarafına, öbürünü dä sol tarafına, İsusu da gerdilär ortada.

¹⁹ Pilat sımardı, yazsınar da stavrozun yukarsına bölä bir yazı kowsınar: «Nazaretli İsus, İudeylerin Padişahı».

²⁰ İudeylerdän çoyu okudular bu yazıyı, zerä nereyi gerdilär İsusu, yakındı kasabaya. Yazılıydı çifit, latin hem urum dillerindä.

²¹ İudeylerin büyük popazları dedilär Pilata: «Yazma „İudeylerin Padişahı“, ama yaz, ani „O Kendini sayardı İudeylerin Padişahı“».

²² «Ne yazdım, o yazılmış», – cevap etti Pilat.

²³ Askerlär İsusu gerdiktän sora aldılar Onun rubalarını da yaptılar dört pay, herbir askerä birär pay. Sora aldılar gölmeeni. Gölmeendä yoktu bir dä dikiş, örülüydü boydan-boya.

²⁴ Askerlär dedilär biri-birinä: «Yırtmayalım gölmää, ama atalım çetelä, görelim, kimä düşecek». Bu oldu tamannansın deyni Ayoz Yazı, ani deer: «Pay ettilär rubalarımı, giyimim için çetelä attılar». Bölä dä yaptı askerlär.

²⁵ Stavroz yanında, neredä geriliydi İsus, durardılar: anası, anasının kızkardeşı, Mariya, Kleopannın karısı, hem Mariya Magdalina.

²⁶ Açan İsus gördü anasını hem, durarak onun yanında, üüreniciyi, angısını sevärdi, dedi Kendi anasına: «O, karı! Tä, bu senin oolun!»

²⁷ Sora dedi üürenicisinä: «Tä, bu senin anan!» Ondan sora bu üürenici aldı İsusun anasını kendi evinä.

İsus öler

²⁸ Bundan sora İsus, bileräk ani şindi hepsi tamannandı, tamannansın deyni Ayoz Yazı, dedi: «Susadım».

²⁹ Orada vardı bir kap, dolu şarap sirkesinnän. Askerlär, bir süneri bandırıp sirkeyä, issop* sopasına taktılar da uzattılar Onun dudaklarına.

³⁰ Açan İsus sirkeyi dattı, dedi: «Tamannandı!» Sora iiltti başını da salverdi Duhunu.

³¹ Cuma günüydü. İudeylär istemärdilär, ki güüdelär, stavrozda gerili, kalsınar cumertesi günü, zerä o cumertesi bir büyük gündü. Onuştan yalvardılar Pilata, ki izin versin, kırsınar gerilmiş olannarın baldırlarını da kaldırsınar güüdeleri.

³² Askerlär geldilär da kırdılar il-kinkisinin baldırlarını, sora ikincisinin, ani İsuslan bilä geriliydilär.

³³ Ama açan yaklaştılar İsus, gördülär ani O ölü, onun için onnar kırmadılar Onun baldırlarını.

³⁴ Ama askerlerdän birisi sapladı Onun iyesini süngüylän, da birdän kan hem su aktı.

³⁵ Bunu görän şaatlık eder, da onun şaatlı aslı. O biler, ani dooru söleer. Söleer, ki siz inanasınız.

* 19:29 İssop – bir ot, angısının dalları serpmäk için kullanılır.

³⁶Bu bölä oldu, ki tamannansın Ayoz Yazı: «Onun kemiklerindän biri bilä falanmayacek».

³⁷Başka erdä Ayoz Yazı deer: «Bakaceklar Ona, Kimi sapladılar».

İsus mezara koyulêr

³⁸Bundan sora Arimafeya kasa-basından İosif, angısı İsusun bir üürenicisiydi, ama bunu saklı tuttu, zerä korkardı iudeylerdän, istedi izin Pilattan, ki indirsın İsusun güüdesini stavrozdan. Pilat kayıl oldu. İosif gitti da aldı İsusun güüdesini.

³⁹Geldi Nikodim dä, angısı gecä geldi İsus, getirdi yakın üz funt* smirna, karışık aloya yaayınan.

⁴⁰Onnar aldılar İsusun güüdesini da sardılar ketendän bezlärlän, ii kolarlan, iudeylerin gömmäk adetlerinä görä.

⁴¹Orada, neredä İsus gerdilär, vardı bir başçä. O başçä içindä vardı bir eni mezar laamı, nereyi taa kimseyi koymadıydılar.

⁴²Orada koydular İsus, zerä iudeylerin hazırlanmak günüydü, da bu mezar orayı yakındı.

İsus diriler

20 Haftanın ilk günündä** Mariya Magdalina çin-sabaalän, taa karannıktan, geldi mezara da gördü, ani taş aktarılmış mezarın aazından.

²O kaçarak gitti Simon Petriyä hem öbür üüreniciyä, angısını sevärdi İsus, da dedi onnara: «Almışlar Saabiyi mezardan, da bilmeeriz, nereyi koydular Onu».

³Ozaman çıktı Petri hem öbür üürenici da gittilär mezara.

⁴İkisi barabar kaçtılar, ama öbür üürenici Petridän taa pek kaçardı da etişti ondan ileri mezara.

⁵Açan iildi, gördü keten bezleri erdä, ama mezar içinä girmedi.

⁶Onun ardına geldi Simon Petri. O girdi mezar içinä, gördü erdä keten bezleri

⁷hem peşkiri, ani başındaydı. O diildi bezlärlän birerdä, ama sarılı topluydu da koyuluydu başka tarafta.

⁸Ozaman girdi mezar içinä öbür üürenici da, angısı ileri etiştiydi mezara da, görüp, inandı.

⁹Zerä onnar taa bilmärdilär Ayoz Yazıdan, ani İsus läüzümdü dirilsin ölüdän.

¹⁰Sora üürenicilär enidän döndülär geeri evä.

¹¹Ama Mariya durardı dışarda, mezarın yanında, da aalardı. O aalar-kan, iildi baksın mezar içinä.

¹²Da orada görer iki angil, giyimni ak-biyaz rubaylan. Birisi oturardı baş ucunda, öbürü dä ayak ucunda, neredä koyuluydu İsusun güüdesi.

¹³Onnar sordular ona: «Karı, neçin aalêersın?» O cuvap etti: «Almışlar benim Saabimi, da bilmeerim nereyi koydular».

¹⁴Bölä lafedärkän, döndü da gördü İsus, Angısı orada ayakça durardı, ama tanımadı Onu.

¹⁵İsus dedi ona: «Karı! Neçin aalêersın? Kimi aarêersın?» Mariya sandı, ani O başçıvancı, da dedi: «Çorbacı! Eer sän aldısaydın Onu,

* 19:39 100 funt – 33 kilogram. ** 20:1 Haftanın ilk günü – pazar günü.

sölä nereyi koydun, da bän alacam Onu».

¹⁶İsus dedi ona: «Mariya!» O çabuk döndü da çıftıçasına dedi: «Ravvuni!», annaması «Üreğici».

¹⁷İsus dedi ona: «Tutunma Bändän, zerä Bän taa kalkmadım Bobama, ama git kardaşlarıma da sölä onnara, ani kalkêrim Benim Bobama hem sizin Bobanıza, Benim Allahıma hem sizin Allahınıza».

¹⁸Mariya Magdalina geler üreñicilerä da deer: «Bän gördüm Saabiyi», sora söledi, ne dedi İsus.

Üreñicilär

İsuslan karşı gelerlä

¹⁹O haftanın ilk günündä, avşam üstü, üreñicilär topluydular birerdä. Kapular kitliydilär, zerä korkardılar iudeylerdän. Ozaman İsus geldi onnarın arasına da dedi onnara: «Selemet sizä!»

²⁰Bundan sora gösterdi onnara ellerini hem iyesini. Üreñicilär, görüp Saabiyi, sevindilär.

²¹İsus dedi ikinci sıra: «Selemet sizä! Nicä yolladı Beni Bobam, ölä yollêrim Bän dä sizi».

²²Bu laflardan sora O üfledi onnara da dedi: «Kabledin Ayoz Duhu.

²³Kimin günahlarını baaşlayacınız, onnara baaşlanacak, kimin baaşlamayacınız, onnara baaşlanmayacak».

İnansız Foma

²⁴Foma, onikidän birisi, angısına dener «İkiz», yoktu onnarlan barabar, açan İsus geldi.

²⁵Öbür üreñicilär dedilär ona: «Biz gördük Saabiyi!» Ama o dedi: «Görmeyincä Onun ellerindä ni-

şannarı enserlerdän, koymayınca parmaamı nişannara hem yoklamayınca elimnän Onun iyesini, bän inanmayacam».

²⁶Sekiz gündän sora enidän topluydular İsusun üreñicileri içerdä, Foma da onnarlandı. Kapular kitliy-kän, geldi İsus onnarın arasına da dedi: «Selemet sizä!»

²⁷Sora deer Fomaya: «Ver parmaanı da bak Benim ellerimä, ver elini da yokla Benim iyemi da olma inansız, ama ol inancı».

²⁸Foma dedi: «Saabim hem Allahım!»

²⁹İsus dedi ona: «Foma, sän gördün da inandın. Ne mutlu onnara, kim görmediynän inanêr».

³⁰İsus çok başka nişannar yaptı üreñicilerin önündä, angıları için yok yazılı bu kiyatta.

³¹Ama bunnar yazılı, ki siz inanasınız, ani İsus – Hristos, Allahın Oolu, da inanarak, diveç yaşamanız Onun adınnan olsun.

İsus Tiveriada gölündä

21 Bundan sora İsus enidän gösterildi Kendi üreñicilerine Tiveriada gölünün boyunda. Tä nicä O göründü:

²Simon Petri, Foma, angısına dener «İkiz», Nafanail, Galileyanın Kana küüyündän, Zevedeyin oolları hem taa iki üreñici toplandıydılar bireri.

³Simon Petri dedi: «Giderim balık tutmaa». Onnar cevap ettilär: «Gideriz biz dä seninnän». Gittilär da pindilär kayık içinä, ama o gecä bişey tutmadılar.

⁴Açan aydınnandı, İsus durardı gölün boyunda, ama üreñicilär tanımadılar Onu.

⁵ İsus dedi onnara: «Uşaklarım! Tuttunuz mu bişey sabaa imeesi için?» Onnar cuvap ettilär: «Tutmadık».

⁶ O dedi onnara: «Atın süzmeyi kayının saa tarafına da tutacenz». Onnar attılar da artık çıkaramardılar süzmeyi, okadar çok balık tutulmuştu.

⁷ Ozaman üürenici, angısını sevärdi İsus, dedi Petriyâ: «Tâ, Saabi!» Simon Petri, açan işitti, ani O – Saabi, belinä baaladı üst rubasını, zerâ soyunmuştu, da atladı su içinä.

⁸ Ama kalan üürenicilär geldilär kayıklan, zerâ uzak diildilär kenardan, yakın bir ikiüz endezenin* dolayında, da çekärdilär süzmeyi balıklarlan.

⁹ Açan çıktılar kuruya, orada gördülär koor üstündä koyulu balık hem yanında ekmek.

¹⁰ İsus dedi onnara: «Verin balıklardan, ani şindi tuttunuz».

¹¹ Simon Petri pindi kayaa da çekti süzmeyi kenara. O doluydu büyük balıklarlan, hepsi vardı üz elli üç balık. Bakmayarak, ani ölä çok, süzmä hep okadar kopmadı.

¹² İsus dedi onnara: «Gelin da iyin». Kimsey üürenicilerdän kıyışmardı sorsun Ona: «Kimsin sän?» Zerâ hepsi tanıyardılar, ani O Kendisi Saabi.

¹³ İsus yaklaştı, aldı ekmää da verdi onnara. Hep ölä sora verdi balıkları da.

¹⁴ Bu üçüncü sıra İsus gösterildi üürenicilerine dirilmektän sora.

Petri, otlat Benim koyunnarımı

¹⁵ Onnar idiktän sora, İsus dedi Simon Petriyâ: «Simon, İoanın oolu!

Seversin mi sän Beni taa çok bunnardan?» Petri cuvap etti: «Aslı, Saabi, Sän bilersin, ani bän severim Seni». İsus dedi ona: «Otlat Benim kuzularımı».

¹⁶ İkinci sıra sorêr ona: «Simon, İoanın oolu! Seversin mi sän Beni?» Petri cuvap etti Ona: «Aslı, Saabi, Sän bilersin, ani bän severim Seni». İsus dedi ona: «Güt Benim koyunnarımı».

¹⁷ Üçüncü sıra sordu ona: «Simon, İoanın oolu! Seversin mi sän Beni?» Petri güçlendi, ani üçüncü sıra hep bunu sordu: «Seversin mi Beni?» da cuvap etti: «Saabi! Sän hepsini bilersin. Sän bilersin, ani bän severim Seni». İsus dedi ona: «Otlat Benim koyunnarımı».

¹⁸ Dooru, dooru söleerim sana, açan sän gençtin, kuşanardın kendin da gidärdin, nereyi kendin istärdin, ama açan ihtärlayacan, uzadacan ellerini, da başkası kuşayacak seni da götürecek, nereyi sän hiç istämeersin».

¹⁹ Söledi bunnarı, ki göstereyin, nesoy ölümnän Petri metinneyecek Allahı. Bunnarı sölediktän sora dedi ona: «Gel Benim ardıma».

²⁰ Petri baktı geeri da gördü, ani onnarın ardına geler üürenici, angısını sevärdi İsus, hem angısı avşam ekmää vakidında dayandıydı İsusun güüsünä, da sordu: «Saabi! Kim satacak Seni?»

²¹ Petri, görüp onu, sordu İsus: «Saabi, onunnan ne olacek?»

²² İsus dedi: «Eer Bän istärsedydim, ki o kalsın diri, taa Bän gelincä, sana ne zarar? Sän bak da gel ardıma».

* 21:8 200 endezä – bir 100 metra.

²³Bundan sora laf daaldı kardeşların arasında, ani bu üürenici hiç ölmeyecek. Ama İsus demedi, ani o hiç ölmeyecek, salt dedi: «Eer Bän istärseydim, ki o kalsın diri, taa Bän gelincä, sana ne zarar?»»

²⁴Bu, o üürenici, ani şaatlık eder bu işlär için hem yazdı bunnarı, da biz bileriz, ani onun şaatlı aslı.

²⁵Var çok taa, ne yaptı İsus, ama eer yazılaydı hepsi ufacıktan, sanêrım, ki bütün dünnä yoktu nasıl sıydırsın bu yazılmış kiyatları. /Amin./

APOSTOLLARIN YAPTIKLARI

İsus gökâ kalkêr

1 İlk kiyadımda yazdım, Feofil, ne yaptı hem ne üretti İsus baştan, ²o günâ kadar, açan kalktı gökâ. Kalkmadaan ileri Ayoz Duhlan verdi sınırlamaklar apostollara, angırlarını Kendisi ayırdı.

³Zeet çektiktän sora çok inandırıcı işlârlän gösterdi onnara Kendini diri. Onnara kırk gün peydalanardı hem lafedärdi Allahın Padişahlı için.

⁴Bir sıra, açan onnarlan barabar-dı, sınırladı, uzaklanmasınnar İerusalimdän, ama orada beklesinnär, ne Boba adamıştı. «Bunu Bendän işittiniz, – dedi İsus, –

⁵zerä İoan vaatiz etti insanı suylan, ama birkaç gündän sora siz vaatiz olacınız Ayoz Duhlan».

⁶Açan hepsi birerdä topluydular, sordular Ona: «Saabi, acaba gelmedi mi vakıt, ki enidän erleştiräsin Sän İzrailin Padişahlını?»

⁷O cuvap etti: «Vakıtları hem süreleri, ani Boba erleşirdi Kendi zaabitliinnän, diil sizin işiniz, biläsiniz.

⁸Ama siz kabledeceniz kuvet, açan Ayoz Duh inecek sizin üstünüzä da olacınız Benim şaatlarım İerusalimdä, İudeyada, Samariyada hem erin kenarlarınadan».

⁹Bunnarı sölediktän sora onnarın gözleri önündä başladı kalkmaa yurarı, da bir bulut sakladı Onu onnarın gözlerindän.

¹⁰Açan gökâ bakardılar, O kalkarkan, hemen iki adam, giyimni biyaz rubaylan, peydalandılar onnarın önündä

¹¹da dedilär: «Galileyalılar, neçin durup gökâ bakêrsınız? Bu İsus, ani alındı aranızdan gökâ, hep ölä gelecek geeri, nicä gördünüz Onu kalkarkan gökâ».

*İudanın erinä seçildi
başka apostol*

¹²Sora apostollar Zeytin bayırından İerusalimä döndülär. Bu bayır bulunêr yakın İerusalimä, bir cumertesi yolu* kadar uzak.

¹³Gelip, girdilär evä, neredä kaldılar, da çıktılar üst kattakı odaya. Petri, İakov, İoan, Andrey, Filip, Foma, Varfolomey, Matfey, İakov, Alfeyin oolu, Simon Zilot hem İuda, İakovun oolu.

¹⁴Hepsi barabar, nicä bir can, durmadaan dua edärdilär, Mariyaylan, İsusun anasınnan, öbür karırlan hem İsusun kardaşlarinnan.

¹⁵O vakıt topluydu bir üz irmi kişinin dolayında. Petri kalktı bu kardaşların arasında da dedi:

¹⁶«Kardaşlar, lââzımdı tamanansın Ayoz Yazımın sözleri, ani Ayoz Duh sölediydi Davidin aazınnan İuda için, angısı yol gösterdi onnara, ani tuttular İsusunu.

¹⁷İuda bizim aramızdandı hem pay alardı hep bu izmetçilikten.

* 1:12 Bir cumertesi yolu – 1,5 kilometra dolayında.

¹⁸Bu adam satın aldı bir tarla parayan, angısını kablettiydi hayınnı için. Orada düştü başaşaa, güüdesi patladı, da hepsi barsakları dışarı çıktı.

¹⁹Hepsi İerusalimdä yaşayannar işittilär bu oluş için. Tarlanın adını Akeldama koydular. Onnarın dilindä bunun annaması „Kan Tarlası“».

²⁰Petri dedi: «Psalmalar kiyadında yazılı: „Evi onun boş kalsın, kimsey orada yaşamasın“ hem „Onun izmetçiliini başkası alsın“.

²¹Şindi o adamnardan, ani gezdi bizimnän her zaman, açan Saabi İisus yaşardı aramızda,

²²başlayarak İoan Vaatizedicinin vaatizliindän o günädän, nezaman İisus yukarı alındı aramızdan, lääzim birkimsey şaat olsun bizimnän İisusun dirilmesi için».

²³Ayırıldılar iki kişi: İosifi, angısına deerlär Varsava, eki İust, hem Matfiyi.

²⁴Sora dua ettilär butürlü: «Sän, Saabi, ani tanıyersın herkezin üreeni, göster bizä, angısını bu iki kişidän Sän ayırërsın,

²⁵ki er alsın izmetçiliktä hem apostollukta, neyi braktı İüda, angısı kendi erinä gitti».

²⁶Sora attılar çetelä. Çetelä düştü Matfiya, angısı girdi onbir apostolun sayısına.

Ayoz Duhun inmesi

2 Ellinci günü yortusunda hepsi birerdä topluydular.

²Ap-ansızdan göktän işidildi bir ses, nicä büyük bir lüzgär uultusu, ani doldurdu bütün evi, neredä onnar bulunardılar.

³Onnara göründü ateş dillär gibi, ani bölünüp herkezinä kondular.

⁴Hepsi Ayoz Duhlan dolup, lafetmää başladılar başka dillerdä, nicä Duh verirdi, lafetsinnär.

⁵İerusalimdä bulunardılar iudeylär, dinni adamnar, toplu gök altından hertürlü milletlerdän.

⁶Açan işidildi bu uultu, çok insan orada oldu bir karışıklık, zerä herkezi işidärdi apostolları lafederäk onun kendi dilindä.

⁷Hepsi şaşıp daptur geldilär da deydärdilär biri-birinä: «Ya bakın, bunnar, kim lafeder, diil mi hepsi Galileyadan?

⁸Nasıl herbirimiz işideriz onnarı lafederäk bizim kendi ana dilimizdä?

⁹Biz – parfiyalılar, midiyalılar, elamnılar, insannar, ani yaşêrlar Mesopotamiyada, İudeyada, Kappadokiya, Pontta hem Asiyada,

¹⁰Frigiyada, Pamfiliyada, Mısırdä, Liviya erlerindä, ani Kirinä tarafında, Romadan musaafirlär, iudeylär hem prozelitlär*,

¹¹kritililär hem araplar, işideriz onnarı lafederäk bizim kendi dilimizdä Allahın büyük işleri için!»

¹²Hepsi şaşardılar, bilmärdilär ne inansınnar. Onnar sorardı biri-birinä: «Nedir bu?»

¹³Ama başkaları, gülmää alarak, deydärdilär: «Onnar taazä şaraptan sarfoş olmuşlar!»

Petrinin Ellinci günü nasaati

¹⁴Petri kalktı kalan onbir apostolan barabar da, alıp lafi, büyük seslän dedi: «İudey adamnarı hem hepsi,

* 2:10 Prozelitlär – iudey olmayannar, ani kablettilär iudey dinini.

kim yaşêêr İerusalim kasabasında, sesleyin benim laflarımı da biliniz!

¹⁵Onnar diil sarfoş, nicä siz sa-nêrsınız, zerä şindi salt üçüncü saat* sabaadan.

¹⁶Ama bu oldu o, ne sölendiydi prorok İoildän:

¹⁷„Son günnerdä, deer Allah, dökecäm Benim Duhumdan herbir insan üstünä. Sizin oollarınız hem kızlarınız prorokluk edeceklär. Gençlerinüz görünmäk göreceklär, ihtär-larınız düş göreceklär!

¹⁸O günnerdä Benim çırakları-mın üstünä, adamnarın hem karıla-rın üstünä, dökecäm Benim Duhum-dan, da onnar prorokluk edeceklär.

¹⁹Gösterecäm şaşmaklı işlär yu-karda, göklerde, hem nişannar aşaa-da, erdä: kan, ateş hem bulut gibi tütün.

²⁰Gün karannıklanacak, ay kan renginä dönecek Saabinin büyük hem şafklı günün önü sora.

²¹Ozaman kim Allahın adını çaa-racek, kurtulmuş olacek“.

²²İzrail adannarı, sesleyin bu laflar-ları! Nazaretli İsus bir Adamdı, An-gısının kimniini Allah açık gösterdi sizä kudretli yaptıklarlan, şaşmaklı işlär-län hem nişannarlan, angılarını Allah yaptı sizin aranızda Onunnan, nicä kendiniz bilersiniz.

²³Bu Adam verildi sizin elinizä öncä Allahın kurulmuşuna hem bil-mesinä görä. Onu siz enserlediniz stavroza hem öldürdünüz zakonsuz-ların ellerinnän.

²⁴Ama Allah, ölümün acılarına son verip, Onu diriltti. Ölüm esirlää alamadı Onu.

²⁵Zerä David Onun için deer: „Gördüm her zaman Saabiyi benim önümdä, zerä O benim saa tarafım-da, ki bän sallanmayım.

²⁶Onun için ürääm seviner hem dilim şennener, güüdäm umutlan dinnener.

²⁷Zerä Sän brakmayacan canımı ölümlär erindä, izin vermeyecän, Se-nin Ayozun güüdesi çürüsün.

²⁸Açtım bana, tanıyım yaşamak yolunu. Sän sevindirecän beni Ken-di önündä“.

²⁹Kardaşlar, David atamız için, sizä açık söleerim, ani o öldü hem gömüldü, mezarı da bizdä büünkü günä kadar.

³⁰Çünkü David proroktu, o bi-lärdi, ne Allah eminnän adamıştı, ani onun ardından gelennerdän bir-isini kaldıracek çorbacılık skem-nesinä.

³¹O gelecek vakıtları göreräk, Hristozun dirilmesi için lafetti, ani Onun canı ölümlär erindä brakılmaya-cek hem güüdesi çürümeyecek.

³²Bu İsusu Allah ölüdän diriltti, biz hepsimiz buna şaadız.

³³O Allahın saa tarafına kaldırıl-dı, kabletti adanmış Ayoz Duhu da Onu şindi döktü, nicä görersiniz hem işidersiniz.

³⁴David kalkmadı gökâ, ama ken-di dedi: „Saabi dedi benim Çorbacı-ma: Otur saa tarafımda,

³⁵Bän koyunca Senin duşmannar-ımı ayakların altına“.

³⁶Bütün İzrail halkı ii bilsin, ani Allah yaptı İsusu Çorbacı hem Hristos. Odur, Kimi stavroza ger-diniz».

* 2:¹⁵Üçüncü saat – saat 09.

İlk hrustiannar

³⁷ Onnar bu lafları işidip, ürekleri saplanmış kaldı, da dedilər Petriyə hem öbür apostollara: «Kardaşlar, ne yapalım?»

³⁸ «Dönün günahlarınızdan Alaha, da herkeziniz vaatiz olsun İsus Hristozun adına günahlarınızın baaşlanması için, sora kabledeceñiz Ayoz Duhun baaşısını, – dedi Petri. –

³⁹ Bu adamak sizin için, sizin uşaklarınız için hem hepsi uzakta olannar için, herkez için, kimi bizim Saabi Allahımız çaaracek».

⁴⁰ Hem çok taa başka laflarlan saatlik etti onnara hem yalvardı, deyeräk: «Kurtarınız kendinizi bu sapık boy insandan».

⁴¹ Hepsi, kim kabletti onun nasaa-dını, vaatiz oldular, da o gün kliseyâ ekleştı bir üç bin kişi.

İnancılarn yaşaması

⁴² Onnar her zaman çalışardılar apostolların üürenmeklerindä bir kardaş paydaşlında. Barabar ekmek iyärdilär hem dua edärdilär.

⁴³ Herkezini bir korku sarmıştı. Apostolların elinnän yapıları çok şaşmaklı işlär hem nışannar.

⁴⁴ Hepsi inancılar birerdä topluydular. Hepsini ortaklamıştılar.

⁴⁵ Satardılar kendi mallarını hem mülklerini, sora parasını payedärdilär herkezinä, nekadar läözim.

⁴⁶ Her gün hepsi barabar toplardılar Ayoz binaya hem evlerdä ekmek payedärdilär da sevinmäklän hem pak üreklän iyärdilär.

⁴⁷ Allahı metinnärdilär hem hepsi insandan beenilmiştilär. Saabi her gün eklärdi eni kurtulannarı onnarın sayısına.

Petri alıştırêr sakat adamı

3 Bir gün Petri hem İoan, dua saadında, dokuzuncu saatta*, Ayoz binaya gidärdilär.

² Orayı bir adam, duumadan sakat, götürüdü. Ayoz binanın Gözäl Tokatlarında erleştirärdilär, ki para dilensin onnardan, kim girer Ayoz binanın aulu içinä.

³ Bu adam, görüp Petriyi hem İoanı, angıları Ayoz binanın aulu içinä girmäa bakêrlar, dilendi ilik etsinnär ona bişey.

⁴ Petri hem İoan, bakıp uz ona, dedilär: «Bak bizä».

⁵ O gözlerini onnara dikti, umutlanarak kabletsin bişey onnardan.

⁶ Ozaman Petri dedi: «Gümüşüm hem altınım yok, ama neyim var, onu veririm: Nazareti İsus Hristozun adına deerim sana: kalk da gez!»

⁷ Sora, tutup onu saa elindän, kaldırdı. Çabuk kaavilendi tabannarı hem baldırları.

⁸ O, fırlayıp, aya kalktı da gezmäa başladı. Barabar onnarlan girdi Ayoz bina içinä. Gezip atları hem Allahı metinnärdi.

⁹ Hepsi insan gördü onu gezärkän hem Allahı metinnärkän.

¹⁰ Tanıdılar, ani odur o sakat adam, ani otururdu Gözäl Tokatlarda da dilenärdi. Hepsi şaştılar hem daptur geldilär, görüp, ne oldu.

¹¹ Adam Petridän hem İoandan tutunarkan Solomonun kolonadası

* 3:1 Dokuzuncu saat – saat 15.

denän erdä, hepsi insan, şaş-beş kalıp, kaçıştılar onnara dooru.

Petrinin Ayoz binadaki nasaadı

¹²Petri, bunu görüp, insana lafedip dedi: «İzraillilär, neçin şaşêrsınız buna? Neçin uzun-uzun bakêrsınız bizä, sansın biz kendi kuvedimizlän yada dinniliimizlän bunu yaptık, ki bu adam gezsın.

¹³Avraamın, İsaakın hem İakovun Allahı, bizim bobaların Allahı metinnedi Kendi Oolunu, İisusu, Angısınan siz, satıp, atıldınız Pilatın önündä, angısı artık kararlamıştı İisusu salversin.

¹⁴Siz atıldınız Ondan, Kim Ayoz hem Kabaatsız, da istediniz bir öldürücüyü sizä salversin.

¹⁵Yaşamak Öndercisini öldürdünüz, ama Allah Onu ölüdän diriltti. Biz buna şaadız.

¹⁶İnanan Onun adına bu adam kaavileştirildi, angısını görersiniz hem tanyêrsınız. İnan İisusa bu adama saalık verdi, nicä hepsiniz görersiniz.

¹⁷Şimdi, kardaşlar, bilerim, ki bunu yaptınız bilmemezliktä, nicä dä sizin zaabtlär.

¹⁸Allah tamannadı hepsini, ne öncä sölediydi prorokların aazından, ani Onun Hristozu zeetlenecek.

¹⁹Onun için pişman olun günahlarınızdan da Allaha dönün, ki silinsin günahlarınız,

²⁰Allahtan enilenmäk vakıtları gelsin, da O yollasın Hristozu, Angısını baştan sizä sıraladı – İisusu,

²¹Angısını göklär läüzım kabletsin o zamana kadar, nezaman hepsi enidän sıraya koyulacak, nicä Allah eveldän Kendi ayoz proroklarının aazından lafetti.

²²Moisey dedi /bizim bobalara/: „Saabi Allahnız kaldıracak sizin kardaşlar arasından bir prorok benim gibi. Onu sesleyin da hepsini, ne deyecek sizä, yapın.

²³Herkezi, kim seslämeyecek onu, telef olacek insanın arasından“.

²⁴Butakım Samuil hem hepsi proroklar, ani ondan sora lafettilär, bu vakit için haberledilär.

²⁵Siz – prorokların hem baalantının oolları, angısını Allah sizin bobalarlan yaptı, açan dedi Avraama: „Hepsi milletlär er üstündä iisözlenmiş olacek senin senselendän“.

²⁶Allah, kaldırıp Kendi Oolunu, İisusu, ilkin sizä yolladı, ki sizi iisözlesin çevireräk hepsini kötülüklerinizdän“.

Petri hem İoan Sinedrionun önündä

4 Açan Petri hem İoan lafedärdilär insana, ap-ansızdan geldi popazlar, Ayoz binanın bekçilerin zaabidi hem sadukeylär.

²Darsıktılar onnara, zerä ürederlär insanı, ki hepsi öölär dirilecek, çünkü İisus dirildi.

³Tutup onnarı, kapadılar kapana ertesi günä kadar, zerä avşamdı.

⁴Çoyu onnardan, ani sesledilär nasaadı, inandılar, da inancılarnın sayısı yaklaştı beş binä.

⁵İkinci günü iudey öndercileri, aksakallar hem bilgçlär toplandılar İerusalimä.

⁶Baş popaz Annan, Kayafa, İoan, Aleksandru, hem öbürleri dä, kim çekiler baş popazın senselesindän, oradaydılar.

⁷Aldılar Petriyi hem İoanı araya da sordular onnara: «Ne kuvetlän hem kimin adına siz bunu yaptınız?»

⁸Ozaman Petri, dolu Ayoz Duhlan, dedi onnara: «Halkın öndercileri hem /İzrailin/ aksakalları!

⁹Çünkü bu gün çaarıldık cuvaba, ki yaptık iilik bir hastaya, da sorulêr, nasıl o alıştı,

¹⁰biliniz siz hem bütün İzrail milleti! Bu adam, heptän saa durêr sizin önünüzde Nazaretli İsus Hristozun adından, Angısını siz stavroza gerdiniz, ama Allah diriltti Onu ölüdän.

¹¹Odur taş, Kim sizdän, ustardan sıbidılmış, ama şindi etişti köşä taşı olsun.

¹²Yok başka kimseydä kurtarmak, zerä yok gök altında başka bir ad, baaşlanmış insana, angısınnan kurulabilelim».

¹³Görüp Petrinin hem İoanın kıyışıklını, şaştilar, zerä annadılar, ani onnar diil üürenmiş hem sıradan insannar, da tanıdılar, ani İsuslan gezmişlär.

¹⁴Ama görüp saa olmuş adamı durarkan onnarın yanında, bişey karşı lafedämärdilär.

¹⁵Sımarladılar onnara, Sinedriondan çıksınnar, sora dartışmaa başladılar:

¹⁶«Ne var nasıl yapalım? – dedilär. – Hepsi İerusalimdä yaşayan insan biler, ani onnardan yapıldı bu meraklı nişan. Biz yok nicä deylim, ani bu olmadı.

¹⁷Ama ki ileri dooru daalması bu haber insan arasında, korkudalım onnarı da sımarlayalım, kimseyä nasaat etmesinnär bu Adamın adınnan».

¹⁸Sora çaardılar da sımarladılar onnara, hiç bir zaman İsusun adını anmasınnar hem üüretmesinnär insanı Onun adınnan.

¹⁹Ama Petriylän İoan bölä cuvap ettilär da dedilär: «Siz kendiniz düşünün, dooru mu Allahın önünde olacek, ki taa çok sesleyelim sizi, nekadar Allahı?

²⁰Biz yok nicä sölämeyelim, ne gördük hem ne işittik».

²¹Enidän onnarı korkuttuktan sora braktılar, gitsinnär. Hiç bir maana bulamadılar cezalamaa onnarı, zerä hepsi insan Allahı bu oluş için metinnärdi.

²²Zerä bu adam, ani meraklı nişannan alıştırılmıştı, kırk yaşını geçmişti.

²³Petri hem İoan salverildiktän sora döndülär kafadarlarına da anattılar, ne dedi onnara büyük popazlar hem aksakallar.

²⁴Kafadarları, bunu sesleyip, dua da birliktä oldular, seslerini Allaha kaldırıp, dedilär: «Çorbacı, Sänsin, Kim gökü hem eri, denizleri hem hepsini, ne var onnar içindä, yarattı!

²⁵Sän Ayoz Duhunnan, senin izmetkerin, bizim bobanın, Davidin aazından dedin: „Neçin debreşer milletlär, neçin insannar boş işlär düşünörlär?

²⁶Erin padişahları kalktilar, hem zaabitlär birleşti Saabiyä hem Onun Hristozuna karşı“.

²⁷Dooru, ani birleştilär bu kasabada İrod hem Pontiy Pilat, tayfannarlan hem İzrail milletinnän bilä, Senin ayoz Ooluna, İsususa karşı, Kimi Sän yaaladın,

²⁸ki yapsınnar, ne öncä Kendi kuvedinnän hem ii istediinnän kararladın olsun deyni.

²⁹Şindi, Saabi, esap al onnarın korkutmaklarını da ver kuvet senin çıraklarına girginniklän Senin sözü-nü haberlesinnär.

³⁰Sän dä uzat elini, ki insannar alıştırılsın, da şaşmaklı işlər hem nışannar yapılısın Senin ayoz Oolunun İsusun adınnan».

³¹Onnarın dualarından sora er sarısalandı, neredä onnar topluydular. Hepsi doldu Ayož Duhlan da başladılar girginniklän nasaat etmää Allahın sözünü.

İnancuların birlü

³²Hepsi inancılar bir ürek hem bir can gibiydilär. Birisi bilä demärdi, ki varlı salt kendisinin. Hepsi işlerini biri-birinnän paylaşdılar.

³³Apostollar büük kuvetlän şaatlık edärdilär Saabi İsus /Hristozun/ dirilmesi için, da insan* onnarı hepsini çok beenärdi.

³⁴Onnarın arasında yoktu birisi bilä, ani yokluk götürsün, zerä herkezin, kimin vardı tarlası eki evi, satıp, parasını getirärdilär

³⁵apostolların ayaklarına, sora para pay olardı herkezinä läüzümünä görə.

³⁶Kıpruda duumuş bir leviyli, İosif, angısına apostollar deyärdilär Varnava, annaması «ilendirici»,

³⁷sattı kendi tarlasını da parayı apostolların ayaklarına getirdi.

Ananiya hem Sappıra

5 Bir adam, adı Ananiya, kendi karısınnan Sappıraylan, sattı kendi topraanın bir parçasını,

²ama paranın bir payını, annaşıp karısınnan, kendisinä braktı. Kalan parayı getirdi da koydu apostolların ayaklarına.

³Petri dedi: «Ananiya, neçin braktın, şeytan kullansın senin üreeni, ki yalandırasın Ayož Duhu, saklayıp paranın bir payını satılmış tarladan?»

⁴Acaba tarla satılmadaan diil miydi senin? Hem sattıktan sora yoktu mu hakın parayı kullanasın, nicä isteersin. Neçin braktın, peydalansın butürlü neet senin üreendä? Sän yalandırmadın insanı, ama Allahı».

⁵Ananiya, işidip bu lafları, düştü erä da can verdi. Bir büük korku hepsini aldı, kim bunu işitti.

⁶Gençlär kalktılar, sardılar onun güüdesini da, çıkarıp dışarı, gömdülär.

⁷Bir üç saattan sora girdi onun karısı da, bilmeyeräk, ne oldu.

⁸Petri sordu ona: «Sölä bana, bu paaylan mı sattınız tarlanızı?» «Da, bu paaylan», – cevap etti karı.

⁹Petri dedi ona: «Nasıl siz annaştıınız, ki Saabinin Duhunu deneyäsiniz? Tä onnar, kim gömdü senin kocanı, kapuya etiştirilär, onnar seni dä gömeceklär».

¹⁰Karı hemen düştü Petrinin ayaklarına da can verdi. Gençlär, girip, onu ölü buldular da, çıkarıp kocasının yanına, gömdülär.

¹¹Bir büük korku aldı bütün kliseyi hem hepsini, kim işitti bunun için.

Apostollar meraklı nışannar yapêrlar

¹²Apostolların ellerinnän olardı insan içindä çok şaşmaklı işlər hem nışannar. Onnar toplanardılar bireri Solomonun kolonadasında.

¹³Kalan insandan kimsey kıyışmardı onnara katılısın, makar ki insan metedärdi onnarı.

* 4:33 İnsan – yada «Allah».

¹⁴Onnarın, kim inanardı Saabiye da katıldardı kliseyâ, sayıları, adamkari, çok zeedelenârdi.

¹⁵Etişti orayı kadar, ani hastaları sokaklara yatak-döşek üstündä çıkarardılar, ki baarlem gölgesi Petrinin geçsin kimisinin üstündän.

¹⁶Dolay kasabalardan çok insan gelârdi İerusalimâ, getirip hastaları hem fena duhtan zeetlenmişleri, hepsi saa olurdular.

Apostollar zeet çekerlär

¹⁷Baş popaz hem hepsi, kim onunandı, sadukey bölümündän, kalktılar, dolu kıscançıklan,

¹⁸tuttular apostolları da kapadılar cumlä kapana.

¹⁹Ama Saabidän bir angil kapanın kapularını gecä açtı da, çıkarıp onnarı dışarı, dedi:

²⁰«Gidin Ayoz bina içinä da orada durup, söyleyin insana hepsi eni yaşamak için sözlär».

²¹Apostollar, sesleyip bu lafları, çin-sabaalän girdilär Ayoz bina içinä da üüredärdilär insanı. Baş popaz hem onun adamnarı, gelip, topladılar bütün Sinedrionu, hepsi İzrailin aksakallarını, da yolladılar izmetkerlerini kapana, ki getirsinnär apostolları.

²²Ama izmetkerlär, zındana gidip, onnarı bulamadılar. Döndülär geeri da dedilär:

²³«Kapandı bulduk kitli hem sıkı korunmuş, bekçilär dä dururdular kapularda. Ama kapuyu açıp, kimseyi içyanda bulamadık».

²⁴Açan bu lafları işitti bekçilerin zaabidi hem büük popazlar, hiç bilmärdilär, ne yapsınнар, da şaştılar, ne bu olabilir.

²⁵Geldi birkimsey da söledi onnara: «Tä onnar, kimi siz kapana kapadınız, Ayoz binanın aulu içinde durup, insanı üüredelär».

²⁶Ozaman bekçilerin zaabidi, izmetkerlerinnän barabar gittilär da getirdilär apostolları, ama diil zorlan, zerä korkardılar insandan, ki öldürmesinnär onnarı taşlan.

²⁷Getirdilär apostolları Sinedrionun önünä da baş popaz sordu onnara:

²⁸«Sıkı sımarlamadık mı biz sizä, üüretmeyäsınız bu adlan insanı? Ama siz bu üüretmenizlän doldurdunuz bütün İerusalimi da isteersiniz bu Adamın kanını atmaa bizim üstümüzä».

²⁹Petri hem öbür apostollar cevap ettilär: «Biz Allahı taa çok lääzim sesleyelim, nekadar insanı!»

³⁰Bizim bobalarımızın Allahı diriltti İsusu, Kimi siz, asıp stavroza, öldürdünüz.

³¹Onu Allah Kendi saa tarafına üüselitti, ki olsun Önderci hem Kurtarıcı da veräbilsin kolaylık İzrailä günahlarından Allaha dönsünnär da afetmäk kendilerine edensinnär.

³²Bunnara biz şaadız hem Ayoz Duh, Angısını Allah verdi onnara, kim sesleer Onu».

³³İşideräk bunu, Sinedrionun azaları çatlardılar üfkedän da koydular neetlerine öldürsünnär apostolları.

³⁴Ama kalktı onnarın arasından bir farisey, adı Gamaliil, Zakonun üüredicisi, hepsi insandan saygılı, da buyur etti çıkarsınнар apostolları bir parça vakıda dışarı.

³⁵Sora dedi Sinedrionun azaları: «İzrailililär! İi bakın, ne yapaceңыз bu adamnarlan.

³⁶Zerä diil çoktan peyda oldu Fevda, angısı koyardı kendini bişey. Onun

ardına gitti bir dörtüz kişi, ama açan onu öldürdüler, hepsi, kim onu seslârdi, daalıştılar da yok oldular.

³⁷Bundan sora, yazılmak vakıdında, peydalandı İuda Galileyadan, o kendi ardına çok insan çekti. Ama o da kaybeldi, hem hepsi, kim onu seslârdi darmadaan oldu.

³⁸Şindi deerim sizâ: bu adamnardan el çekin da brakın onnarı, zerâ eer onnarın bu neeti hem yaptıkları insandan gelirseydi, daalacek,

³⁹ama eer Allahtan gelirseydi, daadamazsınız onnarı. Bundan kaarâ, Allaha karşı gidennâr çıkarsınız».

⁴⁰Onnar sesledilâr onu, çaarıp apostolları, düüdülâr da sımardıdılar, nasaat etmesinnâr İsus adınnan. Sora salverdilâr onnarı.

⁴¹Apostollar gittilâr Sinedriondan sevinerâk, çünkü pay aldılar zeetlerdân Saabi İsusun adı için.

⁴²Onnar her gün Ayoz binada hem evlerdâ dayma üuredârdılar hem İ Haberî İsus Hristos için annadardılar.

*Edi kişi seçiler
apostollara yardımcı*

6 O günnerdâ, açan üürenicilâr zeedelenârdi, urumca lafedân iudeylâr başladılar mırıldanmaa çıfitça lafedân iudeylârâ karşı, zerâ onnarın dulları esaba alınmardı hergünkü yardım paylaşmasında.

²Ozaman oniki apostol topladılar hepsi üürenicileri da dedilâr: «Diil yakışıklı, ki biz brakalım Allahın sözünü da zaametlenelim sofralarda.

³Onuştan, kardaşlar, ayırın aranızdan edi adam, kimin için ii lafediler, kim dolu Ayoz Duhlan hem aarifliklân, ki onnarı koyalım bu lââzımın işâ.

⁴Ama biz kendimizi duaya hem Allahın sözünün nasaadına verecez».

⁵Bu teklifi beendi bütün topluluk. Ayırdılar Stefanı, bir adamı, kim doluydu Ayoz Duhlan hem aarifliklân, Filipi, Prohoru, Nikanoru, Timonu, Parmenanı hem Antiohiyadan Nikolayı, angısı öncâ iudey dinini kabletmişti.

⁶Onnarı çıkardılar apostolların önünâ, da bunnar, koyup ellerini onnarın üstünâ, dua ettilâr.

⁷Allahın sözü çok daalardı, üürenicilâr dâ gittikçâ zeedelenârdi İerusalim kasabasında, popazlardan da çoyu inana görâ yaşardı.

Stefanı tuttular

⁸Stefan, dolu Allahın iivergisinnân hem kuvetlân, yapardı şaşmaklı işlâr hem büyük nişannar insan arasında.

⁹Ama kimisi sinagogadan, angısına dener Azatlıların Sinagogası, hem kimisi iudeylerdân Kirinedân, Aleksandriyadan, Kilikiyadan hem Asiyadan başladılar Stefannan çekişmââ,

¹⁰ama aariflââ hem Ayoz Duha, angısınnan Stefan lafedârdi, karşı duramadılar.

¹¹Ozaman saklıdan üürettilâr kimi adamnarı, desinnâr: «Biz işittik, nicâ o kötülârdi Moiseyi hem Allahı».

¹²Sora debreştirdilâr insanı, aksakalları hem bilgîçleri. Üüştülâr onun üstünâ, tutup, götürdülâr Sinedriona.

¹³Çıkardılar yalancı şaatlar, angıları dedilâr: «Bu adam durgunmêêr lafetmââ bu ayoz erâ hem Zakona karşı.

¹⁴Biz işittik onu lafedârkân, ani Nazaretli İsus yıkacak bu eri da diıştirecek bizim adetleri, ani kurulu Moiseydân».

¹⁵Hepsi, kim otururdu Sinedrion-da, açan baktılar Stefana, onun üzü göründü bir angil üzü gibi.

Stefanın korunmak lafi

7 Baş popaz sordu: «Aslı mı bu laflar?»

²Stefan cevap etti: «Kardaşlar hem bobalar, sesleyiniz! Metinni Allah bizim bobamıza Avraama Mesopotamiya erindä açıldı, açan taa o erleşmediydi Harran kasabasına.

³Da dedi: „Çık senin erindän hem hısmınarın arasından da git orayı, neresini Bän gösterecäm“.

⁴O, çıkıp Haldey erindän, Harra-na erleşti. Bobasının ölümündän sora Allah aldı onu oradan da getirdi bükünü yaşadınız erä.

⁵Allah burada vermedi Avraama baarlem bir karış er, ki çorbacı olsun, ama adadı miraslık vermää ondan sora gelän onun senselesinä, bakmayarak, ani hiç yoktu uşaa.

⁶Allah dedi, ani onun senseleleri yaşayacak musaafir gibi bir yabancı erdä hem esirliktä hem zeettä olaceklar dörtüz yıl.

⁷„Ama Bän Kendim daava kesecäm o millettä, neredä onnar esirliktä olaceklar, – dedi Allah. – Sora çıkaceklar oradan da izmet edeceklär Bana bu erdä“.

⁸Sora verdi Avraama kesiklik baalantısını. Butürlü Avraam İsaakın bobası oldu da sekizinci günü yaptı ona kesiklik. İsaaktan duudu İakov, da İakovdan duudu bizim oniki büyük dedelerimiz.

⁹Atalarımız, kıskanmak beterinä, sattılar İosifi esir gibi Mısıra, ama Allah onunandı.

¹⁰Kurtardı onu hertürlü zorluktan. Baaşladı ona aariflik hem hatır Mısır padişahının, faraonun önündä, angısı koydu onu kullansın Mısır padişahlını hem bütün faraonun evini.

¹¹Sora oldu açlık Mısırın hem Hanaanın her tarafında, da büyük sıkıntılık başladı. Dedelerimiz bulamardılar imeelik.

¹²İakov işitti, ani Mısırda var ekin. O yolladı bizim dedeleri orayı ilk sıra.

¹³İkinci sıra, açan gittilär, İosif açıldı kendi kardaşlarına. Butürlü faraon tanıştı İosifin senselesinnän.

¹⁴Sora İosif yolladı, getirisinnär kendi bobasını hem hepsi hısmınarını: etmiş beş kişi.

¹⁵İakov gitti Mısıra, orada da o geçindi kendisi hem hepsi dedelär.

¹⁶Kemikleri getirildi Sihem erinä, neredä gömüldülär o mezar içinä, ani satın aldıydı Avraam gümüşlän Emmorun oollarından Sihemdä.

¹⁷Yaklaşardı vakıt, açan läazımdı tamannansın, ne adanmıştı Allah-tan Avraama. İnsan çok zeedelenärdi Mısırda.

¹⁸Sonda kalktı bir başka padişah, angısı tanııardı İosifi.

¹⁹Bu padişah şalvirliklän davran-dı bizim insana karşı da zeetledi bizim dedeleri, zorlayıp onnarı, atsın-nar kendi evlatlarını, yaşamasınnar deyni.

²⁰Bu vakıt duudu Moisey, angısı gözäldi Allahın önündä. Bakıldı üç ay bobasının evindä.

²¹Açan sıbıdılmış oldu, faraonun kızı aldı onu da büküttü, nicä kendi uşaanı.

²²Moisey üürendi hepsi Mısırın bilimini. Kaaviydi lafinda hem işindä.

²³Moisey kırk yaşındaydı, açan aklına fikir geldi dolaşsın kendi kardaşlarını, İzrailin oollarını.

²⁴Gördü birisini, angısı kabaatsız zeet çekardı, da arkaladı onu. Kin çıkardı, öldüreräk mısırlı adamı, kim onu zeetlärdi.

²⁵Sanardı, ani kardaşları annayacaklar, ani onun elinnän Allah yol-lêêr onnara kurtulmak, ama onnar annamadılar.

²⁶Ertesi günü Moisey gördü iki izrailli adamı düüşürkän, da baktı annaştırısın onnarı: „Adamnar! – dedi. – Siz kardaşsımız, neçin gücendirersiniz biri-birinizi?“

²⁷Ama gücendirän adam itirdi Moiseyi bir tarafa da dedi: „Kim koydu seni önderci hem daavacı bizim üstümüzä?“

²⁸Osa isteersin beni dä öldürmää, nicä dün mısırlıyı mı öldürdün?“

²⁹Bu lafları işidip, Moisey kaçtı da yaşadı musaafir gibi Madiam erinä, neredä ondan duudu iki ool.

³⁰Kırk yıldan sora göründü ona bir angil, yanar gümenin ateşindä, Sinay bayırın çolluk erinä.

³¹Açan Moisey gördü bunu, şaştı da, yaklaşarak baksın deyni, işitti Saabinin sesini, ani dedi:

³²„Bän senin dedelerinin Allahı – Avraamin, İsaakın, hem İakovun Allahıyım“. Moisey titiredi da artık kıyıışmadı baarlem baksın.

³³Saabi dedi ona: „Çıkar ayak kaplarını ayaklarından, zerä bu er, neredä durêrsın, ayozludur.

³⁴Bän görerim zeetleri, ne Benim insanım çeker Mısırdä, işiderim onnarın oflamaklarını da geldim, ki kurtarayım onnarı. Şindi gel, yollayım seni Mısıra“.

³⁵Moisey, kimdän onnar atıldılar, deyeräk: „Kim seni koydu önderci hem daavacı üstümüzä?“ – onu Allah yolladı nicä önderci hem kurtarıcı angilin elinnän, angısı göründü ona yanar gümä içindä.

³⁶Moisey çıkardı onnarı Mısırdan. Yaptı şaşmaklı işlər hem nışannar kırk yıl Mısırdä, Kırmızı denizdä hem çolda.

³⁷Moisey odur, kim dedi İzrailin oollarına: „Allah kaldıracak sizä kardaşlarınızın arasından bir prorok benim gibi; /onu sesleyäsiniz/“.

³⁸Moisey oydu, kim yaşadı çolda toplu olan halkın arasında. Yanında vardı angil, ani onunnan lafetti Sinay bayırında, hem bizim dedelär. Moisey kabletti yaşamak getirän sımarlamakları, ki versin bizä.

³⁹Ama dedelerimiz istämedilär seslesinnär, ondan atıldılar da hasret oldular dönmää geeri Mısıra.

⁴⁰Arona dedilär: „Yap bizä allahları, angıları gidecekler bizim önümüz sora, zerä o Moiseylän, angısı çıkardı bizi Mısırdan, bilmeeriz, ne oldu“.

⁴¹Ozaman yaptılar bir idol bızaa biçimindä, getirdilär ona kurban da sevindilär kendi ellerinin yaptına.

⁴²Allah üzünü çevirdi onnardan, brakıp, tapınsınнар gök yıldızlarına, nicä bunun için yazılı prorok kiyadında: „Getirdiniz mi Bana kesili hayvan hem kurban kırk yıl çol erinä, İzrail halkı?“

⁴³Yok! Siz taşıdınız Molohun çadırını hem allahınızın, Refanın, yıldızını, idolları, ani yaptınız, ki tapınasınız onnara. Onuştan götürecäm sizi taa ötää Vavilondan“.

⁴⁴Bizim dedelerimizin çolda vardı Şaatlık Çadırı, nicä sımarladı O,

Kim dedi Moiseyâ: „Yapasın çadırı o örnâä görä, angısını gördün“.

⁴⁵Taa sora dedelerimiz, ani aldılar çadırı kendi bobalarından, getirdilər onu kendilerinnän, açan Yosuanın önderciliinnän elä geçirdilər başka milletlerin topraklarını. Allah kooladı o milletleri bizim dedelerimizin önündän. Çadır kaldı Davidin vakıdına kadar.

⁴⁶David kendini Allaha beendirdi da izin istedi, yapsın bina İakovun Allahı için.

⁴⁷Ama Solomon o, kim yaptı ev Allaha.

⁴⁸Ama O, Kim hepsindän üüsek-tir, yaşamêêr adam elinnän yapılmış yapılarda, nicä söleer prorok:

⁴⁹„Gök – Benim çorbacılık skemnäm, er dä – Benim ayak skemnäm. Nesoy ev yapacenız Bana, eki neredä var nicä Bän dinneneyim? – deer Saabi. –

⁵⁰Acaba, hepsini bunnarı yaratmadım mı Bän Kendi elimnän?“

⁵¹Siz, dik kafalılar, angıların ürekleri hem kulakları Allahtan uzak*! Siz her zaman durêrsınız AyoZ Duha karşı, nicä yaptı sizin dedeleriniz, hep ölä siz dä yapêrsınız.

⁵²Dedeleriniz prorokların angısını koolamadılar? Öldürdülär onnarı da, kim öncä haberledi Dooru Olanın gelmesi için, Angısını siz şindi sattınız hem öldürdünüz.

⁵³Siz – onnar, kim kabletti Zaku-nu, verili angillerdän, ama tamannamadınız onu!»

Stefanı öldürêrlär taşlan

⁵⁴Sinedrionun azaları bunu işittiyän, bu laflar sapladı onnarın ürek-

lerini, da dişlerini gıncırdadardılar Stefana karşı.

⁵⁵Ama o, dolu AyoZ Duhlan, kaldırdı bakışını gökâ, gördü Allahın metinniini hem İisusu durarak Allahın saa tarafında,

⁵⁶da dedi: «Tä, bän görerim açık gökleri hem Adam Oolunu durarak Allahın saa tarafında!»

⁵⁷Onnar ozaman başladılar bütün seslän baarmaa, tıkadılar kulaklarını da hep birliktä üüştülär onun üstünä.

⁵⁸Sürüdülär kasabadan dışarı da başladılar taşlan onu düümää. Ona karşı şaatlık edennär koydular rubalarını bir genç olanın ayaklarına, angısının adıydı Saul.

⁵⁹Açan taşlan öldürdülär Stefanı, kendisi dua edärdi da deyärdi: «Saabi İisus, kablet benim duhumu!»

⁶⁰Sora diz çöktü da bütün seslän baardı: «Saabi, koyma esaba onnarın bu kabaatını!» Da bu laflarlan geçindi.

Koolamak hristiannara

8 Saul Stefanın öldürülmesine karşı yıl oldu. O gün çeketti büyük koolamak İerusalim klisesine karşı. Apostollardan kaarä, hepsi daaldı İudeya hem Samariya erlerine.

²Allahtan korkan adamnar Stefanı gömdülär da çok aaladılar onun için.

³Saul sa çalıştı yok etmäâ kliseyi. Girärdi evlerä, kuvetlän alardı adamnarı hem karıları da zındana kapardı.

Filip nasaat eder Samariyada

⁴Onnar, kim daalıştılar, erdän erä gidärdilər da ii haberi annadardılar Allahın sözü için.

* 7:51 Urumca «angıların üreklerine hem kulaklarına kesiklik yapılmamış».

⁵Filip Samariya kasabasına gitti da orada Hristos için nasaat edärdi.

⁶İnsan, nicä bir adam, esap almaklan seslärdi, ne sölärdi Filip, işidip hem görüp meraklı nişannarı, ani o yapardı.

⁷Çok hastalardan baarıp-çıkardı fena duhlar, hem çok kötürüm hem topal insannar saa olardı.

⁸O kasabada oldu büük sevinmäk.

Büücü Simon

⁹Orada vardı bir adam, adı Simon, angısı çoktan büücülük yapardı da şaştırdı Samariya halkını. O kendini üstün bir adam sayardı.

¹⁰Hepsi, küçük-büük, esap almaklan seslärdilär onu da deyärdilär: «Bu adam o, kimä deerlär „Allahın büük kuvedi“».

¹¹Seslärdilär onu, zerä büücülük-län çok vakit onarı şaştırdı.

¹²Ama, açan inandılar Filipi, angısı ii haberi annadardı Allahın Padişahlı hem İsus Hristozun adı için, vaatiz oldular adamnar hem karılar.

¹³Simon da artık inandı da vaatiz oldu. O Filiptän hiç ayrılmardı da şaşmaklan bakardı meraklı nişannara hem kudretli işlerä, ani yapıları.

Petri hem İoan Samariyada

¹⁴İerusalimdä apostollar, işidip, ani Samariya kabletti Allahın sözü-nü, orayı yolladılar Petriyi hem İoanı.

¹⁵Onnar, gelip, dua ettilär, ki samariyalılar kabletsinnär Ayo Duh.

¹⁶Zerä Ayo Duh taa hiç birinin üzerinä inmemişti, sade vaatiz olmuştular Saabi İsusun adına.

¹⁷Ozaman Petri hem İoan koydu-lar ellerini onnarın üstünä, da onnar kablettilär Ayo Duh.

¹⁸Açan Simon gördü, ani Ayo Duh veriler apostolların el koymak-larınnan, ozaman teklif etti versin onnara para

¹⁹da dedi: «Verin bana da bu kuvettän, ki kimin üstünä ellerimi koyacam, kabletsin Ayo Duh».

²⁰Ama Petri dedi: «Senin paran telef olsun seninnän, zerä sän sandın, ki Allahın baaşışını var nicä kazanmaa paraylan!

²¹Yok payın, yok hakın bu iştä, zerä senin ürään diil haliz Allahın önündä.

²²Pişmannık getir senin bu kötülüündän da dua et Saabiyä, beki afedilir senin bu kötü neetin.

²³Zerä görerim, ani doluysun kin zihirinnän hem baalysın zakonsuzluk sincirlerinnän».

²⁴Simon cuvap etti: «Dua edin benim için Saabiyä, ki başıma gelmesin bişey bundan, ne sölediniz».

²⁵Şaatlık edip, Saabinin sözü-nü nasaat ettiktän sora Petri hem İoan döndülär İerusalimä, annadarak İi Haberi Samariyanın çok küülerindä.

Filip hem Efiopiyalı

²⁶Saabidän bir angil Filipä dedi: «Kalk da git üülenä dooru, o yola, ani İerusalimdän Gaza kasabasına dooru iner. O yol şindi boş».

²⁷Filip kalktı da gitti. Bu arada bir efiopiyalı evnuh*, Kandakın, Efiopiya padişahkasının, bir kudretli izmetkeri, ani bakardı bütün onun

* 8:27 Evnuh – evlenämeyän adam.

haznasını, geeri dönärdi İerusalim-dän, nereyi gittiydi Allaha baş iiltsin deyni.

²⁸O, faytonunda oturarak, okuyardı prorok İsayanın kiyadını.

²⁹Ayoz Duh dedi Filipä: «Git da etiş bu faytonu».

³⁰Filip kaçıp etişti faytonu da işiti, nicä evnuh okuyêr prorok İsayanın kiyadını. Filip sordu ona: «Acaba annêrsın mı, ne okuyêrsın?»

³¹Evnuh cuvap etti: «Nesoy var nicä annayım, birkimsey yol göstermeyincä bana?» Da yalvardı Filipä, pinsin faytona da otursun onunnan barabar.

³²Okuyardı o eri Ayoz Yazıdan, neredä yazılı: «O götürüldü, nicä bir koyun kesilmää deyni, hem nicä bir kuzu susar kırkanın önündä, O ölä açmadı aazını.

³³Onu aşaaladılar hem dooru daava yapmadılar. Kim anacek Onun senselesini, zerä yaşaması alındı bu erdän».

³⁴Evnuh dedi Filipä: «Yalvarêrım, sölä, kimin için lafeder prorok? Kendisi için mi osa başkası için mi?»

³⁵Ozaman Filip aldı lafi da başladı bu Yazıdan annatmaa ii haberi İsus için.

³⁶Onnar, yolda gidärkän, etiştir bir suya. Evnuh dedi: «Tä su; ne köstekleer beni, ki vaatiz olayım?»

³⁷Filip dedi: «Eer inanarsaydın bütün üräännän, ozaman var nicä vaatiz olasın». Evnuh cuvap etti: «İnanêrım, ani İsus Hristos Allahın Oolu»./

³⁸Sımarladı, faytonu durgutsun-nar. İndilär ikisi dä su içinä, da Filip vaatiz etti evnuhu.

³⁹Açan çıktılar su içindän, Saabinin Duhu* alıp götürdü Filipi. Evnuh başka onu görmedi. O şen gitti kendi yoluna.

⁴⁰Ama Filip buldu kendini Azot kasabasında, neredän gitti Kesariya kasabasınadan, annadarak İi Haberi hepsi kasabalarda.

İsus gösteriler Saula

9 Saul, taa ateş püsküreräk, korkudurdu hem öldürüdü Saabinin üürenicilerini. O gitti baş popaza

²da istedi ondan kiyat Damask kasabasının sinagogalarına, ki hepsini, kimi bulacek Hristozun yolunda, adamnarı-karıları getirsin baalı İerusalimä.

³Yolda gidärkän, yakın Damask kasabasına, birdän bir şafk göktän aydınattı onun dolayını.

⁴Saul düştü erä da işitti bir ses, ani dedi: «Saul, Saul, neçin Beni koolêrsın?»

⁵«Kimsin Sän, Saabi?» – sordu Saul. Ses cuvap etti: «Bän İsus, Kimi sän koolêrsın. /Zor sana geeri dooru kazık üstünä basasın».

⁶Saul, korkudan titireyeräk, sor-du: «Saabi, ne yapayım?» Saabi cuvap etti ona: «/Kalk da git kasaba içinä, orada sana sölenecek, ne läözüm yapasın».

⁷Adamnar, ani Saulun yoldaşlarıydı, daptur geldilär. Sesi işidärdilär, ama kimseyi görmärdilär.

* 8:39 Saabinin Duhu: kimi tekstlerdä «Ayoz Duh indi evnuhun üstünä, hem Saabinin angili».

⁸ Saul kalktı erdän, ama, gözlerini açtıynan, bişey görmärdi. Tuttular onu ellerindän da götürdülär Damask kasabasına.

⁹ O üç gün, bişey görmeyäräk, ne idi, ne dä içti.

¹⁰ Damask kasabasında vardı bir üürenici, adı Ananiya. Saabi dedi ona bir görünmektä: «Ananiya!» «Buradayım, Saabi», – cuvap etti Ananiya.

¹¹ Saabi dedi ona: «Kalk da git so-kaa, ani adı „Uz Sokak“, İudanın evinä. Orada sor Tars kasabasından bir adamı, adı Saul. O şimdi orada dua eder.

¹² Gördü görünmektä bir adam, adı Ananiya, angısı geldi da koydu ellerini onun üstünä, enidän görmäk edensin deyni».

¹³ «Saabi, – cuvap etti Ananiya, – çok insandan işittim bu adam için, nekadar kötülük yaptı Senin ayoz halkına İerusalimdä.

¹⁴ Ona verili zaabitlik büyük popazlardan, ki burada da baalasın herkezini, kim Senin adınnan dua eder».

¹⁵ Ama Saabi cuvap etti: «Git, zerrä o bir kap, angısını Bän ayırdım, haberlesin Benim adımlı başka halklara, padişahlara hem İzrailin oollarına.

¹⁶ Bän gösterecäm ona, nekadar läözüm çeksin Benim adım için».

¹⁷ Ananiya gitti, girdi içeri, koydu ellerini Saulun üstünä da dedi: «Kar-daş Saul, Saabi İsus, Angısı gösterildi sana, burayı gelirkän, yolda, O yolladı beni, ki sän enidän edenäsin görmäk hem dolasın Ayoz Duhlan».

¹⁸ Çabuk düştü onun gözlerindän bir soy kapçık. O enidän başladı görmää da, kalkıp, vaatiz oldu.

¹⁹ Ondan sora idi da enidän kuvetlendi. Sora kaldı birkaç gün üürenicilärlän Damask kasabasında.

*Saul nasaat eder
Damask kasabasında*

²⁰ Saul hemen başladı haberlemää sinagogalarda, ani İsus – Allahın Oolu.

²¹ Hepsi, kim onu işidärdi, şaşıp deyärdi: «Acaba diil mi o, angısı İerusalimdä telef etti onnarı, kim dua eder bu adlan? Gelmedi mi o burayı da, ki baalayıp götürsün onnarı büyük popazlara?»

²² Ama Saul gün gündän kaavilenärdi, da şaşırdaydı iudeyleri, angıları yaşardılar Damask kasabasında, gösterip onnara, ki İsus – Hristos.

İudeylär isteerlär öldürmää Saulu

²³ Birkaç vakıttan sora iudeylär annaştılar, ki öldürsünär Saulu.

²⁴ Saul işitti onnarın bu düşünmekleri için. Kasabanın tokatlarını beklärdilär gecä-gündüz, onu öldüräbilsinnär deyni.

²⁵ Ama onun üürenicileri bir gecä onu alıp, aşaa indirdilär kasabanın duvarından, sarkıdarak onu büyük çiten içindä.

Saul İerusalim kasabasında

²⁶ Açan geldi İerusalimä, Saul çalıştı yannaşsın üürenicilerä, ama hepsi ondan korkardılar hem inanamardılar, ani o üürenici.

²⁷ Ozaman Varnava aldı onu, götürdü apostollara da annattı, nicä o yolda gördü Saabiyi, Angısı lafetti onunnan. Söledi, nesoy Damask kasabasında o girginniklän nasaat etti İsusun adınnan.

²⁸Bundan sora Saul onnarlan barabar gezärdi hereri İerusalim için-dä, nasaat ederäk giringinniklän Saabinin adınnan.

²⁹Lafedärdi hem çekişärdi urumca lafedän iudeylärlän, ama onnar aarardılar, nesoy öldürsünnär onu.

³⁰Açan annadılar kardaşlar bunu, götürdülär Saulu Kesariya kasabasına da oradan yolladılar onu Tars kasabasına.

³¹Klisä usluluk içindeydi bütün İudeyada, Galileyada hem Samariyada, duhça kaavilenärdi, da, yaşayarak Saabidän korkuylan, Ayoz Duhun yardımınnan zeedelenärdi.

Eney saa olër

³²Razgeldi, açan Petri dolaşardı her tarafi, etişti Allahın ayoz halkına, kim yaşardı Lidda kasabasında.

³³Orada buldu kötürüm bir adam, adı Eney, angısı sekiz yıl yatalak kalmıştı.

³⁴«Eney, – dedi Petri, – İisus Hristos seni alıştırër, kalk da topla döşeeni». Eney çabuk kalktı.

³⁵Hepsi, kim yaşardı Lidda hem Şaron kasabalarında, gördülär onu da döndülär Saabiyä.

Tavifa diriler

³⁶İoppiya kasabasında vardı bir üürenici karı, adı Tavifa, ani annaması Serna*. O her zaman iilik yapardı hem fukaaralara yardım edärdi.

³⁷Ama o vakıt hastalandı da öldü. Onun güüdesini yıkadılar da koydu-lar ikinci kattakı odaya.

³⁸Çünkü Lidda yakın İoppiya kasabasına, üürenicilär, işidip, ani Pet-

ri orada, yolladılar ona iki kişi, ani yalvardılar: «Oyalanma, gel bizä!»

³⁹Petri kalktı da gitti onnarlan barabar. Açan geldi, onu çıkardılar ikinci kattakı odaya, neredä hepsi dullar dolayladılar onu, aalayarak hem göstereräk gölmekleri hem üst rubaları, ani yapardı Serna, açan onnarlan yaşardı.

⁴⁰Petri çıkarttı hepsi insanı dışarı da, diz çöküp, dua etti. Sora döndü ölü güüdeyä dooru da dedi: «Tavifa, kalk!» Karı açtı gözlerini da, açan gördü Petriyi, doorulup-oturdu.

⁴¹Petri uzattı elini da yardım etti, kalksın ayakça. Sora çaardı ayoz adamnarı hem dulları da çıkardı karıyı onnarın karşısına diri.

⁴²Bu oluş için haber daaldı bütün İoppiya kasabasına, da çoyu inandı Saabiyä.

⁴³Petri çok gün kaldı İoppiyada bir sepicidä, ani adı Simon.

Korniliy

10 Kesariya kasabasında yaşardı bir adam, adı Korniliy. O üzbaşçı asker bölümündä, ani adı İtaliya bölümü.

²Dinni hem Allahtan korkan bir adamdı, nicä herkez onun evindä. Çok yardım edärdi insana hem her zaman Allaha dua edärdi.

³Gündüz, bir dokuzuncu saat-ta**, bir görümdä o açık gördü Allahtan bir angil, angısı geldi ona da dedi: «Korniliy!»

⁴O baktı uz ona da, ürküp, dedi: «Ne var, Saabim?» Angil cevap etti: «Senin duaların hem iiliklerin etişti-lär Allaha, da O aklına getirdi onnarı.

* 9:36-39 Serna – urumca «Dorkas». ** 10:3 Dokuzuncu saat – saat 15.

⁵Şindi yolla birkaç adam İoppiya kasabasına da teklif et Simonu, anısına dener Petri.

⁶O konaklanêr bir sepicidâ, angısının adı Simon, kimin evi deniz boyunda. /O söyleyecek sana o sözleri, neylân sän kurtulacan hem hepsi senin evin/».

⁷Onunnan lafedân angil gittiktâ sora Korniliy çaardı iki kişi kendi izmetkerlerindân hem dinni bir asker, angısı her zaman izmet edârdi onun yanında.

⁸Hepsini sölediktân sora yolladı onnarı İoppiyaya.

Petri görer bir görünmâk

⁹Ertesi günü, açan onnar yoldaydılar hem yaklaşırdılar o kasabaya, Petri pindi evin üstünâ bir altıncı saatta*, ki dua etsin.

¹⁰O acıktı da istedi isin. Açan hazırlanardı imâk, Petrinin gözleri döndü.

¹¹Gördü açık gökü hem nesâ, ani benzârdi büyük bir çarşafa, ani sarkıdıları dört köşesindân da indirilârdi erâ.

¹²Çarşaf içindâ vardı hertürlü dört bacaklılar, er üstündâ sürünennâr, /canavarlar/ hem gök kuşları.

¹³Bir ses dedi ona: «Petri, kalk, kes da i».

¹⁴«Olmaz, Saabi, bän hiç bir vakıt imedim bişey mındar hem diil pak», – cuvap etti Petri.

¹⁵O ses ikinci sıra dedi: «Ne Allah pakladı, onu sän sayma mındar».

¹⁶Bu oldu üç sıra. Sora hemen o nesâ enidân gökâ kaldırıldı.

¹⁷Petri şaş kalmıştı. Açan düşünârdi, ne annaması var bu görümün,

o adamnar, ani yollanmış Korniliydân, üürenmiştilâr, neredeydi Simonun evi, da durgundular dışanki tokatların önündâ.

¹⁸Onnar baarıp-sordular: «Burada mı konaklanêr Simon, anısına deerlâr Petri?»

¹⁹O vakıt, açan Petri düşünârdi bu görüm için, Ayoz Duh dedi ona: «Tâ, üç adam seni aarêrlar.

²⁰Kalk, in aşaa da git onnarlan, hiç şüpeyâ koymayarak, zerâ Bän yolladım onnarı».

²¹Petri indi o adamnara da dedi: «Bänim o, kimi siz aarêrsınız. Ne iş için geldiniz acaba?»

²²Onnar dedilâr: «Korniliy, asker üzbaşî, Allahtan korkan dooru bir adam, beenilmiş hepsi iudey insanından, aldı sımarlamak bir ayoz angıldân, ki teklif etsin seni kendi evinâ da seslesin, ne sän söyleycân».

²³Petri teklif etti onnarı içyanına da konakladı.

Petri Korniliyin evindâ

İkinci günü Petri kalktı da yola çıktı onnarlan. Onunnan barabar gitti birkaç kardaş İoppiyadan.

²⁴Ertesi günü etiştirâr onnar Kesariya kasabasına. Korniliy beklârdi onnarı kendi hısınnarınnan hem yakın dostlarınnan, angılarını teklif ettiydi.

²⁵Açan Petri girdi tokatlardan, Korniliy karşı çıktı ona da baş iiltti, düşüp onun ayaklarına.

²⁶Ama Petri kaldırdı onu da dedi: «Kalk, bän dâ insanım».

²⁷Taa lafederâk onunnan, girdi içeri, neredâ gördü çok insan toplu.

* 10:9 Altıncı saat – gündüz saat 12.

²⁸O dedi onnara: «Siz bilersiniz, ani iudey adetlerinä karşı, ki onnar yannaşsınnar yabancılar eki dolaşsınnar onnara. Ama Allah bana açtı, ki bän saymayım kimseyi mindar yada diil pak.

²⁹Onuştan, açan teklif ettiniz, bän geldim hiç bir lafsız. Şindi sorêrım: neçin çaarttınız beni?»

³⁰Ozaman Korniliy cuvap etti: «Dört gün geeri bu saada dooru /bän oruç tutardım, da/ dokuzuncu saatta dua edârdim kendi evimdä. Ansızdan peydalandı benim önümdä bir adam yalabık rubaylan.

³¹O dedi: „Korniliy, senin duan işidildi, da Allah aklına getirdi senin iliklerini.

³²Şindi yolla İoppiya kasabasına da çaar Simonu, angısına deniler Petri. O konaklanêr sepici Simonun evindä, deniz yanında. /O gelecek da annadacek sana/“.

³³Osaat yolladım senin ardına, da islâe yaptın, ani geldin. Şindi biz hepsimiz durêrız Allahın önündä, ki sesleyelim hepsini, ne Saabi sımardı sana».

*Petrinin nasaadı
Korniliyin evindä*

³⁴Petri aldı lafi da dedi: «Hakına görerim, ani Allah kimseyä pay tutmêr,

³⁵ama herbir millettän insannar, ani Ondan korkêrlar hem yapêrlar dooruya görä, beenilmiş Ondan.

³⁶Siz bilersiniz sözü, angısını O yolladı İzrail oollarına, annadarak ii haber usluluk için İsus Hristozlan, Angısı hepsinä Saabi.

³⁷Bilersiniz işleri, ani oldu bütün İudeyada, başlayarak Galileya-

dan vaatizliktän sora, angısı için İoan nasaat etti,

³⁸nicä Allah Ayoz Duhlan hem kudretlän yaaladı İisusu Nazarettän, Angısı gezârdi erdän erä, iilik yaparak hem alıştırarak hepsini, kim diavolun baskısı altındaydı, zerä Allah Onunnandı.

³⁹Biz şaadız hepsinä bunnara, nelär yaptı O iudeylerin erindä hem İerusalimdä. Sonda Onu öldürdülär, asıp bir stavroza.

⁴⁰Üçüncü günü Allah diriltti hem yaptı, ani O açık gösterilsin

⁴¹diil hepsi insana, ama salt bizä, şaatlara, ani Allahtan seçilmiş olduk, ani idik hem içtik Onunnan barabar Onun ölüdän dirilmesindän sora.

⁴²O sımardı, nasaat hem şaatlık edelim insana, ani O sıralanmış Allahtan, daavacı dirilerä hem ölülerä olsun.

⁴³Hepsi proroklar Onun için şaatlık ederlär, ani herkezin, kim Ona inanêr, günahları afedilir Onun adınnan».

⁴⁴Açan Petri butürlü lafedärdi, Ayoz Duh indi hepsinin üstünä, kim seslärdi bu lafları.

⁴⁵Hepsi inancılar, kesiklilär, ani geldilär Petriylän, şaştılar, ani Ayoz Duhun baaşışı yabancı insannar üstünä dä döküler.

⁴⁶Zerä işidärdilär onnarı, türlü dil-lerdä lafederäk hem Allahın büük-lüünü metinneyeräk. Ozaman Petri dedi:

⁴⁷«Var mı nicä şindi durgutmaa bunnarı suylan vaatizliktän, angıları kabletililär Ayoz Duhu, nicä dä biz?»

⁴⁸Ondan sora sımardı, vaatiz ol-sunnar İsus Hristozun adına. Sora yal-vardılar, ki kalsın birkaç gün onnarlan.

Petrinin doorulanması İerusalimdä

11 Apostollar hem İudeyanın her tarafından kardaşlar işittilər, ani yabancılar da kablettilär Allahın sözünü.

²Da açan Petri İerusalimä döndü, kesiklik taraflıları takazaladılar onu

³da dedilər: «Sän gitmişin kesiksiz olannarın evinä da imäk imişin onnarlan barabar».

⁴Petri, baştan başlayarak, onnara hepsini sıravardır söledi da dedi:

⁵«Bulunurdum İoppiya kasabasında. Dua vakıdı gözlerim döndü da gördüm bir görünmäk. Göktän inärdi nesä, ani benzärdi büük bir çarşafa, ani sarkıdıları dört köşesindän. Geldi benim yanına kadar.

⁶Gözlerimi çarşafa dikip, islää baktım. Gördüm dört bacaklıları, canavarları, sürünenneri hem gök kuşlarını.

⁷Da işittim bir ses, ani dedi bana: „Petri, kalk, kes da i!“

⁸Ama bän cuvap ettim: „Olmaz, Saabi, hiç bir vakıt bişey mındar hem diil pak girmede aazıma“.

⁹Ama ses göktän ikinci sıra dedi bana: „Ne Allah pakladı, onu sayma mındar“.

¹⁰Bölä oldu üç sıra. Sora hepsi enidän alındı gökä.

¹¹Taman o vakıt üç adam, yollanılan Kesariyadan bana, durgundular evin önündä, neredeydik biz.

¹²Ayoz Duh bana dedi gideyim onnarlan, hiç şüpelemeyeräk. Bu altı kardaş geldilər benimnän, bilä girdik o adamın evinä.

¹³O söledi bizä, nicä görmüş angili, angısı onun evindä peydalanmış da demiş ona: „Yolla İoppiya

kasabasına da teklif et Simonu, angısına deniler Petri.

¹⁴O söyleyecek sana sözleri, neylän sän kurtulacan hem hepsi senin evin“.

¹⁵Açan başladım lafetmä, onnarın üstünä indi Ayoz Duh, nicä dä baştan indi bizim üstümüzä.

¹⁶Ozaman aklıma getirdim Saabinin sözlerini: „İoan vaatiz etti suylan, ama siz vaatiz olacınız Ayoz Duhlan“.

¹⁷Çünkü Allah verdi onnara hep ölä baaşışı, nicä dä bizä, kim inandı Saabi İsus Hristoza, bän kimim, ki Allaha karşı durayım?»

¹⁸Sesleyip bu lafları, onnar uslandılar da metincedilər Allahı, deyip: «Görüner, ani tayfännara da Allah verdi kolaylık, dönsünnär Ona günahlarından da yaşamak edensinnär».

*Varnava hem Saul
Antiohiya kasabasında*

¹⁹Onnar, ani daalıştıydılar koolamak vakıdında, Stefanın öldürülmesindän sora, gittilər erdän erä Finikiya, Kipru hem Antiohiyaya kadar, haberleyeräk Allahın sözünü salt iudeylerä.

²⁰Ama onnardan kimi adamnar vardı Kiprudan hem Kirinedän, angıları gittilər Antiohiya kasabasına da lafettilər urumnarlan, annadarak ii haberi Saabi İsus için.

²¹Saabinin eli onnarlandı. Çok insan inandılar da döndülär Saabiyä.

²²Onnar için haber etişti İerusalim klisesinä. Oradan yolladılar Varnavayı Antiohiya kasabasına.

²³Açan o, gelip orayı, gördü Allahın iivergisini, sevindi da üreklendirdi hepsini, karar alıp, verilsinnär Saabiyä.

²⁴Zerä Varnava ii bir adamdı, dolu Ayoz Duhlan hem inannan. Da çok insan ekleşti Saabiyä.

²⁵Sora Varnava gitti Tars kasabasına, ki aarasın Saulu.

²⁶Bulup onu, getirdi Antiohiya kasabasına. Bütün yıl onnar, kli-seylän toplanıp, çok insan üürettilər. En ilkin Antiohiyada üürenicilerä «hristian» adı verildi.

*Agav prorokluk eder
aaçlık için*

²⁷Bu vakıt İerusalimdän Antiohiyaya geldilər proroklar.

²⁸Onnardan birisi, adı Agav, kal-kıp haberledi Ayoz Duhlan, ani ola-cək büük aaçlık bütün dünnedä, nicä da sora oldu imperator Klavdiyin vakidında.

²⁹Ozaman üürenicilər kararladı herkezi, kuvedinä görä, yollasın yardım kardaşlara, angıları yaşardılar İudeyada.

³⁰Ölä da yaptılar. Varnavanın hem Saulun elinnän yolladılar bir yardım presviterlerä.

Petri kurtulêr kapandan

12 O vakıt padişah İrod tutturdu klisedän kimisini, neetlenip onnara kötülük yapsın.

²O kılçlan öldürttü İakovu, İoanın kardaşını.

³Görüp, ani iudeylär beenerlär bunu, ondan sora Hamursuz yortunun günnerindä tutturdu Petriyi dä.

⁴Arestat ettirdiktän sora kapana kapattı. Koydu dört bölük asker, beklesinnär onu. Bölüklerdä vardı dördär asker. Neetlenärdi Paskellä yortusundan sora çıkarmaa onu insanın önünä daava için.

⁵Petri bulunurdu bekçilik altında, kapanda. Ama klisä haşlak dua edär-di onun için Allaha.

⁶O gecä, nezaman ertesi günü İrod lääızımdı çıkarsın onu daavaya, Petri uyuyardı iki asker arasında baalı iki sincirlän, bekçilər dä bek-lärdilər kapanın kapusunda.

⁷Ansızdan Allahtan bir angil pey-dalandı, da bir şafk aydınnattı odayı kapanda. Angil dürttü Petriyi bir yanına da, uyandırıp onu, dedi: «Ça-buk kalk!» Sincirlär birdän düştülär onun ellerindän.

⁸Angil dedi ona: «Kuşan hem gii ayak kaplarını!» O ölä dä yaptı. Sora angil dedi: «Gii üst rubanı da gel benim ardıma!»

⁹Petri dışarı çıktı, gidip onun ardına, annamayarak, ani, ne yapêr angil, bu hakına aslı. O sanardı, ani görünmäk görer.

¹⁰Açan geçtilär ilk hem ikinci bekçilli, etiştilär demir tokatlara, ani çıkêr kasaba içinä. Tokatlar kendiliindän açıldılar önnerindä. Onnar çıktılar da geçtilär bir sokak. Sora angil birdän yok oldu onun yanından.

¹¹Açan Petri geldi kendinä, dedi: «Şindi bän hakına görerim, ani Saabi yolladı angilini da kurtardı beni İrodun elindän hem hepsi belalardan, ne beklärdi iudey insanı, ki olsun benimnän».

¹²Annayıp, ne oldu, o gitti Mariyanın evinä, angısı İoanın – Mark denilenin – anasıydı, kimdä çoyu toplanmıştılar da dua edärdilər.

¹³Açan Petri urdu dışankı tokatlara, çıktı bir izmetçiye, adı Roda, ki baksın, kim urê.

¹⁴Açan tanıdı Petrinin sesini, sevinmeliktän açmadı tokadı, ama

kaçarak gitti da söledi, ani Petri du-rêr tokatlarda.

¹⁵Onnar dedilär ona: «Sän deli miysin?» Ama o bakardı annatsın, ani söledikleri aslı, onuştan onnar dedilär: «Bu olmalı onun angili».

¹⁶Bu vakıt Petri hep urardı tokatlara. Açıan açtılar, görüp onu, daptur geldilär.

¹⁷Petri yaptı elinnän nişan, ki sus-sunnar. Sora annattı, nicä Saabi çı-kardı onu zındandan, da dedi: «Sö-leyiniz İakova hem kardaşlara bu oluşlar için». Sora kendisi çıktı da gitti başka erä.

¹⁸Açıan aydınlandı, askerlerin ara-sında bir büyük kaçınmak oldu, bakar-dılar annasınnar, ne oldu Petriylän.

¹⁹İrod aarattı onu hererdä, da, açan bulamadı, bekçileri soruşa çekti da sımarladı, öldürülsünär. Sora kendi gitti İudeyadan Kesariya ka-sabasına da orada kaldı.

İrod öler bir çirkin ölümnän

²⁰İrod pek üfkeliydi Tir hem Si-don kasabasından insana. Onnar, annaşıp, geldilär İrodlan görüşmä. Kendi tarafına çevirdilär Vlastı, ani bakardı padişahın binasını. İstedilär barışmak yapmaa, zerä onnarın mem-leketi beslenärdi padişahın memle-ketindän.

²¹Bir koyulmuş gündä İrod giidi padişah rubalarını, da, oturup padi-şah skemnesindä, başladı lafetmä insanın önündä.

²²İnsan baarardı: «Bu ses diil ada-mın, ama Allahın!»

²³Saabidän bir angil hemen bir-dän çarptı onu, zerä o yapmıştı, ki

metnesinnär onu, ama diil Allahı. Onu kurtlar idi, da o öldü.

²⁴Ama Allahın sözü her tarafa daalardı hem ilerlärdi.

²⁵Varnava hem Saul, izmetle-rini tamannadıktan sora, döndü-lär İerusalimdän geeri, alıp ken-dilerinnän İoanı, angısına deniler Mark.

Varnava hem Saul yollanêrlar nasaat etmä

13 Antiohiyada, oradaki klise-dä vardı kimi proroklar hem üredicilär: Varnava; Simon, angı-sına denilärdi Niger; Luṭiy, Kirinä kasabasından; Manain, angısı büü-dü İrod beylän barabar; hem Saul.

²Açıan izmet edärdilär Saabiyä hem oruç tutardılar, Ayož Duh dedi: «Ayırın Bana Varnavayı hem Saulu o işä, ani Bän çaardım onnarı».

³Oruçtan hem duadan sora koy-dular ellerini onnarın üstünä da kol-verdilär onnarı.

Saul hem Varnava Kipruda

⁴Varnava hem Saul, yollanmış Ayož Duhtan, geldilär Selevkiyä ka-sabasına. Oradan geçtilär gemiylän Kipru adasına.

⁵Etiştinyän Salamin kasabasına, haberledilär Allahın sözünü iudey sinagogalarında. İoanı almıştılar yar-dımcı kendilerinä.

⁶Bütün adayı aykırıldılar Paf ka-sabasına kadar. Orada uuradılar bir iudey büüücüsü, bir yalancı prorok üstünä. Onun adı Variius.

⁷O prokonsul* Sergiy Pavlinin, akıllı bir adamın, çevresindeydi.

* 13:7 Prokonsul – kullanıcı.

Prokonsul çaardı Varnavayı hem Saulu, zerä istärdi işitsin Allahın sözünü.

⁸Ama Variisus, angısının öbür adı – Elima, «büücü» maanasında, karşı durardı onnara, da bakardı saptırsın prokonsulu inandan.

⁹Ozaman Saul, ani adı Pavli, dolu Ayoz Duhlan, baktı uz onun gözle-rinä da dedi:

¹⁰«Adam, dolu hertürlü şalvirlik-län hem kötülüklän, diavolun oolu, duşman herbir doorulaa! Durgun-mayacan mı sän yalan söylemää Al-lahın düz yolu için?

¹¹Şindi Saabinin eli sana karşı. Sän köör olacan da görmeyecän gün şafkı-nı bir parça vakıt». Birdän bir duman, bir karannık çöktü Elimanın üstünä, da o, dönüp ötää-buyanı, aarardı in-sannarı, götürsün onu elindän.

¹²Açan prokonsul gördü, ne oldu, çok şaştı Saabinin üüretmesinä da inandı.

*Pergä hem Pisidiya
Antiohiya kasabalarında*

¹³Pavli hem kafadarları yollandı-lar gemilän Paftan da gittilär Pergä kasabasına, ani Pamfiliya erindä. İoan sa ayırıldı onnardan da döndü geeri İerusalimä.

¹⁴Onnar Pergedän çıktılar da, er-dän erä gezeräk, gittilär Pisidiya An-tiohiya kasabasına. Cumertesi günü girdilär sinagoga içinä da oturdular.

¹⁵Açan okunurdu Zakon hem pro-rokerın yazılarından, sinagoganın öndercileri yolladılar, ki sorsunnar onnara: «Kardaşlar, eer varsaydı bir nasaadınız insana, söyleyin».

¹⁶Pavli kalktı, yaptı nişan elinnän da dedi: «İzrailin adamnarı hem Al-lahtan korkannar, sesleyin!

¹⁷Bu halkın, İzrailin, Allahı bi-zim bobalarımızı ayırdı da büük bir millet yaptı, açan Mısırdä yaşardı-lar. Sora Kendi kaavi elinnän ora-dan onnarı çıkardı.

¹⁸Kırk yıla yakın doyurdu onnarı çol erdä.

¹⁹Edi millet yok etti Hanaan mem-leketindä, erlerini payetti, verip on-nara.

²⁰Ondan sora, bir dörtüz elli yıl yollardı onnara izmetkerlerini pro-rok Samuilin vakıdına kadar.

²¹Sora onnar istedilär padişah. Al-lah verdi onnara Saulu, Kisin oolu-nu, Veniaminin tamızlından. O kırk yıl padişahlık etti.

²²Ondan sora Allah kaldırdı on-nara padişah Davidi, angısı için şaat-lık etti, deyip: „Buldu bir adam kendi üreemä görä, İesseyin oolunu, Davidi, angısı yapacak hepsini, ne Bän isteirim“.

²³Davidin senselesindän Allah adamasına görä kaldırdı İzrail insa-nına bir Kurtarıcı – İisusu.

²⁴Onun gelmesinin önu sora İoan nasaat etti hepsi İzrail insanına, ani läüzim dönsünnär günahlarından Al-laha da vaatiz olsunnar.

²⁵İoan kendi izmetçiliinin bitki-sindä dedi: „Kimim, siz sanêrsınız beni? Bän diilim Hristos, ama ben-dän sora geler Birisi, Angısının bän diilim yakışıklı çözmää ayak kapla-rını“.

²⁶Kardaşlar, Avraamın sensele-sindän gelennär hem Allahtan kor-kannar, bizä* yollanıldı haber bu kurtulmak için.

²⁷Zerä İerusalimdä yaşayannar hem onnarın öndercileri İisusu tanı-madılar, daava kestilär Ona da bölä

tamannadılar prorokların sözlerini, ani her cumertesi okunêr.

²⁸Bulamadılar ölüm için bir da kabaat Onda, ama hep okadar istedi-lâr, ki Pilat cezasın Onu ölümnân.

²⁹Açan tamannadılar hepsini, ne yazılıydı Onun için, indirdilâr Onu stavrozdan da koydular mezar içinâ.

³⁰Ama Allah diriltti Onu ölüdân.

³¹O çok vakit gösterildi onnara, kim Onunnan barabar Galileyadan İerusalimâ geldiydilâr, ani büün Onun şaatları insanın önündâ.

³²Biz haberleeriz sizâ İi Haberi, ne adanmıştı Allahtan bobalarımıza.

³³O tamannadı bu adamasını bi-zâ, Kendi uşaklarına, açan kaldırdı İisusu. Nicâ var yazılı ikinci Psal-mada: „Sân Benim Oolumsun, büün Senin boban oldum“.

³⁴Allah diriltti Onu ölüdân, ölä ki Onun güüdesi hiç bir vakit çürü-meyecek, da bunun için bölâ dedi: „Bân bir inanç sevgiylân davranac-am Sana, nicâ adadım Davidâ“.

³⁵Onuştan başka bir Psalmada deer: „İzin vermeyecân, ki Senin Ayzunun güüdesi çürüsün“.

³⁶David, izmet edip kendi vakı-dında insana Allahın ii istediinâ gö-râ, geçindi, sora gömüldü kendi bo-baların yanında, da güüdesi çürüdü.

³⁷Ama Onu, Kimi Allah diriltti, Onun güüdesi çürümedi.

³⁸Ölä ki, bilâsiniz, kardaşlar, ki salt Ona verileräk sizâ haberlener, ani var nicâ günahlarınız afedilsin,

³⁹da paklanasınız hepsindân, ne-dân paklamadı Moiseyin Zakonu.

⁴⁰Onuştan bakın, gelmesin başı-nıza, ne sölenmiş proroklardan:

⁴¹„Bakın siz, gülmâä alannar, şa-şın hem yok olun, zerâ yapêrim Bân

ölä iş sizin vakıtta, ani hiç inanma-yaceydınız, eer birkimsey söleseydi sizâ“».

⁴²Onnar sinagogadan çıktıynan dışarı, insan yalvarardı, ki gelân cu-mertesinâ dä lafetsinnâr hep bu işlâr için.

⁴³Açan toplantı daalıştı, çok iudey hem dinni yabancılar, kim dönmüş-tü iudey dininâ, gittilâr Pavlinin hem Varnavanın ardına, angıları durdu-lar lafa onnarlan da bakardılar inan-dırmaa onnarı, ki ileri dooru veril-sinnâr Allahın iivergisinâ.

⁴⁴Gelân cumertesi yakın bütün ka-saba insanı toplandı seslemâä Saabi-nin sözünü.

⁴⁵İudeylâr, görüp kalabalı, kıskandılar. Karşı lafettilâr Pavlinin söz-lerinâ hem kötüledilâr onu.

⁴⁶Ama Pavli hem Varnava girgin dedilâr: «İlkin sizâ lââzımdı sölen-sin Allahın sözü, ama çünkü siz onu ret edersiniz da istâmeersiniz kab-letmâä diveç yaşamak, onuştan biz döneriz başka milletlerâ.

⁴⁷Zerâ bölâ sımarladı bizâ Saabi: „Koydum seni şafk edâsin milletle-râ da kurtulmayı götürâsin erin ke-narınadan“».

⁴⁸İudey olmayannar, açan işitti-lâr bunu, sevindilâr hem metinnedi-lâr Saabinin sözünü, da hepsi, kim sıralanmıştı diveç yaşamak için, inan-dılar.

⁴⁹Saabinin sözü bütün memle-kettâ daaldı.

⁵⁰Ama iudeylâr debreştirdilâr dinni karıları, anılmışları kasabada, hem kasabanın öndercilerini. Başla-dılar koolamaa Pavliyi hem Varna-vayı da uurattılar onnarı kendi erle-rindân.

⁵¹Pavli hem Varnava silktilär tozları ayaklarından, onnara azar gibi, da gittilär İkoniya kasabasına.

⁵²Bu vakıt üürenicilär sevinmeliklän hem Ayož Duhlan doluydular.

İkoniyada

14 İkoniya kasabasında hep bu türlü oldu. Pavli hem Varnava girdilär iudey sinagogasına da lafettilär ölä, ani inandı çok insan iudeylerdän hem urumnardan.

²Ama o iudeylär, angıları inanmadılar, debreştirdilär tayfännarı da çevirdilär onnarın üreklerini kardaşlara karşı.

³Hep okadar çok vakıt kalıp orada, lafettilär kıyışmaklan Saabi için, Angısı inandırırđı sözü Kendi iivergisi için da verirdi kuvet, onnarın elerinnän yapılısn meraklı nişannar hem şaşmaklı işlär.

⁴İnsan kasaba içində bölündü. Kimisi iudeylerin, kimisi apostolların tarafındaydı.

⁵Tayfännar hem iudeylär zaabitlerinnän bilä neetlendirilär zeetlesinnär da öldürsünnär taşlan apostolları.

⁶Apostollar annadılar bunu da kaçtılar Likaoniya, Listra hem Derviya kasabalarına hem dolay erlerinä.

⁷Bu erlerdä onnar annattılar İ Haberı.

Listrada hem Derviyada

⁸Listra kasabasında vardı bir adam, sakat ayaklarından. O duumaktan hiç gezmemişti.

⁹O, oturup erdä, seslärđi, ne söyleer Pavli. Pavli baktı uz onun gözlerine, gördü, ani onda var inan saa olmaa deyni,

¹⁰da büyük bir seslän ona dedi: «Sana deerim, Saabi İsus Hristozun adinnan, kalk ayakça!» O adam çabuk kalktı ayakça da başladı gezmä.

¹¹İnsannar, görüp, ne yaptı Pavli, kaldırdılar bir büyük ses da Likaon dilindä dedilär: «Allahlar indilär aramıza adama benzär!»

¹²Varnavaya ad koydular Zevs, ama Pavliyä Ermis, zerä bu lafetmeklerdä kullanıcıydı.

¹³Zevsin ayož binası bulunardı kasabanın hemen dışında. Zevsin popazı getirdi ayož bina tokatlarına öküzleri hem feneñleri, isteyip insannan barabar kurban getirsin.

¹⁴Ama apostollar, Varnava hem Pavli, işidip bunu, yırtılar kendi rubalarını korkudan, hızlandılar insan içinä da baardılar:

¹⁵«Adamnar, neçin bunu yapêrsınız? Biz sizin gibi insanız. Biz sizä ii haber getireriz, ki dönäsiniz boşuna işlerdän diri Allaha, Ona, Kim yarattı gökü, eri, denizi hem hepsini, ne var onnarda.

¹⁶Allah evelki vakıtlarda braktı, hepsi milletlär gitsinnär kendi yollarında.

¹⁷Ama hiç durgunmadı şaatlık vermäa kendisi için, zerä yaptı iilik, verdi yaamur göktän hem bereket, bolluktan imäk verdi hem sevindirdi üreklerinizi».

¹⁸Bu laflarlan bilä hemen-hemen durgudabilidilär insanı kurban getirmektän onnara.

¹⁹Antiohiya hem İkoniya kasabalarından geldi birkaç iudey da, insanı kendi taraflarına çekip, düüdülär Pavliyi taşlan, sora sanarak, ani öldü, sürüdülär kasabadan dışarı.

²⁰ Ama Pavlinin üürenicileri toplandırlar dolayına, da o, kalkıp, girdi kasaba içinä. İkinci günü Varnavaylan gittilər Derviya kasabasına.

²¹ Annattılar İi Haberi bu kasabada da edendilär çok üürenici.

Antiohiya kasabasına dönüŝ

Sora döndülär geeri Listra, İkoniya hem Antiohiya kasabalarına.

²² Üürenicileri duhça kaaviledilär hem üreklendirdilär, ki inanda kalsınnar. Dedilär, ani läözüm çok acılardan geçelim, ki Allahın Padişahlına giräbilelim.

²³ Herbir klisedä ayırdılar presviterleri, dua edip hem oruç tutup, verdilär onnarı Saabinin elinä, Angısına inandılar.

²⁴ Ondan sora geçtilär Pisidiyadan da etiŝtilär Pamfiliya erinä.

²⁵ Haberledilär Saabinin sözünü Pergä kasabasında, sora gittilər Ataliya kasabasına.

²⁶ Oradan gemiylän üzdülär Antiohiya kasabasına, neredä baştan verilmiŝtilär Allahın iivergisinä o iş için, ne şindi tamannadılar.

²⁷ Etişip orayı, topladırlar kliseyi da annattılar hepsini, ne Allah yaptı onnarlan hem nicä açtı başka milletlerä inan kapusunu.

²⁸ Orada kaldılar üürenicilärlän çok vakıt.

İerusalimdä toplantı kesiklik için

15 Kimisi, İudeyadan gelennär, üüredärdilär kardaşları, ani, eer kesiklik yapmarsaydırlar Moiseyin sırasına görä, yok nasıl kurtulsınnar.

² Onnarın hem Pavliylän Varnavanın arasında oldu büyük kavga hem

dartıŝmak. Kardaşlar onun için kararladırlar, ani Pavliylän Varnava hem taa birkaç adam onnardan, gitsinnär apostollara hem presviterlerä İerusalimä da sorsunnar bunun için.

³ Klisä onnarı yola geçirdiktän sora onnar geçti Finikiyadan hem Samariyadan, söleyeräk, nicä tayfännar Allaha döndülär. Bununnan çok sevindirdilär hepsi kardaşları.

⁴ Etiŝtilär İerusalimä, kabul oldular klisedän, apostollardan hem presviterlerdän. Annattılar hepsini, ne Allah yaptı onnarlan, /hem nicä tayfännara açıldı inan kapusu/.

⁵ Ozaman kimisi inancılardan, fariseylerin bölümündän, kalktırlar da dedilär: «Tayfännar, kim inandı, läözüm kabletsinnär kesiklik hem tutsunnar Moiseyin Zakonunu».

⁶ Apostollar hem presviterlärlä toplandırlar, ki baksınnar bu soruŝu.

⁷ Çok laftan sora Petri, kalkıp, dedi: «Kardaşlar, bilersiniz, ani Allah bir parça vakıt geeri sizin aranızdan beni ayırdı, ki benim aazımdan tayfännar Allahın sözünü işitsinnär da İi Haberi inansınnar.

⁸ Allah, Angısı bilir herkezin üreeni, gösterdi, ani kableder onnarı, baaŝlayıp onnara Ayoz Duhu, nicä dä bizä.

⁹ Onnarın hem bizim aramızda hiç bir ayırmak yapmadı. İnannan pakladı onnarın üreklerini.

¹⁰ şindi neçin siz deneersiniz Allahı da isteersiniz koymaa üürenicilerin boynusuna bir boyunduruk, angısını taşıyamadı ne bizim bobalarımız, ne dä biz?

¹¹ Biz inanêrıız, ani nicä biz, hep ölä onnar da, kurtulêrıız Saabi İisus Hristozun iivergisinnän».

¹²Hepsi insan sustu da sesledilär Varnavayı hem Pavliyi. Bunnar an-nattılar hepsi nişannar için hem şaş-maklı işlər için, ani Allah onnarın yar-dımınnan tayfännarın arasında yaptı.

¹³Onnarın lafindan sora İakov al-dı lafi da dedi: «Kardaşlar, sesleyi-niz beni!

¹⁴Simon annattı, nicä Allah da baştan bakışını tayfännara çevirdi, ki onnarın arasından toplasın Kendi adına bir halk.

¹⁵Nicä prorokların sözleri dä ya-zılı:

¹⁶„Ondan sora döncäm da eni-dän kaldıracam Davidin evini, eni-dän yapacam yıkıntılarını da erinä erleştirecäm,

¹⁷ki aarasınnar Saabiyi kalan in-sannar hem hepsi milletlär, angılarını çardım, Benim olsunnar deyni,

¹⁸deer Saabi“, ani baştan bildirdi bunnarı.

¹⁹Onuştan bän sayêrım, ki düş-meer yapalım zorluk tayfännara, kim döner Allaha.

²⁰Ama yazalım onnara korunsun-nar imeklerden, ani mındarlanmış idollarlan, buulmuş hayvan etindän, kandan, hem orospuluktan, /yapma-sınnar başkasına onu, ne istämeerlär kendilerinä/.

²¹Çünkü taa evel vakıtlardan her-bir kasabada var adamnar, angıları nasaat ederlär Moiseyin Zakonunu, ani okunêr her cumertesi sinagoga-larda».

Apostolların kiyadı

²²Ozaman apostollar hem presvi-terlär hem bütün klisä kayıl oldular, ayırsınnar kendi aralarından birkaç kişi da yollasınnar onnarı geeri An-

tiohiyaya Pavliylän hem Varnavaylan barabar. Ayırdılar İudayı, angısına deerlär Varsava, hem Silayı – saygılı adamnarı kardaşların arasında.

²³Yazıp, yolladılar onnarlan bölä bir kiyat: «Biz, apostollar hem pres-viterlär hem kardaşlar, seläm yol-lêêr sizä, tayfännardan kardaşlara, Antiohiyada, Siriyada hem Kiliki-yada yaşayannara.

²⁴Biz işittik, ani kimi insannar, kim bizim aramızdan çıktı, ama biz-dän yollanmadılar, sizi raatsız eder-lär ölä laflarlan da doluşturêrlar sizi, /üürederäk sizi kesiklik kabledäsiniz hem tutasınız Moiseyin zakonunu/.

²⁵Onuştan biz hepsimiz annaştk ayralım birkaç adam da yollayalım sizä bizim sevgili Varnavaylan hem Pavliylän barabar,

²⁶onnarlan, kim koydu ortalaa kendi yaşamasını bizim Saabi İsus Hristozun adı için.

²⁷Ölä, ki yollêêr İudayı hem Si-layı sizä, angıları annadaceklar hep bu sorular için aazdan.

²⁸Zerä Ayoz Duh hem biz ii say-dık, ki koymayalım sizä başka bir aarlık, läüzimni işlerdän kaarä:

²⁹korunasınız imeklerden, ani baaşlanmış idollara, kandan, buul-muş hayvan etindän, hem orospu-luktan, /da yapmayasınız başkasına, ne istämeersiniz kendinizä/. Bunnar-dan korunarsaydınız, ii yapacınız».

³⁰Onnar, yola çıkıp, Antiohiya kasabasına gittilär, neredä toplayıp insanı, kiyadı verdilär.

³¹Onnar, okuyup, sevindilär bu üreklendirici nasaat için.

³²İuda hem Sila, angılar kendileri dä proroktular, girginnettülär kar-daşları, kaavilendirip türlü laflan.

³³Bir parça vakittan sora kardaşları usluluklan kolverdilär, ki geeri dönsünnär onnara, kimdän yollanmıştılar.

³⁴Ama Sila sa orada kalsın taa ii. İuda yalnız İerusalimä geeri döndü./

³⁵Pavli hem Varnava kaldılar Antiohiyada, üürettilär insanı da başka çok kişilärlän bilä annattılar ii haberi Saabinin sözü için.

Pavli hem Varnavanın annaşmazlı

³⁶Birkaç gündän sora Pavli dedi Varnavaya: «Haydi, gidelim enidän da dolaşalım kardaşlarımızı herbir kasabada, neredä nasaat ettik Saabinin sözünü. Bakalım, onnar nasıl yaşêêlar».

³⁷Varnava istärdi, alsınnar onnarlan İoanı, angısına deniler Mark,

³⁸ama Pavli sayardı, ki ii olmayacak alsınar onu, kim atıldı onnarın Pamfiliyada da işä gitmedi.

³⁹Oldu ölä büyük bir kavga, ani sonda ayırıldılar biri-birindän. Varnava aldı Markı, da gemiylän üzdülär Kıpru adasına.

⁴⁰Ama Pavli ayırdı Silayı, da kardaşlar, verip onnarı Saabinin iivergisinä, yola gittilär.

⁴¹Geçip Sıriyadan hem Kilikiyadan, kaaviledilär kliseleri.

Timofey

16 Sonda Pavli etişti Derviya hem Listra kasabalarına. Orada vardı bir üürenici, adı Timofey. Onun anası bir inancı karı iudeylerdän, ama bobası urumnardandı.

²Kardaşlar Listra hem İkoniya kasabalarından Timofeyi metettilär.

³Pavli, çünkü istärdi onu alsın kendisinnän, yaptırdı ona kesiklik, iudeylerin beterinä, angıları yaşar-

dılar orada, zerä hepsi bilärdi, ani onun bobası urum.

⁴Geçeräk kasabalardan, onnar üürettilär kardaşları kayıl olsunnar karara, ne almıştılar apostollar hem presviterlär İerusalimdä.

⁵Butakım kliselär kaavilenärdilär inanda, da gün gündän zeedelenärdi sayısı.

Pavlinin görümü Makedoniya için

⁶Ayoz Duh brakmadı onnarı, nasaat etsinnär Allahın sözünü Asiyada, onuştan geçtilär Frigiya hem Galatiya erlerindän.

⁷Etiştiynän Misiya sınırına, istedilär gitmää Vifiniyaya, ama İisusun Duhu izin vermedi.

⁸Geçtilär Misiyadan da gittilär Troada kasabasına.

⁹Pavli gecä gördü bir görüm. Bir adam Makedoniyadan, önündä durup, yalvarardı: «Geç Makedoniya da yardım et bizä».

¹⁰Pavlinin görümündän sora biz hemen baktık gidelim Makedoniya ya, zerä annadık, ani Allah çaarêr bizi, ki orada annadalım İ Haber.

Lidiya İ Haberinin inanêr

¹¹Yollanıp Troada kasabasından, biz üzdük gemiylän uz Samofrakiya adasına, ikinci günü etiştik Neapolis kasabasına.

¹²Ordan gittik Filip kasabasına, angısı Roma koloniyası Makedoniyanın ilk bölümündä. Bu kasabada durduk birkaç gün.

¹³Cumertesi günü çıktık kasaba tokatlarından dışarı bir akarsu boyuna, neredä düşündük, bir dua eri var. Oturup orada, başladık lafetmää karırlan, ani geldilär.

¹⁴Allahtan korkan bir karı, adı Lidiya, kıp-kırmızı bez satıcısıydı Fiyatıra kasabasından, seslärdi bizi. Saabi açtı onun üreeni, ki esap alsın Pavlinin laflarını.

¹⁵O hem evdekileri vaatiz olduktan sora yalvarıp dedi bizä: «Eer beni inancı Saabiyä kabledirsenez, gelin evimä da kalın bendä». Da çevirdi bizi.

Pavli hem Sila kapanda

¹⁶Bir sıra oldu, açan gidärdik dua erinä, karşı çıktı bizä bir izmetkär-kız, angısında vardı falcılık duhu. O falcılunnan büük kazanç getirärdi çorbacılarına.

¹⁷Takışıp Pavlinin hem bizim ardimıza, bu izmetkär-kız baarardı: «Bu insannar Pek üüsek Allahın çırakları, angıları haberleerläz sizä kurtulmak yolunu».

¹⁸Bunu çok sıra yaptı. Pavli, bıkıp, üfkelendi, döndü da dedi fena duha: «İsus Hristozun adınnan deerim, çık ondan!» Fena duh çıktı o kıpımda.

¹⁹Çorbacıları, görüp, ani kaybel-di kazançtan umutları, tuttular Pavliyi hem Silayı da sürüdülär merkez meydana, kasabanın zaabitlerine,

²⁰Verip onnarın elinä, dedilär: «Bu adamnar, iudeylär, debreştirerläz insanı bizim kasabada.

²¹Onnar üürederläz adetleri, ne biz, romalılar, düşmeer kabledelim hem dä tamannayalım».

²²İnsan kalktı Pavliyä hem Silaya karşı. Zaaitläz, yırttırıp onnarın rubalarını, sımarladılar düüsünär onnarı fişkannar.

²³Pek kötü düüyüp, attılar sora onnarı kapana. Sımarladılar zından

bekçisine, ki baksın, ii korusun onnarı.

²⁴Kabledip bu emiri, bekçi kapadı onnarı zındanın içyandakı bölmesinä da ayaklarını bukaalarla kitledi.

²⁵Yakın gecä yarısı Pavli hem Sila dua edärdilär hem Allahı metedärdilär, kapancılar da onnarı seslärtilär.

²⁶Ap-ansızdan oldu ölä bir büük er tepremesi, ani zından sallandı temelädän. Birdän hepsi kapular açıldı, hepsi bukaalar çözüldü.

²⁷Zından bekçisi uyandı, görüp zındanın kapularını açık, çıkardı kılıcını kendi-kendini öldürsün, çünkü sandı, ani kapancılar kaçtı.

²⁸Pavli pek baardı: «Yapma kendinä zarar, zerä biz hepsimiz buradayız!»

²⁹Bekçi istedi şafk, kaçarak girdi içyanına, da titireyeräk düştü Pavlinin hem Silanın ayaklarına.

³⁰Çıkarıp onnarı dışarı, dedi: «Çorbacılarım, ne düşer yapayım, ki kurtulayım?»

³¹Onnar dedilär: «İnan Saabi İsus Hristoza da kurtulacan sän hem bütün senin evin».

³²Nasaat ettilär Saabinin sözünü ona hem hepsinä, kim onun evinäydü.

³³O gecä bekçi alıp-yıkadı onnarın yaralarını, da o saat vaatiz oldu kendisi hem hepsi onun evdekileri.

³⁴Pavliyi hem Silayı kendi evinä buyur etti, sofraya onnara koydu da sevindi bütün evinnän, ani Allaha inandı.

Pavli hem Sila kolveriler

³⁵Açan aydınlandı, zaaitläz yoladılar izmetçilerini, ani fişkan taşıyardı, desinnär: «Salver o adamnarı».

³⁶Zıندان beğçisi söledi bunu Pavliyə da dedi: «Zaabitlər haber yolladılar, ki kolvereyim sizi. Onuştan çıkın şimdi da gidin uslulukta».

³⁷Ama Pavli dedi onnara: «Bizi, Roma vatandaşlarını, daavasız hepsinin önündä düüdülär fişkannan, sora kapadılar zıdana, ama şimdi bakêlar, saklı salversinnär mi? Olmaz bölä, ko kendileri gelip-çıkar-sınnar bizi».

³⁸İzmetçilär söledilär bu lafları zaabitlerä. Zaabitlər korkular, işidip, ani onnar Roma vatandaşlarıymış.

³⁹Geldilär, afetmək istedilär, çı-kardılar kapandan da, yalvarıp onnara, dedilär gitsinnär kasabadan.

⁴⁰Pavli hem Sila, çıkıp zıندان, gittilär Lidiyanın evinä. Orada görüşülär kardaşlarlan, girginnetti-lär onnarı, sora yola gittilär.

Salonik kasabasında

17 Amfipolis hem Apolloniya kasabalarından geçtikän sora Pavli hem Sila geldilär Salonik kasabasına, neredä vardı iudeylerin sinagogası.

²Pavli, alışmasına görä, girdi sinagoga içinä da üç cumertesi onnarlan lafetti, okuyarak Ayoz Yazılardan.

³Açıkladı da gösterdi onnara, ani Hristos läözımdı zeatlensin da öldüktän sora dirilsin. «Bu İsus, Angısı için sizä haberleerim, O Hristos», – deyärdi o.

⁴Kimisi onnardan, büyük bir sürü urum, ani korkardılar Allahtan, hem anılmış karılardan birkaçı, inandılar da geçtilär Pavlinin hem Silanın tarafına.

⁵Ama iudeylär, kim inanmadı, kıs-kanmaktan aldılar sokaklardan kimi

yaramaz insannardan, oldu büyük kalabalık, da debreştirdilər kasabayı. Üüş-tülär İasonun evinä, baktılar Pavliyi hem Silayı çıkarmaa insanın önünä.

⁶Ama bulamadılar da sürüdülär İasonu hem taa birkaç kardaşı kasabanın zaabitleri önünä, baarıp: «Bunnar bulandırêrlar bütün dünneyi, şimdi geldilär burayı da.

⁷İason konaklaa kabletti onnarı. Hepsi karşı durêrlar Kesarın sımarmasına. Deerlär, ani varmış bir başka padişah – İsus».

⁸Bölä laflarlan iudeylär debreştir-rärdilär insanı hem kasabanın zaabitlerini.

⁹Zaabitlər salverdilär İasonu hem öbürlerini salt ondan sora, açan para aldılar.

Veriya kasabasında

¹⁰Gecä kardaşlar alatlan yolladılar Pavliyi hem Silayı Veriya kasabasına. Açan etiştilər orayı, girdilär iudeylerin sinagogalarına.

¹¹Bunnar taa açık fikirliydilär, ne-kadar iudeylär Saloniktä. Onnar kablettilər Allahın sözünü büyük havezlän. Her gün, araştırıp Ayoz Yazıları, bakardılar annasınnar, ölä mi, nicä sölenir.

¹²Onnardan çoyu inandılar hem bir sürü urum karı-adam ii insannardan.

¹³Ama iudeylär Salonik kasabasından, açan annadılar, ani Pavli nasaat eder Allahın sözünü Veriya kasabasında da, geldilär orayı karışma-lık yapsınnar hem insanı debreştir-sinnär.

¹⁴Kardaşlar alatlan yolladılar Pavliyi deniz kenarına, ama Sila hem Timofey kaldılar Veriyada.

Pavli Afina kasabasında

¹⁵Pavliylän gidennär onu geçirdilär Afina kasabasınadan. Sora döndülär geeri bir sımarlamaklan, ki Sila hem Timofey gitsinnär Pavliyä nekadar taa tez.

¹⁶Pavli, beklärkän onnarı Afina kasabasında, duhunda derin bir acı duydu, görüp kasabayı, dolu idollan.

¹⁷Sinagoga içindä lafedärdi iudeylärlän hem Allahtan korkan insanın. Meydanda lafedärdi her gün, kiminnän karşı gelärdi.

¹⁸Kimisi Epikur hem Stoik filosoflarından onunnan atışmaa başladılar. Kimisi deyärdi: «Ne isteer sölesin bu boşuna lafedän?» Başkaları, işidip, ani o annadêr haberi İisus için hem Onun dirilmesi için, dedilär: «Allelem, o nasaat eder yabancı allahlar için».

¹⁹Alıp götürdülär onu Areopaga* da dedilär: «Var mı nicä üürenelim, nasıl eni üüretmək sän nasaat edersin?»

²⁰Sän söleersin kimi fasıl işlär için. İsteeriz bilmää, bunnarın annaması nedir?»

²¹Zerä hepsi Afinalılar hem kim orada yabancıardan bütün haylak vakıdı geçirip sölärdilär hem seslärdilär son eni haberleri.

Pavli Areopagda

²²Pavli durdu Areopagın ortasında da dedi: «Afinalılar! Bän görerim, ani her taraftan pek inançsızsınız.

²³Gezinip, baktım, neyä baş iildersiniz, uuradım bir kurbannık üstünä, neredä yazılı: „Bilinmeyän bir Allaha“. Bu Allahı, kimi siz bilme-

yeräk ikramnêersınız, Onu sizä haberleerim.

²⁴Bu Allah, Kim yarattı dünneyi hem hepsini, ne var, Odur, gökün hem erin Saabisi. O yaşamêêr adam elinnän yapılı yapılarda.

²⁵Ona izmet etmää yoktur nicä adam elinnän, nicä açan Onun olur lääzımnu bişey için. O Kendisi hepsi insana yaşamak, soluk hem hepsini, ne lääzım, verer.

²⁶O bir insandan yarattı hepsi milletleri, yaşasınnar bütün er üstündä. Sıraladı belli vakıtları hem sınırları, neredä lääzım yaşasınnar,

²⁷ki aarasınnar Allahı da, ellerinnän yoklayarak bulsunnar, makar ki Allah diil uzak bizdän.

²⁸Biz Onda yaşêêrız, gezeriz, bulunêrız, nicä sizin peetçilerdän birisi dedi: „Biz dä Ondan çekileriz“.

²⁹Öleysä, ki Allahtan çekileriz, düşmeer sanalım, ani Allah benzeer altına, gümüşä eki taşa, ani yapılmış adam fikirinnän hem becermesinnän.

³⁰Allah koymêêr esaba bilmezlik vakıdı geçmiştän, ama büün hepsi insana hererdä sımarlêêr, dönsünnär Ona günahlarından.

³¹Zerä O belli etti bir gün, nezaman daava kesecek dünneyä doo- rulaa görä bir Adamın aracılunnän, Kimi O Kendi ayırdı. Ki inandırabil- sin hepsi insanı, Onu diriltti ölü- dän».

³²Ölüdän dirilmäk için işidip, onnarın kimisi başladı gülmää almaa, ama başkaları dedilär: «Bunun için sesläriz seni başka kerä».

³³Butakım, Pavli çıktı onnarın arasından.

* 17:19 Areopag – baş daava eri.

³⁴Ama hep okadar kimisi, geçip onun tarafına, inandılar. Bunnarın arasında Dionisiy, Areopagin azası, bir karı, adı Damar, hem onnarlan başkaları da.

Korinf kasabasında

18 Ondan sora Pavli, Afinayı bırakıp, gitti Korinf kasabasına.

²Orada buldu bir iudey, adı Akila, ani duudu Pont dolayında. O az öncä İtaliyadan gelmişti karısınnan, Priskillaylan, zerä imperator Klavdiy sınırladıydı hepsi iudeylär Roma kasabasından gitsinnär. Pavli onnara gitti.

³Çünkü onnarın zanaatları birtür-lüydü, Pavli onnarda kalıp, barabar işledi. Onnarın zanaatları çadır kurmasıydı.

⁴Her cumertesi Pavli lafedärdi sinagogada da inandırardı hem iudeyleri, hem urumnarı.

⁵Açan Sila hem Timofey geldilər Makedoniyadan, Pavli heptän verildi şaatlık etsin iudeylerä, annadıp onnara, ani İsus – Hristos.

⁶Çünkü iudeylär karşı durardı hem kötülärdi, Pavli silkti rubalarını azar gibi da dedi: «Siz cuvaplı kendi başınıza alërsınız, bän kabaatsızım. Büündän beeri giderim yabancılara».

⁷Ordan çıktuktan sora girdi bir Allahtan korkan adamın evinä, adı Titiy İüst. Onun evi sinagoganın yanındaydı.

⁸Krisp, sinagoganın öndercisiydi, Saabiyä bütün evinnän inandı. Korinflilerdän çok insan Pavliyi işittilər, inandılar da vaatiz oldular.

⁹Gecä vakıdı bir görümdä Saabi dedi Pavliyə: «Korkma, ileri dooru lafet da hiç susma!

¹⁰Bän seninnänim, kimsey elini sana koyamayacak, ki kötülük yap-sın deyni, zerä Benim var çok insan-nım bu kasabada».

¹¹Pavli kaldı orada bir buçuk yıl, üürederäk onnarı Allahın sözünü.

¹²Açan Gallion oldu prokonsul Aha-yada, iudeylär birliktä kalktılar Pavliyə karşı da götürdülär onu daava erinä.

¹³Onnar dedilər: «Bu adam inan-dırêr insanı, baş iiltinnär Allaha za-kona karşı».

¹⁴Açan Pavli istedi lafetmää, Gal-lion dedi iudeylerä: «İudeylär! Eer olaydı bir haksızlık yada bir aar ka-baat, ozaman bän saburluklan sesle-yeceydim.

¹⁵Ama çünkü kavga olêr laflar için, adlar için hem kendi zakonunuz için, bu işleri bakın kendiniz. Bän hiç istämeerim karışmaa bunnara».

¹⁶Uurattı onnarı daava skemnesi erindän.

¹⁷Ozaman hepsi /urumnar/ tuttular Sosfeni, sinagoganın öndercisini, da düüdülär onu daava skemnesi önün-dä, ama Gallion bunu hiç esap almadı.

Pavli döner Antiohiya kasabasına

¹⁸Pavli kaldı hayli vakit kardaş-larlan, sora söledi onnara «kalın saalıcaklan» da yola çıktı gemiylän Si-riya erlerinä dooru. Onunnan bilä gitti Priskilla hem Akila da. Öncä Pavli kırktırdı başını Kenhreyada bir adanmak için, ani adamıştı Allaha.

¹⁹Etişip Efes kasabasına, Pavli braktı onnarı orada, ama kendisi gir-di sinagogaya da lafetti iudeylärlän.

²⁰Onnar yalvardılar ona, ki kalsın orada taa çok vakit, ama o istämedi.

²¹«Kalın saalıcaklan» söledi hem dedi: «Bän mutlak läözüm İerusalimdä

geçireyim gelân yortuyu, sora,/ eer olursaydı Allahın istediî, sizâ geeri döneçâm», da gemiylân gitti Efes kasabasından. /Akila hem Priskilla kaldılar Efestâ./

²²Gelip Kesariya kasabasına, sora İerusalimâ gitti dolaştı oradaki kliseyi, sonda döndü Antiohiya kasabasına.

²³Bir parça vakıttan sora oradan yola çıktı da geçti sıravardır Galatiya hem Frigiya erlerindân, kaavile-yerâk hepsi üürenicileri.

Apollos

²⁴Bir iudey, adı Apollos, duuması Aleksandriya kasabasında, bir laf ustası, ani ii bilârdi AyoZ Yazıları, geldi Efes kasabasına.

²⁵O üürenmişti Saabinin yolunu da haşlak duhlan nasaat edârdi İisus için, makar ki bilârdi sade İoanın vaatizliini.

²⁶Çeketti girgin lafetmää sinagoga. Sesleyip onu, Priskilla hem Akila aldılar onu kendilerinnân da annattılar ona taa yakından Allahın yolunu.

²⁷Açan Apollos istedi gitmää Aha-ya erlerinâ, kardaşlar ona ürek verdilâr. Yolladılar kıyat oradaki üürenicilerâ, ki kabletsinnâr onu. O, etişip orayı, çok yardım etti Allahın iivergisinnân inancılara.

²⁸Zerâ o hepsi insanın önündâ kuvetlân ensârdi iudeyleri da açardı AyoZ Yazılardan dooruluu, ani İisus – Hristos Kendisi.

Efes kasabasında

19 Açan Apollos Korinf kasabasında-ydı, Pavli geçti iç dolaylardan da geldi Efes kasabasına. Orada buldu birkaç üürenici.

²O sordu onnara: «Kablettiniz mi AyoZ Duhu, açan inandınız?» Onnar cuvap ettilâr: «Biz hiç işitmedik AyoZ Duh için».

³Ozaman sordu: «E ne vaatizliklân vaatiz oldunuz?» Onnar cuvap ettilâr: «İoanın vaatizliinnân».

⁴Pavli dedi: «İoan vaatiz edârdi onnarı, kim dönârdi günahlarından Allaha. O sölärdi insana, inansınnar ondan sora Gelenâ, Ona, Kimâ denner İisus».

⁵İşidip bunu, vaatiz oldular Saabi İisusun adına.

⁶Açan Pavli koydu ellerini onnarın üstünâ, indi AyoZ Duh, da onnar başladılar başka dillerdâ lafetmää hem prorokluk etmää.

⁷Onnar hepsi bir oniki adamdı.

⁸Sora girdi sinagoga içinâ da üç ay insana korkusuz annadardı hem inandırardı Allahın Pağışahlını.

⁹Ama çünkü bir boyu çetinnettilâr üreklerini da inanmadılar, fena lafederâk insanın önündâ Allahın yolunu, Pavli braktı onnarı, ayırdı kendi üürenicilerini da her gün lafedârdi Tiranın salonunda.

¹⁰Bölâ tuttu iki yıla kadar. Ölä hepsi Asiyada, hem iudeylâr, hem urumnar, işittilâr Allahın sözünü.

¹¹Allah yaptı görülmemiş kudretli işlâr Pavlinin ellerinnân.

¹²Ona kadar, ani basmalar yada parçalar, neyâ diimişti o, açan götürülüp koyulurdu hastalara, onnar alışardı hastalıktan hem fena duhlardan kurtulurdu.

¹³Kimisi iudey büüücülerdân, ani erdân erâ gezârdilâr, baktılar faydalanmaa Saabi İisusun adınnan, ki alıştırsınnar, kimdâ vardı fena duh, deyerâk: «Emir ederim sizâ İisusun

adınnan, Angısını Pavli haberleer, dışarı çıkasınız».

¹⁴Bunu yapardı Skeva adlı bir iudey büyük popazın edi oolu.

¹⁵Ama fena duh cuvap etti: «İisu-su tanıyêrım, Pavliyi da bilerim, ama siz kimsiniz?»

¹⁶O adam, kimdä vardı fena duh, atıldı onnarın üstünä da hepsini, üsteleyip, ölä ensedi, ani onnar çıplak hem yaralı kaçtılar o evdän.

¹⁷Bu oluş için haber etişti hepsi iudeylərə hem urumnara, angıları yaşardılar Efes kasabasında. Bir korku hepsini aldı, da Saabi İsusun adı büyük bir saygı kazandı.

¹⁸Çoyu onnardan, kim inandı, ge-lärdilär, saatlık edip, açardılar kendi kötü yaptıklarını.

¹⁹Çoyu onnardan, kim büücülük edärdi, getirdilär kıyatlarını da yakıtılar hepsinin önündä. Açan sayıldı kıyatların paası, çıktı elli bin gümüş.

²⁰Bölä kuvetlän Allahın sözü daarlardı hem kaavilenärdi.

Kalkınmak Efes kasabasında

²¹Açan bu işlər oldu, Pavli kararladı, Makedoniya hem Ahaya erlendän geçip, İerusalimä gitsin. O dedi: «İerusalimdän sora Roma kasabasını da göreyim giderim».

²²Onun yardımcılarından ikisini yolladı Makedoniyaya, Timofeyi hem Erastı, ama kendisi kaldı bir parça vakit Asiyada.

²³O vakit oldu bir büyük kalkınmak Saabının yoluna karşı.

²⁴Bir gümüş ustası, adı Dimitri, yapardı gümüştän Artemida* ayoz

binanın maketlerini, zanaatçıları bu iştän çok para kazandırardı.

²⁵O topladı zanaatçıları hem hepsini, kim yapardı buna benzär işlər, da dedi onnara: «Arkadaşlar, biler-siniz, ani bizim zanaat kazanç bizä getirer,

²⁶ama görersiniz hem işidersiniz, ani Pavli, diil sade Efes kasabasında, ama yakın bütün Asiyada çok insanı inandırıp-saptırdı, deyip, ani adam elinnän yapılı allahlar – diil hakına allahlar.

²⁷Diil sade, ani bizim zanaat saygısı düşer, ama büyük allahın, Artemidanın, ayoz binası da artık hiç bişey sayılmayacak. Onun büyüklüü, angısını ikramnêr bütün Asiya hem dünnä, yok olacek».

²⁸Bunu sesleyennär üfkeylän doldular da başladılar baarmaa: «Büük-tür Efesli Artemida!»

²⁹Bütün kasaba karıştı. İnsan tuttu makedoniyalıları, Gayı hem Aristarhı, Pavlinin yoldaşlarını da birliktä üüşülär teatru içinä.

³⁰Pavli baktı çıksın insan karşısına, ama üürenicilər kolvermedilär.

³¹Asiyanın öndercilerindän, kim Pavliylän dosttu, haber yolladılar, yalvarıp gösterilmesin teatru da.

³²Kimisi baarardı bir türlü, başkası – başka türlü. Zerä toplantı bir alak-bulaktı, çoyu hiç bilmärdi, neçin toplandılar.

³³Açan iudeylär karşıya çıkardılar Aleksandruyu, kimisi insandan sandılar, ani onun bu iştä var karışmalı. Aleksandru elinnän nişan yaptı, ki isteer korunmak için lafetmää.

* ^{19:24} Artemida – urumnarın büyük allahkası. Latincä adı Diana. Onun en büyük ayoz binası Efes kasabasındaydı.

³⁴Ama annayıp, ani o iudeylerdän, hepsi bir seslän yakın iki saat baardılar: «Büüktür Efesli Artemida!»

³⁵Kasabanın sekretarı uslandırdı insanı da dedi: «Efeslilär! Acaba kim bilmeer, ani Efes kasabası büük Artemidanın ayoz binanın koruyucusu hem onun taşının, ani göktän düştü?

³⁶Çünkü bunnarı kimsey inkär edämäz, läüzim uslanasınız da yapmayasınız bişey düşünmedään.

³⁷Siz getirdiniz bu adamnarı, kim ne ayoz binayı soydu, ne dä allahımızı kötüledi.

³⁸Ama Dimitrinin hem onun zanaat arkadaşlarının varsa daavaları birkimseyä karşı, bunun için var daava hem prokonsullar*. Orada aalaşsınar biri-birinä.

³⁹Ama eer sizdä varsa başka bir neet, ozaman bu kararlanacek zakona görä toplanmakta.

⁴⁰Büün kabaatlı olabiliriz bir kalmak için. Zerä yok bir dä sebep, ki gösteräbilelim, neçin bu karışmalık oldu».

⁴¹Bu laflardan sora topluşu kolverdi.

Pavli Makedoniyada

20 Karışmalık uslanmasından sora Pavli topladı üürenicilerini, girginnetti onnarı, sora söledi onnara «kalın saalicaklan» da yolandı yola, Makedoniyaya gitmää.

²Geçip oralardan, çok lafetti inancılarla da onnarı üreklendirdi. Sonda etişti Ellada erlerinä.

³Orada üç ay kaldıktan sora Pavli istedi gemiyän gitsin Siriyaya, ama iudeylär kötü neet kurdular ona

karşı. Onuştan kararladı dönsün geeri Makedoniyadan.

⁴Ona yoldaş oldular /Asiyaya kadar/: veriyalı Sopater, Pirin oolu; Aristarh hem Sekund, Salonik kasabasından; derviyalı Gay; Timofey; Tihik hem Trofim Asiyadan.

⁵Onnar öncä gittilär da beklärdilär bizi Troada kasabasında.

⁶Hamursuz yortuyu geçirdiynän, biz üzdük gemiyän Filip kasabasından. Beş gündän sora etiştik onnarı Troada kasabasında, neredä kaldık edi gün.

Evtih

⁷Haftanın ilk günü**, açan topluyduk ekmek kırmak için, Pavli, angısı ertesı günü läüzimdi gitsin, nasaat etti üürenicilerä da uzattı lafını gecä yarısından.

⁸O yukarkı odada, neredä biz topluyduk, çok şafk yanardı.

⁹Bir delikannı, adı Evtih, oturardı pençeredä. Pavlinin uzun nasaaında Evtih uyuyar kaldı da, ensenmiş uykudan, düştü üçüncü kattan erä. Onu kaldırdılar ölü.

¹⁰Pavli aşaa indi, kapandı üstünä, sora, alıp onu kucak, dedi: «Kahırlanmayın, o diri».

¹¹Pavli enidän pindi geeri içeri, kırdı ekmää da idi. O lafetti aydınanınca, sora gitti kendi yoluna.

¹²Bu genç olanı getirdilär içeri diri da bu oluş için çok girginnendilär.

Troadadan Militä yolculuk

¹³Biz Pavlidän ileri gittik gemiyä da üzdük As kasabasına. Oradan Pavliyi almaa düşünürdük, zerä o

* 19:38 Prokonsullar – kullanıcılar, daavacılar. ** 20:7 Haftanın ilk günü – pazar günü.

bölä sınırladı. Kendisi düşünürdü orayı kadar yayan gitmää.

¹⁴Açan buluştu bizimnän As kasabasında, aldık onu da gemiyä da gittik Mitilini kasabasına.

¹⁵Oradan gemiyän üzdük. İkinci günü geldik Hios adanın karşısına. Ertesi günü etiştik Samos adaya, /durgunduk Trogilliya kasabasında, / bir gündän sora gittik Milit kasabasına.

¹⁶Pavli kararlamıştı geçmää Efes kasabasının yanından, ki oyalanmasın Asiyada, zerä o alatlardı, kolaya görä bulunsun İerusalimdä Ellinci yortusunda.

*Pavli deer «kalm saalıcaklan»
Efestän presviterlerä*

¹⁷Pavli Milittän yolladı haber Efes kasabasına da çarttı klisenin presviterlerini.

¹⁸Açan yanına geldilər, Pavli onnara dedi: «Siz bilersiniz, nicä her zaman sizinnändim ilk gündän, ayak bastım zaman Asiyaya.

¹⁹İzmet ettim Saabiyä bütün yaşlıklar hem yaşlarlan, koymayarak esaba zorlukları, ani başıma geldi iudeylerin kötü neetleri beterinä.

²⁰Bilersiniz, ani bişey sizdän saklamadım, ne ani sizin için faydalıdır. Sakınmadım haberleyim hem üürediyim sizi insan önündä hem evlerinizdä.

²¹Çaardım hem iudeyleri, hem urumnarı, dönsünnär günahlarından Allaha da inansınar Saabimiz İisusa.

²²Şindi bän, Ayoç Duhtan çekilmiş, giderim İerusalimä. Bilmeerim, ne orada benimnän olacak.

²³Sade herbir kasabada Ayoç Duh bana haberleer, ki orada beni sincirlär hem zeetlär bekleer.

²⁴Ama bän bişeyä bakmêırım, yaşamamı da paaya koymêırım. İsteerim salt sevinmäklän yolumu hem izmetçiliimi başa çıkarayım, ani kablettim Saabi İisustan, da şaatlık edeyim İi Haberi Allahın iivergisi için.

²⁵Ama şindi bilerim, ani artık hiç biriniz bilä benim üzümü görmeyecek, kiminnän gezdım hem nasaat ettim Allahın Padişahlımı.

²⁶Büün şaatlık ederim sizä, ne dä olursa sizin kanınızdan bän pakım.

²⁷Zerä sakınmadım haberleyim sizä Allahın bütün istediini.

²⁸Esap alın kendi-kendinizä hem bütün sürüyä, kimin üstünä Allah koydu sizi güdücü, ki güdäsiniz Saabinin /hem Allahın/ klisesini, angısını kazandı Kendi kanınnan.

²⁹Bilerim, ani benim gitmemdän sora sizin aranıza paralayıcı yabanılar girecek, angıları acımayacak sürüyü.

³⁰Sizin dä aranızdan kalkacak ölä adamnar, angıları tersinä lafedecekler, ki üürenicileri kendi tarafına çeksinär.

³¹Onun için, kuşku olun hem unutmayın, ani bän üç yıl gecä-gündüz yaşlar gözlerimdä durmamayca herkezinizi üürettim.

³²Ama şindi vererim sizi, kardaşlar, Allahın elinä hem Onun hayırlı sözünä, ani var nasıl sizi kaavilesin da miraslık versin bütün ayoç halkınnan.

³³Tamahlanmadım kimseyin gümüşünä, altınına yada rubasına.

³⁴Kendiniz bilersiniz, ani bu ellerim izmet etti kendi lääzımlıklarıma hem onnara, kim benimnän barabardı.

³⁵Herbir üzerä sizä gösterdim, ani, butürlü işleyip, lääzım yardım edelim

yufka olannara da unutmayalım Saabi İsusun sözlerini, zerä O Kendisi dedi: „Taa mutlu vermää, nekadar almaa“»).

³⁶Bölä lafettiktän sora Pavli diz çöktü da hepsinnän barabar dua etti.

³⁷Hepsi çok aaladı da, sarmaşıp Pavlinin boynusuna, öptülär onu.

³⁸Kahırlandılar taa pek laflarından, ani dedi, ki artık görmeyecekler onun üzünü. Sora geçirdilär onu gemiyä kadar.

İerusalimä yol

21 Ačan biz ayrıldık onnardan, üzüp gemiylän gittik Kos adasına dooru, ikinci günü Rodos adasına, oradan da Patara kasabasına gittik.

²Bulduk orada bir gemi, ani üzärdi Finikiya erinä, pindik ona da yola çıktık.

³Kipru adasını görüp, üülen tarafından geçtik, üzdük Siriyaya dooru da etiştik Tir kasabasına, zerä burada läüzümdü ükü emidän indirsinnär.

⁴Orada üürenicileri bulduk da kaldık edi gün onnarda. Onnar, güdülmüş Ayož Duhtan, dedilär Pavliyä gitmesin İerusalimä.

⁵Ačan orada vakıdımız geçti, yola çıkıp gittik. Bizi hepsi geçirdilär karılarının hem uşaklarının kasabanın kenarınadan. Etiştiiyän deniz boyuna, diz çöktük da dua ettik.

⁶Bundan sora biri-birimizdän ayrıldık. Biz pindik gemiyä, ama onnar döndülär geeri evä.

⁷Tir kasabasından gemiylän ileri dooru gideräk, etiştik Ptolemaida kasabasına, neredä selämnedik kardaşları da onnarda kaldık bir gün.

⁸İkinci günü /Pavliylän bilä/ yola yollandık da etiştik Kesariya kasabasına. Girdik evangelistin, Filipin evinä, ani edi yardımcının* birisiydi, da kaldık onda.

⁹Onun vardı dört evlenmemiş kızı, angıları prorokluk edärdilär.

¹⁰Orayı bir parça vakıttan İudeyadan geldi bir prorok, adı Agav.

¹¹O geldi yanımıza, aldı Pavlinin kuşaanı, baaladı kendi ellerini hem ayaklarını da dedi: «Tä, ne deer Ayož Duh: „Bölä iudeylär baalayacaklar İerusalimdä bu adamı, kimin bu kuşak, da verecekler tayfännarın elinä“»).

¹²Bunu işidip, biz hem oradakılar yalvardık Pavliyä, gitmesin İerusalimä.

¹³Ama Pavli dedi: «Ne yapêrsınız, neçin aalêêrsınız hem benim üreemi kırêrsınız? Bän hazırım diil sade baalanayım, ama öleyim da İerusalimdä Saabi İsusun adı için».

¹⁴Biz onu döndürämedik, onun için, uslanıp, dedik: «Olsun Saabinin istedii!»

¹⁵Bir parça vakıttan sora, hazırlandık da yollandık İerusalimä dooru.

¹⁶Bizimnän barabar geldi birkaç üürenici Kesariya kasabasından. Onnar göturdülär bizi bir eski üüreniciyä, Mnasona Kiprudan, angısının evindä läüzümdü konaklanalım.

Pavli İerusalimdä

¹⁷Ačan etiştik İerusalimä, kardaşlar bizi sevinmeliklän kablettilär.

¹⁸İkinci günü Pavli bizimnän gitmi görmää İakovu. Hepsi presviterlär da orada topluydular.

* 21:8 Edi yardımcı – bak Yaptıklar 6:1-6.

¹⁹Pavli selâmedi onnarı, sora hepsini annattı, ne yaptı Allah tayfännarın arasında onun izmetçiliinnän.

²⁰Onnar sesledilär, metinnedilär Allahu da dedilär: «Görersin mi, kardeş, kaç bin insan inandı iudeylerdän, onnar da hepsi çalışkan Zakon için.

²¹Onnar senin için işittilär, ani sän hepsi iudeyleri, kim tayfännarda yaşêrlar, üüredersin, ki Moiseydän atılsınnar, hem deersin, kesiklik uşaklara yapmasınnar hem adetlerimizä görä yaşamasınnar.

²²Şindi ne yapalım? /İnsan toplanacak, zerä/ onnar mutlak işidecekler, ani sän geldin.

²³Onuştan yap, nicä sana deyecez. Bizdä var dört adam, angıları adamak adadılar Allaha.

²⁴Al onnarı seninnän, paklan onnarlar barabar, sän harcan onnar için, ki onnar kırtırsınnar başlarını, da herkezi annayacak, ani ne işittilär senin için, diil aslı, ama sän dä kendin Zakonu tutarak yaşêrsın.

²⁵Ama tayfännar için, ani inana geldilär, biz kararladık hem yazdık, ki korunsınnar imeklerden, ani baaşlanmış idollara, kandan, bulmuş hayvan etindän hem orospuluktan».

²⁶Ozaman Pavli aldı bu adamnarı da ertesi günü paklandı onnarlan bilä. Sora girdi Ayoza binaya, ki haberesin, nezaman paklanmak günneri biter hem nezaman läüzim herkezi kendisi için kurban getirsin.

Pavliyi tuttular

²⁷Edi gün bitärkän, Asiyadan iudeylär gördülär Pavliyi Ayoza binanın aulunda. Debreştirdilär hepsi insanı da tuttular onu.

²⁸Onnar baarardılar: «İzrailin adamnarı, yardım edin! Bu adam hepsini hererdä üüreder halkımıza, Zakona hem bu erä karşı. Bundan kaarä, urumnarı da soktu Ayoza bina içinä da mindarladı ayoza eri».

²⁹Onnar görmüştilär Efestän Trofimi kasaba içinä Pavliylän barabar da sanmıştilär, ani Pavli onu da soktu Ayoza bina içinä.

³⁰Bütün kasaba esirdi, toplandı insan her taraftan, tuttular Pavliyi da sürüdülär Ayoza binadan dışarı. Osaat Ayoza binanın kapuları kapandı.

³¹Açan bakardılar onu öldürmää, romalı polkun binbaşına etişti haber, ani bütün İerusalim kalkındı.

³²Asker binbaşısı oyalanmayarak aldı askerleri hem asker üzbaşlarını, da alatladılar kalabalaa dooru. İnsan, görüp asker binbaşısını hem askerleri, durgundu Pavliyi düümektän.

³³Asker binbaşısı, yaklaşıp, tuttu onu da sınırladı, baalasınnar iki sincirlän. Sora sordu: «Kimdir o hem ne yaptı?»

³⁴İnsan baarardı, kimisi bir türlü, başkası başka türlü. Çünkü binbaşısı annayamadı işin aslısını gürlütu betterinä, sınırladı, götürsünär onu kaleyä.

³⁵Açan Pavli etişti merdivenä, askerlär läüzimdi taşısınnar onu kalabalım sıkışmalından.

³⁶Çok insan gidärdi onun ardına da baarardı: «Ölümä onu!»

Pavli lafeder insana korunmak için

³⁷Gireceykän kaleyä, Pavli sordu asker binbaşısına: «Var mı nicä söyleyim sana bişey?» Binbaşısı sordu: «Ne, urumcä mı bilersin?»

³⁸Diilsin mi sän o mısırlı, kim bir parça vakıt taa ileri kalkıntı yaptı da götürdü çol erä dört bin haydut*?)»

³⁹Pavli dedi: «Bän iudeylerdänim, Kilikiyanın Tars kasabasından, ani bilinir bir kasaba. Yalvarêrim sana, salver lafedeyim insannan».

⁴⁰Açan o izin etti, Pavli durardı ayakça merdivendä, elinnän yaptı nişan insana. Derin bir susuntu oldu. Pavli başladı çifit dilindä bölä lafetmää:

22 «Kardaşlar hem bobalar! Sesleyin şindi, ne deyecäm sizä korunmak için».

²İşittilər, ani o lafeder çifitça, onnar taa çok uslandılar. Pavli bölä lafetti:

³«Bän iudeyim, duudum Kilikiyanın Tars kasabasında, ama büüdüm bu kasabada, Gamaliilin ayakları ucunda. Üredildim sıkı tamannayım bizim bobalarımızın zakonunu. Bän Allahın bir kıyak izmetçisiydim, nicä dä siz hepsiniz büün.

⁴Kooladım artık ölümä kadar onnarı, kim bu yolu izlärdi, adam-karı, baalayıp, zındana kapardım.

⁵Baş popaz hem hepsi aksakallar artık diri şaat olabilirlär, ne söleerim. Onnardan artık kiyat aldım, veyeyim iudey kardaşlarıma Damaskta. Gittim, ki oradakıları baalı getireyim İerusalimä da cezalansınnar.

⁶Yolda gidärkän, yaklaşıp Damaska, üülenä yakın, ap-ansızdan büük bir şafk göktän aydınnattı dolayımı.

⁷Bän düştüm erä da işittim bir ses, ani dedi bana: „Saul, Saul! Neçin Beni koolêersın?“

⁸Ozaman sordum: „Kimsin Sän, Saabim?“ O dedi: „Bän İisus Nazarettän, Kimi sän koolêersın“.

⁹Benim yoldaşlarım şafkı gördülär /da korktular/, ama annamadılar, ne dedi O, Kim benimnän lafedärdi.

¹⁰Enidän sordum: „Saabi, ne yapayım?“ Saabi cuvap etti bana: „Kalk da git Damaska, orada sana sölenecek hepsi, ne düşer yapasın“.

¹¹Bän bişey görämärdim şafkın beterinä. Yoldaşlarım tuttular beni ellerimdän da götürdülär Damaska.

¹²Orada geldi bana bir adam, Alahtan korkan, adı Ananiya, angısı yaşardı Zakona görä. Hepsi iudeylär, ani yaşardılar orada, onun için ii lafedärdi.

¹³O, gelip, yanımda durdu da dedi bana: „Kardaş Saul, kablet enidän görmäk“. Hemen görmää başladım da baktım ona.

¹⁴Sora dedi: „Bizim bobalarımızın Allahı seni ayırdı, ki tanıyasın Onun istediini hem göräsın Kabaatsız hem işidäsın Onun laflarını Kendi aazından.

¹⁵Zerä sän Onun şaadı olacan hepsi insanın önündä bunnar için, ne gördün hem işittin.

¹⁶Şindi neçin oyalanêrsın? Kalk, vaatiz ol, paklan kendi günahlarından, çarıp Saabinin adını“.

¹⁷Açan geldim geeri İerusalimä da dua edärdim Ayoz bina içindä, gözlerim döndü da

¹⁸gördüm Kabaatsız Olanı, Angısı dedi bana: „Alatla da tez çık İerusalimdän, zerä kabletmeyecekler şaatlını Benim için“.

* 21:38 Haydut – urumcä «sikarios» (bıçaklı), eski zamannarda romalılara karşı zorbalık taraftarı iudey.

¹⁹Bän dedim: „Saabi, onnar bilerlär, ani bän kapardım zindana hem düüyärdim sinagogalarda onnarı, kim Sana inanêr.

²⁰Açan senin şaadının, Stefanın, döküldü kanı, bän dä oradaydım. Kayıl oldum onnarlan, kim öldürdü onu, onnarın rubalarını bekledim“.

²¹O dedi bana: „Git, Bän seni yollayacam uzaa, tayfännara“».

Pavli – Roma vatandaşı

²²Bu lafa kadar Pavliyi sesledilär, ama bundan sora baardılar: «Yok et er üzündän onu, düşmeer yaşasın!»

²³Baararkan, savurdardılar rubalarını hem atardılar toz lüzgerä.

²⁴Asker binbaşı sımarladı, götürsünnär Pavliyi kalä içinä. Sımarladı, soruşa çeksinnär onu, düüyerek kamçıylan, ki annasın, ne beterä ölä baardılar ona karşı.

²⁵Ama, açan baaladılar onu kayışlarlan, Pavli dedi yanında duran asker üzbaşına: «Var mı sizdä hak düümää kamçıylan Roma vatandaşını, daava ona yapmayınca?»

²⁶İşidip bunu, üzbaşy yaklaştı da haber verdi binbaşına, deyip: «Bak, ne yapacan? Bu adam – Roma vatandaşymış».

²⁷Binbaşı, yaklaşıp Pavliyä, sordu: «Sölä bana, sän Roma vatandaşı mıysın?» Pavli cuvap etti: «Dooru, ölä».

²⁸Binbaşı dedi: «Bän çok paraylan bu vatandaşlı edendim». Pavli cuvap etti: «Ama bän duumaktan Roma vatandaşım».

²⁹Ozaman onnar, kim hazırlandıydı onu sorguya çekmää, vazgeçtilär. Binbaşı korktu, annayıp, ani

baaladı bu adamı, kim Roma vatandaşı.

Pavli Sinedrionun önündä

³⁰İkinci gün binbaşı istedi ii annasın, ne beterä kabaatlêrlar Pavliyi iudeylär. Çıkarttı onu zindandan da sımarladı toplansın büyük popazlar hem bütün Sinedrion. Sora, getirip Pavliyi, çıkardı onnarın önünä.

23 Pavli baktı uz Sinedriona da dedi: «Kardaşlar, bän herzman pak üzlän yaşadım Allahın karışısında büünkü günä kadar».

²Baş popaz Ananiya sımarladı ona, kim dururdu Pavlinin yanında, ursun onun aazına.

³Ozaman Pavli dedi ona: «Allah sana uracak, kireçli duvar*! Sän oturêrsın, ki bana daava kesäsin Zakona görä, ama sımarlêersın Zakona karşı, ursunna bana».

⁴Yanında durannar dedilär: «Allahın baş popazını mı kötüleersin?»

⁵Pavli cuvap etti: «Bilmedim, kardaşlar, ani o baş popaz, zerä yazılı: „Halkın öndercilerini kötülämeyäsin“».

⁶Pavli annadı, ani burada bir payı sadukey, öbür payı da farisey. Onuştan baardı Sinedrionda: «Kardaşlar, bän fariseyim hem farisey ooluyum. Beni daavaya verdilär inanım için, ani ölümlär dirilecek!»

⁷Açan Pavli bunu dedi, başladı kavga fariseylerin hem sadukeylerin arasında, toplantı ikiyä bölündü.

⁸Sadukeylär deerlär, ani yok dirlilmäk, yok angil, yok duh, ama fariseylär bunnarı hepsini inanêrlar.

* 23:3 Kireçli duvar – ikiüzlü.

⁹Oldu büyük kavga. Birkaç bilgiç, fariseylerin tarafından, kalktılar ayakça da üfkeli dedilər: «Biz bulmêêrız bir dâ kabaat bu adamda. Beki onunnan bir duh yada bir angil lafetti. /Biz duşman olamamız Allaha!».

¹⁰Çünkü kavga büyüydü, binbaşı korktu, ki onnar Pavliyi paralayaceklar, onuştan izin verdi askerlerä, aşaa inip, alsınнар onu onnarın arasından da götürsünnär kaleyä.

¹¹Ertesi gecä Saabi göründü Pavliyä da dedi: «Girgin ol, Pavli, zerä nicä şaatlık ettin Benim için İerusalimdä, hep ölä läözım olacek, şaatlık edäsin Romada da».

Kırk kişinin emini

¹²Açan aydınnandı, bir boyu iudeylerdän, annaşıp, emin ettilär: «Pavliyi öldürmeyincä, eer bişey iyip-içärsäk, betvalı olalım».

¹³Onnar taa zeedydi kırk kişidän, angıları bu emini yaptılar.

¹⁴Geldilər büyük popazlara hem aksakallara da dedilər: «Biz eminnän baalandık, ani Pavliyi öldürmeyincä, aazımıza bişey koyarsak, betvalanmış olalım».

¹⁵Şindi siz Sinedrionnan bilä haberleyin binbaşına, çıkarsın Pavliyi önünüzä, sansın, ani isteersiniz taa halizini aaraştırmaa onun işlerini, ama o yaklaşmadaan, biz hazırız onu öldürmää».

¹⁶Pavlinin kızkardeşinin oolu işitti, ani kollêêrlar öldürmää Pavliyi. O geldi kaleyä da hepsini Pavliyä söledi.

¹⁷Pavli çaardı bir üzbaşını da dedi: «Götür bu genç olanı binbaşına, zerä onda var nesä sölesin ona».

¹⁸Üzbaş, alıp onu, götürdü binbaşına da dedi: «Kapancı Pavli çaar-

dı beni da yalvardı getireyim bu genç olanı sana. Onda varmış sana bişey sölesin».

¹⁹Binbaşı tuttu genç olanı elindän, çekti bir tarafa da sordu: «Ne söyleyecän bana?»

²⁰O cevap etti: «İudeylär laflandılar, ki yalvarsınнар sana, ani yaarına çıkarasın Pavliyi Sinedrionun önünä, sansın, ki onnar isteerlär taa halizini aaraştırmaa onun işlerini».

²¹Ama sän seslämä onnarı, zerä kırk kişidän zeedä kollêêrlar onu. Onnar eminnän baalandılar, ki ime-sinnär hem içmesinnär, öldürmeyincä Pavliyi. Onnar şindi hazır, salt bekleerlär, ki sän kayıl olasın».

²²Ozaman binbaşı salverdi delikannıyı gitsin da sımarladı: «Kimseyä sölämä, ani bunnarı bana söledin».

Pavli yollanêr Kesariya kasabasına

²³Binbaşı çaardı iki üzbaşını da dedi onnara: «Hazırlayın ikiüz yayan asker, etmiş atlı asker hem ikiüz dâ süngücü, ki gün kaştuktan üç saat sora Kesariya kasabasına gitsinnär».

²⁴Bir hayvan getirin, ki Pavliyi pindirip saa-seläm götürsünnär kulanıcı Feliksä».

²⁵Da yazdı Feliksä butürlü bir kiyat:

²⁶«Klavdiy Lisiydän, çok saygılı kullanıcı Feliksä, seläm».

²⁷Bu adamı tuttular iudeylär da istediler öldürmää. Bän gittim askerlerlän da kurtardım onu onnarın ellerindän, annayıp, ani o – Roma vatandaşı».

²⁸Baktım annayım, neçin kabaatlandırêrlar onu, da o beterä çıkardım Sinedrionun önünä».

²⁹Buldu, ani onu kabaatlandı-rêlar kendi zakonnarı için, ama onun yok kabaatı, ki cezalansın ölümnän yada kapalı dursun.

³⁰Açan bana haber geldi, ani iudeylär neetlenerlär onu öldürmää, hemen yolladım onu sana. Onun kabaatçılarına sımarladım, ki söle-sinnär sana, neleri var ona karşı. /Saa ol!/>

³¹Askerlär, sımarlamaya görä, aldılar Pavliyi da götürdülär gecä Antipatrida kasabasına.

³²İkinci günü yayan askerlär atlı olannarı braktılar gitsinnär onunnan ileri, ama kendileri döndülär geeri kaleyä.

³³Etiştıynän Kesariya kasabasına, atlılar verdilər kiyadı kullanıcıya hem çıkardılar Pavliyi onun önünä.

³⁴Kullanıcı, okuyup kiyadı, sor-du, neredän Pavli, annayıp, ani Kili-kiyadan, dedi:

³⁵«Bän sesleyecäm seni, açan geleceklär senin kabaatçıların». Da sımarladı, tutsunnar onu İrodun pretoriumunda*.

24 Beş gündän sora geldi Ananiya, baş popaz, aksakallarlan barabar hem bir becerikli laf ustasınnan, adı Tertul. Onnar aalaştırlar Pavlidän kullanıcının önündä.

²Çaardılar Pavliyi da Tertul başladı kabaatlandırmaa onu butürlü: «Çok hatırlı Feliks, Canabin yapêrsin, ki biz çok vakıtlar yaşêêrız barışmakta. Bu millet için Canabinin zaametinnän çok ii işlär yapıldı.

³Bunnarı biz çok şükürlüklän anarız her zaman hem hererdä.

⁴Ama, ki taa yorultmayalım Canabini deyni, yalvarêrız, saburluklan seslä bizi kısıdan.

⁵Biz bulduk, ani bu adam – bir beladır. O kalkındırêr hepsi iudeyleri bütün dünnedä hem bir öncüdür nazoreylerin sektasında.

⁶O kıyıştı artık mindarlasın Ayoz binayı, ama biz tuttuk onu /da istedik daava yapmaa bizim zakona görä,

⁷ama asker binbaşısı Lisiy, gelip büük kuvetlän, kaptı onu bizim elimizdän

⁸da bizä, onun kabaatçılarına, sımarladı, gelelim Canabinä/. Sän onu soruya çekirseydin, var nicä kendin dä annayasın hepsini bunnarı, neylän biz onu kabaatlêêrız».

⁹Oradakı iudeylär, kabaatlamaya katılıp, dedilär, ani hepsi bunnar hakına aslı.

*Pavli doorudêr kendini
Feliksin önündä*

¹⁰Kullanıcı Pavliyä nişan yaptı, ki lafetsin. Pavli bölä dedi: «Bilerim, ani Canabin çok yıllar daava yapêrsin bu milletä, onuştan sevinçlän bakacam, çıkarayım dooruluumu.

¹¹Canabin kendin var nicä annayasın, ani yok oniki gündän zeedä, nezamandan bän gittim İerusalimä, baş iildeyim Allaha.

¹²Onnar ne Ayoz bina içindä, ne sinagogalar içindä, ne da kasaba içindä beni bulmadılar birinnän lafedärkän yada karışmalık insan arasında yaparkan.

¹³Onnar yok nasıl sana, çıkarıp, göstereyinnär bunun aslısını, neylän şindi beni kabaatlandırêrlar.

* 23:35 Pretorium – kullanıcının binası.

¹⁴Ama şaatlık ederim Canabinä, ani izmet ederim benim bobaların Allahına o yola görä, ani onnar sa-yêlar bir sekta. İnanêrım hepsini, ne var yazılı Zakonda hem proroklarda.

¹⁵Umut ederim Allaha, nicä onnar da inanêrlar, ani olacek ölülerin dirilmesi, nicä doorulara, hem ölä dooru olmayannara da.

¹⁶Onuştan bän çalışêrım, ki her zaman pak üzlän olayım Allahın hem insanın önündä.

¹⁷Çok yıllardan sora geldim, ki getireyim yardım milletimä hem kurban Allaha.

¹⁸Bän kurban getirirkän, Asiyadan kimi iudeylär hızlandılar üstümä Ayoz binada. O vakit bän paklandıyım, dolayım da kalabalık yada karışmalık yoktu.

¹⁹Onnar kendileri läüzımdı gelsinnär Canabinin önünä da kabaatlandırsınnar beni, eer varsa ne aalaşsınnar bendän.

²⁰Yada, burada olannar sölesinär, ne kabaat bendä buldular, açan çıkardılar beni Sinedrionun önünä?

²¹Salt bir laftan kaarä, ani baardım, ki çıkarıldım onnarın önünä: „Ölülerin dirilmesi için bän büün daava olêrım sizin önünüzdä“».

²²Feliks, angısı ii bilärdi İsusun yolunu, attı daavayı başka vakıda da dedi: «Sizin işinizi araştıracam, açan gelecek binbaşu Lisiy».

²³Sora o sımarladı üzbaşına beklesin Pavliyi, ama taa serbest brak-sın hem durgutmasın yakın olannarını, ki izmet etsinnär ona.

Pavli nasaat eder Feliksä

²⁴Birkaç gündän sora Feliks geldi kendi karısınnan, Druzillaylan,

angısı iudeykaydı, çaarttı Pavliyi da sesledi onun lafını İsus Hristozun inanı için.

²⁵Açan Pavli başladı sölemää dooruluk için, kendini zaplamak için hem Allahın gelän daavası için, Feliks titsilendi da dedi: «Şindilik git, açan bulacam vakit, enidän çaardacam seni».

²⁶Bununnan barabar o umut çekärdi, ani Pavli ona para verecek, ki salversin onu. Onuştan sıkça çaardardı da lafa durardı onunnan.

²⁷İki yıl geçtikten sora Feliksin erinä geldi Portiy Fest. Feliks, ani istedi beendirsın kendini iudeylä, braktı Pavliyi kapanda.

*Pavli isteer
Kesarin daavasını*

25 Fest, bu dolaya geldikten üç gün sora, Kesariya kasabasından gitti İerusalimä.

²Büük popazlar hem iudeylerin öndercileri aalaştılar ona Pavlidän da yalvardılar,

³ki onnara bir hatır yapsın da getirtsin Pavliyi İerusalimä. Onnar neetlenärdilər kollamaa onu yolda hem öldürmää.

⁴Ama Fest cuvap etti, ani Pavli durêr bekçilik altında Kesariya kasabasında, hem ani o kendisi tezdä orayı gidecek.

⁵Sora dedi: «Sizin aranızdan zaabitlerdän gelsinnär benimnän barabar, da varsa bir yannışlık bu adamda, onu kabaatlasınnar».

⁶Fest kalmadı onnarın arasında sekiz-on gündän zeedä. Sora yollandı Kesariya kasabasına. İkinci günü oturdu daava skemnesinä da sımarladı, getirsin Pavliyi.

⁷Açan içyanına girdi Pavli, iudeylär, ani geldiydilär İerusalimdän, sardılar onu doz-dolay, kabaatlamaa başladılar çok aar laflarlan, neyin aslısını gösterämärdilär.

⁸Pavli dooruluunu bölä çıkardı: «Benim yok kabaatım iudeylerin zakonuna karşı, ne da Ayoz binaya karşı, ne da Kesara karşı».

⁹Fest, angısı iudeylärä istedi hatır yapmaa, sordu Pavliyä: «İsteersin mi gidäsin İerusalimä, ki sana orada daava yapayım bunnar için?»

¹⁰Pavli cevap etti: «Bän durêrim Kesarin daava skemnesinin önündä, neredä bana daava läözüm olsun. İudeyleri bän bişeylän gücendirmedim, nicä sän dä ii bilersin.

¹¹Eer kabaatlısaydım hem yaptısaydım bişey, ki ölümnän cezalana-yım, ölmektän çekinmeerim. Ama eer yoksaydı bişey aslı, neylän beni kabaatlandırêrlar, ozaman yok nasıl kimsey beni versin onnarın elinä. İsteerim Kesarin daavasını!»

¹²Fest, lafedip kendi yardımcıları-nın, cevap etti: «Sän istedin Kesarin daavasını, Kesara gidecän».

Fest padişah Agrippaya danışêr

¹³Birkaç gündän sora padişah Agrippa hem Verenika* geldilär Kesariya kasabasına Festi selämnemä.

¹⁴Çünkü çok gün orada bulundular, Fest annattı padişaha, nicä durêr Pavlinin işi, da dedi: «Burada kalma Felikstän var bir kapancı.

¹⁵Bän İerusalimdeykän, ondan aalaştılar büyük popazlar hem iudeylerin aksakalları da istedilär, kabaatlı bulayım onu.

¹⁶Bän cevap ettim onnara, ani romalılarda yok alışmak vermäe adamı ölmä, taa üzleştirmediyän onu kabaatçılarla hem vermediyän ona kolaylık, dooruluunu çıkarsın onda, neylän onu kabaatlandırêrlar.

¹⁷Açan onnar geldilär burayı, bän hiç oyalanmadım da ikinci günü, oturup daava skemnesinä, emir ettim, getirsinnär onu.

¹⁸Ama onun kabaatçıları, ayakça kalkıp, bir dä kötü işin aslısını gösterämedilär, neylän bän sanardım, ani kabaatlandıraceklar onu.

¹⁹Sade onunun çekişleri vardı kendi dinneri için hem bir Adam için, adı İsus, Angısı öldü, ama Pavli söleer, ki yaşêr.

²⁰Bän bilmärdim, nasıl bu işleri araştırayım, onuştan sordum: „İsteersin mi gitmä İerusalimä, ki orada daava yapılınsana bunnar için?“

²¹Ama Pavli istedi, ki bekçilik altında tutulsun imperatorun kararı için. Onuştan bän sımardım, ki tutsunaru onu bän Kesara** yollayınca».

²²Agrippa dedi Festä: «İsteerim sesleyim bän dä bu adamı». «Yaarına sesleyecän», – cevap etti Fest.

²³Ertesi günü Agrippa hem Verenika büyük donaklıklarla geldilär da girdilär auditoriyaya asker binbaşlarının hem kasabanın anılmış adamlarının barabar. Festin sımarmasına görä içeri getirdilär Pavliyi.

²⁴Fest dedi: «Padişah Agrippa hem hepsi, kim burada bizimnän! Siz görersiniz o adamı, kimin için bütün iudey halkı, hem İerusalimdä, hem burada bana yalvardı, baarıp, ani o diil läözüm yaşasın.

* 25:13 Verenika – Agrippanın kızkardeşi. ** 25:21 Kesar – Roma imperatoru Neron.

²⁵Ama bän buldum, ani o bişey yapmadı, ki cezalansın ölümnän. Çünkü kendisi istedi daava kessin ona imperator, bän kararladım onu imperatora yollamaa.

²⁶Bendä yok aslı açıklanmış bişey, ki yazayım benim çorbacıma. Onun için çıkarttım onu sizin önünüzä, hem ayırıcı senin önünä, padişah Agrippa, ki araştırdıktan sora olsun ne yazayım.

²⁷Zerä sanêrım, ki uygun olmaz yollayım bir kapancıyı, açıklama-daan neylän kabaatlı».

*Pavli çıkarêr dooruluunu
Agrippanın önündä*

26 Agrippa dedi Pavliyä: «Veriler izin, lafedäsin kendin için». Ozaman Pavli, uzadıp elini, başladı dooruluunu çıkarmaa:

²«Padişah Agrippa! Sayêrım kendimi mutlu, ani büün var kolaylım dooruluumu çıkarayım senin önündä hepsindän, neylän iudeylär beni kabaatlandırêr.

³En çok sevinerim, çünkü Canabin bilersin iudeylerin hepsi adetlerini hem soruşlarını. Onuştan yalva-rêrım, seslä beni saburlu.

⁴Hepsi iudeylär bilerlär, nasıl yaşadım baştan, gençliimdän kendi hal-kımın arasında hem İerusalimdä.

⁵Beni çoktan tanıyêrlar hem eer kayıl olursaydılar, şaatlık edäbilir-lär, ani yaşadım niçä bir farisey, bi-zim dinin en sıkı bölümünä görä.

⁶Da şindi durêrım daava önündä umudum için ona, ne Allah adadı bi-zim bobalara.

⁷Hepsi bizim oniki senselä umutlan bekleer, bu adamak tamannan-sın, izmet ederäk Allaha şeremetlik-

län gecä-gündüz. Tä bu umut için, padişahım, kabaatlandırêrlar beni iudeylär.

⁸Neçin sizä inanılmaz görünür, ani Allah ölüleri dirilder?

⁹Dooru, ani bän dä sanardım, ki läazım kuvetlän karşı gideyim Nazaretli İisusa.

¹⁰Ölä da yaptım İerusalimdä. Büük popazlardan zaabitlik kabledip, çoyunu Allahın ayoz halkından kapadım zıdana. Açan onnar ölü-mä verildilər, bän dä ses verdim on-nara karşı.

¹¹Hepsi sinagogaları gezeräk, çok sıra onnarı cezalardım hem zorlardım, kötülesinnär İisusa. Bän ölä kudurmuşum, ki artık yabancı mil-letlerin kasabalarına da gidärdim on-narı koolamak için.

¹²Bu neetlän yollandım Damask kasabasına zaabitliklän hem bir maa-suz sımarmaklan, ne alıydım büük popazlardan.

¹³Üülendä, padişahım, yolda gördüm bir şafk göktän, taa keskin gü-nün aydınından, ani aydınnattı be-nim hem yoldaşlarımın dolayını.

¹⁴Hepsimiz erä düştük. Bän işit-tim bir ses, ani dedi bana çifit dilin-dä: „Saul! Saul! Neçin Beni koolêêr-sın? Zor sana gitmää kazaa karşı“.

¹⁵Ozaman sordum: „Saabım, Kim-sin Sän?“ Saabi dedi: „Bänim – İisus, Kimi sän koolêêrsın.

¹⁶Haydi şindi kalk ayakça da dik dur, zerä Bän gördüm sana, ki ko-yayım seni izmetkär hem şaat, niçä onnar için, ne gördün hem ne dä açacam sana.

¹⁷Seni kurtaracam kendi halkın-dan hem başka milletlerdän, kimä Bän seni yollêêrım,

¹⁸ki açasın onnarın gözlerini, da dönsünnär karannıktan aydınnaa hem şeytanın kuvedindän Allaha, eden-sinnär afetmäk günahlarından hem bir pay onnarlan, kim ayozlanêr inanan Bana“.

¹⁹Onuştan, padişah Agrippa, bän karşı durmadım göktän görünmeyä.

²⁰Nasaat ettim ilkin Damask kasa-basında, sora İerusalimdä insana, sora bütün İudeya erindä hem yabancı mil-letlerä, ki pişman olsunar günahla-rından, dönsünnär geeri Allaha da yapsınar, ne yaraşır bu pişmannıkta.

²¹Tä bunun için tuttular beni iudey-lär Ayoz bina içindä da baktılar pa-ralamaa.

²²Ama yardım kablettim Allah-tan da büünädän yaşamakta bulunê-rım hem şaatlık ederim küçüünä-büünä. Bişey zeedä sölämeerim on-dan kaarä, ne proroklar hem Moisey söledi, ki lääzim tamannansın.

²³Onnar söledi, ani Hristos lää-zımdı zeetlensin da olsun ölülerdän ilk dirilän, haberlesin aydınını Ken-di halkına hem yabancı milletlerä».

²⁴Açan Pavli butürlü dooruluunu çıkarardı, Fest büyük seslän dedi: «Pav-li, sän deliysin! Senin çok üürenmiş-liin seni akıldan çıkarêr!»

²⁵«Diilim deli, çok hatırlı Fest! – cuvap etti Pavli. – Ama bän sölec-rim aslı hem akıllı laflar.

²⁶Bunnarı biler padişah. Onun için girgin lafederim onun önündä hem sanmêêrım, ani padişaha bunnardan kaldı saklı bişey, zerä bunnar olma-dılar bir köşedä.

²⁷İnanêrsın mı, padişah Agrippa, prorokları? Bilerim, ani inanêrsın!»

²⁸Agrippa dedi Pavliyä: «Beni ya-kın inandırdın hristian olayım!»

²⁹Pavli dedi: «Allah versin, taa tez yada taa geç, diil salt Canabin, ama hepsi, kim sesleer büün beni, benim gibi olsunar, bu sincirlerdän kaarä».

³⁰/Açan Pavli dedi bunu,/ padişah, kullanıcı hem Verenika, hem hepsi orada oturannar kalktılar.

³¹Toplanıp bir tarafta, lafettilär biri-birinnän, ani bu adam yapmêêr bir dä kötülük, ani lääzim olsun ce-zalansın ölümnän eki kapannan.

³²Agrippa dedi Festä: «Vardı ni-cä salvermää onu, eer o istämeydi Kesarın daavasını».

Pavli gider Romaya

27 Açan karar alındı, ki İtaliya-ya üzelim gemiyän, Pavliyi hem taa birkaç kapancıyı verdilär bir üzbaşının elinä, Avgustun pol-kundan, adı İuliy.

²Biz pindik bir gemiyä Adramit kasabasından, angısı lääzimdi üzsün Asiyanın yanından, da yola çıktık. Bizinnän geldi Aristarh Makedoni-yadan, Salonik kasabasından.

³İkinci günü etiştik Sidon kasa-basına. İuliy ii götürärdi kendini Pavliylän. O kayıl oldu, ki Pavli do-laşsın kendi dostlarını, ki onnar yar-dım etsinnär ona.

⁴Oradan yollandıktan sora Kip-runun lüzgerdän korunmuş yanın-dan geçtik, zerä karşı lüzgär esärdi.

⁵Geçtiynän denizi Kilikiya hem Pamfiliya boyundan, etiştik Likiya-nın Mira kasabasına.

⁶Orada üzbaş buldu Aleksandri-ya kasabasından bir gemi, ani üzärdi İtaliyaya, da pindirdi bizi ona.

⁷Çok günnär yavaş üzdük, da zor-zoruna ancak etiştik Knid kasabasının

açıklına. Lüzgär bizi durgudurdu, Salmon burnusunu dolaylayıp, geçtik Krit adanın lüzgerdän korunmuş yanından.

⁸Zar-zor geçtik adanın boyundan, da etiştik bir erä, adı Gözäl Limanar, ani yakın Laseya kasabasına.

⁹Geçti çok vakıt, da yolculuk su üstündä artık oldu korkunç, zerä oruç günü* geçtiydi. Pavli, danışıp hepsinä, dedi:

¹⁰«Adamnar! Bän görerim, ani üzmemiz belalı olacek hem zarar getirecek diil sade gemiyä hem üklü mala, ama bizim kendi yaşamamıza da».

¹¹Ama asker üzbaşı taa çok sesledi kapitani hem geminin çorbacısını, nekadar Pavliyi.

¹²Çünkü o liman diildi ii kışlamak için, çoyu karardı, ki gidelim oradan da deneyelim, eer olursa kolay, etişmää Finiksä, Krit adanın bir limanına, kışlamak için. Orası üülen-günbatisına hem poyraz-günbatisına dooru bakêr.

Saugun deniz üstündä

¹³Başladı üülendän bir ilin lüzgär esmää, da onnar, sanıp, ki istedi oldu, çengeli aldılar da başladılar üzmää Krit adanın boyundan.

¹⁴Ama geçmedi çok vakıt, adanın üstündän koptu bir furtunalı lüzgär, adı Evrakilon**.

¹⁵Gemi furtunadan tutuldu, angısına karşı gidämedi, onuştan gemiyi braktık, sürüklensin.

¹⁶Sıyınıp küçük bir adanın, adı Kavda, lüzgerdän korunmuş yanına, ancak zapedäbildik geminin kayını.

¹⁷Kayı kaldırdıktan sora, çatılaların yardımınan, gemiyi kuşattılar. Korkarak, gemi konmasın Sirt körfezinin kumnuklarına, salverdilär elkenneri da braktılar lüzgerdän sürüklensinnär.

¹⁸Ertesi günü boran bizim gemiyä ölä çarpardı, ani başladılar atmaa üklenmiş malları deniz içinä.

¹⁹Üçüncü günü kendi ellerimizlän attık geminin takımnarını.

²⁰Çünkü çok gün görünmedi ne güneş, ne da yıldızlar, boran da pek kaavilendi, sonda heptän kaybettik umudu kurtulmak için.

²¹Çok vakıt imedilär, onuştan Pavli, ortaya çıkıp, onnara dedi: «Adamnar! Lääzımdı sesleyäsiniz beni da ayrılmayasınız Krit adasından. Ozaman biz çekmeyeceydik bu belaları hem zararları.

²²Şindi sizä danışêrim: Ürekleinin! Zerä kimsey kaybelmeyecek, sade gemi yok olacek.

²³Bu gecä gösterildi bana bir angil Allaktan, Kimä baalyım hem izmet ederim, da dedi:

²⁴„Korkma, Pavli! Sän lääzım çıkasın Kesarın önünä. Da tä, Allah senin hatrın için kurtarêr hepsini, kim seninnän barabar üzerlär“.

²⁵Onuştan ürekleinin, adamnar! Bän inanêrim Allahu, hepsi ölä olacek, nicä sölendi.

²⁶Ama bizim gemi lääzım uurasın bir ada üstünä».

²⁷Ondördüncü gecä sürüklenärdik Adriatika denizindä. Yakın gecä yarısına gemicilär şüpelemmä başladılar, ani yaklaşêrız kuruya.

* 27:9 Oruç günü – iudeylerin «Yom Kippur» yortusu, ani sentäbri eki oktäbri ayında yortulanêr. ** 27:14 Evrakilon – poyraz-günduusu lüzgär.

²⁸Ölçütülär denizin derinniini da buldular, ani irmi stincin, sora, taa biraz gidip, enidän ölçütülär da buldular onbeş stincin*.

²⁹Sakınarak, ki gemimiz urulmasın bir taşlı erä, attılar arka taraftan dört demir çengel da bakardılar tez aydınnsın.

³⁰Bu vakıt gemicilär kaçmaa denedilär gemidän. Yapınarak sansın isteerlär salvermää çengelleri geminin önündän, indirdilär kayı denizä.

³¹Ozaman Pavli dedi asker üzbaşına hem askerlerä: «Eer bunnar kalmarsaydılar gemidä, olmayacak nasil kurtulasınız».

³²Askerlär ozaman kestilär kayıktan çatıları da braktılar kayık düşsün.

³³Gün duuaceykan, Pavli yalvardı hepsinä, isinnär. O dedi: «Büün ondört gün, nicä kuşku durêrsınız. Hiç bişey imeyip, aç durdunuz.

³⁴Onuştan, yalvarêrim sizä, iyin. Bu lääzım sizin kurtulmanız için, zerä kaybelmeyecek sizdän bir dä saç bilä başımızdan».

³⁵Bu lafları sölediktän sora aldı ekmää, hepsinin önündä şükür etti Allaha da, kırıp ekmää, başladı imää.

³⁶Ozaman hepsi üreklendilär da ekmek idilär.

³⁷Gemidä hepsimiz ikiüz etmiş altı kişiydik.

³⁸Doyunduktan sora başladılar ilinnetmää gemiyi, atıp boodayı deniz içinä.

³⁹Açan aydınlandı, gemicilär tanımadılar o eri, ama gördülär bir körfez, neredä vardı kumsallık. Orayı istedilär, eer olursa kolay, kondursunnar gemiyi kuruya.

⁴⁰Çatıları kesip, çengelleri denizä braktılar. Hep o zamanda dümenin çatılarını çözdülär da, ön elkeni lüzgerä vereräk, gemiyi kumsallaa dooru dooruttular.

⁴¹Gemi bir kum üüsekliinä çarptı da orayı kondu. Önü kuma saplandı da kımıldamaz oldu, geerisini sa dalgalar, urarak, başladılar parçalamaa.

⁴²Askerlär neetlendi öldürsünnär kapancıları, ki üzüp kenara kaçmasınar.

⁴³Ama üzbaş, angısı istärdi Pavliyi kurtarmaa, durguttu bu neettän onnarı da sımarladı, kim biler üzmää, ilkin atlasın da üzsün kenara,

⁴⁴sora öbürler, kimisi taftalarlan, başkaları geminin parçalarından tutunup, kenara çıksınar. Butürlü hepsi saa-seläm kenara çıktılar.

Üç ay Malta adasında

28 Kurtulduktan sora annadık, ani adanın adı Malta.

²Erlilär davrandılar bizä görölmemiş bir konakçılıklan. Çünkü hava yaamurluydu hem suuktu, yaktılar bir ateş da ii kabletilär hepsimizi.

³Pavli topladı bir yıvın çalı-çırpı da attı ateşä. Bu vakıt bir zihirli yılan çıktı sıcaaktan da Pavlinin elinä yapıştı.

⁴Açan erlilär gördülär yılanı Pavlinin elindä asılı, dedilär biri-birinä: «Mutlak bu adam bir öldürücü, zerä denizdän kurtulmuşkan, dooruluk allahkası hep okadar onu brakmadı, yaşasın».

⁵Ama Pavli silkti yılanı ateş içinä da hiç bir dä zarar çekmedi.

* 27:28 20 stincin – 40 metra; 15 stincin – 30 metra.

⁶Erlilär beklärdilär, görsünnär, nicä onun güüdesi şışecek, yada o ap-ansızdan düşecek ölü. Ama uzun vakit bekleyip da, görüp, ani ona olmadı bir dâ zarar, diıştırdilär fikirlerini da dedilär, ani o – bir allah.

Publiyin bobası alıştırılêr

⁷O erin yakınında vardı adanın öndercisinin meraları. Onun adıydı Publi. O kabletti bizi da üç gün havezlän konakladı.

⁸Publiyin bobası dizenteriya yanğınından yatardı. Pavli gitti onun yanına, dua etti, koyup ellerini üstünä, da alıştırdı onu.

⁹Bu olduktan sora adada kalan hastalar da geldilär da alıştırıldılar.

¹⁰Açan oradan yollanardık gemiylän, bizä yaptılar büük ikram, verdilär hepsini, ne läüzüm yola.

Pavli etişer Roma kasabasına

¹¹Üç aydan sora biz yola çıktık bir Aleksandriya gemisinnän, ani kışlamıştı bu adada. Bu geminin adı Dioskuri*, kimin surati oyuluydu geminin ön tarafında.

¹²Etiştik Sirakuza kasabasına, neredä kaldık üç gün.

¹³Oradan yolanıp, Rigiya kasabasına vardık. Bir gündän sora başladı üülen tarafından lüzgär esmää. İkinci günü etiştik Puteoli kasabasına.

¹⁴Orada bulduk kardaşları, ani yalvardılar, kalalım edi gün onnar da. Sonda etiştik Roma kasabasına.

¹⁵Oradaki kardaşlar, haber alıp bizim için, çıktılar Appiy Çarşısına hem Üç Konak evinä kadar bizi kar-

şılamaa. Pavli, görüp onnari, şükür etti Allaha da üreklendi.

¹⁶Biz etiştik Roma kasabasına, /asker üzbaşı verdi kapancıları bekçilerin zaabidinä, ama/ Pavliyä izin verildi, ayırı yaşasın bir askerlän, angısı beklärdi onu.

Pavli nasaat eder Romada

¹⁷Üç gündän sora Pavli teklif etti iudey öndercilerini. Onnar toplandıynan, dedi onnara: «Kardaşlar! Bän bişey halkımıza karşı yada bobalarımızın adetlerinä karşı yapmadım. Hep okadar bän İerusalimdä tutuldum hem verildim romalıların elinä.

¹⁸Romalılar soruşa çektiktän sora istärdilär kolversinnär beni, zerä yok bendä bir dâ kabaat ölüm için.

¹⁹Ama, çünkü iudeylär buna karşı durdular, läüzüm oldu, ki isteyim Kesarın daavasını. Buna bakmayarak istämeerim amazlamaa kendi insanımı.

²⁰Ama ya bakın neçin sizi çartım: ki sizinnän görüşeyim hem lafedeyim, zerä İzrailin umudu için bän baalyım bu sincirlän».

²¹Onnar dedilär ona: «Biz kabletmedik bir da kiyat senin için iudeylärdän. Burayı da gelän kardaşlardan kimsey senin için kötü bişey sölämedi.

²²Ama biz isteeriz sendän işitmää, ki annayalım, nicä sän düşünersin, zerä bileriz, ani bu sektaya hererdä karşı çıkılêr».

²³Belli ettilär bir gün, da taa çokluk toplanıp evdä, neredä Pavli kalardı, Pavli annattı hem şaatlık etti onnara Allahın Padişahlı için.

* 28:11 Dioskuri – ikiz allahlar, Kastor hem Polluks.

Moiseyin Zakonundan hem proroklardan baktı onnarı inandırısın İisusa, lafederäk sabaadan avşamadan.

²⁴ Kimisi inandı onun laflarını, ama kimisi inanmardı.

²⁵ Onnar evä yollandılar biri-birinnän çekişeräk. Onnara taa gitmedään, Pavli dedi: «İi söledi Ayoz Duh sizin bobalarımıza prorok İsaanın aazından, açan dedi:

²⁶ „Git bu halka da sölä: işidip işideceniz, ama annamayacınız, bakıp bakacınız, ama görmeyeceniz.

²⁷ Zerä bu halkın ürekları uyvaşık oldu, kulaklarından zor işiderlär, gözlerini kapadılar, ki gözlerinnän görmesinnär, kulaklarınnan işitmesin-

när, üreklerrinnän annamasınnar, da dönmesinnär Bana, alıştırıyım onnarı“.

²⁸ Onuştan biläsiniz, ani Allahtan bu kurtulmak için haber yollanıldı tayfännara, onnar bunu sesleyecek».

²⁹ Açan bu lafları dedi, iudeylär gittilər, üfkeli çekişeräk biri-birinnän./

³⁰ Pavli yaşadı taman iki yıl bir evdä, angısını kendisi kiraylan tuttu. Burada kabledärdi hepsini, kim ona gelärdi,

³¹ Allahın Padişahlı için haberledi hem üüretti Saabi İisus Hristos için büyük girginniklän hem hiç bir kösteksiz.

İAKOVUN KİYADI

1 Bän, İakov, Allahın hem Saabi İisus Hristozun çıraa, daanıkta oniki tamızlaa seläm yollêêrim.

Denenmäk hem yanılmak

2 Bütün sevinmeliklän kabledin, kardaşlarım, açan geçersiniz hertür-lü denemeklerdän,

3 bileräk, ani denemeklär inanda sizi dayanmaya alıştıırêr.

4 Bakın, dayanmak işini taman yapsın, ki siz tamannanmış hem kursuz olasınız, hem hiç bir kederiniz olmasın.

5 Eer sizdän birisinä aariflik etişmäreseydi, istesin Allahtan, Angısı cömertliklän herkezinä verer, hiç maana aaramêêr, da ona verilecek.

6 Ama salt inannan istesin, hiç şü-pelenmeyeräk, zerä kim şüpelener, o benzeer deniz dalgasına, ani lüz-gerdän koolanêr hem saurulêr.

7 Bölä adam sanmasın, ani Saabi-dän bişey kabledecek.

8 Adam, ani ikileer, kararsızdır hepsi yaptıklarında.

9 Aşaa boydan kardaş sevsin kendi üüsekliinnän.

10 Zengin olan üünsün kendi alçaklınnan, zerä o da kır çıçää gibi geçecek.

11 Açan gün kızgın sıcaannan duu-êr, ot kuruyêr, otun çıçää erä düşer, görüşü hem gözelli kaybeler. Hep ölä zengin olan da, kendi işlerini yaparkan, sörpeşer.

12 Ne mutlu adam, kim dayanmaklan denemekleri geçirer, zerä,

denenmiş olup, yaşamak feneğini kabledecek, ani adadı Saabi hepsinä onnara, kim Onu sever.

13 Kim denenmektä yanılêr, demesin: «Allah beni yanılttı», zerä Allah Kendi kötülükklän yanıldılmaz hem başka birkimseyi dä yanıltmaz.

14 Ama herkez, kim yanılêr, kendi istemesinnän çekilmiş, aldanêr.

15 Sora istemesi, gebä kalıp, gü-nahı duudurêr, günah da, olgunnan-dıynan, ölüm getirir.

16 Sevgili kardaşlarım, aldanmayın!

17 Her ii vergi hem her taman baa-şış yukardan geler, Bobadan, Ani yarattı gökteki şafkları, da Angısında yok diişilmäk ne dä döneklik gölgesi.

18 O Kendi istediinä görä yaptı, ki biz duualım aslılık sözünnän da ednelim ilk eri onnarın arasında, ne O yarattı.

İşitmäk hem tamannamak

19 Bunu ii bilin, sevgili kardaşlarım, herkezi seslemeyä çabuk olsun, lafetmeyä yavaş hem üfkelenmeyä sabur olsun.

20 Zerä insan üfkesi Allahın doo-ruunu yapamaz.

21 Onuştan brakılın hertürlü kirli işlerdän hem kötülüktän, ani her tarafa yayılmış, da yavaşlıkklan kabledin ekilmiş sözü, ani var nicä kurtar-sın cannarınızı.

22 Allahın sözünü sade işitmäklän kendinizi aldatmayın, Allahın sözünün tamannayıcıları olun.

²³Zerä kim sözü işidip tamanna-mêêr, o adam benzär olêr birisinä, angısı aynada bakêr üzünä da görer, nasıldır kendisi,

²⁴baktıktan sora gider da, nesoy kendisi, hemen unudêr.

²⁵Ama kim ii bakêr o taman Zakona, ani serbestlik verer, da onu ileri dooru tamannêêr, diil nicä bir unudan sesleyici, ama nicä bir çalışkan işçi, bu adam kendi işindä mutlu olacek.

²⁶Eer birkimsey kendini allahçı sayarsaydı, ama kendi dilini zaplamarsaydı, o kendi-kendini aldadêr, onun allahçılı da naafilä.

²⁷Allah Bobanın önündä temiz hem kusursuz allahçılık budur: zeet çekän üüsüzleri hem dulları dolaşmaa hem kendini dünnedän lekesiz tutmaa.

Zenginnär hem fukaaralar

2 Kardaşlarım! İnancı olarak İisus Hristoza, bizim metin Saabiyä, kimseyä pay tutmayın.

²Sözgeleş, eer sizin toplantınıza gelêrseydi bir adam, altın üzüklän hem zarif rubaylan giyimni, hem bir fukaara, kirli rubaylan giyimni,

³eer zarif giyimni adama deyêrseydiniz: «Buyurun, oturun bu ii erdä», ama fukaaraya deyêrseydiniz: «Sän dur orada», eki: «Otur bu erä, ayaklarımın ucunda»,

⁴ozaman ayırmak yapmêêrsınız mı hem kötü neetli maanacılar ol-mêêrsınız mı?

⁵Sevgili kardaşlarım, sesleyin. Seçmedi mi Allah bu dünnedä fukaara olannarı, ki inanda zengin ol-sunnar hem mirasçı padişahlıkta, angısı adandı onnara, kim Allahı sever?

⁶Ama siz fukaaraları aşaalandı-rêrsınız. Zenginnär diil mi onnar, kim sizi ezer hem daava önünä sürükleer?

⁷Diil mi onnar, kim kötüleer gözäl adı, ani sizä verildi?

⁸Eer Padişahın Zakonunu tamannarsaydınız AyoZ Yazıya görä: «Seväsın yakın olanını, nicä kendini», ii yapêrsınız.

⁹Ama eer birkimseyä pay tutarsaydınız, ozaman günah yapêrsınız, hem AyoZ Zakon sizi kabaatlı bulêr nicä zakon basıcılarını.

¹⁰Zerä kim bütün Zakonu tamannarsaydı, ama salt bir sınırlamayı basarsaydı, kabaatlı hepsinä karşı olêr.

¹¹Zerä Kim dedi: «Orospuluk yapmayasın», hep O dedi: «Öldürmeyäsın» dä. Eer orospuluk yapmarsaydın, ama öldürürseydin, hep bir sän zakon basıcısı olêrsın.

¹²Ölä lafedin hem ölä işleyin, nicä onnar, kim daavalı olacek AyoZ Zakona görä, ani serbestlik verir.

¹³Zerä acıyannıksız daava olacek onnara, kim başkalarını acımêêr. Acıyannık daavadan taa üstündür.

İnan hem iş

¹⁴Kardaşlarım, ne fayda olacek eer birkimsey deyêrseydi, ani onun inanı var, ama işleri yok? Var mı nicä busoy inan onu kurtarsın?

¹⁵Eer kardaş yada kızkardaş rubasızsaydı hem onnarın hergünkü imeelii yoksaydı,

¹⁶da sizdän birisi deyêrseydi: «Gidin uslulukta, yısınımın hem doyunun», ama vermêrseydi onnara, ne güüdä için lääzım, ne fayda olur?

¹⁷Hep ölä inanın da işleri olmarsaydı, inan ölü olêr.

¹⁸Beki dâ birkimsey deyecek: «Sendä var inan, bendä var işlär». Göster bana senin işsiz inanını, bän dâ sana benim inanımı işlerinnän gösterecäm.

¹⁹Sän inanêrsın, ani Allah birdir. İi yapêrsın. Fena duhlar da inanêrlar hem titirerlär.

²⁰İsteersin mi sän, adam, boş kafalı, biläsin ani inan, işleri yoksaydı, faydasızdır?

²¹Bizim boba Avraam işlerinnän dooru sayılmadı mı, getirip kendi oolunu İsaaki kurban olarak kurbanlık üstündä?

²²Görersin mi, ani onun inanı işlerinnän barabar işlärdi da inanı işlerinnän taman oldu?

²³Butürlü tamannandı Ayoz Yazının sözləri: «Avraam inandı Allahu da bununnan dooru sayıldı». Onuştan Avraama Allahın dostu denildi.

²⁴Esap alêrsın mı, ani insan kendi işlerinnän dooru sayılêr, ama diil salt inaninnan?

²⁵Hep ölä maskara Raav da işlerinnän dooru sayılmadı mı, açan kornakladı gözçüleri da çıkardı onnarı kasabadan, ki geeri başka yoldan gitsinnär?

²⁶Nicä duhsuz güüdä ölü, hep ölä işsiz inan da ölü.

Dilimizi kullanmak

3 Kardeşlerim, çoyunuz üüredici olmayın, zerä bilersiniz, ani bizä bir taa keskin daava olacek.

²Zerä hepsimiz çok sıra yanılêrız. Kim laflan yanılmêr, o taman adam, angısı var nicä tutsun çılıbırda bütün güüdesini.

³Biz beygirlerin aazlarına kantırma koyêrız, ki terbeeleyelim onnarı.

Butürlü onnarın bütün güüdelerini kullanêrız.

⁴Ya bakın, ne büyük gemilär sert lüzgerlerdän götürüler, ama ne küçük dümennän kullanılı, onnar giderlär orayı, nereyi gemici isteer.

⁵Hep ölä dil dâ, güüdedä küçük bir ek, ama büyük işlärän üünär. Bakın, bir küçük ateş ne büyük bir daa tutuşturup-yakêr.

⁶Dil dâ ateş gibidir, güüdemizin ekleri arasında bir kötülük dünnesi. Dil bütün güüdemizi kirleder hem yaşamamızın tekerleeni kızdırêr, zerä kendi dâ cendem ateşindän kızdırılan.

⁷Herbir soy canavarlar, kuşlar, sürünnär hem denizdä yaşayan-nar adamdan zaplandı.

⁸Ama dili kimsey zaplayamêr. O bir fenalık, dolu ölüm zihirinnän, angısını kimsey durgudamêr.

⁹Dilimizlän Allah Bobayı metin-neeriz, hep o dilimizlän insannarı betvalêêrız, angıları Allaha tıpkı yaradıldı.

¹⁰Hep bir aazdan çıkêr hem mettinnik, hem betva! Olmaz bölä olsun, kardeşlerim.

¹¹Olur mu nasıl bir sızıntıdan aksın hem tatlı, hem acı su?

¹²Kardeşlerim, yok nasıl incir fidanı yapsın zeytin, yada baa çotuu yapsın incir. Hep ölä, yok nasıl bir sızıntıdan aksın hem tuzlu, hem tatlı su.

İki soy aariflik

¹³Kim sizin aranızda aarif hem akılı? Kendi yaptıklarını göstereyin ii taşımasınnan hem münüzlüklän, ani aarifliktän geler.

¹⁴Ama eer sizin üreenizdä var-saydı kin, kıskançlık hem kendini

sevmäk, yok neçin üünäsiniz hem aslılı yalandrasınız.

¹⁵ Busoy aariflik yukardan inmäz, ama geler erdän, insan tabeetindän, fena duhlardan.

¹⁶ Zerä neredä kıskançlık hem karcılık, orada sırasızlık hem hertürlü fena işlär.

¹⁷ Ama yukardan inän aariflik hep-sindän öncä temiz, sora uslu, yalpak, sesleyici, dolu acıyannıktan hem ii işlärlän, üzä bakmaz, ikiüzlü olmaz.

¹⁸ Dooruluun meyvası ekilir uslukta onnardan, kim usluluk için çalışêr.

Verilin Allaha

4 Neredän sizdä düüşlär hem kavgalar? Diil mi sizin istemelerinizdän, ne sizin güüdelerinizin ekle-rindä cenkleşêr?

² İsteyip, edenämeersiniz, onuş-tan öldürersiniz. Hasetlenersiniz, ama ne isteersiniz, etişämeersiniz. Kavga edersiniz hem düüşersiniz, ama edenämeersiniz, zerä Allahtan istämeersiniz.

³ İsteyip, kabletmeersiniz, zerä isteersiniz kötü neetlän, ki faydalanasınız salt kendi sefalınız için.

⁴ Siz orospular! Bilmeersiniz mi, ani dünneylän dostluk – Allaha duş-mannık! Ölä ki, kim isteer dünneylän dost olmaa, o duşman olêr Allaha.

⁵ Osa sanêrsınız, boşuna mı Ayoz Yazıda dener: «Allah kızgınnıktan isteer duhu, angısını koydu içimizä».

⁶ Ama O bizä taa büyük bir hayır baaşlêêr, onuştan deer: «Allah şiş-kinnerä karşı durêr, ama yalpaklara hayır baaşlêêr».

⁷ Allahın zapına verilin, diavola karşı durun, da o sizdän kaçacak.

⁸ Eer siz Allaha yaklaşırsaydınız, O da sizä yaklaşacak. Ellerinizi pak-layın, ey, günahkerlär! Üreklerinizi temizleyin, ey, kararsızlar!

⁹ Kahırlanın, aalayın hem sızla-yın. Sizin gülüşünüz aalayışa hem sevinmeniz güçlää dönsün.

¹⁰ Yavaş olun Saabının önündä, da O üüseklendirecek sizi.

¹¹ Biri-biriniz için fena lafetme-yin, kardaşlar. Kim fena lafeder ya-da daava keser kardaşına, o fena la-feder hem daava keser Ayoz Zako-na. Ama eer sän daava kesärsedyin Zakona, ozaman sän diilsin zakonu tamannayan, ama zakona daavacı.

¹² Allah, zakon kuran hem daava kesän – birdir. O kurtarêr, O da yok eder. Ama sän kimsin, ani başkasına daava kesersin?

Umutlanmayın kendinizä

¹³ Şindi sesleyin siz, ani deersiniz: «Büün yada yaarına filan kasabaya gidecez, orada bir yıl yaşayacez, alış-veriş yapacez da para kazanacez».

¹⁴ Siz bilmeersiniz, ne yaarına si-zinnän olacak! Zerä nedir sizin yaşamanız? Yaşamak bir buu gibidir, az vakit görüner, sonda yok olêr.

¹⁵ Siz başka türlü deyin: «Eer Allah istärsedyi, da biz yaşarsaydık, bunu eki öbürünü yaparız».

¹⁶ Ama şindi üünersiniz hem şiş-kinniklän lafedersiniz. Butürlü üün-meklär her zaman kötü.

¹⁷ Ölä ki, kim biler nicä yapmaa ilik da yapmêêr, o günah yapêr.

Azar zenginnerä

5 Sesleyin şindi, siz, zenginnär! Aalayın hem sızlayın belalar için, ani başınıza geler.

²Zenginniniz çürüdü, rubalarınızı güvelâr idi.

³Sizin altınnar hem gümüşlâr küflendi. Küfleri sizâ karşı şaatlık edecek, sizin etinizi ateş gibi kemirecek. Siz ne hazırladınız kendinizâ, bitki günnâr için topladınız.

⁴Tâ işçilerin ödekleri, angıları biçtilâr sizin kırlarınızı, da angılarının ödeklerini siz yalannan durguttunuz, şindi baarêr Bana. Orakçıların aalayışı kuvetli Saabinin kulaana etişti.

⁵Siz yaşadınız bu erdâ sefalıkta, kendi beendiinizâ görâ. Kendinizi beslediniz, sansın bir kesilecek gün için.

⁶Siz kabaatlandırdınız hem öldürdünüz kabaatsız insannarı, angıları sizâ karşı duramadılar.

*Dayanın,
Saabinin gelmesi yakın*

⁷Onuştan, kardaşlar, Saabinin gelmesinâ kadar dayanın. Tâ bakın, çiftçi dayanmaklan bekleer erin paalı berekedini, kabledincâ erken hem geç yaamuru.

⁸Siz dâ dayanın, üreklerinizi kaavileyin, zerâ Saabinin gelmesi yaklaşêr.

⁹Mırıldanmayın biri-birinizâ karşı, kardaşlar, başka türlü kabaatlı kalêrsınız. Tâ, daavacı kapu önündâ durêr!

¹⁰Kardaşlarım, örnek alın pro-roklardan, angıları zor vakıtlarda dayandılar da Saabinin adına lafettilâr.

¹¹Biz mutlu sayêrız onnarı, kim dayanêr. Siz işittiniz İovun dayan-

ması için hem gördünüz, ne bitkidâ Saabi yaptı onun için. Saabi çok acıyan hem yalpak ürekli.

¹²Hepsindân öncâ, kardaşlarım, emin etmeyin ne göklân, ne erlân, ne dâ bir başka eminnân. Lafınız olsun: «ölâ – ölä» hem «olmaz – olmaz», ki kabaatlı bulunmayasınız.

Duanın kuvedi

¹³Sizdân birkimsey zeetlenâr mi? Ko dua etsin. Birisi şen mi? Ko türkü çalsın.

¹⁴Sizdân birkimsey hasta mı? Ko çaarsın klisenin presviterlerini, da dua etsinnâr onun için, yaalayıp onu Saabinin adına zeytin yaayınan.

¹⁵Dua, ani inannan yapılı, hastayı kurtaracak, da Saabi onu ayaa kaldıracak. Hasta günah yaptıysaydı, afedilecek.

¹⁶Açık söyleyin biri-birinizâ kabaatlarınızı hem dua edin biri-biriniz için, ki saa olasınız. Bir dooru adamın duası çok kuvetli hem çok yapabilir.

¹⁷İliya bizim gibi bir adamdı. O maasuz, yaamur yaamasın, dua etti, da yaamur yaamadı er üstünâ üç yıl hem altı ay.

¹⁸Sora enidân dua etti, da gök yaamur verdi, hem erdâ bereket oldu.

¹⁹Kardaşlar, eer sizdân birisi saparsaydı hakına yoldan, da birkimsey onu geeri çevirêrseydi,

²⁰ko bilsin, ani kim günahkeri şaşırık yoldan çevirdi, o ölümdân bir can kurtardı hem çok günah örttü.

PETRİNİN İLK KİYADI

Selâm

1 Bân, Petri, İsus Hristozun apostolu, seçilmişlerâ selâm yollêêrım, angıları yabancı gibi yaşêêrlar daanıkta: Pont, Galatiya, Kappadokiya, Asiya hem Vifiniya erlerindâ.

2 Seçildiniz Allah Bobanın öncâ bilmesinâ görâ, Allahın Duhunnan ayoz halk olarak, ki sesleyâsınız İsus Hristozu, hem Onun kanı serpinsin üstünüzâ. Sizâ iivergi hem usluluk zeedelensin.

Şükür Allaha diri umut için

3 Metinnik olsun Allaha, Saabimiz İsus Hristozun Bobasına, Angısı Kendi büük acıyannından yaptı, aniki enidân duualım, da İsus Hristozun dirilmesinnân bizdâ bir eni umut olsun,

4 çürümâz, lekesiz, sörpeşmâz bir miras, ani sizin için göktâ saklı.

5 Siz Allahın kuvedinnân, inanan korunêrsınız kurtulmak için, ani hazır açılsın bitki vakıtlarda.

6 Bunun için sevinin, bakmayarak, ani şindi bir parça vakıt lââzım zeet çekâsınız hertürlü denemeklerdân,

7 ki sizin inanınızın halizlii göstêrilsin. Altın, ani kaybeler, ateştân denener. Hep ölä inanınız da, ani taa paalı altından, denener, ki sizdâ metinnik, şannik hem ikram olsun İsus Hristozun gelmesindâ.

8 Makar ki Onu görmediniz, Onu seversiniz, şindi dâ, görmeyerâk, ama Ona inanarak, sevinersiniz şanni bir

sevinmeliklân, ani yok nasıl laflan annatmaa.

9 Zerâ etişersiniz inanınızın beeninâ – cannarınızın kurtulmasına.

10 Bu kurtulmak için çalışmaklan soruşturdular hem araşturdular pro-roklar, angıları öncâ prorokluk ettîlâr iivergi için, ani sizâ verilmiş.

11 Baktılar annasınnar, nezaman hem nasıl olacak bu vakıt, ani onnar-da Hristozun Duhu gösterârdi, angısı öncâ haberledi Hristozun zetleri için hem ondan sora metinnii için.

12 Onnara açıldı, ani izmet edâr-dilâr diil kendilerinâ, ama sizâ. Lafettilâr onnar için, ne siz üürendiniz onnardan, kim sizâ İ Haber annattı. İ Haber annadıldı Ayoz Duhun yardımınnan, ani göktân yollanıldı. Angillâr dâ isteerlâr bu işleri annamaa.

Ayoz olun

13 Onun için fikirleriniz işâ hazır olsun. Ayık olun. En heptân umutlanın o iivergiyâ, ani sizâ verilecek İsus Hristozun gelmesindâ.

14 Nicâ sesleyici uşaklar, kayıl olmayın o hamellârlân, ani sizdâ vardı, açan taa dooruluu bilmârdiniz.

15 Ama nicâ O, Kim sizi çaardı, – ayozdur, hep ölä siz dâ olun ayoz bütün yaşamanızda.

16 Zerâ yazılı: «Olun ayoz, çünkü Bân ayozum».

17 Eer siz deyârsedyiniz Boba Ona, Kim kimseyâ pay tutmêêr, ama herkezine yaptına görâ daava yapêr, onuştan bakın, Allahı hatırlayarak,

bu ömürü geçirmää, ani yaşêêrsınız bu dünnedä.

¹⁸Zerä ii bilersiniz, ne ödendi, ki kurtulasınız bu boşuna yaşamaktan, ani edendiniz bobalarınızdan. Bu ödek diil geçici işlär – gümüş yada altın,

¹⁹ama Hristozun paalı kanı, Angısı kusursuz hem lekesiz kuzu.

²⁰O dünneyin kurulmasından öncä bilinärdi, ama açıldı bitki vakıtlarda sizin için.

²¹Onun aracılınnan Allaha inandınız, Angısı diriltti Onu ölüdän da verdi Ona metinnik, ki inanasınız hem umutlanasınız Allaha.

²²Aslılı seslemäklän cannarınızı /Ayoz Duhlan/ pakladımız. Bunun için kardaşlarınızı ikiüzlülüksüz seversiniz. Onuştan sevin biri-birinizi haşlaklıklan hem bütün üreklän.

²³Zerä Allahın diri hem diveç sözünnän siz enidän duudunuz, nicä uşaklar, diil bir ölümnü bobadan, ama ölümsüz Bobadan.

²⁴Zerä «insan ota benzeer, onun bütün şanı bir kır çiçää gibi. Ot kuruyêr, çiçek düşer,

²⁵ama Saabinin sözü dayma kalêr». Bu o sözdür, ani sizä nasaat edildi.

2 Onuştan bir yana atın hertürlü fenalı, şalvirlii, ikiüzlülüü, kıskaçlı hem kötölemeyi.

²Nicä eni duumuş evlatlar özleer süt, özleyin Allahın haliz Sözüünü, ki siz, bununnan büüyüp, edenäbiläsiniz kurtulmak.

³Zerä dattınız Saabinin iiliini.

Diri ayoz bina

⁴Geliniz Saabiyä, diri taşa, ani insandan sıbıdılmış, ama Allahtan seçilmiş hem paalı.

⁵O sizi faydalasın, nicä diri taşları, ki işlesin bir duhça ev, neredä siz, ayoz popazlar olarak, getiräbirlirsiniz İsus Hristozun aracılınnan duhça kurbannar, ne Allahtan beennilmiş.

⁶Zerä Ayoz Yazıda yazılı: «Bän Sionda koyêrım bir köşä taşı, paalı hem seçilmiş. Kim Ona inanacak, o utanmış kalmayacak».

⁷Onuştan O sizin için, kim inandı, bir paalı taştır, ama inansız olanlar için «bu bir taş, angısını ustalar sıbıttılar, ama sonda köşä taşı oldu»,

⁸«bir taş, angısına kösteklenceklär, hem bir kanara, angısına urulaceklar». Onnar kösteklenir, çünkü Allahın sözünü seslämeerlär. Onuştan onnara sıralıdır kösteklenmäk.

⁹Siz sä bir seçilmiş senselä, Padişahın popazları, bir ayoz millet, Allahın kendi insanıysınız. Seçildiniz, ki haberleyäsiniz şannı yaptıklarını Onun, Angısı çaardı sizi karannıktan Kendi şaşılacak aydınına.

¹⁰Nezamansa siz diildiniz millet, ama şindi Allahın milletiysiniz, nezamansa baaşlanmamış insannardınız, ama şindi acıyannık edendiniz.

Allahın izmetkerleri olun

¹¹Sevgili kardaşlar, yalvarêrım, korunasınız günahlı tabeetinizin istemelerindän, ani canınıza karşı cenk edär. Zerä bu dünnedä siz yabancıysınız hem yolcuysunuz.

¹²Kendinizi ii götürün dolay insannarın arasında, ki onnar, kim kötüleer sizi, nicä fena yapıcıları, görüp sizin ii işlerinizi, Allahı metinnesinnär o gündä, nezaman onnara yaklaşıacak.

¹³Saabinin hatırı için ön verin hepsi insan zaabitlerinä, istär padi-saha, ani hepsinin üstünä,

¹⁴istär kullanıcılarä, ani ondan yol-lanmış, ki fena yapıcıları cezasın-nar hem iilik edenneri metetsinnär.

¹⁵Zerä budur Allahın istedii, ki siz, yaparak iilik, susturasınız akılsız insannarın bilgisiz laflarını.

¹⁶Götürün kendinizi nicä serbest insannar, sade yapmayın serbestli-nizdän kötülää bir örtü. Yaşayın ni-cä Allahın çırakları.

¹⁷Hepsi insannarı hatırlayın, kar-daşları sevin, Allaktan korkun, pa-dişahı ikramnayın!

¹⁸Siz, çıraklar, çorbacılarınıza ön verin bütün saygıylan, diil sade ii hem yalpak olannara, ama sert olan-nara da.

*Hristozun zeetlerindän
örnek alın*

¹⁹Zerä budur beenilmiş, açan bir-kimsey, Allahın istediini bileräk, zeetlerä dayanêr, makar ki kabaatsız acı çeker.

²⁰Neylän sizi metetmää, eer siz şamara dayanarsaydınız kabaatly-kan? Ama eer dayanarsaydınız zeet-lerä, çünkü iilik yapêrsınız, bu Alla-hın beendiidir.

²¹Buna siz çaarıldınız, çünkü Hris-tos, sizin için zeetlenip, örnek sizä oldu, ki siz dä gidäsiniz Onun izle-rindän.

²²«O günah hiç yapmadı, Onun aazından yalan çıkmadı».

²³Açan Onu kötiledilär, O cuvap etmedi kötülemäklä hem, açan zeet çekti, o kimseyi korkutmadı, ama heptän verildi Ona, Kim dooru daa-va keser.

²⁴O aldı bizim günahlarımızı Kendi güüdesindä stavroza, ki biz ölelim günah için da yaşayalım doo-ruluk için. Onun yaralarinnan siz alıştınız.

²⁵Siz koyunnar gibiydiniz, ani yolunu şaşırılmış. Şindi sa siz döndü-nüz cannarınızın Güdücüsünä hem Koruyucusuna.

Karı-koca annaşması

3 Hep ölä siz, karılar, ön verin kendi kocalarınıza, ki onnar, ani seslämeerlä Allahın sözünü, karıla-rının yaşamasından lafsız kazanıl-mış olsunnar,

²görüp sizin temiz hem ikramnı yaşamanızı.

³Sizin güzelliiniz dışandan olma-sın, söz gelişi, saç örmeleri, altın ta-kımnar eki rubalar, ne giyersiniz,

⁴ama olsun içyandan saklı ürektä bir insan, sörpeşmäz güzelliiktä ya-vaş hem uslu duhlan, ne Allahın önündä çok paalı.

⁵Butakım eveldän ayoz karılar donandılar, kim Allaha umutlarını koyardı hem kendi kocalarına ön verärdi,

⁶nicä Sarra seslärdi Avraamı da ona «çorbacım» deyärdi. Siz Sarra-nın uşakları oldunuz, eer iilik yapar-saydınız da hiç bişeydän korkmar-saydınız.

⁷Hep ölä siz dä, kocalar, karılarını-za annar adamnar olun. Karılara hatır güdün, zerä onnar sizdän taa yufka, ama sizinnän barabar mirasçı olaceklar diveç yaşamak baaşışına. Ölä ki sizin dualarınızda köstek ol-masın.

⁸Olun hepsiniz bir neettä, pay alın başkalarının zorluklarında, kardaşları

sevin, yalpak hem münüz ürekli olun.

⁹Çevirmeyin kötülük için kötülük eki süümäk için süümäk, ama iisözleyin, zerä bilersiniz, ani çaarıldınız, mirasçı olasınız iisözlemeklerä.

¹⁰Zerä «kim sever yaşamayı hem ii günnär isteer görsün, o kötülüktän läözim dilini durgutsun hem aazınan yalan sölämesin.

¹¹Fenalıktan uzaklansın, iilik yap-sın, barışmaklı aarasın da onun ar-dından gitsin.

¹²Zerä Saabinin gözleri dooruların üstündädir hem Onun kulakları dualarını işider. Ama Saabi onnara karşı durêr, kim kötülük yapêr».

¹³Kim sizä fena yapêr, eer siz iilik yapmaa çalıskan olursaydınız?

¹⁴Eer zeetlenirseydiniz dä dooruluk için, ne mutlu sizä! Korkmayın, nedän insan korkêr, hem kahırlan-mayın.

¹⁵Hristozu üreklerinizdä ayozla-yın, nicä Saabiyi. Herzaman hazır olun cuvap etmää herkezinä, kim iste-ter esap umut için, ani sizdä var. Sade yapın bunu yalpaklıklar hem saygıylan.

¹⁶Sizin üzünüz pak olsun, ki, açan fena laf söleerlär onnar, kim kötü-leer sizin ii yaşamanızı, ani İsus Hristozu baalı, utanmış kalsınnar.

¹⁷Zerä eer Allah istärseydi, taa iidir zeetlenmää ii işlär için, nekadär kötü işlär için.

¹⁸Çünkü Hristos, getirsin bizi Al-laha deyni, bir kerä öldü günahları-mız için, dooru olan dooru olma-yannar için. O güüdeycesinä öldü-rüldü, ama duhçasına dirildildi.

¹⁹O, Duhlan gidip, nasaat etti duhlara, angıları zındanda.

²⁰Bir vakıt seslämemiştilär on-nar, angılarını Allah dayanmaklan bekledi, gemi yapılarcan Noyun günnärindä. O gemidä pek azlık su-dan* kurtuldu, salt sekiz kişi.

²¹Bu oluş vaatizlää benzeer, ani şindi sizi kurtarêr İsus Hristozun dirilmesinnän. Vaatizlik güüdenin yı-kanması kirdän diildir, ama Allahın önündä temiz ürektän bir adamak.

²²Hristos gökâ kalktı da Allahın saa tarafında oturdu. Onun zapına verildilär angillär, zaabitliklär hem kuvetlär.

Allah için yaşamak

4 Nicä Hristos zeetlendi güüdey-län, hep ölä siz dä fikirlerinizi zeet için hazırlayın, zerä kim güü-deylän zeetlener, o günah yapmak-tan durgunêr.

²Ölä ki, kalmış vakıdı bu güüdey-län yaşayın diil insanın hamellerinä görä, ama Allahın istediinä görä.

³Zerä etär nekadär geçmiş vakıt-larda tayfännarın istediklerini yaptınız, yaşayarak ayıplıkta, şefkliğtâ, sarfoşlukta, hayırsızlık konaklın-da**, içkicilikâ hem iirenc idollara baş iltmektä.

⁴Şindi onnar şaşêrlar, çünkü siz onnarlan barabar dalmêersınız o taşkın hayırsızlık sellerinä, da onuş-tan kötüleerlär sizi.

⁵Onnar cuvap vereceklär Allahın karşısında, Angısı hazır daava kes-mää hem dirilerä, hem ölülerä.

⁶Onun için İi Haber nasaat edildi onnara da, kim öldü, ki onnara öbür

* 3:20 Sudan – eki «suylan». ** 4:3 Hayırsızlık konaklı – orgiya.

insannar gibi güüdeycesinâ daava kesilsin, ama duhçasına Allah gibi yaşasınnar.

⁷Herbir işin bitkisi yakındır, onuştan akıllı olun, duaylan kuşkulukta bekleyin.

⁸Hepsindän taa çok sizdä biri-birinizä haşlak sevgi olsun, zerä sevgi çok günahları örter.

⁹Mırıldanmayarak biri-birinizä, konakçı olun.

¹⁰Herkez izmet etsin biri-birinä o ayırî baaşışlan, ne Allahtan kabletti, nicä onnar, kim ii kullanêr Allahın hertürlü iivergisini.

¹¹Lafedärseydi birisi, ko Allahın sözünü sölar gibi lafetsin. İzmet edärseydi birisi, izmet etsin o kuvetlän, ne Allahtan verili, ki hepsindän metinnensin Allah İsus Hristos aracılınnan. Hristoza düşer metinnik hem kuvet diveçtän divecä. Amin.

¹²Sevgili kardaşlarım! Ateşli denemeklerä şaşmayın, ani başımıza geler sizi denemäk için, nicä bir şaşılacak iş.

¹³Buna karşı, sevinin, çünkü pay alêrsınız İsus Hristozun zeetlerindä, ki Onun metinnii açılmasında da sevinäsınız hem şennenäsınız.

¹⁴Eer sizi azarlarsaydılar Hristozun adı için, ne mutlu sizä, zerä Allahın şannı Duhu bulunêr üstünüzdä. /Onnardan O kötülener, ama sizdän metinnener./

¹⁵Sade olmasın, ki birkimsey sizdän zeetlener, çünkü öldürücü, hırsız, fena yapıcı, eki karışêr başkalarının işinä.

¹⁶Ama eer sän zeetlenärseydin hristian gibi, utanma, ama metinnä Allahı, çünkü Hristozun adını taşıyêrsın.

¹⁷Zerä vakit geldi, daava başlansın Allahın evindän. Eer daava bizdän başlanarsaydı, nesoy olacek onnarın bitkisi, kim Allahın İi Haberini sezlämeer?

¹⁸«Eer dooru insannar gücülä kurtularsaydı, ozaman allahsızlarlan hem günahkerlärlän ne olur?»

¹⁹Ölä ki, onnar, kim Allahın iste-diinä görä zeetlener, kendi cannarını inanç Yaradıcıya iilik yapmaktan inandırsınnar.

Klisenin kullanıcıları hem gençlär

SSizdeki presviterlerä yalvarêrım, çünkü kendim dä presviterim. Bän şaadım Hristozun zeetlerinä hem paydaşım metinniktä, ani lääzim açılınsın.

²Yalvarêrım, güdün Allahın sürüsünü, ani sizdä var, koruyarak onnarı diil zorlandırılmış, ama ii istediktän, nicä Allaha yakışıklı. Bunu yapmayın tamahlıklan kazanç için, ama sevinçlän,

³diil, ki çorbacılık edäsınız onnara, kim verildi sizin elinizä, ama çalışın vermää örnek sürüyä.

⁴Açan gelecek Büük Güdücü, edeceniz bir sörpeşmäz şannı feneç.

⁵Hep ölä siz dä, gençlär, ön verin presviterlerä. Hepsiniz, biri-birinizä ön vereräk, kuşanın yavaşlıklan. Zerä «Allah şışkinnerä karşı durêr, ama yavaşlara iivergi verer».

⁶Onun için yavaş olun, verilip Allahın kaavi elinä, ki, vakit geldiynän, üüseklendirsın sizi.

⁷Hepsi kahırlarımızı Onun üstünä koyun, zerä O sizin için kahırlänêr.

⁸Ayık hem kuşku olun, zerä sizin duşmanınız diavol gezer bir hırlayan aslan gibi da aarêr, kimi yutsun.

⁹Ona karşı durun kaavi inannan, bileräk ani hep bölä zeetleri geçirerlär sizin kardaşlarınız dünneyin hererindä.

¹⁰Allah hertürlü iivergi verer. O çaardı sizi Kendi diveç metinniinä, ani İsus Hristozda. Siz biraz zeetlendiktän sora, Kendisi sizi taman-naa getirecek, erleştirecek, kaavilendirecek hem sallanmaz yapacak.

¹¹Ona /metinnik hem/ kuvet diveçtän divecä. Amin.

¹²Yazdım sizä kısından bu lafları Siluanın elinnän, angısını inanç kardaş sayêrım. İsteerim havezlendireyim sizi hem şaatlık edeyim, ani budur Allahın hakına iivergisi. Bundan tutunun.

¹³Selämneer sizi Vavilondan klisä, ani Allahtan seçilmiş, nicä dä siz. Selämneer sizi Mark, benim oolum.

¹⁴Selämneyin biri-birinizi sevgi öpüşünnän. Usluluk sizä hepsinizä, kim inancı İsus Hristoza. /Amin./

PETRİNİN İKİNCİ KİYADI

Selâm

1 Bân, Simon Petri, İsus Hristozun kulu hem apostolu, selâm yollêırım hepsinâ, kim bizim Allah hem Kurtarıcı İsus Hristozun douruuna görâ, kabletti inanı, ani bizim inan gibi paalıdır.

2 İivergi hem usuluk zeedelensin sizdâ, çünkü tanıyêrsınız Allahı hem bizim Saabimizi İsus Hristozu.

Allahın çaarması

3 Allahın kuvedinnän bizâ başlandı hepsi, ne lâázım yaşamak için hem Allahın yolunda gitmek için, çünkü tanıyêrız Onu, Kim bizi çaardı Kendi metinniinnän hem iiliinnän,

4 angılarınnan bilâ bizâ çok büük hem paalı adamaklar başlandı, ki siz böyleliklän kurtulasınız bozukluktan, ani bu dünnedâ var şefklik beterinâ, da benzâr olasınız Allahın tabeetinâ.

5 Bunun için, bütün çalışmanızı koyarak, ekleyin inanınıza iilik, iilinizâ bilgi,

6 bilginizâ kendinizi zaplamak, zaplamanıza dayanmak, dayanmanıza allahçılık,

7 allahçılınıza kardaş sevgilii, kardaş sevgiliinizâ dâ sevgi.

8 Eer bunnar sizdâ varsa hem zeedelensä, olmayacınız faydasız hem kalmayacınız meyvasız tanımakta bizim Saabimizi İsus Hristozu.

9 Ama kimdâ bunnar yok, o uzaa görâmeer, köör bulunêr hem unuttu, ani eski günahlarından paklandı.

10 Onuştan, kardaşlar, çalışın taa çok hem taa çok kaavilemää sizin çaarılmanızı hem seçilmenizi. Eer bunu yaparsaydınız, bir kerâ bilâ kösteklenmeyeceniz.

11 Zerâ butürlü sizâ boldan yol açılacak bizim Saabimizin hem Kurtarıcımızın İsus Hristozun diveç padeşahlıuna girmää.

12 Onuştan her zaman bakêırım, aklınıza getireyim hepsini bunnarı, mar ki siz bilersiniz hem kaavi durêrsınız aslılıkta, ani sizdâ var.

13 Sanêırım, dooru olacak, ki ne kadar vakit bu erdeki güüdeylän olacam, sizi uyandırayım bunnarı aklınıza getirmäklän.

14 Bilerim, ani lâázım olacak, tezdâ brakayım bu güüdeymi, nicâ bizim Saabimiz İsus Hristos gösterdi bana.

15 Şindi bakêırım, ki bân geçindiktän sora da, siz her zaman aklınıza getirärsiniz bunnarı.

İsus Hristozun metinniinin saatları

16 Zerâ sizâ bizim Saabimizin İsus Hristozun kuvetlän gelmesini açıklarkan, sölämedik sizâ käämil düzülmüş masallar gibi, ama biz kendi gözlerimizlän gördük Onun metinniini.

17 O kabletti Allah Bobadan ikram hem şan, açan ses işidildi, ani geldi üüsek hem metin Olandan, deyip: «Budur Benim sevgili Oolum, Angısında Benim isleeliim».

¹⁸Bu sesi, ani göktän geldi, biz kendimiz işittik, Onunnan bulunarkan ayoz bayırda.

¹⁹Bundan kaarä bizdä var taa kaavi doorulamak prorok sözlerindä. Siz ii yapêrsınız, eer o sözleri esaba alarsanız, nicä bir şafkı, ani karantik erdä aydinnadêr, o zamana kadar, nezaman gün duumaa başlayacak hem sabaa yıldızı üreklerinizdä peydanacek.

²⁰Hepsindän öncä biliniz, ani Ayoz Yazılarda hiç bir prorok sözü dä kimsey kendi-kendindän açıklayamêr.

²¹Zerä bir sıra bilä prorok sözleri söylenmedi insan istemesinä görä, ama onnarı Allahın /ayoz/ insannarı söledi, kullanılmış Ayoz Duhtan.

Yalancı üüredicilär

2 Ama insan arasında yalancı proroklar peydalandı. Onnar sizin aranızda da peydanacek, nasaat edip yalancı üüretmeklär. Onnar saklıdan sokaceklar aranızda kayıplık getirän bölünmeklär. Orayı kadar etiseceklär, ani Saabidän, Angısı onnarı satın aldı, atılacaklar. Bununnan onnar kendi üstlerine tez kayıplık getireceklär.

²Çoyu gidecek onnarın bozuk yolundan, onnarın beterinä aslılık yolu kötülenecek.

³Tamahlık beterinä yalan laflarlan sizi soyacaklar. Daava onnar için çoktan hazır hem uyuklamêr O, Kim onnarı yok edecek.

⁴Allah acımadı artık angilleri, angıları günaha girdilär. Onnarı, baalayıp sincirlärlän, cendem dipsizliinä attı. Orada karannıkta daava gününü beklerlär.

⁵Evelki dünneyi dä acımadı. Ačan allahsız halkın üstünä potop yolladı dünneyä, O korudu Noyu, ani nasaat edärdi dooruluk için, hem senselesini – hepsi sekiz kişi.

⁶Sodom hem Gomorra kasabalarına da daava kesti, yok edip, kül yaptı onnarı, ki örnek insana olsun, kim isteer allahsız yaşamaa.

⁷Ama dooru adamı, Lotu, angısı çok gücenikti, görüp zakonsuz adamnarın ayıp yaşamalarını, kurtardı.

⁸Zerä bu dooru adam, aralarında yaşarken, her gün kendi temiz canında zeetlenärdi, görüp-işideräk onnarın zakonsuz işlerini.

⁹Öleysä, Saabi biler, nesoy allahçı insannarı denemektän kurtarmaa, ama dooru olmayannarı, daava günü için tutup, cezalamaa –

¹⁰en çok onnarı, angıları tencä mındar istemelerä veriler hem Onun zaabitliini paaya koymêr. Bu arsız hem inat adamnar metinni olannarı kötülümää sakınmêrlar.

¹¹Angillär sa, ani onnardan taa üstün hem kuvetli, kötülämeer hem maana bulmêr onnara Saabinin önündä.

¹²Ama onnar akılsız hayvannar gibi, tencä alışmaklarına görä yaşêrlar. Duumuşlar, ki, tutulup, kesilmiş olsunnar. Kötüleerlär, ne kendileri annamêr, onnar da, hayvannar gibi, yok olaceklar.

¹³Onnar ödek kendi kötülüklerine görä kabledeceklär, zerä severlär gündüz sefalık sürmää. Onnar lekeleerlär hem utandırêrlar. Hoşlanêrlar aldatmaktan, açan sizinnän iyip-içerlär.

¹⁴Onnarın gözleri orospuluk mayıllınnan dolu. Günaha doymêrlar.

Onnar aldadêrlar kararsız insannarı. Ürekləri sınaşmış tamahlaa. Onnar – betvalı insannar.

¹⁵Saptılar uz yoldan da şaşırdılar, gideräk Valaamin, Veor oolunun yolundan, kim zakonsuz kazancı sevdi.

¹⁶Ama kendi zakonsuzluu için azarlandı bir lafetmeyän eşektän, angısı, lafedip insan sesinnän, prorokun akılsızlınu durguttu.

¹⁷Onnar, nicä susuz pınarlar, benzär borandan götürülän bulutlara. Onnarı zın karannık bekleer.

¹⁸Onnar, boşuna üüneräk, lafederläer da aldadêrlar tencä hamellärlän hem ayıp işlärlän onnarı, kimnäer diil çoktan kurtuldu yanniş yolda gidennerdän.

¹⁹Onnara adêrlar serbestlik, ama kendileri bozuk işlerä çıraklık ederläer. Zerä herkezi, nedän ensenmiş, ona da çırak olêr.

²⁰Eer, tanıyıp Saabi hem Kurtarıcı İsus Hristozu, kurtuldusaydılar bu dünneyin mindar işlerindän, ama sora enidän dolaşarsaydılar hem bunnarlan ensenmiş olursaydılar, onnarın son halı taa titsi olacak, nekadar ilkinlisi.

²¹Taa ii olaceydı, eer dooru yolu tanımaydılar, nekadar tanıdıktan sora geeri dönsünnär ayož sımarmaktan, ani onnara verildi.

²²Onnarlan oldu, nicä söleyiştä dooru sölenêr: «Köpek geeri döner kendi kustuuna, hem yıkanmış domuz batac içinä enidän girer yuvarlanmaa».

Saabinin günü

3 Sevgili kardaşlar, şindi benim bu ikinci kiyadım, ani sizä yazêrım. İkisindä dä bunnarı aklınıza getirerim, savaşıp uyandırayım sizin pak fikirinizi,

²ki aklınızda tutasınız sözlêri, ani eveldän ayož proroklardan haber edildi, hem bizim Saabi Kurtarıcının sımarmamasını, ani sizin apostolların aazınnan verildi.

³Hepsindän öncä biliniz, ani bitki günnerdä peydaLANACEK gülmää alıcılar, angıları yaşayaceklar kendi istediklerine görä.

⁴Sizi gülmää alarak, deyeceklär: «Neredä Onun gelmesinin adaması? Zerä nezamandan dedelerimiz öldü, hepsi ölä kaldı, nicä baştan yaradılı».

⁵Maasuz yapılêrlar bilmeyän, ani gök baştan Allahın sözünnän oldu, hem er yaradıldı sudan hem suylan.

⁶Evelki dünnä da hep, suylan buulup, telef oldu.

⁷Şindiki er hem gök korunêr hep o sözlän ateş için, daava günü için, nezaman telef olacak allahsız insannar.

⁸Ama, sevgili kardaşlar, unutmayın, ani Saabidä bir gün – nicä bin yıl, hem bin yıl – nicä bir gün.

⁹Saabi oyalanmêêr tamannamaa, ne adadı, nicä kimisi sanêr, ama sizä dayanêr, istämeyeräk, ki birkimsey kaybelsin, ama hepsi günahlarından Allaha dönsün.

¹⁰Saabinin günü gelecek /gecä/ hırsız gibi. Ozaman göklär büük uuldamaklan geçecek, gökteki işlär büük sıcaaktan eriyecek. Er hem ne yapılêr er üstündä, hepsi yanacak.

¹¹Çünkü hepsi bölä yok olacak, ozaman netürlü insannar düşer olasınız siz? Yaşamamız lääzım olsun ayož hem Allaha verili,

¹²bekleyeräk hem çabuklaştıarak Allahın gününün gelmesini. O gün göklär tutuşup-kaybecek hem gökteki işlär sıcaaktan eriyecek.

¹³Ama biz, Onun adamasına görä, bir eni gök hem eni er bekleeriz, neredä her zaman dooruluk olacak.

¹⁴Onuŝtan, sevgili kardaşlar, çünkü bunnarı bekleersiniz, çalışın Onun önündä lekesiz, kusursuz hem uslukta olasınız.

¹⁵Bizim Saabimizin çok dayanmasını kurtulmak gibi sayın, nicä sizä yazdı bizim sevgili kardaş Pavli o aariflää görä, ani ona verildi.

¹⁶O bunnar için hepsi kiyatlarında ölä söleer. Onun kiyatlarında var

zor annaŝılan erlär, angılarını bilgisiz hem kararsız insannar tersinä annêrlar, nicä dä başka Ayoş Yazıları. Kendileri yol açêrlar

¹⁷Onuŝtan, sevgili kardaşlar, öncä bileräk bunnarı, sakının, ki bu zakonsuz kiŝilär gibi yanniş yoldan gitmeyäsiniz da kendi kararınızdan sapmayasınız.

¹⁸Ama kaavilenin bizim Saabi hem Kurtarıcı İisus Hristozun iivergisinän hem Onu tanımaklan. Ona metinik olsun şindi hem divecinä. Amin.

İOANIN İLK KİYADI

*İsus Hristos –
yaşamak verän Söz*

1 Ne vardı baştan, ne biz işittik, ne kendi gözlerimizlän gördük, ne siirettik hem ne kendi ellerimizlän yokladık – yaşamak verän Sözü sizä haberleeriz.

²Zerä Yaşamak bizä açıldı, da biz Onu gördük, Onun için saatlik ederiz. Sizä haberleeriz diveç Yaşamayı, ani Bobadaydı, da bizä gösterildi.

³Ne biz gördük hem ne işittik, onu sizä haberleeriz, ki bizimnän sizin dä paydaşlınız olsun, nicä bizim var paydaşlımız Bobaylan hem Onun Oolunnan, İsus Hristozlan.

⁴Sizä bunnarı yazêrız, ki bizim sevinmemiz doluluktan olsun.

Aydınnıkta olun

⁵Haber, ani Ondan işittik da sizä haberleeriz, budur: Allah – aydınnık, Onda yok karannık.

⁶Eer biz deyarseydik, ani var paydaşlımız Onunnan, ama karannıkta yaşarsaydık, biz yalan söleeriz da aslılaa görä yaşamêeriz.

⁷Eer aydınnıkta yaşarsaydık, nicä O Kendisi aydınnıkta, ozaman biri-birimizlän paydaşlımız var, da Onun Oolunun, İsus Hristozun, kanı paklêer bizi herbir günahant.

⁸Eer deyarseydik: yok günahımız, ozaman kendi-kendimizi alda dêeriz, da bizdä yok aslılık.

⁹Eer günahlarımızı saatlik edärseydik, O, inanç hem dooru, günah-

larımızı afedir hem bizi herbir kötülükten paklar.

¹⁰Eer deyarseydik: yok günahımız, ozaman Onu yalancı yapêrız, da Onun sözü yok bizdä.

Eni sımarmamak

2 Uşacıklarım! Bunnarı yazêrım sizä, ki günah yapmayasınız. Ama eer birkimsey yaptısaydı, bizim Bobada Aracımız var – Dooru Olan, İsus Hristos.

²Odur acıyannık kurbanı bizim günahlarımız için, diil sade bizim için, ama bütün dünneyin günahları için.

³Bundan annêeriz, ani tanıdık Onu, eer tamannarsaydık Onun sımarmamaklarını.

⁴Kim deer: «Bän Onu tanıdım», ama sımarmamaklarını tamannamêer, o bir yalancı, da onda yok aslılık.

⁵Ama kim tamannêer Onun sözü-nü, hakına onda Allahın sevgisi doluluktan var. Bundan tanıyêrız, ani biz Allahtayız.

⁶Kim deer, ani o Allahta bulunêr, o lääzım yaşasın da ölä, nicä İsus yaşadı.

⁷Sevgili kardaşlar! Yazêrım sizä diil bir eni sımarmamak, ama eski sımarmamayı, ani siz baştan kablettiniz. Eski sımarmamak o sözdür, ani /taa baştan/ işittiniz.

⁸Ama yazêrım sizä hep okadar bir eni sımarmamak, angısının aslılık görüldü nicä Hristozda, hep ölä sizdä dä. Zerä karannık geçer, da hakına aydınnık şindi aydınnadêr.

⁹Kim deer, ani aydınıkta bulunêr, ama kendi kardaşından azetmeer, o taa karannıkta bulunêr.

¹⁰Kim kardaşını sever, o aydınıkta kalêr. Ona yok bişey kösteklenmâk için.

¹¹Ama kim azetmeer kardaşından, o karannıkta bulunêr, karannıkta gezer da bilmeer, nereyi gider, zerâ karannık onun gözlerini köör eder.

¹²Yazêrım sizâ, uşacıklarım, zerâ sizin günahlarınız afedildi Onun adının hatırı için.

¹³Yazêrım sizâ, bobalar, zerâ siz tanıdımız Onu, Kim taa baştandır. Yazêrım sizâ, delikannılar, zerâ siz kötü olanı ensediniz. Yazêrım sizâ, uşaklar, zerâ siz Bobayı tanıdınız.

¹⁴Sizâ yazdım, bobalar, zerâ siz tanıdımız Onu, Kim taa baştandır. Sizâ yazdım, delikannılar, zerâ siz kaaviysiniz, Allahın sözü sizdâ kalêr, hem kötü olanı ensediniz.

¹⁵Sevmeyin dününeyi hem ne var bu dününedâ. Kim sever dününeyi, onda yok Bobanın sevgisi.

¹⁶Zerâ hepsi, ne var bu dününedâ: tenin hamelleri, göz mayıllı hem yaşamak şişkinnii, diil Bobadan, ama bu dününedân.

¹⁷Dünnâ hamellerinnän geçer, ama kim Allahın istediini taman-nêêr, o diveç yaşar.

Antihrist

¹⁸Uşaklarım! Bu – bitki vakıt. Nicâ iştittiniz, ani gelecek antihrist, tâ şindi peydalandı çok antihrist. Bundan annêêrız, ani bu – bitki vakıt.

¹⁹Onnar çıktılar bizim aramızdan, ama diildilər bizdân. Olaydılar bizdân, bizimnän duraceydılar. Ama

onnar çıktılar, ki belli olsun, ani onnar diil hepsi bizdân.

²⁰Siz sä, yaalanmışsınız Ayoz Olandan da /hepsini/ annêêrsınız.

²¹Bän sizâ yazdım diil ani aslılı bilmeersiniz, ama onuştan, ani bilersiniz hem annêêrsınız, ani hiç bir dâ yalan aslılıktan gelmâz.

²²Kim yalancı, eer diilsâ o, kim inkâr eder, ani İsus – Hristos? Odur antihrist, angısı inkâr eder hem Bobayı, hem Oolu.

²³Herkez, kim atılêr Ooldan, onda yok Boba. /Ama kim açık kableder Oolu, onda var Boba./

²⁴Onuştan, ne baştan iştittiniz, o sizdâ kalsın. Eer sizdâ kalarsaydı, ne baştan iştittiniz, ozaman siz kalacınız hem Oolda, hem Bobada.

²⁵Budur adamak, ani O bizâ adadı – diveç yaşamak.

²⁶Bunnarı yazdım sizâ onnar için, ani bakêrlar sizi aldatmaa.

²⁷Ama yaalanmak, ani siz Ondan kablettiniz, sizdâ kalêr. Onuştan sizin yok zorunuz, ki birkimsey üüretsin sizi. Ama Onun yaalaması üürederi sizi hepsi işlâr için. O – aslılık hem diil yalan. Onuştan kalın Onda, nicâ O üüretti sizi.

Allahın uşakları

²⁸Ölä ki, uşacıklarım, yaşayın Onda, ki açan O görünecek, olsun kıyışmamız, da utanmayalım Onun önündâ, açan gelecek.

²⁹Eer siz bilirseydiniz, ani O dooru, ozaman biliniz, ani hepsi, kim yapêr dooru, Ondan duulmuş.

3 Bakın, netürlü sevgi bizâ Boba verdi, ki bizâ densin Allahın uşakları. Da hakına öleyiz. Onuştan

dünnä bizi tanımêêr, zerä Onu da tanımadı.

²Sevgili kardaşlar! Biz şindi Allahın uşaklarıyız, ama ne olacez, bizä taa açılmadı. Salt okadar bileriz, ani, açan Hristos açılacak, Ona benzär olacez, zerä görecez Onu, nicä O hakına var.

³Herkez, kim bu umudu Ona koyêr, kendini paklêêr, nicä Hristos pak.

⁴Kim günah yapêr, o zakonu basêr, zerä günah – zakonsuzluk.

⁵Da bilersiniz, ani Hristos geldi, ki alsın bizim günahlarımızı. Onda Kendisindä yok günah.

⁶Kim Onda kalêr, o günah yapmêêr. Kim günah yapêr, o taa görmedi hem tanımadı Onu.

⁷Uşacıklarım! Bakın, birkimsey aldatmasın sizi. Kim dooruluk yapêr, o dooru insandır, nicä Hristos dooru.

⁸Kim günah yapêr, o diavoldan, zerä diavol baştan günah yapêr. Onuştan Allahın Oolu geldi, ki bozsun diavolun işlerini.

⁹Kim Allahtan duulmuş, o günah yapmêêr, zerä Allahın toomu onda kalêr. O yok nicä günah yapsın, zerä Allahtan duulmuş.

¹⁰Tä nesoy belli olêr, kim Allahın uşakları hem kim diavolun uşakları: herkez, kim dooruluk yapmêêr hem kim kendi kardaşını sevmeer, o diil Allahtan.

Biri-birimizi sevelim

¹¹Budur haber, ani baştan işittiniz: biri-birimizi sevelim.

¹²Olmayalım, nicä Kain, angısı kötü olandandı da kendi kardaşını öldürdü. Neçin öldürdü? Zerä onun kendi işleri kötüydü, ama onun kardaşının işleri dooruydu.

¹³Kardaşlarım, şaşmayın, eer bu dünnä sizdän azetmârseydi.

¹⁴Biz bileriz, ani ölümdän yaşamaya geçtik, zerä severiz kardaşlarımızı. O, kim sevmeer /kardaşını/, ölümdä kalêr.

¹⁵Herkez, kim azetmeer kardaşından, o bir öldürücü. Bilersiniz, ani bir dä öldürücünün kendindä yok diveç yaşaması.

¹⁶Biz bundan annêêrız, nedir sevgi, zerä Hristos verdi bizim için Kendi canını. Biz dä läözım verelim canımızı kardaşlarımız için.

¹⁷Kimdä var dünneyn varlı da, görüp kardaşını yoklukta, kitleer kendi üreeni, nesoy var nasıl olsun onda Allahın sevgisi?

¹⁸Uşacıklarım! Sevelim diil laflan hem dillän, ama işlän hem aslıklıklan.

¹⁹Tä bundan tanıyêrız, ani biz aslıklıklanız, da butürlü Allahın önündä üreklerimiz uslanêr,

²⁰açan üreemiz bizi azarlêêr. Zerä Allah taa büyük üreemizdän da hepsini bilir.

²¹Sevgili kardaşlar! Eer üreemiz bizi azarlamarsaydı, ozaman bizim kıyışmamız var Allahın önündä.

²²Da ne dä isteyecez Ondan, kabedecez, zerä tamannêêrız Onun sımarmaklarını hem yapêrız, ne O beener.

²³Onun sımarmaması budur: inanalım Onun Ooluna, İsus Hristoza, hem sevelim biri-birimizi, nicä O sımarmladı bizä.

²⁴Kim tamannêêr Allahın sımarmaklarını, o Allahta, Allah da onda kalêr. Da bununnan bileriz, ani Allah bizdä yaşêêr – Ayoz Duhlan, Angısını O bizä verdi.

Dooru hem yalancı duh

4 Sevgili kardaşlar! Herbir duhu inanmayın, ama deneyin duhları, ki göräsiniz, Allahtan mı? Zerä bu dünnedä çıktı çok yalancı prorok.

2 Allahın Duhunu bölä tanıyacaksınız. Herbir duh, ani açık kableder, ki İsus Hristos güüdeylän geldi, o Allahtandır.

3 Ama herbir duh, ani açık kabletmeer İsusu, o diil Allahtan. Busoy duh antihristin duhu, kimin gelmesi için işittiniz, hem angısı şindi dä bulunêr bu dünnedä.

4 Uşacıklarım! Siz Allahtansınız da ensediniz yalancı prorokları, zerä O, Kim sızdä bulunêr, taa büyük ondan, kim bu dünnedä.

5 Ama onnar – dünnedän, onuştan lafederlär dünneycesinä, da dünnä onnarı sesleer.

6 Biz – Allahtanız. Kim tanıyêr Allahı, o bizi sesleer. Ama kim diil Allahtan, o seslämeer bizi. Bundan tanıyêrız aslılık duhunu hem yalan duhunu.

Allah – sevgi

7 Sevgili kardaşlar! Sevelim biribirimizi, zerä sevgi – Allahtan. Hepsi, kim sever, o Allahtan duulmuş, da Allahı tanıyêr.

8 Ama kim sevmeer, o Allahı tanımadı, zerä Allah – sevgi.

9 Allahın sevgisi bizä bununnan gösterildi: Allah dünneyä biricik Oolunu yolladı, ki Onun aracılıınnan biz yaşamak edenelim.

10 Bunda görülür sevgi: diil, ani biz Allahı sevdik, ama O bizi sevdi

da biricik Oolunu yolladı, ki acıyanlık kurbanı bizim günahlarımız için olsun.

11 Sevgili kardaşlar! Çünkü Allah bizi bölä sevdi, biz dä lääzım biribirimizi sevelim.

12 Allahı bir sıra bilä kimsey görmedi. Eer sevärseydik biri-birimizi, Allah bizdä kalêr, hem Onun sevgisi doluluktan bizdä olêr.

13 Bununnan tanıyêrız, ani Allah bizdä, biz dä Onda, zerä O Kendi Duhundan bizä verdi.

14 Biz gördük da saatlık ederiz, ani Boba yolladı Oolunu, ki dünneyin Kurtarıcısı olsun.

15 Kim açık kableder, ani İsus – Allahın Oolu, onda kalêr Allah, o da Allahta kalêr.

16 Biz annadık hem inandık sevgiyi, angısı Allahta var bizim için. Allah – sevgi, da kim yaşêêr sevgidä, o kalêr Allahta, Allah da onda.

17 Sevgi doluluktan oldu bizdä onuştan, ki daava günündä kıyışmamız olsun, zerä bu dünnedä biz yaşêêrız, nicä Hristos yaşêêr.

18 Sevgidä yok korku. Doluluktan sevgi koolêêr korkuyu, zerä korkuda var cezalanmak. Korkan adamda yok doluluktan sevgi.

19 Biz severiz /Onu/, zerä O bizi öncä sevdi.

20 Kim deer: «Bän severim Allahı», ama kendi kardaşından azetmeer, o bir yalancı, zerä kim sevmeer kardaşını, angısını görer, nesoy var nicä sevsin Allahı, angısını görmeer?

21 Bizdä var bölä sınırlamak Allahtan: kim sever Allahı, sevsin kendi kardaşını da.

İnan Allahın Ooluna

5 Herkezi, kim inanêr, ani İsus – Hristos, Allahtan duulmuş, hem herkezi, kim sever Bobayı, sever Onu, Angısı Ondan duulmuş.

2 Bununnan annêêrız, ani severiz Allahın uşaklarını, açan severiz Allahı, da tamannêêrız Onun sımarlamaklarını.

3 Zerä budur Allahı sevmäk: tamannayalım Onun sımarlamaklarını. Onun sımarlamakları diil aar.

4 Zerä kim duulmuş Allahtan, o bu dünneyi enseer. Ne enseer bu dünneyi, bu bizim inanımız.

5 Kim enseer dünneyi, eer diilseydi o, kim inanêr, ani İsus – Allahın Oolu?

6 İsus Hristos Odur, Angısı geldi suylan hem kannan*, diil salt suylan, ama suylan hem kannan. Duh şaatlık eder bunun için, zerä Duh var aslılık.

7 Zerä üç şaat var /göktä: Boba, Söz hem Ayoz Duh. Bunnar üçü birdir. Hem üç şaat erdä var/.

8 Duh, su hem kan. Bunnar üçü dä hep bir şaatlık ederdär.

9 Eer kabledärseydik insan şaatlığını, Allahın şaatlı taa üstündür, zerä Allahın şaatlı budur, ani şaatlık etti Kendi Oolu için.

10 Kim inanêr Allahın Ooluna, onda var Allahın şaatlı. Kim inanmêêr Allahı, Allahı yalancı yapêr, zerä inanmêêr Allahın şaatlığını, ani Allah şaatlık etti Kendi Oolu için.

11 Şaatlık budur: Allah baışladı bizä diveç yaşamak, da bu yaşamak var Onun Oolunda.

12 Kimdä var Allahın Oolu, onda var yaşamak; kimdä yok Allahın Oolu, onda yok yaşamak.

Diveç yaşamak

13 Bunnarı yazdım sizä, kim inanêr Allahın Oolunun adına, ki biläsiniz, ani sizdä var diveç yaşamak.

14 Tä ne kıyışmamız var Onun önündä, ani ne dä isteyecez Onun istemesinä görä, O işider bizi.

15 Çünkü bileriz, ani ne Ondan isteeriz, O bizi işider, bilelim bunu da, ani ne isteeriz Ondan, kabledecez.

16 Eer birkimsey görärseydi kardeşini, ani yapêr bir günah, ani ölmä götürmeer, onun için dua etsin, da Allah yaşamak ona verecek. Bu olêr onnar için, ani ölmä götürmeyän günah yapêr. Var günah, ani ölmä götürer, bunun için demeerim, dua etsin.

17 Hertürlü kötülük günahdır, salt ki hepsi günahlar ölmä götürmeer.

18 Biz bileriz, ani kim duulmuş Allahtan, o günah yapmêêr. Kim duulmuş Allahtan, kendini koruyêr, da kötü olan ona dokunamêêr.

19 Bileriz, ani biz Allahtanız, ama bütün dünnä kötü olanın zaplında.

20 Da bileriz, ani Allahın Oolu geldi, ki akıl bizä versin, tanıyalım Hakına Olanı. Biz bulunêrız Hakına Olanda, Onun Oolunda, İsus Hristozda. Budur – hakına Allah hem diveç yaşamak.

21 Uşacıklarım! Korunun idollarından. /Amin./

* 5:6 İsus Hristos suylan vaatiz olarak izmetçiliinä baışladı hem stavrozda kanını akıdarak insanı kurtardı.

İOANIN İKİNCİ KİYADI

Selâm

1 Bân, presviter, selâm yollêêrım Allahtan seçilmiş çorbacıykaya hem onun uşaklarına, angılarını bân hakına severim. Diil salt bân, ama hepsi, kim tanıdı aslılı.

²Zerä aslılık bizdä yaşêêr hem herzaman bizimnän olacek.

³Bizimnän olacek iivergi, acıyanık, usluluk Allah Bobadan hem Saabi İsus Hristozdan, Bobanın Oolundan, aslılıkta hem sevgidä.

Aslılık hem sevgi

⁴Bân pek sevindim, ani buldum kimisini senin uşaklarından aslılık yolunda gezeräk, nicä Bobadan sımarlamak kablettik.

⁵Şindi yalvarêrım, çorbacıyka, – diil ani yazêrım sana bir eni sımarlamak, ama onu, ne baştan kablettik, – sevelim biri-birimizi.

⁶Budur sevgi, ki biz Onun sımarlamaklarına görä yaşayalım. Hem

budur sımarlamak, nicä baştan işitiniz, ani sevgi yolunda gezelim.

⁷Zerä çok aldadıcı peydalandı bu dünnedä, angıları kabletmeelär, ani İsus Hristos güüdeylän geldi. Bölä adamnar – aldadıcı hem antihrist.

⁸Esap alın kendiniz, ki kaybetmeyäsiniz onu, neçin savaştınız, ama edenäsiniz bir bütün baaşış.

⁹Kim sırayı basêr da tutunmêêr İsusun üüretmesindän, onda yok Allah. Kim tutunêr /Hristozun/ üüretmesindän, onda var hem Boba, hem Ool.

¹⁰Kim geler sizä da getirmeer bu üüretmeyi, onu evinizä kabletmeyin hem selämnämeyin.

¹¹Zerä kim selämneer onu, pay alêr onun kötü işlerindä.

¹²Çok işlär için isteerim yazmaa sizä, ama istämeerim kiyatta çernilaylan yazılı olsun. Umutlanêrım geleyim sizä da lafedeyim üz-be-üz, ki doluluktan sevinmeliimiz olsun.

¹³Selämneerlär seni senin seçilmiş kızkardaşının uşakları. /Amin./

İOANIN ÜÇÜNCÜ KİYADI

Seläm

1 Bän, presviter, seläm yollêêrim sevgili Gaya, angısını bän hakına severim.

2 Sevgili kardaşım! Dua ederim, ki saa olasın, hem hepsi işlerin ii gitsin, nicä senin canın da ii gider.

3 Zerä bän pek sevindim, açan geldi kardaşlar da şaatlık ettilär, ani sän aslılık yaşêêrsın hem aslılık yolunda gezersin.

4 Benim için yok taa büyük sevinmäk, nekadar işideyim, ani uşaklarım aslılık yolunda gezerlär.

Nasaatlar

5 Sevgili kardaşım! Sän ii iş yapêrsın, açan yardım edersin kardaşlara, makar ki onnar – yabancı.

6 Onnar şaatlık ettilär klisenin önündä senin sevgin için. Sän ii yapacan, eer onnarı yola yollarsan, nicä düşer Allahın önündä.

7 Zerä onnar yola yollandılar Hris-tozun adı için, almayarak bir dä yar-dım inansızlardan.

8 Onuştan bölä insannarı läüzüm kabledelim, ki barabar işleyelim aslılık için.

9 Bän yazdım kliseyä, ama Diotref, ani sever öncü olmaa, kabletmeer bizi.

10 Onuştan, açan gelecäm, onun aklına getirecäm, ne o yapêr, zerä kötü laflarlan bizi karalêêr, hem diil sade bunu yapsın, ama kabletmeer kardaşları hem dä köstek koyêr onnara, kim isteer kabletsin, hem onnarı klisedän koolêêr.

11 Sevgili kardaşım, benzämä kö-tülää, ama iilää. Kim yapêr iilik, o Allahtan. Kim yapêr kötülük, o görmedi Allahı.

12 Dimitri için hepsi ii şaatlık eder, da hakına o ölä dä yaşêêr. Biz dä onun için şaatlık ederiz, da bilerseniz, ani bizim lafımız dooru.

13 Çok işlär için isteerim yazmaa, ama istämeerim çernilaylan hem saazlan sizä yazayım.

14 Umutlanêrim, tezdä görüşeyim seninnän da lafedeyim üz-be-üz.

15 Selemet sana. Seläm yollêêr sana dostlar. Adınca seläm sölä hepsi dostlara. /Amin./

İUDANIN KİYADI

Seläm

1 Bän, İuda, İsus Hristozun çıraa, İakovun kardaşı, seläm yollêêrım sizä, çaarılmışlara, ani Allah Bobadan sevilmiş* hem İsus Hristozdan korunmuş.

²Acıyannık, selemet hem sevgi sizdä zeedelensin.

Yalançı üüredicilär

³Sevgili kardaşlar! Makar ki çok havezdim yazmaa sizä bizim cümlä kurtulmamız için, läázım oldu yazayım bir nasaat çalışkan olasınız inan için, ani Allahın ayoz halkına verildi bir sıra herzamana.

⁴Zerä aranıza sıyındı kimi adamnar, angılar eveldän ceza için sıralanmış, allahsızlar, ani Allahın hayırını çevirerlär terbeesizlää da atılêrlar bizim biricik Çorbacımızdan, Saabimizdän, İsus Hristozdan.

⁵Makar ki bunu bilersiniz, bän isterim aklınıza getireyim, ani Saabi Kendi halkını Mısırdan kurtardıktan sora, inansızları telef etti.

⁶Angilleri, ani korumadılar kendi zaabitliklerini da braktılar yaşamak erlerini, Saabi tutêr onnarı karanıkta çözülmöz sincirlerinnän büük daava günü için.

⁷Sodom, Gomorra hem dolay kasabalar da bu angillär gibi orospulaa verildilər sapıklık** ettilär. Bu be-

terä diveç ateşlän cezalanmış oldular, ki kalanına da azar olsun.

⁸Buna bakmayarak, bu adamnar da hep ölä çekili kendi düşlerindän, mındarlêêrlar güüdelerini, saymêêrlar Saabinin zaabitliini hem kötüleerlär metin olannarı.

⁹Ama arhangil Mihail da, açan, çekişip, denkleşti diavollan Moiseyin ölüsü için, kıyışmadı kötü laflarlan onu kabaatlandırsın, salt dedi: «Saabi seni azarlasın».

¹⁰Bunnar sa kötüleerlär, neyi anamêêrlar, hem o, ne tabeetgä bilerlär akılsız hayvannar gibi, bu onnarı kaybeder.

¹¹Vay onnara, zerä giderlär Kainın yolundan, kazanç için çabuk aldanêrlar, nicä Valaam da Korey gibi kalkınmakta kaybelerlär.

¹²Böleleri kara lekä olêrlar sizin sevgi sofralarınızda. Sizinnän barabar konuşêrlar, korkusuz kendilerini besleerlär. Onnar, susuz bulutlar gibi, lüzgerdän esili. Onnar, nicä güzün fidannar, iki kerä ölmüş – meyvasız hem köktän çıkarılmış.

¹³Nicä titsi deniz dalgaları köpürerlär, onnar da ayıp yaptıklarını dolaya saurêrlar. Onnar sersem yıldızlar gibi, angılarını diveç zından karanı bekler.

¹⁴Onnar için prorokluk etti Enoh, ani Adamdan edinci evlat boyu, deyip: «Tä, Saabi geler binnän ayozlarinnan barabar,

* 1:1 Sevilmiş: kimi tekstlerdä «ayozlanmış». ** 1:7 Sapıklık – tersinä orospuluk.

¹⁵ki daava yapsın hepsinâ hem onnarın aralarından onnara, kim allahsız, hepsini kabaatlı bulsun hepsi allahsız işlər için, ani yaptılar allahsız yaşamalarında, hem bütün keskin laflar için, ani Ona karşı lafettilər allahsız günahkerlər».

¹⁶Bu mırılıcılar her zaman aalaşêrlar da yaşêêrlar kendi beendiklerinä görâ. Aazları şişkin laflar söyleer. Kendi kazançları için başkalarına yaltıklanêrlar.

Bitki nasaatlar

¹⁷Ama siz, sevgili kardaşlar, aklınıza getirin o sözleri, ne ilerdän söyledilər bizim Saabi İsus Hristozun apostolları.

¹⁸Onnar sizâ dedilär, ani bitki vakıta olacek gülücülär, angıları kendi allahsız hamellerinä görâ yaşayaceklar.

¹⁹Bunnar insanı bölerlär, kendi tabeetlerine görâ yaşêêrlar, onnarda yok Ayoz Duh.

²⁰Ama siz, sevgili kardaşlar, kendinizi kaavileyin en ayoz inanınız temelinin üstündä, dua edin Ayoz Duhlan,

²¹kendinizi koruyun Allahın sevgisinde da bekleyin bizim Saabi İsus Hristozun acıyannını, ani sizi götürür diveç yaşamaya.

²²Acıyın kimilerini, ani ikileerlär.

²³Başkalarını kurtarın, ateştän çıkarıp. Taa başkalarını korkuylan acıyın, iirenip artık gölmeendän dä, ani günahlı güüdedän ulaşık.

²⁴Ona, Kim var nasıl sizi düşmektän korusun da Kendi metinnin önünä kusursuz büyük sevinmäklär çıkarısın,

²⁵Salt biricik /aarif/ Allaha, Ani kurtardı bizi Saabimiz İsus Hristozun aracılınnan, metinnik hem üüseklik, kuvet hem zaabitlik olsun her vakıttan öncä, şindi hem diveçtän divecä. Amin.

PAVLİNİN KİYADI ROMALILARA

Seläm

1 Bän, Pavli, İsus Hristozun çır-
raa, çaarılmış apostol olmaa, se-
çilmiş Allahın İi Haberini annat-
maa, seläm yollêêrım.

²Allah öncä adadı bu İi Haberi
prorokların aazınnan Ayoz Yazılarda.

³Bu İi Haber – Kendi Oolu, Saa-
bimiz İsus Hristos için, ani tencesi-
nä duudu Davidin senselesindän,

⁴ama Kendi ayoz duhunnan, ku-
vetlän belli oldu, ani O Allahın Oolu,
zerä ölümdän dirildi.

⁵Ondan biz kablettik iivergi, apos-
tol olalım Onun adınnan, ki Ona
inansınнар hem seslesinnär hepsi mil-
letlerdän insannar,

⁶angıların arasında siz dä bulu-
nêrsınız, ani çaarıldınız İsus Hris-
tozdan.

⁷Hepsinizä, Romada olannara, se-
vilmiş Allahtan, çaarılmış ayoz ol-
maa – iivergi hem usluluk sizä bi-
zim Boba Allahtan hem Saabi İsus
Hristozdan!

*Pavli isteer gelsin
Roma kasabasına*

⁸Hepsindän öncä şükür ederim
benim Allahıma İsus Hristos adın-
nan hepsiniz için, zerä haber sizin
inan için daalêr bütün dünnedä.

⁹Bana şaattır Allah, Angısına iz-
met ederim bütün üräämnän*, anna-
darak İi Haberi Onun Oolu için, ani

sizi durmamayca, herzaman anêrım
benim dualarımda.

¹⁰Yalvarêrım, ki Allahın istediı
olursa, bitkidä olsun kolaylım, ge-
leyim sizä.

¹¹Zerä pek isteerim göreyim sizi
hem sizinnän paylaşayım bir baaşış
Duhtan sizin kaavilenmeniz için,

¹²doorusu, ki bän aranızdaykan,
havezlenelim biri-birimizin inanın-
nan – sizin inanızlan bän, benim ina-
nınnan da siz.

¹³İstämeerim, kardaşlar, ki bilgi-
siz kalasınız. Çok sıra neetlendim
geleyim sizä, ama şındiyä kadar
kösteklär bana karşı çıktı. İsteerim
sizdä dä faydalı bir iş yapayım, nicä
başka milletlerdä.

¹⁴Bän borçluyum urumnara hem
varvarlara**, bilgiçlerä hem bilgi-
sizlerä.

¹⁵Tä neçin bän ölä büyük çalışmak-
lan nasaat ederim İi Haberi sizä dä,
ani yaşêêrsınız Roma kasabasında.

Dooruluk inannan

¹⁶Zerä bän utanmêêrım /Hristo-
zun/ İi Haberindän. O bir kuvet
Allahtan, ki kurtarsın hepsini, kim
inanêr, ilkin iudeyleri, sora urum-
narı da.

¹⁷Zerä İi Haberdä açılêr, nicä Al-
lah insannarı dooru sayêr. Dooru sa-
yılmak baştan bitkiyä kadar inannan
olêr, nicä dä yazılı: «Dooru olan
inannan yaşayacak».

* 1:9 Bütün üräämnän – urumca «duhumnan». ** 1:14 Varvarlar – urum olmayannar.

Hepsi günahker

¹⁸Zerä göktän Allahın üfkesi açılêr insannarın herbir allahsızlıına hem haksızlıına, angıları kendi kötülüklerinnän aslılı bastırêrlar.

¹⁹Çünkü ne var nicä Allah için bilmää, onnara açık, zerä Kendi Allah onnara açtı.

²⁰Allahın görümsüzlüü – Onun sonsuz kuvedi hem allahlı – açık görüner dünneyin kurulmasından, zerä bunnar açılêr Onun yaradılmış işlerindän. Ölä ki, onnar cuvapsız kalır.

²¹Onnar Allahı tanıyêrlar, ama nicä düşer, metinnämedilêr hem şükür etmedilêr Onu, verildilêr boş düşünmeklerä, da onun için onnarın annamaz üreklerinä karannık bastı.

²²Sayarak kendilerini aarif, akılsız oldular.

²³Ölümsüz Allahı metinlemek erinä idollara döndülêr, angıları benzeerlêr ölümnü insannara, kuşlara, dört bacaklı hayvannara hem sürünennerä.

²⁴Onuştan Allah onnarı braktı, üreklerinin havezlerinnän mindarlansınnar, ki biri-birilerin güüdelelerini aşaalatsınnar.

²⁵Onnar Allahın aslılıını yalana diiştirdilêr. Yaradıcının erinä yaradılmış işlerä izmet ettilêr hem baş iilttilêr. Allaha metinnik divecä kadar! Amin.

²⁶Bu betereä Allah braktı onnarı kendi ayıp havezlerinä. Onnarın karıları, sırasınca birleşmek erinä, diil dooru istediklerinä verildilêr.

²⁷Hep ölä erkeklêr, brakıp sırasınca birleşmää karıylan, biri-birinä tutuştular. Erkeklêr erkeklêrlän ayıp-

lık yaptılar hem kendi güüdelelinä cezayı kablettilêr, ne düşer onnarın şaşırıklı için.

²⁸Çünkü Allahı tanımakta fayda görmedilêr, Allah onnarı faydasız fikirlerinä braktı, yapsınnar, ne diil lääzim.

²⁹Ölä ki, onnar doldular hertürlü kötülük-län, /orospuluklan,/ fenalık-lan, tamahlıklan, kinniklän. Doldular kıskançlıklan, öldürmêklän, kavgaylan, yalannarlan, kötü neetlêrlän.

³⁰Onnar fitleyici, maanacı, Allahı sevmeyän, kalın üz-lü, hodul, kabarık, kötü yapıcı, anayi-bobayı seslämeyici,

³¹annamayan, lafını tutmayan, sevgisiz, /uzlaşmayan,/ acıyansız insannardır.

³²Onnar bilerlêr Allahın dooru kararını, ani bölä yapannar lääzım kayıp olsunnar. Ama onnar diil sade kendileri yapsınnar, ama başka yapannarı da metederlêr.

Allahın dooru daavası

2 Ölä ki, sana yok afetmek, bey adam, kim dä sän olsan, eer maana bularsaydın. Zerä, başkasına maana bulurkan, kendi-kendini kabaatlandırêrsın, zerä sän, ani maana bulêrsın, kendin dä hep onu yapêrsın.

²Biz bileriz, ki bölä yapannara Allah dooru daava keser.

³Bey adam, sän, ani bölä yapannara maana bulêrsın, ama kendin dä hep ölä yapêrsın, sanêrsın Allahın daavasından kurtulabilecän mi?

⁴Osa paya koymêersın Allahın cömert iiliklerini, saburluunu hem çok dayanmasını? Bilmeersin, ani Allah iiliklerini uzadêr, ki seni günahlarından Kendisinä döndürsün?

⁵ Ama sän inatlaşêrsın da günahlarından dönmää istämeersın, onuştan Allahın cezasını o üfkeli daava günü için toplêêrsın. Ozaman Allahın dooru kararı görünecek.

⁶ O herkezinä kendi yaptıklarına görä ödeyecek.

⁷ Onnara, kim, dayma iilik yaparak, metinnik, ikram hem ölümsüzlük aarêêr, diveç yaşamak verecek.

⁸ Ama kim kendini sever, aslılı seslämeer hem haksızlaa veriler, onnara üfkesini gösterecek hem bela verecek.

⁹ Hepsi, kim kötülük yapêr, öncä iudeylerin, sora urumnarın üstünä zeet hem sıkıntı gelär.

¹⁰ Buna karşı, hepsinä, kim iilik yapêr, öncä iudeylerä, sora urumnara, metinnik, ikram hem usluluk olacek.

¹¹ Zerä Allah kimseyä pay tutmaz.

¹² Kim, AyoZ Zakonu bilmeyerek, günah yapêr, onnar, Zakona bakmayarak, telef olaceklar. Ama kim, Zakonu bileräk, günah yapêr, onnara Zakona görä dä daava olacek.

¹³ Zerä diil Zakonu işidennär Allahın önündä dooru, ama Zakonu tamannayannar dooru sayılacak.

¹⁴ Zerä o milletlär, kimdä yok AyoZ Zakon, duygularından Zakona görä yaşadıkça, onnar gösterirlär, ne läözüm hem diil läözüm yapılısın, makar ki Zakonu bilmeerlär.

¹⁵ Bununnan göstererlär, ani ne Zakon isteer, onnarın üreklerindä yazılı. Onnarın içyandan duyguları bunu dooruklêêr, fikirleri onnarı ya kabaatlandırêr, ya da dooru çıkarêr

¹⁶ O gün, açan İi Haberä görä, angısını bän nasaat ederim, Allah daava yapacak İsus Hristozlan insanınarın saklı işlerinä.

Iudeylär hem AyoZ Zakon

¹⁷ Sän, ani kendini iudey sayêrsın, umutlanıp AyoZ Zakona, Allahlan üünersin,

¹⁸ bilersin Onun istediini hem, Zakondan üüenmiş, annêêrsın, ne taa ii,

¹⁹ inanêrsın, ani köörları gezdirebilirsin, karannıkta olannara aydınlık olabilirsin,

²⁰ akılsızları yola getiräbilirsin hem uşakları üüredäbilirsin, zerä Zakonnan etiştin bilginin hem aslılın tamannına.

²¹ Öleysä, nesoy sän, başkasını üüederäk, kendini üüretmeersin? Nasaat ederäk: «çalmayasıñ», kendin çalêrsın?

²² «Orospuluk yapma» söyleyerek, kendin yapêrsın? İdollardan azetmeyeräk, kendin ayoZ binaları soyêrsın?

²³ AyoZ Zakonnan üünersin, ama Allahı aşaalêêrsın, zerä Zakonu basêrsın?

²⁴ Nicä var yazılı: «Sizin beterinizä Allahın adı milletlär arasında kötülenêr».

²⁵ Eer AyoZ Zakonu tamannar saydın, elbetki kesikliin faydası var, ama eer Zakonu basarsaydın, kesiklik olêr, nicä dä kesiksizlik.

²⁶ Onuştan, eer kesiksiz adam Zakonun sımarmaklarını tamannar sa, sayılmayacak mı o nicä kesikli?

²⁷ Kim güüdeycesinä kesiksiz, ama Zakonu tamannêêr, kabaatlandırma-yacak mı seni, kimdä var AyoZ Yazılar hem kesiklik, ama basêrsın Zakonu?

²⁸ O diil iudey, kim dışandan ölä sade, hem o diil kesiklik, ne güüedä nişannı sade.

²⁹Ama hakına iudey o, kim iç-yandan ölä, hem hakına kesikli o, ani duhça ürektä kesikli, ama diil sade kiyat üstündä. Hakına iudey odur, kim diil insandan, ama Kendindän Allahtan metinni.

Adamın borcu Allahın önündä

3 Ölä ki, iudeylerdä ne üstünnük var? Ne fayda kesikliktä?

²Her taraftan çok fayda var. İlkin, iudeylerin elinä Allahın sözleri verildi.

³Ne deyecez, eer onnardan kimisi inançsız olduysa, onnarın inançsızlıı var mı nicä yok etsin Allahın inançlımı?

⁴Olmaz! Eer hepsi insannar yalancı da olsa, Allah dooru kalêr, nicä yazılı: «Sözündä dooru çıkêrsın hem daavada daavayı kazanêrsın».

⁵Eer bizim haksızlık taa açık Allahın dooruluunu yaparsaydı, ne deyecez? Allah dooru yapmêêr mı, açan bizi cezalêêr? Düşünerim adamcasına.

⁶Olmaz! Ölä olursa, nicä Allah bu dünneyi daava edäbilir?

⁷Eer Allahın aslılı benim yalanımnan Onun metinniini taa ii açarsaydı, ozaman neçin bän günahker gibi daava olayım?

⁸Neçin demeyelim «Kötülük yapalım, ki bundan iilik çıksın»? Kimisi bizi kötüleer hem söleer, ani biz ölä deeriz. Onnar, nicä düşer, daavalı olaceklar.

Hepsi kabaatlı

⁹Öleysä, ne deyecez? Biz iudeylär taa üstünüz başka milletlerdän mi? Elbetki diiliz. Zerä biz öncä gösterdik, ki hepsi – iudeylär dä, urumnar da – günahın zapında.

¹⁰Nicä yazılı: «Dooru kimsey yok, bir kişi bilä yoktur.

¹¹Annayan kimsey yok, Allahı aarayan kimsey yok.

¹²Hepsi yoldan saptılar, hepsi faydasız oldular. İilik yapan yok, bir kişi bilä yoktur».

¹³«Aazları – açık mezardır, dille-ri yalan söleer». «Dudaklarının altında yılan zihiri var».

¹⁴«Aazları betvaylan hem acı laflarlan dolu».

¹⁵«Ayakları kan dökmeä alatlêêr,

¹⁶kayıplık hem zeet yollarında.

¹⁷Selemet yolunu onnar bilmeerlär».

¹⁸«Aklılarına Allahtan korku gelmeer».

¹⁹Ama biz bileriz, ne söleer AyoZ Zakonda, söleer onnara, kim Zakonun zapında, ölä ki herbir aaz kapansın, da bütün dünnä Allahın önündä kabaatlı kalsın.

²⁰Zerä Zakonu tamannamaklan Allahın önündä kimsey dooru çık-mayacek, zerä Zakondan belli olêr, ani insan günahker.

Dooruluk salt inannan

²¹Şindi açıldı, ani Allah, bakma-yarak Zakona, insanı dooru sayêr. Bunun için Zakon hem proroklar şaatlık ettilär.

²²Allah hepsini inancıları dooru sayêr inannarınnan İisus Hristoza. Çünkü ayırmak yoktur.

²³Hepsi günaha düştülär, Allahın metinniinä etişämedilär.

²⁴Hepsi ödeksiz dooru sayılêrlar Allahın iivergisinnän, zerä onnarı İisus Hristos kurtardı.

²⁵Allah Hristozu kurban yaptı, ani inannan kabledilir, ki günahlar Onun kanınnan afedilsin. Bununnan

Allah gösterdi, nicä insanı dooru sayêr, zerä öncä yapılmış günahları cezasız braktı.

²⁶Allah dayandı, o beterä, ki göstersin, nicä dooru sayêr büünkü vaktta insanı. Butürlü O hem Kendi dooruluunu koruyêr, hem hepsini dooru sayêr, kim İisusa inanêr.

²⁷Şindi bizä ne kaldı, üünelim? Yok neylän üünelim. Bunun sebebi nedir? Zakonu tamannamaklan mı dooru sayılêrız? Diil, ama salt inannan.

²⁸Zerä biz inanêrız, ani insan dooru sayılêr inannan, ama diil Zakonu tamannamaklan.

²⁹Allah ne, salt iudeylerin Allahı mı, diil mi başka milletlerin dä? Elbetki, başka milletlerin dä.

³⁰Çünkü Allah birdir, Angısı kesikli olannarı da, kesiksiz olannarı da inannan dooru sayêr.

³¹Öleysä, ne, inannan AyoZ Zakonu kuvetsiz mi yapêrız? Olmaz! Ama inannan Zakonu kaavileeriz.

Avraamin inanı bizä örneK

4 Ne deyecez bizim güüdeycesinä dedemizin Avraamin durumu için?

²Eer Avraam dooru sayılardı kendi işlerinnän, ozaman vardır neylän üünsün insanın, ama diil Allahın önündä.

³Zerä AyoZ Yazı ne deer? «Avraam inandı Allahı, da bu ona dooruluk sayıldı».

⁴Kim işleer, ödeeni saymaz baası, ama sayêr hak.

⁵Kim kendi işlerinä umutlanmêêr, ama inanêr Ona, Kim allahsız dooru sayêr, inannan ona dooruluk sayılêr.

⁶David dä mutlu sayêr onu, kimi Allah, bakmayarak yaptıklarına, dooru sayêr. O dedi:

⁷«Odur mutlu, kimin zakonsuzluu afedildi hem günahları örtüldü!

⁸Ne mutludur o adam, kimin günahlarını Allah esaba koymayacak!»

⁹Bu mutluluk sade kesikli olanlar için mi osa kesiksiz olannar için dä mi? Biz deeriz: «Avraam kendi inannan dooru sayıldı».

¹⁰Nezaman dooru sayıldı? Kesikliktän öncä mi osa kesikliktän sora mı? Diil kesikliktän sora, ama kesikliktän öncä.

¹¹Kesiklik nişanını kabletti nicä dooruluk mühürü. Dooruluu inannan edendi, taa kesikli olmadıynan. Ölä ki, o oldu hepsi kesiksiz inancılarının bobası, ki onnar da dooru sayılısınar deyni.

¹²Hem kesikli olannarın da bobası oldu, kim diil sade kesikli, ama bobamızın Avraamin izlerindän gidêrlär, angısı inanardı, taa kesikli olmadaan.

Inannan adamak edeniler

¹³Zerä Zakonnan verilmedi adamak Avraama hem onun uşaklarına, ki dünneyi elä alsınnar, ama dooruluklan, ani edeniler inannan.

¹⁴Eer mirasçılık olaydı salt onnara, kim Zakonu tutêr, ozaman inan boşuna kalaceydı, adamak da faydasız olaceydı.

¹⁵Zerä Zakon Allahın üfkesini getirer, ama neredä yok zakon, orada yok zakon basması da.

¹⁶Onuştan adamak inana görä edenilir, ki Allahın iivergisindän tutunsun da butürlü kaavilensin Avraamin hepsi uşaklarına, diil sade onnara, kim Zakonu tutêr, ama hepsinä dä, kim inanêr Avraam gibi, angısı hepsimizin bobası.

¹⁷Nicä var yazılı: «Seni, boba olası çok milletlerä, yaptım». O Allahın önündä, Kimi inandı, hepsimizä boba oldu. Allah Odur, Kim dirilder ölüleri hem varlaa çaarêr onnarı, ne yok.

¹⁸Umut yokkan, Avraam umutlandı hem inandı. Butürlü oldu çok milletlerin bobası, nicä Allah ona adamıştı: «Senin senselän okadar çok olacek, yıldızlar gibi».

¹⁹Çünkü onun inanı yufkalanmadı, o bakmadı ölü gibi güüdesinä, ani yakın üz yaşındaydı, hem Sarraanın uşaksızlığına.

²⁰O Allahın adamasında ikilämedi hem inansız olmadı, ama inanı kaavilendi da Allahı metinledi.

²¹Bütün ürektän inandı, ani Allah ne adadı, hepsini tamannayabilir.

²²Onuştan o inanınnan dooru sayıldı.

²³Diil salt Avraam için yazılı, ani «ona dooruluk sayıldı»,

²⁴ama bizim için dä, ani dooru sayılacetz, zerä inanêriz Ona, Kim diriltti Saabimizi İsusu ölüdän.

²⁵İsus bizim günahlarımız için ölümä verildi hem bizim dooru sayılmamız için dirildildi.

İnanın faydası

S Şindi inannan dooru sayılmış, biz Allahlan usluluk edendik. Bunu yaptı Saabimiz İsus Hristos,

²ani bizä yol açtı, edenelim bu iivergiyi, angısınnan yaşêêriz hem üüneriz umutlan, pay alalım Allahın metinniindä.

³Diil sade bununnan, ama zeetlärän dä üüneriz, bileräk, ani zeetlär dayanmak verer,

⁴dayanmak denenmeyi düzer, hem denenmäk umut verer.

⁵Umut da utandırmêêr, zerä Allahın sevgiliü bizim üreklerimizä döküldü Ayoz Duhlan, Angısı bizä verildi.

⁶Zerä biz kuvetsizkän, Hristos uygun vakıtta allahsızlar için öldü.

⁷Zor bulunur, ki birisi ölsün bir dooru adam için, beki dä bir ii adam için birkimsey kıyışar ölmää.

⁸Ama Allah bununnan bizä Kendi sevgiliini gösterdi, ani biz günahkerkän, Hristos bizim için öldü.

⁹Nekadar taa çok şindi, nezaman Onun kanınnan dooru sayıldık, Allahın üfkesindän Onun yardımınnan kurtulacetz.

¹⁰Zerä biz, ani Allahın duşmannarıydık, Onunnan barıştık, çünkü Onun Oolu öldü bizim için. Öleysä, biz, barışmış olarak, nekadar taa kolay kurtulacetz Onun yaşamasınnan.

¹¹Diil sade bu, ama biz Allahlan da üüneriz, çünkü Saabimiz İsus Hristos şindi bizi Allahlan barıştırdı.

Ölüm hem yaşamak

¹²Nicä bir adamnan günah bu dünneyä girdi, günahlan da ölüm girdi, butürlü ölüm hepsi insana geçti, zerä hepsi günaha düştü.

¹³Ayoz Zakondan öncä dä günah vardı dünnedä, ama günah esaba koulmêêr, açan yok zakon.

¹⁴Hep okadar günah zapladı hepsi insanı Adamdan Moiseyä kadar. Zapladı onnarı, angıları günaha girmedilär Adam gibi, angısı örnek oldu gelecek vakıtlar için.

¹⁵Ama Allahın baaşışığı diil nicä Adamın günahı. Zerä nicä bir adamın günahı beterinä çoyu öldü, okadar taa çok Allahın iivergisi hem baaşışığı bir Adamın – İsus Hristozun – iivergisiinnän taşkınnıktan çoyuna veriler.

¹⁶Bu baaşış benzemâz ona, ne oldu bir adamın günahından sora. Zerä bir adam, günah yaptıktan sora kabaatlı bulundu. Ama baaşış, ani çok günahlardan sora verilir, insanı dooru sayêr.

¹⁷Nicä bir adamın günahınnan ölüm padişah gibi zaplık aldı bir adam beterinä, okadar taa çok onnar, kim alêr Allahın bol iivergisini hem dooruluk baaşışımı, bir Adamnan – İsus Hristozlan – yaşamak bulacaklar hem padişahlık edecekler.

¹⁸Ölä ki, nicä bir adamın günahınnan hepsi kabaatlı sayıldı, hep ölä bir Adamın dooru yaptınnan hepsi dooruluk hem yaşamak bulur.

¹⁹Zerä, nicä bir adamın seslemezliinnän çoyu kabaatlı sayıldı, hep ölä bir adamın seslemesinnän çoyu dooru sayılacak.

²⁰Ayoz Zakon sora verildi, ki kabaatlar zeedelensin, ama neredä günah çoklaştı, orada Allahın iivergisi taa çok zeedelendi,

²¹ki nicä günah ölümdän zaplık aldı, hep ölä Allahın iivergisi da insanı dooru saymasından zaplık alsın hem diveç yaşamak getirsin Saabimiz İsus Hristozun aracılınnan.

Ölü günah için, diri Allah için

6 Ne deyecez, günahta mı kalalım, ki Allahın iivergisi zeedelensin?

²Olmaz! Biz günah için öldük, nesoy yaşayabiliriz günahta?

³Bilmeersiniz mi, ani hepsimiz, kim vaatiz oldu İsus Hristozda, vaatiz olduk Onun ölümünä?

⁴Biz vaatiz olmaklan ölüme gömüldük Onunnan barabar, ki nicä Hristos Bobanın metinniinnän ölü-

dän dirildi, hep ölä biz dä bir eni ömürdä yaşayalım.

⁵Çünkü, Onun gibi öleräk, Onunnan birleştik, hep ölä, Onun gibi dirileräk, Onunnan birleşecez.

⁶Bunu bileriz, ani bizim eski adam Onunnan bilä stavroza gerildi, ki güüdemizin günahkerlii kuvetsiz kalsın, da biz şindän sora günaha çırak olmayalım.

⁷Kim öldü, o günahdan kurtuldu.

⁸Eer Hristozlan bilä öldüseydik, ozaman inanêriz, ani Onunnan bilä dä yaşayacez.

⁹Bileriz, ani Hristos ölüdän dirildi da şindän sora ölmeyecek. Ölümün şindän sora Onun üstünä yok kuvedi.

¹⁰Zerä O öldüynän, öldü günah için bir sıra herzaman için, ama şindi yaşêr, hem Onun yaşaması Allah için.

¹¹Siz dä sayın kendinizi ölü günah için, ama diri Allah için /Saabimizdä,/ İsus Hristozda.

¹²Onuştan günah zaplık etmesin sizin ölümnü güüdenizdä, da kayıl olmayın güüdenin hamellerinnän.

¹³Sizin güüdenizin eklerini günah zaplına vermeyin, ki kullanasınız onnarı kötülük için. Allahın elinä verilin, nicä onnar, kim ölüdän dirildi. Güüdenizin eklerini Allaha verin, ki kullanasınız onnarı dooruluk için.

¹⁴Günah sizä çorbacılık etmesin, zerä siz zaplı diilsiniz Ayoz Zakonnan, ama Allahın iivergisinnän.

Allahın iivergisi hem günah

¹⁵Şindi ne deyecez? Çünkü zaplı diiliz Zakonnan, ama Allahın iivergisinnän, günah mı yapalım? Olmaz!

¹⁶Ne, bilmeersiniz mi, ani kimä çırak gibi verilersiniz, ki onu sesleyäsiniz, ona çırak olêrsınız: ya günaha çırak,

ölümä götürän, ya da bir çırak, ani sesleer Allaha da onuştan dooru sayılêr.

¹⁷Şükür Allaha, ani siz çıraktınız günaha, ama bütün ürektän seslediniz üüretmenin özünü, angısına verildiniz.

¹⁸Günahtan boşandınız, doorulaa çırak oldunuz.

¹⁹Lafederim adamcasına, sizin teninizin zayıflıu beterinä. Nicä verdiniz güüdenizin eklerini, çırak olsun mındarlaa hem zakonsuzlaa, ki hertürlü zakonsuzluk yapasınız, hep ölä şindi verin eklerinizi, çırak olsun doorulaa, ki ayoz olasınız.

²⁰Zerä, açan siz günaha çıraktınız, dooruluktan boşanmıştınız.

²¹Ozaman ne faydanız oldu o işlerdän, angılardan şindi utanêrsınız? Butürlü işlerin bitkisi – ölüm.

²²Ama şindi, açan günahtan boşanmışsınız hem Allaha çırak oldunuz, bundan faydanız var: ayozlukta yaşêrsınız, hem bunun sonu – diveç yaşamak.

²³Zerä günahın ödää ölümdür, ama Allahtan baasış – diveç yaşamak Saabimizdä İsus Hristozda.

Zakondan azat

7 Ne, bilmeersiniz mi, kardaşlar – lafederim onnara, kim biler AyoZ Zakonu – Zakonun var kuvedi adamın üstünä okadar vakıt, nekadard adam yaşêêr.

²Sözgeleş: Zakona görä evli karı baalı kocasinnan, nekadard vakıt kocası yaşêêr, ama eer kocası ölürseydi, karı boşanêr steonozluk zakonundan.

³Ama okadar vakıt, nekadard kocası yaşêêr, eer başka bir adamnan yaşarsaydı, orospu sayılêr. Ama eer

kocası ölürseydi, karı Zakondan boşanêr, da ozaman, eer başka adama evlenêrseydi, orospuluk yapmêêr.

⁴Hep ölä siz dä, kardaşlar, çünkü pay alêrsınız Hristozun güüdesindän, öldünüz Zakon için, ki baalanasınız başkasına – Ona, Kim ölüdän dirildi. Bu oldu, ki faydalı olahım Allahın izmetindä.

⁵Zerä, yaşarkan tenimizä görä, günahker havezleri, Zakondan debeşteirilmiş, işlêrdilêr bizim güüdemizin eklerindä, da yaptıklarımızın meyvası ölümdü.

⁶Ama şindi, ölüp, boşandık o zakondan, angısinnan baalıydık, ki izmet edelim Allaha Duhun eniliinnän, diil bukvanın eskiliinnän.

Zakon açıklêêr günahı

⁷Ne deyecez? AyoZ Zakon günahker mi? Olmaz! Buna karşı, o Zakon olmasaydı, biz günahı tanımayaceydık. Sözgeleş, bän bilmeyeydim, nedir tamahlık, eer Zakon demeyeydi: «Tamahlanmayasın».

⁸Ama günah, faydalanarak sımarmaklan, bendä üzä çıkardı hertürlü tamahlık. Zerä neredä yok Zakon, orada günah ölü.

⁹Bän vakıdın birindä diriydim, açan bilmêrdim Zakonu. Ama açan peydalandı sımarmak, günah dirildi, bän dä öldüm.

¹⁰Sımarmak, ani lääızımdı yaşamak versin, beni ölümä götürdü.

¹¹Zerä günah, sımarmaklan faydalanarak, aldattı beni da bununndan öldürdü.

¹²Ölä ki, hiç lafsız, Zakon – ayoZ, sımarmak da ayoZ, dooru hem ii.

¹³Ozaman ii bişey, çıkêr, bana ölüm getirdi? Olmaz! Ama günah,

faidalanarak ii bişeylän, bana ölüm getirärdi, ki simarlamaklan açılısn günah nekadar günahlı.

Günahlan düüşmäk

¹⁴Hakına bileriz, ani Zakon duhça bişey, ama bän tendän bir insanım, satılı günaha çırak gibi.

¹⁵Bilmeerim, ne yapêrim, zerä yapmêêrim, ne isteerim, ama yapêrim onu, nedän azetmeerim.

¹⁶Ne yapêrim, bununnan kayıl diilseydim, bundan görüner, ki kablederim, ani Zakon ii.

¹⁷Bundan tanınêr, ani artık bunu yapmêêrim bän, ama günah yapêr, ani bendä yaşêêr.

¹⁸Bilerim, ani bendä, doorusu, benim tenimdä, yok iilik. Bendä var ii istemeklär, ama yok kuvet, yapayım ne ii.

¹⁹Zerä iilik, ani isteerim yapmaa, yapmêêrim, ama kötülük, ani istämeerim yapmaa, onu yapêrim.

²⁰Çünkü yapêrim, ne istämeerim, bunu yapan artık diil bän, ama günah, ani bendä yaşêêr.

²¹Ölä ki, kendimdä bulêrim bir zakon, ani istärkän iilik yapmaa, kötülük bendä hazır durêr.

²²İçyankı adamdan hoşluk alêrim Allahın Zakonundan.

²³Ama görerim benim güüdemim eklerindä bir başka zakon, ani düüşer zakona karşı, angısını kablederim fikirimnän, hem beni esir eder günah zakonunnan, ani işleer benim güüdemdä.

²⁴Zavallıyım bän! Kim kurtarabilir beni bu güüdedän, ani ölümä götürer?

²⁵Şükür ederim Allaha, Saabimiz İisus Hristos kurtarêr beni. Ölä ki,

bän kendim fikirimnän izmet ederim Allahın Zakonuna, ama tenimnän izmet ederim günah zakonuna.

Yaşamak verän Duh

8 Ölä ki, Allah onnarı şindi daava etmeer, kim yaşêêr İisus Hristozda /– onnarı, kim yaşamêêr tenä görä, ama Duha görä/.

²Zerä duhçasına yaşamak zakonu İisus Hristozda boşandırdı beni o zakondan, ani günaha hem ölümä götürer.

³Ne Zakon yapamadı, çünkü tenän yufkalandı, Allah yaptı. O yolladı Kendi Oolunu, benzär günahker insana, kurban olsun günah için, da daava etti günahı, ani var insan tenindä,

⁴ki dooru işlär, ne Zakon isteer, tamannansın bizdä, angıları yaşamêêr tenä görä, ama Duha görä.

⁵Kim tencesinä yaşêêr, düüşüner, ne ten isteer. Ama kim duhçasına yaşêêr, düüşüner, ne Duh isteer.

⁶Tenin düüşünmekleri ölümä götürer, ama Duhun düüşünmekleri yaşamak hem usluluk verer.

⁷Onnar, ani tenä görä düüşünlär, duşmandır Allaha karşı, zerä Allahın Zakonuna boynu iiltmeelär hem yok da nasıl iiltsinnär.

⁸Kim zaplı tendän, Allaha yok nasıl kendilerini beendirsinnär.

⁹Ama siz tendän zaplı diilsiniz, ama Duhtan, eer Allahın Duhu sizdä yaşarsaydı. Kimdä yok Hristozun Duhu, o diil Onun.

¹⁰Eer Hristos sizdäysedi, güüdeniz ölü, çünkü günah yaptınız, ama duhunuz diri, çünkü dooru sayıldınız.

¹¹Eer Onun Duhu, Kim İisusu ölüdän dirilltti, sizdä yaşarsaydı, ozaman

Kim diriltti Hristozu ölüdän, sizin dä ölümnü güüdelerinizä yaşamak verecek Kendi Duhunnan, ani sizdä yaşêêr.

¹²Ölä ki, kardaşlar, biz diiliz borçlu tenä, ki tenä görä yaşayalım.

¹³Zerä eer yaşarsaydınız tenä görä, öleceğiniz. Ama Duhlan öldürürseydiniz güüdenin kötü yaptıklarını, ozaman yaşayacınız.

¹⁴Zerä hepsi, kim kullanılmış Allahın Duhundan, onnar – Allahın oolları.

¹⁵Zerä siz kabletmediniz çıraklık duhu, ki enidän korkuda olasınız, ama kablettiniz Duhu, Angısı bizi ool yapêr. Biz o Duhlan baarêrız «Avva, Boba!»

¹⁶Bu Duh Kendisi, bizim duhumuzlan birleşip, şaatlık eder, ani biz Allahın uşaklarıyız.

¹⁷Eer Allahın uşaklarıysaydık, ozaman mirasçı da olacez; edenecez Allahın adamaklarını hem hepsini, ne var Hristozda, eer zeetlenêrseydik Onunnan, ki barabar metinnik tä edenelim.

Gelecek metinnik

¹⁸Bän esaplêêrım, ki bizim şindiki zeetlerimiz bişey diil, bakarak o metinnä, ani bizä açılacak.

¹⁹Zerä hepsi, ne yaradılmış, umutlan bekleer, nezaman Allahın oolları açılacak.

²⁰Zerä hepsi, ne yaradılmış, zorlandı, boşunala düşsün, diil kendi istediindän, ama Ondan, Kim zorladı, bu umutlan,

²¹ki hepsi, ne yaradılmış, boşanacak çürüklüktän, angısına çırak oldu, da edenecek Allahın uşaklarının metinni serbestliini.

²²Zerä bileriz, ani hepsi, ne yaradılmış, büünä kadar barabar oflêêr hem zeetlener, nicä duuduran karı.

²³Ama diil sade o yaradılannar, ama biz dä, kimdä var Allahın ilk baaşısı – Ayoz Duh, biz dä oflêêrız hem bekleeriz, bizi ool yapsın hem kurtarsın bizim güüdelerimizi.

²⁴Zerä biz umutlan kurtulduk. Ama eer göreydik, neyâ umutlanêrız, buna umut denmâz. Zerä kim umutlanabilir ona, ne görer?

²⁵Ama eer umutlanarsaydık ona, ne görmeeriz, dayanmaklan onu bekleyäbiliriz.

Allahın sevgilii İsus Hristozda

²⁶Hep ölä Duh ta yardım eder bizä, bizim zayıflıuumızda. Zerä biz bilmeeriz, nicä läözüm dua etmää, ama Duh kendisi bizim için aracılık eder ölä oflamaklarlan, ani laflan hiç anadılmaz.

²⁷O, Kim araştırrêr insan üreeni, biler, ne düşünür Duh, zerä Duh aracılık eder Allahın ayoz halkı için Kendi istediinâ görä.

²⁸Bileriz, ani Duh her halda iilik için işleer onnarlan bilä, kim Allahı sever hem çaarılmış Onun istediinâ görä.

²⁹Zerä kimi Allah öncä tanıdı, onnarı kararladı, benzär olsunnar Kendi Ooluna, ki O ilk duumuş olsun çok kardaşların arasında.

³⁰Kimi Allah öncä tanıdı, onnarı çardı, kimi çardı, onnarı dooru saydı, kimi dooru saydı, onnarı da metinnedi.

³¹Ne deyäbiliriz bunun için? Eer Allah bizimmänseydi, kim bizä karşı olabiler?

³²O, Kim Kendi Oolunu acımadı, ama hepsimiz için ölümä verdi, acaba nasıl Onunnan barabar bizä hepsini vermâz?

³³Kim kabaatlayacak Allahın seçilmiş insanını? Allah onnari dooru sayêr.

³⁴Kim onnari maanalayacak? İsus Hristos öldü, ama dirildi dä. O – Allahın saa tarafında da bizim için aracılık eder.

³⁵Kim ayırabilir bizi Hristozun sevgiliindän? Zeet mi, zorluk mu, koolamak mı, aaçlık mı, çıplaklık mı, titsilik mi osa kılıç mı?

³⁶Nicä var yazılı: «Senin beterinä herzaman ölümä verileriz. Sayêrlar bizi koyunnar erinä, ani kesilecek».

³⁷Hep okadar hepsini bunnari heptän enseeriz Onun kuvedinnän, Kim bizi sevdi.

³⁸Bän pek inanêrim, ani ne ölüm, ne yaşamak, ne angillär, ne gökteki zaabittlär hem kuvetlär, ne şindiki zamannar, ne gelecek zamannar,

³⁹ne üüseklik, ne derinnik, ne dä başka bişey yok nasıl ayırsın bizi Allahın sevgisindän, ani var İsus Hristozda, bizim Saabimizdä.

Allahın seçilmiş insanı

9 Dooru söleerim, yalan sölämeerim, zerä bän Hristoza inanêrim. İçyankı duygularım da, AyoZ Duhlan zaplı, dooruklêr bunu, ne söleerim.

²Çok kahırlanêrim hem hojma üreemdä zeetlenerim.

³Bän kendim kayılım, betvalanıp, ayırılıyım Hristozdan benim kardaşlarım için, benim senseläm için.

⁴Onnar – izrailli. Allah onnari ool yaptı, metinniini gösterdi, baalantılar yaptı, AyoZ Zakonu verdi, gösterdi, netürlü Ona baş iiltmää, hem onnara adamaklar verdi.

⁵Onnardan patriarhlar* geldi hem onnardan güüdeycesinä Hristos geldi, Angısı hepsindän taa üstün hem divecinä metinnenmiş Allahtır. Amin.

⁶Demeerim, ani Allah sözünü tutmadı, zerä diil onnar, kim duudu İzraıldän, hepsi hakına İzrail.

⁷Diil hepsi onnar, kim Avraamın senselesindän, onun uşakları, ama nicä dendi: «İsaaktan duuacek onnar, kim sayılacak senin senselän».

⁸Bundan annaşılêr, ani Allahın uşakları diil onnar, kim duuêr güüdeycesinä Avraamdan. Ama Avraamın senselesi sayılacak onnar, kim duuêr Allahın adamasına görä.

⁹Zerä o adamakta dendi butürlü laflar: «Gelän yıla bu vakıt, açan dönecäm, Sarrada bir ool olacek».

¹⁰Diil sade bu, ama hep ölä oldu Revekkaylan da, açan o gebä kaldı ikiz oollan bizim bobadan, İsaaktan.

¹¹⁻¹²Bu ikiz ool taa duumadıynan da ne ii, ne kötü yapmadıynan, Revekkaya sölendi: «Büük oolun küçük ooluna izmet edecek», ki onnardan birini seçärkän Allahın kurulmuşu onnarın yaptıklarından tutunmasın, ama Kendi Allahın çaar-masından,

¹³nicä yazılı: «İakovu sevdim, ama Esavdan azetmedim».

¹⁴Şindi ne deyeceZ? Allahta yok mu dooruluk? Olmaz!

¹⁵Zerä Moiseyâ dedi: «Kimä düşer acımaa, acıyacam; kimi düşer kıymamaa, kıymayacam».

¹⁶Ölä ki, seçilmäk tutunmêr ne ondan, kim isteer, ne dä ondan, kim çalışêr, ama Allahtan, Kim acıyêr.

* 9:5 Patriarhlar – İzrailin büük adamnari (Avraam, İsaak, İakov, David hem başkalar), ani eski zamanda yaşardılar.

¹⁷Zerä Ayož Yazıda Allah deer faraona: «Seni maasuz kaldırdım, ki seninnän göstereyim Kendi kuvedimi, da Benim adım bütün er üstündä anılsın».

¹⁸Ölä ki, Allah acıyêr, kimi isteer hem inatlaşırêr, kimi isteer.

¹⁹Beki sän bana soracan: «Ozman neçin kabaatlandırêr? Kim var nicä karşı dursun Onun istediinä?»

²⁰Ölä, ama kimsin sän, bey adam, ki bölä sormaklar Allaha koyasın? Acaba bir kap sorar mı onu yapan ustaya: «Neçin beni bölä yaptın?»

²¹Çölmekçi diil mi çorbacı çamurun üstünä? Hep o çamurdan yapêr bir kap maasuz ikram için, ama başka kabı yapêr sıradan işlär için.

²²Da ne deyecez, eer Allah, göstersiz deyni Kendi üfkesini hem bildirsın Kendi kuvedini, çok saburluklan dayandı o kaplara, angılarını üfkesinnän hazırladı, ki yok edilsinnär?

²³Da ne deyecez, eer bunu yaptı saydı, ki bildirsın Kendi boldan mettiniini o kaplara, angılarını acıdı hem hazırladı, ki kabletsinnär mettinnik?

²⁴O kaplar biziz, angılarını Allah çaardı diil sade iudeylerdän, ama başka milletlerdän dä.

²⁵Nicä Allah deer prorok Hoseaylan: «Deyecäm „Benim insanım“ onnara, kim diildi Benim insanım. Deyecäm „Benim sevgilim“ onnara, kim diildi sevgili.

²⁶Hem nicä orada dener: Siz diil-siniz Benim insanım, onnara denecek diri Allahın oolları».

²⁷İsaya baarıp haberleer İzrail için: «Eer İzrail oollarının sayısı olursaydı nicä kum denizdä, ancak azı kurtulacak.

²⁸Zerä Saabi hiç oyalanmayarak, /doorulaa görä/ tamannayacak Kendi kararını bu erdä».

²⁹Nicä İsaya öncä haberledi: «Eer kuvetlerin Saabisi brakmayaydı bizä bir senselä, Sodom gibi olacedık, Gomorraya benzeyeceydik».

İzrailin inansızlı

³⁰Şindi ne deyecez? Başka milletlär, ani çalışmardı dooru sayılmaa Allahın önündä, edendilär dooruluk. Bu dooruluk sa inannan edenilir.

³¹Ama İzrail, ani aarardı zakonu, angısınnan dooru sayılsın, butürlü zakon bulamadı.

³²Neçin? Zerä bakmadılar dooru sayılsınnar inannan, ama sandılar, ki kendi yaptıklarınnan dooru sayılacaklar. Onun için sürçtülär köstek taşına,

³³nicä var yazılı: «Tä koyêrım Sionda bir köstek taşı hem bir sürçmäk kayası, ama kim Ona inanêr, utanmış kalmaz».

10 Kardaşlar, üreemin istedii hem duam Allaha budur: izraillilär kurtulsunnar.

²Doorusunu söyleyim, onnarda çalışmak var Allah için, ama diil aarifçesinä.

³Zerä annamêêrlar, nicä Allah insanı dooru sayêr, hem bakêrlar kendikendilerini doorulaa çıkarmaa, onuştan kayıl olmadılar Allahın dooruluuna.

⁴Zerä Hristos – Zakonun bitkisi, ki herkezi, kim inanêr, dooruluk edensin.

⁵Moisey bölä yazdı Zakondan dooru sayılmak için: «Kim Zakonun sımarmaklarını tamannayacak, o yaşayacak».

⁶Ama inannan dooru sayılmak için bölä dener: «Demä kendi-kendinä:

„Kim gökâ kalkacak?“, ki Hristozu indirsın,

⁷eki: „Kim dipsizlää inecek?“, ki Hristozu ölüdän kaldırsın».

⁸Ne dener? «Allahın sözü yakın sana, senin aazında hem üreendä». Bu sözü, ani inan için, biz nasaat ederiz.

⁹Eer aazından açık söläseydin «İsus Saabidir» hem ürektän inansaydın, ani Allah ölüdän Onu diriltti, ozaman kurtulacan.

¹⁰Zerä kim ürektän inanêr, o doo-ruluk edener, hem kim aazından şaatlık eder, o kurtulmak edener.

¹¹Nicä AyoZ Yazı deer: «Kim Ona inanar, utanmış kalmaz».

¹²Yok ayırmak iudeylerin hem urumnarın arasında, zerä hepsinin Saabisi birdir. O herkezinä cömert, kim Onu çaarêr.

¹³Zerä: «Kim Saabinin adını çaaracek, o kurtulacak».

¹⁴Ama nesoy var nasıl çaaarsınnar Onu, Kimä inanmadılar? Nesoy var nasıl inansınnar Ona, Kimin için işitmedilär? Nesoy var nasıl işitsinnär, eer kimsey nasaat etmärsä?

¹⁵Nesoy var nasıl nasaat etsinnär, eer yollanmış diilseydilär? Nicä yazılı: «Ne yakışıklı ayakları onnarın, kimnär /usluluk hem/ İ Haberî nasaat ederlä!»

¹⁶Ama hepsi İ Haberî seslämedi. Nicä İsayä deer: «Saabi, kim inandı bizim haberi?»

¹⁷Ölä ki, inan geler haberi işitmektän, işitmäk tä olêr, eer Hristos için nasaat edilirsä.

¹⁸Ama şindi sorêrım: ne, işitmedilär mi? Elbetki, işittilär. «Onnarın sesleri işidildi bütün er üstündä, hem lafları etişti erin kenarlarına da».

¹⁹Enidän sorêrım: «Ne, İzrail bilmärdi mi bunnarı?» Aslı, ani bilärdi, zerä ilkin Moisey dedi: «Allah deer: Bän debreştirecäm sizdä bir kıskançlık o insannarlan, angılar millet sayılmaz, kızdıracam sizi bir annamaz halklan».

²⁰Sora İsayä kıyıışmaklan deer: «Allah deer: Beni buldular onnar, kim aaramardı, Bän onnara açıldım, kim Beni sormardı».

²¹Ama İzrail için deer: «Bütün gün uzattım ellerimi bir seslämeyän hem karşı duran halka».

Allah brakmadı Kendi insanını

11 Şindi sorêrım: Acaba Allah Kendi insanından atıldı mı? Olmaz! Bän kendim izrailliyim, Avraamin senselesindän, Veniaminin tamızlıından.

²Allah üzünü çevirmedi Kendi insanından, angısını baştan bilirdi. Ne, bilmeersiniz mi, ne dener AyoZ Yazıda prorok İliya için, nicä o aalaşêr Allaha İzraildän? O deer:

³«Saabi, Senin proroklarını öldürdülär, kurbannıklarını yıktılar, kaldım salt bän yalnız, benim dä yaşamamı bakêrlar alsınnar».

⁴Ama ne cuvap eder Allah? «Korudum edi bin adam, angıları diz çökmedilär Vaalın önündä».

⁵Hep ölä büünkü vakıtta da kaldı az kişi, ani seçilmiş Allahın iivergisinnän.

⁶Ama eer bu Onun iivergisinnän olmuşsaydı, artık onnarın yaptıklarının diil. Başka türlü iivergi artık iivergi diil.

⁷Ne deyeceZ? İzrail edenmedi, ne aarardı, ama seçilennär edendilär. Kalannar inatlaştilar,

⁸ nicä yazılı: «Allah verdi bir uy-vaşıklık duhu onnara, ki gözlerinän görmesinnär, kulaklarınnan işitmesinnär büünkü günä kadar».

⁹ David deer: «Onnarın sofraları arkan hem tuzak gibi olsun, yada niçä bir kapkan cezalık için onnara.

¹⁰ Gözleri kararsın, görmesinnär deyni, hem arkaları her zaman kamburlansın».

¹¹ Şindi sorêrım: iudeylär kösteklendilär, heptän düşsünnär deyni mi? Olmaz! Ama onnarın sürçmekleri kurtulmak getirdi başka milletlerä, ki butakım iudeylerdä debreşsin kıskançlık.

¹² Eer onnarın sürçmekleri dünneyä zenginnikseydi, hem küçülmepleri başka milletleri zenginnet-tiseydi, bütünnükleri ne kadar taa büyük bir zenginnik getirecek!

¹³ Danişêrım sizä, başka milletlerä: nicä apostol, ani başka milletlerä yollanmış, bän kendi izmetçiliimi metinni sayêrim,

¹⁴ ki debreştireyim kıskançlık benim senselemdä da kurtarabileyim baarlem kimisini.

¹⁵ Eer onnarın atılmalarınnan dünnä Allahlan barıştıysa, kabledilmeleri, ölümdän yaşamaa geçmektän başka, ne olur?

¹⁶ Eer ayozsaydı hamurun ilk parçası, ozaman bütün hamur ayoz. Eer kökü ayozsaydı, dalları da ayoz.

¹⁷ Zeytin fidanından kimi dallar kesildi, da sän, yaban zeytin fidanından filiz, haşlandın onnarın erinä. Aslı zeytin fidanın semiz kökündän suyu çekersin.

¹⁸ Öleysä, üünmä kesilmiş dalların önündä. Eer üünärseydin, unutama, ani tutmêersın sän kökü, ama kök tutêr seni.

¹⁹ Sän deersin: «Dallar kesildilär, ki bän haşlanayım».

²⁰ Dooru. Onnar kesildilär inansızlık beterinä, ama sän inannan ayakça durêrsın. Onuştan şişkinnenmä, ama kork!

²¹ Zerä Allah kıydı hakına fidanın dallarını, onuştan kıyar seni dä.

²² Esap al Allahın iiliini hem kıyaklını: kıyaklık onnar için, kim düştü, iilik senin için, sade tutunarsaydın Allahın iiliindän, başka türlü sän dä kesilirsin.

²³ Eer onnar da kalmarsaydılar inansızlıkta, enidän hakına fidana haşlanaceklar, zerä Allahın var kuvedi enidän geeri onnarı haşlasın.

²⁴ Eer sän kesilmişseydin yaban fidandan da, olmayarak hakına, haşlanmışsaydın ii zeytin fidanına, ne kadar taa kolay olur, haşlanılsın kendi dalları zeytin fidanına!

²⁵ Kardaşlar, istämeerim, ani bu saklı işi bilmeyäsiniz. Bu sizi koruyacak, kendinizi aarif sayasınız. İzrail bir parça vakıda inatlaştı, başka milletlerdän inancılarnın sayısı tamannanına.

²⁶ Bitkidä bütün İzrail kurtulacak, nicä yazılı: «Kurtarıcı Siondan gelecek, İakovun soyundan allahsızlı uzaklaştırıcek.

²⁷ Budur baalantım, ani onnarlan yapacam, açan onnarın günahlarını silecäm».

²⁸ İi Haberä karşı durup, onnar Allaha duşman oldular, da bu ii oldu sizin için. Ama çünkü Allah onnarı seçti, onnar Allahın sevilmişleri onnarın bobaların hatırı için.

²⁹ Zerä Allah kararını diıştirmäz onnar için, kimi çaarêr hem kimä baaşışlarını verär.

³⁰Nicä siz vakıdın birindä seslä-märdiniz Allahı, ama onnarın ses-lämemeleklerin beterinä acıyannık edendiniz Allahtan,

³¹hep ölä, nicä sizä acıyannık gös-terildi, onnar da şindi seslämeerlär, ki onnar da acıyannık edensinnär.

³²Zerä Allah yaptı hepsi insanı nicä kapana düşmüş seslämemekle-ri beterinä, ki hepsini acısın.

³³Bakın, ne derindir Allahın zen-ginnii, aariflii hem bilgiçlii! Neka-dar kenarsız Onun kararları hem tanınmadık Onun yolları!

³⁴«Acaba kim tanıyabilir Allahın fikirini, hem kim var nasıl Onun na-saatçısı olsun?»

³⁵Kim Allaha bişey verdi, ki sora ödek geeri istesin?»

³⁶Hepsi Ondan kuruldu, Onun kuvedinnän korunêr hem Onun için var. Ona metinnik daymalardan day-malara! Amin.

Eni yaşamak Hristozda

12 Onuştan, kardaşlar, yalvarê-rım Allahın acıyannınnan, getirin sizin güdelerinizi bir diri, ayoz, beenilmiş kurban Allaha. Bu-dur sizin hakına izmetçiliiniz.

²Bu vakıtların adetlerinä görä kendinizi kullanmayın, ama Allah fikirinizi enileyip düştürsin, ki tanı-yasımız, nedir Allahın istedii – ne ii, beenilmiş hem taman.

³Allahın iivergisinnän, ani bana ve-rilmiş, sizä hepsinizä deerim: düşün-meyin kendiniz için taa üstün, nekadar lääzım. Ama ii düşünün o inan ölçüsü-nä görä, nekadar Allah herkezinä verdi.

⁴Nicä bizim güüdemiz birdir, ama çok ekleri var, da nicä her ekinin var kendi işi,

⁵hep ölä biz dä, çokluk olarak, hepsimiz bir güüdä olêrız Hristoz-da, ayırı-ayırı biri-birimizin ekleri olarak.

⁶Ayırı baaşışlar kablettik Allahın iivergisinä görä, ani verilmiş bizä. Kimdä var prorokluk baaşışı, onu faydalasın kendi inan ölçüsünä görä.

⁷Kimdä var izmet baaşışı, izmet etsin. Üürediciseydi, üüretsin.

⁸Becerärseydi girginnetmää, gir-ginnetsin. Becerärseydi payetmää, cömertliklän payetsin, ne var onda. Önderciseydi, çalışkan olsun. Kim başkalarına yardım eder, bunu yap-sın sevinçlän.

⁹Sizin sevginiz olmasın yapınmak-lan. Kötülüktän iirenin, iilää yapışın.

¹⁰Sevin biri-birinizi kardaşçasına yalpaklıklan. Yarışmaklan biri-biri-nizä saygı sürün.

¹¹Çalışkan olun, haylaz olmayın. Duhan haşlak olun, Saabiyä izmet edin.

¹²Umutlan sevinin, zeettä sabur-lu olun, kendinizi duaya verin.

¹³Payedin, ne sizdä var Allahın ayoz halkına, açan o yoklukta. Ba-kın musaafirci olmaa.

¹⁴İisözleyin onnarı, kim sizi koo-lêêr, iisözleyin, ama betvalamayın.

¹⁵Kim seviner, onnarlan sevinin, kim aalêêr, onnarlan aalayın.

¹⁶Olun bir düşünmektä biri-biri-nizlän. Dikleşmeyin, ama kafadar-laşın onnarlan, kim aşaaalanêr.

Kim çıkarmayın

¹⁷Çevirmeyin kimseyä kötülük için kötülük, çalışın yapmaa, ne hep-si insan ii sayêr.

¹⁸Eer varsa nasıl sizin tarafınız-dan, olun barışmakta hepsi insannan.

¹⁹Sevgili kardaşlar, kimseydän kin çıkarmayın, brakin Allahın üfkesinä, zerä yazılı: «Kin çıkarmak Benimdir, Bän ödeyecäm kötülük-lär için, deer Saabi».

²⁰Buna karşı, eer senin duşmanın aaçsaydı, doyur onu. Susuzsaydı, ver ona su. Eer bölä yaparsan, toplaya-can kızgın kömür onun başına*.

²¹Kötülüktän ensemiş olma, ama iiliklän ensä kötülüü.

Zaabitleri sesleyin

13 Herkeziniz seslesin üüsek zaabitleri, zerä yok zaabitlik, ani Allahtan olmasın. Zaabit olannar Allahtan sıralanmış.

²Onuştan, kim karşı durêr zaabitlerä, karşı durêr sıraya, ani Allahtan kurulu. Karşı durannar cezalanmış olacaklar.

³Zerä öndercilerdän yok neçin korkmaa ii işlär için, ama salt kötü işlär için. İsteersin korkmayasın zaabitlerdän mi? Yap ii işlär, da o metedecek seni.

⁴O – Allahın izmetkeri senin iiliin için. Ama eer kötü yaparsaydın, kork ondan, zerä o naafilä taşımêêr kılıcı. O Allahın izmetindä, Onun üfkesinnän cezasasın kötü yapıcıları.

⁵Onuştan läüzüm boynunuzu iildäsiniz, diil sade Allahın üfkesindän, ama çünkü üreenizdä bilerseniz, ani läüzüm bölä yapasınız.

⁶Onuştan harçları ödeyin, zerä zaabitlär – Allahın izmetçileri, ani hojma çalışêrlar bunu tamannamaa.

⁷Hepsinä, kimä ne borçluysunuz, verin. Kimä harç, verin harç, kimä

vergi, verin vergi. Kimdän läüzüm korkmaa, ondan korkun. Kimi läüzüm hatırlamaa, onu hatırlayın.

Kardaşçasına sevgilik

⁸Kalmayın kimseyä bişey borçlu, biri-birinizi sevmektän kaarä. Zerä kim sever başkalarını, o AyoZ Zakonu tamannêêr.

⁹Zerä sınırlamaklar: «Orospuluk yapmayasın», «öldürmeyäsin», «hırsızlık etmeyäsin», /«yalancı şaat olmayasın», / «tamahlanmayasın» hem başka sınırlamaklar da hepsi bu lafta baalı birerdä: «Sev yakın olanını, nicä kendini».

¹⁰Sevgi yapmêêr kötülük yakın olanına. Ölä ki, sevgi – AyoZ Zakonu tamannamak.

¹¹Yapın bunu, bileräk, ne vakıtta yaşêêrız. Geldi artık zaman uyku-dan uyanmaa, zerä şindi bizä kurtulmak taa yakın, nekadar ozaman, açan inanmaa başladık.

¹²Gecä ilerlemiş, gündüz yaklaşêr. Onuştan brakılalım o işlerdän, ne karannıkta yapılêr, da alalım silâhları, ani gündüz kullanılêr.

¹³Yakışıklı yaşayalım, nicä gündüz aydınında läüzüm. Olmasın ayıp iilenmeklär, sarfoşçuluk, orospuluk hem başka utanç işlär. Aranızda kavgaa hem kıskançlık olmasın.

¹⁴Saabi İsus Hristos sizi korusun, silâh gibi. Bakmayın tamannamaa tenin istediklerini.

Kaavi hem zayıf inan

14 İi kabledin onnarı, kim inandı zayıf, ama sanmaklar berterinä çekişmeyin.

* 12:20 Demäktir, onu çok utandıracan.

²Birisi inanêr, ani var nasıl imää hepsindän, ama zayıf olan iyer sade eşillik.

³Kim iyer hepsindän, aşaalatma-sın onu, kim imeer. Kim imeer, maanalamasın onu, kim iyer hepsin-dän, zerä Allah kabletmiş onu.

⁴Kimsin sän, ani başkasının iz-metkerinä maana bulêrsın? O izmet-keri dooru çıkarmaa eki kabaatlan-dırmaa – onun çorbacısının işi. O dooru çıkacak, zerä Allahın kuvedi var, onu dooru çıkarsın.

⁵Birisi sayêr bir günü taa üstün öbür gündän. Taa başkası sayêr hep-si günneri birtürlü. Herkezi karar versin, neyi inanêr.

⁶Kim günü gündän seçer, Saabi için ölä yapêr. /Kim günü gündän seçmeer, Saabi için seçmeer./ Kim iyer, Allah için iyer, zerä Allaha şükür eder. Kim imeer, Allah için imeer, o da Allaha şükür eder.

⁷Kimsey bizdän yaşamêêr kendi için, hem kimsey ölmeer kendi-si için.

⁸Yaşarsak, Saabi için yaşêêrız. Ölürsäk, Saabi için öleriz. Onuştan, yaşarız mı, öläriz mi, biz varız Saabinin.

⁹Zerä Hristos onuştan öldü hem dirildi, ki çorbacılık etsin ölülerin hem dirilerin üstünä.

¹⁰Neçin sän maana bulêrsın kar-daşına? Neçin aşaalêêrsın kardeşini? Biz hepsimiz çıkacez Allahın* daava skemnesinin önünä.

¹¹Zerä yazılı: «Bän varım, deer Saabi, herbiri diz çökecek Benim önümdä, hem herbir dil açık şaatlık edecek, ani Bänim Allah».

¹²Ölä ki, hepsimiz cuvap verecek kendi için Allahın önündä.

Gücendirmeyelim bizim kardaşımızı

¹³Onuştan maana bulmayalım biri-birimizä, ama taa ii, kararlayın yapmayasınız bişey, ani köstek olêr kardaşımıza eki onu günaha düşürür.

¹⁴Bän bilerim hem çok inanêrım, nicä bir inancı Saabi İsusua, ani yok bişey diil pak kendi-kendinä. O iş diil pak sade onnara, kim sayêr onu diil pak.

¹⁵Ama eer sän gücendirêrseydin kardaşını imäklän, ozaman gezmeer-sin artık sevgilik yolunda. Yok et-mä imäklän birkimseyi, kimin için Hristos öldü.

¹⁶Kötülenmesin o, ne sän ii sa-yêrsın.

¹⁷Zerä Gök Padişahlı diil imäk hem içmäk, ama dooruluk, usluluk hem sevinmäk Ayoz Duhta.

¹⁸Kim butürlü izmet eder Hristo-za, beenilmiş Allahtan hem saygı kazanêr insandan.

¹⁹Ölä ki, bakalım yapmaa, ne ge-tirer usluluk hem duhça kaavilendirir biri-birimizi.

²⁰Bir imäk için yıkma Allahın işini. Dooru sölemää, her imäk temiz, ama o adam kötülük yapêr, angısı imäklän köstek olêr başkasına.

²¹İdir imeyäsın yaanı, içmeyäsın şarap hem korunasın hepsindän, ne köstek olêr senin kardaşına, /eki nedän o günaha düşer eki yufkalanêr/.

²²Var mı inanın? Koru onu kendin için Allahın önündä. Ne mutlu ona, kim kendini kabaatlamêêr, açan yapêr, ne sayêr dooru!

* 14:10 Allahın: kimi tekstlerdä «Hristozun».

²³Ama kim şüpeylän iyer, kaabaatlı olêr, zerä imeer inannan. Ne inansız yapılêr, o günah.*

*Kaavilär saburlu olsunnar
zayıflarlan*

15 Biz, ani kaaviyiz inanda, düşer taşıyalım kuvetsizlerin zayıflıklarını da bakmayalım salt kendi hoşluumuza.

²Herbirimiz läözüm beendirsın kendini yakın olanına ilik için, ki duhça kaavilendirsın onu.

³Zerä Hristos da bakmadı Kendisini Kendinä beendirsın, ama nicä yazılı: «Seni kötüyennerin kötülüü Benim üstümä düştü».

⁴Hepsi, ne öncä yazılıydı, yazıldı bizim üürenmemiz için, ki dayanmaklan hem havezlenmäklär Ayoz Yazılardan umudumuzu koroyalım.

⁵Allah, Kim dayanmak hem havezlik verer, başlasın sizä, ki birbirinizlä bir düşünmektä olasınız İsus Hristozun örneenä görä.

⁶Ölä ki, birliktä, bir aazdan metinneyäsiniz Allahı – Saabimizin İsus Hristozun Bobasını.

⁷Onuştan biri-birinizi kabledin, nicä sizi dä Hristos kabletti, Allahın metinnii için.

⁸Zerä deerim, ani Hristos izmetçi kesiklilär için oldu, ki Allahın inançlını göstersiz, adamları kaavilesin, ani bobalarımıza adanmıştı,

⁹ki başka milletlä metinnesinnär Allahı Onun acıyannı için, nicä yazılı: «Onun için şükür edecäm Sana milletlerin arasında hem türkü Senin adına çalacam».

¹⁰Hep ölä yazılı: «Milletlä, sevinin Onun insanınan barabar».

¹¹Sora enidän dener: «Allahı hepsi milletlä metinnesin, hem hepsi halklar şannasın».

¹²Hep ölä İsayä deer: «İseseyin kökündän bir filiz çıkacak, Angısı üüselecek, çorbacı milletlä olsun, milletlä dä Ona umutlanacaklar».

¹³Allah, Kim umut bizä versin, sizi doldursun hertürlü sevinmäklär hem usluluklan inanımızda, ki Ayoz Duhun kuvedinnän sizi umutlan zenginnetsin.

*Pavli – Hristozun izmetkeri
milletlerin arasında*

¹⁴Kardaşlarım, bän kendim çok inanêrim, ani siz pek ilikçiyisiniz, ii bilersiniz, ne yapmaa, hem da bece-rersiniz biri-birinizä nasaat vermää.

¹⁵Ama kıyışmaklan yazdım sizä, ki enidän aklınıza getireyim kimi işleri Allahın iivergisinnän, ani bana verdi,

¹⁶ki İsus Hristozun izmetkeri olayım milletlerin arasında. Bän çalışêrim ayoz izmetçiliktä, nasaat ederäk Allahın İ Haberini, ki milletlä olsunnar Allahtan kabledilmiş kurban gibi, ani Ayoz Duhtan ayozlanmış.

¹⁷Bu beterä İsus Hristozda üünä-bilerim Allaha izmetçiliimdä.

¹⁸Zerä kıyışacam lafetmää salt o işlä için, ne Hristos yaptı, beni kullanarak, ki milletlä Onu seslesinär, laflarımnan hem işlerimnän,

¹⁹meraklı nişannarın hem şaşmaklı işlerin kudretliinnän, Ayoz Duhun kuvedinnän. Ölä ki, Hristos için İ Haberini hererdä nasaat ettim, İerusalimdän İlliriya dolayına kadar.

* 14:23 Kimi tekstlerdä versetlä 16:25-27 burada yazılıdır.

²⁰Çalıştım nasaat etmää İ Haberî orada, neredä Hristozun adı bilinmärdi, ki yıvmayım bir temel üstünä, ani başkasından koyulu.

²¹Nicä yazılı: «Onnar, kim Ondan habersizdi, Onu görecekler, hem onnar, kim Onun için iştmediydiler, annayaceklar».

Pavli isteer Romaya gitmää

²²Bunnarın beterinä çok sıra köstek oldu bana, sizä geleyim.

²³Ama şimdi yok bir iş bilä, ne tutabilsin beni bu erlerdä, da çünkü çok yıllardan beeri isteerim sizä geleyim,

²⁴bakacam uurayım sizä, açan İspaniyaya gidecäm. Zerä umutlanêrım, öncä sizi, geçärkän, göreyim hem hoşlanayım baarlem biraz sizinnän kalmaktan, sora yardım edirsiz bana, orayı gideyim.

²⁵Ama şimdi giderim İerusalimä, ki yardım Allahın ayoz halkına götürerim.

²⁶Zerä Makedoniyadan hem Aha-yadan inancılar kayıl oldular, toplasınnar yardım fukaaralar için Allahın ayoz halkından, onnar için, kimnär yaşêrlar İerusalimdä.

²⁷Elbetki kayıl olaceklar, çünkü onnar borçlu yardım etsinnär. Zerä başka milletler iudeylerin duhça iiliklerinden pay aldılar, onun için onnar da borçlu yardım etsinnär güüdeycesinä.

²⁸Yaptıktan sora bu işi – götürdük-tän sora onnara hepsi bu baaşışları, sizdän geçip, İspaniyaya gidecäm.

²⁹Bilerim, ani, açan gelecäm sizä, gelecäm bütün iisözlemäklär Hristozdan.

³⁰Yalvarêrım, kardaşlar, bizim Saabi İsus Hristos için hem Duhun sevgilii için, çalışın benimnän barabar dualarımızda Allaha benim için,

³¹ki kurtulayım inansızlardan İudeyada, da İerusalimä izmetim ii kabledilsin Allahın ayoz halkından,

³²da butürlü, Allah istärsä, sevinmäklär sizä geleyim hem biraz se-rinneyim sizin aranızda.

³³Allah, usluluk verän, olsun sizinnän hepsinizlän! Amin.

*Maasuz istemekler
hem selännär*

16 Tanıttırêrım sizä bizim kız-kardaşı, Fıvayı, angısı diakonisa Kenhreyä klisesindä.

²Kabledin onu Saabinin adına, nicä yakışêr Allahın ayoz halkına. Yardım edin ona neylän zoru olacak, zerä o çoyuna hem bana kendimä yardımcı oldu.

³Selâm Priskillaya hem Akilaya, benim kafadarlarıma İsus Hristozun işindä.

⁴Onnar koydular kendi kafalarını, ki kurtarsınnar benim yaşamamı. Şükür ederim onnara, diil salt bän, ama hepsi kliselär, ani kuruldu başka milletlerdä.

⁵Söleyin selâm kliseyä, ani toplânêr onnarın evindä. Selâm Epenetä, sevgili kardaşıma, angısı ilk inancı oldu Hristoza Asiya dolayında.

⁶Selâm Mariyaya, angısı çok işledi sizin için.

⁷Selâm Andronika hem İuniyaya, ani benim hısımnaım hem kapanda kafadarlarıım. Onnar ii taninêr apostolların arasında, onnar bendän öncä Hristoza inandılar.

⁸Selâm Ampliyata, benim sevgili kardaşıma, ani inancı Saabiya.

⁹Selâm Urbana, ani bizim kafadarımız Hristozun işindä, hem Stahisä, benim sevgili kardaşıma.

¹⁰Selâm Apellisâ, Hristozun denenmiş işçisinâ. Selâm Aristovulun evdekilerinâ.

¹¹Selâm İrodiona, benim hısıma. Selâm Narkizin evdekilerinâ, angıları inancı Saabiyâ.

¹²Selâm Trifenaya hem Trifosaya, angıları çalışêrlar Saabinin izmetçiliindâ. Selâm Persidaya, sevgili kızkardaşa, angısı çok çalıştı Saabinin izmetçiliindâ.

¹³Selâm Rufa, ani Saabinin seçilmiş izmetkeri, hem onun anasına, angısı bana da ana gibi oldu.

¹⁴Selâm Asinkritâ, Flegona, Ermesâ, Patrovasa, Ermasa hem kardeşlara, kim onnarlan barabar.

¹⁵Selâm Filologa hem İuliyaya, Nereyâ hem onun kızkardaşına, Olimpana hem hepsinâ Allahın ayoz halkına, ani onnarlan birerdâ.

¹⁶Söleyin selâm biri-birinizâ, bir ayoz öpuşlân. Hristozun hepsi kliseleri sizâ selâm yollêrlar.

Korunun kavgadan

¹⁷Kardaşlar, yalvarêrim korunun onnardan, kim ayırlanmak yapêr, köstek olêr hem karşı gider üüretmeyâ, ani kablettiniz. Onnardan uzaklanın.

¹⁸Zerâ busoy insannar izmet etmeêrlâr Hristoza, bizim Saabiyâ, ama kendi şkembelerinâ. Tatlı sözlêrlân hem yalpak laflarlan aldadêrlar saf üreklileri.

¹⁹Sizin seslemeniz için hepsi işitti. Onuştan sevinerim sizin için, ama

isterim olasınız aarif iiliktâ, ama bilgisiz kötü işlerdâ.

²⁰Allah, usluluk verân, tezdâ ezecek şeytanı sizin ayaklarınız altında. İivergi Saabimizdân İsus Hristozdan olsun sizinnân. /Amin./

Sonsöz

²¹Timofey, benim iştä kafadarım, hem Luıtyi, İason hem Sosipater, benim hısımnarım, sizâ selâm yollêrlar.

²²Selâm yollêrım Saabinin adına bân, Tertiy, ani yazıya geçirdi bu kiyadı.

²³Selâm sizâ Gaydan, kimdâ bân konaklanêrim, hem bütün klisedân. Selâm sizâ Erasttan, ani kasabanın haznatarı, hem selâm sizâ kardaş Kvarrtan.

/²⁴Hayır olsun hepsinizlân Saabimizdân, İsus Hristozdan! Amin./

²⁵Şindi metinnik olsun Allaha, Kim var nasıl kaavilesin sizi İi Haberâ görâ, İsus Hristos için haberâ görâ, ani nasaat ederim, çünkü bu saklılık açıldı, ani saklı tutuluydu sonsuz asirlerdân beeri,

²⁶ama şindi belli oldu hem prokroların yazılarinnan, diveç Allahın buyurmasına görâ, bildirildi hepsi milletlerâ, ki seslesinnâr hem inansınnar.

²⁷Allaha, Kim biricik aarif, olsun metinnik İsus Hristozun aracılunnan daymalardan daymalara! Amin.*

* 16:27 Sıralar 16:25-27 kimi tekstlerdâ 14-cü bölümün bitkisindâ yazılı.

PAVLİNİN İLK KİYADI KORİNFLİLERÄ

Seläm hem şükür

1 Bän, Pavli, İsus Hristozdan çağırılmış apostol olmaa Allahın istediinä görä, hem kardaş Sosfen

²seläm yollêêrız sizä – Allahın klisesinä Korinf kasabasında, angılar ayozlanmış İsus Hristozdan hem çağırılmış ayoz olmaa – hem hepsinä, kim anêr bizim Saabimizin İsus Hristozun adını hererdä. O hem onnarın, hem bizim Saabi.

³İvergi hem usluluk sizä Allahın, bizim Bobadan, hem Saabi İsus Hristozdan.

⁴Herzaman şükür ederim benim Allahıma sizin için hem Allahın iivergisi için, ani verildi sizä İsus Hristozda.

⁵Zerä Ondan herbir üzerä zenginenediniz, hertürlü sözlän hem bilgylän,

⁶çünkü şaatlımız Hristos için kök saldı sizin aranızda.

⁷Ölä ki, siz geeri kalmêêrsınız hiç bir baaşısta, beklärkän İsus Hristozun gelmesini.

⁸O kaavileyecek sizi bitkiyä kadar, ki çıkasınız kabaatsız o gün, nezaman bizim Saabi İsus Hristos gelecek.

⁹Allah inançtır, Angısı sizi çağardı, birlik olasınız Onun Oolunnan, bizim Saabi İsus Hristozlan.

Klisedä ayırıklıklar

¹⁰Yalvarêrım, kardaşlar, bizim Saabi İsus Hristozun adınnan, hepsiniz annaşın, da olmasın ayırıklık

aranızda. Olun birliktä, bir neettä hem bir düşünmektä.

¹¹Zerä haber kablettım Kloinin adamnarından, ani aranızda olêr kavgalar.

¹²Ne demäk isteerim, sizdä deerlär: «Bän Pavlininim!», «Bän Apolosunum!», «Bän Kifanımın!» yada «Bän Hristozunum!»

¹³Ne, Hristos bölündü mü? Pavli mi sizin için stavroza gerildi? Osa Pavlinin adına mı vaatiz oldunuz?

¹⁴Şükür ederim Allaha, ani kimseyi sizdän vaatiz etmedim, Krisptän hem Gaydan kaarä,

¹⁵ki kimsey deyämesin, ani vaatiz oldunuz benim adıma.

¹⁶Dooru, ani vaatiz ettim Stefanın da evdekilerini. Onnardan kaarä, bilmeerim, başka birkimseyi vaatiz ettim mi.

¹⁷Hristos beni yolladı diil vaatiz edeyim, ama nasaat edeyim İ Haberri, diil aarif laflarlan, ki Hristozun stavrozu annamasını kaybetmesin.

Hristos – Allahın kuvedi hem aariflii

¹⁸Zerä nasaat stavroz için akılsızlık sayılêr onnarda, kim bulunêr kayıplık yolunda, ama bizim için, kim kurtulmak yolunda, Allahın kuvediydir.

¹⁹Zerä yazılı: «Telef edecäm aariflerin aarifliini hem yok edecäm fikirlilerin bilgiliini».

²⁰Neredä aariflär? Neredä bilgiçlär? Neredä bu dünneyn laf ustaları? Ne, Allah göstermedi mi, ani bu dünneyn aariflii bir akılsızlıktır?

²¹Çünkü Allahın aarifliinä görä bu dünnä Allahı kendi aarifliinnän tanımadı, Allah kayıl oldu, kurtarsın inancıları akılsız sayılan nasaatlan.

²²İudeylär isteerlär meraklı nışannar, urumnar da aarêê aariflik.

²³Ama biz nasaat ederiz Hristozu, ani stavroza gerildi. Bu iudeylär için bir köstektir, ama yabancı milletlär için bir akılsızlık.

²⁴Çaarılmış olannar için sä, olsun iudey, olsun urum, Hristos – Allahın kuvedi hem aariflii.

²⁵Zerä Allahçasına akılsızlık taa aariftir insancasına aarifliktän, Allahçasına yufkalık taa kaaviydir insancasına kuvettän.

²⁶Sözgeşi, kardaşlar, düşünün, nesoy insannardınız siz, açan Allah çaardı sizi. İnsan annamasına görä çoyunuz aarif diildiniz, çoyunuz kaavi diildiniz, çoyunuz büük boydan diildiniz.

²⁷Ama Allah ayırdı, ne dünnä akılsızlık sayêr, ki aarifleri utandırısın. Allah ayırdı, ne dünnä yufka sayêr, ki kaavileri utandırısın.

²⁸Allah ayırdı, ne dünnedä paasız hem saygısız. Onnari, kimi insan bişeyä saymêêr, ki yoklaa indirsın büük olannarı,

²⁹ki kimsey üünämesin Allahın önündä.

³⁰Ama Allah yaptı inancı olasıınız İsus Hristoza. Onda, Kim oldu bizim için Allahtan aariflik, dooruluk, ayozluk hem kurtulmak.

³¹Ölä ki, nicä yazılı, «Kim üüner, üünsün Saabiylän».

Nasaat gerilmiş İsus için

2 Açan geldim sizä, kardaşlar, gelmedim, ki açayım sizä bir saklı haber* Allahtan laf ustalınnan hem üstün aarifliklän.

²Zerä kararladım, sizdä unudayım hepsini, İsus Hristozdan kaarä, Angısı gerildi stavroza.

³Bän kendim sizin aranızda yufkaydım, korkardım hem çok titirärdim!

⁴Ne söledim hem nasaat ettim, diildi insanın aarifliindä, inandırıcı laflarında, ama kuvettä, ne Ayoz Duh açıklêêr,

⁵ki sizin inanımız temellensin diil insan aarifliinä, ama Allahın kuvedinä.

Allahın aariflii

⁶Hep okadar biz nasaat ederiz aariflik olgun inancılar arasında, ama bu aariflik diil şindiki zamanın yada şindiki kullanıcıların aariflii, angıları gelip-giderlär.

⁷Ama nasaat ederiz Allahın aarifliini – gizli, saklı tutulmuş aariflii, ani Allah dünneyn kurulmasından öncä sıraladı bizim metinniimiz için.

⁸O aariflii kimsey tanımadı şindiki zamanın kullanıcılarından. Eer tanıyaydılar, stavroza germeyeceydilär metinni Saabiyi.

⁹Ama nicä yazılı: «Ne insan gözü görmedi, ne insan kulaa işitmedi, hem ne insan üreenä damnamadı, ölä o işlär, ne Allah hazırladı onnar için, kim Onu sever».

* 2:1 Saklı haber: kimi tekstlerdä «şaatlık».

¹⁰Bizä Allah Kendi Duhunnan açıkladı bunu. Allahın Duhu hepsini aaraştırêr, artık Allahın derinnikle-rini dä.

¹¹Hakına, kim tanıyabilir insanın neetlerini, kendi duhundan kaarä, ani insanda? Hep ölä kimsey tanıya-mêêr Allahın neetlerini dä, Allahın Duhundan kaarä.

¹²Biz kabletmedik dünnä duhunu, ama Duhu, ani Allahtan gelir, ki tanı-yalım o başışları, ne Allah verdi bizä.

¹³Bunun için lafederiz diil söz-lärlän üüredilmä insan aarifliindän, ama üüredilmä Duhtan, açıklayıp duhça işleri onnara, kimdä Duh var.

¹⁴İnsan, ani tendän kullanılmış, kabletmeer Allahın Duhunun işleri-ni, zerä bunnar görüner ona bir akıl-sızlık gibi, da yok nasıl annasın, ze-rä bunnarı läözım annamaa duhça.

¹⁵Duhtan kullanılmış insan sa hepsini annar, ama kendisi kimsey-dän annanılmamış kalêr.

¹⁶Zerä «kim var nasıl annasın Saabinin düşünmesini da Ona akıl veräbilsin?» Ama bizdä var Hristo-zun düşünmesi.

Korinf klisesindä kavga

3 Kardaşlar, bän yoktu nicä lafe-deyim sizinnän nicä Duhtan kullanılmışlarlan. Läözım oldu lafe-deyim nicä tendän kullanılmışlar-lan, nicä insannarlan, angıları küçük evlat gibi Hristozda.

²Doyurdum sizi sütlän. Vermedim sizä çetin imäk, zerä çineyämeye-ceydiniz, şindi dä çineyämeyersiniz,

³çünkü siz taa tendän kullanıl-mışsınız. Eer sizin aranızda varsa kıskançlık hem kavga, /hem ayırık-lık/, bu göstermeer mi, ani tendän

kullanılmışsınız hem yaşêersiniz kalan insannar gibi?

⁴Eer sizdän birkimsey deyärsä: «Bän Pavlininim», başkası da de-yärsä: «Bän Apollosunum», diilsiniz mi siz dünnä insannarı gibi?

⁵Kim Pavli? Kim Apollos? On-nar izmetkerlär, kimin yardımınnan siz inadınız. Saabi herkezinä kendi işini verdi.

⁶Bän ektim toomu, Apollos yısladı, ama Allah büüttü.

⁷Ölä ki, kim ekti hem kim dä yısladı – onnar bişey diil, ama Allah, Ani büüttü, O – cümnä.

⁸Kim eker hem kim yıslêêr, on-narın bir saygıları. Herkezi kendi zaametinä görä ödek kabledecek.

⁹Zerä biz – Allahın işçileri, ama siz – Allahın tarlası, Allahın yapısı.

¹⁰Allahın iivergisinä görä, ne ba-na verili, bän, nicä bir aarif usta, temeli koydum, başkaları da bu temel üstünä yıvdı. Herkez läözım baksın, netürlü yıvêr.

¹¹Zerä kimsey yok nasıl koysun başka bir temel, ondan kaarä, ne ko-yulu, angısı var – İsus Hristos.

¹²Eer birkimsey yıvarsaydı bu temel üstünä altın, gümüş, paalı taş, aaç, saman, saaz, –

¹³herkezin işi belli olacek, zerä daava günündä üzä çıkacek, çünkü ateşlän açıklanacek. Ateş herkezin işini deneyecek, kim nedän yıvdı, gösterecek.

¹⁴Eer yapı, ani yıvılı birkimsey-dän temel üstünä, ayakça kalarsaydı, o başış edenecek.

¹⁵Eer birkimseyin yapısı yanar-saydı, o zarar götürececek. Kendisi kurtulacek, ama olacek, sansın ateş içindän geçmiş.

Allahın ayoz binası

¹⁶Bilmeersiniz mi, ani siz Allahın ayoz binası, hem ani Allahın Duhu sizdä yaşêêr?

¹⁷Eer birkimsey yıkarsa Allahın ayoz binasını, ona Allah bela verecek, zerä Allahın binası ayozdur. Siz – o ayoz bina.

¹⁸Kimsey kendini aldatmasın. Eer sizdän birkimsey sayarsaydı kendini aarif bu zamanda, o läözım «akılsız» olsun, ki etişsin hakına aariflää.

¹⁹Zerä bu dünneyn aariflii, Allahın önündä bir akılsızlık gibi. Nicä dä yazılı: «Allah tutêr aarifleri onnarın şalvirliklerinnän».

²⁰Hem taa: «Allah biler, ani aariflerin düşünmekleri boşunadır».

²¹Onuştan kimsey üünmesin insannan, zerä hepsi sizin.

²²Olsun Pavli, olsun Apollos, olsun Kifa, olsun dünnä, olsun yaşamak, olsun ölüm, olsun şindiki işlär yada gelän işlär, hepsi sizindir.

²³Ama siz Hristozun, Hristos da Allahın.

Kimnärdir apostollar?

4 Kimin gibi insannar bizi läözım saysın: Hristozun izmetkerleri hem Allahın saklı işlerinin vekilleri.

²Bundan kaarä, ne istenir bir vekildän? Ki kendi işindä inanç olsun.

³Bän az kasavetlenerim, eer sizdän yada başka insandan maanalanarsaydım. Bän kendi-kendimi dä maanalamêêrim.

⁴Makar ki bän kendimdä bir kuşur bilä görmeerim, hep okadar bununnan dooru çıkmêêrim. Beni daava çıkarana – Saabidir.

⁵Onuştan hiç maanalamayın taa vakit gelmediynän. Bekleyin Saabinin gelmesini, Angısı açacak hepsini, ne saklı karannıkta, da üzä çıkaracak insan üreklerinin neetlerini. Ozaman herkez metinnik Allahtan edenecek.

⁶Kardaşlar, bunnarı söledim kendim için hem Apollos için, sizä faydalı olsun deyni, ki üürenäsiniz bizdän da çıkmayasınız ondan, ne yazılı, hem hiç kimsey başkasının önündä üünmesin.

⁷Kim başkasından seni taa üstün yapêr? Ne var sendä, ani Allahtan kabletmedin? Çünkü Ondan kablettin, neçin üünersin sansın kabletmedin?

⁸Siz şindidän doydunuz, şindidän zenginnediniz! Bizsiz padişahlık edersiniz! Olaydı baarlem hakına padişahlık edäsiniz, biz dä sizin-nän padişahlık edärdik!

⁹Sanêrim, ani Allah bizi, apostolları, ortaya çıkardı en sonda, sansın onnarı, kim ölümä daava edilmiş. Zerä olduk nicä bir sergi bütün dünneyä – hem angillerä, hem insannara.

¹⁰Biz akılsızız Hristos için, ama Hristos sizi aarif yaptı! Biz yufkayız, siz sa kaaviysiniz! Siz metinniysiniz, biz ikramsız!

¹¹Şindiyä kadar çekeriz açlık, susuzluk, çıplaklık hem düüleriz, erdän erä gezeriz,

¹²çalışarak işleeriz kendi ellerimizlän. Ačan kötüleerlär bizi, biz iisözleeriz. Ačan koolêêrlar, dayanêriz.

¹³Ačan bizä fena laf söleerlär, biz yalpak cuvap ederiz. Biz büünkü günä kadar gübür gibiyiz bu dünnedä, hepsindän sıbıdılmış.

¹⁴Yazmêêrim bunnarı, ki utandırayım sizi, ama nasaatlayım, nicä sevgili uşaklarımı.

¹⁵Zerä, olsa da binnän adaminız, kim sizi Hristoza götürer, nicä çırak uşaa okula götürür, hep okadar sade bir bobanız. Bän İi Haberi sizä haberlediimdän sizin bobanız oldum, inandırarak sizi İsus Hristoza.

¹⁶Ölä ki, yalvarêrim, bana benzeyin.

¹⁷Bunun için yolladım sizä Timofeyi, angısı benim sevgili uşam, O Saabiyä inançtır. O aklınıza getirecek, nasıl bän Hristozun yolunda giderim hem nesoy hererdä herbir kliseyi üürederim.

¹⁸Sizdän kimileri şişkinnendi da sandılar, ani sizä gelmeyecäm.

¹⁹Ama Saabi istärseydi, tezdä gelecäm. Ozaman deneyecäm bu şişkinlerin diil laflarını, ama kuvetlerini.

²⁰Zerä Gök Padişahlı tutunmêêr laflardan, ama kuvettän.

²¹Ne isteersiniz, sizä fişkannan mı geleyim osa sevgiylän hem ya-vaş duhlan mı?

Orospuluk yapan kardaş

S Aslısını söleerlär, ani aranızda orospuluk varmış, hem ölä bir orospuluk, ani tayfännarda da olmêêr. Orayı kadar etişti, ani sizdän birisi ya-şêêr kendi bobasının karısinnan.

²Siz dä bununnan şişkinnersiniz! Taa ii olaceydi, ki aalayasınız. O, kim bu işi yaptı, düşer uuradılsın aranızdan, ölä diil mi?

³Makar ki bulunmêêrim güüdeylän aranızda, ama olup duhlan, kararladım, sansın aranızda bulunêrim, ani kim yaptı bunu,

⁴toplanmakta, İsusun adına, hem benim duhum da olsun sizinnän, Saabimiz İsusun kuvedinnän,

⁵verin onu şeytanın elinä, ki teni telef olsun, ama duhu kurtulsun Saabi İsusun gelmesindä.

Hristos – Paskellä kuzusu

⁶Ünmeniz diil ii. Bilmeersiniz mi, ani az maya bütün hamuru kabardêr?

⁷Paklanın eski mayadan, ki olası- nız bir eni hamur, nicä dä mayasız- sınız. Zerä Hristos, bizim Paskellä kuzumuz, kurban oldu.

⁸Geçirelim yortuyu diil eski hamurlan hem diil kin hem kötülük mayasinnan, ama halizliin hem aslı- lın mayasız ekmäännän.

⁹Sizä yazdım benim kiyadımda, kafadar olmayasınız orospuluk yapannarlan.

¹⁰Doorusunu, ne demäk istärdim, diil, ki kafadar olmayasınız bu dünne- yin adannarinnan, kim orospuluk ya- par, tamahlık edär, soygunculuk edär yada idollara baş iildär. Zerä oza- man läüzim çıkasınız bu dünnedän!

¹¹Ama yazdım, kafadar olmayası- nız birisinnän, kim kendini «kar- daş» sayêr, ama kendi bir orospu, tamah, idollara baş iildän, amazçı, içkici yada bir hırsız. Butürlü adam- narlan düşmeer sofraya da oturasınız.

¹²Hakına, ne işim benim, maana- layım dışankıları? Düşmeer mi, daa- va kesäsiniz klisedä olannara?

¹³O dışankı olannarı Allah daava edecek. «Aranızdan uuradın bu kötü adamı».

Hristiannarda daavalar

6 Nasıl kıyışêr sizdän birisi başka- sına daava açmaa, da daava kes- mää gider inansızlara*, ama gitmeer Allahın ayoz halkına?

* 6:1 İmansızlara – urumca «diil doorulara».

²Bilmeersiniz mi, ani Allahın ayoz halkı daava kesecek bu dünneyä? Eer dünneyä daava kesärseydiniz, küçük işlerdä daava kesämärsiniz mi?

³Bilmeersiniz mi, ani biz daava kesecez angillerä? Nekadar taa çok daava kesäbiliriz bu zamanın işle-rindä!

⁴Açan var bir daavanız bu yaşa-maktaki işlər için, siz daavacı koyêr-sınız onnarı, kim klisedä bişey diil.

⁵Bunnarı söleerim sizin utanma-nız için. Ne, sizin aranızda bir dä aarif adam yok mu, ki çözdürsün kardaşlar arasında daavaları?

⁶Kardaş kardaşınnan daavaya çı-kêr, da bunu inansızların önündä yapêr!

⁷Siz biri-birinizi daavaya verêr-seniz, bu – sizin için bir aşaaalan-maktır. Taa ii diil mi, zarara dayana-sınız? Taa ii diil mi, kaybedäsiniz?

⁸Ama siz kendiniz zarar yapêr-sınız hem kendi kardaşlarınızı da so-yêrsınız.

⁹Bilmeersiniz mi, ani o dooru ol-mayannar Gök Padişahlımı miras et-meyeceklär. Aldanmayın, hayırsızlık yapannar, idollara baş iildennär, orospuluk yapannar, gomoseksualistlär*,

¹⁰hırsızlar, tamahlar, içkicilär, amazçılar, soyguncular Gök Padişahlımı miras etmezlär.

¹¹Butürlüydü kiminiz sizdän, ama yıkandınız, ayozlandınız, aklandınız Saabi İsus Hristozun adınnan hem bizim Allahın Duhunnan.

Orospuluktan korunun

¹²«Hepsini düşer yapayım», – deer-siniz, salt diil hepsi faydalı. «Hepsi-

ni düşer yapayım», – deersiniz, ama bişey brakmam beni zaplasın.

¹³«İmäk şkembä için, şkembä dä imäk için», – deersiniz. Ama Allah telef edecek ikisini dä. Güüdä diil orospuluk için, ama Saabi için, Saa-bi dä güüdä için.

¹⁴Allah, Kim diriltti Saabiysi, di-rildecək bizi dä Kendi kuvedinnän.

¹⁵Bilmeersiniz mi, ani sizin güü-deleriniz – Hristozun ekleri? Ne, Hristozun eklerini alıp, yapayım on-narı orospuluk ekleri mi? Olmaz!

¹⁶Ne, bilmeersiniz mi? Kim bir-leşer orospuyulan, bir güüdä olêr onunnan. Nicä dä sölenêr: «Onnar ikisi bir güüdä olêrlar».

¹⁷Ama kim birleşer Saabiylän, Onunnan bir duh olêr.

¹⁸Korunun orospuluktan. Kalan günahlar, ani insannar yapêr, güü-dedän dışarı, ama orospu kendi güü-desinä karşı günah yapêr.

¹⁹Ne, bilmeersiniz mi, ani güüde-niz – Duhun ayoz binası, neredä Ayoz Duh bulunêr, hem Onu Allah-tan kablettiniz? Siz kendi-kendini-zin diilsiniz.

²⁰Zerä siz satın alınmışsınız bir büyük paaylan. Onuştan metinneyin Allahı sizin güüdenizlän /hem du-hunuzlan, ani Allahtan kablettiniz/.

Evlenmäk için

7 Dönelim onnara, neçin yazdı-nız bana: «İdir, ki adam karıya dokunmasın», – deersiniz.

²Ama, ki orospuluktan korun-sunnar, herbir adamın kendi karısı olsun hem herbir karının kendi kocası olsun.

* 6:9 «Gomoseksualistlär» iki urumca laftan çevirili.

³Koca kendi borcunu karının önündä yapsın, hep ölä karı da kendi borcunu kocanın önündä yapsın.

⁴Karı diil çorbacı kendi güüdesinä, ama koca. Hep ölä koca da diil çorbacı kendi güüdesinä, ama karı.

⁵Biri-birinizdän atılmayın, salt kayılıkları bir vakıda ayırı kalabilirsiniz, ki veriläsiniz duaya; ama sora enidän birleşin, ki zapsızlık beterinä şeytan denämesin sizi.

⁶Bunu sizä vermeirim bir sımarlamak gibi, ama bir nasaat gibi.

⁷Bän isterim, ki hepsi insan benim gibi olsun, ama herkezin Allah-tan var kendi baaşış. Birisinä bir türlü, başkasına başka türlü verili.

⁸O evlenmemişlerä hem dullara deerim, ani ii olur, ki benim gibi kalsınlar.

⁹Ama zaplayamarsaydılar kendilerini, ko evlensinnär. Zerä taa ii, ki evlensinnär, nekadar sevdaylan yansınlar.

¹⁰Evlilerä deerim diil bän, ama Saabi: karı ayrılmasın kocasından.

¹¹Eer ayrıldısaydı, dursun evlenmedik, yada kendi kocasınan barışsın. Koca da brakmasın kendi karısını.

İnancı hem inansız karı-koca

¹²Öbürlerinä deerim bän, ama diil Saabi. Eer bir kardaşın karısı inansızsaydı, ama kayılsaydı onunna yaşamaa, ayrılmasın karısından.

¹³Eer karının kocası inansızsaydı, ama istärseydi onunna yaşamaa, ayrılmasın kocasından.

¹⁴Zerä o inansız koca ayozlanêr inancı karıdan, hem inansız karı ayozlanêr inancı kocadan. Başka türlü uşaklarınız pak olmayaceydılar, ama şindi onnar ayoz.

¹⁵Eer inansız taraf istärseydi ayırılmaa, ko ayırılın. Bu halda kardaş yada kızkardaş diil baalı. Allah çardı bizi yaşayalım uslulukta.

¹⁶Zerä neredän biläsin sän, karı, kurtarmayacan mı kocanı? Osa, koca, neredän bilersin, kurtarmayacan mı karımı?

Herkez kendi erindä

¹⁷Herkez yaşasın ölä, nicä Allah ona payetti, hem nicä Saabi onu çardı. Bu sırayı erleşitirdim hepsi kliselerdä.

¹⁸Eer birkimsey kesikliykän çaarıldısaydı, o kesikli kalsın. Eer birkimsey kesiksizkän çaarıldısaydı, o yapmasın kesiklik.

¹⁹Kesiklik bişey diil, kesiksizlik dä bişey diildir. Aslı ne lääzım – tamannamaa Allahın sımarladıklarımı.

²⁰Herkez ne halda çaarıldı, o halda da kalsın.

²¹Çırac mıydın, açan çaarıldın? Kahırılanma, ama eer boşanabilirseydin, taa ii olur, ki faydalanasın bu kolaylıktan.

²²Kim çıaktı, açan Saabidän çaarıldı, o Saabidä serbest. Hep ölä kim serbestkän çaarıldı, o Hristozda çırac.

²³Siz satın alınız bir bütük paaylan. Onuştan olmayın çırac insanlara.

²⁴Kardaşlar, herkez kalsın o halda Allahın önündä, ne halda çaarıldı.

Evlenmemişlär için

²⁵Kızlar için bendä Saabidän yok emir. Ama bän bir nasaat vererim, çünkü edendim Saabidän acıyannık, ki inanç olayım.

²⁶Ölä sanêrım, ki şindiki sıkıntılara görä, ii olur, ki herbiri kalsın nicä bulunêr.

²⁷Baalıysın mı kariylan? Ondan boşanmaa bakma. Boşandın mı karıdan? Aarama başka karı.

²⁸Ama eer evlenärseydin, günah yapmêêrsın. Kız da, eer evlenärseydi, günah yapmêêr. Salt ki onnarın bu yaşamakta sıkıntıları olacek, da bän isteerim sizi bundan kurtarayım.

²⁹Kardaşlar, tä ne isteerim söylemäâ: vakıt kısaldı. Şindän sora kimin var karısı, olsun nicä dä yok.

³⁰Kim aalêêr, olsun aalamayanar gibi. Kim seviner, olsun sevinmeyennär gibi. Kim satın alêr, olsun onnar gibi, kimdä yok.

³¹Kim faydalanêr bu dünneynin iiliklerindän, olsun, nicä onnar, kim faydalanmêêr, zerä dünneynin şindiki halı geçär.

³²Ama bän isteerim, ki siz olasnız kahırsız. Kim evlenmedi, kahırlanêr Saabinin işleri için. Bakêr, kendini Allaha beendirsın.

³³Ama evli kahırlanêr dünnä işleri için. Bakêr, kendini karısına beendirsın.

³⁴Hep ölä ayırıklık var evli karının hem kızın arasında. Kız kahırlanêr Saabinin işleri için. Bakêr, nicä güüdesinnän hem duhunnan ayozlansın. Ama evli karı kahırlanêr dünnä işleri için. Bakêr, kendini kocasına beendirsın.

³⁵Söleerim bunu sizin iiliiniz için, diil ki sizi sıkılayım, ama ki siz yakışıklı yaşayasınız hem herzaman bütün fikirinizlän Saabiyä izmet edäsiniz.

³⁶Eer birkimsey sayarsaydı, ani diil yakışıklı, ki kızı gençliini geçirsın, lääzımsa evlensin, o yapsın nicä isteer, kızını eversin.

³⁷Ama kimin yoksa zoru eversin kızını, kim kendi üreendä kaaviysä,

da varsa nasıl yapsın istediinä görä hem üreendä kararladıysa, ki evermesin kızını, o ii yapêr.

³⁸Ölä ki, kim everer kızını, ii yapêr, ama kim evermeer, taa ii yapêr.

³⁹Evli karı baalı zakonnan kocasına okadar vakıt, nekadar yaşêêr kocası. Ama eer kocası ölärsedyi, ozaman karı serbest, var nicä evlensin, kimä isteer, ama salt ona, kim Saabinindir.

⁴⁰Ama benim düşünmemä görä, karı olur taa mutlu, eer evlenmedik kalarsaydı. Sanêrim, ani bendä dä var Allahın Duhu.

İdollara baaşlanmış kurbannar

8 İdollara baaşlanmış kurbannar için bileriz, ani «hepsimizdä bilgi var», salt ki bilgi kabardêr, ama sevgi duhça kaavileer.

²Kim sanêr, ani biler bişey, o bişey bilmeer, nicä läözüm bilsin.

³Eer birkimsey sevärseydi Allahı, Allah onu biler.

⁴Ölä ki, idollara baaşlanmış kurbannarın yaanısı için bileriz, ani idol bu dünnedä diil bişey, hem yok başka allah, bir Allahtan kaarä.

⁵Göktä hem erdä varsa başka denilän «allahlar», – dooru, ani çok allahlar hem saabilär var –

⁶bizdä salt bir Allah – Boba var. Ondan hepsi yaradıldı, biz dä Onun için yaşêêrız. Hem bir Saabi – İsus Hristos. Hepsi Onun aracılınnan yaradıldı, biz dä Onun aracılınnan yaşêêrız.

⁷Ama herkezindä yok bu bilgi. Kimisi alışıktı idollara baş iiltmäâ da büün, yaani iyärkän, düşünerlär, ani yaani idola baaşlanmış. Onnar incä üzlü, da bundan üzleri lekelener.

⁸ İmäk bizi Allaha yaklaştırmêêr. Eer iyärsäk, bişey kazanmêêrız, eer imärsäk, bişey kaybetmeeriz.

⁹ Sade bakın, sizin serbestliiniz olmasın bir köstek yufka inancılara.

¹⁰ Zerä eer birkimsey, incä üzlü, göräseydi seni, kimdä var bilgi, oturarkan sofrada idol binasında, bu yapmaz mı, ki o da isin idollara baaşlanmış kurbannardan?

¹¹ Butakım bu incä üzlü kardaş kaybelir senin bilgindän – o bir kardaş, kimin için öldü Hristos.

¹² Eer butürlü günah yaparsaydınız kardaşlara karşı da incä üzlerini yaralarsaydınız, Hristoza karşı günah yapêrsiniz.

¹³ Ölä ki, eer imäk beterinä olarsaydı, ki kardaşım günaha girsin, ozaman hiç imäm yaanı, ki kardaşımı günaha sokmayım.

Apostolun payı

9 Diilim mi bän serbest? Diilim mi apostol? Görmedim mi bän İisu-su, bizim Saabiyi? Diilsiniz mi siz – benim izmetimin meyvası Saabidä?

² Eer başkası için diilseydim apostol, sizin için baarlem apostolum. Benim apostolluumun mühürü sizsiniz, çünkü inancıysınız Saabiyä.

³ Butürlü dooru çıkarêrim kendimi onnara karşı, kim beni maanalêêr.

⁴ Yok mu dooruluumuz, iyelim hem içelim?

⁵ Yok mu dooruluumuz, biz birär kızkardaş alalım, ki karımız olsun, nicä yapêr öbür apostollar, Saabinin kardaşları hem Kifa?

⁶ Ne, salt benim hem Varnavanın mı yok dooruluumuz işlämeyelim?

⁷ Kim cengä gider kendi harcınan? Kim baa koyêr da emişindän

imeer? Kim sürüyü otladêr da sürünün südüdän içmeer?

⁸ Ne, sade adamcasına mı bunnarı söleerim? Bunu sölämeer mi Ayoz Zakon da?

⁹ Moiseyin zakonunda yazılı: «Baalamayasın öküzün aazını harman düüyärkän». Ne, öküzlär için mi kahırlanêr Allah?

¹⁰ Osa maasuz bizim için mi lafeder? Elbetki, bizim için yazılı. Çünkü kim sürer, sürsün umutlan, hem kim harman düüyer, düüsün umutlan, ki payı da olacak harmandan.

¹¹ Çünkü biz ektik sizdä duhça toomnar, büyük iş mi olur, eer sizdän tencä biçärsäk?

¹² Eer başkalarının dooruluu varsaydı, sizdän yardım alsınnar, bizim taa çok dooruluumuz yok mu? Ama biz bu dooruluktan faydalanmadık. Hepsini geçirdik, ki köstek olmayalım Hristozun İi Haberinin nasaat edilmesinä.

¹³ Bilmeersiniz mi, ani ayoz izmetçilik yapan Ayoz binadan doyunnêr. Kim izmetçi kurbannıkta, pay alêr ondan, ne var kurbannıkta.

¹⁴ Hep ölä Saabi da sıraladı, kim nasaat eder İi Haberi, İi Haberdän yaşasınnar.

¹⁵ Ama bän bu dooruluklarımdan hiç birisindän bilä faydalanmadım. Bunnarı yazmêêrım, ki benim için bişey yapılsın, zerä bana taa ii öleyim, nekadar birkimsey boşa çıkarısın benim lafımı.

¹⁶ Eer nasaat edärsedyim İi Haberi, yok neylän üüneyim, zerä bu benim borcum. Vay bana, eer nasaat etmärsedyim!

¹⁷ Eer bunu kendi istediimdän yaparsaydım, baaşş edenärim. Eer

zoruna yaparsaydım, yapêrım sade o izmeti, ne bana inandırılmış.

¹⁸Ozaman ne baaşış bana olur? Bu, ani nasaat ederäk İ Haber/ Hristos için/, nasaat ederim ödeksiz, faydalanmayarak, İ Haberin nasaatçısı olarak, kendi dooruluumdan.

¹⁹Zerä serbest olarak, kimseyin çıraa diilim, kendimi çırak herkeziniä yaptım, ki taa çok insan kazanabileyim.

²⁰İudeylärlän bän iudey gibi kendimi götürdüm, ki iudeyleri kazanayım. Makar ki kendim AyoZ Zakonun zapında diilim, Zakonun zapında olannarlan sansın Zakonun zapında oldum, ki kazanabileyim Zakondan zaplı olannarı.

²¹Onnarlan, kimdä AyoZ Zakon yok, oldum sansın bendä dä Zakon yok, ki kazanabileyim onnarı, kimdä Zakon yok, makar ki bän diilim bir adam, kimdä yok Allahın Zakonu, ama Hristozun zakonun zapındayım.

²²Yufkalarlan yufka oldum, ki yufkaları kazanabileyim. Herkezinän hepsi oldum, ki kurtarabileyim baarlem kimisini.

²³Hepsini İ Haber için yapêrım, ki benim dä payım olsun İ Haberin iiliklerindän.

²⁴Bilmeersiniz mi, ani kim yarışmakta yarışêr, hepsi kaçıp-yarışêr, ama salt birisi baaşış kazanêr? Siz ölä kaçın, ki baaşış kazanabiläsiniz!

²⁵Hepsi, kim yarışêr atletik oyunlarda, tutêrlar kendilerini zaplı herbir üzerä. Onnar bunu yapêrlar, ki bir sörpeşär feneş kazansınnar. Ama biz yapêrız, ki sörpeşmäz feneş kazanalım.

²⁶Onuştan bän kaçmêêrım, nicä birisi, kim bilmeer, nereyi dooru ka-

çêr. Boşuna yumuruklan düümeerim, nicä birisi, kim lüzgeri düüyer.

²⁷Ama kendi güüdemo sert kullanêrım da zapta tutêrım. Zerä istämeerim, ki nasaat edip başkasına, sonda kendim bir tarafta kalayım.

İzrail bizä örneK

10 Kardaşlar, istämeerim, habersiz kalasınız, ani hepsi bobalarımız bulut altında bulundular, da hepsi deniz içindän geçtilär.

²Hepsi bulutta hem denizdä vaatiz oldular, ki baalaşsınnar Moiseylän.

³Hepsi idi bir imektän, verili AyoZ Duhtan.

⁴Hepsi içti bir sudan, verili AyoZ Duhtan, zerä içtilär bir duhça Kanaradan, ani ardlarından gelärdi, o Kanara – Hristos.

⁵Hep okadar taa çoyunu onnardan Allah beenmedi, çünkü çolda kaybedilär.

⁶Onnarlan bunnar hepsi oldu, ki bizä örneK olsunnar, ki istämeyelim kötülük yapmaa, onnar gibi.

⁷Baş iiltmeyin idollara, onnardan kimi gibi, nicä yazılı: «İnsan oturdu imäa hem içmäa, sora, kalkıp, oynayıp, sefalanmaa başladı».

⁸Orospulaa düşmeyelim, nicä onnardan kimi düştü, da bir gündä irmi üç bini erä serildi.

⁹Denämeyelim Saabiyi, nicä onnardan kimisi denedi da yılannardan öldürüldülär.

¹⁰Mırıldamayın, nicä onnardan kimi mırıldadı da telef oldular ölüm angilindän.

¹¹Bunnar onnarlan oldu, ki bizä örneK olsun, bizim için yazıldı, ki akıl üürenelim biz, kim etiştı bitki vakıtlara.

¹²Butakım, kim sanêr, ani ayakça durêr, baksın düşmesin.

¹³Sizä geldi denemeklär, hep ölä, nicä herkezinä gelir. Allah inanç da kolvermäz, ki kuvedinizdän zeedä denenmiş olasınız. O denemäk vakıdı hazırlayacak sizä bir çıkış yolu, ki dayanabiläsiniz.

İdollar hem komka

¹⁴Onuştan, sevgili kardaşlarım, sakımın idollara baş iltmektän.

¹⁵Lafederim, nicä akıllı insan-nara, siz kendiniz düşünün, ne söleirim.

¹⁶İisözlenmiş çölmek, angısını iisözleeriz, diil mi paydaşlık Hristozun kanından? Ekmek, angısını kırêriz, diil mi paydaşlık Hristozun güüdesindän?

¹⁷Çünkü bir ekmek, biz dä çokluk bir güüdeyiz, zerä hepsimiz paydaşız bir ekmektän.

¹⁸Bakın onnara, kim tencesinä İzrail senselesindän. Onnar, kim kurbannardan pay alêr, paydaş olmêêr mı kurbannıktan da?

¹⁹Ne isterim sölemää? Kurbannın, idola baaşlanmış, saygılı var mı? Yada idolon var mı saygılı?

²⁰Olmaz! Bunu deerim: çünkü tayfännar kurbannarını baaşlêêr fena duhlara, ama diil Allaha. Bän istämeerim, ki siz paydaş olasınız fena duhlarlan.

²¹Yok nasıl içäsiniz hem Saabinin çölmeendän, hem fena duhların çölmeendän. Yok nasıl paydaş olasınız hem Saabinin sofrasından, hem dä fena duhların sofrasından.

²²Neçin isteriz Saabiye gücendirmää? Ne, biz Saabidän taa kaaviyiz mi?

*Hepsini yapın
Allahın metinnii için*

²³«Hepsini düşer yapayım», – deersiniz, ama hepsi faydalı olmaz. «Hepsini düşer yapayım», – deersiniz, ama hepsi duhça kaavi-lemäz.

²⁴Kimsey bakmasın sade kendi faydasını, ama herkezi baksın başkasının da faydasını.

²⁵İyin herbir yaanıdan, ani panayırd satılêr, hiç soruşturmuyarak, ki üzünüz pak olsun.

²⁶Zerä «bütün er hem ne er üstündä – hepsi Saabinindir».

²⁷Eer inansızlardan biri sizi sofraya teklif edärsedydi, da siz gitmää kayıl olursaydıız, iyin, ne önünüzä koyaceklar, hiç soruşturmuyarak, ki üzünüz pak olsun.

²⁸Ama eer birkimsey deyärsedydi: «Bu yaanı idola baaşlanmış», ozaman imeyin söyleyenin hatırı için, ki üzünüz pak olsun /Zerä er hem ne var er üstündä – hepsi Saabinindir/.

²⁹Lafederim, diil ani sizin üzünüz pak olsun, ama onun üzü pak olsun. Zerä neçin benim serbestliim sıkılsın başkasının üzü için?

³⁰Eer bän, şükür edip, iyärsedydim, nedän beni maanalasınnar imäk için, angısı için şükür ederim?

³¹Ölä ki, hepsi, ne iyersiniz hem içersiniz, hem hepsi, ne yapêrsiniz, hepsini yapın Allahın metinnii için.

³²Olmayın köstek ne iudeylêrä, ne urumnara, ne dä Allahın klisesinä.

³³Bän bakêrım her taraftan beendireyim kendimi herkezinä, zerä

bakmêêrim kendi faydamı, ama çokluun faydasını, ki onnar kurtulsunnar.

11 Bendän örnek alın, nicä bän Hristozdan örnek alêrim.

Sıra klisedä

²Metederim sizi, kardaşlar, ani her taraftan aklınıza getirersiniz beni hem ani koruyêrsınız üüretmekleri ölä, nicä üürettim sizi.

³Ama isteerim bilâsınız, ani herbir adamın başı – Hristos, karının başı – kocası, ama Hristozun başı – Allah.

⁴Herbir adam, kim dua eder yada prorokluk eder uzun saçlan*, kendi başını ikramsızlêêr.

⁵Hem herbir karı, kim dua eder yada prorokluk eder açık başlan, ikramsızlêêr kendi başını. Bölä bir karı traş olmuş karı gibi olur.

⁶Eer karı istâmârseydi örtünmäâ, ozaman kırkınsın. Ama eer utanırsaydı kırkınsın yada traş olsun, ozaman örtünsün.

⁷Adam diil läâzım örtsün başını**, çünkü adam – Allahın benze-mesi hem metinniidir. Ama karı – adamın metinnii.

⁸Zerä adam alınmadı karıdan, ama karı alındı adamdan.

⁹Adam yaradılmadı karı için, ama karı yaradıldı adam için.

¹⁰Onuştan, angillerin hatırı için, karı kendi başını läâzım tertipli tutsun***.

¹¹Ölä ki, Saabidä ne karı adam-sız, ne adam karısız.

¹²Çünkü, nicä karı adamdan yaradıldı, adam da karıdan duuêr, bun-nar hepsi Allahtandır.

¹³Kararlayın siz kendiniz: yakışıklı mı, bir karı dua etsin Allaha açık başlan?

¹⁴Acaba sizi sıra kendisi üüret-meer mi, ani utançtır bir adam uzun saç taşısın.

¹⁵Ama karı için uzun saç bir üün-mäktir, zerä saç verili kariya örtü erinä.

¹⁶Eer birkimsey istârseydi çekiş-mäâ, bilsin, ani ne bizdä, ne dä Allahın kliselerindä yok bölä alışmak.

Komka

¹⁷Bunnarı söleyeräk, metetmee-rim sizi, zerä toplanmaklarınız diil ii, ama zarar getirer.

¹⁸İlk, ne işiderim, ani klisä toplanmaklarında uyuşmazlık olêr aranızda. Bunu biraz inanêrim.

¹⁹Zerä läâzım olsun bölümnâr sizin aranızda, ki üzä çıksın, kim aranızdan beenilmiş.

²⁰Açan toplanêrsınız bireri, bu diil, ki iyâsınız Saabinin sofrasından.

²¹Zerä herkezi çalışêr öbürlerindän ileri isin kendi imeesini. Ölä ki, birisi kalêr aaç, ama öbürü sarfoş olêr.

²²Ne, yok mu nicä evdä iyâsınız hem içâsınız? Neçin aşaalandırêrsınız Allahın klisesini da utandırêrsınız onnarı, kimdä yok bişey? Ne deyim sizä? Metedeyim mi sizi? Bu üzerä yok neylän metedeyim!

* 11:4 Uzun saçlan – eki «başında bişeylän». ** 11:7 Örtsün başını – eki «uzatsın saçını». *** 11:10 Karı kendi başını läâzım tertipli tutsun – urumca «karının läâzım zaabitli olsun kendi başı üstündä».

²³Ne sizi ürettim, onu Saabidän kablettim, ani Saabi İsus o gecä, açan satılmış oldu, aldı bir ekmek,

²⁴şükür edip Allaha, kırdı onu da dedi: «/Alın, iyin,/ bu – Benim güüdäm, ani /falanêr/ sizin için. Bunu yapasınız Benim anılmam için».

²⁵Hep ölä, imektän sora, aldı çölmää da dedi: «Bu çölmek – eni baalantı, ani kuvedä girer Benim kanımnan. Bunu her zaman yapasınız, kaç kerä içeceniz, Benim anılmam için».

²⁶Zerä kaç kerä iyeceniz bu ekmektän hem içeceniz bu çölmektän, Saabinin ölümünü anasınız, O gelincä.

²⁷Onuştan, kim yakışiksız iyer bu ekmektän hem içer Saabinin çölmeendän, Saabinin güüdesinä hem kanına karşı kabaatlı kalêr.

²⁸Herkezi araştırsın kendi-kendini da ölä isin bu ekmektän hem içsin bu çölmektän.

²⁹Zerä kim iyer hem içer, tanımayarak, ani bu Saabinin güüdesidir, bu imäklän hem içmäklän başına ceza getirer.

³⁰Onuştan sizin aranızda var çok yufka hem hasta, kimisi dä geçindi.

³¹Eer kendi-kendimizi araştırsaydık, Allah bizi cezalamaz.

³²Saabi bizi, daava edip, cezaylan üreder, ki sonda dünneylän bilä kabaatlı olmayalım.

³³Onuştan, kardaşlar, açan sofraya toplanêrsınız, biri-birinizi bekleyin.

³⁴Eer birkimsey aaçsaydı, evdä isin, ki açan toplanêrsınız, Allahtan daavalı olmayasınız. Kalan işleri sıraya koyacam, açan gelecäm.

Duhun baaşışları

12 Kardaşlar, istämeerim, habersiz kalasınız Duhun baaşışlarından.

²Bilersiniz, açan siz taa tayfändınız, yolu şaşırıp, baş iildärdiniz dil-siz idollara.

³Onuştan isteerim, annayasınız, ani kimsey, kim Allahın Duhunnan lafeder, yok nasıl betvalasın İsusu, hem kimsey deyəmäz Ona «Saabi İsus», salt Ayoz Duh.

⁴Var çok türlü baaşışlar, ama hepsi bir Duhtan.

⁵Var çok türlü izmetlär, ama salt bir Saabi.

⁶Var çok türlü işlemeklär, ama Allah bir, Kim herkezdä hepsini yapêr.

⁷Herkezä veriler baaşış, angısından Ayoz Duh açılêr, ki fayda getirsin.

⁸Birisinä Duhlan veriler, aarifçesinä lafetsin, başkasına veriler, bilgili lafetsin hep o Duhlan.

⁹Hep o Duhtan birsinä veriler inan, başkasına hep o Duhtan beceriklik hastaları alıştırmaa.

¹⁰Taa başkasına veriler kuvet, ki yapsın kudretli işlär, başkasına – prorokluk etsin, başkasına – duhları tanısin, başkasına hertürlü dillär veriler, başkasına beceriklik, dilleri çevirsin.

¹¹Hepsi bunnarı yapêr bir Duh, Angısı herkezinä payeder, nicä Kendi isteer.

Güüdenin birlii

¹²Nicä güüdä bir, ama ekleri çok, da çok eklerdän bir güüdä kurulu, hep ölä Hristozda da.

¹³Hepsimiz vaatiz olduk bir Duhlan, ki bir güüdä olalım, olsun iudey, olsun urum, olsun çırak, olsun serbest, hepsimiz bir Duhtan sulanmışız.

¹⁴Zerä güüdä diil bir ektän, ama toplu çok ektän.

¹⁵Eer ayak deyärseydi: «Çünkü diilim el, diilim güüdedän», ne, bu beterä olmaz mı güüdedän?

¹⁶Eer kulak deyärseydi: «Çünkü diilim göz, diilim güüdedän», ne, bu beterä olmaz mı güüdedän?

¹⁷Eer bütün güüdä olaydı sade göz, ne olaceydı işitmäklän? Eer bütün güüdä olaydı salt kulak, ne olaceydı koku duyğusunnan?

¹⁸Ama Allah erleştirdi herbir eki güüdedä ölä, nicä Kendi istedi.

¹⁹Eer hepsi bir ek olaydı, ozaman ne olaceydı güüdeylän?

²⁰Dooru, ani ek çok, ama güüdä bir.

²¹Göz yok nasıl desin elä: «Sän diil läüzımsın bana». Hep ölä baş yok nasıl desin ayaklara: «Yok läüzımnım sizin için».

²²Buna karşı, güüdenin ekleri, ani görüner taa yufka, mutlak bizä läüzım.

²³Hem güüdenin eklerinä, angıllarını taa ayıp sayêrız, taa çok ikram vereriz, da eklerimizä, ani diil gözäl, maasuz kahr güderiz.

²⁴Gözäl eklerin yok läüzımnıkları donaklık için. Ama Allah ölä güüdeyi yaptı, ki taa çok hatır verilsin o eklerä, angıları taa az ikramda,

²⁵ki güüdedä ayırıklık olmasın, ama eklär birtürlü zaamet gütsünnär biri-birileri için.

²⁶Eer zeetlenärseydi bir ek, hepsi eklär onunnan barabar zeetlenlerlär.

Eer bir ek ikramnanarsaydı, hepsi eklär onunnan barabar sevinerlär.

²⁷Siz Hristozun güüdesi, hem ayırır-ayırır bu güüdenin ekleriysiniz.

²⁸Allah erleştirdi klisedä ilkin apostolları, ikinci – prorokları, üçüncü – üüredicileri, sora onnarı, kim kudretli işlär yapêr; sora onnarı, kimin baaşışı var hastaları alıştırmaa; onnarı, kim yardım eder; onnarı, kim kullanêr; onnarı, kim lafeder hertürlü dillerdä.

²⁹Ne, hepsi mi apostol? Hepsi mi prorok? Hepsi mi üüredici? Hepsi mi yapabiler kudretli işlär?

³⁰Hepsi mi hastaları alıştırabilir? Hepsi mi lafedäbiler başka dillerdä? Hepsi mi dilleri çeviräbiler?

³¹Çalışın taa üstün baaşışları kabletmää. Da bän gösterecäm sizä en ii yolu.

Sevgi

13 Eer lafedärseydim insan dilindä yada angil dilindä, ama sevgim yoksaydı, bir ötar bakırım eki bir uuldar kimvalım.

²Eer bendä varsaydı prorokluk beceriklii, eer bilirseydim hepsi saklı işleri hem edendiseydim bütün bilgıçlii, eer varsaydı büyük inanım, bayırları da erindän diıştreyim, ama yoksaydı sevgim, ozaman bän bişey diilim.

³Eer bütün varlımı baaşlarsaydım, ki doyrurayım fukaaraları, eer güüdeyi ateşä verirseydim*, ama sevgim yoksaydı, bana bundan hiç bir fayda olmaz.

⁴Sevgi çok dayanar, iilik yapar, sevgi kıskanmar, üünmär, kabarmar.

* 13:3 Ateşä verirseydim: bir çok eski teksttä «verirseydim üüneyim deyni».

⁵Sevgi kötü kendini götürmâr, aaramar fayda kendisinä, tez üfkenmâr, küsü tutmar,

⁶kötülää sevinmâr, ama aslılaa sevinir.

⁷Sevgi hepsini örter, hepsini inanêr, hepsinâ umut eder, hepsinâ dayanêr.

⁸Sevgi hiç durgunmar. Prorokluk sona gelecek, dillâr susacek, bilgiçlik kaybelecek,

⁹zerâ bizim bilgiçlik kederli, bizim prorokluk diil taman.

¹⁰Ama açan tamannik gelecek, ozaman hepsi, ne kederli, yok olacak.

¹¹Uşakkan, bân uşakçasına lafedârdim, uşakçasına düşünârdim. Ama olgunnandıynan, uşak işlerindän brakıldım.

¹²Şindi hepsini, nicâ bir dumannı şişedän göreriz, ama ozaman görüşecek üz-be-üz. Şindi benim bilgiçliim kederli, ama ozaman Allahı tanıyacam ölä, nicâ bân tanınmışım.

¹³Şindi kalêr bunnar üçü: inan, umut hem sevgi, ama sevgi onardan taa büyük.

Başka dillerdä lafetmâk

14 Sevginin ardına gidin, ama çalışın duhça baaşışları edenmää, en çok prorokluk etmää.

²Kim lafeder başka dildä, lafetmeer insana, ama Allaha, zerâ kimsey onu annamêr. O duhlan saklı işlâr lafeder.

³Ama kim prorokluk eder, o lafeder, ki insanı kaavilesin, havezlen-dirsin hem hoşlandırsın.

⁴Kim lafeder başka dildä, kendini kaavileer, ama kim prorokluk eder, kaavileer kliseyi.

⁵İsteerim, hepsiniz lafedâsiniz başka dillerdä, ama taa çok isteerim,

prorokluk edâsiniz. Kim prorokluk eder, o taa büyük, nekadar biri, kim lafeder başka dildä, eer bu dili çevirmârseydi, kliseyi kaavilendirsin deyni.

⁶Şindi, kardaşlar, eer, gelip sizä, başlarsaydım lafetmää başka dildä, ama lafım yapmarsaydı, ki edenâsiniz Allahtan açıklamak, bilgi, prorokluk yada bir üüretmâk, ne fayda sizä getirecäm?

⁷Cansız işlâr dâ, angıları ses vererlâr, çırtma yada arfa, eer vermârseydi ayırı seslâr, kim tanıyabilir, ne hava çalnêr bu çırtmaylan yada arfaylan?

⁸Eer truba bellisiz bir ses verärsä, kim cenk için hazırlanar?

⁹Hep ölä siz dâ, eer dilinizlän anaşılmaz laflar sölärsyediniz, nasıl annaşılar, ne söleersiniz? Siz ozaman sansın lüzgerä lafedersiniz!

¹⁰Dooru, ani dünnedä çok türlü dil var. Hiç bir dil annamasız diildir.

¹¹Ama eer bilmârseydim lafların annamasını, bân yabancıyım lafedenä, lafedän dâ bana yabancı.

¹²Hep ölä siz dâ, çünkü çalışkansız edenmää Duhun baaşışlarını, çalışın zeedelenmää baaşışlarlan, ani kliseyi kaavileer.

¹³Onuştan, kim lafeder başka dildä, dua etsin, ki çeviräbilsin, ne lafeder.

¹⁴Zerâ açan dua ederim başka dildä, benim duhum dua eder, ama fikirim fayda edenmeer.

¹⁵Ozaman ne yapayım? Dua edeyim duhlan, dua edeyim aklımnan da, türkü çalayım duhlan, türkü çalayım aklımnan da.

¹⁶Eer sän şükür edârseydin sade duhlan, sıradan adam, orada bulunan,

nasıl «Amin» deyäbilir senin şükür etmenä? Zerä o annamadı, ne söledin.

¹⁷Beki sän ii şükür edersin, ama bu şükür o adama yardım etmeer.

¹⁸Şükür ederim Allaha, ani bän taa çok lafederim başka dillerdä, ne kadar siz hepsiniz.

¹⁹Ama klisedä taa çok isteerim söyleyim beş laf benim aklımnan, ki başkalarını da üüredäbileyim, ne kadar söyleyim on bin laf başka dildä.

²⁰Kardaşlar, fikirlän uşak gibi olmayın, kötülää küçük evlat gibi olun, ama fikirlän olun olgun adam.

²¹Ayoz Zakonda yazılı: «„Lafedecäm bu halka yabancı dillärlän hem yabancılarnın aazından, ama hep okadar Beni seslämeyeceklär“, – deer Saabi».

²²Belli, ki başka dildä lafetmää diil nişan inancılar için, ama inansızlar için. Prorokluk sa nişan inancılar için, ama diil inansızlar için.

²³Eer toplanarsaydı bütün klisä bireri, da herkezi başlarsaydı başka dillerdä lafetmää, ama bir sıradan insan yada inansız adam gelirseydi toplantınıza, demeyeceklär mi, ani siz deliysiniz?

²⁴Ama prorokluk edärseydi hepsi, da gelärseydi bir inansız, yada sıradan bir insan, o hepsindän azarlarnır hem hepsindän daavalı olur.

²⁵Ölä ki, onun üreendeki saklı işleri belli olêr, o, düşüp üzükoynu, baş iildecek Allaha hem deyecek, ani hakına Allah aranızdadır.

²⁶Ozaman ne yapalım, kardaşlar? Açan bireri toplanêrsınız, herkezinizdä var bir psalma, bir üüretmäk, bir açıklamak, başka dildä lafetmäk

eki dilleri çevirmäk. Hepsi bunnar olsun klisenin kaavilenmesi için.

²⁷Eer birkimsey lafedärsä başka dildä, lafetsinnär sıravardır iki-üç kişi, birisi dä çevirsin, ne sölenir.

²⁸Eer yoksaydı kim çevirsin, başka dildä lafedän sussun klisedä, kendi-kendinä hem Allaha lafetsin.

²⁹Proroklardan lafetsin iki-üç kişi, kalanı da araştırsın, ne sölenir.

³⁰Eer Allahtan bir açıklamak gelärseydi oturannardan öbürünä, il-kinkisi sussun.

³¹Hepsiniz var nasıl biri-birinin ardına prorokluk edäsiniz, ki hepsi üürenip, hepsi üreklensinnär.

³²Prorokların duhları prorokların zapındadır.

³³Zerä Allah diil sırasızlık Allahu, ama usluluk Allahu. Bu sıra kullanılêr Allahın ayoz halkının herbir klisesindä.

³⁴/Sizin/ karılar klisä toplantılarında sussunнар, zerä onnara izin verilmär, lafetsinnär, ama nicä yazılı zakonda, sesleyici olsunнар.

³⁵Eer üürenmää istärseydilär bişey, evdä kendi kocalarına sorsunnar, zerä utançtır, ki karı lafetsin klisä toplantısında.*

³⁶Ne, Allahın sözü ilk sizdän, korinflilerdän mi çıktı yada salt sizä mi etişti?

³⁷Eer birkimsey sayarsaydı kendini prorok, Duhtan kullanılı, ozaman läüzım annasın, ani ne yazêrım sizä, Saabinin sımarmaması.

³⁸Ama eer birkimsey bunu esap almarsaydı, onu da esaba almayın!

³⁹Ölä ki, kardaşlar, çalışın prorokluk etmää, ama onnarı, kim başka dillerdä lafeder, durgutmayın.

* 14:34-35 Bu sıralar kimi tekstlerdä 40-cı sıradan sora geler.

⁴⁰ Salt ki hepsi yakışıklı hem sıraya görä uygun yapılınsın.

Hristos dirildi

15 Kardaşlar, isteerim aklınıza getireyim İi Haberı, angısını nasaat ettim sizä, angısını siz kablettiniz hem angısına baalı kaldınız.

² İi Haberlän kurtulêrsınız, eer sıkı tutunarsaydınız ondan, ne sizä nasaat ettim. Başka türlü naafilä inandınız.

³ Sizi üürettim o en büyük işleri, ne kendim dä kablettim, ani Hristos öldü bizim günahlar için, nicä yazılı AyoZ Yazılarda.

⁴ O gömüldüktän sora üçüncü günü dirildi, nicä yazılı AyoZ Yazılarda.

⁵ İlkin Kifaya gösterildi, sora onikisinä dä.

⁶ Ondan sora gösterildi bir zamanda beşüz kardaştan zeedesinä. Onnardan çoyu taa yaşêêr, ama bir boyu geçindi.

⁷ Sora gösterildi İakova hem hepsi apostollara.

⁸ Hepsindän sora gösterildi bana da, nicä bir vakıtsız duulmuşa.

⁹ Zerä bän en küçüküm apostollardan, kim hiç etmeer sayılınsın apostol, zerä kooladım Allahın klisesini.

¹⁰ Ama şindi neysäm, Allahın iivergisinnän öleyim. Onun iivergisi benim için naafilä olmadı. Bän işledim taa çok hepsi apostollardan – doorusu, diil bän, ama Allahın iivergisi, ani benimnän işleer.

¹¹ Ölä ki, bän mi, onnar mı, biz bölä nasaat ederiz, siz dä ölä inandınız.

Ölülerin dirilmesi

¹² Çünkü nasaat ediler, ani Hristos dirildi ölüdän, ozaman ne için si-

zin aranızdan kimisi deer, ani ölülar dirilmeyecek?

¹³ Eer ölülar dirilmärseydilär, Hristos da dirilmedi.

¹⁴ Eer dirilmediseydi Hristos, ozaman bizim nasaat naafilä, inanınız da boşuna.

¹⁵ Çikêr, ki biz Allahın yalancı şaatlarıyız, zerä şaatlık ettik, ani Allah diriltti Hristozu. Ama çikêr, ani Onu diriltmedi, eer ölülar hakına dirilmärseydilär.

¹⁶ Zerä, eer ölülar dirilmärseydilär, ozaman Hristos da yoktu nasıl dirilsin.

¹⁷ Eer Hristos dirilmediseydi, sizin inan naafilä, siz kalêrsınız günahlarınızlan.

¹⁸ Çikêr, ani kim geçindi, inanaarak Hristozu, onnar kaybedilär.

¹⁹ Eer salt bu ömürdä umutlanarsaydık Hristozu, ozaman biz hepsindän en kısmetsiz.

²⁰ Ama doorusu, Hristos ölüdän dirildi, ölennerdän ilk.

²¹ Çünkü ölüm geldi bir adaman, hep ölä bir adaman ölüdän dirilmäk geldi.

²² Nicä hepsi Adamda öler, ölä dä hepsi Hristozda ömür bulacak.

²³ Salt ki herkezi sırasınca dirilecek. İlkinki Hristos, sora onnar, kim Hristozun, Onun gelmesindä.

²⁴ Sora zamanın bitkisi olacek, nezaman Hristos Padişahlı Allah Bobanın elinä verecek, nezaman yok edecek hertürlü çorbacılı, hertürlü zaabitlii hem kuvedi.

²⁵ Zerä O läüzüm padişahlık etsin, ki bitkidä Allah koysun hepsi duşmannarını Onun ayakları altına.

²⁶ En bitkinci duşman, ani yok edilecek, – ölümdür.

²⁷ Dooru, ani Allah «koydu hepsini Onun ayakları altına». Ama açan dener «hepsini koydu», belli, ki Allahtan kaarä, Kim hepsini verdi Onun zaplına.

²⁸ Açan hepsi verildi Onun zaplına, ozaman Kendi Ool da verilecek Allahın zaplına, Kim öncä verdiydi hepsini Onun zaplına, ki Allah olsun hepsindän en üstün.

²⁹ Başka türlü, eer ölümlär dirilmäzseydilär, ne yapacak onnar, kim vaatiz olêr ölümlär için? Ozaman neçin vaatiz olmaa ölümlär için?

³⁰ Neçin dayma titsiliktä bulunalım?

³¹ Kardaşlar, bän her gün ölerim. Bunu deerim, çünkü üünerim sizin için Saabimiz İsus Hristozda.

³² Eer bän insan düşünmelerinä görä düüştümsä canavarlarlan Efes kasabasında, ozaman bana ne fayda? Eer ölümlär dirilmärsä, ozaman «iyelim hem içelim, zerä yaarına ölecek».

³³ Aldanmayınız, «kötü kafadarlık bozêr ii karakteri».

³⁴ Nicä düşer, gelin kendinizä, günaaha girmeyin. Zerä kimisi sizdän Allahı tanımêr. Bunu söleerim, ki utandırırım sizi.

Nesoy güüdeylän dirilecek

³⁵ Beki birkimsey soracak: «Ölümlär nesoy diriler? Dünneyä nesoy güüdeylän döneceklär?»

³⁶ Sän, fikirsiz! Ne ekersin, eer öncä ölmäzseydi, yaşamaya gelmäz.

³⁷ Açan ekersin, ekmeersin güüdeyi, ne sora çıkacak, ama sözgeleş bir toom, bir booday toomu yada bir başka toom.

³⁸ Sora Allah bu tooma güüdä verer, nicä ister, – herbir tooma kendi güüdesini.

³⁹ Herbir ten diildir birtürlü. İnsan teni bir, hayvan teni başka, kuş teni dä taa başka, balık teni dä başka.

⁴⁰ Hep ölä, var gökteki güüdelär, hem var erdeki güüdelär dä. Ama göktekilerin yalabıklı başka, erdekilerin dä başka.

⁴¹ Günün yalabıklı bir türlü, ayın yalabıklı başka türlü, yıldızların yalabıklı taa da başka türlü. Yıldızların yalabıklıkları ayırı-ayırı.

⁴² Hep ölä ölümlerin dirilmesi olacak. Güüdä, gömülüp*, çürüyer, ama, dirilip, çürüksüz olacak.

⁴³ Gömülän güüdä saygısızdır, dirilän güüdä metinni olacak; gömülän yufkadır, dirilän kuvetli olacak.

⁴⁴ Gömüler bir ten güüdä, diriler duhça güüdä. Nicä var ten güüdä, ölä var duhça güüdä dä.

⁴⁵ Nicä yazılı: «İlk Adam bir yaşayan can oldu». Son Adam sa ömür verän bir duh oldu.

⁴⁶ İlkikisi diil duhça, ama ten. Duhça olan sora geler.

⁴⁷ İlk insan erdän, topraktan oldu. İkinci insan – /Saabi/ göktän.

⁴⁸ Nasıl topraktan insan, ölä topraktan olannar da. Nasıl gökteki İnsan, ölä göktä olannar da.

⁴⁹ Nicä benzeeriz topraktan insana, hep ölä benzeyecek gökteki İnsana da.

⁵⁰ Ne isterim sölemää, kardaşlar, ani ten hem kan yok nasıl mirasçı olsun Allahın Padişahlında. Yok nasıl çürüyän güüdä mirasçılık alsın çürüksüzlää.

* 15:42-44 Gömülmää – urumca «ekilmää».

⁵¹Söleerim sizä bir saklı iş. Hepsimiz ölmeyecez, ama hepsimiz diişecez

⁵²birdän, bir göz kıpımında, açan sonda truba baardılacak. Zerä truba baardılacak, ölümlär dirilecek, ki ölmessinär, biz dä diişecez.

⁵³Zerä bu çürüyän güüdä läüzüm kaplansın çürüksüzlüklän, hem bu ölümnü güüdä donansın ölümsüzlüklän.

⁵⁴Açan bu çürüyän güüdä kaplanacak çürüksüzlüklän, hem bu ölümnü güüdä donanacak ölümsüzlüklän, ozaman tamannanacak, ne yazılı: «Ölüm ensemış oldu da yok edildi».

⁵⁵Ölüm, neredä senin ensemän? Neredä senin zihirli iinän?

⁵⁶Ölümün zihirli iinesi – günahdır, ama günah alêr kuvedini Ayoz Zakondan.

⁵⁷Şükür Allaha, ani verer bizä ensemäk bizim Saabi İsus Hriston aracılınnan!

⁵⁸Onuştan, sevgili kardaşlarım, olun kaavi, sendellämeyin, her zaman çalışın Saabinin işindä, zerä bilersiniz, ani sizin çalışmanız Saabi-dä naafilä olmayacak.

Kardaşlara yardım

16 Dönelim yardıma, ne toplanacak Allahın ayoz insanı için. Siz yapın ölä, nicä sıraladım Galatiya kliselerindä.

²Herkeziniz haftanın ilk günü* koysun bir tarafa kendi gelirindän, nekadar kolaylı var, da korusun, ki bän geldiynän, olmasın yardım toplanması.

³Açan gelecäm, kimi seçeceniz, onnarı kiyatlarlan yollayacam, götürsünnär sizin baaşışlarımızı İerusalimä.

⁴Eer uygun olursa, ki bän dä gideyim, ozaman benimnän gelirlär.

Pavlinin maasuz istedikleri

⁵Sizä gelecäm, açan Makedoniyadan geçecäm, zerä bän geçirim Makedoniyadan.

⁶Beki sizdä bir vakıt kalacam, beki dä kışlayacam, eer siz beni geçirärseniz, nereyi gidecäm.

⁷Zerä bän istämeerim görüşeyim sizinnän salt geçeräk, ama umutlanêrim sizdä kalayım bir parça vakıt, eer Saabi izin verirsä.

⁸Efes kasabasında duracam Elinci günü yortusunadan,

⁹zerä bana açıldı bir geniş kapu büyük işlär için, ama karşı durannar da çok.

¹⁰Eer gelärsedyi sizä Timofey, bakın, o korkusuz olsun aranızda. Zerä o yapêr Saabinin işini, nicä dä bän.

¹¹Onuştan kimsey onu paasızlandırmamasın, ama geçirin onu usluluklan, ki gelsin bana, zerä bän beklerim onu kardaşlarlan.

¹²Kardaş Apollosa çok yalvardım, ki gitsin kardaşlarlan sizä, ama o hiç istämedi şindi gitsin. O gidecek, nezaman vakıdı uyacak.

¹³Kuşku olun, inanda kaavi durun, girgin hem kuvetli olun.

¹⁴Hepsini sevgiylän yapın.

¹⁵Yalvarêrim sizä, kardaşlar, – siz bilersiniz Stefanın evdekilerini, onnar Ahayada ilk inancılar da verildilär,

* 16:2 Haftanın ilk günü – pazar günü.

ki Allahın ayoz halkına izmet et-sinnär –

¹⁶butürlü insannarı sesleyin hem hepsini, kim onnarlan işleer hem çalışêr.

¹⁷Bän sevindim, açan Stefan, Fortunat hem Ahaik geldilär. Onnar bana unutturdular sizinnän olamazlıımı,

¹⁸zerä onnar beni dä, sizi dä duhça serinnettilär. Onuştan busoy insannarı paaya koyun.

¹⁹Selämneerlär sizi Asiya dolayında kliselär. Sizä çok seläm yol-

lêêrlar Akila hem Priskilla kliseylän bilä, ani onnarın evindä.

²⁰Hepsi kardaşlar seläm sizä yol-lêêrlar. Selämneyin biri-birinizi ayoz öpüşlän.

²¹Bän, Pavli, bu selämneri yazêrım kendi elimnän.

²²Eer birkimsey sevmärseydi Saabi İsus Hristozu, olsun betvalı. Marana fa*!

²³Saabi İsusun iivergisi olsun sizinnän.

²⁴Benim sevgiliim İsus Hristozda sizinnän hepsinizlän. /Amin./

* 16:22 Marana fa – arameycä laf, annaması «Saabimiz, gel!»

PAVLİNİN İKİNCİ KİYADI KORİNFLİLERÄ

Seläm

1 Bän, Pavli, İsus Hristozun apostolu Allahın istediinä görä, hem kardaş Timofey seläm yollêêrız Allahın klisesinä, ani Korinf kasabasında, barabar Allahın bütün ayoz halkınnan, ani bulunêr Ahaya dola-yında.

2 Sizä iivergi hem usluluk Allah Bobamızdan hem Saabi İsus Hristozdan.

İilendirän Allah

3 Şükür Allaha, bizim Saabi İsus Hristozun Bobasına! Odur yalpak ürekli Boba hem hertürlü kahrıda iilendirän Allah,

4 Angısı iilendirer bizi herbir zeetlerdä, ki biz dä iilendiräbilelim onnarı, kim bulunêr hertürlü zeetlerdä hep ölä, nicä Allah bizi kendimizi iilendirer.

5 Zerä nekadar çok Hristos için acı çekeriz, okadar taa çok iilendir-mäk kablederiz Hristozdan.

6 Eer kahrı çekärseydik, bu sizin iilenmeniz için hem kurtulmanız için. Eer iilendirilirseydik, bu da sizin iilendirilmeniz için, ani açılêr dayanmanızda zeetlerä, angılarını biz dä çekeriz.

7 Bizim büyük umudumuz var siz-dä, zerä bileriz, ani pay alêrsınız bi-zimnän barabar, nicä zeetlerdä, hep ölä iilenmektä dä.

8 Kardaşlar, biz istämeeriz, bil-meyäsiniz, nelär geçirdik Asiyada. Bir büyük ük altındaydık, kuvedimiz-dän dışarı. Ölä ki, umudu aldıydık yaşamaktan.

9 Kendimizi duyduk, sansın ölüm döşeendä. Bu oldu, ki umutlan-mayalım kendimizä, ama Allaha, Ani ölüleri dirilder.

10 O bizi ölä yakın ölümdän kur-tardı hem kurtarêr. İnanêrız, ani, eer bizä yardım edärseydiniz duanızlan, O bizi önümüzde vakıtlarda da kur-taracak,

11 ki çok insannar Allaha şükür etsinnär bizim için, zerä çoyunun dualarınnan bizä iivergi verildi.

12 Bununnan üüneriz, pak üzlän bunu var nasıl söyleyelim, ani biz dünnedä hem maasuz sizin aranızda yaşadık, halizliklän verilip Allaha, diil insan aarifliinä görä, ama Alla-hın iivergisinä görä.

13 Biz yazmêêrız sizä başka bi-şey, ondan kaarä, ne kendiniz dä okuyêrsınız hem annêêrsınız. Umut-lanêrım, bizi dooru annayacınız,

14 nicä dä biraz annêêrsınız, ani bizim Saabi İsusun günündä siz bi-zimnän üünäbilirsiniz, nicä dä biz sizinnän.

Pavlinin gelişi oyalanêr

15 Bu üzerä, büyük inannan neet-lendim ilkin sizä gideyim, ki iki ka-tına iivergi Allahtan edenäsiniz,

¹⁶da, sizdän geçip, Makedoniya-ya gideyim, sora Makedoniyadan geeri döneyim sizä, ki siz beni geçiräbiläsiniz İudeyaya.

¹⁷Bölä düşünüp, ne kararsız mı davrandım acaba? Yada dünneycesinä mi işleirim, deyip hem «olur», hem «olmaz»?

¹⁸Allah inançtır; O saat bana, ani ne söledik sizä, diil hem «olur», hem «olmaz».

¹⁹Zerä Allahın Oolu İsus Hristos, Kimin için biz – bän, Siluan hem Timofey – nasaat ettik, olmadı hem «olur», hem «olmaz», ama Onda salt «olur».

²⁰Zerä hepsi Allahın adamakları Onda «olur». Onuştan biz deeriz Onun adınan «Amin», Allah metinnensin.

²¹O, Kim kaavileer bizi barabar sizinnän Hristozda hem yaalêr bizi, O Allahtır,

²²Angısı bizi mühürledi hem pey verdi Ayoz Duhu bizim üreklerimizä.

²³Saat alêrim bana Allahı, ani şindiyä kadar gelmedim Korinf kasabasına, çünkü canım aciyêr sizä.

²⁴Diil, ani isteriz çorbacı olalım sizin inanınıza, ama sizinnän işleeriz sevinmeniz için, çünkü siz inandı kaavi durêrsınız.

2 Ölä ki, bän kararlardım kendikendimä, ki geldiynän, sizi enidän gücendirmeyim.

²Eer bän sizi gücendiräseydim, kim beni şennendirecek, sizdän kaarä, kimi gücendirdim?

³Hep bunu yazdım sizä, ki, geldiynän, beni gücendirmesin, kim düşer sevindirsin. Zerä çok inanêrim, ani benim sevinmäm hepsinizi dä sevindirer.

⁴Büük kahırlan hem ürek acısınan yazdım sizä, çok yaş ta döktüm, diil ani gücensäsiniz, ama annayasınız, nekadar çok severim sizi.

Afetmäk günahkerä

⁵Eer birkimsey gücendirdiseydi, gücendirmede salt beni, ama biraz, istämeerim zeedelemä, sizi hepsinizi.

⁶Bu adama etär ceza, ani çoyunuz verdi.

⁷Ölä ki, şindi zeedä cezalamayın onu, ama afedin hem iilendirin, ki zeedesinnän kahırlanmasın.

⁸Onuştan yalvarêrim sizä, enidän gösterin ona sevgi.

⁹Bunun için yazdım, ki deneyim sizi da göreyim, aslı mı, ani beni her zaman sesleersiniz?

¹⁰Kimi siz afedersiniz, onu bän dä afederim. Eer afettiseydim birkimseyi bişey için, afettim sizin için Hristozun önündä,

¹¹ki yapmasın bir türlü keder bizä şeytan. Zerä biz habersiz diiliz onun neetlerindän.

Apostolun izmetçilii

¹²Gelip Troada kasabasına İi Haberlän Hristos için, makar ki Saabnin izmeti için bana kapu açıldı,

¹³hep okadar duhça uslanamadım, zerä bulamadım orada benim kardaşımı, Titi. Onuştan, deyip «kal saalicaklan» onnara, gittim Makedoniya.

¹⁴Ama şükür Allaha, Kim herzman gezdirer bizi Hristozun ense-mäk paradında hem bizimnän hererdä daadêr gözäl kokuyu, ne geler Onu tanımaktan.

¹⁵Zerä biz Hristozun ii kokuluu Allah için, hem onnarın arasında,

kim kurtulmak yolunda, hem onnarın arasında, kim kayıplık yolunda.

¹⁶Kimisi için ölüm getirän ölüm kokusuyuz, ama başkası için yaşamak getirän yaşamak kokusuyuz. Kim annar bunnarı acaba?

¹⁷Zerä biz çoyu gibi bozmêêrız Allahın sözünü, ki bezirgennik yapalım, ama nasaat ederiz Allahın önündä bir temiz ürektän, nicä onnar, kim Allahtan yollanmış hem Hristoza inanêr.

Apostolun ikramı

3 Acaba, enidän tanıştıralım mı kendimizi sizä? Lääzım mı yollayalım tanıştırmak kiyadı sizä, ya da sizdän mi kiyat alalım?

²Siz bizim kiyadımızsınız – kiyat, ani bizim üreklerimizdä yazılı, herkezdän bilinän hem okunan.

³Siz kendiniz gösterersiniz, ani Hristozun kiyadıysınız, bizim elimizlän getirilmiş, yazılı diil çernilaylan, ama diri Allahın Duhunnan, yazılı diil taş tablalara, ama insanın üreklerinin tablalarına.

⁴Bunu çok inanêrız Allahın önündä, zerä Hristos bizi inandırdı.

⁵Diil, ani sanalım, ki becerikliyiz, da kendimiz bişey yaptık, ama bizim becermäk Allahtan.

⁶O bizi becerikli yaptı, ki eni baalantının izmetkerleri olalım. O baalantı tutunmêêr yazılı bukvalardan, ama Ayoz Duhtan. Zerä bukva öldürer, ama Duh ömür verer.

Eski baalantı hem eni baalantı

⁷Ölüm getirän izmetçilik – ani oyulu bukvalarlan taşlar üstündä yazılıydı – ölä yalabıklı geldi, ki izraililär bakamardılar Moiseyin üzünä,

makar ki onun üzündeki yalabıklık geçerliydi.

⁸Öleysä, nekadar taa çok metinnikli olacek izmetçilik, angısı Duhtan başlanılmış?

⁹Çünkü var metinnik o izmetçiliktä, ani insanı kabaatlandırêr, nekadar taa büyük metinnik var izmetçiliktä, ani insanı aklêêr.

¹⁰Zerä o yalabıklık şindi yalabık hiç sayılmaz o izmetçilää görä, angısının metinnii taa üstün.

¹¹Çünkü geçär izmetçilik bölä metinniklän geldi, nekadar taa çok metinnikli olacek o izmetçilik, ani dayma var.

¹²Çünkü bizdä var bölä bir umut, lafederiz büyük kıyışmaklan.

¹³Biz diiliz Moisey gibi, kim örtärdi çarşafın kendi üzünü, ki izraililär görmesinnär geçär yalabıklı.

¹⁴Onnarın fikirleri kapalıydı, zerä büünä kadar, okuyup Eski Baalantıyı, hep o çarşaf onnarın üzlerindä kalêr alınmamış, zerä çarşaf kaldırılêr salt Hristozun aracılınnan.

¹⁵Büünä kadar, Moiseyi okuyup, çarşaf örtär onnarın üreklerini.

¹⁶Ama çarşaf alınêr, zerä: «Açan Moisey Saabiyä dönärdi, çarşaf alıncıydı».

¹⁷Bu sırada «Saabi» – Ayoz Duhtur. Neredä Saabinin Duhu, orada serbestlik.

¹⁸Biz hepsimiz açık üzün, nicä aynada, bakıp Saabinin metinniinä, Ona benzär, Saabinin Duhundan diişeriz metinniktän metinnää.

Hazna (zenginnik) toprak kaplar içindä

4 Onuştan, çünkü Allahın acıyanınnan bizim bölä izmetçilimiz var, biz umudu kaybetmeeriz.

²Ama brakıldık saklı ayıp işlerdän, bakmêêriz şalvirlenmäâ hem Allahın sözünä bişey katmêêriz, ama aslılı açıklayarak, kendimizi hepsi insanın üzündä hem Allahın önündä temiz göstereriz.

³Eer bizim İ Haber örtülüseydi, örtülü kayıp olannar için,

⁴inansızlar için, kimin fikirlerini bu zamanın allahı* köör etti, ki onnarı aydınlatmasın İ Haberin şafkı Hristozun metnini için, Kim görünmâz Allahın görünmesidir.

⁵Zerä nasaat etmeeriz kendimizi, nasaat ederiz İsus Hristozu nicä Saabi, ama kendimizi nicä çırak sizä İsus için.

⁶Zerä Allah, Kim dedi: «Aydınlık şafk etsin karannıktan», O aydınattı üreklerimizi, ki tanıyalım Allahın metnini, ani şafk eder İsus Hristozun üzündän.

⁷Bu haznayı taşıyêriz toprak kaplar içindä, ki bilinsin, ani üstünkü kuvet geler Allahtan, ama diil bizdän.

⁸Biz her taraftan sıkıştırılmışız, ama diiliz ezilmiş. Biz kahırlanêriz, ama umutsuz diiliz.

⁹Koolanmışız, ama brakılmış diiliz. Erä urulmuş, ama öldürülmüş diiliz.

¹⁰Herzaman güüdemizdä Saabi İsusun ölümünü taşıyêriz, ki İsusun yaşaması da bizim güüdemizdä açılsın.

¹¹Zerä biz yaşayannar herzaman ölümä verilyiz İsus için, ki İsusun yaşaması açılsın bizim ölümnü güüdemizdä.

¹²Ölä ki, ölüm işleer bizdä, ama yaşamak – sizdä.

¹³Çünkü bizdä var hep o inan duhu, nicä yazılı: «İnanım, onuştan lafettim», biz dä inanêriz, onuştan lafederiz,

¹⁴bileräk, ani Kim diriltti Saabi İsus, O İsuslan bilä bizi dä dirildecük da sizinnän bilä Kendi karşıasına çıkaracak.

¹⁵Zerä hepsi bunnar sizin faydanız için olêr, ki Allahın iivergisi, zeedelenip, taa çok insana etişsin, da şükür zeedelensin Allahın metnini için.

¹⁶Onuştan umudu kaybetmeeriz. Eer bizim dışandakı adam çürürseydi, bizim içyankı adam gün-gündän enilener.

¹⁷Zerä bizim ilin güçlülükler tez geçer, ama kazandırêr bizä diveç metinnik, ani aarlıkta hepsini aşar.

¹⁸Biz bakmêêriz görünär, ama görünmâz işlerä, zerä görünär işlär bir vakıda kadar, ama görünmâz işlär diveçtir.

Götkeki evimiz

S Bileriz, ani açan bu erdeki evimiz, bu çadır** yıkılacak, Allahtan bir diveç binamız var – göktä bir ev, yapılı diil adam elinnän.

²Şindi biz oflêêriz, çok isteyerek, giinelim götkeki evimizä.

³Ona giinarsäk, çıplak olmarız.

⁴Zerä bu çadırda oflêêriz ük altında, diil ani soyunmaa isteeriz, ama giinmäâ, ki bizdä, ne ölümnü var, yaşamaklan yudulsun.

⁵Onuştan Allah bizi hazırladı da Ayoz Duhu pey bizä verdi.

⁶Onun için herzaman kıyışmamız var, da bileriz, ani bu güüdedä olarak, Saabidän uzak durêriz.

* 4:4 Bu zamanın allahı – şeytan. ** 5:1 Bu çadır – güüdemiz.

⁷Zerä biz inannan yaşêêrız, ama diil görmäklä.

⁸Kıyışêrız hem taa çok isteeriz, güüdedän uzak olup, Saabiylän barabar olalım.

⁹Bu beterä çalışêrız Ona kendimizi beendirelim, istär bu güüdedä yaşayarak, istär güüdedän uzak olarak.

¹⁰Zerä hepsimiz läüzüm çikalım daavaya Hristozun önünä, ki herbi-rimiz kabletsin ödek ii eki kötü işlär için, angılarını yaptık, güüdedä yaşarkan.

Barıştırmak izmeti

¹¹Ölä ki, bileräk nedir Allahtan korku, çalışêrız insanı inana getirmää. Allah bilir, nesoy adamnarız, umut ederim, ki siz dä üreenizdä bunu bilersiniz.

¹²Enidän kendimizi metetmää sizin önünüzdä bakmêêrız, ama vere-riz sizä kolaylık üünäsınız bizim-nän, ki olsun cuvabınız onnara, kim üüner dışandan işlärklär, ama diil ürektän işlärklär.

¹³Ölä ki, eer biz akıldan çıktısaydık, bu oldu Allah için, ama eer bütün akıllansaydık, bu sizin için.

¹⁴Zerä Hristozun sevgisi bizi dürtär, da biz düşüneriz, ani eer birisi hepsi için öldüseydi, ozaman hepsi öldü.

¹⁵Hristos hepsi için öldü, ki yaşayannar artık yaşamasınnar kendileri için, ama Onun için, Kim onnar için öldü hem dirildi.

¹⁶Onuştan şindän sora biz tanı-mêêrız kimseyi salt insanın annamasına görä. Eer vakıtça tanıdıysak Hristozu salt insanın annamasına görä, şindi bölä tanı-mêêrız.

¹⁷Ölä ki, kim Hristozda, o bir eni adam. Eski işlär geçti, şindi hepsi eni oldu.

¹⁸Hepsi Allahtan, Kim İsus Hristozun aracılınnan barıştırdı bizi Kendisinnän, verip bizä barıştırmak izmetçiliini.

¹⁹Zerä Allah Hristozun aracılınnan barıştırdı dünneyi Kendisinnän, koymayarak esaba insannarın günahlarını, da verdi bizä barışmak haberini.

²⁰Ölä ki, biz Hristozun habercileriyiz, nicä açan Allah Kendisi bizim aazımızlan çaarêr insanı. Hristozun adına yalvarêrız, barışın Allahlan.

²¹Hristozu, Kim bilmärdi, nedir günah, Onu Allah kurban verdi bizim günahlarımız için, ki Onun aracılınnan biz Allahın önündä dooru olalım.

6 Biz, ani Allahlan bilä işleeriz, yalvarêrız: bakın, ki Allahın iivergisini boşuna kabletmeyäsınız.

²Zerä Allah deer: «Uygun vakıtta seni işittim, kurtulmak günündä sana yardım ettim». Tä, şindi o uygun vakit, şindi o kurtulmak günü.

Pavli zor vakıtta

³Biz bişey yapmêêrız, ani başkasına köstek olsun, zerä istämeeriz, ki izmetçiliimiz kötülensin.

⁴Ama herbir iş üzerä kendimizi örnek göstereriz nicä Allahın izmetkerleri: çok dayanêrız zeeleerdä, zor hem sıkı vakıtlarda,

⁵lobutlar altında, kapanda, karşı kalkışmaklarda, aar iştä, uykusuzlukta, aaçlıkta;

⁶izmet ederiz temizliklän, bilgiylän, saburluklan, iiliklän, Ayoz Duhlan, haliz sevgiylän,

⁷ aslılı haberleyeräk, Allahın kuvedinnän, dooruluk silählarını taşıyarak saa hem sol elimizdä.

⁸ Pay alêrız metinniktä hem ikramsızlıkta, kötülenmektä hem mededilmektä. Bizi yalancı sayêrlar, ama biz dooruluu söleeriz.

⁹ Sansın tanınmayan kişiläriz, ama bizi ii tanıyêrlar. Bizi ölü sayêrlar, ama biz yaşêêrız. Bizi düüyêrlär, ama biz ölümä verilmeeriz.

¹⁰ Bizi gücendirêrlär, ama biz her zaman sevineriz. Biz fukaarayız, ama çoyunu zenginnederiz. Bizdä bişey yok, ama hepsinin çorbacılarıyız.

¹¹ Biz açık lafederiz sizä, Korinfliêrä, bizim üreemiz sizin için genitän açık.

¹² Biz sizdän sevgimizi çekmedik, ama siz bizdän sevginizi çektiniz.

¹³ Bizä hep o duyguları gösteräsiniz deyni, – lafederim sizä, nicä uşaklarım, – siz dä üreenizi açın.

¹⁴ İnansızlarlan bir boyunduraa girmeyin. Zerä ne paydaşlık olêr dooruluun hem zakonsuzluun arasında? Ne ortaklık olêr aydınның hem karannın arasında?

¹⁵ Ne annaşmak olêr Hristozun hem Veliarın* arasında? Eki ne baalantı var nasıl olsun inancının hem inansızın arasında?

¹⁶ Ne kayıllık olêr Allahın ayoz binasının hem idolların arasında? Çünkü siz diri Allahın ayoz binasıysınız, nicä dedi Allah: «Bän yaşayacam hem gezeçäm onnarın arasında. Onnarın Allahı olacam, onnar da Benim insanım olacek».

¹⁷ Onun için: «Çıkın inansızların arasından da ayırılın onnardan, –

deer Saabi, – diimeyin ona, ne mindar, da Bän sizi kabledecäm».

¹⁸ «Bän Boba sizä olacam, siz da oollar hem kızlar Bana olacenz», – deer Saabi, Çokkudretli.

7 Ölä ki, sevgili kardaşlar, çünkü bizdä var bölä adamaklar, paklanalım hertürlü ten hem duh mindarlıından da ayozlukta kusursuz olalım, korkarak Allahtan.

Pavlinin sevinmelii

² Bizä er verin üreklerinizdä! Biz kimseyä zarar yapmadık, kimseyi yoldan saptırmadık, kimseyi soyamadık.

³ Bunu sölämeerim, ki sizi kaabaatlandırayım, ama nicä öncä söledim, siz bizim üreemizdeysiniz, ölä ki hazırız sizinnän hem ölmää, hem yaşamaa.

⁴ Büük umudum var sizdä, çok üünerim sizinnän hem çok hoşlanêrim. Bütün bizim zeetlerimizdä sevincimin kenarı yok.

⁵ Zerä, açan geldik biz Makedoniyaya, güüdemizin raatlı olmadı. Her taraftan zeetlendik – dışandan düüşlär, içyandan korku.

⁶ Ama Allah, Ani iilendirer mü-nüz olannarı, bizi dä iilendirdi Titin gelmesinnän,

⁷ diil sade onun gelmesinnän, ama haberlän, ani o sizinnän iilendi. O söledi bizä, nekadar siz beni özlemişiniz, nekadar yaş dökmüşünüz, nekadar çalışmışınız benim için. Ölä ki, bän taa çok sevindim.

⁸ Eer bän gücendirdiysäm sizi benim kiyadımnan, pişman olmêêrim,

* 6:15 Veliar – şeytan.

makar ki öncä pişman oldum, zerä görerim, ki o kiyadım gücendirmiş sizi az vakıda.

⁹Şindi sevinerim, diil ani gücendiniz, ama ani gücenmeniz döndürdü sizi günahattan Allaha. Gücendiniz Allahın istediinä görä, ölä ki, bizim taraftan sizä zarar olmadı.

¹⁰Zerä gücenmäk Allah istediinä görä, insanı günahattan Allaha döndürer hem kurtulmaya götürer. Bundan kimsey pişman olmaz. Ama dün neycesinä gücenmäk ölüm getirer.

¹¹Ya bakınız, hep bu gücenmeniz Allahın istediinä görä, ne büyük havez yarattı sizdä, ne yanıklık, ki dooruluunuzu çıkarasınız, ne üfkä, ne korku, ne istek, ne şeremetlik, ne çalışmak, ki cezalayasınız kabaatlı olanı! Her taraftan bu iştä gösterdiniz kendinizi temiz.

¹²Onuştan, makar ki bän yazdım sizä o kiyadı, bu diil onun beterinä, kim gücendirdi, eki kim gücendirildi, ama yazdım, ki sizä açılışn kahırımız bizim için* Allahın önündä.

¹³Bununnan iilendik. İilenmemizdän kaarä, taa çok sevindik Titın sevincinä, zerä siz hepsiniz onun üreeni serinnettiniz.

¹⁴Ölä ki, bän kalmadım utanmakta, eer biraz sizinnän üündüseydim onun önündä. Ama nicä hepsi dooru, ne söledim sizä, ölä Titın da önündä sizinnän üünmemiz dooru çıktı.

¹⁵O sizi taa çok sever, açan aklına getirer, nicä siz hepsiniz seslediniz da kablettiniz onu saygıylan hem korkuylan.

¹⁶Sevinerim, ani var nasıl umutlanayım sizä herbir iş üzerä.

Makedoniyadan inancılarım cömertlii

8 Kardaşlar, isteerim aklınıza getireyim iivergiyi, ne Allah Makedoniya kliselerinä verdi.

²Makar ki çok zeetlerdän denendilär, onnarın çok sevinçleri hem büyük fukaaralılı yaptı onnarı çok zengin cömertli baaşış vermektä.

³Zerä onnar kendiliklerinden verdilär kuvvetlerinä görä, da artık kuvvetlerinden dışarı. Bän buna şaadım.

⁴Onnar pek yalvardılar bizä, isteräk pay alsınnar bu hayırlı iştä – yardım etmektä Allahın ayoz halıkına.

⁵Verdilär diil sade, ne umutlanardık, ama verdilär kendilerini ilkin Saabiyä, sora da bizä, Allahın istediinä görä.

⁶Onuştan biz yalvardık Tita, ki, nicä başladı aranızda bu hayırlı işi, ölä da bitkiyä kadar götürsün.

⁷Ama nicä her taraftan üstünnünüz var inanda, lafetmektä, bildidä, hertürlü çalışmakta hem sevgidä, ani biz debreştirdik sizdä, bakın bu hayırlı iştä dâ üstün olasınız.

⁸Söleerim bunu diil bir sımarmak gibi, ama başkalarının çalışmasınnan sizin sevgiliinizi denerim, ki göreyim, aslı mı.

⁹Zerä siz bilersiniz bizim Saabi İsus Hristozun iivergisini. O Kendisi, olarak zengin, fukaaralandı sizin için, ki siz Onun fukaaralınnan zenginneyäsiniz.

¹⁰Onun için söleerim sizä bu düşünmeklerimi, zerä bunnar fayda sizin için. Taa geçän yıldan beeri diil

* 7:12 Sizin kahırımız bizim için: kimi tekstlerdä «bizim kahırımız sizin için».

sade ilk baaşış verdiniz, ama ilk isteyennär dä oldunuz.

¹¹Şindi tamannayın bu işi, ki, nicä onu havezliklän istediniz, hep ölä tamannayasınız onunnan, ne var sizdä.

¹²Zerä ne veriler havezliklän, o baaşış kabul olêr, diil ani versin bir-kimsey neyi yok, ama neyi var.

¹³İstämeeriz, ki başkalarına olsun ilin, ama sizä zor.

¹⁴İsteriz hepsinä birtürlü olsun, şindi sizin taşkınnınız onnarın yokluunu tamannasın, ki sora onnarın taşkınnı sizin yokluunuzu tamannasın, da hepsi birtürlü olsun.

¹⁵Nicä yazılı: «Kim topladı çok, artı yoktu, ama kim topladı az, kıtlı yoktu».

Tit hem kafadarları

¹⁶Şükür Allaha, ani Titın üreenä koydu benimmän bir çalışkannık sizin için.

¹⁷Zerä o sade kabletmedi benim yalvarmamı, ama o sizin için okadar çalışkan, ki kendi istediinnän sizä gider.

¹⁸Onunnan barabar yolladık bir kardaş, kimi hepsi kliselerdä metedlerlär, zerä İi Haberi nasaat eder.

¹⁹Bundan kaarä, bu kardaş kliselerdän seçildi, yol arkadaşımız olsun bu hayırlı izmetçiliktä, ne yapêrız Saabinin metinnii için, ki açılısın bizim havezliimiz yardım etmää.

²⁰Sakinêrız, ki birkimsey maanalamasın bizi bu cömert baaşış için, ani biz götürürüz.

²¹Zerä çalışêrız iilik yapmaa diil sade Saabinin önündä, ama insanın da.

²²Biz yolladık onnarlan bizim kardaşı, angısını çok sıra hem çok

işlerdä denedik da çalışkan bulduk. O şindi taa çalışkan oldu, zerä sizi çok inanêr.

²³Lafederäk Tit için, o pay alêr benim izmetçiliimdä, işleyip benimmän sizin aranızda. Ama ne var nasıl demää bizim kardaşlar için, onnar kliselerdän yollanılmışlar, angıları Hristoza metinnik getirerlär.

²⁴Onuştan kliselerin önündä onnara gösterin sizin sevgiliin aslısını, ki tanınsın, ani biz dooru sizinnän üüneriz.

Fukaara inancılara yardım

9 Allahın ayoz halkına yardım etmäk için zeedä olacak, ki sizä yazayım.

²Bilerim, ani havezsınız yardım etmää, bununnan üünerim makedoniyalıların önündä. Onnara dedim, ani siz ahayalılar geçän yıldan beeri hazırsınız bu işi yapmaa. Sizin çalışkannınız onnardan çoyunu havezlendirdi.

³Hep okadar yolladım kardaşları, ki üünmemiz sizinnän bu sefer naafilä olmasın, da nicä söledim, olasıınız hazır.

⁴Ölä ki, eer Makedoniyadan kimi adamnar benimmän gelirseydilär da sizi hazır bulmarsaydılar, biz – demeyelim siz! – utanmış kalmayalım, ani bu kadar kıyısmaklan üüdüüm sizinnän.

⁵Onun için sandım, ani läüzüm yalvarayım kardaşlara, onnar öncä gitsinnär sizä da hazırlasınnar bu hayırlı baaşışınızı, ne siz adadınız, ki baaşışınız hazır olsun cömertlik-tän, ama diil sıkılıktan.

⁶Unutmayın: kim az eker, az biçer, kim çok eker, çok da biçer.

⁷Herkezi baaşlasın okadar, nekadar üreendä neetledi, diil gücennmäklär hem zorlan. Zerä Allah sever onnarı, kim gülümseyeräk verer.

⁸Allah kaaviydir, ki zenginnetsin sizi herbir iivergiylän, da sizdä her zaman hepsi etär olsun, hem cömertliklän katılasınız herbir ii işä.

⁹Nicä yazılı: «Baaşış daattı, verdi fukaaralara, onun dooruluu divecä kadar kalêr».

¹⁰Kim toom verer ekiciyä hem ekmek, isin deyni, O sizä dä toom verecek, çoklandıracek, ne ekäsiniz hem zeedeleyecek dooruluunuun berekedini.

¹¹Ölä, ki her taraftan zenginneyeceniz, ki cömert olabiläsiniz her iştä, da baaşışlar, ani bizim elimizlän yol-lêrsınız, Allaha şükürlük getirsin.

¹²Zerä bu yardım, bu izmetçiliiniz diil sade Allahın ayoz halkının yokluklarını dolduracek, ama başka taraftan da zenginnececek, çünkü çok insan Allaha şükür edeceklär.

¹³Çünkü sizin izmetçiliiniz gösterecek aslınız, onnar da Allahu metinneyeceklär, görüp, ani aslı yaşêrsınız Hristozun İi Haberinä görä, angısını açık kablettiniz, hem ani cömertliklän paylaşêrsınız onnarlan hem herkezinnän onu, ne var sizdä.

¹⁴Onnar, özleyeräk sizi, sizin için dua ederlär, çünkü Allah taşkınnıktan sizä iivergi verdi.

¹⁵Şükürlük olsun Allaha büük baaşışı için, angısını hiç yok nasıl annatmaa!

Pavli doorulêr izmetçiliini

10 Bän, Pavli, ani usluyum aranızda, ama kıyakım sizdän uzak olarak, yalvarêrim İsus Hris-

tozun münüzlüünnän hem yalpaklınnan

²hem isteerim, ki açan gelecäm, lääzım olmasın, ki kıyak olayım bir kıyışmaklan hem girginniklän, ne düşünerim göstermää onnara, kim sayêr, ani biz yaşêêrız tenä görä.

³Zerä, makar ki biz tencä yaşêêrız, tencä düüşmeeriz.

⁴Bizim düüşümüzün silähları diil tencä, ama onnarda var Allahtan kuvet, kaleleri yıksınnar deyni.

⁵Biz yıkêrız boş fikirleri hem hepsini, ani şişkinniklän kalkêr da durgudêr insanı Allahu tanımaktan. Herbir düşünmekleri esir alêrız, ki Hristozu seslesinnär.

⁶Hazırız cezalamaa herbir seslämezlii, açan sizin seslemeniz taman olacek.

⁷Bakin önünüzä. Kim inanêr, ani kendisi Hristozun, o düşünsün, nicä o Hristozun, ölä biz dä Hristozunuz.

⁸Eer bän zeedä üünärseydim bizim kuvetlän, ne Saabi verdi bizä, sizi kaaviletmäk için, ama diil yıkamak için, kalmayacam utanmış.

⁹Bunu deerim, ki sanmayasınız, ani bän sizi kıyatlarınnan korkudêrim.

¹⁰Zerä deerlär: «Onun kıyatları keskin hem kaavi, ama kendisi bizdeykän, güüdesi yufka, lafi da kaba».

¹¹Kim bölä lafeder, ko annasın, ani, ne deeriz sizä kıyatlarımızda, uzakta bulunarkan, hep onu yapacez, aranızda bulunarkan.

¹²Dooru, ani biz kıyışmêêrız benzemää eki konmaa onnarlan, kim kendini meteder. Onnar kendilerini benzederlär hem ölçerlär kendi ölçülerinnän. Aarif olan bölä yapmaz.

¹³Ama biz zeedesinnän üünmeyecez. Üünmemiz o ölçüdä kalêr,

ani Allah verdi bizä, ki, nasaat ede-
räk, etişelim sizä kadar.

¹⁴Biz zorlamêrız kendimizi, san-
sın sizä etişmedik. Zerä ilkin biz sizä
etiştik Hristozun İi Haberinnän.

¹⁵Biz üünmeeriz ölçüdän dışarı
başkaların işlerinnän, ama umutla-
nêrız, ani sizin inanınız büüdükçä,
aranızda işlemäk kırlarımız zeede-
liklän genişlenecek,

¹⁶ölä ki nasaat edäbileriz İi Habe-
ri sizdän taa ötää. Zerä istämeeriz
üünelim işlärän, ani yapıldı başka
bir adamın alanında.

¹⁷«Kim üüner, üünsün Saabiylän».

¹⁸Zerä diil o, kim kendini mete-
der, beenilecek, ama kimi Saabi me-
teder.

Yalancı apostollar

11 Umut ederim, ani dayanêrsı-
nız biraz benim akılsızluma.
Ne olursa, dayanın bana!

²Zerä bän alifli sizin için Allahın
alifliinnän, çünkü yavkuu ettim sizi
bir kocaylan, Hristozlan, ki çıkara-
bileyim sizi Onun önünä bir temiz
kız gibi.

³Ama korkêrım, ki, nicä yılan şal-
virliinnän aldattı Evayı, hep ölä si-
zin fikirleriniz dä, bozulup, sapar si-
zin pak hem haliz inandan Hristoza.

⁴Zerä, açan geler birkimsey da
nasaat eder sizä başka bir İsus için,
Angısını biz nasaat etmedik, eki kab-
ledersiniz başka bir duh yada başka
bir ii haber, ani kabletmediniz, siz
bunnarı kolay kabledersiniz.

⁵Ama bän sanêrım, ani bu «üstün
apostollardan» bän taa aşaa diilim.

⁶Olêr, ki beceriksizim lafımda, ama
beceriksiz diilim bildidä. Her taraf-
tan, her iştä bunu gösterdik sizä.

⁷Günah mı yaptım bän, açan al-
çalttım kendimi, ki siz üüseläsiniz,
da sizä parasız nasaat ettim Allahın
İi Haberini?

⁸Başka kliselerdän para aldım,
kablederek onnardan ödek, ki izmet
edäbileyim sizä. Sizdä bulunarkan,
bakmayarak, ani yokluk çekärdim,
bän kimseyä aarlık getirmedim.

⁹Zerä benim yokluumu Makedo-
niyadan gelän kardaşlar doldurdu-
lar. Herbir iş üzerä sakındım hem
sakınacam da, ki bişeylän ük olma-
yım sizä.

¹⁰Nicä Hristozun aslılı var ben-
dä, hep ölä deerim, ani Ahaya dola-
yında hiç kimsey durgudamayacak
beni bölä üünmektän.

¹¹Neçin? Onuştan, ki sevmeerim
sizi? Allah bilir, ani sizi severim!
Ama nicä yaptım, ölä yapacam ileri
dooru da,

¹²ki ön vermeyim onnara, kim
aarêêr üünsün, ki işleer bizim gibi.

¹³Busoy insannar – yalancı apos-
tollar, aldadıcı işçilär, angıları yapı-
nêrlar, ani Hristozun apostolları.

¹⁴Bu diil şaşma iş, zerä kendisi şey-
tan yapınêr, ki aydınık angili bulunêr.

¹⁵Diildir büyük iş, eer onun izmet-
kerleri dä yapınarsaydılar, ani doo-
ruluun izmetkerleri bulunêrlar. On-
narın bitkisi olacek onnarın yaptık-
larına görä.

Pavliyi zorlêrlar üünsün

¹⁶Taa çok deyecäm: birkimsey san-
masın beni akılsız. Eer siz ölä sanar-
saydınız, ozaman kabledin beni nicä
bir akılsızı, ki bän dä biraz üüneyim.

¹⁷Ne söyleyecäm, sölämeyecäm
Saabiyä görä, ama bir akılsız gibi
kıyışmaklan üüneräk.

¹⁸Çünkü çoyu üüner tencesinä, üü necäm bän dä.

¹⁹Zerä siz akıllılar mayılınsız dayanmaa akılsızlara!

²⁰Hakına siz dayanêrsınız, açan birkimsey sizi çırak erinä kullanêr, açan yudar hem soyar sizi, açan kabârêr önünüzdä hem üzünüzä urêr.

²¹Utannmaklan söleerim, ani buna kuvedimiz etişmedi! Ama eer birkimsey kıyışarsa üünsün, – bir akılsız gibi lafederim! – kıyışêrim bän dä üünmää.

²²Onnar çıfıt mı? Bän dä. Onnar izrailli mi? Bän dä. Onnar Avraamın senselesindän mi? Bän dä öläyim.

²³Onnar Hristozun izmetkerleri mi? Deli gibi lafederim! Bän onnar dan taa üstün izmetkerim. Bän taa çok çalıştım, taa çok kapana düşüm, sayısız sıra dayak idim, çok sıra ölüm döşendä bulundum.

²⁴İudeylerdän beş sıra lobut idim, otuz dokuzar urmak.

²⁵Üç kerä düüldüm fişkannan. Bir kerä düüldüm taşlan. Üç kerä geçirdim gemi batması. Bir gün hem bir gecä kaldım açık denizdä.

²⁶Çok kerä yolculuk ettim, bulundum titsiliktä akar sulardan, titsiliktä haydutlardan, titsiliktä kendi senselemdän, titsiliktä başka milletlerdän, titsiliktä kasaba içindä, titsiliktä çol erdä, titsiliktä deniz üstündä, titsiliktä yalancı kardaşlar arasında,

²⁷çalışmakta, savaşmakta; çok kerä uykusuzlukta, açlıkta, susuzlukta; çok kerä oruçta, suukta, çıplaklıkta.

²⁸Bunnardan kaarä, beni basêr her gün kahr hepsi kliselär için.

²⁹Kim yufkalandı, da bän yufka olmadım? Kim kösteklendi, da bän onun için yanmadım?

³⁰Eer lääzımsa üüneyim, üü necäm onnarlan, ne açêr benim yufkalımı.

³¹Saabi İisusun Bobası Allah, Kim diveç metinnenmiş, biler, ani yalan sölämeerim:

³²Damask kasabasında padişah Aretanın öndercisi kolladı kasabayı, ki tutsun beni, ama beni çiten içindä kasaba duvarında bir pençeredän indirilär, da butakım kurtuldum onun elindän.

12 Lääzım üüneyim, makar ki yok bundan fayda. Şindi geçirim Saabidän görmeklerä hem açıklamaklara.

²Taniyêrim bir adamı, kim inancı Hristoza. O yakın ondört yıl geeri – güüdeylän mi, güüdesiz mi, bilmeerim, Allah biler – alındı üçüncü gökädän.

³Bilerim, ani bu adam – güüdeylän mi, güüdesiz mi, bilmeerim, Allah biler –

⁴alındı ray içinä da işitti ölä sözlär, ani yok nicä annatmaa insan dilindä, ani dooru olmaz, insan sölesin.

⁵Butürlü adamnan üü necäm, ama kendimnän üünmeyecäm, yufkalıklarım dan kaarä.

⁶Eer istärseydim üünmää, olmayacam akılsız, zerä dooru lafederim, ama sakınêrim, ki birkimsey benim için taa çok sanmasın, ne kadar görer hem işider bendän.

⁷Ki kabarmayım bu açıklamakların çokluundan, bana bir tiken batsın güüdemä, verildi, şeytanın habercisi, ki yumuruklasın beni, kabarmayım deyni.

⁸Üç kerä dua ettim Saabiyä, ki bundan kurtulayım.

⁹Ama O dedi bana: «Etär Benim iivergim senin için, zerä Benim kuvedim tamannıkta gösteriler yufkalıkta». Onuştan bän taa havezlän üü necäm benim yufkalıklarımnan, ki Hristozun kuvedi benim üstümdä bulunsun.

¹⁰Onuştan hoşluk bulêrim yufkalıkta, aşaaanmakta, zorlukta, koolamakta hem sıkıntıda Hristoz için. Zerä, açan yufkayım, ozaman bän kaaviyim.

¹¹Bän üüneräk etiştim akılsızlaa, siz beni buna zorladınız. Siz läüzımdı beni metedäsiniz, zerä bän bişeylän taa aşaa diilim o «üstün apostoldardan», makar ki bişeycik diilim.

¹²Hakına apostolun nişannarı gösterildi aranızda hertürlü saburluklan, meraklı nişannarlan, şaşmaklı hem kudretli işlärän.

¹³Acaba sizä ne etişmeer, bakarak kalan kliselerä, ondan kaarä salt, ani bän aarläa koymadım sizi. Afe-din benim bu kabaatım!

Pavlinin kahır

¹⁴Te, üçüncü kerä bän hazırım gelmää sizä, da aarläa koymayacam sizi, çünkü bän isteerim diil ne sizin, ama sizi. Uşaklar düşmeer toplasınar varlık ana-bobalarına, ama ana-bobalar uşaklarına.

¹⁵Bän havezlän malımı hem kendimi harcarım sizin için. Eer bän çok sizi sevärseydim, kendim sizdän taa az mı seviceäm?

¹⁶Ko ölä olsun, bän sizä ük olmadım, ama şalvirliklän aldattım sizi!

¹⁷Sizdän aldım mı bän bişey onnar aşırır, kimi sizä yolladım?

¹⁸Bän yalvardım Tita, sizä gitsin, da onunnan yolladım öbür kardaşı.

Tit aldı mı bişey sizdän? Bir duhlan diil miyiz ikimiz dä? Hep bir yolu izlämedik mi?

¹⁹Sanêrsınız, ki biz bukadar vakıt dooruklêêrız kendimizi sizin önünüzdä? Lafederiz Allahın önündä, nicä onnar, kim inancı Hristozä. Sevgili kardaşlar, hepsi, ne yapêrız, sizin duhça kaavilenmeniz için.

²⁰Bän korkêrim, ki, açan sizä gelecäm, beki bulmayacam sizi, nicä isteerim, siz dä bulmayacınız beni, nicä isteersiniz. Korkêrim, ki sizdä kavga, haseetlik, üfkä, çekiş, kötücülük, amazçılık, şışkinnik, sırasızlık olêr.

²¹Korkêrim, ki açan enidän gelecäm sizä, Allah beni utandıracaq sizin önünüzdä, da bän kahırlanacam çoyu için, ani günaha girdilär hem Allaha dönmedilär mindarlıktan, orospuluktan hem hayırsızlıktan, ani yapardılar.

Son nasaatlar hem selännär

13 Üçüncü kerä gelerim sizä. Herbir laf läüzım dooruklan-sın iki-üç şaadın aazından.

²Nicä öncä haberledim sizä, açan ikinci kerä aranızda bulunardım, şindi dä, aranızda bulunmayarak, enidän haberleerim onnara, kim geçmiştä günaha girdi, hem kalanına da, ani, açan genä gelecäm sizä, acımayacam kimseyi.

³Siz isteersiniz bişey, ani gösterer, ki Hristos benim aazımnan lafeder. O diil yufka sizä karşı, ama kaavi işleer sizdä.

⁴Dooru, ani O stavroza gerildi yufkalıktan, ama şindi yaşêêr Allahın kuvedinnän. Hep ölä biz dä yufkayız

Onda, ama Allahın kuvedinnän yaşayacez Onunnan barabar sizin faydanız için.

⁵Kendinizi deneyin da bakın, bu lunêrsınız mı inanda? Kendinizi aaraştırın. Osa tanımêrsınız mı, ani İsus Hristos sizdä? Başka türlü siz denemektän geçmemişiniz.

⁶Umut ederim, ki bilersiniz, ani biz diiliz onnardan, kim denemektän geçmedi.

⁷Dua ederiz Allaha, ki yapmayasınız kötülük, diil ki biz görünelim denemektän geçmiş, ama siz yapasınız iilik, artık biz görünerseydik dä ölä, ani denemektän geçmemiş.

⁸Zerä yok kuvedimiz bişey yapmaa aslılaa karşı, ancak aslılık için bişey yapmaa.

⁹Sevineriz, açan biz yufka, ama siz kaaviysiniz. Bunun için biz dua ederiz, ki siz taman olasınız.

¹⁰Bunnarı onuştan yazêrım, taa bulunmarkan sizinnän, ki açan bulunacam, sertliklän kullanmayım sizä karşı zaabittii, ani Saabi verdi bana, sizi duhça kaavilemää deyni, ama diil yıkmaa.

¹¹Bitkidä, kardaşlar, hoşça kalın. Olgun olun, nasaatımı sesleyin, bir neettä olun, uslulukta yaşayın. Ozaman Allah, sevgi hem usluluk sızıntısı, sizinnän olacak.

¹²Selämneyin biri-birinizi ayoz öpuşlän. Allahın hepsi ayoz halkı sizi selämneer.

¹³Bizim Saabi İsus Hristozun iivergisi, Allahın sevgisi hem Ayoz Duhun birliklii olsun herbirinizlän. /Amin./

PAVLİNİN KİYADI GALATİYALILARA

Seläm

1 Bän, Pavli, diil insannardan se-
çilmiş apostol eki insanın aracı-
lunnan, ama İsus Hristozdan hem
Allah Bobadan, Angısı İsusu ölüm-
dän diriltti,

² hem hepsi benimnän olan kar-
daşlar seläm yollêêrız Galatiya kli-
selerinä.

³ İvergi hem usluluk sizä Allah
Bobadan hem Saabi İsus Hristoz-
dan,

⁴ Angısı verdi Kendini bizim gü-
nahlar için, ki kurtarsın bizi büünkü
kötü dünnedän, bizim Allah Boba-
nın istediinä görä.

⁵ Ona olsun diveçtän divecä me-
tinnik! Amin.

Salt bir İi Haber var

⁶ Şaşêrım, ne tez dönersiniz On-
dan, Kim Hristozun iivergisinnän
çaardı sizi bir diişik ii haberä.

⁷ Diil, ani var başka ii haber, ama
var kimi insannar, ani sizi dolaştı-
rêrlar da isteêrlär Hristozun İi Habe-
rini bozsunnar.

⁸ Artık eer biz kendimiz yada bir
angil göktän nasaat edärsä bu İi Ha-
berä karşı, ani sizä nasaat ettik, bet-
valı olsun.

⁹ Şindi enidän söleerim, ne baştan
da söledim: Eer birkimsey nasaat
edärsä karşı bu İi Haberä, ani siz
kablettiniz, betvalı olsun.

¹⁰ Bän şindi insanın kayıllını mı
aarêêrım osa Allahın mı? Acaba in-
sana mı bakêrım kendimi beendire-
yim? Eer insana kendimi beendirmää
bakarsam, ozaman olmarım Hristo-
zun çiraa.

*Pavli annadêr,
nicä oldu apostol*

¹¹ Kardeşlar, isteerim, biläsiniz,
ani İi Haber, angısını nasaat ettim
sizä, kurulu diil insandan.

¹² Zerä bän kablettim hem üüren-
dim onu diil insandan, ama İsus
Hristozun açıklamasından.

¹³ Siz işittiniz, nicä vakıdın birin-
dä yaşardım iudey dininä görä. Bän
Allahın klisesini cansız koolardım
da bakardım onu telef etmää.

¹⁴ Bän iudey dininä akrannarı-
mın çoyundan taa öncüydüm be-
nim milletimdä. Bendä vardı bir ter-
beesiz kıyaklık dedelerimin adetleri
için.

¹⁵ Ama Allah beni duumaktan ile-
ri ayırdı da çaardı Kendi iivergisin-
nän da, açan kayıl oldu

¹⁶ bana açsın Kendi Oolunu, ki
Onun İi Haberini nasaat edeyim ya-
bancı milletlerä, bän danışmadım
bir dä adama.

¹⁷ Gitmedim İerusalimä, onnara,
kim benim önüm sora apostoldu,
ama çabuk gittim Araviyaya da sora
enidän Damask kasabasına geeri
döndüm.

¹⁸Üç yıldan sora gittim İerusalimä, buluşayım Kifaylan* deyni, da onda kaldım onbeş gün.

¹⁹Başka apostolları görmedim, İakovdan kaarä, angısı Saabinin kardaşı.

²⁰Allahın önündä söleerim, ani, ne yazêrim sizä, diil yalan.

²¹Ondan sora bän gittim Siriya hem Kilikiya erlerinä.

²²İudeyada Hristozun kliseleri benim üzümü taa görmediydilär.

²³Salt bunu işitmiştilär: «O, kim bizi bir vakıt koolardı, şindi nasaat eder inan için, angısını taa ileri yok etmää bakardı».

²⁴Da metinnärdilär Allahı benim için.

Pavli kablediler

2 Ondört yıldan sora, benimnän alıp Titi, Varnavaylan barabar genä gittim İerusalimä.

²Allahın açıklamasına görä gittim da, görüßeräk salt üstün sayılannanlar, onnara annattım İ Haber, angısını nasaat ederim yabancı milletlerä, ki naafilä çalışmayım yada çalışmış olmayım.

³Tit da benimnän geldi. Makar ki o urumnardan, zorlamadılar onu, kesiklik kabletsin.

⁴Ama vardı yalancı kardaşlar, ani, saklı sokulup, sıyındılar bizim aramıza, ki gözletsinnär serbestlii, ani edendik İsus Hristozda, bizi çıraklaa götürsünnär deyni.

⁵Biz hiç onnara yol vermedik hem iilmedik, ki İ Haberın aslılı sizdä kalsın.

⁶Ama onnar, kim üstün sayılêrlar – onnar, ne dä olsalar, benim için

diil bişey, Allah kimseyä pay tutmêêr, – bu üstün sayılannar bişey eklämêdilär benim nasaatıma.

⁷Buna karşı, onnar annadılar, ani İ Haber bana verildi kesiksiz olan-nar için, nicä dä Petriyä kesikli olan-nar için.

⁸Zerä O, Kim koydu Petriyi apostol kesikli olannar için, hep O beni dä koydu apostol kesiksiz olannar için.

⁹Açan İakov, Kifa hem İoan, angılar direk sayılêrlar klisedä, annadılar, ani Allah bana baaşladı bu hayırlı işi, verdilär saa ellerini bana hem Varnavaya, ki iştä birliimiz olsun – biz gidelim yabancı milletlerä, ama onnar gitsinnär kesikli olannara.

¹⁰Salt dedilär, fukaaralara yardım vermää unutmayalım, bän dä bu işi yapmaa havezdim.

Pavli azarlêêr Kifayı (Petriyi)

¹¹Ama açan Kifa geldi Antiohiya kasabasına, bän üz-be-üz karşı durdum ona, zerä o kabaatlıydı.

¹²Çünkü kimi adamnar gelincä, ani İakovdan yollanmış, Kifa yabancılardan birerdä iyardı, ama açan onnar geldilär, o baaşladı bir tarafa çekilmää da kendini ayırmaa, zerä korkardı kesiklilerdän.

¹³Kalan iudeylär dä onunnan barabar ikiüzlülük yapmaa baaşladılar. Etişildi orayıdan, ani Varnava da onnarın ikiüzlülüünä katıldı.

¹⁴Açan gördüm, ani onnar dooru götürmeer kendilerini İ Haberın aslılına görä, dedim Petriyä hepsinin önündä: «Makar ki iudeysin, sän yaşêêrsın yabancılar gibi, ama diil

* 1:18 Kifa – Petri.

iudeylär gibi. Ozaman neçin yabancıları çalıştırêrsın iudey olsunnar?

¹⁵Biz iudey duumaktan, diiliz „günahker“, nicä yabancı milletlär.

¹⁶Hep okadar bileriz, ani insan dooru sayılmêêr AyoZ Zakonu tamannamaklan, ama inannan İsus Hristoza. Onuştan biz dä inandık Hristos İsususa, ki inannan Hristoza dooru sayılalım, ama diil Zakonu tamannamaklan. Zerä kimsey dooru sayılmayacak Zakonu tamannamaklan.

¹⁷Eer biz, isteyäräk dooru sayılmaa Hristozun aracılınnan, kendimiz günahker çıkarsaydı, ozaman çıkêr, ani Hristos günah izmetkeri? Bu olmaz bir sıra bilä!

¹⁸Eer bän enidän düzärseydim, ne yıktım, ozaman çıkêr, ani kendikendimi zakon basıcısı yapêrim.

¹⁹Zerä Zakonun yardımınnan bän, Zakonun zaplından kurtulup, sansın öldüm, ki Allah için yaşayım.

²⁰Bän stavroza gerilmiş oldum Hristozlan barabar. Şindän sora bän yaşamêêrim, ama Hristos bendä yaşêêr. Bu yaşamak, ani şindi yaşêêrim güüdeylän, yaşêêrim inannan Allahın Ooluna, Angısı beni sevdi da Kendisini benim için verdi.

²¹Allahın iivergisini paasızlandırmêêrim. Zerä eer olaydı insan dooru sayılabilsin Zakonnan, ozaman çıkaceydı, ani Hristozun ölümü naafilä oldu».

Zakon hem inan

3 Ey, fikirsiz galatıyalılar! Kim büüledi sizi, /ki seslämeyäsiniz aslılı/? Gözleriniz önündä açık gösterildi, nicä İsus Hristos stavroza gerilmiş oldu.

²Salt bunu isteerim sizdän bileyim: nasıl AyoZ Duhu kablettiniz? Zakonu tamannamaklan mi osa inannan mı haberä, ne işittiniz?

³Bukadar fikirsiz miysiniz? Başladınız Duhlan, da şindi bitirmää insan işinnän mi isteersiniz?

⁴Naafilä mi bukadar zeet çektiniz? Şüpesiz, bu olmaz olsun naafilä!

⁵O, Kim dayma verer sizä AyoZ Duhu hem kudretli işlär yapêr aranızda, Zakonu tamannamanızlan mı yapêr osa inanınızlan mı haberä, ne işittiniz?

⁶Ölä ki, «Avraam inandı Allahı, da bu sayıldı ona dooru sayılmak».

⁷Onuştan bilin, kim inanêr, onnar – Avraamın uşakları.

⁸AyoZ Yazıda vakıtça haberlendi, ani Allah aklêêr yabancı milletlerdän olannarı inannan. Onuştan ilkin Avraama bu ii haber verildi: «Sendä iisözlenecek hepsi milletlär».

⁹Ölä ki, onnar, kim inanêr, iisözlenerlär inancı Avraamnan barabar.

¹⁰Hepsi, kim umutlanêr, ani dooru sayılacak Zakonu tamannamaklan, betva altında bulunêrlar, zerä var yazılı: «Betvalı hepsi onnar, kim herzaman çalışmêêr tamannasın hepsini, ne Zakonun kiyadında yazılı».

¹¹Tanmêr, ani kimsey Zakonnan dooru sayılamaz Allahın önündä, zerä var yazılı: «Kim inannan dooru sayılêr, o yaşayacak».

¹²Ama Zakon diil temelli inanda, buna karşı, «Kim tamannayacak sımarlamakları, o bununnan yaşayacak».

¹³Hristos kurtardı bizi Zakonun betvasından, açan O betvalı oldu bizim için. Zerä var yazılı: «Betvalı hepsi, kimin ölüsü aaçta asılı».

¹⁴Bu oldu, ki iisözlenmäk, ani adanmış Avraama, olsun kolay İsus Hristozun aracılınnan daalsın yabancı milletlerä, da biz inannan kabledelim adanmış Duhu.

*Ayoz Zakon
hem Allahın adaması*

¹⁵Kardaşlar! Bir örnek vereyim insan yaşamasından. Makar ki bir baalantı sade insandan yapılı, yok nasıl birkimsey onu bozsun eki ona bişey eklesin.

¹⁶Adamaklar verildi Avraama hem onun senselesinä. Allah demeer «senselelerinä», sansın çok insan için, ama açan deer «senin senselenä», lafeder bir Adam için, Angısı – Hristos.

¹⁷Tä, ne isteerim bununnan sölemää: Baalantı, ani öncä Allahtan kurulu, yok nasıl bozulsun Ayoz Zakonnan, ani dörtüz otuz yıldan sora geldi, ölä, ani adamak kuvetsiz kalsın.

¹⁸Zerä, eer miraşçılık Zakondan tutunarsa, ozaman tutunmêêr adaktan, ama Allah miraşçılı adamaklan Avraama verdi.

¹⁹Ozaman neçin läözım Zakon? Zakon eklendi, ki kabaatları üzä çıkarsın, Avraamin senselesi Hristos gelincä, Angısı için sölenir bu adamak. Zakon verildi angillärlän, bir aracı aşırı.

²⁰Salt bir taraf varsa, aracı diil läözım, Allah sa salt biricik.

Ayoz Zakon neçin läözım?

²¹Ne deyecez? Zakon karşı durêr mı Allahın adamaklarına? Olmaz, bir sıra bilä! Eer verilmiş olaydı bir zakon, ani getiräbileceydi yaşamak, ozaman dooru, ani insan dooru sayılanceydi Zakondan.

²²Ama Ayoz Yazılar hepsini kapêêr günah altına, ki adanmış baaşış, ani inannan İsus Hristoza temelli, verilsin inancılara.

²³İnan gelincä, Zakonun kapanıcısıydık, sansın zındanda kitliyedik o vakıdadan, açan inan läözımdı açılısın.

²⁴Butürlü, Zakon, uşak bakan çırak gibi, bizi İsus Hristoza getirdi, ki inannan dooru sayılalım.

²⁵Ama biz inandıktan sora, diil läözım Zakon taa bizi baksın.

²⁶Hepsiniz, inannan İsus Hristoza, olêrsınız Allahın oolları.

²⁷Hepsiniz, kim vaatizliktä Hristozlan bir oldunuz, Hristozlan giindiniz.

²⁸Yok şindän sora ne iudey, ne urum, ne çırak, ne serbest, ne adam, ne karı; İsus Hristozda hepsiniz bir.

²⁹Eer siz Hristozunsaydınız, ozaman Avraamin senselesiysiniz da miraşçı olêrsınız Allahın adamasından.

4 Bunu demää isteerim: nekadar vakıt miraşçı uşak bulunêr, o bişeylän çıraktan ayırlımêêr, makar ki çorbacı hepsinä.

²O bakıcılarnın hem vekillerin zapında o vakıdadan, nezamanadan bobası bennedi.

³Butürlü biz dä, nekadar vakıt duhçasına uşaktık, okadar vakıt çırak bulunardık dünneyin başlankı üüretmeklerinä.

⁴Ama, açan vakıt tamannandı, Allah bizä Kendi Oolunu yolladı, Angısı duudu karıdan da yaşadı Zakonun zapında,

⁵ki kurtarsın onnarı, kim bulunêr Zakonun zapında, da busoy oolluk edenelim.

⁶Çünkü oolluk edendiniz, Allah Kendi Oolunun Duhunu üreenizä yolladı, ani baarêr «Avva!» – annaması «Boba!»

⁷Onuştan sän şindän sora diilsin çırak, ama ool, da çünkü ool oldun, Allah seni mirasçı yaptı.

*Pavlinin kahırını
galatiyalılar için*

⁸Vakıdın birindä, açan tanımar-dınız Allahı, çırak bulunardınız al-lahlara, angıları diil hakına allah.

⁹Ama şindi tanıyêrsınız Allahı, taa doorusu, Allah sizi tanıyêr. Öleysä, nasıl enidän geeri dönersiniz yufka hem paasız başlankı üüretmeklerä, angılarına siz enidän çırak olmaa isteersiniz?

¹⁰Tutêrsınız günneri, ayları, va-
kıtları hem yılları.

¹¹Sizin için korkêrım, sizdä sa-
vaşmam naafilä kalmasın.

¹²Kardaşlar, yalvarêrım, olun be-
nim gibi, zerä bän dä oldum sizin gibi.
Siz bişeylän bana zarar yapmadınız.

¹³Nicä bilersiniz, ilk sıra nasaat
ettim sizä İ Haberini, çünkü güüdey-
cesinä hastaydım.

¹⁴Bu hastalığı sizä bir denemäk-
ti. Buna bakmayarak, siz beni aşaa-
lamadınız hem retetmediniz. Siz be-
ni, nicä Allahın angilini, kablettiniz,
nicä İsus Hristozu Kendini.

¹⁵Ne oldu o mutluluktan, ani oza-
man duyardınız? Şaatlık ederim,
ani eer olaydı kolay, siz çıkaracey-
diniz kendi gözlerinizi da bana vere-
ceydiniz.

¹⁶Acaba, şindi bän sizä duşman
mı oldum, çünkü aslısını söledim?

¹⁷O adamnar sizi kazanmaa giri-
şerlär, ama diil ii neetlän. Salt is-

teerlär sizi bizdän ayırsınнар, ki on-
nar için çalışsınız.

¹⁸İdir, diil sade açan bän aranız-
dayım, çalışkan olasınız, ama her-
zaman.

¹⁹Bän sizin için, uşaklarım, eni-
dän ana zeetlerindeyim, o vakıda-
dan, açan siz etişeceniz Hristos gibi
olasınız.

²⁰Nekadar istärdim şindi sizin-
nän olayım da sesimi diiştireyim,
zerä şaşêrım bu halınıza!

Agar hem Sarra

²¹Söleyin bana siz, kim AyoZ Za-
konun zapında olmaa isteersiniz, ne,
bilmersiniz mi, ne deer Zakon?

²²Var yazılı, ani Avraamın iki
oolu vardı: birisi çırak karıdan, öbür-
rü serbest karıdan.

²³Oolu çırak karıdan öbür adam-
nar gibi duudu, ama oolu serbest
karısından Allahın adamasına görä
duudu.

²⁴Bunnarı läözüm annamaa bir
benzetmäk gibi. Bu karılar – iki baa-
lantı: birisi Sinay bayırından, çırak-
lık için duuduran, angısı Agar.

²⁵Agar – Araviyada Sinay bayırı-
dır, da şindiki İerusalimä benzeer,
zerä o şindi çıraklıkta bulunêr uşak-
larının barabar.

²⁶Ama gökteki İerusalim serbest.
Odur bizim anamız.

²⁷Zerä var yazılı: «Sevin sän, uşak
duuduramayan karı, ani hiç duudur-
madın. Sesini kaldır da baar, sän, ani
duudurmak aarısı çekmedin, zerä bra-
kılmış karının taa çok uşaa olacek,
nekadar onun, kimin kocası var».

²⁸Kardaşlar, siz dä, nicä İsaak,
Allahın adamasına görä duulmuş
uşaklarınsınız.

²⁹Ama nicä ozaman ool, kim duudu öbür adamnar gibi, koolardı onu, kim duudu Allahın Duhunun sözünä görä, hep ölä olêr büün dä.

³⁰Ama ne deer AyoZ Yazı? «Koola çırak kariyı hem onun oolunu, zerä çırak karının oolu mirasçı olmayacak barabar serbest karının oolunnan».

³¹Ölä ki, kardaşlar, biz diiliz çırak karının uşakları, ama serbest karının.

Koruyun serbestlii

SHristos bizi serbest yaptı, ki serbest kalalım. Onuştan kaavi durun da verilmeyin enidän çıraklık boyunduruuna.

²Bakın, bän, Pavli, söleerim sizä, eer siz kesiklik yaparsaydınız, Hristozdan sizä hiç bir dä fayda olmayacak.

³Enidän haber vererim herkezinä, kim kesiklik yapêr, ani o borçlu tamannasın bütün Zakonu.

⁴Siz, ani isteersiniz dooru sayılmaa Zakonnan, Hristozdan ayırıldınız, Allahın iivergisindän yıraklandınız.

⁵Ama biz AyoZ Duhun yardımınnan inannan bekleeriz dooru sayılmak umudu aslı çıksın.

⁶Zerä İisus Hristozda yok paayı ne kesikliin, ne dä kesiksizliin, ama inanın, ani sevgiylän işleer.

⁷Siz ii gidärdiniz. Kim sizi duruttu, ki aslılı seslämeyäsiniz?

⁸Butürlü inan gelmeer Allahtan, ani sizi çaardı.

⁹«Biraz maya bütün hamuru kabbardêr».

¹⁰Saabidä büyük inanım var, ani siz başka türlü düşünmeersiniz, ama

o, kim sizi dolaştırêr, cezasını çekecek, kim dä o olsa.

¹¹Bän, kardaşlar, eer taa nasaat edäydim kesiklii, ozaman neçin beni koolayaceydılar? Stavroz kimseyä köstek koymayaceydı.

¹²Olsa, ki onnar, kim sizi debreş-tirelrêr, kendi-kendilerindän kesse-lêr hepsiciini!

İnsan tabeeti hem AyoZ Duh

¹³Serbestlää çaarılımsınız, kardaşlar, sade serbestliktän yapmayın, ki izmet edäsiniz teninizä, ama sevgiylän izmet edin biri-birinizä.

¹⁴Zerä bütün Zakon bu sözlêrlän tamannanêr: «Yakın olanını seväsın, nicä kendini».

¹⁵Eer siz biri-birinizi kemirirseydiniz hem iyärsedyiniz, bakın, ki biri-birinizi telef etmeyäsiniz!

¹⁶Bunu demää isteerim: yaşayın AyoZ Duha görä, ozaman tamannamazsınız tenin hamellerini.

¹⁷Zerä ten isteer, ne Duha karşı, Duh da isteer, ne tenä karşı. Onnar biri-birinä karşı durêrlar; ölä, ki siz yapamêrsınız, ne isteersiniz.

¹⁸Eer siz Duhtan kullanılmış olarsaydınız, diilsiniz Zakonun zapında.

¹⁹Tenin işleri belli. Onnar: orospuluk, diilpaklık, hayırsızlık,

²⁰idollara baş iiltmek, büücülük, duşmannık, kavga, kıskanmak, üfkä, çekiş, ayırılmaklık, bölünmek,

²¹haseetlik, /öldürücülük,/ sarfoşçuluk, zulumnuk hem buna benzär işlêr dä. İleri söleerim sizä, nicä dä söledim, ani kim yapêr bölä işleri, Gök Padişahlında mirasçı olmayacak.

²²Ama AyoZ Duhun meyvası – sevgi, sevinmek, usluluk, saburluk, acıyannık, iilik, inancılık,

²³yavaşlık, kendini zapetmâk. Bun-nara karşı yok zakon.

²⁴Ama kim Hristozun, onnar stav-roza gerdilär teni onun hamellerin-nän hem istemeklerinnän.

²⁵Eer Duhlan yaşarsaydık, oza-man Duha görä gezelim.

²⁶Olmayalım şişkinnenän, biri-bi-rimizi küstürän, biri-birimizi kıska-nan insannar.

Ne adam eker, onu da biçer

6 Kardeşlar, eer birkimsey tutu-larsaydı günah yaparkan, siz, Duhtan kullanılanar, doorudun bir yalpak duhlan onu. Hem kendinä esap al, ki sän dä denenmiş olma-yasın.

²Taşyımın biri-birinizin aarlıklarını, bölä yaparak, tamannayacenz Hristozun zakonunu.

³Eer birkimsey, olmayarak bişey, sayarsaydı kendini üstün, o aldadêr kendi-kendini.

⁴Herkez aaraştırısın kendi işleri-ni, da ozaman olacek nasıl üünsün kendi işinnän, ama diil başkasının işinnän.

⁵Zerä herkez taşıyacak kendi ükünü.

⁶Kim üüenmâk kableder Allahın sözündän, o düşer payetsin hepsi iiliklerini onunnan, kim onu üüreder.

⁷Aldanmayın, Allah gülmää alın-maz. Ne adam eker, onu da biçer.

⁸Kim eker teninä, ölüm biçer, ama kim eker AyoZ Duha, o Duhtan diveç yaşamak biçer.

⁹Hiç bıkmayalım iilik yapmaa, zerä bir uygun vaktta biçecez, ne ek-tik, eer yorulup vazgeçmârseydik.

¹⁰Onuştan, nekadar kolaylık var, herkezä iilik yapalım, en çok bizim inancı kardeşlara.

Sonsöz

¹¹Görersiniz mi, kendi elimnän, ne büük bukvalarlan yazdım sizä.

¹²Hepsi, kim isteer güüdesinnän üüneräk kendini insana beendirsın, sizä kesiklik yaptırêrlar, salt koo-lanmış olmasınar deyni Hristozun stavrozunun beterinä.

¹³Zerä artık onnar da, kim kesik-lik yaptılar, kendileri dä tamanna-mêêrlar AyoZ Zakonu, ama isteerlär sizä kesiklik yaptırmaa, ki üünäbil-sinnär sizin güüdelerinizlän.

¹⁴Bana kalsa, bir sıra bilä düş-meer, ki üüneyim başka bişeylän, salt nekadar bizim Saabi İsus Hris-tozun stavrozunnan, neylän bu dün-nä benim için stavroza gerili, bän dä bu dünnä için geriliyim.

¹⁵Zerä /İsus Hristozda/ ne kesik-liktä, ne dä kesiksizliktä bir dä üstün-nük yok, sade eni yaradılı adamda.

¹⁶Hepsi, kim bu sıraya görä ya-şêêr, onnara hem Allahın İzrailinä usluluk hem acıyannık olsun.

¹⁷İleri dooru kimsey bana kahr yapmasın, zerä İsusun yaralarını ta-şyêrım benim güüdemdä.

¹⁸Kardeşlar, Saabimiz İsus Hris-tozun iivergisi olsun sizin duhunuz-lan. Amin.

PAVLİNİN KİYADI EFESLİLERÄ

Seläm

1 Bän, Pavli, Allahın istediinä görä İsus Hristozun apostolu, seläm yollêirim Allahın ayoz halkına Efes kasabasında, inancılara İsus Hristozda.

2 İivergi hem usluluk sizä Allah Bobadan hem Saabi İsus Hristozdan.

İiliklär Hristozda

3 Allah metinnenmiş olsun, bizim Saabi İsus Hristozun Bobası, Ani göklerde iisözledi bizi Hristozda hertürlü duhça iisözlemeklärlän.

4 Zerä O bizi seçti Hristozda dünneyn kurulmasından öncä, ki biz Onun önündä sevgidä ayoz hem kursuz olalım.

5 O öncä karardı, Kendisinä aaretlik alsın bizi İsus Hristozun aracılınnan, Kendi istemesinä hem ii kurulmuşuna görä,

6 ki metedilsin Onun şanı iivergisi, ani baaşladı bizä Kendi sevgili Oolunda.

7 Hristozda kurtulmak edendik Hristozun kanınnan, günahlarımız afedildi Allahın cömert iivergisinnän,

8 angısını boldan bola verdi bizä. Hertürlü aarifliklän hem akıllılıklän

9 O açtı bizä Kendi saklı istediini, ii neetinä görä, angısını taa baştan kurdu Hristozda.

10 Bu neetä görä, ani tamannanacak, vakit geldiynnän, O hepsini göktekileri hem erdekileri Hristozda birleştirecek.

11 Hristozda mirasçı da olduk, nicä öncä kuruluydu bizim için Allahın neetinä görä, Ani hepsini yapêr Kendi istediinä hem istediinä görä.

12 Onuştan biz, ani taa baştan umutlandık Hristozda, ölä yaşayalım, ki, Allahın şanı metedilsin.

13 Açan işittiniz hakına sözü – İ Haber, angısınnan kurtuldunuz, onu inandınız hem Hristozda siz dä adanmış Ayoz Duhlan mühürlendiniz.

14 Ayoz Duh bir garantiya gibi bizim mirasımız için, o vakıdadan, açan Allah heptenä kurtaracak, kimi edendi, ki Onun şanı metedilsin.

Pavli dua eder inancılar için

15 Onuştan, açan işittim, ani inânêrsınız Saabi İsus Hristozda hem seversiniz Allahın bütün ayoz halkını,

16 bän dä durmadaan şükür ederim sizin için hem anêrim sizi dualarımda,

17 ki bizim Saabi İsus Hristozun Allahı, metinni Boba, versin sizä Duhu, Ani sizi aarif yapacak hem açıklayacak Allahı, ki tanıyasınız Onu.

18 İsterim, ani aklınızın gözleri aydınını görsün, ki biläsiniz, nedir umut, angısına sizi çaardı, ne zengindir Allahın metinni mirası Kendi ayoz halkı için,

19 hem nekadar kenarsız Onun büyük kuvedi bizdä, inancılarda. Bu kuvet işleer nicä Onun büyük kudretlii,

20 ne gösterdi Hristozda, açan Onu diriltti ölüdän da oturttu göklerde Kendi saa tarafına.

²¹Taa üüsek koydu Onu herbir öndercilihtän, zaabitlihtän, kuvetlihtän, çorbacılıhtan hem her adtan, ani anilêr diil sade bu zamanda, ama gelêr zamanda da.

²²Hepsini koydu ayakları altına da yaptı Onu, ki hepsinâ baş olsun klisedâ,

²³angısı Onun güüdesidir hem angısı doldurêr Onu, Kim doldurêr hepsini herbir iş üzerâ.

Ölümdän yaşamaya geçtik

2 Siz ölüydünüz kabaatlarınız hem günahlarınız beterinâ,

²angılarda vakıdın birindâ yaşardınız bu dünneyin adetinâ görâ, izleyeräk önderciyi*, ani zaabitlik eder gökün altında, o duhu, ani işleer seslämeyän insannarda.

³Onnarın arasında biz hepsimiz dâ vakıdın birindâ yaşardık tenimizin havezlerinâ görâ. Tamannardık tenimizin hem aklımızın istediklerini. Haliz halımızda biz daavali olmuştuk Allahın üfkesinâ, nicâ dâ kalan insannar.

⁴Ama Allah, cömert acıyannınan, bizi çok sevdi.

⁵Makar ki biz ölüydük kabaatlarımız beterinâ, O sevgiylän yaşamak verdi bizâ Hristozlan barabar. Siz Onun iivergisinnän kurtuldunuz.

⁶Allah diriltti bizi İsus Hristozda da oturttu Onunnan barabar göklerde,

⁷ki gelêr zamannarda göstêrsin iivergisinin kenarsız zenginini iliklän, ani yaptı bizim için İsus Hristozda.

⁸Zerâ siz Onun iivergisinnän, inannan kurtuldunuz. Bu diil sizdän, ama baaşış Allahtan,

⁹diil yaptıklarınızdan, kimsey üünmesin deyni.

¹⁰Zerâ biz – Allahın ustalı, İsus Hristozda yaradı, ki yapalım ilikleri, ne Allah öncâ hazırladı, ki yaşarkan tamannayalım.

Allahın eni insanı

¹¹Onuştan unutmayın, ne vardınız bir vakıtlar. Siz tencesinâ tayfändınız. Onnar, kimin adı «kesikli», sizâ «kesiksiz» deerlär, makar ki kesiklik insan elinnän güüdedâ yapılêr.

¹²Unutmayın, ani sizdâ ozaman Hristos yoktu, İzrail vatandaşlından kesilmiştiniz, yabancıydınız baalantılara, ani temellenmiş Allahın adaklarına, umutsuz hem Allahsızdınız bu dünnedâ.

¹³Şindi sä İsus Hristozda siz, ani vakıdın birindâ Allahtan uzak-tınız, yakın oldunuz Hristozun kanningan.

¹⁴Zerâ Odur bizim usluluk, Angısı ikidän bir yaptı, da Kendi güüdesinnän duvarı yıktı, ani aramızda durardı, da düşmannık yaradardı.

¹⁵O Ayoz Zakonu sımarmaklarınınan hem sıralarınınan kuvetsiz yaptı, ki, usluluk getirip, ikisindän bir eni adam yapsın Kendisindâ,

¹⁶ki stavrozda ölmäklän ikisini dâ bir güüdedâ Allahlan barıştırsın. Bununnan düşmannı yok etti.

¹⁷O, gelip, getirdi usluluun ii haberini sizâ, uzak olannara hem yakın olannara.

* 2:2 Önderci – şeytan.

¹⁸Zerä O kolaylık verdi, ki biz ikimiz dä bir Duhun yardımınnan Bobaya yaklaşalım.

¹⁹Butakım siz şindän sora ne yabancı, ne dä musaafirsiniz, ama vandaş Allahın ayoz halkınnan hem Onun aylesinin ekleri.

²⁰Siz apostolların hem prorokların temeli üstünä yıvıldınız, neredä Kendi İsus Hristos – köşä taşı.

²¹Onda bütün yapı, uygun birlik-tä toplu, üüselip, olsun bir ayoz bina Saabinin izmetindä.

²²Siz yapınêrsınız o binada, ki olsun er, neredä Allah Duhlan yaşasın.

*Allahın saklı kurulmuşu
Pavliyä açıldı*

3 Onuştan bän, Pavli, İsus Hristozun izmetindä kapana düş-tüm sizin için, angınız başka milletlerdän.

²Sanêrim, ani işittiniz, ki Allah bana bu işi verdi, olayım Onun iivergisinin vekili sizin için.

³Zerä bir açıklamaklan O bana bildirdi saklı kurulmuşunu, angısı için taa öncä kısadan yazdım.

⁴Siz, onu okuyarak, tanıyabilirsiniz, nekadar ii annêrim Hristozun saklı neetini,

⁵angısı açık diildi adam oollarına geçän vakıtlarda, nicä şindi açıklandı Ayoz Duhtan Onun ayoz apostollarına hem proroklarına.

⁶Kurulmuş budur: başka milletlär iudeylärlän barabar mirasçı, onnarlan bilä bir güüdä hem İ Haberä inanmaklan paycı olêrlar Allahın adamasından, angısını İsus Hristos tamannadı.

⁷Bän Onun izmetkeri oldum, nasaat ederäk İ Haber. Bu izmet

baaşlandı Allahın iivergisinnän, ani verili bana Onun işleyän kuvedinnän.

⁸Bana, Allahın ayoz halkından en küçüünä, bu iivergi verildi, ki nasaat edeyim başka milletlerä ii haberi Hristozun akıl ermöz zenginnii için

⁹hem hepsini aydınadayım, nasıl tertiplendi bu saklı kurulmuş, angısını Allah, hepsini yaradan, diveçliktän saklı tuttu.

¹⁰Allah bunu yaptı, ki şindi klisä aracılunnan bildirsın Kendi çoktür-lü aarifliini öndercilerä hem zaabitlerä göklerde,

¹¹Kendi diveç kurulmuşuna görä, ani başardı İsus Hristozda, bizim Saabidä.

¹²Hristos bizä kolaylık verdi, ki biz, Ona inanarak, girginniklän hem kıyışmaklan yaklaşalım Allaha.

¹³Ölä ki, yalvarêrim, umudunuzu kaybetmeyin benim zetlerim beterinä, ani çekerim sizin için. Bunnar sizä metinnik kazandırêr.

Hristozun sevgisini tanımaa

¹⁴Onuştan diz çökerim /bizim Saabi İsus Hristozun/ Bobasının önündä,

¹⁵Angısından adlanêr hertürlü bobalık göktä hem erdä.

¹⁶Dua ederim, ani Kendi metinni zenginniinä görä, Kendi Duhunnan kuvet versin da kaaviletsin sizi iç-yankı adamınızda,

¹⁷ki inannan Hristos sizin ürekle-rinizdä yaşasın.

¹⁸Dua ederim, ani siz, sevgilik-tä köklenmiş hem temellenmiş olarak, annayabiläsiniz Allahın bütün ayoz halkınnan barabar, nekadar geniş,

uzun, derin hem üüsektir Hristozun sevgilii,

¹⁹ da tanıyabiläsiniz o sevgilii, ani hertürlü bilgidän üstündür, ki Allahın bütün tamannınnan dolasınız.

²⁰ Allah, bizdä işleyän kuvedinän, var nasıl yapsın çok taa zeedä, nekadar biz isteeriz hem düşüneriz.

²¹ Ona metinnik olsun klisedä hem İsus Hristozda bütün senselelerdä, diveçtän divecä! Amin.

Güüdenin birlii

4 Butakım nasaatlêêrım sizi bän, Saabi için kapancı, yaşamanız yakışıklı olsun Onun çaarmasına görä, angısını kablettiniz.

² Herzaman yavaş, yalpak hem saburlu olun, dayanın biri-birinizä sevgiylän.

³ Çalışın korumaa Duhun birliini usluluklan, ani baalêêr sizi biri-birinizlän.

⁴ Bir güüdä var hem bir Duh, nicä siz çaarıldınız bir umuda, ani geler çaarılmanızdan,

⁵ Bir Saabi, bir inan, bir vaatizlik.

⁶ Allah birdir, Boba hepsinä. O hepsindän üstün, hepsinnän işleer hem hepsindä yaşêêr.

⁷ Herkezimizä bizä iivergi verildi o ölçüylän, ne Hristos baaşladı.

⁸ Onuştan dendi: «Üüseklää kalktı, esirleri plenä aldı, insannara baaşışlar verdi».

⁹ Lafın «kalktı» ne annaması var, eer diilsä bu, ani ilkin indi aşaa, er üstünä*?

¹⁰ O, Kim indi, Odur, Kim kalktı taa üüsek hepsi göklerden, ki hepsini doldursun.

¹¹ O koydu kimisini apostol, başkasını prorok, başkasını ii haberci, taa başkasını presviter hem üüredici,

¹² ki hazırlasınar Allahın ayoz halkını izmetçilik yapmaa, Hristozun güüdesini yıvmaa,

¹³ ozamanadan, açan hepsimiz inannan hem Allahın Oolunu tanımaklan etişecez birlää, olgun adamma, Hristozun yaşlarının bütün ölçüsünä.

¹⁴ Ozaman artık olmayacez uşaklar gibi, angıları sallanêrlar dalgalarlan hem sürüklenerlär lüzgerlärän – hertürlü üürenmäklän, ani insannar getirerlär şalvirliklän hem şiretliklän, ki başkalarını, aldadıp, yoldan saptırsınar.

¹⁵ Ama, aslılaa görä sevgiliktä yaşayarak, her taraftan büüyecez da etişecez Ona, Kim Baştır, Hristoza,

¹⁶ Angısından bütün güüdä uygun birliktä toplu hem sıkı baalı hertürlü eklerin yardımınan. Açan herbir ek düzgün işleer, güüdä büüyer hem sevgiliktä kaavileşer.

Eski yaşamak hem eni yaşamak

¹⁷ Onuştan tä ne söleerim hem yalvarêrim Saabının adinnan: artık yaşamayın, nicä tayfännar yaşêêrlar, kendi boş düşünmeklerinä görä.

¹⁸ Onnarın fikirleri karardı, Allahın yaşamasına yabancı oldular, zerrä bilmezlää düştülär hem ürekleri inatlaştı.

¹⁹ Etiştilər duygusuzlaa da verildilär ayıp işlerä. Onuştan tamahlıklan yapêrlar hertürlü diilpaklık.

²⁰ Ama siz Hristozu bölä üürenmediniz.

* 4:9 Aşaa, er üstünä – eki «er üzünün aşaağı kısmınarına».

²¹Şüpesiz, Onun sesini işittiniz hem Ondan üürendiniz, zerä aslılık İisusta.

²²Butakım, geçmiş yaşamanıza görä brakılın eski adamnıktan, angı-sı bozulêr aldangaç havezlärlän.

²³Aklınız duhça taazelensin,

²⁴hem giinin eni adamnı, ani yaradılmış Allaha benzesin deyni, hakına dooruluklan hem ayozluklan.

²⁵Onuştan brakılın yalandan, dooru lafedin yakın olanınızlan, zerä biz bir güüdenin ekleriyiz.

²⁶«Üfkelenärseniz, günaha girmeyin». Üfkeniz üstünä gün kauşmasın,

²⁷diavola er vermeyin.

²⁸Kim hırsızlık yapardı, şindän sora hırsızlık yapmasın. Tersinä, çalıışsın da kendi ellerinnän faydalı iş-lär yapsın, ki olsun kolay yoklukta olannara yardım etsin.

²⁹Bir dä bozuk laf sizin aazınızdan çıkmasın, ama salt ii laf, ani duhça kaavileer insanınarı, nicä düşer, ki sesleyennerä iivergi versin.

³⁰Güçendirmeyin Allahın Ayoz Duhunu, Angıssınnan mühürlendiniz kurtulmak günü için.

³¹Hertürlü acılamak, kızgınlık, üfkä, baarmak, fena laf hem hertürlü kötü neet sizdän uzak olsun.

³²Ama biri-birinizlän ii ürekli hem yalpak olun. Biri-birinizi afedin, nicä Allah Hristozda sizi afetti.

5 Allaha benzeyin, nicä sevgili uşaklar.

²Sevgiliktä yaşayın, nicä Hristos bizi sevdi da Kendini bizim için verdi Allaha gözäl kokulu bir baaşış hem kurban gibi.

³Ama orospuluk hem hertürlü diilpaklık eki tamahlık hiç anılma-

sın bilä sizin aranızda, çünkü bu yakışmaz Allahın ayoz halkına.

⁴Ayıp sözlär, boş laflar hem kas-katı şakalar da olmasın. Bunnar yaşaşmêêr. Taa islää şükür edin.

⁵Zerä bilersiniz, ani hiç bir orospu, diilpak, eki tamah olan, angısı idollara baş iildän gibi, mirasçı olmayacak Hristozun hem Allahın pa-dişahlında.

⁶Kimsey aldatmasın sizi boş laflarlan, zerä bu işlär beterinä Allahın üfkesi geler seslämeyän insan-nar üstünä.

⁷Onnarlan paydaş olmayın.

Aydınnıkta yaşayın

⁸Vakıdın birindä siz karannıktınız, ama şindi Saabidä aydınnıksınız. Götürün kendinizi, nicä aydınnık evlatları.

⁹Zerä aydınnın meyvası hertürlü ilik, dooruluk hem aslılık.

¹⁰Bakın üürenmää, ne Saabi beener.

¹¹Karannın kısır işlerindä pay almayın. Ama takazalayın onnarı.

¹²Zerä ayıptır söylemää o işleri, ne onnar saklı yapêrlar.

¹³Ama aydınnık hepsini belli eder, üzä çıkarıp, zerä hepsi, ne belli olêr, aydınnıktır.

¹⁴Onuştan dener: «Sän, ani uyu-yêrsın, uyan uykudan, ölüdän diril! Hristos sana şafk eder».

¹⁵Ölä ki, ii bakın, nicä yaşêêrsiniz. Olmayın fikirsiz, ama aarif olun.

¹⁶Vakıdı paaya koyun, zerä bu günnär kötü günnär.

¹⁷Onuştan olmayın akılsız, ama annayın, nedir Allahın istedii.

¹⁸Sarfoş olmayın şaraplan, zerä sarfoşluk sizi zapsızlaa götürür, ama doluşun Ayoz Duhlan.

¹⁹Biri-birinizä psalmalar, metin-
nik lafları hem duhça türkülär çalıp-
söleyin. Bütün ürektän Saabiyä tür-
kü hem hava çalın.

²⁰Şükürlük getirin hepsi için her-
zaman Allah Bobaya bizim Saabi
İsus Hristozun adınnan.

Karılar hem kocalar

²¹Biri-birinizä ön verin, Hristoz-
dan korkarak.

²²Karılar ön versinnär kendi ko-
calarına, nicä Saabiyä.

²³Zerä koca baştır kariya, nicä
Hristos da baştır kliseyä hem Ken-
disi güüdenin Kurtarıcısı.

²⁴Nicä klisä ön verer Hristoza,
hep ölä karılar da herbir iş üzerä ön
versinnär kocalarına.

²⁵Kocalar, sevin kendi karılarını-
zı, nicä Hristos da sevdi kliseyi da
onun için kendini kurban verdi,

²⁶ki onu, suylan yıkayıp, Allahın
sözünnän pakladıktan sora ayozlasın,

²⁷da onu Kendi önünä çıkarısın
bir metinni klisä gibi, lekesiz, buru-
şuksuz hem başka kedersiz, ki ayoz
hem kusursuz olsun.

²⁸Kocalar da düşer kendi karıla-
rını hep ölä sevsinnär, nicä kendi
güüdelerini. Kim sever kendi karısını,
o sever kendisini.

²⁹Zerä kimsey bir sıra bilä kendi
güüdesinä kin gütmedi, ama onu bes-
leer hem yısıdêr, nicä Hristos kliseyi.

³⁰Zerä biz Onun güüdesinin ekle-
ri, /Onun etindän hem Onun kemik-
lerindän/.

³¹«Onuştan adam brakacak kendi
bobasını hem anasını, karısına baala-
nacak, da ikisi bir güüdü olaceklar».

³²Bu – bir büyük saklılık. Bän la-
federim Hristos için hem klisä için.

³³Ama sizdän herkezi kendi karı-
sını sevsin, nicä kendini; karı da ha-
tır gütsün kocasına.

Bobalar hem uşaklar

6 Uşaklar, sesleyin bobanızı hem
ananızı Saabidä, zerä bu doorudur.

²«Hatırla bobanı hem ananı» – bu
ilk sınırlamak, angısında var bir
adamak:

³«ki işlerin ii gitsin, da bu erdä
ömürünüz uzun olsun».

⁴Ama siz, bobalar, debreştirme-
yin uşakları, ama büüdün onnarı, sı-
naştırarak Saabinin üüretmesinä hem
akıl vereräk, nicä Saabi isteer.

Çıraklar hem çorbacılar

⁵Çıraklar, ön verin sizin bu erdä
çorbacılarınıza saygıylan hem kor-
kuylan. Ürektän hatırlayın onnarı,
nicä Hristozu.

⁶İzmet edin onnara, diil sade on-
narın gözleri önündä, kendinizi
beendiräsiniz, ama nicä Hristozun
kulları, hakına tamannayarak Alla-
hın istediini.

⁷İzmet edin ii neetlän nicä Saabi-
yä, ama diil nicä insana.

⁸Zerä bilersiniz, ani herkez, ol-
sun çırak, olsun serbest, kendi ii
yaptıkları için Saabidän baaşış kab-
ledecek.

⁹Siz dä, çorbacılar, hep ölä olun
çıraklarımızlan. Vazgeçin onnarı kor-
kutmaktan. Bilin, ani onnarın hem
sizin bir Çorbacınız göktä, O da pay
tutmêr kimseyä.

Saabidän kuvet alın

¹⁰Bitkidä, kardaşlarım, kuvet alın
Saabidän. O kaavilesin sizi Kendi
büük kudredinnän.

¹¹Kendinizi donadın Allahın bütün silâhlarınnan, ki durabiläsiniz karşı diavolun fitlemelerinä.

¹²Zerä bizim düüşmemiz diil kana hem tenä* karşı, ama öndercilerä, zaabitlerä hem bu karannık dünneyn kuvetlerinä – fena duhlara karşı, ani bulunêr göklerdenä.

¹³Onuştan alın Allahın bütün silâhlarını, ki dayanabiläsiniz kötü gündä da, hepsini ensediktän sora, ayakça kalabiläsiniz.

¹⁴Ozaman erinizdä durun, belinizi aslıhklan kuşayın, güüsünüzü doo-ruluk zirhinnän** sarın,

¹⁵ayaklarınıza ayak kaplarını giyin, ki hazır olasınız İi Haberi usluluk için nasaat etmää.

¹⁶Bunnarın üstünä alın inan kalkanımı, neylän süündüräbileceniz yaramazın*** hepsi kızgın oklarını.

¹⁷Kabledin kurtulmak başlıını hem Ayoz Duhun kılıcını, ani Allahın sözüdür.

¹⁸Herzaman duhça dua edin her türlü dualarlan hem yalvarmaklar-

lan. Bunun için uyanık durun bütün dayanmaklan hem yalvarmaklan Allahın hepsi ayoz halkı için.

¹⁹Dua edin benim için dä, ki, aazımı açtıynan, bana laf verilsin, da kıyıışmaklan açıklayım saklılı İi Haber için,

²⁰angısı için bän bir elçi gibiyim, sincirlärlän baalı. Dua edin, ani İi Haberi kıyıışmaklan bildireyim, ki, nicä düşer, lafedeyim.

Sondakı selännär

²¹Ama, siz biläsiniz deyni benim halımı hem işlerimi, hepsi için annadacek sizä Tihik, bizim sevgili arkadaş hem Saabinin inanç izmetkeri,

²²angısını maasuz yolladım, ki annatsın bizim halımızı sizä da havezlendirsin üreklerinizi.

²³Usluluk hem sevgilik olsun inanan kardeşlara Allah Bobadan hem Saabi İsus Hristozdan!

²⁴İivergi olsun hepsinnän, kim sever Saabimizi İsus Hristozu ölümsüz sevgiylän. /Amin./

* 6:12 Kan hem ten – insan. ** 6:14 Zirh – askerin güüdesindä demirdän koruntuluk.

*** 6:16 Yaramaz – şeytan.

PAVLİNİN KİYADI FİLİPLİLERÄ

Seläm

1 İsus Hristozun çırakları, bän, Pavli, hem Timofey, seläm yol-lêrız İsus Hristozun bütün ayoz halkına, ani bulunêr Filip kasaba-sında, hep ölä episkoplara hem dia-konnara*.

2 İvergi hem usluluk olsun sizä Allah Bobadan hem Saabi İsus Hristozdan.

Şükür hem dua

3 Şükür ederim benim Allahıma herzaman, açan aklıma getirerim sizi.

4 Herzaman, herbir duamda hep-siniz için sevinmäklän dua ederim,

5 zerä ilk gündän şindiyä kadar siz pay alêrsınız İ Haber haberlemektä.

6 Pek inanêrim, ani O, Kim çeket-tirdi sizdä bu ii işi, bitirecek İsus Hristozun gününä kadar.

7 Dooru, ani bölä sizin için düşü-nerim, zerä siz benim üreemdäysi-niz. Hem açan sincirlärlän baalyım, hem da açan İ Haber koruyêrim hem aslısını çıkarêrim, siz hepsiniz pay alêrsınız bu hayırda benimnän barabar.

8 Allah bana şaat, ani bän özlee-rim hepsinizi İsus Hristozun sevgi-sinnän.

9 Dua ederim, ki sizin sevginiz taa çok hem taa çok büüsün bildigä hem annamakta.

10 Ozaman tanıyabilirsiniz, ne fay-dalı, ki olasınız temiz hem kusursuz Hristozun günündä,

11 dolu dooruluk meyvasınnan, ani geler İsus Hristozdan, Allahın şanı için hem metinnii için.

İi Haberin nasaadı

12 İsteerim biläsiniz, kardaşlar, ani benim halım fayda oldu taa çok İi Haberin haberlenmesinä.

13 Ölä ki annadı herkezi impera-torun binasında hem hepsi kalan in-sannar, ani bän sincirlärlän baalyım Hristos için.

14 Çoyu kardaşlardan, Saabiyä umutlanarak, benim sincirlerimdän taa çok kıyışmak edendilär da kor-kusuz söleerlä Allahın sözünü.

15 Dooru, ani kimisi nasaat eder Hristos için haseetliktän hem yarış-maktan, ama başkalari ii neetlän.

16 Kimisi bunu yapêr sevgiliktän, bileräk ani bän koyuldum, ki koru-yayım İi Haberi.

17 Başkası haberleer Hristozu ken-dini kaldırmak için, diil pak neetlän, sanarak, ani bununnan zeedeerlä zee-tlerimi kapanda.

18 Ama ne zararı var? İstär yapın-maklan, istär haliz ürektän, Hristos haberlener. Bunun için sevinerim hem taa çok sevinecäm dä.

19 Zerä bilerim, ani bu bana kur-tulmak getirecek sizin dualarınızlan

* 1:1 Episkoplar – yada «güdücülär». Diakonnar – yada «yardımcılar», klisedä para toplamaa, payetmää hem buna benzär işleri yapannar.

hem İsus Hristozun Duhunun yardımınan.

²⁰ Havezlän bekleerim hem umutlanêrim, ani hiç utanmış olmayacam, ama kıyışmaklan lafedecäm, da nicä her zaman, ölä şindi dä, yaşarsam da, ölürsäm dä, Hristos benim güüdümnän metinenecek.

²¹ Zerä benim için yaşamak – Hristos, ölüm – kazanç.

²² Eer ileri dooru yaşarsam güüdedä, faydalı işlär yapabilärim. Ama bilmeerim, ne ayırayım.

²³ Çeker beni bu da, o da. İsteerim geçineyim bu dünnedän da olayım Hristozlan, zerä bu çok taa ii.

²⁴ Ama güüdedä kalarsaydım, bu sizin için taa läüzümlük.

²⁵ Çok inanarak buna, bilerim, ani yaşayacam da ileri dooru sizinnän hepsinizlän barabar olacam, ki siz, inanda ilerleyip, sevinäsiniz.

²⁶ Ozaman taa çok üünäbileceniz Hristos İsuslan benim için, açan sizä geeri gelecäm.

²⁷ Sade yakışıklı yaşayınız Hristozun İ Haberinä görä, ki eer gelirsäm da görürsäm sizi, eki gelmäsäm, işideyim sizin için, ani duhça birliktä durêrsınız, nicä bir can savşarak, ki İ Haber inanılsın,

²⁸ hem karşı durannardan hiç korkmayarak. Bu onnar için bir nışan, ani onnar kaybeleceklär, ama siz kurtulacınız. Bu da var Allahtan.

²⁹ Zerä sizä Hristos için verili, diil sade Ona inanasınız, ama zeetlenäsiniz dä Onun için.

³⁰ Siz hep ölä savaşırsınız, nicä bendä gördünüz hem nicä şindi benim için işidersiniz.

Hristos – örnek bizä

2 Hristos sizi girginneder, sevgisinnän iilendirer, Ayoz Duhtan pay alêrsınız, üreenizdä sevgi hem acıyannık var.

² Onuştan benim sevinmemi doldurun: olun bir neettä hem bir sevgi-liktä, nicä bir canda hem fikirliktä.

³ Bişey yapmayın kendinizi kaldırmak için eki boşuna üünmük için, ama yavaşlıkkan hatırlayın biri-birinizi, üüseklendirerek başkasını taa çok, ne kadar kendini.

⁴ Düşünmeyin salt kendiniz için, ama başkası için dä düşünün.

⁵ Sizdä olsun hep o düşünmük, ne vardı İsus Hristozda.

⁶ Makar ki O Allahın simasıydı, saymadı, ani düşer kendini koymaa Allahlan bir,

⁷ ama metinniindän soyunup, aldı çırak simasını da oldu insan gibi.

⁸ Olarak insan görümündä, O aşaa-lattı Kendini da sesledi Allahı ölümä kadar, artık ölümä kadar stavrozda.

⁹ Onuştan Allah Onu pek çok üüsekletti da baaşladı Ona hepsi adlardan taa üstün bir ad,

¹⁰ ki İsusun adını ikramnayararak hepsi göktekilär, erdekilär hem er altındakılar diz çöksünnär,

¹¹ hem herbir dil açık sölesin, ani İsus Hristos – Saabi, da bununnan Allah Boba metinnensin.

Çıkarın başa kurtulmanızı

¹² Ölä ki, sevgili kardaşlarım, nicä her zaman seslediniz, diil sade açan benim yanımdaydınız, ama taa çok şindi, açan bän yokum aranızda, saygıylan hem korkuylan çıkarın başa kurtulmanızı.

¹³Zerä Allah O, Kim işleer sizdä, ki hem isteyäsiniz hem yapasınız, ne O beener.

¹⁴Hepsini yapın, mırıldanmayarak hem çekişmeyeräk,

¹⁵ki olasınız kusursuz hem temiz, Allahın lekesiz uşakları bu bozuk hem sapık senselenin ortasında. Onnarın arasında siz, sıkı tutarak yaşamak verän sözü, şafk edersiniz, nicä yıldızlar göktä.

¹⁶Ölä ki olacek neylän üüneyim Hristozun günündä, ani boşuna çalışmadım hem boşuna işlämedim.

¹⁷Nicä şarap döküler kurbanın üstünä, hep ölä benim kanım da läözüm dökülsün, ki tamannansın sizin inanınızın izmetçilii. Ama hep okadar sevinerim hem hepsinizin sevinmeliinizdän pay alêrim.

¹⁸Hep ölä siz dä sevinin hem benim sevinmeliimdän pay alın.

¹⁹Saabi İisusa umutlanêrim, ani tezdä yollayacam sizä Timofeyi, ki benim dä, haber sizdän kabledip, ürääm uslansın.

²⁰Zerä başka kimseyim yok, ki onun gibi düşünsün hem sizin için bütün ürektän çalışsın.

²¹Zerä hepsi aarêêr kendinä fayda, diil İisus Hristoza.

²²Ama bilersiniz, nekadarm denemiş adam Timofey, zerä İi Haberi nasaat ederäk benimnän barabar izmet etti, nicä bir ool bobasınnan.

²³Umutlanêrim, onu çabuk yollayım sizä, gördüynän, ne olacek benimnän.

²⁴Çok inanêrim Saabiyä, ani tezdä kendim dä geleçäm.

²⁵Ama esapladım, ki läözüm sizä geeri yollayım kardaşımı Epafrodit, angısı benimnän barabar işleer

hem savaşêr, da angısını siz yolladınız, ki yardım etsin bana zorluklarımda.

²⁶Zerä o pek özlemiş sizi hepsinizi, da çok güçlendi, çünkü onun hastalılı için işittiniz.

²⁷Hakına, o hastalandıydı da ölüm döşeendeydi, ama Allah acıdı onu, da diil sade onu, ama beni dä, ki olmasın bana kahır üstünä kahır.

²⁸Onuştan onu taa büyük havezlän yollêırım, ki siz, onu enidän görüp, sevinäsiniz, bän dä taa az kahırlanayım.

²⁹Kabledin onu Saabidä bütün sevinmeliklän da butürlü insanları hatırlayın.

³⁰Zerä o Hristozun işi için yakındı ölümä da yaşamasını ortala koydu, ki tamannasın izmetçilii, ne etişmardı sizdä bana deyni.

Hakına dooruluk

3 Bitkidä, kardaşlarım, sevinin Saabidä. Bana diil aar yazmaa sizä hep o işleri, zerä bu sizi zarardan koruyar.

²Korunun o köpeklerdän! Korunun kötülük yapannardan! Korunun kesiklik kasaplarından!

³Zerä hakına kesikli – biz, ani duhça izmet ederiz Allaha, üüneriz İisus Hristozlan hem umudumuzu koymêêriz insan işlerineä.

⁴Aslıda bän dä var nicä umudumu koyayım insan işlerineä. Eer birkimsey sanarsa, ani var nasıl umutlansın insan işlerineä, bän taa çok umutlanabilirim.

⁵Sekizinci günü duumaktan kesikliyim, İzrail milletindän, Veniamin tamızlından, çıfitlardan çıfit, AyoZ Zakona görä farisey.

⁶Kıyıklıktan kliseyi koolardım. Eer lafedärsäk dooruluk için, ani AyoZ Zakonda temelli, bän kabaatsızdım.

⁷Ama nedä bän üstündüm, onu kayıplık saydım Hristos için.

⁸Bundan taa çok, hepsini sayêrim kayıplık, bakarak, nekadar taa üstündür tanımak Hristos İisusu, benim Saabimi. Hristos için hepsini kaybettim hem gübür sayêrim, ki edenäbileyim Hristozu

⁹da bulunayım Onda, diil kendi dooruluuman, ani Zakondan geler, ama dooruluklan, ani Allahtan geler inanan Hristozu da inanda temelli.

¹⁰İsteerim tanıyım Onu hem dirilmesinin kuvedini, pay alayım Onun zeetlerindän hem ölümünän Ona benzär olayım,

¹¹nesoy da olsa, etişäbileyim ölülerin dirilmesinä.

Kaçalım çizgiyä dooru

¹²Diil, ki demä, ani şindän sora kablettim eki taman oldum, ama çalışêrim, ki edeneyim, nicä Hristos beni edendi.

¹³Kardaşlar, saymêêrim, ani bän edendim, salt bunu yapêrim: geerisini unudarak da önümdä işlerä uzarak,

¹⁴kaçêrim o uura etişmä çizgiyä, ki ödä kazanayım – göktä yaşamay, angısına Allah çaardı beni İisus Hristozda.

¹⁵Onuştan hepsimiz, kim duhça ergin, läözüm bölä düşünelim. Eer sizdä varsa başka bir neet bişey için, Allah bunu da açacak sizä.

¹⁶Ama neylän bir annamaya geldik, onu ölä dä turalım.

¹⁷Bana benzär olmaa çalışın, kardaşlar, da islää bakın onnara, kim yaşêêr o örnä görä, angısını biz sizä verdik.

¹⁸Zerä çoyu onnardan, kimin için çok sıra söledim sizä, şindi dä söleerim aalayarak, yaşêêrlar nicä Hristozun stavrozunun duşmannarı.

¹⁹Onnarın sonu kayıplık olacek. Onnarın allahı – kendi şkembeleri, da üünerlär onunnan, nedän läözüm utansınar. Onnar düşünerlär erdeki işlär için.

²⁰Bizim vatanımız sa göklerde, neredän bekleeriz Kurtarıcıyı, Saabi İisus Hristozu,

²¹Angısı bizim bu düşkün güüdemizi diiştirecek da yapacek Kendi şannı güüdesinä benzär olsun, faydalayarak o kuvedi, angısınan O var nasıl zapetsin hepsini.

Bitki nasaatlar

4 Ölä ki, sevgili kardaşlarım, angılarını çok özledim, benim sevinmeliim hem feneşim, bölä kaavi durasınız Saabidä, sevgililär.

²Yalvarêrim Evodiyaya, yalvarêrim Sintihiyä, Saabidä olun bir annamakta.

³Sän dä, Sizig*, hakına kafadarım, yardım et bu karlılara, ani savaştılar İ Haberini nasaat etmä benimnän, Klementlän hem kalanarlan, ani benimnän işleerlär, angıların adları yazılı yaşamak kiyadında.

⁴Sevinin Saabidä her zaman, taa bir sıra deerim, sevinin.

⁵Sizin yalpaklınız hepsi insanlardan bilinsin. Saabi yakın.

* 4:3 Sizig adın annaması «kafadar hep bir boyundurukta».

⁶Kahırlanmayın bişey için, ama hertürlü duada hem yalvarmakta açın sizin istemeklerinizi Allahın önündä şükürlüklän.

⁷Ozaman Allahın selemeti, ani taa üüsek herbir akıldan, koruyacak sizin üreklerinizi hem fikirlerinizi İsus Hristozda.

⁸Bitkidä, kardaşlarım, ne var hakına, saygılı, dooru, temiz, sevimni hem mayıl, ne var ii hem metinni, onnar için düşünün.

⁹Ne üürendiniz, kablettiniz, işittiniz hem gördünüz bendä, onnarı tamannayın, da selemet verän Allah sizinnän olacak.

Pavlinin şükürü

¹⁰Bän pek sevindim Saabidä, ani siz enidän başladınız benim için meraklanmaa. Siz her zaman meraklanardınız benim için, ama yoktu kolaylıınız.

¹¹Deerim bunu, diil ani benim zorum var. Zerä bän üürendim şükür olayım o halda, angısında bulunêrim.

¹²Bilerim yaşamaa, nicä yoklukta, hep ölä bollukta da. Üürendim sekreti, ani hererdä, herbir halda, nicä tok olayım, hep ölä aaç da durayım, nicä bollukta, hep ölä zorlukta da bulunayım.

¹³Hepsini becererim Hristozda, ani beni kaavileer.

¹⁴Ama siz ii yaptınız, ani benimnän pay aldınız benim zeetlerimdä.

¹⁵Siz dä, Filiplilär, bilersiniz, ani açan İ Haber daalmaa başladı, da bän çıktım Makedoniyadan, bir dä klisä pay almadı yardım vermektä hem nasaat kabletmektä, sizdän kaarä.

¹⁶Bän Saloniktä bulunarkan, siz birkaç sıra yardım yolladınız bana, açan zorum vardı.

¹⁷Söleerim bunu, diil ani baaşış aarêêrim. Tersinä, aarêêrim bir kazanç sizin faydanız için.

¹⁸Bendä hepsi var, bollukta yaşêêrim. Bän tokum, kablettim, neyi Epafroditin elinnän yollamışınız. Bu – nicä gözäl kokulu bir baaşış, bir kurban, angısını Allah kableder hem beener.

¹⁹Allahım da dolduracak hepsi sizin lääzımlıklarınızı Kendi zebilliktän zenginniinä görä İsus Hristozda.

²⁰Allah Bobamıza olsun metinik diveçtän divecä! Amin.

²¹Selâmneyin İsus Hristozun бүтүн ayoz halkını. Kardaşlar, ani benimnän, sizä selâm yollêêrlar.

²²Allahın бүтүн ayoz halkı, hepsindän çok – Kesarın evindekilär, sizä selâm yollêêrlar.

²³Saabi İsus Hristozun iivergisi olsun sizin duhunuzlan. /Amin./

PAVLİNİN KİYADI KOLOSLULARA

Seläm

1 Bän, Pavli, Allahın istediinä görä İsus Hristozun apostolu, hem kardaş Timofey

²seläm yollêêrız ayoz kardaşlara Kolos kasabasında, angıları inanêrlar İsus Hristoza. İvergi hem usuluk sizä Allahtan, bizim Bobadan, /hem Saabi İsus Hristozdan/.

Pavli şükür eder Allaha

³Herzaman şükür ederiz Allaha, bizim Saabi İsus Hristozun Bobasına, açan dua ederiz sizin için.

⁴Zerä işittik, ani siz İsus Hristoza inanêrsınız hem Allahın bütün ayoz halkını seversiniz.

⁵Bu inan hem sevgi geler umuttan, ani göktä saklı sizin için. İşittiniz bu umut için hakına sözdän, İ Haberdän,

⁶ani sizä etişti. İ Haber, nicä bütün dünnedä, sizin aranızda da meyva getirer hem git-gidä ilerleer o gündän, açan işittiniz onun için hem hakına annadınız Allahın iivergisini,

⁷nicä üürendiniz Epafrastan, bizim sevgili kafadarımızdan, angısı İsus Hristozun inanç izmetkeridir sizin hatırınız için.

⁸O söledi bizä sizin sevginiz için, ani Ayoz Duhtan.

Pavlinin duası koloslular için

⁹Onuştan biz ozamandan, açan bunu işittik, durgunmêêrız sizin için dua etmää hem yalvarmaa, ki ii bilä-

siniz Allahın istediini bütün aarifiklän hem bir duhça annamaklan.

¹⁰Dua ederiz, ani yaşamanız Saabiya yakışsın da herbir iş üzerä beendiräsiniz kendinizi Ona, hertür-lü iiliklärän meyva getiräsiniz hem ilerleyäsiniz Onu tanımakta,

¹¹kaavilenäsiniz hertürlü kuvetlän Onun metin kudredinä görä, ki hepsinä sevinçlän dayanasınız hem saburlu olasınız,

¹²şükür ederäk Allah Bobaya, Angısı kolaylık verdi bizä, pay alalım onda, ne sakladı ayoz halkı için aydınıkta.

¹³O kurtardı bizi karannın zaabitliindän da geçirdi Kendi sevgili Oolunun padişahlına,

¹⁴Angısı kurtardı bizi /Kendi karnınan/ da başladı günahlarımızı.

Kimdir Hristos hem nedir Onun işi

¹⁵Odur görünmeyän Allahın görünmesi, ilk duulmuş. O üstündür hepsi yaradılannardan.

¹⁶Zerä Onun aracılunnan yaradıldı hepsi, ne göktä hem ne erdä var, hepsi, ne görünür hem ne görünmeer, zaplıklar, çorbacılıklar, kullanıcılar hem zaabit edennär. Hepsi Ondan hem Onun için yaradıldı.

¹⁷O öncä hepsindän, hem hepsi Ondan tutunêr.

¹⁸Odur güüdenin, klisenin Başı. Odur – kliseyi başlayan, ölülerdän ilkinisi, ki herbir iştä ilk eri alsın.

¹⁹Zerä Allah kayıldı, bütün tammannı Onda bulunsun,

²⁰da usluluk edeneräk Onun kânınan, ani stavrozda akıdıldı, Onun aracılınnan barıştırsın Kendinnän hepsini, ne göktä hem ne erdä.

²¹Siz vakıdın birindä yabancıydınız hem duşmandınız Allaha kendi fikirinzdä, zerä kötülük yapardınız. Ama O şindi sizi dä barıştırdı,

²²zerä Hristos güüdeycesinä öldü, ki getirsin sizi Allahın önünä ayo, kusursuz hem kabaatsız.

²³Bu olur, eer siz temellenmiş hem sallanmadık inanda durursaydınız da yıraklanmarsaydınız umuttan, ani geller İi Haberdän. Siz işittiniz bu İi Haberi, angısı nasaat olundu hepsi insannara gök altında. Bän, Pavli, bu İi Haberin izmetkeriyim.

Pavlinin izmeti inancılara

²⁴Şindi, zeetleneräk sizin için, bän sevinerim. Çünkü kendi tenimdä tamannêrim, ne Hristozun zeetlerindän kaldı çekilmedik Onun güüdesi için, angısı – klisä.

²⁵Bän klisenin izmetkeri oldum Allahın sırasına görä. Bu izmet bana verildi sizin hatırınız için, ki nasaat edeyim hererdä Allahın sözünü,

²⁶O saklı kurulmuşu, ani açılmış kaldı evel vakıtlarda hem senselelerdä, ama şindi açıldı Onun ayo halkına.

²⁷Allah istedi göstersiz onnara, nekadar şanı hem zengindir milletlär arasında bu saklı kurulmuş. O – Hristostur, metinnik umudu, ani sizdä bulunêr.

²⁸Biz Hristozu haberleeriz, akıl vereräk herkezinä hem üürederäk herkezini hertürlü aarifliklän, ki çıkaralım Allahın önünä herkezini taman İsus Hristozda.

²⁹Tä bunun için bän savaşıp işleerim, çalışarak Onun kuvedinnän, ani bendä.

2 İsteerim, ki biläsiniz, nekadar çok çalışêrim sizin için, laodikiyalılar için hem hepsi onnar için, kim görmedi benim üzüümü.

²İsteerim, ani onnarın ürekleri hoşlansın hem sevgiylän birleşsinnär, ki taman bilimin bütün zenginiini edensinnär da tanıssınnar Allahın saklı kurulmuşunu, ani Hristostur,

³Angısında saklı bütün aarifliin hem bilimin haznası.

⁴Bunu söleerim, ki birkimsey sizi yanıltnasın kulaa nazlandıran laflarlan.

⁵Zerä, makar ki güüdeycesinä bulunmêrim aranızda, duhça sizinnänim. Görüp nekadar tertipliysiniz hem nekadar kaavi inanêrsınız İsus Hristozu, bän çok sevinerim.

Hakına kesiklik

⁶Onuştan, nicä kablettiniz Saabi İsus Hristozu, ölä dä Onda yaşayın.

⁷Kökleşin hem temellenin Onda, kaavileşin inanda, nicä üürendiniz, herzaman şükür ederäk Allaha.

⁸Bakin, kardaşlar, ki birkimsey sizi esir almasın filosofluklan, boşuna aldangaç laflarlan, insanın adetlerine görä, bu dünneyin başlankı üüretmeklerine görä, ama diil Hristozu görä.

⁹Zerä Onda güüdeycesinä bulunêr Allahın bütün tamannı.

¹⁰Odur, Kim herbir kullanıcılıın hem zaabitliin Başı, Onda siz dä taman oldunuz.

¹¹Ondan kesikli oldunuz diil bir el kesikliinnän, ama soyunarak tencä

tabeetlerinizdän kesikliklän, ani Hristos yaptı,

¹² Onunnan gömülüp vaatizliktä, hep Onunnan dirildiniz inannan Allahın kuvedinä, Angısı Onu ölüdän diriltti.

¹³ Siz ölüydünüz, zerä günah yarpdınız hem güüdeycesinä diildiniz kesikli. Ama Allah sizä yaşamak Hristozlan verdi. Zerä O başladı hepsi bizim günahlarımızı.

¹⁴ O bizim borç yazımızı sildi, ani sıralarınnan bizä karşıydı da kabaatlı çıkarardı. Onu aradan alıp, stavrozka taktı.

¹⁵ Gökteki kullanıcıların hem zaabitlerin silählarını aldı, stavrozlan gezdürüp onnarı ensemäk paradında, herkezin gözü önündä utandırdı.

Aldanmayın yannış üüretmeklerä

¹⁶ Onuştan kimsey sizi imäk için, içmäk için, bir yortu için, eni ay için eki cumertesi için kabaatlandırmasın.

¹⁷ Bunnar gelär vakıdın gölgesidir, ama aslılık Hristozda.

¹⁸ Kimsey baaşışınızı kapmasın, isteyerek, olasınız münüz hem verili angillerä. Bölä bir adam karışêr onnara, ne kendi görmedi, boşuna kabarêr kendi tenin fikirinnän

¹⁹ da tutunmêr Baştan, Kimdän bütün güüdä ekleri hem baalantıları yardımınnan beslener hem birleştiriler, da başarêr, büüyeräk Allahın yardımınnan.

²⁰ Eer siz, öleräk Hristozlan bilä, dünneyn başlankı üüretmeklerindän kurtuldusaydınız, ozaman neçin siz, sansın dünnedä yaşayannar, bu sıraları tutêrsınız:

²¹ «Diimä», «datma», «dokunma».

²² Hepsi bu sıralar verildi o işlär için, ani kullanıldıkça yok olêr. Bunnar – insan emirleri hem adam üüretmekleri.

²³ Bu sıralar yapınar allahçılıklan, tutaklıklan hem güüdeycä zeetlenmäklän aarif görünür, ama tenin istediklerini durgutmak için onnarın faydası yok.

Hristozda eni yaşamak

3 Ölä ki, çünkü dirildiniz Hristozlan bilä, verilin gökteki işlerä, neredä Hristos Allahın saa tarafında oturêr.

² Düşünün gökteki işlär için, ama diil erdeki işlär için.

³ Zerä siz öldünüz, yaşamanız Hristozlan saklı Allahta.

⁴ Ačan Hristos, sizin yaşamanız, gösterilecek, ozaman siz dä metiniktä Onunnan barabar görünceniz.

⁵ Onuştan öldürün, ne var sizdä erdän: orospuluu, diilpaklı, düşkününü, kötü havezlii hem tamahlı, ani hep ölä, nicä dä baş iiltmäk idollara.

⁶ Bunnarın beterinä Allahın üfkesi geler seslämeyän insannarın üstünä.

⁷ Vakıdın birindä siz dä bu yollarında gezdiniz, açan o insannarın arasında yaşardınız.

⁸ Ama şimdi hepsindän brakılın: üfkedän, kızgınnıktan, kötü neettän. Kötü laflar, ayıp sözlär çıkmasın aazınızdan.

⁹ Biri-birinizä yalan sölämeyin, zerä soyundunuz eski adamdan kötü yaptıklarınnan bilä,

¹⁰ da giindiniz eni adamı, angısı taazelener, ölä ki ii tanısn Allahı, Yaradıcısını, da Ona benzesin.

¹¹ Burada yoktur ayırmak urum, iudey, kesikli, kesiksiz, varvar, skif,

çırak hem serbest arasında. Hristos – hepsidir hem hepsindä.

¹²Onuştan giinin, nicä Allahın seçilmişleri, ayoz hem sevgili, acıyannı, iilii, yavaşlı, yalpaklı, saburluu.

¹³Biri-birinizä dayanın, eer bir-kimsey küstüysä başkasına, siz dä biri-birinizi afedin, nicä Saabi sizi afetti.

¹⁴Hepsinin üstünä giinin sevgiyi, angısı bir sincirdir, ne tutar hepsini birlik içindä.

¹⁵Hristozun usululuu çorbacılık et-sin sizin üreklernizdä. Bu usulua siz çaarılmışsınız, nicä bir güüdenin ekleri. Şükür olun.

¹⁶Hristozun Sözü sizdä erleşsin taşkinnıktan. Üüredin hem akıl verin biri-birinizä psalmalarla, mettinnik laflarınnan hem duhça türkülärlän, şükürlüklän metederäk Saabi ürektän.

¹⁷Ne dä yaparsanız – laflan mı, işlän mi – hepsini Saabi İsusun adına yapın, da şükürlük getirin Allah Bobaya İsusun yaptıkları için.

Aylä hem iş baalantıları

¹⁸Siz, karılar, ön verin kocalarınıza, nicä Saabiyä yakışêr.

¹⁹Siz, kocalar, sevin karılarınızı da onnarlan sert olmayın.

²⁰Siz, uşaklar, analarınızı-bobalarınızı sesleyin herbir iş üzerä, zerä bunu Saabi beener.

²¹Siz, bobalar, debeştirmeyin uşakları, ki umudu kaybetmesinnär.

²²Siz, çıraklar, erdeki çorbacılarınızı herbir iş üzerä sesleyin da izmet edin diil sade onnarın gözleri önündä, kendinizi beendiräsiniz, ama pak ürektän, Saabidän korkarak.

²³Ne dä yaparsanız, yapın bütün ürektän, nicä Saabiyä, ama diil nicä insana.

²⁴Unutmayın, ani Saabidän miras alacınız baaşış gibi, zerä izmet edersiniz Saabi Hristoza.

²⁵Ama kim dooru işlämeyecek, kendi işinä görä kabledecek, zerä Hristozda hiç yok üzünä bakmak.

4 Siz, çorbacılar, verin ne düşer çıraklara, da hepsini birtürlü sayın, bileräk, ani sizin dä var Çorbacınız göktä.

Hertürlü nasaatlar

²Herzaman verilin duaya. Dua edärkän, kuşku olun hem şükür edin.

³Dua edin bizim için dä, ki Allah açsın bizä bir kapu nasaat için, ki haberleyelim Hristozun saklılımı, angısı için kapana düştüm,

⁴ki bunu açık bildiräbileyim, da, nicä düşer, lafedeyim.

⁵Klisedän dışanda olannarlan götürün kendinizi aarifliklän, vakıdı paaya koyup.

⁶Sizin lafınız herzaman hayırlı olsun, tuzlanmış, ki biläsiniz, nicä düşer herkezinä cuvap etmää.

Bitki selännär

⁷Sizä, benim için hepsini söyleyecek Tihik, bizim sevgili kardaş hem inanç yardımcı, hem kafadar Saabinin izmetindä,

⁸angısını sizä maasuz yolladım, ki annasın halınızı da üreklendirsin sizi.

⁹Onunnan bilä yolladım Onisimi dä, angısı inanç hem sevgili kardaştır sizin aranızdan. Onnar söyleyeceklär sizä hepsini, ne burada olêr.

¹⁰Selâm yollêêr sizä Aristarh, ani kapalı benimnän barabar, hem Mark, Varnavanın teyzä oolu, angısı için siz sımarlamak aldınız, ki geldiynän kabledäsiniz onu,

¹¹hep ölä İsus, angısına dener İst. Kesikli olannardan yalnız bunnar işleerlä benimnän bilä Allahın Padişahlı için. Onnar üreemi serinnettülär.

¹²Selâm yollêêr sizä Epafra, İsus Hristozun çıraa, ani sizdän. O her zaman çalışkan sizin için duada, ki olasınız taman hem kaavi inanda, tanıyarak hepsini, ne isteer Allah.

¹³Şaatlık ederim onun için, ani o çok çalışkan sizin için hem onnar

için, kim Laodikiya hem İrapol kasabalarında bulunêr.

¹⁴Selâm yollêêr sizä Luka, sevgili doftor, hem Dimas.

¹⁵Selâmneyin kardaşları Laodikiya kasabasından, hem Nimfayı hem kliseyi, ani bu karının evindä toplanêr.

¹⁶Bu kiyat aranızda okunduktan sora, bakın da verin, Laodikiya klesesinä okusunnar. Siz dä okuyun ki-yadı, ani Laodikiyadan gelecek.

¹⁷Söleyin Arhipä bölä: «Bak da tamanna izmetçilii, ani kablettin Saabidän».

¹⁸Bän, Pavli, yazêrim bu selâmi kendi elimnän. Unutmayın benim sincirlerimi. Sizinnän iivergi olsun. /Amin./

PAVLİNİN İLK KİYADI SALONİKLİLERÄ

Seläm

1 Bän, Pavli, Siluan hem Timofey seläm yollêêrız Salonik klisesinä, angısı Allah Bobanın hem Saabi İsus Hristozun. İvergi hem usluluk sizä /bizim Allah Bobadan hem Saabi İsus Hristozdan/.

Hakına inan

2Herzaman şükür ederiz Allaha hepsiniz için da anêrız sizi bizim dualarımızda.

3Dayma anêrız bizim Allah Bobanın önündä, nesoy inannan işleersiniz, nesoy sevgiylän savaşêrsınız, da nekadar dayanêrsınız, umudu koyarak bizim Saabi İsus Hristoza.

4Allahtan sevilmış kardaşlar, bilerez, nesoy seçildiniz.

5Zerä İi Haberi getirmedik sizä salt laflan, ama kuvetlän, Ayoz Duhan hem çok kaavi inannan, nicä bilersiniz, nesoy götürdük kendimizi sizin hatırınız için, açan sizdeydik.

6Siz bizä hem Saabiyä benzär oldunuz, kabledip Allahın sözünü çok zeet içindä, sevinmeliklän, ani geler Ayoz Duhtan.

7Ölä ki, örnek oldunuz hepsi inancılara Makedoniyada hem Ahayada.

8Zerä sizdän daaldı Saabinin sözü. Haber etişti sizin Allaha inanınız için, diil sade Makedoniya hem Ahaya erlerinä, ama hereri, ölä ki

yok lääızımnık sizin için bişey söyleyim.

9Zerä onnar kendileri söleerlär, nesoy kablettiniz bizi, açan geldik, da nicä idollardan Allaha döndünüz, ki hakına hem diri Allaha izmet edärsiniz,

10da bekleyärsiniz göktän Onun Oolunu, Angısını O diriltti ölüm-dän, İsusunu, Angısı kurtarêr bizi Allahın gelän üfkesindän.

Pavlinin izmetçilii Saloniktä

2Siz kendiniz bilersiniz, kardaşlar, ani bizim gelmemiz sizä olmadı naafilä.

2Açan taa ileri zeetlendik hem gücendirilmiş olduk, nicä bilersiniz, Filip kasabasında, Allahımız bizi girginnetti, ki nasaat edelim sizä Allahın İi Haberini, bakmayarak çok karşılaa insandan.

3Zerä açan çaardık sizi inana, bizdä yoktu yalan eki diilpak neetlär, yada şalvirlik.

4Ama çünkü Allah saydı bizi uygun, ki inandırısın bizä İi Haberi, bakêrız, ölä lafedelim, ki beendirelim kendimizi diil insana, ama Allaha, ani adamın üreeni deneer.

5Nicä ii bilersiniz, bir sıra bilä sizä sölämedik yaltıklı laflar, ne dä perdä çektik, ki saklayalım tamahlı. Allah bizä şaat.

6İnsannardan metinnik aaramadık, ne sizdän, ne dä başkasından.

⁷Biz, Hristozun apostolları, vardi nasıl aarlık koyalım sizin üstünüzä. Ama biz kendimizi yalpak götürdük sizinnän, nicä bir ana kendi uşaklarını doyuran.

⁸Zerä biz sizä ölä ürektän baalandık, ani kayıl olduk payetmää sizinän diil sade İ Haberini Allah için, ama bizim kendi cannarımızı da, zerä okadar pek sevdik sizi.

⁹Siz aklınıza getirin, kardaşlar, bizim aar işimizi hem savaşmamızı, nicä gecä-gündüz işledik, ki sizdän kimseyä aarlık yapmayalım, da na-saat ettik sizä İ Haberini Allah için.

¹⁰Siz diri şaatlarsınız, hep ölä Allah da, nekadar ayo, dooru hem lekesiz götürdük kendimizi sizin, inancıların, önündä.

¹¹Nicä bilersiniz, herkezinizlän olduk, nicä bir boba kendi uşaklarınnan, sizi girginnettik, iilendirdik

¹²hem özendirdik, ki götüräsiniz kendinizi yakışıklı Allaha, Angısı çaardı sizi Kendi padişahlına hem Kendi metinniinä.

¹³Onuştan biz her zaman şükür ederiz Allaha, ki kabledip Allahın sözünü, ani işittiniz bizdän, kablettiniz diil nicä adam sözünü, ama nicä Allahın sözünü, nicä dä hakına var hem angısı sizdä, inancılarda, işleer.

¹⁴Zerä siz, kardaşlar, oldunuz benzär Allahın kliselerinä İudeyada, angıları İsus Hristoza baalı, zerä siz dä çektiniz kendi vatandaşlarınzdan, ne onnar çektilär iudeylerdän,

¹⁵ani öldürdülär Saabi İsusunu hem Allahın proroklarını, bizi dä kooladılar. Allahı gücendirler hem hepsi insana karşı durêrlar,

¹⁶zerä köstek koyêrlar bizä, na-saat edelim başka milletlerä, kurtul-sunnar deyni. Bununnan dayma dol-durêrlar

Pavlinin gelmesi oyalanêr

¹⁷Kardaşlar, biz ayrıldık sizdän bir vakıda üzlän, ama diil üreklän. Onuştan okadar taa büyük havezlän çalıştık görelim sizin üzünüzü.

¹⁸Hakına, ani istedik sizä gelmää. Bän, Pavli, bir-iki sıra istedim geleyim, ama şeytan bizä köstek koydu.

¹⁹Zerä kim bizim umudumuz eki sevinmemiz, kim o feneş, neylän biz üünecez Saabimizin İsus Hristozun karşısında Onun gelmesindä? Diil mi siz?

²⁰Dooru, ani sizsiniz – onnar, kiminnän biz üüneriz hem sevineriz.

3 Onuştan, şindän sora dayanamayarak, biz kayıl olduk yalnız kalalım Afina kasabasında,

²da yolladık Timofeyi, bizim kardaşı hem kafadarı Allah için, ki Hristozun İ Haberini nasaat etsin da kaavilesin hem girginnetsin sizi inanda,

³ki kimsey sarsalanmasın bu zeetlerdä. Zerä siz kendiniz bilersiniz, ani bizim ölä kısmetimiz.

⁴Biz açan sizdeydik, öncä söledik, ani zeet çekecez, ölä dä razgel-di, nicä bilersiniz.

⁵Onuştan bän zeedä dayanamayarak, yolladım Timofeyi, ki annayım sizin inanınız için. Korkardım, ani birtürlü sizi deneyici* aldatmasın, da bizim işimiz boşuna kalmasın.

* 3:5 Deneyici – şeytan.

Gözäl haber Saloniktän

⁶Ama şindi, açan sizdän geldi Timofey da getirdi bizä ii haber sizin inanınız için hem sevginiz için, hem ani siz bizi her zaman ii laflan anêrsınız da isteersiniz görmää bizi, nicä dä biz sizi,

⁷bizim kahrımızda hem zorlumuzda iilendik sizinnän, kardaşlar, sizin inanınız için.

⁸Zerä biz sefa yaşêêrız, açan siz Saabidä kaavi durêrsınız.

⁹Nesoy şükürlük var nicä getirelim Allaha sizin için, büyük sevinmäk için, ani kablettik sizdän bizim Allahın önündä.

¹⁰Gecä-gündüz bütün ürektän dua ederiz, ki görelim sizin üzünüzü da dolduralım, ne etişmeer sizin inanda.

¹¹Kendi bizim Allah Boba hem Saabimiz İsus Hristos doorutsun bizim yolumuzu sizä.

¹²Saabi zeedelesin hem taştırsın sevginizi biri-birinizä hem hepsinä, nicä dä biz sizi severiz,

¹³ki kaavilesin üreklerinizi, ayozlukta olasınız kabaatsız bizim Allah Bobanın önündä bizim Saabi İsusun gelmesindä hepsi ayoz halkınan. /Amin./

Beendirin kendinizi Allaha

4 Bitkidä, kardaşlar, isteeriz hem yalvarêrız sizä İsus Hristozun adınnan, nicä kablettiniz bizdän, taşıyın hem beendirin kendinizi Allaha, nicä düşer, nicä dä yapêrsınız, bunda taa ilerleyiniz.

²Zerä siz bilersiniz, ne sımarmaklar verdik sizä Saabi İsusun.

³Çünkü Allahın istedi budur: ayoz olasınız hem zapedäsiniz kendinizi orospuluktan.

⁴Herkeziniz bilsin korumaa kendi güüdesini ayozlukta hem saygılıkta,

⁵ama diil düşkün istemeklerdä tayfännar gibi, ani Allahı bilmeerlär.

⁶Bu üzerä kimsey, sırayı basıp, kardaşını gücendirmesin, zerä Saabi hepsi bu günahlar için cezalêêr, nicä biz baştan sizä söledik hem anattık.

⁷Çünkü Allah çaarladı bizi diil paklaa, ama çaaradı ayozlaa.

⁸Onuştan, kim paaya koymêêr bu sırayı, paasızlandırêr diil insanı, ama Allahı, Angısı verdi bizä Ayoz Duhu.

⁹Kardaş sevgilii için hiç yok zorun yazmaa sizä, zerä siz kendiniz Allahtan üüredilmiş oldunuz sevmää biri-birinizi.

¹⁰Aslı, ani seversiniz hepsi kardaşları, kim bulunêr Makedoniyada, ama sizä yalvarêrız, kardaşlar, bu üzerä taa ilerleyin.

¹¹Çalışın uslulukta yaşamaa, kendi işinizä bakmaa hem kendi ellerinizlän işlemää, nicä biz sizä sımarmadık,

¹²ki götüräsiniz kendinizi yakışıklı dışankıların önündä da, kimseyä zorunuz olmasın.

İsusun ikinci gelmesi

¹³Kardaşlar, istämeerim sizi bilmezlikte brakmaa ölümlär* için, ki kahrılanmayasınız, nicä kalan umutsuz insannar.

¹⁴Eer biz inanarsak, ani İsus öldü da dirildi, hep ölä inanalım, ani

* 4:13 Ölümlär – urumca «uyumuş olannar». Hep bu laf geçär 14-cü hem 15-ci sıralarda da.

Allah İsuslan geeri getirecek onnari, kim İsusana inanarak öldü.

¹⁵Zerä bunu sizä Saabinin sözünnän söleeriz, ani biz, dirilär, eer yaşamakta kalarsak Saabinin gelmesindä, ölülerin önünü geçme-yeceez.

¹⁶Zerä Saabi Kendi göktän inecek, sesederäk bir arhangil sesinnän hem Allahın borusunnan, da onnar, kim öldü Hristoza inanarak, ilkin kalkaceklar.

¹⁷Sora biz, diri olannar, eer yaşamakta kalarsak o vakıtta, onnarlan bilä alınacez Saabiyi karşılamaa gökün altında da butürlü Onunnan hojma birerdä olacez.

¹⁸Ölä ki, bu laflarlan üreklendirin biri-birinizi.

S Kardaşlar, bu oluşlar için yok zorluk yazmaa sizä, ne vakıt hem ne günnerdä olacek,

²zerä kendiniz ii bilersiniz, ani Saabinin günü gelecek, nicä bir hırsız gecä geler.

³Ozaman, açan deyeceklär «usluluk hem korkusuzluk», ozaman ap-ansızdan bela üstlerinä gelecek, nicä karının duumak sancıları, da kurtulamayaceklar.

⁴Ama siz, kardaşlar, diilsiniz karannıkta, ki o gün tutsun sizi hırsız gibi.

⁵Zerä siz hepsiniz aydınnık oolları, gündüz oolları, diiliz ne gecä, ne dā karannık uşakları.

⁶Onuştan uyumayalım, nicä kalanı, ama ayık hem uyanık olalım.

⁷Çünkü uyuyannar gecä uyuyêrlar, içkicilär dā gecä sarfoş olêrlar.

⁸Ama biz gündüz oolları, onuştan läüzim ayık olalım, güüsümüzü inan hem sevgi zirhini giyelim, başımıza kurtulmak umut başlımı ta-kalım.

⁹Çünkü Allah bizi üfkesi için ayırmadı, ama kurtulmak edenelim bizim Saabi İsus Hristos adından,

¹⁰Angısı öldü bizim için, ki biz uyanıkız mı, uyuyêrız mı, yaşayalım Onunnan bilä.

¹¹Onuştan biri-birinizi üreklendirin hem duhça kaavileyin, nicä dā yapêrsınız.

Bitki nasaatlar hem selämnär

¹²Yalvarêrız sizä, kardaşlar, hatırlayın sizdeki iççileri, ani sizi kulanêrlar Saabinin yolunda hem akıl vererlär.

¹³Onnara en büük saygı hem sevgi gösterin onnarın işi için. Biri-birinizlän barışmakta yaşayın.

¹⁴Sizä yalvarêrız, kardaşlar, akıl verin kasavetsizlerä, üreklendirin korkakları, yufkaları arkalayın, hepsinnän saburlu olun.

¹⁵Bakın, ki kimsey kötülük için kötülük çevirmesin, ama çalışın her-zaman ilik yapmaa biri-birinizä hem herkezinä.

¹⁶Herzaman sevinin.

¹⁷Dayma dua edin.

¹⁸Herbir halda şükür edin, zerä ölädir sizin için Allahın istediü İsus Hristozda.

¹⁹Ayoz Duhu süündürmeyin.

²⁰Prorokluu paasızlandırmayın.

²¹Hepsini deneyin, ne ii, ondan tutunun.

²²Yıraklanın hertürlü kötülüktän.

²³Usluluk verän Allah bütünnä sizi ayozlasın. Sizin duhunuz, canı-

nız hem güüdeniz bütünnä kedersiz korunsun bizim Saabi İsus Hristozun gelmesindä.

²⁴Sizi çaaran Allah inançtır, O bunnarı yapar.

²⁵Kardaşlar! Dua edin bizim için.

²⁶Selämneyin hepsi kardaşları ayoz öpüşlän.

²⁷Saabinin adinnan sımarlêêrım, okuyun bu kiyadı hepsi /ayoz/ kardaşlara.

²⁸İivergi olsun sizinnän bizim Saabi İsus Hristozdan. /Amin./

PAVLİNİN İKİNCİ KİYADI SALONİKLİLERÄ

Seläm

1 Bän, Pavli, Siluan hem Timofey seläm yollêêrız Salonik klisesinä, angısı Allah Bobanın hem bizim Saabi İsus Hristozun.

2 İvergi sizä hem usluluk bizim Allah Bobadan hem Saabi İsus Hristozdan.

Gelän daava

3 Herzaman doorulaa görä borçluyuz şükür edelim Allaha sizin için, kardaşlar, zerä inanınız pek bütyer hem sevginiz biri-birinizä zeedelener.

4 Ölä ki, biz kendimiz üüneriz sizinnän Allahın kliselerindä, sizin dayanmanızlan hem inanınızlan hepsi koolamaklarda hem zeeleerdä, ani siz geçirersiniz.

5 Hepsi bunnar açık gösterer Allahın dooru daavasını, ki siz uygun sayılasınız Allahın Padişahlı için, neçin şimdi zeelelersiniz.

6 Zerä doorudur Allaha görä, ki zeeleyennerä çevirsin zee,

7 ama sizä, zee çekennerä, raatlık bizimnän bilä Saabi İsusun gelmesindä göktän, kaavi angillerinnän barabar,

8 alifli ateştä. O cezalayacak onnarı, kim tanımêêr Allahı hem seslämeer İ Haberi bizim Saabi İsus /Hristos/ için.

9 Onnar cezalanacak diveç ölümnän, Saabinin üzündän hem Onun yalabıklı kudretliindän yiraklanılı,

10 o günü, açan O gelecek, ki metinnensin ayoz halkından hem şaşmaya koysun hepsi inancıları. Zerä siz bizim şaatlımızı inandınız.

11 Tä bunun için her zaman dua ederiz sizin için, ki bizim Allah sizi uygun yapısın çaarmasına da kuvedinnän tamannasın herbir ii neetinizi iilik yapmaa hem herbir işi, ne inanan yapêrsınız.

12 Ölä ki metinnensin bizim Saabi İsus /Hristozun/ adı sizdä, siz dä Onda, bizim Allahın hem Saabi İsus Hristozun iivergisinnän.

Zakonsuz adam

2 Bizim Saabi İsus Hristozun gelmesi için hem bizim Ona toplanmamız için lafedelim. Yalvarêrız sizä, kardaşlar,

2 çabuk şüpeyä düşmeyin hem ürkmeyin ne bir duhtan, ne bir laftan, ne dä sansın bizdän yollanmış bir ki-yattan, sanarak, ani Hristozun günü geldi.

3 Kimsey sizi birtürlü aldatmasın. Zerä o gün gelmeyecek ilkin olmayınca inandan atılmak hem açılmayınca zakonsuz adam, angısının sonu – kayıplık.

4 O karşı duracak hem kendini üüseklendirecek hepsindän taa çok, neyä dener Allah eki neyä baş iildiler, ölä ki Allahın Ayoz binasında oturacak, sansın o Allah, da kendini Allahın erinä koyacak.

⁵ Tutmêêrsınız mı aklınızda, açan taa sizdeydim, bän bunnarı söledim.

⁶ Bilersiniz, ne şindi durgudêr onu, ki açılıns kendi vakıdında.

⁷ Zerä zakonsuzluun saklı kuvedi şindi dä işleer, salt o vakıdadan, açan O, Kim şindi onu durgudêr, ortalıktan alınacak.

⁸ Ozaman zakonsuz olan açılacak, angısını Saabi İsus öldürecek Kendi aazından soluunnan da telef edecek Kendi gelmesinin pey dalanmasında.

⁹ Zakonsuz olanın gelmesi şeytanın işindän olacek, angısı faydalêêr hertürlü kudretli yaptıkları, aldadıcı nişannarı hem şaşmaklı işleri,

¹⁰ hem hertürlü kötü şalvirlii, ki kayıplık yolunda olannarı aldatsın. Onnar kaybeleceklär, zerä istämeerlär sevmää aslılı, kurtulsunнар deyni.

¹¹ Onuştan Allah onnara bir aldadıcı kuvet yollêêr, ki inansınнар yalanı,

¹² ki daava kesilsin hepsinä, kim inanmêêr aslılı, ama mayıl olêr yalana.

Olun kaavi!

¹³ Biz läözüm her zaman şükür edelim Allaha sizin için, sevgili kardaşlar, ani Allah seçti sizi, ki ilk kurtulannar olasınız Duhun ayozlamasınнан hem inannan aslılää.

¹⁴ Bunun için O çaardı sizi İ Haberlän, angısını nasaat ettik, ki edenäbiläsiniz Saabi İsus Hristozun mettiniini.

¹⁵ Onuştan, kardaşlar, kaavi olun hem tutun üüretmekleri, ne üürendiniz laflan yada bizdän yollanmış ki-yatlan.

¹⁶ Kendisi bizim Saabi İsus Hristos hem bizim Allah Bobamız, ani

sevdi bizi da iivergisinnän diveç girminnik hem kaavi umut verdi,

¹⁷ ko sizi üreklendirsın hem kaavilesin herbir ii işlän hem laflan.

Dua edin bizim için

3 Bitkidä, kardaşlar, dua edin bizim için, ki Allahın sözü çabuk daalsın hem metinnensin, nicä dä sizdä,

² da kurtulalım esapsız hem kötü adamnardan, zerä hepsindä inan yok.

³ İnançtır Saabi, Angısı kaavileyecek sizi hem kötü olandan koruyacak.

⁴ Biz umut koyêrız Saabiyä sizin için, ani siz tamannêêrsınız hem tamannayacenız onu, ne biz sizä sımarlêêrız.

⁵ Saabi doorutsun sizin üreklerinizi Allahın sevgisinä hem Hristozun dayanmasına.

⁶ İsus Hristozun adınнан sımarlêêrız sizä, kardaşlar, yıraklanasınız herbir kardaştan, ani haylazlıkta yaşêêr, diil o üüretmeklerä görä, ani bizdän kablettiniz.

⁷ Siz kendiniz bilersiniz, nesoy läözüm benzeyäsiniz bizä, zerä biz sizdä diildik haylazlıkta.

⁸ Kimseyin ekmeeni cabadan imedik, ama işledik hem savaştık, çalışarak gecä-gündüz, ki aarlık yapmayalım sizä.

⁹ Diil, ani yok dooruluumuz aarlık yapmaa, ama kendimizi verdik sizä örnek, ki bizä benzeyäsiniz.

¹⁰ Açan biz taa sizdä bulunardık, sizä bunu sımarladık: kim istämeer işlesin, o düşmeer isin dä.

¹¹ Biz işideriz, ani kimileri sizdän haylazlıkta yaşêêr, hiç iş yapmêêr, ama herbir işä karışêrlar.

¹²Bölelerinä sımarlêêrız hem na-saat vereriz bizim Saabi İsus Hristozun adınnan, ani onnar uslulukta işlesinnär da kendi ekmeeni isinnär.

¹³Ama siz, kardaşlar, yorulmayın iilik yapmaa.

¹⁴Eer birkimsey seslâmärseydi bizim laflarımız bu kiyattan, onu nişannayın da onunnan baalantınız olmasın, ki utandırılısın.

¹⁵Salt saymayın onu nicä bir duşmanı, ama akıl verin nicä bir kardaşa.

Son selämnär

¹⁶Kendi usluluk verän Saabi başlasın sizä usluluk her zaman hem her bir iş üzerä! Saabi sizinnän hepsinizlän olsun.

¹⁷Bän, Pavli, bu selämi yazêrım kendi elimnän. Bu benim nişanım hepsi kiyatlarımda. Bän bölä yazêrım.

¹⁸Bizim Saabi İsus Hristozdan iivergi olsun hepsinizlän. /Amin./

PAVLİNİN İLK KİYADI TİMOFEYÄ

Seläm

1 Bän, Pavli, İisus Hristozun apostolu, sıralanmış bizim Kurtarıcı Allaktan hem Saabi İisus Hristozdan, Angısında bizim umudumuz, ²seläm yollêırım Timofeyä, benim hakına uşaama inanda: iivergi, acıyannık, usluluk Allah Bobadan hem Hristos İisustan, bizim Saabidän.

Korun yanış üüretmeklerdän

³Nicä Makedoniyaya gidärkän yalvardım sana, läözım kalasın Efes kasabasında, ki sımarlayasın bir boyuna, üüretmesinnär başka türlü

⁴da verilmesinnär masallara hem senselä laflarına, angısının yok bitkisi. Bunnar taa çok çekiş debeştirer, nekadar Allahın sırasını düzer, ani inandan gelir.

⁵Bu sımarlamanın keezi* – sevgi bir pak ürektän, temiz neettän hem diil ikiüzlü inandan.

⁶Kimisi saptı bunnardan da boşuna laflara dakındılar.

⁷İsteerlär Zakon üüredicileri ol-sunnar, ama annamêrlar ne kendi laflarını, ne o işleri, nelär için kıyışmaklan lafederlär.

⁸Biz bileriz, ani Zakon ii, eer dooru faydalanırsaydı.

⁹Zerä bileriz, ani Zakon diil kuru-lu dooru olannar için, ama zakonsuz-lar için hem baş iltmeyennär için, allahsızlar için hem günahkerlär için,

onnar için, ani diil ayoz hem paaya koymêrlar onu, ne ayoz, ana-bobalarını düüyennär hem adam öldü-rennär için,

¹⁰orospuluk edennär için, gomo-seksualistlär için, çırak cambazları için, yalancılar için, emini tutmayannar için hem başka hepsi için, ne karşı durêr saa üürenmeyä,

¹¹metin Allahın şanı İi Haberinä görä, ani bana inandırıldı.

Allahın acıyannu

¹²Şükür ederim İisus Hristoza, bizim Saabiyä, Angısı beni kaaviletti, zerä O saydı beni inanç da aldı izmetinä,

¹³makar ki bän öncä bir kötüleyici, koolayıcı hem zulumdum. Ama O acıdı beni, zerä yapardım bunnarı bilgisizliktän hem inansızlıktan.

¹⁴Ama bizim Saabinin hayırını bana bol-bol verildi inannan hem sevgiylän bilä, ani var İisus Hristozda.

¹⁵Aslıdır hem yaraşêr, ki herkezindän kabledilsin o söz, ani deer: «İisus Hristos geldi bu dünneyä, ki günahkerleri kurtarsın», angılardan bän en kötüsüyüm.

¹⁶Ama Allah beni acıdı, ki İisus Hristos ilkin bendä göstere sin kenarsız dayanmasını, da örnek olabileyim onnara, kim Ona inanacak da diveç yaşamak edenecek.

¹⁷Diveç Padişaha – ölümsüz, görünmöz, biricik Allaha – diveçtän divecä ikram hem metinnik olsun. Amin.

* 1:5 Keez – amaç, neet.

Asker ii cenktä

¹⁸Oolum Timofey, bu smarlamayı sana vererim prorokluk sözlerinä görä, ani öncä sölendi senin için, ki o sözlärlän asker olasin ii cenktä

¹⁹da koruyasın inani bir pak üz-län, nedän bir boyu atıldı da inannarını telef etti, nicä bir gemi, ani taş-lara çarpêr.

²⁰Onnarın arasında bulunêr İme-ney hem Aleksandru, angılarını brak-tım şeytanın elinä, ki üürensinnär, ani düşmeer Allahı kötölemää.

Dua klisedä

2 Onuştan hepsindän öncä nasaat vererim, dualar, istemeklär, yal-varmaklar hem şükürlär edilsin hepsi insan için,

²padışahlar için hem hepsi üüsek zaabittlär için, ki geçirelim raat hem uslu bir yaşamak, bütün verilmäk-län Allaha hem kendinizi dooru gö-türmüklän.

³Zerä bu iidir hem yakışıklı bi-zim Kurtarıcı Allaha,

⁴Angısı isteer, ki hepsi insan kur-tulsun hem etişsin, ki aslılı tanısın.

⁵Zerä bir Allah hem bir Aracı Al-lahın hem insanın arasında, adam İisus Hristos.

⁶O verdi Kendini kurban, ki kur-tarsın hepsi insanı. Uygun zamanda bunun için şaatlık edildi.

⁷Bunun için bän koyuldum ha-berci hem apostol. Dooru söleerim*, yalandırmêêrim. Koyuldum, ki üüre-deyim milletleri inana hem aslılaa.

⁸Onuştan isteerim, ki hererdä adamnar dua etsinnär, kaldırip pak ellerini, üfkesiz hem çekişsiz.

⁹Hep ölä karılar da yakışıklı giin-sinnär utanmaklan hem saa fikirlän, diil saçlarını kabardarak örsünnär eki donansinnar altınnan, sedeflän yada paalı rubaylan,

¹⁰ama donatsınnar kendilerini iilik yapmaklan, nicä yakışêr karıla-ra, angılar deerlär, ani verildilär Al-laha.

¹¹Karı usluluklan, ön vereräk, üürensın.

¹²İzin vermeerim karı üüretsin eki çorbacı olsun kocasına. O uslu-lukta üürensın;

¹³zerä ilkin yaradıldı Adam, sora Eva,

¹⁴hem Adam aldadılmadı, ama karı aldadıldı da günaha düştü.

¹⁵Ama karı kurtulacak Uşaan duumasınnan**, eer saa fikirlän yaşarsa inanda, sevgidä hem ayoz-lukta.

Klisenin kullanıcıları

3 Aslıdır o söz, ani kim özener episkop*** olsun, havez ii işä.

²Onuştan episkop läüzim olsun maanalanmaz tabeetli, bir karıylan evli, ayık, saa fikirli, esaplı, musaa-firci, becerik üüretmää.

³Olmasın sarfoşçu, düüşçü, /ta-mah,/ ama yalpak olsun, kavga et-mesın, para sevmesın.

⁴İi kullansın kendi evini, ölä ki uşakları bütün saygıylan ön ver-sinnär.

* 2:7 Söleerim: kimi tekstlerdä «söleerim Hristozda». ** 2:15 Uşaan duumasınnan – Hristozun gelmesinnän. Kimi çevirmeklerdä: «uşak duudurmaklan» yada «açan uşak duudurêr». *** 3:1 Episkop – yada «güdücü».

⁵Zerä kim kendi evini kullanmaa becermeer, nesoy var nasıl güdäbil-sin Allahın klisesini?

⁶Olmasın inana eni dönmüşler-dän, ki hodullanmasın da diavol gibi kabaatlı kalmasın.

⁷Läüzim, ki klisedän dışanda olan-nardan bir ii insan gibi tanınsın, baş-ka türlü onnardan maanalana hem düşär diavolun kapkanına.

⁸Hep ölä diakonnar da düşer, say-gılı olsunnar, lafını basan olmasın-nar, içkicilää verilmesinnär, tamah olmasinnar,

⁹inanın saklılığını pak üzlän koru-sunnar.

¹⁰Bunnar da öncä läüzim denen-sinnär, sora izmet etsinnär, eer on-narda kusur olmarsa.

¹¹Hep ölä karılar saygılı olsun-nar, fitleyici olmasinnar, ayık olsun-nar, inanç herbir iş üzerä.

¹²Diakonnar olsun bir karıylan evli, ii kullansınar uşaklarını hem kendi evlerini.

¹³Zerä diakonnar, kim ii izmet eder, kendilerine ikram edener hem çok kıyıışmak edenerlär inannarında İsus Hristoza.

Büük saklılık

¹⁴Umutlanêrım tezdä geleyim sa-na. Ama sana bunnarı yazêrım,

¹⁵ki, eer birtürlü oyalanarsam, sän biläsin, nicä düşer götürmää kendini Allahın evindä, ani var diri Allahın klisesi, aslılın dirää hem temeli.

¹⁶Hiç lafsız, Allahın yolunun sak-lılı büüktür: Allah tencä gösterildi, Duhlan Kendini dooruladı, angille-rä göründü, milletlerdä nasaat edil-di, dünnedä inannan kabledildi, me-tinniklän yukarı alındı.

Yalancı üüredicilär

4 Ayoz Duh açık söleer, ani bitki zamannarda kimisi inandan atı-lacek, sesleyerek aldadıcı duhları hem fena duhların üüretmeklerini,

²yalancıların ikiüzlülüü beterinä, angıların üzleri sansın damgalanmış kızgın demirlän.

³Onnar evlenmeyi durgudêrlar da deerlär, ki sakınmaa imeklerden, angılarını Allah yarattı, ki inancılar hem aslılı tanıyannar, şükür edip, isinnär.

⁴Hepsi, ne Allah yarattı, iidir hem hiç biri olmaz atılsın, eer şü-kürlüklän kabledilirseydi.

⁵Zerä ayozlanêr Allahın sözü-nän hem duaylan.

İi izmetkär

⁶Eer bunnarı kardaşlara annadır-saydın, İsus Hristozun bir ii izmet-keri olacan, beslenmiş inan sözle-rinnän hem ii üüretmäklän, ne izle-din şindiyä kadar.

⁷Sakin babu masallarından, ne yaraşmêr ayozlaa, ama sınaştır ken-dini Allahın yolunda gitmää.

⁸Zerä güüdeyi sınaştırmaa az fay-dalı, ama gitmək Allahın yolunda her taraftan faydalı, çünkü onda adan-mak var şindiki ömür için hem gele-cek ömür için.

⁹Aslıdır bu söz, da yaraşêr, ki herkezindän kabledilsin.

¹⁰Onuştan biz savaşıp-çalışêrız, zerä diri Allaha umutlanêrız, Angısı Kurtarıcıdır hepsi insannara, ama en çok inancılara.

¹¹Bunnarı nasaat et hem üüret.

¹²Kimsey paasızlandırmasın senin gençliini, ama örnek ol inancılara

laflan, yaşamaklan, sevgiylän, /duhlan,/ inannan, paklıkıan.

¹³Bän gelincä, veril okumaa AyoZ Yazıları klisedä, nasaat etmää hem üüretmää.

¹⁴Kasavetsiz olma duhça baaşı-şa, ani sendä, ne sana verildi prorokluk sözünnän, açan presviterlär el koydular üstünä.

¹⁵Bu işlerä veril hem onnarda kal, ki senin başarin herkezinä görünsün.

¹⁶Esap al kendini hem üüretmeni da herzaman bu üzerä çalış. Bölä yaparak, hem kendini kurtaracan, hem onnarı, kim seni sesleer.

Baalantılar klisedä

S İhtarı* sert azarlama, ama nasaat ver ona, nicä bobana. Nasaat ver genç adamnara, nicä kardşlarına;

²İhtär karılara, nicä anana; genç karılara, nicä kızkardşlarına, bütün paklıkıan.

³Hatır güT dul karılara, ani hakına kimseysiz.

⁴Ama eer bir dul karının varsa uşakları eki unukaları, onnar üürensinnär Allahın yolunda gitmää, ilkin kendi aylesinä yardım etsinnär, iilik çevirsinnär ana-bobalarına, zerä bunu Allah beener.

⁵Dul karı, ani hakına kimseysiz hem yalnız kalmış, umudunu Allaha koyêr hem gecä-gündüz durmamayca Ona yalvarêr hem dua eder.

⁶Ama dul karı, ani kendini verer sefalık sürmeyä, taa yaşarkan, ölüdür.

⁷Bu işleri onnara annat, ki maa-nasız tabeetli olsunnar.

⁸Eer birkimsey kendi yakınıarı için, maasuz kendi aylesi için zaamet gütmärseydi, o inanı inkär etmiş da taa beterdir, nekadar bir inansız.

⁹Ki adı dullar listasına yazılsın, dul karı läözım olsun altmış yaşından yukarı, bir kocaylan evlenmiş,

¹⁰ii işleri için bilinän, uşak büüt-müş, musaafir kabletmiş, Allahın ayoZ halkının ayaklarını yıkamış**, sıkıntıda olannara yardım etmiş hem çalışkannıkıan hertürlü iilik yapmış.

¹¹Taa genç dulların adlarını listaya yazma. Zerä onnar, tencä istedikleri kaaviledip Hristoza karşı, enidän evlenmää isteerlär.

¹²Ozaman kabaatlı kalêrlar, zerä bozêrlar eminnerini, ani ilkin yaptılar.

¹³Ondan kaarä, onnar üürenerlär haylak gezmää evdän evä, da diil sade haylak gezmää, ama çeneli olmaa hem başkaların işlerini karışmaa, söyleyeräk, ne düşmeer.

¹⁴Onuştan isteerim, ki genç dullar evlensinnär, uşak duudursunnar, evlerini kullansinnar da karşı durana kolaylık vermesinnär, ki bizi kötülesin.

¹⁵Zerä kimisi onnardan şindän sora saptılar da şeytanın ardına gittilär.

¹⁶Eer bir inancı karının dul yakınıarı varsa, läözım onnara baksın da zaametä koymasın kliseyi, ki klisä yardım edäbilsin dullara, ani hakına kimseysiz.

¹⁷Presviterlär, ani ii önderleerlär, läözım iki katına hatırlansinnar, ayırıcı onnar, kim işleer nasaat etmektä hem üüretmektä.

* 5:1-2 İhtär – yada «presviter». ** 5:10 Ayak yıkamaa – musaafirciliin nişanıydı.

¹⁸Zerä Ayož Yazı deer: «Baalama öküüzün aazını, harman düüyärkän» hem «İşçiyä yaraşêr kendi ödää».

¹⁹Kabaatlandırmak presviterä karşı kabletmä, olmayınca iki-üç şaat.

²⁰Kim ileri dooru günah yapêr, onnarı takazala hepsinin önündä, ki kalanı da korksun.

²¹Allahın, İsus Hristozun hem seçilmiş angillerin önündä seni emin neerim, ki pay tutmayarak hem kimseyin üzünä bakmayarak bu sımarlamaları tamannayasın.

²²Ellerini kimseyin üstünä tez koyma, pay alma başkaların günahlarında. Kendini pak tut.

²³İleri dooru içmä salt su, ama iç biraz şarap senin katının hem sık hastalıkların beterinä.

²⁴Kimi insannarın günahları açık, onnar öncä, daava olmadaan, biliner. Başkaların günahları sora açılêr.

²⁵Hep ölä ii işlär dä açık, onnar da, ani diil açık, yok nasıl saklı kalsın.

Çıraklar hem çorbacılar

6 Hepsı çıraklar, ani boyunduruk altında bulunêrlar, kendi çorbacılarına düşer herbir iş üzerä ikram versinnär, ki Allahın adı hem üüretmesi kötülenmesin.

²Çıraklar, kimin çorbacıları inancı, aşaalamasınnar onnarı, çünkü kardaş deyni, ama taa çok baksınnar izmet etmä onnara, çünkü kim faydalanêr bu ii izmetçiliktän, onnar – sevgili inancılar. Bunnarı üüret hem nasaat et.

Allahın yolunda gidin

³Kim başka türlü üüreder da kayıl olmêr bizim Saabi İsus Hristozun saa sözlerinä hem Allahın yakışıklı, uygun üüretmesinä,

⁴O bir şişkindir da bişey bilmeer, ama düşkündür yarışmaa hem laf kavgalarına, neredän başlêr haseetlik, çekiş, fena laflar hem kötü şüpelär,

⁵Boşuna dartışmaklar bozuk fikirli insannarda, angıları kaybettilär aslılı, sanarak ani Allahın yolu kazanç yoludur. /Busoy insannardan uzaklaş./

⁶Aslıda büyük kazançtır Allahın yolunda gitmä, şükür kalarak onunnan, neyimiz var.

⁷Zerä biz bişey getirmedi bu dünneyä, /belli, ani/ yok nasıl bişey buradan alalım da.

⁸Eer varsa, ne iyelim hem ne giyelim, bunnarlan kanaat kalêriz.

⁹Ama kim zengin olmaa özener, o denemeyä düşer, bir arkannan tutulêr hem çok ahmakçasına hem zararlı havezlerä kapılêr, ani insanı telif eder hem kayıplaa battirêr.

¹⁰Çünkü herbir kötülüün kökü – para sevgisidir. Kim buna verildi, onnar inandan saptılar da kendilerinä çok zeet yaptılar.

¹¹Ama sän, Allah adamı, kaç bunnardan da izlä dooruluu, Allahın yolunu, inanı, sevgili, dayanmayı, yalpaklı.

¹²İnanda ii savaşlan savaş, bak edenmä diveç yaşamayı, angısına sän çaarıldın, açan ii inanı çok şaatların önündä açık kablettin.

¹³Allahın, Ani hepsinä yaşamak verer, hem İsus Hristozun önündä, Angısı Pontiy Pilatın önündä saatlık etti ii inan için, sımarlêrım sana,

¹⁴bu sımarlamayı lekesiz hem kursesuz, bizim Saabi İsus Hristozun gelmesinädän koruyasın,

¹⁵angısını vakıdında açacak mutlu hem biricik Çorbacımız, padişahların Padişahı hem saabilerin Saabisi.

¹⁶Salt Ondadır ölümsüzlük, Angısı yaşêêr bir yaklaşmaz şafk içindä, kimi hiç kimsey görmedi hem yok nasıl da görsün. Ona ikram hem zaabitlik divecinä! Amin.

¹⁷Zenginnerä bu ömürdä sımarla, ani hodullanmasınnar, umutlarını koymasınnar zenginnää, ani gelip-geçer, ama /diri/ Allaha, Angısı verer bizä hepsini taşkınnıktan, ki sefalanalım,

¹⁸iilik yapsınnar, ii işlärlän zenginnensinnär, cömert hem baş-

kalarlan paylaşmaa hazır olsınnar.

¹⁹Toplasınnar hazna kendilerinä, ani saa bir temel olacek gelecek vakt için, ki edenäbilsinnär hakına* yaşamak.

²⁰Ey, Timofey, koru, ne sana verili, uzaklaş allahsız boşuna laflardan hem «bilgi» için dartışmaklardan, ne yanlış adlanêr.

²¹Kimileri, deyip, ani etişti bu bilgiyä, saptılar inandan. İvergi olsun sizinnän. /Amin./

* 6:¹⁹Hakına: kimi tekstlerdä «diveç».

PAVLİNİN İKİNCİ KİYADI TİMOFEYÄ

Selâm

1 Bân, Pavli, İsus Hristozun apostolu Allahın istemesinâ görâ, yollanıldım nasaat edeyim yaşamak için, ani adanmış İsus Hristozda.

2 Selâm yollêırım Timofeyâ, benim sevgili uşama: iivergi, acıyanlık, usluluk Allah Bobadan hem bizim Saabi İsus Hristozdan.

İ Haberâ inanç ol

3 Şükür ederim Allaha, Angısına izmet ederim dedelerim gibi pak üz-lân, durmamayca gecâ-gündüz anarak seni benim dualarımda.

4 Zerâ aklıma getirerim senin göz yaşlarını, da özledim göreyim seni, ki sevinmeliklân dolayım.

5 Aklıma getirerim senin yapınmadık inanını, ani baştan vardı senin büyük ananda, Loidada, hem senin ananda, Evnikada, da çok inanêrım, ani hep o inan sendä dä var.

6 Onuştan aklına getirerim, aliflen-dirâsin Allahın baaşışını, ani edendin ellerimi koymamdan senin üstünâ.

7 Zerâ Allah verdi bizâ diil korkaklık duhu, ama kudret, sevgi hem kendini zaptetmâk duhu.

8 Onuştan, utanma şaatlık etmää bizim Saabi için hem utanma bendän dä, ani kapana düştüm Onun için, ama benimnân pay al zeetlenmektä İ Haber için Allahın kuve-dinnân.

9 O kurtardı bizi da çaardı, Kendi ayoz halkı olalım, diil bizim yaptıklarımıza görâ, ama Kendi kurulmuşuna hem iivergisinâ görâ, ani verildi bizâ İsus Hristozda baştan diveçliktân,

10 ama şindi açıldı bizim Kurtarıcı İsus Hristozun görünmesinnân. O bozdu ölümün kuvedini da aydınnaa çıkardı yaşamayı hem ölümsüz-lüü İ Haberlân,

11 angısı için bân koyuldum nasaatçı, apostol hem üüredici /milletlerä/.

12 Bu betere bân bölâ zeetlenirim, ama hiç utanmêırım, zerâ bilirim, Kimâ inandım hem çok inanêrım, ani Onun var kuvedi o Günâ kadar, korusun onu, ne bana verildi.

13 Örnek olarak, tutun o saa sözlerdän, ani bendän işittin, inannan hem sevgiylân, ani İsus Hristozda.

14 O ii üüretmekleri, ne verildi sana, koru Ayoz Duhlan, Kim bizdä yaşêêr.

15 Sän bilersin, ani hepsi Asiyada olannar bendän atıldılar. Onnarın arasında – Figel hem Ermogen.

16 Saabi Onisiforun evinâ acıyanlık versin, zerâ o çok sıra beni iilendirdi hem utanmadı benim sincirle-rimdän,

17 ama Roma kasabasında bulunarkan, büyük çalışmaklan aaradı beni, bulunca.

18 Saabi versin ona, ki o Gündä acıyannık bulsun Saabidän, zerâ ne-kadar o bana izmet etti Efes kasaba-sında, sän çok ii bilersin.

Dayanmak zeetlerdä

2 Ölä ki, oolum, kaavilen hayırlan, ani İsus Hristozda.

²Üüretmekleri, ne işittin bendän çok şaatlar önündä, ver inanç insanınarın elinä, angıları becererlär başkalarını da üüretmää.

³Dayanıcı ol zeetlerdä, nicä İsus Hristozun bir ii askeri.

⁴Hiç bir asker baalamaz kendini günnük yaşamanın zaametlerinnän, çünkü kendini bakêr beendirsın askerlik zaabidinä.

⁵Yarışannar, sıraya görä yarışmarsaydılar, feneç kazanamazlar.

⁶Çiftçi, kim çalışıp-işleer, läözım alsın ilk payı berekettän.

⁷Ne söleerim, ii anna; Saabi sana herbir iş üzerä akıl verecek.

⁸Unutma İsus Hristozu, Davidin senselesindän, Angısı ölüdän dirildi, nicä açıklanêr İ Haberä, angısını nasaat ederim.

⁹Onuştan zeet çekerim, artık sincirlärlän baalayım nicä bir fena yapıcı, ama Allahın sözü sincirlän baalanmaz.

¹⁰Bunun için hepsinä dayanêrim seçilmişlär için, ki onnar da kurtulmak edensinnär, ani İsus Hristozda, diveç metinniklän.

¹¹Aslıdır bu söz: «Eer biz Onunnan öldüyseydik, Onunnan da yaşayacez.

¹²Eer dayanarsak, Onunnan bilä da padişahlık edecez. Eer Ondan atılırsak, O da bizdän atılacak.

¹³Eer biz inanç olmarsak, O inanç kalêr, zerä yok nasıl bişey yapsın Kendi tabeetinä karşı».

¹⁴Bunnarı inancılarnın aklına getir, Allahın önündä haberleyeräk, çe-

kişmesinnär laflar için, zerä bundan fayda olmaz, ama kayıplaa götürer onnarı, kim sesleer.

¹⁵Bak, da ol Allahın önündä nicä denenmiş işçi, angısı yok nedän utanısın, dooru üüredip aslılık sözünü.

¹⁶Ama uzaklan boşuna laflardan, ani yaraşmêr ayozlaa, zerä bölä lafedennär taa çok zeedeleyecekler saygısızlı Allaha karşı.

¹⁷Onnarın lafları gangrena gibi daalacak. Butürlü bulunêr İmeney hem Filet,

¹⁸angıları aslılıktan saptılar, deyip, ani dirilmäk oldu. Bununnan kimilerin inanını bozêrlar.

¹⁹Ama Allahın temeli kaavi durêr da bölä mühürlü: «Saabi tanıyêr Kendikilerini» hem «Uzaklaşsınnar kötülüktän hepsi, kim çaarêr Saabinin adını».

²⁰Bir büyük evdä var hertürlü kaplar, diil sade altından hem gümüş-tän, ama var aaçtan da, topraktan da. Kimisi faydalanêr ikramnı işlär için, ama kimisi ikramsız işlär için.

²¹Ölä ki, kim ikramsız işlerdän paklanacak, o ayozlanmış bir kap olacak, ikramnı işlerä uygun hem Çorbacıya faydalı, hazır yapsın hertürlü ii işlär.

²²Gençlik havezlerindän kaç, da izlä dooruluu, inanı, sevgiyi, usluu hepsinnän, kim Saabiyi çaarêr pak ürektän.

²³Ahmakçasına hem annamaksız yarışmaklardan sakın, bileräk, ani onnardan debreşer kavga.

²⁴Saabinin kulu düşmeer kavgacı olsun, ama düşer yalpak olsun hepsinnän, becersin üüretmää hem saburlu olsun, açan ona karşı kötülük yapêrlar.

²⁵Yavaşlıktan yola getirsin onnarı, kim karşı ona durêr. Allah beki onnara kolaylık verecek, ani günahlarından Ona dönsünnär da aslılı tanısnar.

²⁶Ozaman kendilerine gelip, çözülabilirlär diavolun arkanından, zerä diavola esir düşmüşülär, ki yapsınar onun kefini.

Bitki günnär

3 Biläsin, ani bitki günnerdä zor vakıtlar olacak.

²Zerä insan olacak kendini sevän, parayı sevän, üünän, hodul, kötuleyici, anayı-bobayı seslämeyän, şükürsüz,

³ayozluk hem sevgi nedir bilmeyän, uzlaşmayan, fitleyici, zapsız, azgın, iilik duşmanı,

⁴hayın, fikirsiz, şişkin, taa çok sefa sevännär, nekadar Allahu.

⁵Kendilerini gösterelär sansın Allahın yolunda, ama yolun kuvedini inkär edelär. Butürlü insannardan uzak dur.

⁶Onnardan kimileri evlerä soku-lêr da sansın esir alêrlar zavallı karı-ları, ani günahlan üklü hem türlü havezlärlän sürüklener,

⁷ani dayma üürenerlär, ama hiç bir-zaman etişämeerlär tanısnar aslılı.

⁸Nicä Yannis hem Yambris Moiseyâ karşı kalktılar, hep ölä bunnar da aslılaa karşı durêrlar. Onnar – bozuk fikirli, inan için ret edilmiş insannar.

⁹Ama onnar çok ilerlämeyecek-lär, zerä onnarın akılsızlıını herkezi açık görececek, nicä oldu Yannisin hem Yambrisin akılsızlı.

Timofeyä bitki nasaatlar

¹⁰Ama sän yakından izledin benim üüretmemi, yaşamamı, neetle-

rimi, inanımı, saburluumu, sevgimi, dayanmamı,

¹¹koolamakları hem zeetleri, ani başıma geldi Antiohiya, İkoniya hem Lистра kasabalarında. Ne koolamaklar geçirdim! Ama hepsindän Saabi kurtardı.

¹²Hepsi, kim isteer gitmää Allahın yolunda, inanarak İsus Hristoza, onnar koolanmış olacaklar.

¹³Kötü insannar hem şarlatannar kötülüktä gittikçä ilerleyecekler, başkalarını aldadarak, kendileri dä aldanarak.

¹⁴Ama sän tutun o işlerdän, ne üürendin hem ne sana inandırıldı, zerä bilersin, kimdän üürendin.

¹⁵Sän AyoZ Yazıları küçüklüündän bilersin. Onnar var nicä aariflet-sinnär seni, ki kurtulasın inannan İsus Hristoza.

¹⁶Hepsi AyoZ Yazılar esilmiş Al-lahtan hem faydalı, ki üüretsinnär, takazalasınnar, düzeltsinnär, sınaş-tırsınnar dooru olmaa,

¹⁷ki Allahın adamı olsun taman hem hertürlü ii iş yapmaa hazır.

4 Eminneerim seni Allahın hem Saabi İsus Hristozun önündä, Angısı daava kesecek dirilerä hem ölülerä, zerä O, gelip, padişahlık edecek.

²Allahın sözünü haberlä, herzman çalış bu iştä, ii vakıta hem zor vakıta. İnandır, takazala, üreklen-dir, üürederäk bütün saburluklan.

³Zerä vakıt gelecek, açan saa üüretmeklerä dayanamayacaklar, ama yannarına toplayacaklar üüredicileri kendi istediklerine görä, ki nazlandırsınnar onnarı.

⁴Kulaklarını tıkayacaklar, ki seslämesinnär aslılı, yoldan saparak, masallara davranacaklar.

⁵Ama sän herbir iş üzerä kuşku ol, zeetlerä dayan, İi Haberi nasaat et, izmetçiliini tamanna.

⁶Zerä şindän sora benim kanım dö-külecek, nicä şarap kurbanın üstünä, benim için geçinmäk vakıdı yaklaştı.

⁷İi savaştä düüştüm, yarışı bitirdim, inanı korudum.

⁸Şindän sora bana hazır durêr dooruluk feneği, ani Saabi, Dooru Daavacı, o Gündä verecek bana, diil sade bana, ama hepsinä, kim özlemäklän bekleer Onun gelmesini.

*Pavlinin kendi istemekleri
hem selämneri*

⁹Nekadar tez çalış bana gelmää.

¹⁰Zerä Dimas beni braktı, çünkü taa çok sevdi bu dünneyi da gitti Salonik kasabasına. Kriskis gitti Galatıyaya, Tit – Dalmatıyaya.

¹¹Salt bir Luka kaldı benimnän. Al Markı da getir seninnän, zerä o bana yardımcı olar izmettä.

¹²Bän Tihiki yolladım Efes kasabasına.

¹³Açan gelecän, getir yaamurluu, ani braktım Troada kasabasında Karpın evindä. Getir kiyatları, ayırı, pergamentleri*.

¹⁴Bakırcı Aleksandru çok fenalık bana yaptı. Saabi ödesin onun işlerini görä!

¹⁵Sän dä sakın ondan, zerä çok karşı durdu bizim sözlerimizä.

¹⁶İlk korunmak lafımda kimsey benim tarafımda kalmadı, hepsi beni braktı. Bunun için onnardan esap sorulmasın!

¹⁷Ama Saabi benim yanımdaydı, O beni kaaviledi, ki nasaat işi tamannansın benim aazımnän, da hepsi milletlär onu işitsinnär. Bölä aslanın aazından kurtuldum.

¹⁸Saabi beni hertürlü kötülükten kurtaracak da Kendi Gökteki Padişahlı için koruyacak. Ona metinnik diveçtän divecä! Amin.

¹⁹Seläm ver Priskillaya hem Akilaya hem Onisiforun evdekilerine.

²⁰Erast kaldı Korinf kasabasında. Trofimi hasta braktım Milit kasabasında.

²¹Çalış kıştan öncä bana gelmää. Seläm sana verer Evvul, Pudens, Lin, Klavdiya hem hepsi arkadaşlar.

²²Saabi /İsus Hristos/ olsun senin duhunnan. Sizinnän iivergi olsun. /Amin./

* 4:13 Pergament – yazmak için deridän kiyat.

PAVLİNİN KİYADI TİTA

Seläm

1 Bän, Pavli, Allahın çıraa, İsus Hristozun apostolu, yollanılmışım, ki Allahtan seçilmiş olannar inansınnar hem tanısınnar aslılı, ani tutunêr allahçılıktan

²hem temelli diveç yaşamak umudu üstündä, angısını Allah, ani hiç yalan sölämeer, adadı baştan diveçliktän.

³O vakıdında açtı Kendi Sözüni nasaatlan, ani bana inandırıldı bizim Kurtarıcı Allahın sımarmasına görä.

⁴Seläm yollêırım sana, Tit, ani benim hakına oolum benimnän bir inanda. İivergi, /acıyannık/ hem usluluk Allah Bobadan hem bizim Kurtarıcıdan, /Saabi/ İsus Hristozdan.

*Ne düşer Tit yapısın
Krit adasında*

⁵Krit adasında braktım seni maa-suz, ki tertipleyäsin kalan işleri hem herbir kasabada presviterleri koyasın, nicä bän sana sımarmadım.

⁶Presviter läözüm olsun kabaatsız, bir karıylan evli, uşakları inancı, angılarını yok nasıl kabaatlandırmaa zapsızlıktan hem seslämemäklä.

⁷Zerä episkop* düşer olsun kabaatsız, nicä bir izmetkär, ani kullanêr Allahın evini. Olmasın naalet, küsücü, içkici, düüşçü, tamah.

⁸Olsun musaafirci, ilikçi, esaplı, dooru, allahçı hem kendini kullanan.

⁹Tutunsun inan sözündän, ne üürendi, becersin kliseyi saa üüretmäklängirginnetmäähem karşı durannarı azarlamaa.

¹⁰Zerä var çok insan, kalkıncı, boşuna lafedän hem yalancı, taa çok kesikli olannardan.

¹¹Bunnarın läözüm aazlarını kapamaa. Onnar kimi ayleleri heptän bozêrlar, üüredip, ne düşmeer üüretsinnär ayıplı kazanç için.

¹²Onnardan biri, kendi proroklarından biri, bölä yazdı: «Krit adasından insan her zaman yalancı, paralayıcı canavarlar, haylaz hoburlar».

¹³Bu laf dooru. Onuştan keskin azarla onnarı, ki inanda saa dursunnar

¹⁴da seslämesinnär iudey masallarını hem insandan kurulu sıraları, ani aslılıktan atılêrlar.

¹⁵«Pak olannar için hepsi pak, ama kirli olannara hem inansızlara bişey diil pak», – deerlär. Halizdän, onnarın hem akılları, hem üzleri kirli.

¹⁶Onnar deerlär, ani Allahı tanıyêrlar, ama kendi yaptıklarınnan Allahı inkär ederlär, zerä onnar iirenc hem kanırık insannar, bir dä ii işä yaramaz.

Üüret, ne yaraşêr

2 Ama sän üüret, ne saa üüretmeklerä yaraşêr.

²Sölä yaşlı adamnara ayık, kendini dooru götürän, esaplı, saa inanda, sevgidä hem dayanmakta olunnar.

* 1:7 Episkop – yada «güdücü».

³Hep ölä sölä yaşlı karılara götürsünnär kendilerini, nicä yaraşêr Allahın ayoz halkına. Olmasınnar fitleyici eki düşkün şaraba, ama üüretsinnär iilik yapmaa.

⁴Üüretsinnär genç karıları kocalarını hem uşaklarını sevmää,

⁵olsunnar esaplı, pak, evciman. Ön versinnär kocalarına, ki Allahın sözü kötülänmesin.

⁶Hep ölä genç adamnarı üüret, esaplı olsunnar.

⁷Herbir iş üzerä göster kendini örnek ii işlär yaparak. Üüretmendä pak ol, kendini dooru götür, esaplı ol.

⁸Sölä saa laflar, angılarına kimsey maana bulamar, ki bizä karşı denkleşennär bişey fena söyleyämēsinnär da utanmış kalsınnar.

⁹Çırakları üüret, çorbacılarına ön versinnär, herbir iş üzerä kendilerini beendirsinnär da laf çevirmēsinnär.

¹⁰Hırsızlık yapmasınnar, ama her zaman inanç adamnar olsunnar hem herbir iş üzerä Allahın, bizim Kurtarıcının, üüretmeklerini mayıl yapsınnar.

¹¹Zerä gösterildi Allahın iivergisi, ani getirer kurtulmak hepsi insana,

¹²üüreder bizi, allahsızlıktan hem dünnä hamellerindän brakılalım, da esaplı, dooru hem allahçı yaşayalım bu şindiki vakıtta.

¹³Şindi bekleeriz bizim mutluluk umudu, bizim büük Allah hem Kurtarıcı İsus Hristos şannıkta peydalansın.

¹⁴O verdi Kendini bizim için kurban olsun, ki kurtarsın bizi hertürlü zakonsuzluktan da, paklayıp, bir ayırı insan Kendinä yapsın, çalışkan ii işlär yapmaa.

¹⁵Bunnarı annat, nasaat et hem azarla herbir zaabitliklän. Kimsey seni aşaalatmasın.

Yap dooruluk

3 İnançılara aklına getir, kullanıcılar hem zaabitlerä ön versinnär, onnarı seslesinnär da herbir ii işä hazır olsunnar.

²Kimseyi kötülämesinnär, kavga yapmasınnar, ama herbir iş üzerä yavaş hepsi insannarlan olsunnar.

³Zerä biz kendimiz da, vakıdın birindä fikirsiz, seslämeyici hem şaşkıktık. İzmet edärdik türlü hamellerä hem keflerä. Yaşardık kinniktä hem kıskançlıkta. Hepsi bizdän, biz dä biri-birimizdän azetmärdik.

⁴Ama açan açıldı Allahın, bizim Kurtarıcının, iilii hem insana sevgisi,

⁵O kurtardı bizi diil bizim dooru yaptıklarımız için, ama Kendi acıyanınnan. Zerä O yıkadı bizi, enidän duudurarak hem enileyeräk Ayoz Duhlan,

⁶Angısını zebilliktän döktü bizim üstümüzü Kurtarıcımız İsus Hristozlan,

⁷ki biz Onun iivergisinnän dooru sayılalım da, nicä umutlanêrız, mi-rasçı diveç yaşamakta olalım.

⁸Aslıdır bu söz, da bän isteerim, ani sän bunnarı kaavileyäsin, ki onnar, kim Allaha inandı, baksınnar kendilerini vermää ii işlerä, zerä bunnar ii hem faydalı adama.

⁹Ahmak çekişlerdän hem senselä dizinnerindän, kavgalardan hem denkleşmeklerdän Zakon için sän sakın. Zerä bunnar faydasız hem boşuna iş.

¹⁰İnsan bölennerdän, bir-iki azarlamaktan sora, yıraklan.

¹¹Bil, ani onnar dooru yoldan sap-
tılar hem günah yapêlar, da kendi-
kendilerinä daava ederlär.

Son selämnär

¹²Açan sana Artemayı yada Tihi-
ki yollayacam, alatla gelmää bana
Nikopolis kasabasına, zerä orada,
düşündüm, kışlayım.

¹³Advokat Zenayı hem Apollosu
yollayaceykan yola, çalış, ki onna-

rın bişey için läüzimnikları olma-
sın.

¹⁴Ko bizimkilär dä üürensinnär
kendilerini vermää ii işlerä da yar-
dım etmää zorlukta olannara, ki
meyvasız kalmasınnar.

¹⁵Sana seläm yollêêr hepsi, kim
benimnän bilä bulunêr. Selämnä
onnarı, kim inanda bizi sever. Si-
zinnän hepsinizlän iivergi olsun.
/Amin./

PAVLİNİN KİYADI FİLİMONA

Seläm

1 Bän, Pavli, İsus Hristos için kancı, hem kardaş Timofey, seläm yollêêrız sana, Filimona, ani bizim sevgili kafadarımız iştä,

²kızkardaş Apfiyaya, Arhipä, ani bizim kafadarımız bir düüştä, hem senin evdeki klisenä.

³İivergi sizä hem usluluk bizim Allah Bobadan hem Saabi İsus Hristozdan.

Şükür hem dua

⁴Şükür ederim benim Allahıma, herzaman seni anarak benim dualarımda,

⁵zerä işittim, nicä inandın Saabi İsusna hem nicä seversin Allahın hepsi ayoz halkını.

⁶Dua ederim, ki sän çalışkan olasın haberlemektä senin inanını, çünkü tanıyêrsın herbir iilii, angısını kablettik İsus Hristozdan.

⁷Zerä biz pek sevindik hem ürek-lendik senin sevgin için, zerä senin-nän, kardaşım, hoşlandı ayozların ürekleri.

Pavlinin yalvarması

Onisim için

⁸Makar ki Hristozda var kıyış-maklım, sana simarlayım, ki yapasın, ne lääzim,

⁹sayêrım, taa islää yalvarayım sana sevgiylän. Zerä yalvaran diil baş-

kası, ama bän, ihtär Pavli, ani şindi İsus Hristos için kancı.

¹⁰Yalvarêrim sana benim uşam için, Onisim* için, angısını duudurdum, bulunarak baalı sincirlärlän.

¹¹Bir vakıt o sana yaramardı, ama şindi yarar hem sana, hem bana.

¹²Onu, kim benim ürääm, sana geeri yollêêrim.

¹³Bän istedim onu yanımda tutayım, ki senin erinä izmet etsin bana bu sincirlerdä, neylän baalıyım İ Haber için.

¹⁴Ama izin olmayınca sendän, istämedim bunu yapmaa. İstedim, iilik yapasın diil zorlanmış, ama ii iste-diindän.

¹⁵Zerä olabilir, ani o bir parça vakıda ayırıldı sendän, ki geeri onu alasın herzamana,

¹⁶diil nicä bir çıraa, ama taa üstün çıraktan, olsun nicä bir sevgili kardaş, çok benim için, ama taa çok senin için, nicä bir insan, hep ölä nicä bir inancı Saabidä.

¹⁷Eer sän beni paydaş sayarsaydın, kablet onu, nicä beni.

¹⁸Eer seni bişeylän gücendirdiy-sä eki borçluysa sana, koy onnarı benim üstümä.

¹⁹Bän, Pavli, yazdım kendi elim-nän: kendim ödeyecäm. Demeerim, ani sän kendin dä bana borçluysun.

²⁰Hakına, kardaşım, ver bana kolaylık Saabidä sendän faydalanayım, hoşlandır benim üreemi Hristozda.

* 1:10 Onisim adın annaması «faydalı, yarar».

²¹ Yazdım sana, çok inanarak, ani sän sesleyecän, da bilerim, ani yapacan taa çok, nekadar bän isteerim.

²² Hep ölä hazırla bir er bana, kalayım sendä, zerä umutlanêrım, sizin dualarınızlan, çıkıp kapandan, geleyim sizä.

Son selämnär

²³ Seläm yollêêr sana Epafra, ani kapancı benimnän bilä İsus Hristos için,

²⁴ Mark, Aristarh, Dimas, Luka, benim kafadarlarım.

²⁵ Bizim Saabi İsus Hristozdan iivergi sizin duhunuzlan olsun. /Amin./

KİYAT ÇİFTLARA

Ool angillerdän üstün

1 Eveldän Allah çok sıra hem çok türlü söledi prorokların aazınnan bizim dedelerä.

²Ama bu bitki günnerdä lafetti bizä Kendi Oolunnan, Angısını koydu mirasçı hepsinä hem Angısınnan dünneyi yarattı.

³Ool Allahın metinniin aydınnu hem Onun varlın görümü da hepsini tutêr Kendi kudretli sözünnän. O, paklayıp bizim günahları, oturdu üüseklerdä, büük Olanın saa tarafında.

⁴O oldu okadar taa üstün angillerdän, nekadar onnardan taa käämil ad kendinä edendi.

⁵Zerä nezamansa Allah angillerin birisinä dedi: «Sän Benim Oolumsun, büün Senin Boban oldum», eki: «Bän Boba Ona olacam, O da Ool Bana olacak»?

⁶Hep ölä, Kendi ilk duumuşunu dünneyä getirirkän, deer: «Allahın hepsi angilleri Ona baş iiltinnär».

⁷Angillär için deer: «Bänim O, Kim döndürer angillerini lüzgerä hem izmetkerlerini ateş yalınına».

⁸Ama Oolu için deer: «Ey, Allah, Senin çorbacılık skemnän diveçtir hem padişahlık bastonun dooruluk bastonudur».

⁹Dooruluu sevdin, ama zakonsuzluktan azetmedin, onuştan Allah, Senin Allahın, Seni yaaladı sevinç yaayınnan taa çok Senin dostlarından».

¹⁰Da deer: «Ey, Saabi, Sän baştan eri kurdun, göklär dä Senin ellerinin yaptıkları».

¹¹Onnar kaybeleceklär, salt Sän kalêrsın. Hepsi ruba gibi eskiyecek.

¹²Onnarı kıvradacan, nicä bir yaamurluk, da ruba gibi diiştirileceklär. Ama Sän kalêrsın hep ölä, Senin yılların – bitkisiz».

¹³Nezaman hem angı angilä Allah dedi: «Otur saa tarafımda, Bän koyunca Senin duşmannarını ayakların altına».

¹⁴Diil mi onnar hepsi izmetkär duhları, yollanmış yardım etsinnär onnara, kim kurtulmak edenecek?

Esap alın kurtulmak haberini

2 Onuştan läüzüm taa çok esap alalım sözlari, ne işideriz, ki bunnardan birtürlü sürüklenip, yıraklanmayalım.

²Zerä angillärlän sölenmiş hepsi sözlär aslı çıktı, da herkezi, kaç kerä sırayı basıp, zakonsuzluk etti, uygun ceza kabletti.

³Ozaman nesoy olur biz cezadan kurtulalım, eer kasavetsiz olarsaydık bukadar şanı kurtulmaya, angısını baştan Saabi annattı, da işidenär gösterdilär bizä, ani aslı.

⁴Allah da doorukladı onnarın sözlerini meraklı nişannarlan hem şaşmaklı işlärlän, hertürlü kudretli yaptıklarlan hem baaşışlarlan, ne payetti Ayoz Duh Kendi istediinä görä.

İsus inancılara benzär oldu

⁵ Angillerin zapına verilmedi gelecek dünnä, angısı için şindi lafederiz.

⁶ Ama birkimsey nezamansa, bunu dooruklayıp, dedi: «Nedir adam, ani Sän aklında tutêrsın onu, hem kimdir insan oolu, ani Sän onu dolaşêrsın?»

⁷ Sän onu angillerdän biraz taa aşaa koydun. Metinniklän hem ikramnan donattın onu /da Kendi ellerinin işleri üstünä koydun/.

⁸ Hepsini, onun zapına verip, ayakları altına koydun». Hepsini onun zapına verip, Allah brakmadı bişey verilmedik onun zapına. Ama şindi taa görmeeriz, ani hepsi verili onun zapına.

⁹ Ama göreriz Onu, Kim angillerdän biraz taa aşaa koyuldu – İsus, Angısı, ölüm zeetlerini çekeräk, metinniklän hem ikramnan donadıldı, ki Allahın hayırınnan ölümdän dat-sın herkez için.

¹⁰ Zerä düşärdi, ki O, Kimin için hepsi oldu hem Kimin kuvedinnän hepsi var, getirip çok ool metinnä, zeetlärän taman yapsın onnarın kurtulmak Öncüsünü.

¹¹ Zerä ayozlayan İsus hem ayozlanmak yolunda olannar – hepsi bir Bobadandır. Onuştan İsus utanmêêr onnara desin «kardaş»,

¹² zerä deer: «Haberleyecäm Senin adını Benim kardaşlarıma, hal-kın arasında metinnik Sana çalam».

¹³ Hep ölä deer: «Umudumu Ona koyacam» hem taa: «Tä, Bän hem uşaklarım, angılarını verdi Allah bana».

¹⁴ Ölä ki, nicä uşaklar pay alêrlar kandan hem ettän, hep ölä O da pay aldı kandan hem ettän, ki ölümnän telef etsin onu, kimdä var ölümün kuvedi, angısı diavol,

¹⁵ da boşandırsın onnarı, kim ölüm korkusundan bütün yaşamaklarında çırıklıkta bulundu.

¹⁶ Şüpesiz, O gelmeer angillerä yardıma, ama Avraamın senselesinä.

¹⁷ Onuştan O läözımdı herbir iş üzerä benzesin kardaşlarına, ki olabilsin Allahın izmetindä bir inanç hem acıyan Baş popaz da uslandırsın Allahın üfkesini insanın günahları için.

¹⁸ Zerä Kendi acı çekti denenmektä, onuştan O yardım edäbilir denenmektä olannara.

İsus hem Moisey

3 Ölä ki, ayoz kardaşlarım, siz, ani bizinnän bilä gökä çaarıldınız, çevirin bakışımızı Apostola hem Baş popaza, Angısını şaatlık ederiz inanda, İsus.

² İsus, nicä dä Moisey, bütün Allahın evindä inançtı Allaha, Kim koydu Onu bu izmetçilä.

³ Onuştan Allah uygun buldu, ani İsus taa büyük metinnik verilsin, nekadar Moisey, ölä nicä evi yapan taa çok hatırlanêr, nekadar ev.

⁴ Zerä herbir ev yapılı birkimseydän, ama hepsini yapan – Allahtır.

⁵ Hakına, ani Moisey «inançtı bütün Allahın evindä», nicä izmetkär, şaatlık etsin deyni o işlär için, ne so-ra haberleneceydi.

⁶ Ama Hristos, nicä Ool, inançtı Allaha Kendi evindä. Onun evi – biz, eer kıyısmaklan /bitkiyädän/ koruyarsak umudu, neylän üüneriz.

İnansızlaa düşmektän korunun

⁷Onuştan, nicä Ayož Duh deer:

«Büün, eer işidirsenez Allahın sesini,

⁸inatlaştırmayın üreklerinizi, benzämeyin dedelerinizä, angıları, baş kaldırıp, denedilär Onu çol erdä.

⁹Orada denedilär Beni, baktılar anamaa aslısını Benim için, makar ki gördülär Benim yaptıklarımı kırk yıl.

¹⁰Onuştan o boy insan darsıttı Beni, da bu beterä dedim: „Onnar her zaman şaşık ürekli adamnar, Benim yollarımı tanımadılar.

¹¹Onuştan Bän üfkeylän emin ettim, ani onnar girmeyeceklär Benim raatluma“».

¹²Kardaşlar, bakın, olmasın sizdän birisindä fena hem inansız bir ürek, angısı atılär diri Allahtan.

¹³Üreklendirin biri-birinizi her gün, okadar vakit, nekadar dener «Büün», ki biriniz bilä inatlaştırmasın üreeni, aldanarak günahlan.

¹⁴Çünkü olêrız pıycı Hristozlan bilä, eer baştan bitkiyädän umudun temelini kaavi tutarsak.

¹⁵Nicä öncä dedik: «Büün, eer işidirsenez Allahın sesini, inatlaştırmayın üreklerinizi dedeleriniz gibi, açan baş kaldırdılar».

¹⁶Zerä kimdir onnar, kim işittiktän sora baş kaldırdı? Diil mi hepsi onnar, kim Moiseyin yardımınan Mısırdan çıktılar?

¹⁷Kimdi onnar, kim Onu kırk yıl darsıttı? Diil mi onnar, ani günaha girdilär da ölüp-düşülär çol erdä?

¹⁸Kimin için O emin etti, ani girmeyeceklär Onun raatlına? Diil mi onnar için, angıları seslämedilär?

¹⁹Ölä ki, görêriz, ani onnar girämedilär inansızlık beterinä.

Raatlık, ani Allah isteer versin insana

4 Allahın adaması taa uzanêr, ki giräbilelim Onun raatlına. Onuştan, sakınalım, ki birkimsey sizdän birtürlü bu raatlaa etişmesin.

²Zerä bizä dä verildi ii haber, nicä dä onnara, ama onnara fayda olmadı sözlêrdän, ani işittilär, zerä kabletmedilär inannan.

³Ama biz inancılar bu raatlaa gireriz, nicä O dedi: «Bän üfkeylän emin ettim, ani onnar girmeyeceklär Benim raatluma», makar ki Onun işleri tamannanmıştı dünnä kurulmasından.

⁴Zerä bir erdä edinci gün için bölä dedi: «Dinnendi Allah edinci günü hepsi Kendi işlerindän».

⁵Da bunun için genä deer: «Onnar girmeyeceklär Benim raatluma».

⁶Ölä ki kimisi kaldı, girsinnär bu raatlaa, ama kimä öncä ii haber verildiydi, onnar girmedilär seslämämäc beterinä.

⁷Onuştan O enidän kurêr bir gün, angısı «büün», açan Davidin aazınan lafeder çok vakıttan sora, nicä öncä dendi: «Büün, eer işidärsenez Allahın sesini, inatlaştırmayın üreklerinizi».

⁸Eer Yosua vereydi onnara raatlılık, Allah taa sora lafetmeyeceydi bir başka gün için.

⁹Onuştan kalêr taa bir vakıt, açan Allahın insanı dinnenecek.

¹⁰Zerä o, kim girer Allahın raatlına, o kendi dä dinnener kendi işlerindän, nicä Allah ta dinnendi Kendi işlerindän.

¹¹Onuştan çalışalım bu raatlaa girmäe, da kimsey olmasın seslämeyici onnar gibi.

¹²Zerä Allahın sözü diri, işleyän hem ikiüzlü kılıçtan taa keskin. O etişer orayı, neredä can hem duh, eklär hem imik biri-birindän ayrılêr, da daava eder ürään düşünmeklerini hem neetlerini.

¹³Yaradılmışlardan hiç kimsey Allahtan saklanamaz. Onun gözlerinin önündä hepsi ayın-açık. Ona biz cuvap verecez.

İsus – Baş popazımız

¹⁴Ölä ki, çünkü bizdä var bir şanı Baş popaz, ani geçti göklerden, İsus, Allahın Oolu, kaavi tutunalım inandan, angısını şaatlık ederiz.

¹⁵Bizdä var ölä bir Baş popaz, Angısı yok nasıl acımasın bizi zayıflıklarımızda, zerä O denenmiş oldu herbir iş üzerä bizim gibi, salt günah yapmadı.

¹⁶Onuştan kıyışmaklan Allahın hayırlı çorbacılık skemnesinä yaklaşalım, ki kabledelim acıyannık hem hayır, yardım bulalım lääzımlıklı vakıtta.

5 Herbir baş popaz, ani insandan seçili, koyulêr, Allaha izmet etsin insanın hatırı için, başış hem kurban günahlar için getirsin.

²O yalpak olabilir bilgisiz hem şaşırık olannarlan, çünkü kendisi dä var sarılı yufkalıklan.

³Onuştan düşer nicä insan için, hep ölä kendisi için dä kurban getirsin, ki günahları afedilsin.

⁴Kimsey kendiliindän alamêêr bu ikramı, eer Allahtan çaarılmış olmarşa, nicä Aron.

⁵Hep ölä Hristos da, Baş popaz olsun deyni, Kendi almadı bu ikramı, ama bu ikramı verdi O, Kim de-

di Ona: «Sän Benim Oolum, büün Senin Boban oldum».

⁶Nicä başka erdä O deer: «Sän divecinä popazsın Melkisedek gibi».

⁷Hristos, tencä yaşamasında, dua etti. Yaşlar gözlerindä büyük seslän yalvardı Allaha, Angısı Onu ölümdän kurtarabilir. Onun allahçılıu için Allah Onu işitti.

⁸Bakmayarak, ani Kendi Ool, zeetlärilän sınaştı Allahı seslemää.

⁹Kendi taman olarak, diveç kurtulmak sızıntısı oldu hepsi için, kim Onu sesleer.

¹⁰Zerä O koyuldu Allahtan Baş popaz, Melkisedek gibi.

İlerleyin inanda

¹¹Melkisedek için var çok ne lafetmää, ama zordur annatmaa, çünkü siz şindi aar işidennär oldunuz.

¹²Zerä çoktan lääzımdı olasınız üüredici, ama şindi enidän lääzım sizi üüretmää başlankı üüretmeklerä Allahın sözündän. Sizä lääzım süt, ama diil çetin imeklär.

¹³Herkez, kim süt içer, diil sınaşık Allahın dooruluk sözüne, çünkü o bir evlattır.

¹⁴Çetin imeklär – olgun adamnar için, onnarın duyguları sınaşık hem alışıktanısınnar, nedir ii hem nedir kötü.

6 Onuştan, brakıp Hristozun başlankı üüretmeklerini, tamannaa dooru ilerleyelim. Enidän temeli koyamayalım: dönmäk ölü işlerdän, inannamak Allaha,

²üürenmäk vaatizlik* için, el koymak için, ölülerin dirilmesi için hem diveç daava için.

* 6:2 Vaatizlik – urumca «vaatizliklär».

³İlerleyelim! Bunu yapacez, eer Allah izin edärsä.

⁴Zerä kim bir sıra aydınnadıldı, dattı göktän gelän baaşışlardan, oldu paycı Ayoz Duhlan

⁵da dattı Allahın ii sözündän hem gelecek zamanın kuvetlerinden,

⁶ama hep okadar düştü inansızlaa, onnarı yok nasıl enidän döndürmää Allaha günahlarından, zerä kendilerindä enidän stavroza gererlär Allahın Oolunu da gülmäa alêrlar Onu aalemin önündä.

⁷Zerä Allahtan iisözlenir o er, angısı çok sıra yıslanêr yaamur suyunnan, ani yaayêr onun üstünä da eşillik büüder, fayda getireräk onnara, kim topraa işledi.

⁸Ama eer bu er büüdärseydi çalı hem gürlük, o bişeyä yaramaz, yakındır betvalanmaa. O bitkidä yakılêr ateştä.

⁹Makar ki bölä lafederiz, sevgili kardaşlar, hep okadar biz çok inanêrız, ani siz taa ii halda bulunêrsınız da ileri dooru kurtulmuş olacınız.

¹⁰Zerä Allah doorudur, O unutmêêr sizin savaşmanızı hem sevginizi, ani gösterdiniz Onun adı için. Siz yardım ettiniz hem taa yardım edersiniz Allahın ayoz halkına.

¹¹İsteriz, ani herkeziniz bitkiyädän göstereyin hep bu çalışmayı, ki bütün umudunuz olsun.

¹²İstämeeeriz, haylaz olasınız, ama isteriz benzeyäsiniz onnara, kim inannan hem dayanmaklan edenerlär adamakları.

Allahın adaması

¹³Allah, Avraama adamak verirkän, çünkü yoktu başka taa büük, kiminnän emin etsin, emin etti Kendi Kendinnän

¹⁴da dedi: «Dooru, ani taşkınnıktan iisözleyecäm hem zeedeleyecäm seni».

¹⁵Bitkidä Avraam dayanmaklan kabletti, ne adandı.

¹⁶Dooru, ani insannar, ki laflarını inandırısınнар deyni, emin ederlär taa büük birkimseylän, da bununnan bitiriler herbir kavga.

¹⁷Hep ölä Allah da, isteyerek taa açık göstereyin, ani Onun neeti yok nasıl diişilsin, kaaviledi adamasını eminnän,

¹⁸ki bu iki diişilmeyän işlän, adamaklan hem eminnän, neylän Allah yok nasıl aldatsın, büük kıyışmak edenelim. Biz Allahta saklandık, ki tutunabilelim önümüzä koyulu umuttan.

¹⁹Bu umudumuz kaavi hem çetin, nicä bir gemi demiri, ani koruyêr canımızı, Ayoz binanın içyankı perdenin öbür tarafına etişer,

²⁰nereyi İsus öncä girdi bizim için, olarak divecinä Baş popaz, Melkisedek gibi.

Popaz Melkisedek

7 Melkisedek, Salimin padişahı, En üüsek Allahın popazı, odur, kim karşı etti da iisözledi Avraamı, açan o geeri dönärdi, padişahları ensemektän sora.

²Avraam ona onuncu payını verdi hepsindän. Melkisedek ilkin kendi adı annamasına görä «dooruluk padişahı», sora «Salim padişahı» – annaması usluluk padişahı.

³O bobasız-anasızdır, kiyatta gösterilmeer onun senselesi. Yok ne yaşlar başlantısı, ne dä yaşamanın bitkisi. O Allahın Oolu gibi kalêr popaz herzamana.

⁴Görersiniz mi, nekadar üstün o? Artık dādumuz Avraam da ona verdi onuncu payını cenk gelirindän.

⁵Zakona görä, Leviy oollarından onnar, kim popazlıkta izmet eder, alêrlar onuncu payını insandan, başka laflan, kendi kardaşlarından, makar ki bunnar da hep Avraamdan duuma.

⁶Ama Melkisedek, ani diil Leviy oollarının senselesindän, aldı Avraamdan onuncu payını da iisözledi onu, kimä veriliydi Allahın adamları.

⁷Lafsız biliner, ani küçüünü iisözleer büyük olan.

⁸Leviyli popazlık kurulmasına görä onuncu payını alêr ölümnü insannar, ama Melkisedek popazlına görä alêr o, kimin için şaatlık ediler, ani yaşêêr.

⁹Çikêr, eer bu laf dooruysa, ani Avraam verip onuncu payını, kendi Leviy dä verdi, angısı şindi insanın gelirindän onuncu payını alêr.

¹⁰Zerä Leviy dedesinin güüdesindeydi, açan Melkisedek Avraamı karşı etti.

Eni popazlık

¹¹İnsan kabletti Ayoz Zakonu leviyli popazlık sırasına görä. Ama eer etişäbileydilär tamanna o popazlarlan, ne lääzımlık olaceydı enidän lafetmää başka bir popazın gelmesi için, angısı Melkisedek gibi, ama diil Aron gibi?

¹²Popazlık sırası diişilmesindä düşer zakon da diişilsin.

¹³Aslısı O, Kimin için lafediler burada, çekilärdi başka bir tamızlık-tan, angısından kimsey izmet etmedi kurbannıkta.

¹⁴Zerä belli, ani bizim Saabi duudu İüdanın tamızlından, angısı için Moisey bişey sölämedi popazlık için.

¹⁵Hem bu taa açık olêr, açan göreriz, ani Melkisedek gibi kalktı bir başka popaz,

¹⁶Angısı oldu popaz diil bir senselä zakonuna görä, ama bir yaşamanın kuvedinä görä, angısı hiç bir sıra bilä yok edilmäz.

¹⁷Zerä Onun için şaatlık ediler: «Sän divecinä popazsın Melkisedek gibi».

¹⁸Ölä ki baştan verili sımarlamak diiştirildi, çünkü kuvetsiz hem faydasız oldu.

¹⁹Zerä Zakon bişey yapamadı tamen. Onun erinä verildi taa ii umut, angısınnan biz yaklaşêrız Allaha.

²⁰Bu da olmadı eminsiz.

²¹Leviylilär eminsiz popaz oldular, ama İsus popaz oldu Allahın eminnän, Angısı dedi Ona: «Emin etti Saabi da atılmayacak: Sän divecinä popazsın Melkisedek gibi».

²²Bununnan İsus taa ii bir baalantının garantiyası oldu.

²³Bundan kaarä, popaz çok vardı, zerä ölüm beterinä yoktu nasıl olsun salt bir popaz.

²⁴Ama İsus, çünkü divecinä yaşêêr, Onun popazlı başkasına geçmüz.

²⁵Onuştan O heptän kurtarabilir onnarı, kim Onun aracılınnan Allaha yaklaşêr, zerä O her zaman yaşêêr da aracılık eder onnar için.

Eni baalantının Baş popazı

²⁶Butürlü Baş popaz bizä lääzım. O ayoz, kabaatsız, lekesiz, günahkerlerdän ayırık hem hepsi göklerden taa üüsek koyulu.

²⁷Onun yok lââzımnı, nicä öbür baş popazların, getirsin kurban kendi günahları için, sora insanın günahları için. O bir sıra her zaman için Kendini kurban getirdi.

²⁸Zerä Zakon koyêr baş popaz o adamnarı, angıları yufka, ama emin, ani yapıldı Zakondan sora, koydu Oolu, Angısı taman oldu divecinä.

8 Sölediklerimizin özü budur: biz-dä var ölä bir Baş popaz, Angısı göklerde oturdu büük Allahın çorbacılık skemnesinin saa tarafında.

²O izmetçidir Ayoz erdä, hakına Buluşmak Çadırında, ani kurulu Kendindän Saabidän, ama diil insandan.

³Herbir baş popaz sıralı, ki getirsin baaşış hem kurban. Onuştan lââzım oldu, ki bu Baş popaz da getirsin kurban.

⁴Eer O kalaydı bu erdä, olmaya-ceydi popaz, zerä var başka popazlar, ani Zakona görä baaşış getirerlä.

⁵Onnar izmet ederläer göktekilerin benzemesinä hem gölgesinä, nicä Allah söledi Moiseyä, açan yapaceydi Buluşmak Çadırını: «Bak da yap hepsini örnäe görä, ne gösterildi sana bayır üstündä».

⁶Ama şindi Hristos edendi okadar taa üstün izmetçilik, nekadar taa üstün baalantının aracısı oldu, zerä bu baalantı kurulu taa ii adamaklarlan.

⁷Eer ilk baalantı kusursuz olaydı, lââzımnık duyulmayaceydi başka baalantıya.

⁸Ama Allah, ilk baalantıda, maa-na bularak onnara, deer: «Tä, geler günnär, deer Saabi, açan bir eni baalantı yapacam İzrailin hem İudanın milletinnän.

⁹Diil ölä bir baalantı, nicä yaptım onnarın bobalarinnan, açan, ellerindän tutup, çıkardım onnarı Mısırdan, zerä onnar Benim baalantıma inanç kalmadılar, onuştan Bän dä kasavetsiz oldum onnar için, deer Saabi.

¹⁰Tä, budur baalantı, ne İzrail milletinnän yapêrım o günnerdän sora, deer Saabi: Benim zakonnarımı onnarın fikirlerinä koyacam hem üreklerinä yazacam. Bän onnarın Allahı olacam, onnar da Benim halkım olaceklar.

¹¹Kimsey üüretmeyecek yakın olanını hem kendi kardaşını, deyip: „Saabiye tanı“, zerä küçük-büük, hepsi Beni tanıyacek.

¹²Zerä onnarın zakonsuzluklarını afedecäm hem günahlarını taa aklıma getirmeyecäm».

¹³Deyip «eni», gösterdi, ani il-kinkisi eskiydi, ama ne eski hem çoktankı, o yakın sonuna.

Erdeki Ayoz çadır

9 İlk baalantının da izmetçilik sıraları hem erdeki Ayoz eri vardı.

²Kuruldu bir Buluşmak Çadırı. İlk bölümün adı – «Ayoz er». Burada bulunardı şamdallık hem sofrası, dizili ekmeklärän.

³İkinci perdenin ardında vardı bölüm, adı «En ayoz er».

⁴Buradaydı altın altar günnüklemek için hem Baalantı Sandığı, ani her taraftan altın yıldızlıydı. Burada vardı bir altın kap mannyılan, Aro-nun filizlenmiş bastonu hem baalantının düz taşları.

⁵Onnarın üstündä yalabık heruvimnär, angıları gölgelärdi acıyanlık kapaanı. Şindi diildir vakıt bunnarın halizini lafetmä.

⁶Bunnar erleştirdiktän sora popazlar her zaman çadırın ilk bölümünä girerler, ki izmetçilik yapsınar.

⁷Ama ikinci bölümä sade baş popaz yılda bir sıra girer, alıp kan kurbandan, ani getirer kendisi için hem hepsi insanın bilmezlik günahları için.

⁸Bununnan Ayoz Duh gösterer, nekadar vakıt çadırın ilk bölümü durêr, Ayoz erä yol diil açık.

⁹Bu çadır bizim vakıtlar için bir benzetmektir. Baaşılar hem kurbannar getirilir, angıları yok nasıl heptän paklasınar onnarın üzlerini, kim baş iilder Allaha.

¹⁰Bu sıralar kurulu sade imeklär için, içmeklär için hem hertürlü yıkamaklar için, başka laflan, güüdä için, o vakıda kadar, açan Allahın aslı sıraları kuvedä girer.

Hristozun kanı

¹¹Ama Hristos, gelär iiliklerin Baş popazı, gelip-girdi bir taa şannı hem käämil Buluşmak Çadırına, diil eldän yapılı, başka laflan, diil bu dündenän.

¹²O girdi bir sıra her zamana Ayoz erä, diil tekä hem bızaa kanınnan, ama Kendi kanınnan, da bununnan diveç kurtulmak edendi.

¹³Eer bızaların hem tekelerin kannarı hem bir dananın külü serpilip ayozlarsaydı mindar olannarı hem paklarsaydı bulaşık güüdeleri,

¹⁴nekadar taa çok Hristozun kanı, Angısı Diveç Duhlan Kendini lekesiz bir kurban getirdi Allaha, paklayacak sizin üzünüzü ölü yaptıklarından, ki izmet edäsınız diri Allaha.

¹⁵Onuştan Hristos Aracıdır eni baalantıda, ki onnar, kim çağırılmış,

adanmış diveç mirası edensinnär. Hristos öldü, ki kurtarsın onnarı, kim sırayı bastı ilk baalantının vakıdında.

¹⁶Çünkü baalantı kuvedä girsin deyni, läözüm ilkin göstermää, ani öldü o, kim baalantıyı yaptı.

¹⁷Baalantı kuvedä girer salt ölüm-dän sora. Onun kuvedi hiç yok, nekadar vakıt baalantıyı yapan yaşêêr.

¹⁸Ölä ki, ilk baalantı da läözümdü kannan kaavilensin.

¹⁹Dooru, ani Moisey, açan okudu hepsi sınırlamakları Ayoz Zakondan insanın önündä, aldı kan bızaa hem tekä kurbannarından da suylan, al boyalı yapaaylan hem issop çıbınnan serpti, nicä kiyadı, hep ölä dä hepsi insanı,

²⁰deyip: «Budur baalantının kanı, ani Allah sıraladı sizin için».

²¹Hep ölä serpti kannan Buluşmak Çadırını hem hepsi izmetçilik kaplarını.

²²Zakona görä artık hepsi kannan paklanêr. Kan dökülmeyincä, bişey afedilmeer.

²³Eer gökteki aslıların benzetmeleri butürlü läözümse paklansın, nekadar taa çok läözümdü gökteki hakına aslıları paklasınar taa ii kurban-narlan.

²⁴Zerä Hristos girmede eldän yapılı bir Ayoz erä, angısı hakına Ayoz erin benzetmesiydi, ama girdi uz gökâ, ki

²⁵diil ani çok sıra kurban Kendini getirsin, nicä baş popaz, angısı her yılın En ayoz erä girer kannan, ama diil kendi kanınnan.

²⁶Başka türlü Ona läözüm olacedı dününeyin kurulmasından çok sıra zeetlensin. Ama O şindi, vakıtların

bitkisindä peydalandı, ki bir sıra herzamana Kendi kurbanınnan günahı silsin.

²⁷Nicä insana sıralanmış, bir kerä ölsün, ondan sora daava,

²⁸hep ölä Hristos da Kendini bir sıra kurban getirdi, ki çok insanın günahlarını taşısın. İkinci sıra gösterilecek, diil ki kurban olsun günah için, ama kurtarsın onnarı, kim Onu bekler.

Bitki kurban

10 AyoZ Zakon, angısında var salt gelär iliklerin gölgesi, ama diil hakına işlerin aslısı, hep o kurbannarlan, ani yıldan yıla durmamayca getiriler, yok nicä taman yapsın onnarı, kim Allaha yaklaşêr.

²Başka türlü durgunaceydılar kurbannarı getirmää, zerä onnar, kim izmet eder Allaha, bir kerä paklandıktan sora duymazdılar üreklerindä kendilerini günahker.

³Ama bu kurbannar yıl yıldan insanın aklına getirer günahlarını.

⁴Zerä yok nasıl bualar hem tekelär kanı günahı yok etsin.

⁵Onuştan Hristos, gelip bu dünneyä, dedi Allaha: «Sän kurban hem baaşış istämedin, ama bir güüdä Bana hazırladın.

⁶Heptän yakılan hayvannarı hem günah için kurbannarı Sän beenmedin.

⁷Ozaman dedim: „Tä, gelerim, nicä Zakon kiyadında yazılı Benim için, ey, Allah, ki Senin istediini yapayım!“»

⁸Hristos baştan dedi: «Ne kurbannarı, ne baaşışları, ne heptän yakılan hayvannarı, ne günah için kurbannarı Sän istämedin hem beenmedin, makar ki bunnar Zakona görä getiriler».

⁹Sora ekledi: «Tä, gelerim, /ey, Allah,/ ki Senin istediini yapayım». İlkisini ortadan kaldırır, ki erinä ikincisini koysun.

¹⁰Allahın bu istemesinä görä, biz ayoZlandık bir sıra herzamana, açan İsus Hristos kurban getirdi Kendi güüdesini.

¹¹Herbir popaz, gün gündän izmetçilik yaparak, çok sıra getirer hep o kurbannarı, angıları bir sıra bilä yok edämöz günahı.

¹²Ama O, Kendini getirip salt bir sıra kurban günahlar için, oturdu herzamana Allahın saa tarafına.

¹³Şindän sora bekler, duşmannarı koyulsun Onun ayakları altına.

¹⁴Zerä O bir kurbannan taman yaptı herzamana onnarı, kim ayoZlanmak yolunda.

¹⁵Bunun için bizä şaatlık eder AyoZ Duh da, deyip:

¹⁶«Tä, budur baalantı, ani o gündä sora onnarlan yapacam, deer Saabi: Benim zakonnarımı onnarın üreklerine koyacam hem onnarın fikirlerine yazacam.

¹⁷Artık onnarın günahlarını hem zakonsuzluklarını aklıma getirmeyecäm».

¹⁸Ama neredä günah afedilmiş, orada yok läözümnik günah için kurban getirmää.

Brakılmayın inandan!

¹⁹Ölä ki, kardaşlar, İsus Hristozun kanınnan var nasıl kıyışmaklan En ayoZ erä eni hem diri yoldan girelim.

²⁰Bu yolu O açtı bizä içyankı perdeylän, angısı Onun güüdesidir.

²¹Bir büük Popazımız da var koyulu Allahın evinin üstünä.

²² Onuştan yaklaşılm Allaha pak üreklän hem kaavi inannan, serpip üzlerimizi, kötü neetlerdän paklayalım hem güüdemizi temiz suylan yıkayalım.

²³ Sallanmadık o umuttan tutunalım, angısı için şaatlık ederiz, zerä adamak verän inançtır.

²⁴ Çalışalım biri-birimizi havezlen-dirmää, ki sevgiylän iilik yapalım.

²⁵ Toplantılarımızdan brakılmayalım, nicä kimileri alıştı, ama okadar taa çok biri-birimizi üreklendirelim, nekadar taa çok görersiniz, ani o Gün yaklaştı.

²⁶ Zerä eer biz, kim asıllı üürendi hem kabletti, isteyäräk günah yaparsak, ozaman başka bir kurban günahlarımız için kalmaz.

²⁷ Kalêr, salt korkuylan beklenilsin daava vakıdı hem kızgın ateş, ani yok edecek duşmannarı.

²⁸ Eer onnar, angıları Moiseyin zakonunu basardı, iki-üç kişinin şaatlınnan acıyannıksız öldürülürsä,

²⁹ siz ne deersiniz? Nekadar taa büyük ceza kabledecek o, kim Allahın Oolunu çinemiş, baalantı kanını aşaaalamış, neylän ayozlandıydı, da butakım Allahın hayırlı Duhunu gücendirmiş.

³⁰ Biz tanıyêrız Onu, Kim dedi: «Kin çıkarmak Benim işim, kötülükler için Bän ödeyecäm, deer Saabi» hem «Saabi Kendi daava kesecek insanına».

³¹ Titsidir, düşäsin diri Allahın elinä!

³² Aklına getirin baştan vakıtları, açan aydınnu gördüktän sora, çok savaşıp, acı çektiniz.

³³ Kimi kerä takazalanıp hem zeetlenip, aalemin gülüntüsü oldunuz.

Kimi kerä pay aldınız onnarlan, angıları hep bu denemeklerdän geçirdilər.

³⁴ Siz acıdınız onnarı, kim kapanda bulundu; varlınnızın kayıplınnı sevinmäklän kablettiniz, çünkü bilersiniz, ani /göktä/ taa ii hem geçmâz bir varlık edeneceziniz.

³⁵ Ölä ki brakmayın girginniinizi, angısı için bir büyük baaşış olacak.

³⁶ Sizä dayanmak lâzımdır, ki, tamannayıp Allahın istediini, kabledäsiniz, ne adanmış sizä.

³⁷ Zerä, nicä Allah deer Ayoz Yazıda, «az, pek az kaldı da Gelän gelecek, hiç oyalanmayacak.

³⁸ Benim dooru olannarım inannan yaşayaceklar, ama kim geeri çekiler, onnarı beenmäm».

³⁹ Biz diiliz onnardan, kim geeri çekiler da kaybeler, ama onnardan, kim inanêr da canını koruyêr.

İnan itleri

11 İnan kaavi umuttur o işlär için, ne bekleeriz, hem bir kayıllık o işlerä, ne şindi görmeeriz.

² Bununnan eveldän dedelerimiz Allahın beenmesini edendilər.

³ İnannan annêêrız, ani kosmos Allahın sözünnän yaradılmış oldu. Ölä ki, görünär işlär görünmeyän işlerdän yaradıldı.

⁴ İnannan Avel Allaha taa ii bir kurban getirdi, nekadar Kain. Bununnan şaatlık kabletti, ani Allahın önündä doorudur, zerä Allah gösterdi, ani kabletti onun baaşışlarını. Butakım o büün dä lafeder, makar ki öldü.

⁵ İnannan Enoh alındı bu dünne-dän, ki ölümü görmesin, da bulaamadılar onu, zerä onu Allah aldı.

Alınmasından öncä, Enoh şaatlık kabletti, ani Allahtan beenilmiş oldu.

⁶İnansız yok nasıl Allahtan beenilmiş olalım, zerä, kim yaklaşêr Allaha, läázım inansın, ki Allah var hem baaşış verer onnara, kim Onu aarêêr.

⁷İnannan Noy Allahtan haber kabletti o işlär için, ne taa görünmêrdi. Çünkü Allahtan korkardı, yaptı bir gemi, ki kendi senselesini kurtarsın. Bununnan dünneyi azarladı da inanan aklanmak edendi.

⁸İnannan Avraam, açan çaarıldı, kayıl oldu gitsin orayı, neredä çorbacı läázımdı olsun. Yola yollandı, hiç bilmeyeräk, nereyi gider.

⁹İnannan adanmış erdä, nicä bir yabancı, erleşti. Çadırda İsaaklan hem İakovlan yaşadı, kim onunnan bilä mirasçı olaceydılar hep o adanmış işlerä.

¹⁰Zerä Avraam bir kaavi temelli kasaba beklärdi, ani kurulu hem düzülü Kendindän, Allahtan.

¹¹İnannan, makar ki karısı Sarra uşaksızdı hem yaşları geçmişti, kuvet kabletti, uşaa olsun deyni, zerä inandı, ani inançtır O, Kim bunu adadı.

¹²Ölä ki ölmää yakın bir adamdan duudu bir senselä ölä çok, nicä gök yıldızları, nicä deniz boyunda sayısız kum.

¹³Hepsi bunnar ölüncä inancı kaldılar, makar ki edenmedilär, ne adandı onnara, ama uzaktan salt siirettilär da sevindilär. Açık kablettilär, ani onnar yolcu hem konakçı bu erdä.

¹⁴Zerä onnar, kim bölä lafeder, gösterer, ani aarêêr kendi vatanını.

¹⁵Hakına, eer cannarı acıyaydı o erä, neredän çıktıydılar, vardı kolaylıkları geeri dönsünnär.

¹⁶Ama onnar özenärdilär bir taa ii erä, gökteki erä. Onuştan Allah utanmêêr adlansın onnarın Allahı, zerä onnar için bir kasaba hazırladı.

¹⁷İnannan Avraam, denenmiş olup, İsaaki kurban getirdi. O, kim kablettiydi adamakları, getirärdi kurban biricik oolunu,

¹⁸angısı için Allah dedi: «İsaaktan duuacek onnar, kim senin senselän adlanacak».

¹⁹Çünkü Avraam esaplardı, ki Allah dirildäbilir ölüyü dä. Onuştan, simvolik lafederäk, ölümdän İsaaki geeri aldı.

²⁰İnannan İsaak iisözledi İakovu hem Esavı da söledi, ne olacek onnara gelär vakıtlarda.

²¹İnannan İakov ölüm döşendä İosifin oollarından ikisini iisözleyeräk, baş iiltti Allaha, abanıp bastonu üstünä.

²²İnannan İosif, ölecää zaman, İzrailin oollarının Mısırdan çıkması için andı da kendi kemikleri için sımarlamak onnara verdi.

²³İnannan Moiseyi duumasından sora bobaları üç ay sakladılar, zerä gördülär, ani uşak gözäl, da padişahın emirindän korkmadılar.

²⁴İnannan Moisey, büüdüktän sora, atıldı sayılsın faraonun kızının oolu.

²⁵Taa çok istedi Allahın insanınnan bilä zeetlensin, nekadar bir kısa vakıt günah hoşluunda sefalansın.

²⁶Hristos için aşaaalanmayı taa büük zenginnik saydı, nekadar Mısırsı haznalarını, zerä o bakardı baaşışa, ani sonda alacek.

²⁷İnannan Mısırı braktı, padişahın üfkesindän korkmayarak, zerä,

dayanarak, görürdi sansın Onu, Kim görünmeer.

²⁸ İnannan Paskelleyi yortuladı, kurban kanını döküp, ki ölüm angili İzrailin ilk dumuşlarını telef etmesin.

²⁹ İnannan izraillilär Kırmızı denizi, nicä kurudan, geçtilär. Ama mısırlılar bunu yapmaa denediynän, buuldular.

³⁰ İnannan İerihonun duvarları düştülär edi gün dolanmaktan sora.

³¹ İnannan orospu karı Raav inan-sızlarla bilä ölmedi, zerä gözçüleri ii kabletti /da başka yoldan onnari yolladı/.

³² Hem ne kalêr söyleyim? Zerä yok vakıdım, lafedeyim Gedeon için, Barak için, Samson için, İeffay için, David için, Samuil için hem kalan provoklar için.

³³ İnannan onnar padişahlıkları en-sedilär, dooruluk yaptılar, adamları edendilär, aslannarin aazlarını kapadılar,

³⁴ kızgın ateşi süündürdülär, kılıç keskiniindän kurtuldular, bakmayarak kuvetsizliklerine, kuvet aldılar, cenktä kaavi oldular, yabancı askerleri kooladılar.

³⁵ Karılar ölülerini geeri diri kabletilär. Başka adamnar, zeetlenip, öldülär. Kabletmedilär verilmiş kolaylıkları, kurtulsunnar deyni, zerä istedilär, dirilip, taa ii bir yaşamak edensinnär.

³⁶ Başkaları gülmää alındılar hem lobut idilär, sincir hem zındandan cezalandılar.

³⁷ Taşlan düüldülär, testereylän kesildilär, /denendilär,/ kılıçları öldürüldülär. Koyun hem keçi derisindän tulumnarlan giyimni, yokluk, zorluk hem kötülük çektilär.

³⁸ Onnar, kimi bütün dünnä etmäz, çol erlerdä hem bayırlarda, minalarda hem er çatlaklarında kaçkın gezdilär.

³⁹ Hepsi bunnar, makar ki metedildilär inannarı için, hep okadar kabletmedilär, ne onnara adandı,

⁴⁰ zerä Allah hazırladıydı bizim için bişey taa ii, ki onnar bizsiz etişmesinnär tamannaa.

Saabi cezaylan üüreder onnari, kimi sever

12 Onuştan, çünkü bizi dolay-lêêr çok şaatlar, bulut gibi, atalım bir tarafa hertürlü aarlı hem hertürlü günahı, ani kolay dolaştırêr bizi, da dayanmaklan yarışalım o kaçmakta, ani önümüzä.

² Uz İisusa bakalım, Angısı bizim inanın öncüsü hem tamannayıcısı. O, bakarak sevinmeläâ, ani gelecek, dayandı stavrozda gerili olsun. Bunu hiç utanmak saymadı da Allahın çorbacılık skemnesinin saa tarafına oturdu.

³ Düşünün Onun için, Kim ölä çok dayandı ozaman, nezaman günahkerlär Ona karşı lafetti, ki yufkalamayasınız da umutsuzlaa düşme-yäsiniz.

⁴ Siz taa cenkleşmediniz kan dö-küncä, savaşarak günaha karşı.

⁵ Siz unuttunuz mu o nasaadı, ani sizä veriler, nicä oollara: «Oolum! Paasızlandırma o cezayı, neylän Saabi seni üüreder, da umutsuzlaa düş-mä, açan o seni takazalêêr.

⁶ Zerä Saabi, kimi sever, onu cezalayıp üüreder hem herbir oolu düü-yer, kimi kableder».

⁷ Cezaya dayanın, zerä bundan taninêr, ani Allah taşıyêr Kendini

sizinnän, nicä oollarınnan. Vardır mı acaba ool, kimi bobası cezalayarak üüretmesin?

⁸Eer üürenmärseydiniz cezadan, angısını hepsi çekär, ozaman siz orospuluk uşaklarıysınız, ama diil hakına oollar.

⁹Bundan kaarä, erdeki bobalarıımızdan cezalanmış, hep okadar onnarı hatırlêêrız. Acaba taa çok düşmeer mi, duhça Bobamızın zapına verilip, yaşayalım?

¹⁰Zerä bobalarımız bizi cezalar-dılar az vakıt için, nicä sayardılar taa ii, ama Allah cezalêêr bizim iilimiz için, ki payımız olsun Onunnan ayozlukta.

¹¹Baştan hiç bir ceza da sevinçli görünmüz, ama gucendirir. Ama sora ondan kim üürendi, onnara usluluk verän dooruluk meyvasını getirer.

¹²Ölä ki, kaldırın sarkık ellerinizi hem doorudun bükük dizlerinizi.

¹³Ayaklarınıza uz yolcaazlar yapın, ki topallar da sapmasınnar, ama doorulsunnar.

Atılmayın Allahtan

¹⁴Hepsi insannan uslulukta hem ayozlukta yaşamaa çalışın, zerä ayozluksuz kimsey Saabiyi görämeyecek.

¹⁵Esav alın, ki birkimsey kaçırmasın Allahın hayırını. Bir zihirli kök, peydalanıp, sizä zarar yapmasın da ulaştırmasın çoyunu.

¹⁶Bakin, aranızda olmasın bir orospu yada birkimsey, ani paaya koymêêr ayozluu, nicä Esav, angısı bir imäk için sattı ilk duumuşluunu.

¹⁷Zerä ii bilersiniz, ani ondan sora o istedi edensin bobasından iisöz-

lemeyi, ama ret edildi, zerä ona yoktu kolaylık, diiştirsin bobasının kararını, makar ki yaşlarlan gözlerindä yalvardı.

¹⁸Siz yaklaşmadınız diiläbilenä, ateşlän tutuşana, bir dumana, bir karranaa yada bir furtunaya,

¹⁹bir truba baartmasına yada bir sesä, ani ölä lafedärdi, ki işidennär yalvardılar, ki onnara şindän sora laf edilmesin.

²⁰Zerä onnar yoktu nasıl dayansınnar bu sımarlamaya: «Eer hayvan da diiyärsä bu bayıra, taşlan öldürülsün /yada süngüylän saplansın/».

²¹Ne görädilär, ölä titsiydi, ani Moisey dedi: «Çok korkêrım hem titirerim».

²²Ama siz yaklaştınız Sion bayırına, diri Allahın kasabasına, Gökteki İerusalimä, onnan bin angillerä,

²³ilk duumuşların klisä yortuluuna, angıların adları yazılı göktä; o Allaha, Kim herkezinä daava keser, hem dooru olannarın duhlarına, ani tamannaa etişti.

²⁴Yaklaştınız eni baalantının Aracısına, İisusa, hem serpili kana, ani taa ii işleri annadêr, nekadar Avelin kanı.

²⁵Bakin, Ondan, Kim lafeder, atılmayasınız. Çünkü cezadan kurtulamadılar onnar, kim Moiseydän atıldı, angısı Allahtan onnara er üstündä haber getirdi, okadar taa pek kurtulamayacez biz, eer üzümüzü çevirärsäk Hristozdan, Angısı lafeder göktän.

²⁶Allahın sesindän ozaman er tepredi, ama şindi O bölä adamak verdi: «Enidän sarsaladacam diil sade eri, ama gökü dä».

²⁷Bu laf «enidän» annadêr, ani dii-şilecek, ne sarsalanêr, başka laflan,

ne yaradılmış, ki kalsın salt o, ne sarsalanmaz.

²⁸Onuştan, çünkü biz kablettik bir padişahlık, ani sarsalanmaz, olalım şükür da butakım izmet edelim Allaha ölä, nicä O beener, bir allahçı korkuyla hem saygıylan.

²⁹Zerä bizim Allah bir yakar ateştir.

Son nasaatlar

13 Herzaman kardaş sevgilii aranızda olsun.

²Unutmayın musaafirci olmaa, zerä kimisi butakım, hiç bilmeyerek, konakladı angilleri.

³Unutmayın kapancıları, olun sansın siz dä onnarlan kapanda bulunêrsınız. Unutmayın zeet çekeneri, aklınızda tutarak, ani sizin dä güüdeniz var.

⁴Herkeziniz steonozluunuzu saygılı tutun, hem yataanz günahlan lekelânesin. Zerä orospuluk hem maskaralık edennerä Allah daava keser.

⁵Olmayın para sevän, şükür olun onunnan, ne var sizdä, zerä Kendi dedi: «Hiç brakmayacam seni hem hiç atılmayacam sendän».

⁶Ölä ki, biz kıyışmaklan deeriz: «Saabi benim yardımcım, korkmêêrım, ne var kolay yapsın bana insan?»

⁷Aklınıza getirin sizin öndercileri, angıları nasaat ettilär sizä Allahın sözünü. Bakararak onnarın yaşamakların sonuna, onnar gibi inancı olun.

⁸İsus Hristos dün, büün hem divecinä hep Odur.

⁹Hertürlü fasıl üürenmeklerin ardına takılmayın, zerä iidir üreenizi kaavileyâsiniz Allahın hayırınnan, diil ayırı imeklârlän, ani kimseyä fayda olmadı, kim onnara verildi.

¹⁰Bizim var ölä bir kurbannımız, angısından izin yok, ki onnar isin, kim izmet eder Buluşmak Çadırlarında.

¹¹Zerä baş popaz hayvannarın kanını getirer Ayoz erä, ki kurban olsun günah için, ama o hayvannarın güüdeleri yakılêr aulun dışarında.

¹²Onuştan İsus, ki ayozlasın insanı Kendi kanınnan, zeet çekti kasabanın tokatlarının dışarında.

¹³Ölä ki, aulun dışarıma Ona çıkalmı da Onun için aşaaalanmaya dayanalım.

¹⁴Zerä bizim yok burada daymalı kasabamız, ama aarêêrız bir kasaba, angısı lââzım gelsin.

¹⁵Onuştan İsusun adınnan Allaha dayma şükürlük kurbanı getirelim, başka laflarlan demäk, aazımızdan çıkan sözlär, ani Onun adını metinneer.

¹⁶Unutmayın iilik yapmaa hem ne var sizdä payetmäâ, zerä butürlü kurbannarı Allah beener.

¹⁷Sesleyin sizin öndercileri da ön verin onnara, zerä onnar kahr güderlär sizin cannarınız için, nicä cuvapçılar. Bakın, ki bunu sevinmêêlän yapsınnar, ama diil oflayarak, zerä bu diildir sizin faydanız için.

¹⁸Dua edin bizim için, çünkü biz çok inanêrız, ani bizim üzümüz pak, zerä bütününe bakêrız, götürelim kendimizi, nicä düşer.

¹⁹Maasuz yalvarêrim, çalışın bunu yapmaa, ki taa tez geeri dönâbileyim sizä.

²⁰Usluluk verän Allah, Angısı divec baalantının kanınnan ölüdän diriltti koyunların büük güdücüsünü, bizim Saabi İsus Hristozu,

²¹sizi taman yapsın herbir iilik yapmaa, ki tamannayasınız Onun istediini, da bizdä yapsın, ne beener İsus Hristos aşırı. Ona metinnik di-veçtän divecä! Amin.

²²Yalvarêrım, kardaşlar, hoş görün bu nasaadın laflarını. Dooru, ani kısa bir kiyat yazdım sizä.

²³Bilersiniz mi, ani bizim kardaş Timofey çıktı kapandan. Eer o tez gelärsä, gelecäm onunnan barabar, ki göreyim sizi.

²⁴Selämneyin sizin öndercileri hem Allahın bütün ayoz halkını. İtaliya-dan olannar seläm yollêêrlar sizä.

²⁵İivergi olsun hepsinizlän. /Amin./

APOKALİPSİS

(Açıklamak İoana)

1 İsus Hristozun açıklaması, ani Allah Ona verdi, göstêrsin kendi çıraklarına, ne tezdä läözüm olsun. Bunu haberledi, yollayıp Kendi angilin elinnän çıraana İoana,

²kim şaatlık etti Allahın sözü için hem İsus Hristozun şaatlığını annattı – hepsini, ne gördü.

³Ne mutlu o, kim okuyêr hem kim sesleer bu prorokluk sözlerini hem koruyêr, ne burada yazılı, zerä vakıt yakın.

Selâm edi kliseyâ

⁴Bän, İoan, selâm yollêırım edi kliseyâ, angıları bulunêr Asiya bölgesindä. İvergi hem usluluk sizä Ondan, Kim var, Kim vardı hem Kim gelâr, edi duhtan, angıları Onun çorbacılık skemnesinin karşısında,

⁵hem İsus Hristozdan, Kim inanç şaat, ilk duuan, Kim ölüerdän dirildi hem erdeki padişahların öndercisi. O bizi sevdi, Kendi kanınnan bizi günahlarımızdan kurtardı*,

⁶yaptı bizi padişah hem popaz Allaha, Kendi Bobasına. Ona olsun metinnik hem zaabitlik diveçtän divecä!

⁷Bak, O gelir bulutlarlan, da her bir göz Onu görecek, artık onnar da, kim Onu sapladı. Hepsi erdeki senselelâr aalayacak Onun beterinä. Ölä, amin!

Bänim Baş hem Son

⁸«Bänim Alfa hem Omega, /Baş hem Son/», – deer Saabi Allah, Kim var, Kim vardı hem Kim gelâr, Çok kudretli.

⁹Bän, İoan, sizin kardaşımız, pay alêrim sizinnän barabar İsusun zeetlerindä, padişahlında hem dayanmasında. Bulunardım bir adada, adı Patmos, Allahın sözü için hem İsusun şaatlı için.

¹⁰Ayoz Duh konu bana Saabinin günündä. Arkamdan işittim bir büyük ses, truba sesi gibi, Angısı deyardı: «/Bänim Alfa hem Omega, Baş hem Son./»

¹¹Ne görersin, yaz bir kiyada da yolla edi kliseyâ: Efes, Smirna, Pergama, Fiatira, Sardis, Filadelfiya hem Laodikiya kasabalarına».

¹²Döndüm göreyim, kim benimnän lafeder. Dönüp, gördüm edi altın şamdal.

¹³Edi şamdal ortasında gördüm Birisini, Kim adam ooluna benzardı. Giiyimniydi ayaklarına kadar uzun rubaylan hem kuşalıydı güüsündän altın kuşaklan.

¹⁴Başı hem saçları ak-biyaz, nicä yapa, kaar gibi, gözleri ateş yalını gibi.

¹⁵Ayakları – fırında kızdırılmış yalabık tunç gibiydi. Sesi – büyük akan sular uultusu gibiydi.

* 1:5 Kurtardı: kimi tekstlerdä «yıkad».

¹⁶Saa elindä tutardı edi yıldız, aazından çıkardı ikiüzlü bir keskin kılıç. Üzü gün gibiydi, ani şafk eder bütün kuvetlän.

¹⁷Açan gördüm Onu, düştüm ayaklarına ölü gibi. O koydu saa elini benim üstümä da dedi: «Korkma! Bänim Baş hem Son.

¹⁸Diri olanım, ölüydüm, ama te, diri kalacam divecä kadar. Benim elimdä ölümün hem ölülär erinin anatarları.

¹⁹Onuştan yaz, ne gördün, ne var hem ne olacek bundan sora.

²⁰Edi yıldızın, ne gördün Benim saa elimdä, hem edi altın şamdalin saklılı budur: edi yıldız – edi klisenin angilleri, hem edi şamdäl – bunnar edi klisä.

Efes klisesinä

2 Efes klisesinin angilinä yaz: „Bölä deer O, Kim saa elindä tutêr edi yıldızı, Kim gezer edi altın şamdäl arasında:

²Bilerim senin yaptıklarını, çalışmanı hem saburluunu hem ani kötü adamnara dayanamêêrsın. Denedin onnarı, ani kendilerini sayêrlar apostol, makar ki diil apostol, da annadın, ki onnar yalancı.

³Saburluysun, zeetlerä dayadın Benim adım için da yorulmadın.

⁴Ama Bendä sana karşı bu: sän braktın ilk sevgini.

⁵Onuştan aklına getir, neredän düştün, günahlarından bana dön da yap baştankı işleri. Başka türlü, gelecäm da şamdälını erindän alacam, eer günahlarından bana dönmärsyidin.

⁶Ama sendä ii bu, ki azetmeersin Nikolaycıların işlerindän, angıllarından Bän dä azetmeerim.

⁷Kimin var kulaa, işitsin, ne AyoZ Duh söleer kliselerä: kim enseyecek, ona izin verecäm, isin yaşamak fidanından, ani Allahın rayında“.

Smirna klisesinä

⁸Smirna klisesinin angilinä yaz: „Bölä deer O, Kim Baş hem Son, Kim ölüydü hem dirildi:

⁹Bilerim senin zeetini hem fukaaralını, ama hep okadar zenginsin. Bilerim, ani kim seni kötüleer, onnar sayêrlar kendilerini iudey, ama bu diil aslı. Onnar – şeytanın topluşu.

¹⁰Ne läözüm olacek geçiräsin, bişeydän korkma. Diavol kimisini sizdän kapana atacek, ki denenäsiniz. Zeetlenmiş olacınız on gün. Ol inanç ölümä kadar, da verecäm sana yaşamak feneğini.

¹¹Kimin var kulaa, işitsin, ne AyoZ Duh söleer kliselerä: kim enseyecek, ona ikinci ölümdän zarar olmayacak“.

Pergama klisesinä

¹²Pergama klisesinin angilinä yaz: „Bölä deer O, Kimdä var ikiüzlü keskin kılıç:

¹³Bilerim, neredä yaşêêrsın. Şeytanın çorbacılık skemmesi orada. Hep okadar inanç kalêrsın Benim adıma da vazgeçmedin Bana inanmaa, artık o günnerdä, nezaman Antipa, Benim inanç şaadım, öldürüldü aranızda orada, neredä şeytan yaşêêr.

¹⁴Ama Bendä var birkaç maana sana karşı: sendä var insannar, angılları tutunêrlar Valaamın üüretmesindän, kim üüretti Valakı, nesoy günaha dadandırsın İzrail uşaklarını, ki isinnär idollara baaşlanmış

kurban yaanısından hem orospuluk yapsınar.

¹⁵Hep ölä sendä dä var insannar, ani tutunêrlar Nikolaycıların üüretmesindän, /nedän Bän azetmeerim/.

¹⁶Onuştan günahlarından bana dön, başka türlü, tezdä gelecäm da cenk edecäm onnara karşı kılıçlan, ani Benim aazımdan çıkêr.

¹⁷Kimin var kulaa, işitsin, ne Ayož Duh söleer kliselerä: kim enseyecek, ona izin verecäm, isin saklı manndan hem verecäm bir biyaz taş, da bu taşta yazılı bir eni ad, ne kimsey bilmeer kabledendän kaarä“.

Fiatira klisesinä

¹⁸Fiatira klisesinin angilinä yaz: „Bölä deer Allahın Oolu, Kimin gözleri ateş yalını gibi hem ayakları yalabık tunç gibi.

¹⁹Bilerim senin yaptıklarını, senin sevgini, inanını, izmetçiliini hem dayanmanı hem, ani son işlerin taa çok, nekadar baştankıları.

²⁰Ama Bendä var birkaç maana sana karşı: sän brakêrsin İezavel karıyı, ani sayêr kendini prorok, üüretsin hem aldatsın Benim çıraklarımı, ki orospuluk yapsınar hem isinnär idollara baaşlanmış kurban yaanısından.

²¹Bän verdim ona vakıt, ki orospuluundan dönsün, ama o dönmäe istämedi.

²²Bak, atarım onu hastalık yataana hem orospuluk yapannarı onunnan barabar bir büük zeetä koyarım, eer dönmärseydilär işlerdän, ani o yapêr.

²³Onun uşaklarını çarpacam ölüm-nän. Ozaman hepsi kliselär tanıyacak, ani Bänim, Kim araştırêr insa-

nın neetlerini hem üreeni. Hepsinizä kendi işleriniä görä ödeyecäm.

²⁴Ama kalanına sizdän, kim bulunêr Fiatirada, angıları tutunmêrlar bu üüretmektän da bilmeerlär ‘şeytanın derin işlerini’, nicä dener, söleerim, ani koymayacam üstünüzä başka aarlık.

²⁵Salt sıkı tutun onu, ne var sizdä, Bän gelincä.

²⁶⁻²⁷Kim enseyecek hem bitkiyädän tamannayacak Benim işlerimi, ona verecäm zaabitlik milletlär üstünä, nicä Bän dä kablettim zaabitlik Benim Bobamdan. Onnarı güdecek demir bastonnan, da nicä topraktan kapları falayacak.

²⁸Enseyiciyä verecäm sabaa yıldızını.

²⁹Kimin var kulaa, işitsin, ne Ayož Duh söleer kliselerä“.

Sardis klisesinä

3 Sardis klisesinin angilinä yaz: „Bölä deer O, Kimdä var Allahın edi Duhu hem edi yıldızı. Bilerim senin yaptıklarını. Sän ad kazandın, sansın diriysin, ama ölüysün.

²Kuşku ol, ölümä yakın işleri kaavilä, zerä senin yaptıklarını taman bulmadım Benim Allahımın önündä.

³Aklına getir, ne kablettin hem ne işittin, koru hem dön bana günahlarından. Kuşku olmarsaydın, gelecäm hırsız gibi, da hiç duymayacan, ne saatta gelecäm senin üstünä.

⁴Hep okadar sendä, Sardistä, var birkaç insan, ani lekelämedilär kendi rubalarını. Onnar gezeceklär Benimnän, giyimni biyaz rubalarlan, zerä bu yaraşêr onnara.

⁵Kim enseyecek, o biyaz ruba giinecek. Onun adını hiç silmeyecäm

yaşamak kiyadından da açıktan anacam onun adını Bobamın hem angililerin önündä.

⁶Kimin var kulaa, işitsin, ne Ayoz Duh söleer kliselerä“.

Filadelfiya klisesinä

⁷Filadelfiya klisesinin angilinä yaz: „Bölä deer Ayoz hem Dooru Olan, Kimdä var Davidin anatarı, Kim açêr, da kimsey kapayamêr, kapêêr, da kimsey açamêêr.

⁸Bilerim senin yaptıklarını. Bän senin önünä açık bir kapu koydum, kimsey onu kapayamaz. Az kuvedin var, ama korudun Benim sözümü da inkär etmedin Benim adımı.

⁹Bak, Bän vererim onnarı, kim şeytanın topluşundan, onnarı, kim sayêr kendilerini iudey, ama diil dooru, yalan söleerlär, yapacam, gelsinnär da baş iiltsinnär senin ayaklarının önündä. Ozaman tanyaceklar, ani Bän seni sevdim.

¹⁰Çünkü tamannadım Benim sımarlamamı dayanmak için, Bän dä koruyacam seni denemäk vakıdından, ani gelecek bütün dünneyn üstünä, ki densesin onnarı, kim er üstündä yaşêêr.

¹¹Bän tez gelerim! Sıkı tut, ne var sendä, ki kimsey kapmasın senin feñini.

¹²Kim enseyecek, onu yapacam direk Benim Allahımın Ayoz binasında, da o artık çıkmayacak dışarı. Yazacam onun üstünä benim Allahımın adı hem Allahımın kasabasının, eni İerusalimin adını, ani göktän Benim Allahımdan iner, hem Benim eni adı.

¹³Kimin var kulaa, işitsin, ne Ayoz Duh söleer kliselerä“.

Laodikiya klisesinä

¹⁴Laodikiya klisesinin angilinä yaz: „Bölä lafeder Amin*, inanç hem dooru şaat, başlayan Allahın yaratmasını.

¹⁵Bilerim senin yaptıklarını, sän diilsin ne suuk, ne dä haşlak. Eer olaydın suuk yada haşlak!

¹⁶Ama çünkü sän ılıcasın – ne suuksun, ne dä haşlaksın, fırladacam seni aazımdan.

¹⁷Zerä sän deersin: zenginim, zenginnendim da bişey için zorum yoktur; ama bilmeersin, ani sän zayıf, zavallı, fukaara, köör hem çiplaksın.

¹⁸Sana nasaat ederim, ani satın alsın Bendän altın, ateştän paklanmış, ki zenginnenäsin, biyaz rubalar, ki giinäsin, da görünmesin senin ayıp çıplaklın, hem ilaç, ki gözlerini yaalayasın da göräsin.

¹⁹Bän azarlêêrim hem sıraya koyêrim hepsini, kimi severim. Ol çalışkan da dön Bana günahlarından.

²⁰Tä, durêrim kapuda da urêrim. Eer birkimsey işidärseydi Benim sesimi da açarsaydı kapuyu, gircäm da sofraya oturacam onunnan, o da Benimnän.

²¹Kim enseyecek, ona izin verecäm Benimnän otursun Benim çorbacılık skemnemdä, nicä dä Bän ensedim da oturdum Benim Bobamnan Onun çorbacılık skemnesindä.

²²Kimin var kulaa, işitsin, ne Ayoz Duh söleer kliselerä“».

Gökteki çorbacılık skemnesi

4 Bundan sora baktım da tä, göktä bir kapu açık. Öndeki ses, ani işittiydim, benzär truba sesinä, dedi bana: «Pin burayı, da

* 3:14 Amin – annaması «inanç».

gösterecäm sana, ne lääzım olsun bundan sora».

²Hemen Ayoz Duh konu bana, da tä, göktä kurulu bir çorbacılık skemnesi. Çorbacılık skemnesinin-dä oturardı Birisi.

³O, kim oturardı, görünmesi benzärdi yaspis hem kırmızı akik taşına. Çorbacılık skemnesi dolaylıydı gök kuşaannan, benzär zümrüt taşına.

⁴Çorbacılık skemnesinin dolayında vardı taa irmi dört çorbacılık skemnesi. Bu skemnelerdä irmi dört aksakal oturardı, giyimni biyaz rubalarlan. Hepsinin başında vardı altın feneç.

⁵Çorbacılık skemnesindän çıkardı çimçiriklä, gök gürültüleri hem uultular işidilärdi. Önündä yanardı yalınını edi şafk, angıları Allahın edi Duhudur.

⁶Çorbacılık skemnesinin önündä şişedän, kristal gibi, bir deniz vardı. Skemnenin ortasında hem dolayında durardı dört diri yaratık, dolu gözlän önündän hem arından.

⁷İlk yaratık aslana benzärdi. İkinci yaratık danaya benzärdi. Üçüncü yaratın üzü insan üzünä benzärdi, dördüncü yaratık sa uçar kartala benzärdi.

⁸Bu dört yaratın herbirindä vardı altışar kanat. Doz-dolay, dışandan hem içyandan, doluydular gözlän. Gecä-gündüz durmamayca deyardı-lär: «Ayoz, ayoz, ayoz Çokkudretli Saabi Allah, Kim vardı, Kim var hem Kim gelär».

⁹Ozaman, nezaman yaratıklar metinneerlä, ikramnêêrlar hem şükür ederlä çorbacılık skemnesindä Oturanı, Kim diveç yaşêêr,

¹⁰bu vakıt irmi dört aksakal, düşüp üzükoyunu çorbacılık skemnesindä Oturanın önündä, baş iilderlä Ona, Kim diveç yaşêêr, da, feneçlerini Onun önünä koyup, deerlä:

¹¹«Sana, Saabi Allah, yaraşêr kabletnä metinnik, ikram hem kudret, zerä Sän yarattın hepsini, onnar, Senin istediinnän yaradılıp, var oldular».

Kuzu açêr mühürlü kolayı

5 Sora çorbacılık skemnesindä Oturanın saa elindä gördüm bir kıyat kolası* yazılı iki tarafından hem edi mühürlän mühürlü.

²Gördüm bir kuvetli angili, kim baardı büük seslän: «Kimä yaraşêr, ki bu kolayı açsın da koparsın mühürlerini?»

³Bulunmadı kimsey ne göktä, ne erdä, ne dä er altında, ki açabilsin bu kolayı da bakabilsin onun içinä.

⁴Bän çok aaladım, zerä kimsey bulunmadı, kimä yaraşardı açsın /da okusun/ bu kolayı, ne dä artık bak-sın onun içinä.

⁵Aksakallardan birisi dedi bana: «Aalama! Tä, Aslan – Odur İüdanın tamızlıından, Davidin kökündän – Kim ensedi. O açabilir kolayı da koparabilir edi mühürü».

⁶Çorbacılık skemnesinin, dört yaratın hem aksakalların arasında bir Kuzu gördüm, Angısı ayakça durardı, sansın kesilmişti. Onun vardı edi buynuzu hem edi gözü, angıları Allahın edi Duhu, yollanılmış bütün er üstünä.

⁷Kuzu geldi da aldı kolayı çorbacılık skemnesindä Oturanın saa elindän.

* 5:1 Kola – evelki zamannarda şilindra gibi sarılı kıyat.

⁸Açan aldı kolayı, dört yaratık hem irmi dört aksakal düştülär üzükoynu Kuzunun önündä. Hepsinin elindä vardı birär arfa hem altın çölmek, dolu günnüklän, nedir Allahın ayoz halkının duaları.

⁹Bir eni türkü çalardılar, deyip: «Sana yaraşêr alasin kolayı da açasın onun mühürlerini, zerä Sän buazlanmış oldun da Allah için Kendi kanınnan satın aldın insannarı her senseledän, dildän, halktan hem millettän.

¹⁰Yaptın onnarı padişah hem popaz bizim Allah için, da padişahlık edecekler er üzündä».

¹¹Açan baktım, işittim çorbacılık skemnesinin, yaratıkların hem aksakalların dolayından çok angillerin seslerini. Onnarın sayısı binnän bin hem onnan bin on bin.

¹²Onnar büyük seslän deyardılar: «Buazlanmış Kuzuya yaraşêr kabletsin kudret, zenginnik, arıflık, kuvet, ikram, metinnik hem iisözlemäk!»

¹³Hepsini, ne yaradılı göktä, erdä, er altında hem denizdä, hepsini, ne var orada, işittim deyeräk: «Çorbacılık skemnesindä Oturana hem Kuzuya ii söz, ikram, metinnik, kuvet olsun diveçtän divecä!»

¹⁴Dört yaratık deyardı: «Amin». İrmi dört aksakal düştülär üzükoynu da baş iilttilär Ona, /Kim diveç yaşêr/.

Altı mühür koparılär

6 Sora gördüm, ani Kuzu açtı edi mühürün birisini, da işittim yaratıkların birisini, ani dedi gök güürtüsü gibi bir seslän: «Gel /da bak!»

²Açan baktım, tä, gördüm bir biyaz beygir. Bir atlı vardı onun üstündä, elindä bir yay. Verildi ona bir fenet, da o yollandı nicä enseyici, ki ensemäk kazansın.

³Açan Kuzu açtı ikinci mühürü, işittim ikinci yaratı, ani dedi: «Gel /da bak!»

⁴Yollandı bir royba beygir. Onun üstündä atlı olana verildi izin er üstündän usluluu alsın, da ozaman insan biri-birini öldürsün. Atlıya bir büyük kılıç da verildi.

⁵Açan Kuzu açtı üçüncü mühürü, işittim üçüncü yaratı, ani dedi: «Gel /da bak!» Açan baktım, tä, gördüm bir kara beygir. Onun üstündä atlı olanın elindä vardı bir terezä*.

⁶Dört yaratın arasından işittim bir ses, ani deyardı: «Bir ölçü** booday bir dinara***, üç ölçü arpa bir dinara, ama zeytin yaayını hem şarabı bozma!»

⁷Açan Kuzu açtı dördüncü mühürü, işittim dördüncü yaratın sesini, ani deyardı: «Gel /da bak!»

⁸Açan baktım, tä, bir şarga beygir. Onun üstündä atlı olanın adı ölüm, da onun ardınca ölümlär eri gelärdi. Verildi onnara izin erin dördüncü payı üstünä, öldürsünnär kılıçlan, açlıklan, çumaylan hem canavarlarlan.

⁹Açan Kuzu açtı beşinci mühürü, kurbanlık altında gördüm insannarın cannarını, angıları buazlanmıştılar Allahın sözü için hem saatlık için, ani yapardılar.

¹⁰Onnar baarardılar büyük seslän da deyardılar: «Ayoz hem dooru

* 6:5 Terezä – kantar. ** 6:6 Ölçü – grekçä «hiniks» (1 hiniks – 1,1 litra). *** 6:6 Dinar – bir günnük işin ödemesi.

Çorbacı, nezamanadan daava kesmeyecân da cezalamayacan er üstündä insannarı bizim kanımız için?»

¹¹Onnara herbirinä verildi biyaz ruba da denildi, ki taa biraz dinnensinnär, onnarın izmettä kafadarların hem kardaşların sayısı tamannanınca, angıları onnar gibi öldürüleceklär.

¹²Açan Kuzu açtı altıncı mühürü, gördüm, ani oldu bir büyük er tepremesi. Gün karardı keçi yapaasından bir çuval gibi, ay kan gibi oldu,

¹³da yıldızlar göktän erä düştülär, nicä incir fidanından düşer eşil meyvaları, açan sallanêr bir kuvetli lüzgerdän.

¹⁴Gök bir sarılan kola gibi yok oldu, da hepsi bayırlar hem adalar erlerinden kıvıldandılar.

¹⁵Dünneyn padişahları, büyük adamnarı, asker zaabitleri, zenginleri, kudretli insannarı hem hepsi çıraklar hem serbest olannar saklandılar minalar içinä hem kanara aralarına bayırlarda.

¹⁶Onnar deyardılar bayırlara hem kanaralara: «Düşün bizim üstümüzä da saklayın bizi, çorbacılık skemnesindä Oturanın üzündän hem Kuzunun üfkesindän,

¹⁷zerä geldi Onnarın büyük üfkeli günü, da kim var nasıl ayakça dursun?»

Mühürlenmiş 144000 insan

7 Bundan sora gördüm dört angil, angıları durardılar erin dört tarafında da tutardılar erin dört lüzgerini, ki lüzgär esmesin ne er üstünä, ne deniz üstünä, ne dä bir aaç üstünä.

²Sora gördüm başka bir angil, kim kalktı gündusundan, angısında vardı diri Allahın mühürü. O baardı büyük seslän dört angilä, angılarına

izin verilydi, kederlesinnär eri hem denizi, deyip:

³«Kederlämeyin ne eri, ne denizi, ne dä fidannarı, biz Allahımızın çıraklarının annılarına mühür koymayınca!»

⁴Bän işittim mühürlü olannarın sayısını: mühürlü oldu üz kırk dört bin, hepsi İzrail oollarının tamızlıklarından.

⁵Mühürlü oldu İüdanın tamızlıından – oniki bin, Ruvimin tamızlıından – oniki bin, Gadın tamızlıından – oniki bin,

⁶Asirin tamızlıından – oniki bin, Neffalimin tamızlıından – oniki bin, Manassıyanın tamızlıından – oniki bin,

⁷Simeonun tamızlıından – oniki bin, Leviyin tamızlıından – oniki bin, İssaharın tamızlıından – oniki bin,

⁸Zevulonun tamızlıından – oniki bin, İosifin tamızlıından – oniki bin, Veniaminin tamızlıından – oniki bin.

⁹Ondan sora baktım da gördüm bir büyük sürü insan, angılarını kimsey yoktu nasıl saysın, hertürlü millettän, senseledän, halktan hem dildän, angıları durardılar çorbacılık skemnesinin hem Kuzunun önündä, biyaz rubalarla giyimni hem hurma dalları ellerindä.

¹⁰Onnar büyük seslän baardılar: «Kurtulmak bizim Allahtan, Kim oturêr çorbacılık skemnesindä, hem Kuzudan!»

¹¹Hepsi angillär durdular çorbacılık skemnesinin, aksakalların hem dört yaratın dolayında, üzükoynu düştülär çorbacılık skemnesinin karşısında da baş iilttilär Allaha, deyeräk:

¹²«Amin! İi söz, metinnik, aariflik, şükür, ikram, kudret hem kuvet

olsun bizim Allaha diveçtän divecä! Amin!»

¹³Birisi aksakallardan, danışıp bana, sordu: «Bunnar, ani giyimni biyaz rubalarlan, kimdir onnar hem neredän geldilär?»

¹⁴«Çorbacı, – cuvap ettim bän, – sän bilersin». O dedi bana: «Bunnar o büyük zeettän geçip-geleklär. Onnar rubalarını yıkadılar hem Kuzunun kanınnan biyazlattılar.

¹⁵Onuştan onnar bulunêrlar Allahın çorbacılık skemnesinin karşısında da izmet ederlär Ona gecä-gündüz Onun Ayoz binasında. Çorbacılık skemnesindä Oturan çadırını onların üstünä gerezek.

¹⁶Onnar şindän sora acıkmayacak hem susamayacak, güneş onnarı çarpmayacak, ne dä bir başka kızgınnık.

¹⁷Zerä Kuzu, ani bulunêr çorbacılık skemnesinin ortasında, onnarı güdecek da götürececek yaşamak suyunun sızıntılarına. Allah silecek her yaşı onların gözlerindän».

Edinci mühür koparılêr

8 Açan Kuzu açtı edinci mühürü, göktä sansın yarım saat kadar sus oldu.

²Gördüm edi angili, ani durardılar Allahın önündä. Onnara verildi edi truba.

³Sora geldi başka bir angil da durgundu altar önündä, bir altın kadilniña elindä. Verildi ona çok günük, ki Allahın bütün ayoz halkının dualarınnan koysun altın altar üstünä, ani bulunêr çorbacılık skemnesinin önündä.

⁴Angilin elindän günük tütünü kalktı Allahın önündä ayoz halkının dualarınnan.

⁵Sora angil aldı kadilniñayı da doldurdu altardan ateştän koorlan da erä attı. Ozaman gök gürültüleri hem uultular işidildi, çimçirik çaktı hem er tepredi.

Edi truba

⁶Edi angil, tutarak edi trubayı, hazırladılar trubaları baartmaa.

⁷İlk angil trubayı baarttı, da tolu hem ateş kannan karışık er üstünä yaadı. Erin üçüncü payı yandı, fidannarın üçüncü payı hem hepsi eşil otlar da yandı.

⁸İkinci angil trubayı baarttı, da sansın bir büyük yanar bayır tutuştu da deniz içinä atıldı. Denizin üçüncü payı kan gibi oldu.

⁹Üçüncü payı onnardan, ani deniz içinde yaşêrlar, öldülär. Üçüncü payı gemilerdän telef oldu.

¹⁰Üçüncü angil trubayı baarttı, da göktän bir büyük yıldız, ani yanardı, nicä bir şafk, düştü akar suların üçüncü payı üstünä hem su sızıntıları üstünä.

¹¹Yıldızın adı «Pelin». Suların üçüncü payı acı oldu pelin gibi, da çok insan öldü, zerä sular pek acı olmuştu.

¹²Dördüncü angil trubayı baarttı, da üçüncü payı günün, üçüncü payı ayın hem üçüncü payı yıldızların tutuldu, da şafklarının üçüncü payı süündü. Günün dä, gecenin dä üçüncü payı şafksız kaldı.

¹³Baktım da işittim bir kartal*, ani uçardı gökün ortasında da baardardı

* 8:13 Kartal: kimi tekstlerdä «angil».

bir büyük seslän: «Bela, bela, bela erdä yaşayannara kalan truba seslerinin beterinä, angılarını üç angil baardacek».

9 Beşinci angil trubayı baarttı, da gördüm bir yıldız, göktän erä düşük. Ona verildi anatar dipsizlik pınarından.

2 O açtı dipsizlik pınarını, da oradan kalktı tütün, bir büyük fırından gibi. Bu pınarın tütünündän gün hem hava karardı.

3 Tütün içindän er üstünä çekirgeler çıktılar. Onnara verildi kuvet, nicä kuvet, ani var erdeki skorpionnarda.

4 Onnara sımarlandı kederläme-sinnär erdeki otları hem hiç bir eşilii eki fidanı, ama salt insannarı, angıların annılarında yok Allahın mühürü.

5 Çekirgelerä verildi kuvet, diil ki öldürsünnär insannarı, ama beş ay zeetlesünnär. Onnarın zeeti benzärdi o acıya, açan skorpion insanı dalêêr.

6 O günnerdä insannar arayacak ölümü, ama bulamayacaklar. İsteyecekler ölsünnär, ama onnardan ölüm kaçacak.

7 Çekirgelerin görünüşü benzärdi cenk için hazırlanmış beygirlerä. Başlarında vardı feneşlär, sansın altından, ama üzleri benzärdi insan üzünä.

8 Saçları benzärdi karı saçlarına, dişleri dä aslan dişleri gibiydi.

9 Güüslerindä vardı zirh, sansın demirdän zirh, da kanatlarının uultusu benzärdi çok cenk arabası sesinä, koşulu beygirlärlän, ani cengä giderlär atılama.

10 Onnarın kuyrukları hem iineleri, nicä skorpionnarın. Onnarın

kuvedi kuyruklarındadır, ki zeetlesinnär insanı.

11 Onnarın üstünä padişah odur, kim dipsizliin angili, kimä çiftçısına dener Avaddon, ama urumcasına Apollion.

12 Bir bela geçti, te, taa iki bela ardına gelir.

13 Altıncı angil trubayı baarttı, da işittim bir ses altın altın dört buynuzundan, ani bulunêr Allahın önündä.

14 O ses, altıncı angilä, ani trubayı tutardı, dedi: «Salver dört angili, angıları baalı büyük Evfrat deresindä».

15 Dört angil salverildi, angıları hazırlanmıştılar o saat, o gün, o ay hem o yıl için, ki öldürsünnär üçüncü payını insandan.

16 Atlı askerlerin sayısı vardı irmi bin kerä on bin. Onnarın sayısını işittim.

17 Tä nesoy gördüm görümdä beygirleri hem üstündä atlıları. Onnarın güüslerindä zirhlär vardı ateş, gök yakut hem kükürt rengindä. Beygirlerin kafaları benzärdi aslan kafasına, da aazlarından çıkardı ateş, tütün hem kükürt.

18 İnsandan üçüncü payı öldü bu üç beladan – ateştän, tütündän hem kükürttän, ani çıkardı onnarın aazlarından.

19 Beygirlerin kuvedi aazlarında hem kuyruklarında. Zerä kuyrukları, angılarında var kafalar, benzär yılan, da bunnarlan insanı zeetlärdir.

20 Kalan insannar, ani öldürülmedilär bu belalardan, dönmedilär Al-laha kendi ellerinin yaptıklarından. İleri dooru baş iilttilär cinnerä hem altın, gümüş, tunç, taş hem aaçtan idollara, angıları görämeerlär, işidä-meerlär hem gezämeerlär.

²¹ Onnar dönmedilär adam öldürmeğe, büü yapmaktan, orospuluktan hem hırsızlıktan.

Angil bir küçük kola elindä

10 Sora gördüm başka bir kaavi angil, kim inärdi göktän, sarılı bulutlan, da başı üstündä bir gök kuşaa vardı. Üzü gün gibi, ayakları da ateštän direklär gibiydi.

² Elindä tutardı açık bir küçük ki-yat kolası. Saa ayaanı bastı deniz üstünä, sol ayaanı da er üstünä,

³ sora baardı büük seslän, nicä baarêr bir aslan. Ačan o baardı, edi gök gürültüsü kendi seslerinnän cuvap etti.

⁴ Ačan edi gök gürültüsü gürüldedi, bän istedim yazmaa, ama işittim bir ses göktän, ani dedi bana: «Tut saklı, ne edi gök gürültüsü dedi, da yazma bu sözleri».

⁵ Ozaman angil, angısını gördüm durarkan deniz üstündä hem er üstündä, kaldırdı saa elini gökâ

⁶ da emin etti diveç Yaşayanın adınnan, Kim yarattı gökü hem ne var göktä, eri hem ne var erdä, denizi hem ne var denizdä, deyip: «Oylanmak şindän sora olmayacak.

⁷ Ama ozaman, açan edinci angil truba baardacek, tamannanacek Allahın saklı neeti, nicä haberledi-ydi kendi çıraklarına, proroklara».

⁸ O ses, ani işittiydim göktän, enidän lafetti benimnän da dedi: «Git, al açık küçük kolayı angilin elindän, angısı durêr deniz hem er üstündä».

⁹ Gittim angilä da dedim, versin bana küçük kolayı. O dedi bana: «Al da i onu, karnında acı, ama aazında bal gibi tatlı olacek».

¹⁰ Aldım küçük kolayı angilin elindän da idim. Aazımda bal gibi tatlıy-

dı, ama idiktän sora karnım acılıkları doldu.

¹¹ Sora dendi bana: «Sän enidän lääzım prorokluk edäsin çok halklar, milletlär, dillär hem padişahlar için».

İki saat Allahtan

11 Verildi bana bir saaz, nicä bir ölçü, da dendi: «Kalk da ölç Allahın Ayoz binasını, kurbannı hem orada baş iildenneri.

² Ama ayoz binanın dışankı aulunu ölçülmedik brak, zerä o verili milletlerä, da onnar çineyecekler ayoz kasabayı kırk iki ay.

³ Benim iki şaadıma verecäm kuvet prorokluk etsinnär bin ikiüz altmış gün, giyimni çuvallan.

⁴ Onnar – iki zeytin aacı hem iki şamdäl, ani durêrlar erin Saabisi önündä.

⁵ Eer birkimsey istärseydi onnarı kederlemää, ateş çıkacak onnarın aazlarından da yudacek onnarın duşmannarını. Kim isteer onnarı kederlemää, o lääzım butakım öldürülsün.

⁶ Onnarın var zaabitlii kapasınnar gökü, ki yaamur yaamasın okadar vakit, nekadar prorokluk ederlär. Onnarın var zaabitlii, suları kana çevirsinnär da eri hertürlü belalarlan çarpsınnar, kaç kerä isteyecekler.

⁷ Onnar şaatlıklarını tamannadıyan, canavar, ani kalkêr dipsizliktän, onnarlan cenk edecek da, enseyip, onnarı öldürecek.

⁸ Onnarın güüdeleri brakılı olacek büük kasabanın ana yolu üstündä. O kasaba duhçasına adlanêr „Sodom“ hem „Mısır“, neredä onnarın Saabisi dä stavroza gerili oldu.

⁹ İnsannar her halktan, millettän, tamızlıktan hem dildän onnarın

güüdelerini siiredeceklär üç buçuk gün da brakmayaceklar, ki mezara koyulsunnar.

¹⁰Er üzündä yaşayannar sevineceklär, şenneneceklär hem baaşış biri-birinä yollayaceklar, zerä bu iki prorok zeetledilär er üzündä yaşayannarı.

¹¹Ama üç buçuk gündän sora Allahtan yaşamak duhu girdi onnara, da ikisi dä kalktılar ayakça. Büük korku kapladı hepsini onnarı, kim siiredärdi.

¹²Bu iki prorok işitti göktän bir büük ses, ani onnara dedi: „Pinin burayı!“ Onnar gökä bir bulut içindä kalktılar, da onnarın duşmannarı bunu gördülär.

¹³Osaat bir büük er tepremesi oldu, da kasabanın onuncu payı yıkıldı. Bu er tepremesindän edi bin kişi öldü, da kalan insan korkudan Gökteki Allahı metinnedilär.

¹⁴İkinci bela geçti, da tez yaklaşêr üçüncü bela».

Edinci truba baardilêr

¹⁵Edinci angil trubayı baarttı, da göktän büük seslär işidildi, ani deyardi: «Dünnä padişahlı geçti bizim Saabinin hem Onun Hristozun elinä, da O padişahlık edecek diveçtän divecä».

¹⁶İrmi dört aksakal, ani oturardılar Allahın karşısında kendi çorbacılık skemnelerindä, düştülär üzükoynu da baş iilttilär Allaha,

¹⁷deyeräk: «Şükür ederiz Sana, Saabi Allah, Çokkudretli, Kim var, Kim vardı /hem Kim gelär/. Zerä

Sän kablettin büük kudredini da başladın padişahlık etmää.

¹⁸Milletlär üfkelenidiydilər, ama şindi Senin üfkän geldi. Vakit da geldi, ki ölülerä daava kesäsin, ödek veräsin proroklara, Senin çıraklarına, hem ayoz halkına, onnara, kim ikramnêr Senin adını, küçüklerä hem büüklerä, hem telef edäsin onnarı, kim telef eder er üzünü».

¹⁹Allahın gökteki Ayoz binası açıldı, da Onun Baalantı Sandı Ayoz binasında göründü. Çimçirik çaktı, uultular hem gök gürültüleri işidildi, er tepredi hem büük tolu furtunası koptu.

Karı hem drakon

12 Göktä bir büük nişan göründü: bir karı günnän sarılı, ay ayakları altında, başında da bir feneç* oniki yıldızlan.

²Karı maamuldu, duudurmak aarılarından zeetlenärdi hem baarardı.

³Sora bir başka nişan göktä göründü: büük bir kırmızı drakon edi kafaylan hem on buynuzlan, kafalarında da edi korona** vardı.

⁴Onun kuyruu, gökteki yıldızların üçüncü payını sürükleyip, erä düşürdü. Sora drakon dikildi karının önünä, ani lääzımdı duudursun, ki duudurduu zaman uşaanı yutsun.

⁵Karı duudurdu bir ool – bir çocuk, angısı hepsi milletleri demir bastonnan güdecek. Uşaa hemen alındı Allahın önünä, Allahın çorbacılık skemnesinä.

⁶Ama karı pustiyalaa kaçtı, neredä onun için er Allahtan hazırlanmıştı,

* 12:1 Feneç – eşilliktän yapılmış, enseycinin başına koyulan bir halka. ** 12:3 Korona – altın hem paalı taşlardan yapılı, padişahın başına koyulan bir halka.

ki orada bin ikiüz altmış gün beslensin.

⁷Göktä oldu cenk. Mihail angil-lerinnän barabar drakona karşı cenk ettilär. Drakon hem onun angilleri da cenk etti,

⁸ama karşı duramadılar, artık on-nara göktä er bulunmadı.

⁹Büük drakon, evelki yılan, angı-sına dener diavol hem şeytan, ani bütün dünneyi aldadêr, erä atıldı hem onunnan barabar onun angilleri dä.

¹⁰Bän işittim bir büük ses göktän, ani deyärdi: «Şindi kurtulmak, kud-ret, bizim Allahın padişahlı hem Hristozunun zaabitlii erleştirildi, zerä aşaa atıldı bizim kardaşların kabaatlandırıcısı, kim gecä-gündüz onnarı kabaatlandırardı bizim Alla-hın önündä.

¹¹Onnar ensedilär onu Kuzunun kanınınan hem kendi şaatlıklarının sözünnän, zerä artık kendi cannarını kıymadılar da ölümä verdilär.

¹²Onuştan sevinin, göklär hem göktä yaşayannar! Ama vay sizä, er hem deniz! Zerä sizä diavol büük üfkeylän indi, bileräk ani az vakıdı kaldı!»

¹³Drakon, açan gördü, ani erä atılmış oldu, başladı koolamaa karı-yı, angısı duudurmuştu çocu.

¹⁴Ama karıya iki büük kartal kanadı verildi, ki uçabilsin yılanın önündän pustiyalaa, kendi erinä, ne-redä doyurulacak bir vakıt, vakıtlar hem yarım vakıt*.

¹⁵Drakon kendi aazından su sal-verdi, nicä bir akar derä, karının ar-dına, ki onu, sellän alıp, götürsün.

¹⁶Ama er yardım etti karıya, açtı aazını da yuttu suyu, ani drakon aazından salvermişti.

¹⁷Drakon karıya üfkelendi da git-ti cenk etmää karının senselesindän kalma insannan, angıları Allahın sımarlamaklarını tamannêêrlar hem angılarında var şaatlık İsus için. Sora denizin kumu üstündä durdu**.

Edi kafaylan

hem on buynuzlan canavar

13 Ozaman gördüm, denizdän çıkarkan, bir canavar on buy-nuzlan hem edi kafaylan. Buynuzla-rında vardı on korona hem kafala-rında Allahı kötüleyän adlar.

²Canavar, ani gördüm, barsa ben-zärdi. Onun bacakları ayı bacakları gibiydi, aazı sa nicä aslan aazıydı. Drakon ona kendi kudredini, çorbacılık skemnesini hem büük zaabitlii verdi.

³Onun kafalarından biri sansın yaralydı da ölüm atimindeydi, ama bu ölüm yarası alıştı, da bütün dün-nä şaşarak gitti canavarın ardına.

⁴Onnar baş iilttilär drakona, zerä o zaabitlik verdi canavara. Sora baş iilttilär canavara, deyeräk: «Kim ca-navar gibi, kim cenk edäbilir ona karşı?»

⁵Verildi ona bir aaz, ani sölärdi şişkin sözlär hem kötü laflar. Veril-di zaabitlik, ki kırk iki ay işlesin.

⁶O aazını açtı da başladı Allahı kötülemä. Kötüledi Onun adını hem ayoz çadırını – göktä yaşayannarı.

⁷Verildi izin, ayozlarlan cenk yap-sın da ensesin onnarı. Onun zaabitlii

* 12:14 Bir vakıt, vakıtlar hem yarım vakıt – üç buçuk yıl. ** 12:17 Durdu: kimi tekst-lerdä «durдум».

oldu herbir tamızlık, halk, dil hem millet üstünä.

⁸Hepsi yaşayannar er üstündä ona baş iildecek, kimin adları dünneyin kurulmasından buazlanmış Kuzunun yaşamak kiyadında diil yazılı.

⁹Kimin var kulaa, ko işitsin!

¹⁰Kim läözüm esirlää gitsin, esirlää gidecek, kim läözüm kılıçlan öldürülsün, kılıçlan öldürülecek. Bu halda Allahın ayoz halkı läözüm olsun sabur hem inanç.

Canavar iki buynuzlan

¹¹Sora gördüm bir başka canavar, ani çıkardı er içindän. Onda vardı iki buynuz, benzär kuzu buynuzlarına, ama lafedärdi drakon gibi.

¹²O işlärdi hep o zaabitliklän, angısınnan ilk canavar da işlärdi, ki er hem erdä yaşayannar baş iiltsinnär ilk canavara, angısının ölüm yarası alıştı.

¹³Okadar büük nişannar yapardı, ani ateş göktän erä insanın önündä yaadırardı.

¹⁴Erdä yaşayannarı aldadardı bu nişannarlan, ani verili ona yapsın canavarın önündä, da erdä yaşayannara sölärdi, yapsınnar bir idol canavar için, angısı kılıçtan yaralandı, ama saa oldu.

¹⁵Ona izin verildi, ki canavarın idoluna soluk versin, canavarın idolunu lafettirsın hem smarlasın, ki öldürülsün hepsi, kim baş iiltmeer canavarın idoluna.

¹⁶O yapardı, ani küçük-büük, zengin-fukaara, serbest-çırak olsun, hepsinä damga saa elinä yada annısına koyulsun,

¹⁷ki kimsey satamasın hem alamasın bişey, kimdä yok bu damga, ani canavarın adı yada onun adının sayısı.

¹⁸Bu halda läözüm aariflik. Kimin var fikiri, saysın canavarın sayısını, zerä o – insan sayısı. Onun sayısı: altı üz altmış alti.

Kuzu

hem üz kırk dört bin kişi

14 Sora baktım da gördüm Kuzuyu durarkan Sion bayırı üstündä. Onunnan barabar vardı üz kırk dört bin kişi, angıların annılarında yazılıydı Onun adı hem Bobasının adı.

²İşittim göktän bir ses, çok sular uultusu gibi, benzär bir büük gök güürtüsünä. Bu ses, ani işittim, sansın arfacılar sesi, angıları arfalarlan çalêrlar.

³Onnar çalardılar bir eni türkü, çorbacılık skemnesin, dört yaratın hem aksakalların önündä. Kimsey üürenämärdi bu türküyü, üz kırk dört bin kişidän kaarä, angıları satın alınmış bu erdän.

⁴Bunnar, kim bulaştırmadı kendini karılarlan, zerä onnar temizdir. Giderlär Kuzunun ardına, nereyi O gider. Onnar satın almış insan arasından, nicä ilk duumuşlar Allaha hem Kuzuya.

⁵Onnarın aazlarından hiç yalan çıkmadı. Onnar kusursuz /Allahın çorbacılık skemnesinin önündä/.

Üç angil

⁶Sora gördüm bir başka angil, ani uçardı gök ortasında, getirerek di-veç İi Haberi, ki haber versin erdä yaşayannara – her milletä, tamızlaa, dilä hem halka.

⁷O büük seslän deyärdi: «Korkun Allahtan da Onu metinneyin, zerä geldi Onun daava vakıdı. Baş iildin Ona, Kim yarattı gökü, eri, denizi hem su sızıntılarını».

⁸Onun ardına ikinci bir angil gitti, deyeräk: «Düştü, düştü Vavilon, büyük kasaba, angısı kendi orospuluunun kızgın şarabınnan suladı hep-si milletleri!»

⁹Üçüncü angil gitti onnarın ardına, deyeräk büyük seslän: «Kim baş iilder canavara hem onun idoluna da kableder onun damgasını kendi anısına eki elinä,

¹⁰o içecek Allahın kızgınlık şarabını, dökülü karışılmadık Onun üfkä filcanına, da zeetlenecek ayoz angillerin hem Kuzunun önündä ateşlän hem kükürtlän.

¹¹Onnarın zeetlerinin tütünü di-veç kalkacak. Gecä-gündüz onnarın raadi olmayacak, kim canavara hem onun idoluna baş iilder hem canavarın adının damgasını kableder.

¹²Bu halda lääzım saburlu olsun Allahın ayoz halkı – onnar, kim Allahın smarlamaklarını tamannêrlar hem inanç kalêrlar İsususa).

¹³İşittim göktän bir ses, ani dedi: «Yaz, mutlu büündän ötää ölümlär, kim öler Saabinin izmetindä!» «Dooru, – deer Duh, – onnar dinnensinnär savaşmaklarından, zerä onnarın yaptıkları onnarın ardına gider».

Erdä biçmək vakıdı

¹⁴Sora baktım, da tä, bir biyaz bulut. Bulut üstündä oturardı birisi, kim benzeer Adam Ooluna. Onun başında vardı bir altın feneç, elindä dä bir keskin orak.

¹⁵Ayoz bina içindän bir başka angil çıktı da baardı büyük seslän bulut üstündä Oturana: «Al oraanı da biç!

Zerä geldi biçmək vakıdı, erin berekedi etişti».

¹⁶Bulut üstündä Oturan attı oraanı da er biçildi.

¹⁷Bir başka angil gökteki Ayoz binadan çıktı. Onun da vardı bir keskin oraa.

¹⁸Sora altardan çıktı taa bir angil, kimin vardı zaabilii ateş üstünä. O bir büyük seslän baardı Ona, Kimdeydi keskin orak, deyip: «Al keskin oraanı da topla salkımnarı erin baa çotuundan, zerä üzümneri oldu».

¹⁹Angil attı oraanı erin üstünä, topladı erin baa çotuunun berekedini da attı Allahın büyük kızgınlık şarapanasına.

²⁰Üzümner çiiendi şarapanada kasabadan dışarı. Kan aktı şarapanadan, artık beygirlerin kantırmalarından, da bin altı üz stadiya* kadar daaldı.

Edi angil hem edi bela

15 Göktä gördüm başka bir büyük hem şaşmaklı nişan. Bu – edi angil, ani taşıyardılar edi son belaları. Allahın üfkesi bu belalarlan bitti.

²Gördüm sansın şişedän bir deniz, karışık ateşlän. Durêrlar bu şişedän deniz üstündä, Allahtan arfa-lar ellerindä, onnar, kim canavarı, onun idolunu, /damgasını/ hem adının sayısını ensedilär.

³Moiseyin, Allahın çıraanın, türküsünü hem Kuzunun türküsünü çalarak, deerlär: «Büük hem şaşmaklı Senin işlerin, Saabi Allah, Çokkudretli! Dooru hem hakına Senin yolların, milletlerin** padişahı!

⁴Kim Sendän, Saabi, korkmêr da metinnämeer Senin adını? Zerä salt

* 14:20 1600 stadi – 296 kilometra. ** 15:3 Milletlerin: çok tekstlerdä «asirlerin», bir-iki teksttä «ayozların».

Sän ayozsun. Hepsi milletlär gelecek-lär da baş iildeceklär Senin önündä, zerä belli oldu Senin dooru işlerin».

⁵ Ondan sora baktım, da Ayoz bina – gökteki Şaatlık çadırı – açıldı.

⁶ Ayoz binadan çıktı edi angil, angıları taşıyardılar edi belayı, giyimni temiz yalabık ketennän hem güüsle-rindän altın kuşaklan kuşalı.

⁷ Dört yaratım birisi edi angilä verdi edi altın çölmek, dolu Allahın kızgınnınnan, Kim diveç yaşêêr.

⁸ Ayoz bina Allahın metinniindän hem kudredindän doldu tütünnän. Kimsey girämedi Ayoz bina içinä, bitmeyincä edi angilin edi belası.

Allahın üfkesi hem edi çölmek

16 İştittim Ayoz bina içindän bir büük ses, ani dedi edi angilä: «Gidin da edi çölmektän dökün er üstünä Allahın kızgınnını!»

² İlk angil gitti da döktü onun çöl-meendän er üstünä. Peydalandı titsi hem acı yaralar insanarda, kimdä vardı canavarın damgası hem kim-när baş iildärdilär onun idoluna.

³ İkinci angil döktü çölmeeni deniz üstünä, da su ölü kanı gibi oldu. Hepsi, ne yaşêêr deniz içinde, öldü.

⁴ Üçüncü angil döktü çölmeeni akar sular üstünä hem su sızıntıları üstünä, onnar da kan gibi oldular.

⁵ İştittim su angilini, kim deyärdi: «/Saabi,/ ani varısın, vardın hem ayozsun, Sän dooru yaptın, ani bölä daa-va kestin.

⁶ Zerä onnar döktülär Senin ayoz halkının hem proroklarının kanını, da Sän verdin onnara kan, içsinnär. Onnara bu yaraşêr».

⁷ İştittim bir ses kurbannıktan, ani deyärdi: «Ölä, Saabi Allah, Çok-

kudretli, hakına hem dooru Senin daavaların».

⁸ Dördüncü angil döktü çölmeeni günün üstünä. İzin verildi günä, yak-sın insannarı kızgınnınnan.

⁹ İnsannar kauruldular titsi sıcak-tan. Onnar kötülärdilär Allahın adını, Kimin bu belalar üstünä vardı zaabitlii, ama günahlarından Allaha dön-medilär hem Onu metinnämedilär.

¹⁰ Beşinci angil döktü çölmeeni canavarın çorbacılık skemnesi üstünä, da onun padişahlı karannıklandı. İnsannar acıdan dillerini dalardılar.

¹¹ Onnar gökteki Allahı kötiledilär acıları hem yaraları beterinä, ama kendi yaptıklarından dönmedilär.

¹² Altıncı angil döktü çölmeeni büük derä Evfrat üstünä da onun su-yu kurudu, ki yol hazırlansın gün-duusundan padişahlara.

¹³ Gördüm, ani drakonun aazın-dan, canavarın aazından hem yalan-cı prorokun aazından çıktı üç fena duh, kurbaalara benzär.

¹⁴ Bunnar cin duhları, angıları me-raklı nişannar yapêrlar. Onnar çı-kêrlar bütün dünnä padişahlarına, ki toplansınar onnarı bireri cenk etmää Allahın, Çokkudretlinin, o büük gü-nündä.

¹⁵ «Tä, Bän gelerim, bir hırsız gi-bi! Ne mutlu, kim uyanık durêr hem hazır tutêr kendi rubalarını, ki çıplak gezmesin da ayıplı görünmesin!»

¹⁶ O duhlar padişahları topladılar bir erä, ani çifitçasına dener Arma-geddon.

¹⁷ Edinci angil döktü kendi çöl-meeni havaya, da /gökteki/ Ayoz bi-nadan /Allahın/ çorbacılık skemne-sindän işidildi bir büük ses, ani dedi: «Tamannandı!»

¹⁸Ozaman çimçirik çaktı, uultular işildildi, gök gürlledi, da oldu ölä büyük er tepremesi, nicä olmadıydı nezamandan insan bu er üstündä. Ölä büyük er tepremesi oldu!

¹⁹Büük kasaba üç paya bölündü da milletlerin kasabaları yıkıldı. Büük Vavilon anıldı Allahın önündä, da ona verildi filcan, ani tutêr Allahın kızgın üfkesinin şarabını.

²⁰Hepsi adalar kaçıp yok oldular hem bayırlar kaybeldilər.

²¹Göktän insan üstünä tolu yaadı. Herbir tolunun aarlı bir talant* kaddı. Tolu belası ölä korkunçtu, ki insan kötülärdi Allahı bu belanın beterinä.

*Orospu karı
kızıl canavar üstündä*

17 Edi angillerdän birisi, angılarında vardı edi çölmek, geldi da lafetti benimnän: «Gel, – dedi, – gösterecäm sana, nicä daava yapılêr büyük orospu kariya, ani çok sular üstündä oturêr».

²Erin padişahları onunnan orospuluk ettilär. Onun orospuluk şarabınan erdä yaşayannar sarfoş oldular.

³Angil duhlan beni bir çol erä götürdü, da gördüm bir karı, ani oturêr kızıl canavar üstündä. Bu canavar doluydu adlarlan, angılar kötülärdi Allahı, da onun vardı edi kafası hem on buynuzu.

⁴Bu karı ergivan hem koyu kırmızı renkli rubaylan giyimni, altınan, paalı taşlan hem takım sedeflän donakhydı. Elindä tutardı bir altın oka, dolu kendi orospuluunun iirenc hem mindar işlerinnän.

⁵Annısında yazılıydı bir ad, angısının var saklı annaması: «Büük Vavilon, orospuların hem erdeki iirençliklerin anası».

⁶Gördüm, ani bu karı sarfoş olmuştı Allahın ayoz halkı kanından, İsusun şaatları kanından. Sarp şaşttım, açan onu gördüm.

⁷Angil bana sordu: «Neçin şaşêrsın? Bän annadacam sana saklı annamayı bu karı için hem canavar için, ani onu taşıyêr, hem angısında var edi kafa hem on buynuz.

⁸Canavar, angısını gördün, öncä vardı, ama şimdi yok. O dipsizliktän çıkacak da kayıplaa gidecek. Erdä yaşayannar, kimin adları dünneyn kurulmasından diil yazılı yaşamak kiyadında, şaşacaklar, görüp canavarı, ani öncä vardı, şimdi yok, ama genä gelecek.

⁹Bunu annamak için aariflik lääzim. Edi kafa – edi bayır, angıların üstündä oturêr karı, hem edi padişah.

¹⁰Onnardan beşi düştü, biri var, ama öbürü taa gelmedi. Açan da gelecek o, lääzim az vakit kalsın.

¹¹Canavar, ani öncä vardı, ama şimdi yok, o sekizinci padişah hem edisindän biri, ani kayıplaa gider.

¹²On buynuz, ani gördün – on padişah, angıları taa kabletmedilär padişahlı, ama padişah zaabitliini kabledeceklär bir saada canavarlan barabar.

¹³Onnarda hepsindä var bir neet, da kendi kudretlerini hem zaabitliklerini canavara vereceklär.

¹⁴Onnar Kuzuylan cenk edeceklär, ama Kuzu onnarı enseyecek, zerä Odur saabilerin Saabisi hem padişahların Padişahı, hem kim

* 16:21 | talant – 40 kilogram.

Onunnan barabar, onnar çaarılmış, seçilmiş hem inanç».

¹⁵Sora angil dedi bana: «Sular, angıları sän gördün, neredä oturêr orospu, – halklar, topluluklar, milletlär hem dillär.

¹⁶On buynuz hem canavar, ani gördün, onnar orospu karıdan azet-meyeceklär da onu yalnız hem çıplak brakaceklar. Onun etindän iyeceklär da ateştä yakaceklar onu.

¹⁷Çünkü Allah koydu üreklerinä, yapsınnar Onun istediini da bir neetä kayıl olsunnar canavara vermää kendi padişahlıklarını, Allahın sözü tamannanınca.

¹⁸Karı, ani gördün, o – büyük kasaba, ani erin padişahları üstünä padişahlık eder».

Vavilonun yıkılması

18 Bundan sora gördüm bir başka angil, ani göktän inärdi, hem kimdä vardı büyük zaabitlik. Er onun şafklından aydinnandı.

²O baardı kuvetli seslän da dedi: «Yıkıldı, yıkıldı büyük Vavilon! Etişti olsun cinnerin yaşamak eri, hertürlü fena duhun zıdanı, hertürlü diilpak hem iirenç kuşun yuvası*.

³Zerä suladı orospuluunun kızgın şarabınnan hepsi milletleri. Erin padişahları orospuluk ettilär onunnan, hem erin bezirgenneri zengin-edilär onun ölçüsüz sefalından».

⁴Sora işittim göktän başka bir ses, ani dedi: «Çık oradan, Benim halkım, ki pay almayasın onun günahlarından da zeetlänmeyäsin onun belalarından.

⁵Zerä onun günahları, üst-üstä yivılıp, gökâ etişti, da Allah onun kabaatlarını aklına getirdi.

⁶Ona ölä verin, nicä o sizä verdi. İki katına geeri çevirin yaptıkları için. Okaylan, neylän sizä şarap hazırladı, iki katına taa çok geeri ona verin.

⁷Nekadar kendini metetti hem sefalık sürdü, okadar zeet hem kahr ona çevirin. Zerä o kendi-kendinä deer: „Padişahka gibi oturêrim, diilim dul hem hiç kahr çekmeyecäm!“

⁸Onuştan bir gündä onun üstünä gelecek belalar – çuma, kahr hem açlık. Ateştä yakılmış olacak, zerä kaaviydir Saabi Allah, ani ona daava yapêr.

⁹Erin padişahları, ani onunnan orospuluk ettilär hem sefalık sürdülär, aalayaceklar hem sızlayaceklar onun için, açan göreceklär tütünü onun yangınından.

¹⁰Korkuya düşeceklär onun zeetlerindän, da, uzakta durup, deyeceklär: „Vay, vay, büyük kasaba, kaavi kasaba Vavilon! Bir saat içindä cezani buldu“.

¹¹Erin bezirgenneri aalayaceklar hem sızlayaceklar onun için, zerä onların mallarını şindän sora yok kim satın alsın.

¹²Malları altundan, gümüştan, paalı taştan, sedeftan, incä ketendän, ipektan, ergivan hem koy-kırmızı renkli parçalardan, hertürlü ii kokulu aaçtan, hertürlü fildişi kabı, hertürlü kabı en paalı aaçtan, tunçtan, demirdän hem mermerdän,

¹³korıyayı, spefiyayı, günnüü, smirna yaayını, ladanı, şarabı, zeytin

* 18:2 «Hertürlü diilpak hem iirenç kuşun yuvası»: kimi tekstlerdä «hertürlü diilpak kuşun yuvası, hertürlü diilpak hayvanın yuvası».

yaayını, islää unu, boodayı, sırları, koyunnarı, beygirleri, taligaları hem çırakları – insannarı – kimsey almayacak.

¹⁴Deyeceklär: „Meyvalar, beenilmiş senin canından, elindän yok oldular. Hepsi paalı hem yalabık işleirin kaybeldilər. Onnarı sän şindän sora bulamayacan“.

¹⁵Bu malların bezirgenneri, ani Vavilondan zengincedilər, uzakta duraceklar, korkarak onun zeetle-rindän, da aalayaceklar hem sızlayaceklar,

¹⁶deyip: „Vay, vay, büyük kasaba! O incä ketennän, ergivan hem koykırımı renkli rubalarlan güyimniydi, donaklıydı altınnan, paalı taşlarlan hem sedeflän.

¹⁷Bukadar çok zenginlik bir saat içindä kaybeldi!“ Her geminin kapitani, yolcuları, gemicileri hem hepsi, kim denizdän yaşamasını tutardı, uzakta durardılar.

¹⁸Açan gördülär onun yangının-dan tütünü, baardılar, deyip: „Angi kasaba var bu büyük kasaba gibi?“

¹⁹Başlarına toz attılar da, aalayıp hem sızlayıp, baarardılar: „Vay, vay, büyük kasaba! Onda paalı malların-dan zengincedi hepsi, kimin vardı denizdä gemileri. Bir saatta boş kaldı!“

²⁰Ey, gök, sevin onun başına gellenär için! Sevinin, Allahın ayoz halkı, apostollar hem proroklar, zerä Allah ona daava kesti hem dooruluunuzu çıkardı».

²¹Ozaman bir kuvetli angil kaldırdı bir taş, ani benzärdi büyük dermen taşına, da attı onu deniz içinä, deyip: «Bölä büyük kuvetlän atılacak

büük kasaba Vavilon, da ondan sora görülmeyecek.

²²Artık sendä işidilmeyecek arfa çalannarın, türkücülerin, kaval hem truba çalannarın sesi. Artık sendä hiç bir zanaat ustası bulunmayacak hem dermen uultusu işidilmeyecek artık sendä.

²³Artık kandilin şafkı seni aydınlatmayacak, güvää hem gelin sesi artık sendä işidilmeyecek, zerä senin bezirgennerin dünneyn ön adamnarıydı, hem senin büücülüünnän hepsi milletlär aldandılar.

²⁴Zerä sendä prorokların hem Allahın ayoz halkının hem hepsi erdä buazlanannarın dökülü kannarı bulundu».

Sevinmelik göktä

19 Ondan sora bir büyük ses işitim göktä, nicä çok insan kalabalı, ani deyärdi: «Aliluya*, kurtarmak, metinnik, ikram hem kuvet bizim Allaha!

²Zerä aktır hem doorudur Onun daavaları. Çünkü O daava yaptı büyük orospu karıya, kim bütün eri orospuluunnan hayırsızlaa götürdü. Ona ceza verdi kendi çıraklarının kannarı için, ani onun elindän döküldü».

³Sora ikinci sıra dedilər: «Aliluya! Orospu karının tütünü kalkêr yukarı diveçtän divecä!»

⁴Ozaman irmi dört aksakal hem dört yaratık kapandılar da baş iilttilär Allaha, Kim otururdu çorbacılık skemnesindä, deyip: «Amin! Aliluya!»

⁵Çorbacılık skemnesindän işidildi bir ses, ani deyärdi: «Metinneyn bizim Allahı siz, hepsi Onun çırakları,

* 19:1 Aliluya – çifit dilindä «Saabiyni metinneyn».

küçük-büyük, ani Ondan korkêrsınız!»

⁶Sansın çok insan kalabalın sesi ni işittim, nicä çok sular uultusu, büyük gök gürültülerinä benzär, ani deyärdi: «Aliluya, bizim Saabi Allah, Çokkudretli, başladı padişahlık etmää.

⁷Sevinelim hem şennenelim, mettinnik Ona verelim, zerä Kuzunun düün vakıdı geldi, da gelini kendini hazırladı.

⁸Gelinä verildi, giinsin, temiz, yalabık incä keten rubalar». İncä keten rubalar – Allahın ayoz halkının dooru işleri.

⁹Angil dedi bana: «Yaz, ne mutlu teklif edilmişlär Kuzunun düününä!» Sora dedi bana: «Bunnar hakına sözlär – Allahın sözleri!»

¹⁰Bän düşüm onun ayaklarına, ki ona baş iildeyim, ama o dedi bana: «Sakın, bunu yapma, bän kafadarım sana hem senin kardaşlarına, angıları şaatlık ederlär İsus için. Allaha baş iilt, zerä İsus için şaatlık – prokluk duhu».

Atlı biyaz beygir üstündä

¹¹Sora gördüm açılmış gökü, da tä, bir atlı biyaz beygir üstündä. Adı Onun «İnanç» hem «Hak», Kim dooru daava yapêr hem cenk eder.

¹²Gözleri ateş yalını gibi, başında var çok korona. Bir ad Onda yazılıydı, ani kimsey bilmeer, ondan kendisindän kaarä.

¹³O giyimniydi rubaylan, ani kana daldırılmış. Onun adı – Allahın Sözü.

¹⁴Gökteki askerlär Onun ardına yollandılar biyaz beygirlärlän atlı hem temiz hem biyaz incä keten rubalarlan giyimni.

¹⁵Onun aazından bir bilenik kılıç çıkêr, ki onunnan milletleri düüsün, da Kendisi bir demir bastonnan güdecek onnarı. Kendisi dä çiineyecek şarapanayı, neredä yapılêr Allahın, Çokkudretlinin, kızgın üfkesinin şarabı.

¹⁶Onun rubası hem çantısı üstündä bir adı var yazılı: «Padişahların Padişahı hem Saabilerin Saabisi».

¹⁷Gördüm bir angil, ani dururdu gündä da büyük seslän baardı hepsi kuşlara, ani uçardılar gök ortasında: «Uçun, toplanın Allahın büyük sofrasına,

¹⁸ki iyäsiniz ölü padişahların, asker zaabitlerinin hem kudretli adanarın etini, beygirlerin hem atlıların etini, serbest hem çırak, küçük hem büyük, herkezin etini!»

¹⁹Gördüm canavarı hem dünnä padişahlarını hem onnarın askerlerini, angıları toplandılar, ki cenk etinnär Onunnan, Kim atlı beygir üstündä hem Onun askerinnän.

²⁰Canavar hem yalancı prorok, ani yapardı meraklı nişannar canavarın önündä, tutuldular. Yalancı prorok bu nişannarlan aldattı onnarı, kim kablettiydi canavarın damgasını hem kim baş iildärdi canavarın idoluna. İki dâ diridän atıldılar ateş gölünä, ani kükürtlän yanêr.

²¹Ama kalanı öldürüldü kılıçlan, ani beygir üstündä atlının aazından çıkardı. Hepsi kuşlar onnarın etindän doyundular.

Bin yıl padişahlık

20 Gördüm bir angil, ani göktän inärdi. Onun elindä vardı dipsizliin anatarı hem bir büyük sincir.

²O tuttu drakonu, evelki yılı, angısı – diavol hem şeytan, da baaladı onu bin yıla.

³Attı onu dipsizlää, sora, orayı kapayıp, üstünü mühürledi, ki şansa sora aldatmasın milletleri bin yıl geçmeyincä. Bundan sora o läüzimdi salverilsin bir parça vakıda.

⁴Gördüm çorbacılık skemnelerini hem oturannarı onnarın üstündä, angılarına verildi zaabitlik, daava yap-sınnar. Gördüm insannarın cannarını da, angıların kafaları kesilmışti, zerä şaatlık edärdilär İsus için hem nasaat edärdilär Allahın sözünü. Onnar canavara hem onun idoluna baş iltmemiştilär hem onun damgasını kendi annılarına hem ellerinä kabletmemiştilär. Onnar dirildilär da padişahlık ettilär Hristozlan barabar bin yıl.

⁵Bu – ilk dirilmäk. Kalanı ölülerdän dirilmedilär, bin yıl tamannan-mayınca.

⁶Mutlu hem ayoz onnar, kimin var payı ilk dirilmektä. Onnarın üstünä ikinci ölümün yok kuvedi. Onnar Allahın hem Hristozun popazları olaceklar da Onunnan padişahlık edeceklär bin yıl.

Şeytanın cezası

⁷Bin yıl tamannandıktan sora, şeytan zındanından salverilecek

⁸da çıkacak, ki aldatsın milletleri, angıları erin dört tarafında ya-şêrlar – Gogu hem Magogu – da toplansın onnarı bireri cenk için. Onnarın sayısı denizin kumu gibi.

⁹Onnar çıktılar erin her tarafına da dolayladılar Allahın ayoz halkının lagarını hem sevgili kasabayı. Ama göktän /Allahtan/ ateş yaadı da, onnarı yakıp, kül etti.

¹⁰Diavol, ani onnarı aldadardı, ateş hem kükürt gölünä atıldı, neredä var

canavar hem yalancı prorok, da ge-cä-gündüz diveçtän divecä zeetle-neceklär.

Ölülär için daava

¹¹Gördüm bir büyük biyaz çorbacılık skemnesi hem Onu, Kim otururdu onun üstündä. Erlän gök Onun üzündän kaçtılar da kaybeldilär.

¹²Gördüm ölüleri – küçükleri hem büyükleri, ani ayakça çorbacılık skemnesinin önündä durardılar. Kiyatlar açıldılar, sora bir başka kiyat açıldı, yaşamak kiyadı, da ölülerä, onnarın yaptıklarına görä, daava yapıldı, bakaarak ona, ne yazıldı kiyatlarda.

¹³Ozaman deniz geeri verdi ölüleri, ani vardı onda. Ölüm hem ölü-lär eri dä verdi ölüleri, ani vardı on-narda. Da herkezinä daava yapıldı onnarın yaptıklarına görä.

¹⁴Ölüm hem ölüler eri ateş gö-lünä atıldılar. Bu ateş gölü – ikinci ölüm.

¹⁵Kimin adı yaşamak kiyadında yazılı olmadı, o ateş gölünä atıldı.

Eni İerusalim

21 Sora eni gökü hem eni eri gördüm. Zerä evelki gök hem evelki er geçmiştilär, deniz dä yoktu artık.

²Bän, /İoan/, gördüm ayoz kasabayı, Eni İerusalimi, ani göktän, Allahtan inärdi, hazır gelin gibi, angısı donaklı kendi kocası için.

³Çorbacılık skemnesindän bir büyük ses işittim, ani deyärdi: «Budur, Allahın çadırı insannar arasında! O yaşayacak onnarlan. Onnar Onun insanı olacak, hem Kendi Allah onnarın arasında onnarın Allahı olacak.

⁴Allah her yaşı onnarın gözlerindän silecek. Artık ölüm olmayacak.

Artık aalamak, sızlamak hem acı olmayacak. Zerä evelki işlər geçti».

⁵Çorbacılık skemnesindä Oturan dedi: «Tä, hepsini eni yapêrım». Sora dedi: «Yaz, zerä bu sözlär hakına hem dooru».

⁶Sora dedi bana: «Tamannandı! Bänim Alfa hem Omega, Baş hem Son. Kim susadı, Bän ona yaşamak suyunun sızıntısından verecäm, parasız içsin.

⁷Kim enseyecek, o bunnarı edenecek. Bän ona Allah olacam, o da bana ool olacak.

⁸Ama korkaklar, inansızlar, iirenç olannar, öldürücülär, orospuluk edenär, büücülär, idollara baş iildennär hem hepsi yalancılar, onnarın payları göldä, ani ateş hem kükürtlän yanêr. Bu – ikinci ölüm».

⁹Edi angildän birisi, angılarında vardı edi çölmek, dolu edi bitki belarlarlan, gelip, lafetti benimnän: «Gel, – dedi, – gösterecäm sana Kuzunun gelinini, karısını!»

¹⁰Duhlan götürdü beni bir büyük hem üüsek bayıra da gösterdi ayoz kasabayı, İerusalimi, ani göktän, Alahlan inärdi.

¹¹Orada vardı Allahın metinnii, da onun şafkı benzärdi bir çok paalı taşa, yaspis taşına, ani yalabır, kristal gibi.

¹²Dolaylıydı bir büyük hem üüsek duvarlan. Duvarda vardı oniki tokat, da oniki angil beklärdi tokatlarda, angıların üstündä İzrailin oniki tamızlı adları yazılıydı:

¹³Gündusuna dooru üç tokat, poyraza dooru üç tokat, üülenä dooru üç tokat, günbatusına dooru üç tokat.

¹⁴Kasaba duvarının vardı oniki temel taşı, neredä yazılıydı Kuzunun oniki apostolların adları.

¹⁵Angil, ani benimnän lafedärdi, tutardı altından bir saaz, ki kasabayı hem onun tokatları hem duvarlarını ölçsün.

¹⁶Kasaba erleşikti dört köşeli. Onun uzunnuu hem genişlii birtürlü. Angil kasabayı saazlan ölçtü da buldu oniki bin stadi*; uzunnuu, genişlii hem üüseklii birtürlü.

¹⁷Ölçtü onun duvarını da buldu üz kırk dört endezä adam ölçüsünän, angil ölçüsü dä hep ölä.

¹⁸Duvar yapılydı yaspis taşından, ama kasaba – temiz altından, pak şişä gibi.

¹⁹Kasaba duvarının temelleri donaklıydı hertürlü paalı taşlarlan: ilk temeli – yaspis, ikincisi – safir, üçüncüsü – halkidon, dördüncüsü – zümürüt,

²⁰beşincisi – damarlı akik, altıncısı – kırmızımsı akik, edincisi – sarı yakut, sekizincisi – beril, dokuzuncusu – topaz, onuncusu – sarı zümürüt, onbirincisi – gıağint, onikincisi – ametist.

²¹Oniki tokat – oniki sedeftän, herbir tokat birär sedeftän yapıly. Kasabanın ana yolu yapıly temiz altından, duruk şişä gibi.

²²Ayoz bina orada görmedim, zerä Saabi Allah, Çokkudretli, hem Kuzu ayoz bina orada.

²³Kasabanın yok lääzımnı gün için eki ay için, orada şafk etsinnär deyni, zerä Allahın metinnii aydınadêr kasabayı, hem Kuzu – şafk orada.

* 21:16 | 2000 stadi – 2220 kilometra.

²⁴Milletlär kasabanın aydınında gezeceklär. Dünnä padişahları orayı kendi şannıklarını getireceklär.

²⁵Kasabanın tokatları gündüz hiç kapanmayacak, zerä gecä orada olmayacak.

²⁶Milletlerin metinnii hem ikramı hem paalı işleri orayı getirilecek.

²⁷Bişey mindar orayı girmeyecek hem kimsey, kim yapêr iirenç işlär hem yalan söleer, ama sade onnar, angıların adları yazılı Kuzunun yaşamak kiyadında.

22 Angil gösterdi bana yaşamak suyunun deresini, ani kristal gibi yalabık. O sızêr Allahın hem Kuzunun çorbacılık skemnesindän.

²Kasabanın ana yolunun ortasında, derenin iki tarafında bulunêr yaşamak fidanı, ani oniki türlü meyva yapêr, her ay kendi meyvasını verir. Bu fidanın yaprakları milletlerin alışması için.

³Hem hiç bişey betvalı orada olmayacak. Ama Allahın hem Kuzunun çorbacılık skemnesi orada olacak, hem Onun çırakları Ona izmet edeceklär.

⁴Onun üzünü göreceklär, adını annılarında taşıyacaklar.

⁵Artık gecä olmayacak, hem şafk diil läüzüm onnara, ne dä gün aydını, zerä Saabi Allah aydınnadacak onnarı. Onnar diveçtän divecä padişahlık edeceklär.

⁶Sora angil dedi bana: «Bu sözlär hakına hem dooru. Saabi, prorokların duhlarının Allahı, angilini yolladı, ki göstereyin Kendi çıraklarına, ne tezdä läüzüm olsun».

İsusun ikinci gelmesi

⁷«Tä, tez gelerim. Mutlu, kim tamannêr prorokluk sözlerini, ani var bu kiyatta!» – deer İsus.

⁸Bän, İoan, o, kim bunnarı gördü hem işitti. Ačan işittim hem gördüm, angilin ayaklarına düştüm, kim bana bunnarı gösterärdi, ki baş iildeyim ona.

⁹Ama o dedi bana: «Sakın, bunu yapma, zerä bän sade izmetkerim, niçä sän hem senin kardaşların proroklar hem onnar, kim bu kiyadın sözlerini tamannêr. Bir Allaha baş iilt».

¹⁰Sora dedi bana: «Bu kiyadın prorokluk sözlerini mühürlämeyäsin, zerä vakıt yakın».

¹¹Kim kötülük yapêr, taa yapsın kötülük. Kim kirli, kirli kalsın. Kim dooru, taa yapsın dooruluk. Kim ayoç, taa ayoçlansın».

¹²İsus deer: «Bän tezdä gelerim, ödääm benimnän, ki herkezä yaptıklarına görä vereyim».

¹³Bänim Alfa hem Omega, Birinci hem Bitki, Baş hem Son.

¹⁴Mutlu onnar, kim rubalarını yıkêêr*, ki doorulukları olsun, imää deyni yaşamak fidanından hem, tokatlardan geçip, kasaba içinä girmää!

¹⁵Dışanda köpeklär, büücülär, orospuluk edennär, öldürücülär, idollara baş iildennär, onnar, kim sever yalan sölemää hem aldadêr.

¹⁶Bän, İsus, yolladım benim angilimi, ki sizä bölä saatlık etsin klišelär için. Bän – Davidin kökü hem senselesi, yalabık sabaa yıldızı.

¹⁷Duh hem gelin deer: Gel! Kim işider, desin: Gel! Susuz olan

* 22:14 Rubalarını yıkêêr: kimi tekstlerdä «onun sımarmaklarını tamannêr».

gelsin hem kim isteer, yaşamak su-
yu parasız alsın!»

¹⁸Herkezinä şaatlık ederim, kim
bu kiyadın prorokluk sözlerini işi-
der: eer birkimsey bişey bu sözlerä
eklärsedy, Allah ona belaları, ani
bu kiyatta yazılı, ekleyecek.

¹⁹Hem, eer birkimsey bişey bu
prorokluk kiyadın sözlerindän çı-

kararsaydı, Allah onun payını ya-
şamak fidanından hem ayoz kasa-
badan, ani bu kiyatta yazılı, çıka-
racek.

²⁰O, kim şaatlık eder bu işlär
için, deer: «Hakına, tezdä gelerim!»
Amin! Ey, gelsänä, Saabi İsus!

²¹Saabi İsusun iivergisi olsun
herkezlän! /Amin./

Eklemler

SÖZLÜK

Adam Oolu: butürlü İisus adları Kendisini. Butürlü Messiya adlanêr Eski Baalantıda, Daniilin kiyadında (Dan. 7:13) hem başka Ayoz Yazılarda. Bu adlan İisus istârdi göstêrsin, ani O Kendisi Messiya hem Padişah. Başka taraftan, İisus Kendini sayardı insannan bir, onun için deyârdi Kendisi için «Adam Oolu».

Aksakal: İzrailin millet öndercilerindän biri.

Allahtan korkannar: tayfännar, angıları iudey dininä dönmüş, ama kesikli olmamıştılar.

Altar: masa, neredä popaz günnük-lârdi.

Ayoz bina: yalnız bir käämil yapı, yapılı maasuz Allaha izmetçilik için. Ayoz binanın aulu içindä vardı kurbannık, neredä getirilêr-di kurban günah için hem başka kurbannar. Bu binayı baştan yaptı padişah Solomon. Bozgunculuktan sora onu enidän yaptı Zoro-vavel. Sora bunun da erinä başka bir Ayoz bina yaptı padişah İrod. Ayoz bina içindä Allahlan adamın buluşmak eriydi.

Ayoz Yazılar: din kiyatları, yazılı Allahın proroklarından, angıları girêrdi Eski Baalantiya. İisus Hristozdan sora bunnara Eni Baalantının kiyatları eklendi.

Baş popaz: iudeylerdä en büyük popaz, ani kullanardı Sinedrionu. Salt onun vardı dooruluu yılda bir sıra girsin Ayoz binanın En ayoz erinä.

Bilgiçlär: *bak Zakon üüredicileri.*

David: İzrailin en anılmış padişahı, İudanın senselesindän.

Dinar: gümüş moneta – Roma imparatorluunda faydalanırdı. (Bir günnük işin parası.)

Fariseylär: Hristozun zamanında iudeylerdä bir bölüm adam, ani çalışardılar sıkı tutmaa Moiseyin zakonunu.

Harççılar: harçları insandan toplayannar Roma imparatorluun haznasına. İudeylär azetmârdilär harççılardan, çünkü onnar barabar işlêrdilär tayfân Roma zaabitliinnän hem insandan toplardılar taa çok para, nekadâr lââzım.

İudeylär: çiftitlar.

Kesiklik: erkek organın ucunun derisini kesmâk. Allahın Avraamnan baalantisına görä, herbir iudey çocuk lââzım kabletsin kesiklik sekizinci günü duumaktan sora.

Kesiklilär: iudeylär (çiftitlar).

Kolonada: bir örtülü er, neredä insan gezâbilir hem durabilir.

Kurbannık: bir er, neredä iudeylär kurban getirärdilär Allaha Zakonun sırasına görä.

Leviylilär: İzrailin oniki tamızlıının birindän, Leviy tamızlıındandılar. Popaz diildilär, ama popazlara yardım edirdilär. Ayoz binada psalmalarlan hem muzıkaylan Allahı metinnärdilär, kurban hayvannarı kurban için hazırlardılar hem başka işlər yapardılar. İzrailin oniki tamızlıından biri için onnara deydärdilär «leviylilär».

Messiya (urumca «Hristos»): bu çıfıtça sözünn annaması «yaalanmış» yada «Allahtan seçilmiş». Messiya – Allahtan yollanılmış, angısı için öncä haber verilmişti Zakonun hem Prorokların kiyatlarında. İsusun vakıdında iudeylär beklärdilär, ki Messiya gelsin hem inanardılar, ani O kurtaracak onnarı Romanın zaabitliindän da kuracak Kendi padişahlını.

Nard: paalı, ii kokulu yaa.

Paskellä yortusu: Eni Baalantıda Hamursuz yortu da adlanêr. Bu yortuda iudeylär anêrlar geceyi, açan Allah, Moiseyin zamanında, kurtardı onnarı Mısırdan, neredä esirliktä bulunardılar.

Popaz: izmetkär Ayoz binada İerusalim kasabasında, iudeylerdä. Popazlar lääzımdı getirsinnär, Moiseyin zakonuna görä, hertür-lü kurbannar hem başka izmetçilik yapsınnar.

Sadukeylär: Hristozun zamanında iudeylerdä bir bölüm üürenmiş adam, ani inanmardılar başka bişeyä, ne için açık yoktu yazılı Moiseyin kiyatlarında. Onnar inanmardılar, ani ölümlär dirileceklär hem ölümdän sora yaşamak olacak. Sadukeylerin arasında vardı büük popazlar.

Sinagoga: bir din yapısı, neredä iudeylär toplanêrlar her cumertesi günü, ki baş iiltsinnär Allaha.

Sinedrion: Hristozun zamanında iudeylerin en üüsek daavası. Büük popazlar, aksakallar hem bilgiçlerdän (70 kişidän) kuruluydu.

Tayfännar: 1) diil iudeylär; 2) insannar, ani inanêr çok allahları.

Veelzevul: şeytanın adlarının birisi (fena duhların başı).

Zakon: Ayoz Zakon yada Moiseyin zakonu, Bibliyanın ilk beş kiyadı. Bu kiyatlarda yazılı dünneyn kurulması için, ilk inan adannarı için, İzrail halkı için, onnarın Mısırdan boşandırılmaları için, Ayoz bina için, kurbannar için hem popazlık sıraları için. Zakonda yazılıydı on sımarmak, ani Allah verdi Moiseyä, yazıp Kendi parmaannan iki yonulmuş taş üstündä. Zakon annadêr, nicä düşer sevmää Allahı hem yakın olanını (insanı).

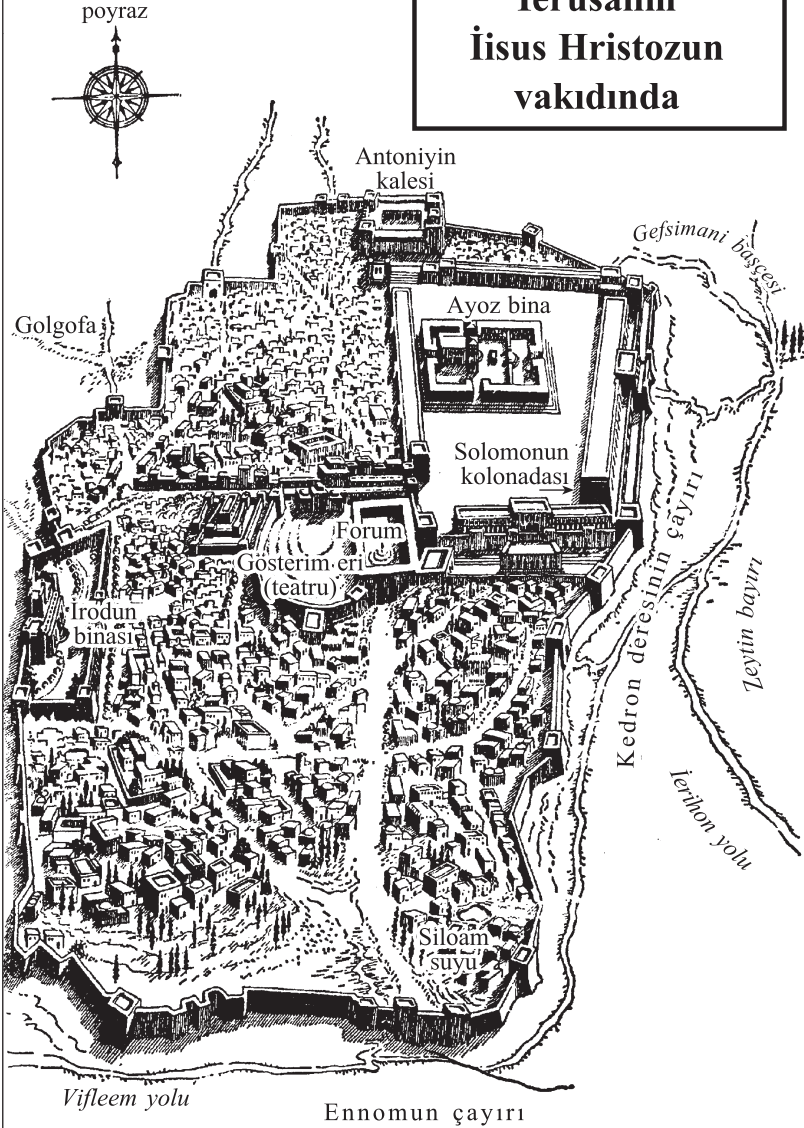
Zakon üüredicileri: insannar, kim ii bilirdi Zakonu da insana annadırdı. İsusun vakıdında onnar bir küçük bölüm insandı, angıları çok

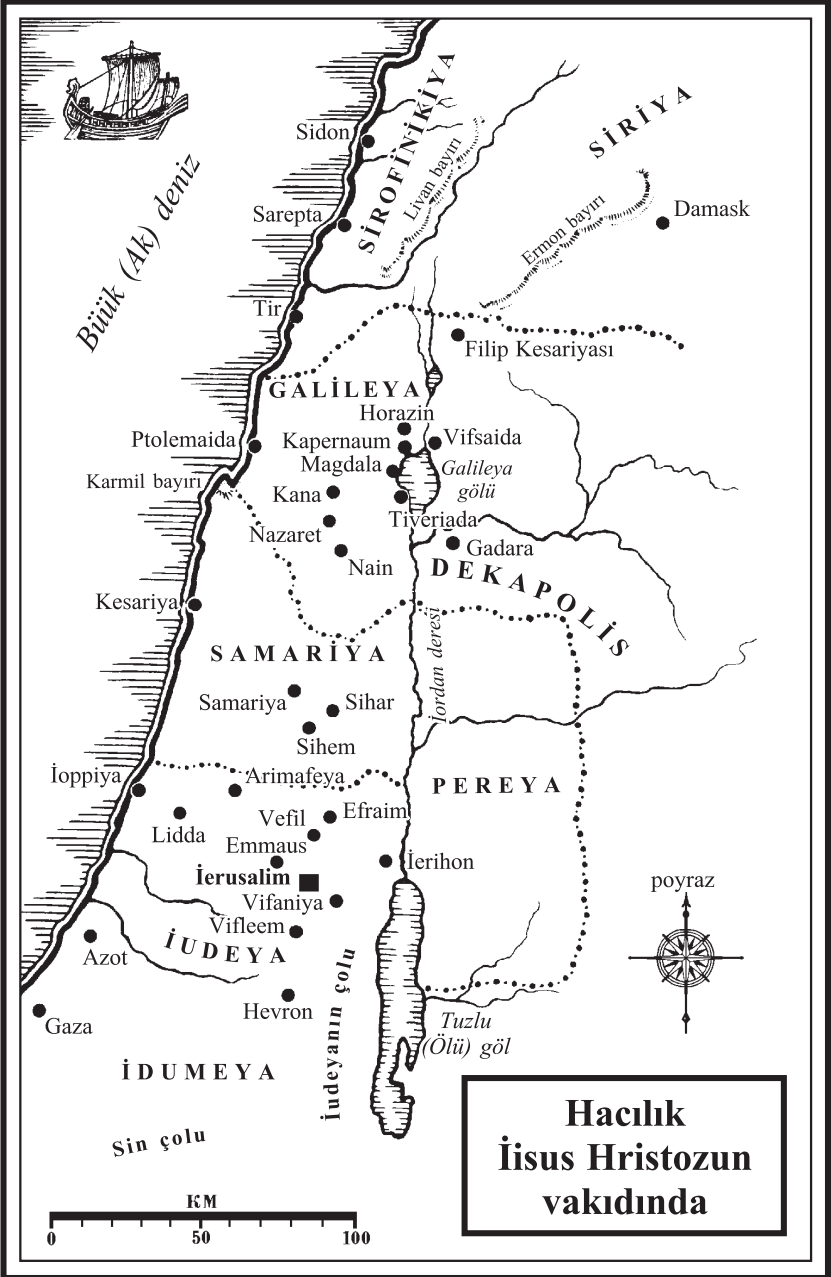
saygılıydılar iudeylerin arasında. Onlardan çoyu Sinedrionun azalarıydı.

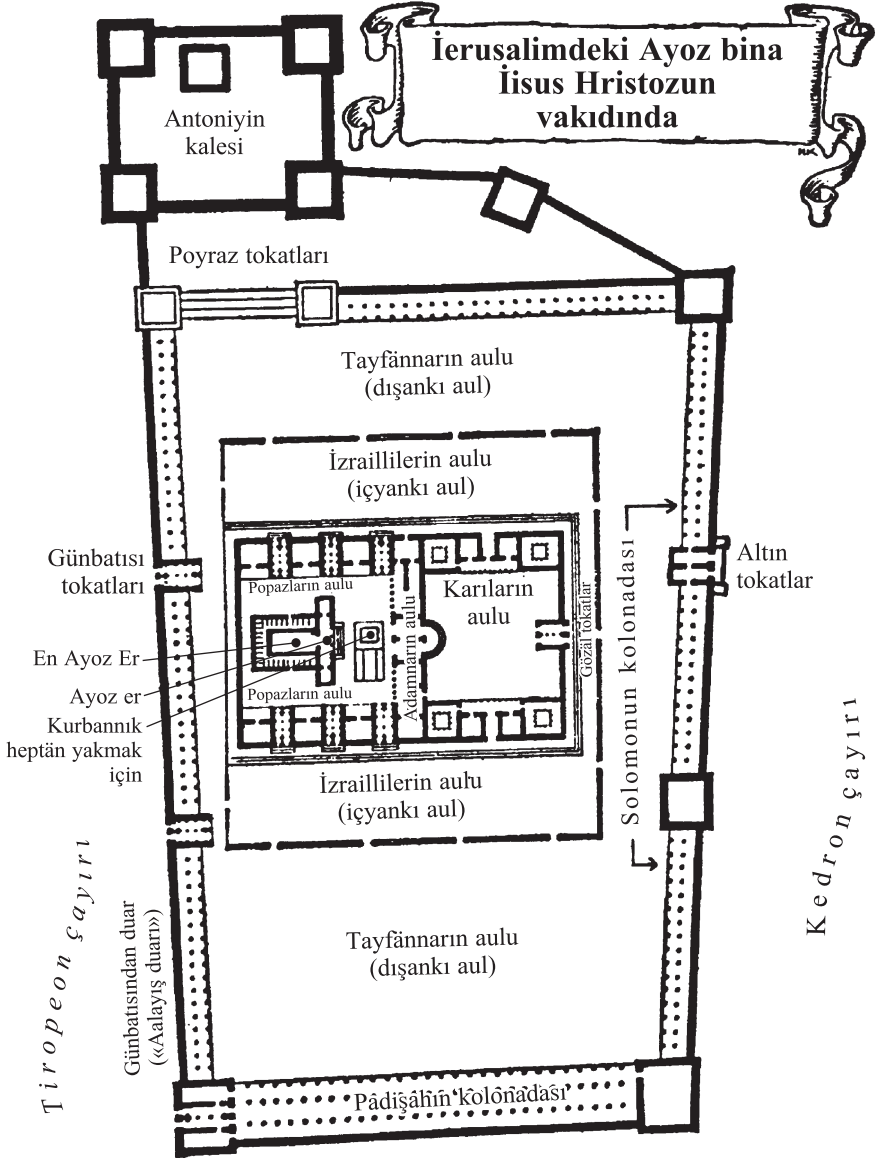
Zilotlar: urum dilindä «çok çalışkannar». İudeylerin din politikleri, angıları çok çalışardılar ko-

rusunnar iudey dinini tayfännarın adetlerindän da bakardılar cenklän kurtarsınnar insanı Roma zaabitliindän. Olur, ki İsusun oniki apostolun birisi, Simon Kananit, öncä bu grupadandı.

İerusalim İisus Hristozun vakidında

Apostol Paylinin ilk misionerlik gezisi

Apostol Pavlinin ikinci misionerlik gezisi

Apostol Pavlinin üçüncü misionerlik gezisi

Apostol Pavlinin dördüncü misionerlik gezisi

